Gemeente Almere

4 juni 2025

Programmarekening 2024

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

1.1 Bestuurlijke inleiding 4
1.2 Financiële inleiding 6
1.3 Leeswijzer 12

JAARVERSLAG 15

2 PROGRAMMAVERANTWOORDING 16

2.1 Wonen 16
2.2 Openbare ruimte 21
2.3 Veiligheid en handhaving 27
2.4 Dienstverlening en samenwerking met de stad 33
2.5 Diversiteit en inclusie 36
2.6 Economie 39
2.7 Onderwijs 44
2.8 Gezondheid 50
2.9 Sociale voorzieningen en zorg 55
2.10 Jeugdhulp 66
2.11 Dierenwelzijn 72
2.12 Ontwikkeling van de stad 74
2.13 Klimaat en milieu 80
2.14 Sport 85
2.15 Kunst en cultuur 88
2.16 Overhead en bedrijfsvoering 91
2.17 Financiën 95

3 PARAGRAFEN 99

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 99
3.2 Lokale heffingen 107
3.3 Grondbeleid 110
3.4 Financiering 128
3.5 Verbonden partijen 132
3.6 Bedrijfsvoering 150
3.7 Openbaarheid 159
3.8 Onderhoud kapitaalgoederen 160
3.9 Interbestuurlijk toezicht 168
3.10 Fonds Verstedelijking Almere 170

4 BIJLAGEN JAARVERSLAG 206

4.1 Opvolging aanvaarde moties en amendementen 206
4.2 Opvolging rekenkamer onderzoeken 211
4.3 Overzicht begrotingswijzigingen 213
4.4 Overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat 214
4.5 Lijst met afkortingen 223

JAARREKENING 227

5 BALANS EN TOELICHTING 228

5.1 Waarderingsgrondslagen 228
5.2 Balans per 31 december 2024 235
5.3 Toelichting op de balans per 31 december 2024 237
5.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 290

6 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 294

6.1 Overzicht per programma 294
6.2 Overzicht per taakveld 295
6.3 Primitieve begroting per programma 297
6.4 Algemene middelen en overhead 298
6.5 Overzicht incidentele en structurele baten en lasten 302
6.6 Wet normering topinkomens 309
6.7 Wachtgelden college 310

7 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING 311

8 BIJLAGEN JAARREKENING 312

8.1 Sisa 313
8.2 Gewaarborgde geldleningen 364
8.3 Begrotingsrechtmatigheid 366

1 Inleiding

1.1 Bestuurlijke inleiding

2024 was het jaar dat we met een nieuw coalitieakkoord aan de slag gingen voor Almere

In mei 2024 sloot een nieuwe coalitie het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Almere' en werden twee nieuwe wethouders in het college benoemd. Met het nieuwe coalitieakkoord werd de koers die we al vaarden verstevigd en werden er op drie thema's, aanvullende afspraken gemaakt. Hier is het college vervolgens mee aan de slag gegaan.

Jeugdzorg in balans

De jeugdzorg in Almere dient kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar te zijn. Om dit te bereiken is vlak voor het zomerreces het plan Transformatie Jeugd (raadsnummer 24132) voorgelegd aan de raad. Hierin vertellen we hoe we de volgende stap in de Transformatie Jeugdhulp vorm gaan geven en hoe we aan de bezuiniging gaan voldoen. We gaan hiermee de uitvoering versterken, bijvoorbeeld door het opzetten van Stevige Lokale Teams. Ook gaan we goed bijhouden wat de resultaten zijn en sturen we bij waar dat nodig is.

Woningbouw

We willen dat iedereen in Almere een passende en betaalbare woning kan vinden. Dat is nu niet het geval. De urgentie is daarom hoog. Daarnaast bouwen we aan een complete stad, waar mensen kunnen wonen maar ook kunnen werken, recreëren en waar voldoende voorzieningen zijn. Om de bouw van passende en betaalbare woningen te versnellen hebben we de Trendbreuk woningbouw Almere in 2024 aan de Raad aangeboden. Hierin staat hoe we de bouw van woningen willen versnellen en hoe we meer sociale huurwoningen gaan realiseren. We willen het aantal sociale huurwoningen naar stadsbreed 30% brengen en bij nieuwe projecten een verdeling hanteren van 40-40-20 (sociaal-midden-duur).

Financiën op orde

In 2024 zagen we ons geconfronteerd met een grote bezuinigingsopgave. Dit komt voornamelijk omdat het Rijk de gemeenten, waaronder Almere, kort op het Gemeentefonds en de systematiek hiervan voor het compenseren van loon- en prijscompensatie heeft aangepast. Dit kost ons maar liefst € 29 miljoen structureel. Begin 2024 hebben we daarvoor een plan van aanpak naar de Raad gestuurd, vervolgens zijn we aan de slag gegaan. Uiteindelijk hebben we bij de Programmabegroting 2025 een sociaal, sober en solide bezuinigingspakket aangeboden aan de Raad. We bezuinigen hiermee € 14 miljoen op taken die we uitvoeren, daarnaast voeren we ruim € 11,3 miljoen aan inkomstenverhogingen door en hebben we de buffer aangevuld tot € 37 miljoen (stand Programmabegroting 2025).

Ondertussen hebben we doorgewerkt aan de ontwikkeling van Almere

Veel zaken liepen in 2024 ook gewoon door. Zo is het aantal banen in Almere opnieuw gegroeid en hebben we inmiddels meer dan 100.000 banen in Almere. We hebben de Maatschappelijke Agenda vastgesteld waarin de maatschappelijke doelen voor de ontwikkeling van de stad zijn vastgelegd met het rapport de Sociale staat van Almere in het achterhoofd. We hebben extra geld beschikbaar gesteld voor onze doelen op gebied van diversiteit en inclusie en met het instellen van de reserve toegankelijke openbare ruimte investeren we in een stad die voor iedereen toegankelijk is.
We hebben voor 2025 en 2026 extra geld beschikbaar gesteld voor Bibob onderzoeken, om ondermijning en zware criminaliteit in onze stad te voorkomen. Er is ook veel aandacht gegaan naar explosies en de impact daarvan op de stad. Met het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak ter voorkoming van deze vorm van criminaliteit, zodat onze stad een veilige en leefbare stad blijft. Ook hebben we een handhavings- en uitvoeringsstrategie uitgewerkt voor handhavingstaken binnen de bebouwde kom. Daarnaast hebben we in 2024 de eerste stappen gezet voor het invoeren van de stadspas. Hier gaan we in 2025 verder invulling aan geven.

We hebben stappen gezet op onderwerpen die grote impact hebben op onze stad in de toekomst, zoals rond klimaatverandering en verlies van biodiversiteit. In 2024 hebben we bijvoorbeeld de energievisie en de visie klimaatadaptie vastgesteld. Dit geeft richting aan onze inzet op deze belangrijke uitdagingen voor de stad.

We vertellen meer over wat we hebben gedaan en bereikt in 2024 per beleidsterrein in het jaarverslag, onderdeel van deze Programmarekening 2024.

1.2 Financiële inleiding

We hebben een tekort van € 0,2 miljoen over 2024

Dit tekort is ruim € 19 miljoen kleiner dan we verwachtten bij de begroting. In de kwartaalrapportages informeerden we u al over het voorlopige resultaat.

resultaat
bedragen x € 1 miljoen

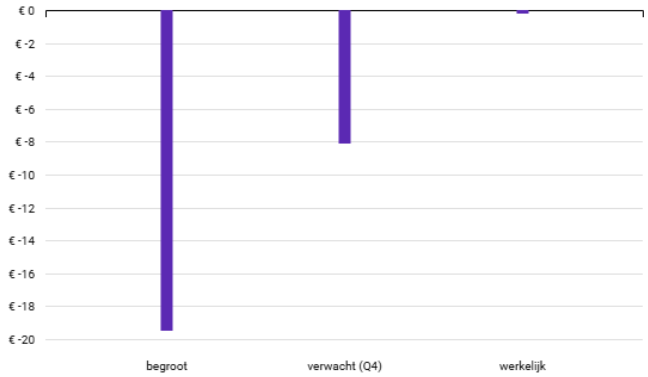

In de programmarekening verklaren we de afwijkingen ten opzichte van de begroting

Dat is omdat de regels voorschrijven dat we de afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting moeten toelichten. De begroting 2024 hebben we bij de derde kwartaalrapportage 2024 voor het laatst bijgesteld. In die begroting dachten we dat we op een tekort van € 19,5 miljoen zouden uitkomen. Uiteindelijk is tekort € 0,2 miljoen. Het tekort is dus ruim € 19 miljoen minder groot dan we hadden begroot.

Jaarresultaat

In dit onderdeel presenteren we het jaarresultaat en verklaren we de belangrijkste oorzaken op hoofdlijnen. In de financiële paragrafen van ieder programma wordt dit uitgebreider toegelicht.

Resultaat op hoofdlijnen

De jaarrekening 2024 sluit op een tekort van € -0,2 miljoen. In de begroting (derde kwartaalrapportage) gingen we uit van een tekort over 2024 van € 19,5 miljoen. Er is dus sprake van een verbetering van het resultaat met ruim € 19 miljoen.

Hieronder geven wij een toelichting op de belangrijkste oorzaken (per programma).

bedragen x € 1 miljoen

onderwerp	bedrag
beginstand	-19,5
wonen (inclusief grondbedrijf)	8,6
openbare ruimte	2,6
onderwijs	0,8
sociale voorzieningen en zorg	-1,3
overhead en bedrijfsvoering	-4,0
financiën	1,3
projectvertraging	10,8
overige	0,5
eindstand	**-0,2**

Wonen € 8,6 miljoen (voordeel)

De winstafdracht van het grondbedrijf is € 7 miljoen hoger dan we hadden begroot. Uiteindelijk is de winstafdracht uitgekomen op € 25 miljoen. Daarnaast hebben we een voordeel van € 1,6 miljoen op ons commercieel vastgoed en de huurgronden.

Openbare ruimte € 2,6 miljoen (voordeel)

Dit komt vooral doordat we € 2,5 miljoen minder hebben uitgegeven aan beheer en onderhoud van onze stad. We krijgen niet al het werk uitgevoerd, vooral door krapte op de arbeidsmarkt. We houden ook geld over op

afvalinzameling en de parkeeropbrengsten zijn hoger dan verwacht. Hier staat tegenover dat we € 1,3 miljoen hogere kosten hebben voor het riool.

Onderwijs € 0,8 miljoen (voordeel)

Dit komt vooral doordat scholen later worden opgeleverd dan gepland en door vacatures.

Sociale voorzieningen en zorg € 1,3 miljoen (nadeel)

We houden bijna € 2 miljoen over op de bijstand. Het aantal uitkeringen is lager en het bedrag per cliënt valt ook wat lager uit. Hier staan hogere kosten voor de Wmo tegenover (€ 1,2 miljoen), hogere kosten voor sociaal medische indicaties (€ 0,7 miljoen) doordat de regeling meer bekendheid heeft gekregen, en extra btw-kosten van € 1,2 miljoen op ons zorgsysteem.

Overhead en bedrijfsvoering € 4 miljoen (nadeel)

Dit tekort heeft veel verschillende oorzaken. De kosten van personeelszaken zijn € 1,5 miljoen hoger onder andere door inzet op recruitment, verzuim, garantiebanen en opleidingen. Verder zijn de overheadkosten van de afdelingen in het primair proces bijna € 3 miljoen hoger dan begroot. De oorzaken hiervan zijn divers. Het gaat onder andere om extra inhuur op projecten en programma's en vervanging van medewerkers. Ook worden er extra kosten gemaakt voor de ondersteuning van het management. De kosten hebben soms betrekking op de beleidsprogramma's.

Financiën € 1,3 miljoen (voordeel)

Vanuit de decembercirculaire hebben wij € 2,2 miljoen extra ontvangen uit het gemeentefonds. Daarnaast zijn er nog meevallers van € 0,5 miljoen voor rente, buitenreclame en diverse kleine bedragen. Hier staat een nadeel tegenover van € 1,4 miljoen omdat we meer vennootschapsbelasting moeten betalen dan we hadden geraamd door de hogere winst van het grondbedrijf

Projectvertraging € 10,8 miljoen (voordeel)

Het gaat bij projectvertraging zowel om geld wat pas in december door het Rijk is uitgekeerd als om vertraagde uitvoering van werkzaamheden. Het gaat om de volgende onderwerpen:

bedragen x € 1 miljoen

onderwerp	bedrag
ICT projecten	4,0
hulp gedupeerden kinderopvangtoeslag	2,0
regionaal werkbedrijf	1,1
huisvesting urgenten	1,0
hulp aan Oekraïners en bestedingsplan POK	0,7
regio deal nieuw land	0,6
implementatie hervormingsagenda jeugd	0,4
onderhoud dierenasiel	0,3
overig	0,7
totaal	**10,8**

Deze bedragen zijn via de 4de kwartaalrapportage 2024 en de 1e kwartaalrapportage 2025 al doorgeschoven naar 2025, zodat de werkzaamheden alsnog uitgevoerd of afgerond kunnen worden. We lichten hier de bedragen boven € 1 miljoen nogmaals toe.

ICT projecten

In de 4de kwartaalrapportage 2023 heeft u ruim € 33 miljoen incidenteel en structureel € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld voor vernieuwing van onze digitalisering en informatievoorziening. Dit geld was nodig om:

- de continuïteit van onze bedrijfsvoering te waarborgen ('slim in de basis');
- de overgang naar een nieuwe ICT leverancier te bekostigen;

- de digitale dienstverlening aan inwoners in onze stad te verbeteren.

De uitvoering van dit project loopt vertraging op. Daardoor wordt een bedrag van € 4,0 miljoen doorgeschoven naar 2025.

Hulp gedupeerde kinderopvangtoeslagaffaire

We houden € 2 miljoen over voor de hulp aan de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire. Dit geld is in 2025 nodig om de hulpverlening die wij bieden te betalen.

Regionaal werkbedrijf

Bij het regionaal werkbedrijf houden we € 1,1 miljoen over wat we nog nodig hebben voor de uitvoering.

Huisvesting urgenten

We hebben € 1 miljoen overgehouden op het budget voor de taskforce huisvesting urgenten. Voor een aantal van de maatregelen lopen de gesprekken en onderhandelingen nog.

Ontwikkelingen grondbedrijf

Er wordt dit jaar vanuit de grondexploitatie een bedrag van € 25 miljoen afgedragen aan de algemene middelen (vóór vennootschapsbelasting). In de begroting hielden we rekening met een afdracht van € 18 miljoen. In deze inleiding is een korte samenvatting opgenomen. Een uitgebreidere toelichting is terug te vinden in de paragraaf Grondbeleid.

De afdracht 2024 is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1 miljoen

oorzaak	bedrag
winstneming 2024	20,5
voorzieningen en afsluitingen	24,7
mutaties reserveringen en risico's	-19,0
overig en afronding	-1,2
afdracht aan algemene middelen	**25,0**

De winstneming in 2024 is € 20,5 miljoen positief

Volgens de verslaggevingsregels (BBV) moeten wij tussentijds winst nemen op basis van de voortgang van de projecten. Deze winst is gebaseerd op de totaal verwachte winst, de al gerealiseerde kosten en de al gerealiseerde grondverkopen. De winst in 2024 is het gevolg van goede grondverkopen in een aantal winstgevende grondexploitaties, en een verbetering van de verwachte winst van sommige grondexploitaties door de huidige woningmarkt.

Er is een voordeel van € 24,7 miljoen op de voorzieningen en afsluitingen

Dit komt voor ruim € 20 miljoen door het vrijvallen van een voorziening door het in exploitatie nemen van gronden bij Twentsekant en Nobelhorst. De verliesgevende grondexploitatie Europakwartier West is afgesloten. Dit kon volledig gedekt worden uit de eerder hiervoor getroffen voorziening. Daarnaast is de grondexploitatie De Laren/Wierden afgesloten en zijn de overige voorzieningen bijgesteld op basis van actuele inzichten.

Toename van de overige reserveringen en risico's met € 19,0 miljoen

Binnen het harde weerstandsvermogen reserveren wij geld voor verschillende risico's. Zo wordt de winst pas afgedragen als de voortgang van de grondexploitatie meer dan 50% is. Tot die tijd reserveren we dit geld uit voorzichtigheid. Ook reserveren we geld voor specifieke risico's in de negatieve grondexploitaties, zoals marktrisico's. Als die risico's zich voordoen moeten we die tenslotte direct hard afdekken.
Per saldo moeten we € 19,0 miljoen extra reserveren. Dit komt vooral doordat we een deel van de winst 2024 moeten reserveren, bij grondexploitaties waarvan de voortgang minder dan 50% is. Verder is er een toename van de risico's in de negatieve grondexploitaties.

Het zachte - nog te verdienen - vermogen

Met de huidige grondexploitaties verwachten we nog € 466 miljoen te verdienen. Er zijn echter nog veel risico's en onzekerheden. Ook moeten we over de winst nog vennootschapsbelasting betalen. Na aftrek van deze risico's en reserveringen is het nog te verdienen vermogen € 34 miljoen. Bij de begroting was dit nog € 28 miljoen. Deze stijging komt vooral door het in exploitatie nemen van nieuwe gebieden en een hogere verwachte grondopbrengsten door de huidige woningmarkt. Hier staat tegenover dat we daardoor ook meer risico lopen dat het tegen valt. Maar zelfs als alle verwachte risico's optreden, kunnen we per saldo dus nog een positief resultaat verwachten op de lopende grondexploitaties.

Vermogenspositie

In dit hoofdstuk laten we een samenvatting zien van de 'balans' van de gemeente. Op de balans staan alle bezittingen van de gemeente ('activa') en hoe we die betaald hebben ('passiva'). Een meer gedetailleerde toelichting is opgenomen in de toelichting op de balans.

Balans

bedragen x € 1 miljoen

	31-12-2024	31-12-2023		31-12-2024	31-12-2023
bezittingen met een lange looptijd (vaste activa)			**Spaargeld en leningen langer dan 1 jaar**		
immateriële vaste activa	7	7	eigen vermogen	377	399
materiële vaste activa	833	796	eigen vermogen grondexploitaties	92	59
financiële vaste activa	29	29	voorzieningen	73	71
			vaste schulden	484	363
totaal vaste activa	*869*	*832*	*totaal vaste passiva*	*1.026*	*893*
bezittingen met een korte looptijd (vlottende activa)			**Leningen die korter lopen dan 1 jaar**		
grondvoorraden	316	215	netto vlottende schulden	211	183
uitzettingen	160	101	overlopende passiva	165	129
liquide middelen en ov. activa	57	57			
totaal vlottende activa	*533*	*373*	*totaal vlottende passiva*	*376*	*312*
totaal	**1.402**	**1.205**	**totaal**	**1.402**	**1.205**
verstrekte borgstellingen en garantstellingen				*3.134*	*2.477*

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit zijn bijvoorbeeld personeelskosten die we maken om een grondexploitatie voor te bereiden. Zodra we de grondexploitatie openen dan worden de kosten daar ingebracht. Als het plan uiteindelijk niet doorgaat (binnen 5 jaar) moeten we deze kosten afboeken. Ook zijn de zogeheten 'bijdragen aan activa van derden' opgenomen. Dat zijn bijdragen die wij hebben gedaan om maatschappelijke investeringen door derden mogelijk te maken. De immateriële vaste activa zijn in 2024 ongeveer gelijk gebleven.

Materiële vaste activa

Hier staan alle tastbare eigendommen die de gemeente gebruikt voor haar activiteiten. U kunt hierbij denken aan gebouwen, auto's, wegen en bomen. Of grond die de gemeente (nog) niet wil verkopen. Als de grond minder waard is dan waarvoor wij het gekocht hebben (inclusief bijkomende kosten) hebben wij de waarde in onze boeken verlaagd via een 'voorziening waardecorrectie'. Als de waarde van de grond stijgt, bijvoorbeeld als we deze in ontwikkeling nemen, dan kan die voorziening weer vrijvallen.
De boekwaarde van de materiële vaste activa is toegenomen in 2024, vooral doordat de gemeente nieuwe scholen heeft gebouwd.

Financiële vaste activa

De gemeente heeft aandelen in bezit, bijvoorbeeld van Vitens en de Bank Nederlandse Gemeenten. Verder heeft de gemeente ook geld uitgeleend aan verbonden partijen (bijvoorbeeld Alliander) en inwoners (bijvoorbeeld startersleningen). De financiële vaste activa zijn in 2024 ongeveer gelijk gebleven.

Vlottende activa

Dit zijn de bezittingen van de gemeente met een korte looptijd. Dat kunnen vorderingen zijn ('uitzettingen'), omdat de gemeente nog geld tegoed heeft. Maar hier valt ook het banksaldo van de gemeente onder. En de grondvoorraad van de gemeente. Dit is de te verkopen grond voor woningen, bedrijven, kantoren en voorzieningen van gebieden die in ontwikkeling zijn. Die grondvoorraad is met ongeveer € 100 miljoen toegenomen in 2024. Voor ongeveer de helft komt dit door de terugkoop van Hortus. Ook hebben we vooruit geïnvesteerd voor toekomstige grondverkopen. In de paragraaf grondbeleid vertellen we u meer over deze ontwikkelingen.

Passiva: eigen vermogen en voorzieningen

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen is het 'spaargeld' van de gemeente. Dit valt in de volgende delen uiteen:

- Algemene reserves:
    - buffer, voor onbekende risico's;
    - risicoreserves, voor bekende risico's;
- Algemene reserves grondbedrijf;
- Bestemmingsreserves;
- Resultaat uit de jaarrekening 2024.

Per 31 december 2024 zit er € 469 miljoen in onze reserves (inclusief resultaat 2024). Dat is iets meer dan vorig jaar. Het grootste deel hiervan is gereserveerd voor verwachte risico's of specifieke bestemmingen. De buffer toont de 'vrije ruimte' binnen het eigen vermogen, en dient als dekking voor onverwachte risico's.
De jaarrekening laat zien dat er eind 2024 in totaal € 134 miljoen in de buffer zit. Hier gaat het resultaat over 2024 nog af. Dat is een tekort van € -0,2 miljoen. Ook verwachte tekorten in de komende jaren zullen we hier uit moeten betalen. In de kwartaalrapportage laten we ieder kwartaal zien hoe we denken dat de buffer zich de komende jaren zal ontwikkelen.

Voorzieningen

Naast ons eigen vermogen hebben wij ook geld gereserveerd voor toekomstige verplichtingen en risico's. Volgens onze boekhoudregels moeten wij voor toekomstige verplichtingen geld reserveren. Deze reserveringen noemen we onze voorzieningen. Het verschil met het eigen vermogen is dat de raad de bestemming van het geld dat wij in ons eigen vermogen reserveren kan wijzigen. Voorzieningen mogen volgens de boekhoudregels alleen maar gebruikt worden voor het doel waarvoor dit gereserveerd of ontvangen is, en zijn dus niet vrij te besteden voor de raad.
In totaal hebben wij per 31 december 2024 ongeveer € 73 miljoen in onze voorzieningen opgenomen. Hiervan is € 14 miljoen gereserveerd voor toekomstige verplichtingen met betrekking tot arbeidskosten. Dit heeft betrekking op de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van (voormalig) leden van het college van Burgemeesters en Wethouders. Daarnaast is er met ingang van 2022 een voorziening gevormd voor het verlofsparen van medewerkers, als gevolg van een wijziging in de CAO. Daarnaast is er € 11 miljoen gereserveerd voor diverse verplichtingen en risico's richting derden. Het gaat hier om contractueel vastgelegde verplichtingen en bijdragen die we op enig moment moet kunnen nakomen of waarop we kunnen worden aangesproken, zoals bijvoorbeeld het kostenverhaal Oosterwold. Tot slot hebben we ruim € 48 miljoen gereserveerd voor toekomstige verplichtingen met betrekking tot onderhouds- en vervangingskosten van de riolering en het gemeentelijk vastgoed.

Overige passiva

Vreemd vermogen

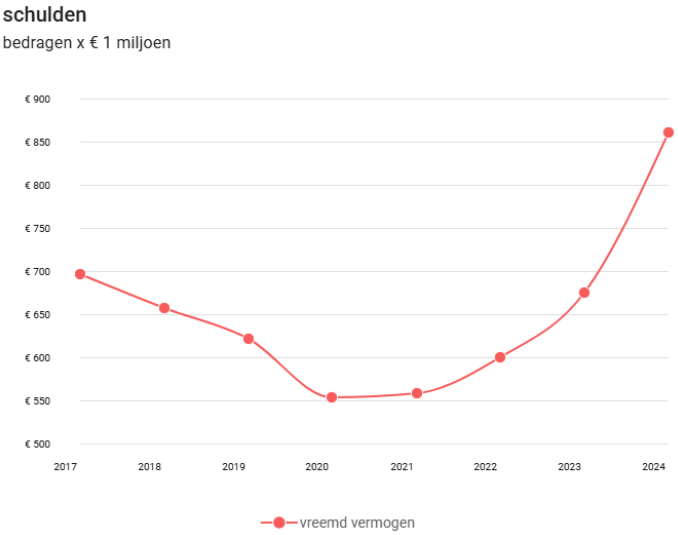

De geldleningen en andere schulden van de gemeente noemen we ook wel het 'vreemd vermogen'. Voor een gemeente is het belangrijk dat de schulden kunnen worden afbetaald. In de grafiek laten we zien hoe onze schulden zich de afgelopen tijd hebben ontwikkeld.
We zien dat onze schulden in de jaren van economische crisis flink zijn gestegen. Maar vanaf 2017 daalden onze schulden weer. Dit kwam vooral door twee oorzaken. In de eerste plaats was de grondverkoop weer goed op gang gekomen. Met de opbrengst van de grond kunnen we leningen aflossen. Verder hebben we veel geld van het Rijk gekregen voor het Fonds Verstedelijking Almere. Omdat we dit geld niet direct uitgaven konden we dit geld tijdelijk gebruiken om leningen af te lossen. In 2024 zijn onze schulden fors toegenomen. We hebben leningen moeten aantrekken voor onze voorinvesteringen in grond. Een voorbeeld hiervan is de terugkoop van Hortus. Ook hebben we veel subsidiegeld vooruit ontvangen van het Rijk, voor uitgaven in de komende jaren. Een voorbeeld is de subsidie voor mobiliteitsmaatregelen in het centrum. Ook dit zijn schulden omdat we dit moeten terugbetalen als we dit niet uitgeven.

Verstrekte borgstellingen en garantstellingen

De gemeente geeft garanties aan banken voor geldleningen van woningbouwverenigingen. Als een woningbouwvereniging zijn schulden niet kan aflossen, kan de bank (uiteindelijk) de gemeente aanspreken. We noemen dat 'borgstellingen en garantstellingen'. De gemeente is 'tertiaire achtervang'. Dat wil zeggen dat de bank eerst aanklopt bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Maar als het waarborgfonds ook niet kan betalen, dan komt de bank bij de gemeente. Die kans is erg klein, in Nederland is dat nog nooit voorgekomen.
De gemeente heeft ook garanties gegeven voor de leningen van de afvalverwerker HVC. De gemeente staat garant naar rato van het aandelenbelang. Tenslotte hebben we ook nog garanties afgegeven voor leningen van onderwijs-, sport- en cultuurinstellingen. Soms delen we het risico met een waarborgfonds en soms staat de gemeente alleen garant. Een uitgebreid overzicht hiervan is opgenomen in de bijlagen.

1.3 Leeswijzer

In de programmarekening legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad. We beschrijven hoe wij hebben gewerkt aan onze doelstellingen en wat dit heeft gekost. De programmarekening bestaat uit drie onderdelen: de totaalrekening (online en als bijlage), het jaarverslag en de jaarrekening.

U kunt de programmarekening op twee manieren lezen:
- via de digitale omgeving. Deze is te vinden via https://almere.pcportal.nl/
- via een traditioneel document (pdf bestand)

In de digitale omgeving kunt u bijvoorbeeld eenvoudiger zoeken en doorklikken. Ook is hier de totaalrekening opgenomen, met meer detailinformatie per begrotingsactiviteit.

We beginnen de programmarekening met een samenvatting van de belangrijkste punten

In de inleiding vindt u de bestuurlijke inleiding en een korte financiële samenvatting. Hierin geven we een toelichting op het jaarresultaat. Wat zijn de grootste voor- en nadelen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting? En we geven inzicht in de activiteiten die door vertraging doorschuiven naar volgend jaar (projectvertraging). Tot slot wordt gekeken naar de ontwikkeling van de grondexploitaties en de financiële positie van de gemeente.

Totaalrekening

In de Totaalrekening geven we gedetailleerder inzicht in de financiën van onze gemeente. Dit hebben we ook zo gedaan in de Programmabegroting 2024 (Totaalbegroting). We laten daarin per activiteit zien wat dit in 2024 heeft gekost en opgeleverd. Ook geven we daarin een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2024 (na wijzigingen). Dit noemen we het resultaat. We lichten het resultaat toe wanneer het resultaat van de activiteit groter is dan € 0,1 miljoen.

Jaarverslag

Het jaarverslag is een verantwoordingsdocument richting de gemeenteraad en de stad. Het jaarverslag bevat de volgende onderdelen:

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit zeventien programma's. Ieder programma bestaat uit de volgende onderdelen:

Ambitie

Per programma beschrijven we in hoeverre we de ambities uit de begroting 2024 hebben gerealiseerd.

Financiën

Per programma geven wij een totaaloverzicht van de financiën. We presenteren de gerealiseerde lasten en baten en vergelijken dit met de laatst vastgestelde begroting. Het verschil tussen de rekening en de begroting noemen we het 'resultaat'. Dat wordt hier op hoofdlijnen toegelicht. In de Totaalrekening geven we een gedetailleerder inzicht per activiteit, en verklaren we ook de verschillen (indien groter dan € 0,1 miljoen).

Indicatoren

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft een verplichte set van beleidsindicatoren voor. Deze zijn per programmaonderdeel bij het onderdeel 'Indicatoren' terug te vinden. Almere wordt waar mogelijk vergeleken met gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners. Voor de indicatoren gaan we uit van de gegevens die door het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten en via de website waarstaatjegemeente.nl beschikbaar zijn gesteld. Het beschikbare peiljaar kan per indicator verschillen. Wij hebben de laatst beschikbare gegevens opgenomen. Per indicator wordt een korte toelichting gegeven en waar mogelijk de relatie gelegd met het gevoerde beleid.

Verbonden Partijen (alleen in de digitale omgeving)

In de programmaverantwoording hebben we informatie over de verbonden partijen opgenomen. Dat doen we alleen in de digitale omgeving. Een totaaloverzicht van de Verbonden Partijen is te benaderen via de gelijknamige paragraaf. Deze is ook opgenomen in de traditionele PDF.

Paragrafen

In de tien paragrafen van de programmarekening (onderdeel jaarverslag) geven we extra informatie. Dit is extra informatie over een specifiek onderwerp, bijvoorbeeld over het grondbeleid en het Fonds Verstedelijking Almere (FVA). Het gaat om onderwerpen die bij meer programma's aan de orde zijn, maar in de paragrafen gebundeld worden. We willen hiermee overzicht en verdieping geven.
Een aantal paragrafen zijn wettelijk verplicht. Dit zijn onder andere de paragraaf lokale heffingen , financiering en bedrijfsvoering. Met ingang van de Programmarekening 2022 is daar de openbaarheidsparagraaf (Wet open overheid) bijgekomen. De paragraaf FVA is niet wettelijk verplicht. We voegen dit toe om zo een totaaloverzicht te kunnen geven, ook voor onze partners in het fonds.

Bijlagen

Bij het jaarverslag is een aantal bijlagen opgenomen die extra inzicht geven in de programmaverantwoording en de afspraken die college en raad met elkaar hebben gemaakt. Dit zijn de volgende bijlagen:

- bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen
- opvolging aanvaarde moties en amendementen
- overzicht begrotingswijzigingen
- overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat

Tot slot is een lijst met afkortingen opgenomen.

Jaarrekening

In de jaarrekening leggen we verantwoording af over de financiën. Dit doen wij volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De onafhankelijke accountant controleert de jaarrekening en geeft hierbij een controleverklaring af. De jaarrekening bevat de volgende onderdelen:

Balans en toelichting

In dit hoofdstuk wordt, aan de hand van de balans, inzicht gegeven in de bezittingen van de gemeente (activa) en de wijze waarop deze zijn gefinancierd (eigen vermogen en schulden). Voorbeelden van bezittingen zijn gebouwen en installaties (materiële vaste activa), uitgeleend geld (financiële vaste activa), en bouwgronden in exploitatie (vlottende activa). De waarde van deze bezittingen (activa) is per definitie gelijk aan de wijze waarop deze zijn gefinancierd (passiva). We financieren met eigen vermogen (reserves), voorzieningen of met geleend geld (lang- of kortlopende schulden). De ontwikkeling van deze balansposten in dit jaar wordt toegelicht in de toelichting op de balans.

Programmaverantwoording beleid en middelen

De verantwoording van het beleid en de middelen, zoals opgenomen in de programmaverantwoording en totaalrekening, maakt ook onderdeel uit van de jaarrekening. Hierin is de financiële verantwoording over 2024 opgenomen .

Overzicht van baten en lasten

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in een aantal specifieke (verplichte) onderdelen.

- het overzicht van baten en lasten per programma en per taakveld ;
- de primitieve begroting (voor wijzigingen) ;
- overzicht van algemene middelen, overhead en treasury ;
- overzicht van incidentele en structurele baten en lasten ;
- overzicht wet normering topinkomens ;
- overzicht wachtgelden college .

De toelichting op de financiële afwijkingen is opgenomen in de totaalrekening (per activiteit).

Bijlagen

Het BBV schrijft een aantal verplichte overzichten voor die niet zijn opgenomen onder het overzicht van baten lasten. Deze zijn opgenomen in de bijlagen. Dit zijn:

- het overzicht Single Information Single Audit (SiSa). Hiermee leggen we aan het Rijk verantwoording af over de besteding van een aantal specifieke uitkeringen. Een voorbeeld is de rijksbijdrage bijstandsuitkeringen (BUIG), waaruit we bijstandsuitkeringen betalen en het participatiebudget. Deze verantwoording wordt door de onafhankelijke accountant onderworpen aan een specifieke (rechtmatigheids-)controle.
- Overzicht gewaarborgde geldleningen. Hiermee geven we inzicht in de geldleningen waarvoor de gemeente garant staat. Hierdoor kunnen maatschappelijke partners gemakkelijker en tegen betere voorwaarden geld lenen om daarmee bij te dragen aan onze beleidsdoelen.
- Toelichting begrotingsrechtmatigheid. Hier geven we een totaaloverzicht van de afwijkingen ten opzichte van de begroting, en de reden daarvan. Daarmee kan gecontroleerd worden of er geen onrechtmatige afwijkingen van de begroting zijn.

Tabellen in de programmarekening

De cijfers in de tabellen tonen we in principe in miljoenen euro's. We ronden daarbij af op honderdduizenden euro's. De optelling van de (sub)totalen in de tabellen wordt gedaan op niet-afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen er kleine afrondingsverschillen in de tellingen ontstaan.
Sommige tabellen tonen we in duizendtallen of in hele euro's. Dit komt doordat in sommige gevallen er meer detail nodig is om het juiste inzicht te geven. Per tabel is in de kop aangegeven welke weergave van toepassing is.

Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

2.1 Wonen

Ambitie

We werken aan een stad waar het goed en prettig leven is

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We blijven het uitgangspunt in de woonvisie trouw; we bouwen aan een stad en niet alleen aan woningen. In het nieuwe coalitieakkoord, dat vastgesteld is in 2024, is veel aandacht voor wonen. Het doel om zoveel mogelijk mensen een passende woning te bieden is niet veranderd, de manier om dit te gaan bereiken is dat wel. Dit is verder uitgewerkt en heeft uiteindelijk geleid tot het agendavoorstel 'Trendbreuk woningbouw' dat in de raad besproken is. Hierin staan nieuwe uitgangspunten om de woningbouw te versnellen en om meer betaalbare woningen te bouwen, waarbij we ook nieuwe gebieden hebben aangewezen.
Daarnaast zijn er eind 2024 nieuwe afspraken gemaakt met woningbouwcorporaties. Onderdeel daarvan is dat we afspraken hebben gemaakt over het toevoegen van 1000 sociale huurwoningen. Daarnaast gaan we beter sturen op passende en meer betaalbare koopwoningen.

Er is een nieuwe Huisvestingsverordening opgesteld in 2024 en deze is begin 2025 aan de raad voorgelegd. We regelen hier bijvoorbeeld in dat woningzoekenden met lokale binding voorrang krijgen op het verkrijgen van een sociale huurwoning.

Wat hadden we gepland (begroting)

Een stad waar voldoende groen en blauw aanwezig is. Ruimte is om te wonen, werken en recreëren. We willen ook een stad zijn waar iedereen een passende woning kan vinden. Maar we zien ook dat een betaalbare, passende woning niet meer voor iedereen vanzelfsprekend is. We hebben daarom een ambitieuze Woonvisie opgesteld die moet bijdragen aan het oplossen van het woningtekort. Een ambitie die uw raad ook heeft ondersteund in de discussie over het Koersdocument 2024. Ondanks de uitdagingen blijven we ons in 2024 inzetten om passende woonruimte te bieden voor al onze inwoners.

De woningmarkt is veranderd en dat merken wij

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Waar we bij het opstellen van de begroting voor 2024 zagen dat de woningmarkt aan het afkoelen was bleek dat slechts een korte dip. In 2024 is de markt weer meer oververhit geraakt. De betaalbaarheid is hiermee verder onder druk komen te staan. De ontwikkelingen blijven grillig.

We bouwen aan een stad, niet alleen aan woningen. Dat betekent dat we alle randvoorwaarden daarvan meenemen in onze plannen voor woningbouw. We hebben deze intentie voor nieuwe gebieden ook opgenomen in de Trendbreuk woningbouw. Hierin nemen we al dit soort randvoorwaarden mee bij de ontwikkeling van woningbouw. Een voorbeeld voor een aanzet daartoe is de toekomstvisie Hart van de Stad, waarbij ook gedacht wordt aan groen en mobiliteit in het centrum als daar meer woningen gebouwd gaan worden.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zien dat de woningmarkt afkoelt. Door de hogere rente hebben mensen minder te besteden. Investeerders zijn minder bereid risico's te nemen waardoor het niet altijd meer vanzelfsprekend is dat een aanbesteding voor woningbouw slaagt. Daarnaast raakt ons stroomnet vol waardoor het moeilijk wordt om voorzieningen als scholen te realiseren. Dit is belangrijk want naast woningen heeft een (nieuwe) wijk ook voorzieningen nodig. Bij het ontwikkelen van nieuwe woningen hebben wij rekening te houden met vele randvoorwaarden, wonen, groen, klimaat en mobiliteit hebben ruimte nodig. Binnen de planvorming maken

we de afweging hoe we deze belangen zo goed mogelijk kunnen wegen. Bij het maken van bouwplannen in 2024 wegen we alle randvoorwaarden en belangen tegen elkaar af.

We blijven vasthouden aan de ambities in de Woonvisie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben geconstateerd dat we achterlopen op het behalen van onze doelen. Daarom moeten we een been bijzetten en anders te werk gaan. Niet om in te grijpen in bestaande plannen maar door nieuwe plannen te versnellen. Wij hebben met de Trendbreuk woningbouwprogrammering Almere een breed programma aan acties, met een tijdshorizon tot 2040, opgesteld. Dit telt op tot een extra bouwambitie van ruim 15.000 woningen en het herstellen van het percentage sociale huur naar stadsbreed 30%. Met de Trendbreuk wordt niet alleen het aandeel sociale huurwoningen verhoogd, maar worden er meer woningen gebouwd dan tot nu toe gepland was. Met de Trendbreuk maken we ook duidelijkere keuzes in prioriteiten en programma. Een voorbeeld hiervan is de afspraak om voortaan 40% sociaal te gaan bouwen bij nieuwe woningbouwprojecten en door eerst in te zetten op kansrijke projecten. De verdere keuzes maken we in het afwegingskader in 2025. Dit alles gaan we nu doorvertalen in een nieuw Stedelijk Woningbouwprogramma Almere (SWPA).
We hebben over het eerste kwartaal 2024 een Kwartaalrapportage Bouwen en Wonen aangeboden aan de raad. De Kwartaalrapportages van kwartaal 2 en 3 zijn gecombineerd aangeboden in oktober. We hebben de Kwartaalrapportage van kwartaal 4 aangeboden in februari 2025. We hebben de kwartaalrapportages in 2024 verbeterd qua informatiewaarde en zullen dit blijven doen. We bieden de rapportages in principe 7 weken na afloop van het kwartaal aan de raad.

Wat hadden we gepland (begroting)

We willen in de periode van 2020 tot 2030 25.000 woningen bouwen. Deze ambitie is vertaald in het Stedelijk WoningbouwProgramma Almere (SWPA). Vanaf 2023 stellen we deze woningbouwplanning jaarlijks bij om beter te sturen op onze woningbouwopgave. Sinds een jaar bieden we uw raad ook de Kwartaalrapportage Bouwen en Wonen aan. We blijven deze ontwikkelen en hier gaan we in 2024 mee door. Zo kunt u zich een beeld vormen over de huidige ontwikkelingen op de woningmarkt. We moeten ons blijvend inzetten om de woningproductie hoog te houden. Sturen van de woningbouwopgave is de komende jaren hard nodig. De opgave is onverminderd groot, maar het realiseren van de bouwopgave is een stuk moeilijker geworden. Daarom moeten keuzes worden gemaakt in prioriteiten en programma.

De druk op de sociale huursector blijft hoog

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De druk op de sociale huursector blijft hoog. Daarom hebben we afgesproken om voortaan meer sociaal te gaan bouwen, in de zogenaamde 40-40-20 verhouding. Dit betekent dat in nieuwe projecten, op stadsdeelniveau, gestreefd wordt naar 40% sociale huur en 40% betaalbaar middensegment.
Om de bouw van sociale huurwoningen aan te jagen hebben we, in goede samenwerking, nieuwe prestatie- en productieafspraken gemaakt met corporaties. Er zijn harde afspraken gemaakt om gedurende de komende 4 jaar 1.000 woningen extra te gaan bouwen. We maken jaarlijks aparte vijfjarige voortschrijdende productieafspraken met concrete nieuwbouwaantallen, met aandacht voor specifieke doelgroepen zoals jongeren en senioren. Met prestatieafspraken kijken we ook naar van Groot naar Beter. Met deze regeling krijgen sociale huurders voorrang als ze verhuizen naar een kleinere, beter passende woning. Samen met de corporaties kijken hoe we de doorstroming kunnen bevorderen, onder meer door het optimaliseren van de 'Van groot naar beter' regeling (uitbouwen en verbeteren). We doen een pilot van twee jaar (2025 en 2026) met het meenemen van de oude huur bij 'van groot naar beter' ook bij een overstap naar één van de twee andere corporaties.

We hebben in 2024 veel onderzoek gedaan naar het realiseren van 600 flexwoningen in Almere. Op verschillende locaties liepen we tegen verschillende problemen aan. Zo moeten de flexwoningen die gerealiseerd zouden worden in het Annapark nog in productie worden genomen. Oosterwold bleek een ongeschikte locatie hiervoor omdat de locatie benodigd is voor ofwel permanente woningen, ofwel

maatschappelijke voorzieningen. In antwoord op schriftelijke vragen zijn wij uitgebreid ingegaan op de stand van het bouwen van flexwoningen in Almere.

Wat hadden we gepland (begroting)

De wachttijd voor sociale huurwoningen in Almere is al jaren hoog. De laatste jaren maken meer mensen aanspraak op een huurwoning, waardoor de druk op de woningmarkt toeneemt. De doorstroom vanuit de sociale huursector is zeer beperkt. Hierdoor komen er weinig sociale huurwoningen vrij om de groep 'urgente' woningzoekenden altijd tijdig een passende huurwoning te bieden. Het risico bestaat dat de groep woningzoekenden zonder urgentie steeds minder kans maakt op een huurwoning. Samen met ontwikkelaars en woningcorporaties maken wij plannen om de voorraad sociale huurwoningen te vergroten. Wij werken aan de planning voor de bouw van 600 flexwoningen om de voorraad woningen sneller uit te breiden.

Oosterwold blijft een plek van pionieren, we helpen alleen wat meer

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Oosterwold blijft uniek in Nederland maar ook een experiment waarin we continu blijven leren en verbeterpunten aanpakken. De verbeterpunten hebben onder andere geleid tot een raadsbesluit over het nemen van regie bij de hoofdinfrastructuur. Voor het nog te ontwikkelen deelgebied 1B ontwerpt de gebiedsorganisatie (de samenwerking tussen Almere, Zeewolde, Rijksvastgoedbedrijf, provincie en waterschap) daarom vooraf een ruimtelijk raamwerk. We werken nu toe naar een collectieve vorm van gronduitgifte. Dat vraagt wel om een andere werkwijze, planologische procedures en betrokkenheid van binnen de gemeente en dat kost tijd.
In 1A hebben we een co-creatieproces met bewoners doorlopen om zo te komen tot een waterplan. Dit is met herstelmaatregelen voor de waterstructuur. Wij hebben hierin een faciliterende rol. Voor stadslandbouw hebben we hulpmiddelen ontwikkeld. Ook is het Centrum Stadslandbouw opgeleverd, waar stadslandbouwers terecht kunnen voor de verwerking en distributie van hun producten.

De aanbesteding voor het kavelwegriool is voorbereid en levert voorjaar 2025 een resultaat op waarna een aannemer kan starten. Ter voorbereiding hebben we met veel kavelwegverenigingen gesprekken gevoerd en schetsontwerpen gemaakt. Er zijn tijdelijke voorzieningen getroffen waar nodig. De decentrale zuivering is opgeleverd. Het hoofdriool is deels aangelegd. Juridisch is het opstalrecht voorbereid. En er is – op verzoek van bewoners en raad- een bemiddelaar aangesteld.

In 2024 hebben we nog geen vestigingsbeleid voor Oosterwold ontwikkeld. Dit pakken we in 2025 op. De urgentie is minder aangezien bedrijven door netcongestie niet eerder dan in 2029 in aanmerking kunnen komen voor een stroomaansluiting. Daarnaast is met corporatie GoedeStede een ruimtelijke verkenning gedaan voor de inpassing van 200 sociale woningen. Besloten is geen flexwoningen, maar 200 permanente woningen te ontwikkelen. Het is nodig om hiervoor een nieuw Oosterwolds kaveltype te ontwikkelen, qua prijs en bebouwingsvoorwaarden.

Wat hadden we gepland (begroting)

Bewoners en ondernemers krijgen in Oosterwold de ruimte om zelf vorm te geven aan hun eigen woon- en leefomgeving. Daarmee is Oosterwold uniek in Nederland. Het is een experiment en dat vraagt ook om reflecteren, leren en waar nodig aanpassen. Zo zijn we tegen een aantal verbeterpunten aangelopen. In deelgebied 1B gaan we daarom een aantal zaken anders organiseren, en in deelgebied 1A herstellen. We gaan riolering aanleggen en kijken hoe om te gaan met kavelwegen, handhaving op stadslandbouw en de doorwaadbare zones (openbaar toegankelijke randen van de kavels). We willen ook betaalbaar bouwen mogelijk maken en kijken naar het meer geclusterd uitgeven van gronden en het begeleiden van initiatiefnemers. In 2024 gaan we ervaring opdoen met dat laatste. Ook gaan we in 2024 een Oosterwolds vestigingsbeleid voor bedrijven formuleren en in de praktijk brengen. Met de Almeerse woningcorporaties onderzoeken we hoe flexwoningen in Oosterwold een plek kunnen krijgen.

De keuzes over deelgebied 2 maken we later

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het in opdracht van BZK uitgevoerde onderzoek is opgeleverd en leidde tot de conclusie dat het toevoegen van 5000 woningen niet haalbaar is binnen de huidige spelregels. Bij het bezoek van minister De Jonge in februari 2024 hebben de leden van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold met de minister afgesproken een verkenning te doen naar de mogelijkheid van het realiseren van meer woningen binnen de Oosterwoldse kaders. Dat heeft geleid tot de conclusie dat dat met introductie van de 'kernkavel' zoals deze in de Structuurvisie staat, mogelijk is. Bij de afspraken in het BO-MIRT op 7-11-2024 is dit meegenomen

Wat hadden we gepland (begroting)

We voeren eerst de verbetervoorstellen in deelgebied 1 door. Daarnaast wachten we een onderzoek in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken af over het bouwen van 5.000 extra woningen in Oosterwold. De uitkomsten van dit onderzoek zijn bepalend voor de keuzes in deelgebied 2.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)

1. Ondanks de uitdagingen blijven we ons in 2024 inzetten om passende woonruimte te bieden voor al onze inwoners.
2. Bij het maken van bouwplannen in 2024 wegen we alle randvoorwaarden en belangen tegen elkaar af.
3. Wij werken in 2024 aan de planning voor de bouw van 600 flexwoningen om de voorraad woningen sneller uit te breiden.
4. We gaan in 2024 een Oosterwolds vestigingsbeleid voor bedrijven formuleren en in de praktijk brengen. Met de Almeerse woningcorporaties onderzoeken we hoe flexwoningen in Oosterwold een plek kunnen krijgen.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

1. We hebben gewerkt aan passende huisvesting. Bijvoorbeeld door het maken van productie en prestatieafspraken en de Huisvestingsverordening.
2. We hebben de randvoorwaarden en belangen continu tegen elkaar afgewogen. Zie bijvoorbeeld Toekomstvisie Hart van de Stad.
3. We hebben aan de planning gewerkt, dit heeft nog niet geleid tot de oplevering van flexwoningen.
4. We hebben in 2024 geen Oosterwolds vestigingsbeleid opgeleverd omdat de urgentie door netcongestie is vervallen. We hebben wel onderzoek gedaan naar flexwoningen in Oosterwold maar besloten deze niet te gaan realiseren.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
Lasten	115,8	143,9	-28,1
Baten	127,5	178,6	51,1
totaal voor reservemutaties	**-11,7**	**-34,6**	**22,9**
stortingen	29,5	56,7	-27,2
onttrekkingen	22,6	36,9	14,3
Totaal	**-4,8**	**-14,8**	**10,0**

De winstafdracht van het grondbedrijf is € 7 miljoen hoger dan begroot

Deze 'winst' bestaat uit de vrije ruimte in het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Oftewel, het al verdiende geld na aftrek van noodzakelijke reserveringen voor bijvoorbeeld risico's.
In de begroting zijn we uitgegaan van een winstafdracht vóór vennootschapsbelasting van € 18 miljoen. We hebben de grondexploitaties en bijbehorende risico's geactualiseerd voor het MPGA 2025. Op basis daarvan is de definitieve winstafdracht € 25 miljoen vóór belasting. Ten opzichte van de begroting levert dat dus een voordeel op van € 7 miljoen. Hier staat tegenover dat we € 3,4 miljoen meer vennootschapsbelasting moeten betalen. Dit nadeel is zichtbaar bij het programma financiën. Per saldo is de netto winstafdracht dus € 3,6

miljoen hoger dan begroot. In de paragraaf grondbeleid worden de ontwikkelingen en de winstafdracht uitgebreid toegelicht.

We houden € 1 miljoen over op het budget voor de taskforce huisvesting urgenten

Bij de 4de kwartaalrapportage 2024 dachten we nog dat dit € 0,5 miljoen zou zijn. Dat er nu € 0,5 miljoen meer overblijft komt doordat we toen nog uitgingen van een bijdrage voor een project aan de Louis Armstrongweg. Omdat hierover nog geen definitieve afspraken zijn gemaakt is dit geld nog niet uitgegeven. Het bedrag dat in 2024 over is gebleven is in 2025 alsnog nodig voor de geplande activiteiten om urgenten te kunnen huisvesten. Via de projectvertraging wordt dit geld daarom doorgeschoven.

We hebben een voordeel van € 1,2 miljoen op het commercieel vastgoed en de huurgronden

Uit de taxatie van het gebouw Alnovum is gebleken dat de marktwaarde € 0,3 miljoen hoger is dan de waarde in onze boekhouding. Dit hebben we daarom volgens de verslaggevingsregels aangepast. Daarnaast is er een voordeel van € 0,2 miljoen door lagere nutskosten voor het commercieel vastgoed.
Op de huurgronden hebben we een voordeel van € 0,7 miljoen. Dit komt vooral door de verkoop van 3 huurpercelen. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden.

De overige € 0,8 miljoen bestaat uit diverse kleine voor- en nadelen.

Indicatoren

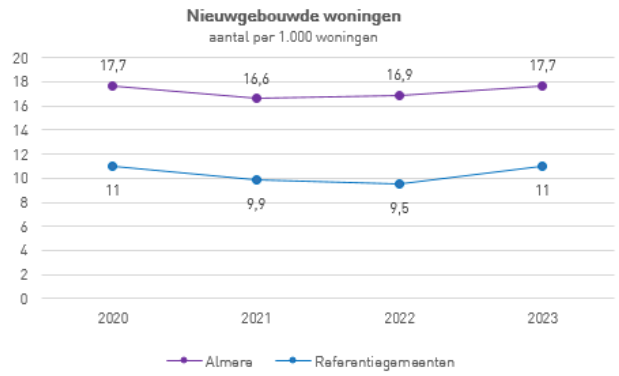

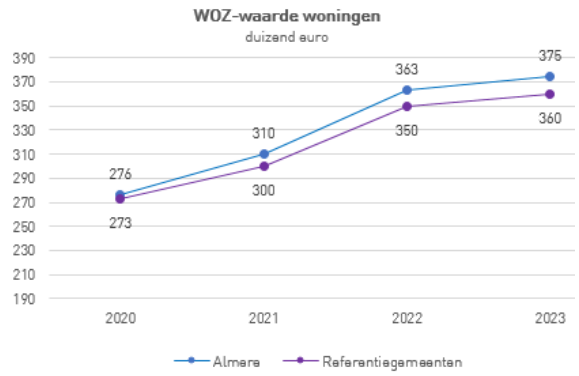

Nieuwgebouwde woningen

Deze grafiek geeft het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 bestaande woningen aan. Hierin zijn andere toevoegingen aan het woningaanbod zoals transformatie niet meegenomen. Cijfers over 2024 zijn bij het opmaken van deze programmarekening nog niet bekend.

WOZ waarde woningen

Deze grafiek laat de gemiddelde WOZ waarde van woningen zien. Deze is de afgelopen jaren flink toegenomen.

2.2 Openbare ruimte

Ambitie

De stad wordt ouder en de noodzaak om de openbare ruimte goed te onderhouden

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Afgelopen jaar is veel aandacht uitgegaan naar het inspecteren van de openbare ruime, om zo te kunnen bepalen waar de achterstand het grootst is en hoe die het best kan worden aangepakt. Vooral van de straten en asfaltwegen hadden we nog geen goed beeld van de precieze staat.
Met de inmiddels verzamelde inspectiegegevens maken we een plan voor volgend asfaltonderhoud. Ook wordt het meerjarenprogramma voor het grootschalig onderhoud van woonwijken steeds concreter.

Op dit moment werken we aan de Regenboogbuurt en Muziekwijk Zuid en bereiden we de eerstvolgende grote projecten voor. In 2024 zijn we gestart met onderhoud aan het asfalt van de Gooimeerdijk, het stuk asfalt in Almere dat er het slechtst bij lag.

Ondertussen blijven we de openbare ruimte onderhouden . Noodgedwongen steken we veel geld in kleinschalig noodonderhoud aan bijvoorbeeld het asfalt om onveilige situaties en verdere achteruitgang zoveel mogelijk te voorkomen. Door nu veel tijd en energie te steken in inspecties en planvoorbereiding, zijn we klaar om de komende jaren een voor de inwoner zichtbare inhaalslag te maken. Dit doen we waar mogelijk met het extra geld dat de komende jaren stapsgewijs beschikbaar komt. Voor het overige worden de uitkomsten van de inspecties meegenomen in het Strategisch assetmanagementplan 2026.

Wat hadden we gepland (begroting)

Hiervoor is extra geld voor beheer nodig, zoals blijkt uit het Strategisch AssetManagementPlan (SAMP). Het is nodig om beter in beeld te hebben wat de staat van onze openbare ruimte is en waar achterstanden in onderhoud zijn. We kijken ook vooruit naar welk groot onderhoud en vervangingsprojecten op de middellange en op de lange termijn nodig zijn. Met de uitwerkingsopgave ‘grip op de beheeropgave’ uit de Programmabegroting 2023 hebben we hier al flinke stappen in gezet. Hierdoor kunnen we nu beter aangeven welke middelen nodig zijn. Waarbij we ook beter kijken naar welke plannen we realistisch uit kunnen voeren. Met het extra geld kunnen we vanaf 2024 een begin maken met het inhalen van achterstanden in het beheer en onderhoud. Dit geldt vooral voor asfaltwegen, bruggen en het groen in de stad. Hiermee voorkomen we hinder voor inwoners door bijvoorbeeld afzettingen, gevaarlijke situaties en kapitaalvernietiging. Door meer personeel aan te nemen en beter te worden in het voorbereiden en in de markt zetten en uitvoeren van projecten.

In 2024 gaan we aan de slag met rioolvervanging, grootschalig onderhoud van woonwijken en klimaatadaptie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De combinatie van rioolvervanging en bovengrondse aanpak (wijkgerichte aanpak) in De Hoven vereist een uitgebreide en zorgvuldige voorbereiding . Hierdoor konden we in 2024 nog niet starten met de uitvoering. In 2025 wordt het project aanbesteed, waarna de plannen samen met de aannemer verder worden uitgewerkt. Volgens de bijgestelde planning start de uitvoering zichtbaar voor inwoners in 2026.

Wel bereiden we ondertussen het grootschalig onderhoud in De Marken voor, waar ook rioolvervanging en bovengronds onderhoud zullen worden gecombineerd. Voor de jaren daarna stellen we in 2025 een stevige, goed onderbouwde en realistische meerjarenprogrammering voor het wijkgericht grootschalig onderhoud op. Hierin nemen we de plannen voor het klimaatadaptief maken van de wijken zo goed mogelijk mee. Een aanpak waarvan het succes pas op een later moment kan worden beoordeeld.

Wat hadden we gepland (begroting)

Hierbij zetten we in op onze wijkgerichte aanpak, waarbij we zoveel mogelijk beheer en onderhoud per wijk ineens doen. In Almere Haven moeten de komende jaren de eerste stukken riool vervangen worden. Dit is voor ons een compleet nieuwe activiteit. In 2024 starten we met de rioolvervanging in De Hoven en het bovengrondse grootschalig onderhoud start meteen daarna. Als deze projecten lopen starten we meteen met de voorbereidingen van andere wijken in Almere Haven.
We gaan het tempo van het grootschalig onderhoud de komende jaren opvoeren. Dit zorgt ervoor dat onze wijken en bedrijventerreinen aantrekkelijk en veilig blijven.Daarnaast maken we deze gebieden meteen klaar om de nadelige gevolgen van klimaatverandering te kunnen opvangen of verminderen. Dit noemen we klimaatadaptief.
Voor het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen stellen we een meerjarenprogrammering op die 10 jaar vooruitkijkt. Hiermee kunnen we onze investeringen beter aansluiten op die van onze partners en kunnen we bewoners beter informeren. In de Programmabegroting 2025 geven we inzicht in de 10 jaar vooruitkijkende meerjarenprogrammering voor het grootschalig onderhoud voor woonwijken en bedrijventerreinen. Met beperkte middelen gaan we toch kijken of we de openbare ruimte beter kunnen inrichten op de gevolgen van klimaatverandering en extremer weer.

Groen in openbare ruimte

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Met de evaluatie van het bomenkader en de vaststelling door de raad van het Beleidskader groen en de Visie klimaatadaptatie hebben we vorig jaar een stevige beleidsbasis gelegd voor het verder vergroenen van Almere. Met de Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en de actualisatie van het Bomenkader werken we in 2025 toe naar een vergroeningsstrategie. Deze wordt in de stad hier en daar al zichtbaar met vergroeningsprojecten in Almere Haven en Stad West en in het geplande grootschalig onderhoud. Ondertussen is het ecologisch maaien waar mogelijk binnen het beheerbudget verder uitgebreid. Hierbij richten we ons vooral op grotere oppervlaktes.

Voor het vergroenen van de openbare ruimte zijn beperkte middelen beschikbaar. Hierdoor kunnen de uitgangspunten uit het nieuw vastgestelde beleid niet meteen volledig uitgevoerd worden.

Wat hadden we gepland (begroting)

Om de stad gezonder, hittebestendiger en biodiverser te maken, versterken we het vele groen dat de openbare ruimte van Almere al heeft. We gaan door met het ecologischer invullen van ons maaibeleid en investeren gericht in excellent groen en een gezonde leefomgeving. De lessen van deze nieuwe werkwijzen gebruiken we bij de evaluatie van het bomenkader en leggen we vast in het beleidskader groen. In 2024 wordt de raad geconsulteerd naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie van het bomenkader. Daarnaast wordt zij geïnformeerd over het groenkader dat het college vaststelt.

Een toekomstbestendige ontwikkeling van de stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Bij bestaande gebiedsontwikkelingen lukt het inderdaad steeds beter om vroegtijdig na te denken over het latere beheer. En voor toekomstige ontwikkelingen wordt gewerkt aan duidelijkere toetsingskaders, inrichtingsstandaarden en nieuwe ontwerpmethoden waarbij boven- en ondergrond meer in samenhang worden bezien.
De interne samenwerking loopt dus steeds beter. Toch blijft het toezien op de toekomstige betaalbaarheid van het beheer van nieuwe gebieden een uitdaging. Het beheerbudget groeit weliswaar mee met de groei van het aantal woningen, maar niet wanneer alleen landschappelijke of maatschappelijke ingrepen worden gedaan. Terwijl ook bijvoorbeeld nieuw hoogwaardig groen, extra bruggen of stukken gekleurd asfalt extra geld kosten in het beheer. Hiervoor hebben we in 2024 nog geen goede oplossing kunnen vinden.

Wat hadden we gepland (begroting)

In deze begroting zetten we belangrijke stappen om onze openbare ruimte voor de lange termijn in stand te kunnen houden. Tegelijkertijd blijft de stad groeien. We voorkomen dat we de fouten uit het verleden opnieuw maken door voortdurend alert te zijn op de gevolgen van gebiedsontwikkelingen op het toekomstig beheer. We gaan bij het proces van gebiedsontwikkeling de beheertoets verder professionaliseren. Tegen het einde van deze raadsperiode is een stevig beheerplan in elk ontwikkelplan de standaard. We gaan bij het proces van gebiedsontwikkeling de beheertoets verder professionaliseren.

We werken aan een schoon en duurzaam Almere

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we verschillende interventies gedaan om afvaldumpingen te voorkomen, bijvoorbeeld door middel van informatieborden, containerplekadoptie, containertuintjes, bewonersavonden en samenwerking met woningbouwcorporaties.
Verder zijn alle bestaande 114 informatieborden in de wijk voorzien van een boodschap over aanbieden grofvuil of handelingsperspectief restafvalzak in container doen.

Ondanks de maatregelen in het kader van deze 'Schone Straat Strategie' blijft het aantal dumpingen stijgen. In 2024 zien we nog steeds een opwaartse trend:
- 2022: 2.396 ton
- 2023: 2.474 ton
- 2024: 2.774 ton

Een belangrijke oorzaak hiervan lijkt de wachttijd van 2-3 weken voor een grofvuilafspraak. Om dit probleem aan te pakken, nemen we in 2025 diverse maatregelen en starten we met pilots om de servicenormen te verbeteren.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zetten in op het tegengaan van afvaldumpingen via onze 'Schone Straat Strategie' en op het tegengaan van zwerfafval. We voeren sinds 2022 pilots uit in de stad met als doel een schoon Almere. Voorbeelden hiervan zijn: het adopteren van een (ondergrondse) containerplek en aanleggen van containertuinen. We gaan door met duurzame oplossingen die werken en rollen deze in 2024 verder uit over de stad. Dit doen we door in te zetten op participatie en voorlichting.

We gaan het nieuwe afvalinzamelingssysteem invoeren

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we de hele stad overgezet op een systeem voor de nascheiding van PMD (plastic, metaal en drankkartons) uit het restafval. In dit proces zijn alle duo-containers vervangen door efficiëntere mono-containers.
Daarnaast moet het OAT-systeem (Ondergronds AfvalTransport-systeem) in ons Stadshart nog worden aangepast, zodat ook gft (groente-, fruit- en tuinafval) optimaal gescheiden kan worden. Deze aanpassing staat gepland voor het tweede kwartaal van 2025.
De nascheiding van het afval vindt plaats bij de Huisvuilcentrale in Alkmaar, onze samenwerkingspartner in dit project.

Wat hadden we gepland (begroting)

Hierdoor hoeven inwoners hun plastic, metaal en drankverpakkingen niet meer apart te scheiden. Dit mag bij het restafval. Dit wordt dan later door een machine van elkaar gescheiden. Dit zorgt ervoor dat we verschillende soorten afval beter kunnen scheiden en minder restafval overhouden. Wat weer goed is voor het milieu. We starten zodra we een partner hebben gecontracteerd. Vooruitlopend hierop zullen uiterlijk in de eerste maanden van 2024 alle duo-vuilnisbakken vervangen zijn door mono-vuilnisbakken.

Van afval naar grondstof

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet op het gebied van afvalverwerking en hergebruik. In het kader van ons programma rondom het Circulair Ambachtscentrum hebben we samen met lokale partners een nieuw Hergebruiksperron geopend in Almere Buiten. Hier kunnen inwoners producten voor hergebruik inleveren, wat bijdraagt aan een duurzamere stad. Met landelijke partners zoals Ikea worden pilots gevoerd gericht op hergebruik.
Daarnaast hebben we in 2024 nieuwe partners en innovatieve oplossingen gevonden voor hoogwaardige recycling. Zo wordt laminaat en tapijt vanaf 2025 op een duurzame manier verwerkt in plaats van als laagwaardige afvalstroom te eindigen. In 2025 starten we nieuwe pilots om dit proces verder te optimaliseren en het aantal partners uit te breiden.

Verder hebben we een proef voorbereid voor de nascheiding van ingezameld grofvuil in meerdere deelfracties, die hoogwaardiger kunnen worden verwerkt. Deze pilot wordt in de eerste helft van 2025 uitgevoerd.
Tot slot hebben we een pand aangekocht in 2024 waar we in 2025 willen starten met een demontage- en reparatieproject. Dit biedt inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans om hieraan deel te nemen en werkervaring op te doen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Dit is een andere manier van kijken naar afval. Regelmatig zijn dingen die in ons (grof)afval zitten nog te repareren of op te knappen. Of kun je ze uit elkaar halen om te gebruiken als grondstof voor iets anders. Hoe vaker dit lukt, hoe minder afval hoeft te worden verbrand. In Almere zetten we al in op upcycling, maar hebben we de ambitie om nog meer duurzame en hoogwaardige oplossingen te realiseren.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. We maken in 2024 een begin met het inhalen van achterstanden in beheer en onderhoud.	1. Dit hebben we niet behaald. Hiermee is een begin gemaakt, maar voor het echt inlopen van achterstanden ontbreekt op dit moment nog het budget en de organisatiekracht.
2. In de Programmabegroting 2025 geven we inzicht in de 10 jaar vooruitkijkende meerjarenprogrammering voor het grootschalig onderhoud voor woonwijken en bedrijventerreinen.	2. Niet behaald, het delen van een 10 jaar vooruitkijkende planning voor onderhoud van woonwijken is een jaar uitgesteld.
3. In 2024 wordt de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van het bomenkader. Daarnaast wordt zij geïnformeerd over het groenkader dat het college vaststelt.	3. Behaald, de evaluatie is in april 2024 met de raad besproken en het groenkader is in oktober 2024 door de raad vastgesteld.
4. We gaan door met duurzame oplossingen die werken en rollen deze in 2024 verder uit over de stad.	4. Behaald, vooral bij het grootschalig onderhoud in de Regenboogbuurt en Muziekwijk Zuid en bij het onderhouden van het asfalt.
5. Uiterlijk in de eerste maanden van 2024 zijn alle duo-vuilnisbakken vervangen door mono-vuilnisbakken.	5. Behaald. In 2024 zijn de alle duocontainers vervangen door mono containers. Daarmee is deze fase van het project Toekomstig Afvalsysteem afgerond.

Wat hadden we gepland (begroting)

6. In 2024 gaan we het Circulair Ambachtscentrum verder ontwikkelen. Het doel is om afgedankte producten een tweede leven te kunnen geven en minder grondstoffen te verbranden. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan de circulaire economie.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

6. De ontwikkelingen rond het programma Circulair Ambachtscentrum lopen voorspoedig. Er is in 2024 een nieuwe aanvraag gedaan bij het Fonds Verstedelijking (FVA-3) om de ambities verder vorm te geven en uit te groeien tot een lokaal Circulair Creatief Centrum, waarbinnen het huidige Upcyclecentrum is geïntegreerd. Hiermee bouwen we tevens aan het Milieuperron van de toekomst.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	138,6	138,2	0,4
baten	89,7	92,4	2,7
totaal voor reservemutaties	**48,8**	**45,8**	**3,1**
stortingen	0,9	1,1	-0,2
onttrekkingen	8,9	8,7	-0,2
totaal	**40,9**	**38,1**	**2,7**

We hebben € 2,5 miljoen minder uitgegeven aan het beheer en onderhoud van onze stad

De groenaannemers hebben door personeelsgebrek niet al het werk kunnen uitvoeren dit jaar. Daarnaast hebben wij een korting gekregen omdat het uitgevoerde groenonderhoud niet voldeed aan onze eisen. Hierdoor houden wij € 0,7 miljoen over op het groenonderhoud van onze stad.
Ook op het onderhoud van onze wateren houden wij € 0,7 miljoen over. Dit komt doordat hier ook niet al het werk is uitgevoerd en wij kosten hebben kunnen doorbelasten aan het waterschap.
Daarnaast hebben wij niet al het groot onderhoud aan onze openbare ruimte kunnen uitvoeren waardoor we € 0,7 miljoen van het beschikbare budget niet hebben uitgegeven.
Tot slot houden we € 0,3 miljoen over op de gladheidsbestrijding. Door de zachte winter hebben wij minder vaak hebben hoeven strooien. De overige € 0,1 miljoen ontstaat door diverse kleinere afwijkingen.

We houden € 0,5 miljoen over op de afvalinzameling en -verwerking

We hebben € 0,2 miljoen meer kosten moeten maken voor de verbranding van het opgehaalde afval. Hiertegenover staat een voordeel € 0,5 miljoen doordat we een hogere vergoeding hebben ontvangen voor de restfracties (pmd, papier, glas enz.).
Ook hebben we € 0,1 miljoen meer binnengehaald vanuit de afvalstoffenheffing. De overige € 0,1 miljoen bestaat uit diverse kleinere afwijkingen.

Onze riolering heeft € 1,3 miljoen extra gekost

Wij hebben € 1,1 miljoen meer kosten moeten maken voor onderhoud en vervanging van ons riool. Dit komt doordat de afvoercapaciteit op het Almeerderstrand niet meer voldeed. Hierdoor waren tijdelijk maatregelen noodzakelijk (leegrijden en plaatsen tijdelijke pompvoorziening) om alle evenementen en horeca te blijven voorzien van een vuilwaterafvoer. Daarnaast hebben wij onvoldoende rekening gehouden met de prijsstijgingen op bestaande contracten. De overige € 0,2 miljoen komt door diverse kleinere afwijkingen.

We hebben € 0,9 miljoen meer parkeeropbrengsten binnengehaald

Door een betere bezetting zijn onze parkeerinkomsten hoger dan begroot.

De overige € 0,1 miljoen komt diverse kleinere verschillen.

Indicatoren

Huishoudelijk afval

Deze grafiek laat het aantal kilo niet gescheiden huishoudelijk afval zien. In Almere daalde dit een aantal jaar totdat deze in 2020 fors steeg. Inmiddels zien we weer een daling vanaf 2021, die ook in 2023 doorzet. Cijfers over 2024 zijn bij het opstellen van deze programmarekening nog niet bekend.

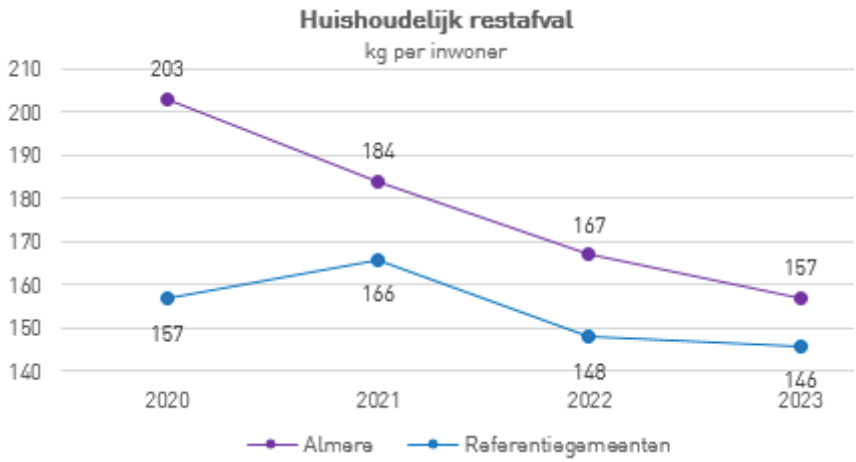

2.3 Veiligheid en handhaving

Ambitie

Op 29 juni 2023 heeft de raad de Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 vastgesteld

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De Veiligheidsagenda 2023-2026 is leidend in onze inzet op een veilig en leefbaar Almere. Over de complete voortgang, inclusief doelen, effectenindicatoren en de aanpak per thema, rapporteren we apart aan de raad. De Tweede Voortgangsrapportage zal in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad worden aangeboden.

Een geheel nieuw dossier binnen veiligheid is die van explosies (excessief geweld). In 2024 is onvoorzien veel ambtelijke capaciteit uitgegaan naar de (bestuurlijke) afhandeling van het grote aantal explosies, de impact op inwoners en het opgerichte landelijke strategisch offensief tegen explosies.

Met de huidig beschikbare middelen wordt het een uitdaging om en de ambities uit de veiligheidsagenda te realiseren en met nieuwe, urgente ontwikkelingen en incidenten om te gaan, zoals explosies. Zo zien we dat Almere nog altijd minder geld uitgeeft aan veiligheid dan steden van vergelijkbare grootte.

Wat hadden we gepland (begroting)

Deze agenda geeft richting aan de ambitie en de urgentie van de veiligheidsaanpak voor de komende vier jaar. Het doel is dat Almere een veilige stad blijft om in te wonen, te werken en te verblijven. Dit willen wij bereiken door te werken aan de volgende thema's:

- georganiseerde criminaliteit;
- digitale veiligheid;
- veilige wijken;
- maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering;
- crisisbeheersing.

In het Uitvoeringsplan veiligheidsagenda Almere 2023-2026 zijn de doelen, de effectindicatoren en de aanpak per thema uitgewerkt.

We zetten meer in op uitvoering van de wet Bibob

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 was er niet genoeg geld om de Wet Bibob intensiever en uitgebreider toe te passen. Daarom hebben we de invoering van een risicogestuurde toetsing op alle Bibob-domeinen, de invoering van een horeca- en exploitatievergunningsstelsel en het opnemen van een ondermijningsartikel in de Algemene plaatselijke verordening (APV) niet kunnen realiseren. Dit schuiven we door naar 2025. Er is in de begroting 2025 en 2026 extra, incidenteel geld vrijgemaakt voor een verbrede en geïntensiveerde toepassing van de Wet Bibob. Daarom zijn we in 2024 gestart met een kerngroep Bibob. Zij houden zich bezig met het onderzoeken van een efficiëntere en bredere toepassing van deze wet. Daarnaast zijn we gestart met het actualiseren van het Bibob-beleid.

De bevoegdheden uit de Wet Bibob zetten we nu alleen standaard in bij vergunningsaanvragen omtrent horeca, bijzondere wetten (zoals prostitutie, kansspelen en coffeeshops) en omgevingsvergunningen met activiteit bouwen. De overige genoemde domeinen worden niet standaard getoetst aan de Wet Bibob.

Wat hadden we gepland (begroting)

Voor 2024 hebben wij daarnaast de ambitie om de toepassing van de Wet Bibob te intensiveren en uit te breiden om daarmee de Wet Bibob in 2024 als volwaardig preventief instrument te kunnen inzetten in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit. Daarbij moet gedacht worden aan de risicogestuurde toetsing op alle Bibob-domeinen en de invoering van een horeca-exploitatievergunningenstelsel. In combinatie met het

opnemen van een ondermijningsartikel in de Algemene plaatselijke verordening (Apv) worden risicobranches, -gebouwen of -gebieden dan vergunningplichtig gemaakt.

Veilig en gastvrij betaald voetbal in Almere is ook in 2024 de ambitie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Ook in 2024 hebben we betaald voetbal op eredivisieniveau in onze stad mogen verwelkomen. Iets wat komt met veiligheidsvraagstukken. In totaal zijn er 20 wedstrijden in de eredivisie in Almere gespeeld. Deze zijn veilig en ordelijk verlopen.

In 2024 hebben we de aanpak overlast gevende supporters verstevigd door het inrichten van een integraal structureel overleg en een bijbehorende integrale gedragscommissie. Hiermee pakken we raddraaiers bij wedstrijden aan. Supporters die zich misdragen verschijnen voor deze commissie en kunnen een maatregel opgelegd krijgen, bijvoorbeeld een (tijdelijk) stadionverbod. In 2024 heeft Almere City FC een Romneyloods gebouwd om supporters beter te kunnen opvangen.

Wat hadden we gepland (begroting)

De veiligheidsvraagstukken ten aanzien van een voetbalclub die in de eredivisie speelt, zijn nieuw in Almere. In 2023 is en wordt hard gewerkt om dit voor elkaar te krijgen en dat wordt in 2024 voortgezet. In 2024 werken we hard aan het veiliger en gastvrijer maken van betaald voetbal in Almere.

Programma preventie met gezag

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben wij voor minimaal 2,5 jaar middelen ontvangen van het Rijk vanuit het landelijke programma Preventie met Gezag.
We hebben samen met onze ketenpartners een meerjarige integrale aanpak gemaakt om jeugdcriminaliteit te voorkomen en steviger aan te pakken. Het programma is gericht op kinderen en jongeren die opgroeien in wijken waarin de risico's om in de criminaliteit terecht te komen groter zijn dan elders.
Het uitvoeringsplan is in juli 2024 aan de raad gezonden (raadsbrief 141 – Uitvoeringsplan Preventie met Gezag). Dit uitvoeringsplan beschrijft alle interventies en inspanning over 3 programmalijnen en een proceslijn.

In 2024 zijn we van start gegaan met een aantal interventies. De effecten van de interventies zullen we ook monitoren gedurende looptijd van het programma. We zijn in 2024 bijvoorbeeld gestart met:

- De sportinterventie 'Alleen jij bepaalt wie je bent'.
- Halt is op verschillende scholen gestart met het aanbieden van spreekuren.
- De aanbesteding voor schooljongerenwerk en online jongerenwerk.

Voor het totaaloverzicht aan interventies verwijzen wij naar het eerder genoemde uitvoeringsplan.

Wat hadden we gepland (begroting)

In maart 2023 heeft minister van Justitie en Veiligheid de gemeente Almere geselecteerd als een van de gemeenten die middelen ontvangen voor het programma 'Preventie met Gezag'. In 2024 verwachten wij deze middelen te ontvangen en vol te kunnen inzetten op de uitvoering van het plan van aanpak. In 2024 zetten we vol in op de uitvoering van het programma 'Preventie met Gezag'.

Handhaving

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Op 28 februari is de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Omgevingswet Almere 2024-2027 in werking getreden. Daarin zijn meetbare doelstellingen opgenomen over de uitvoering van VTH-taken in de bebouwde omgeving. Op basis van dit beleid controleren we vaker op de het gebruik van bedrijventerreinen, met extra aandacht voor ondermijnende activiteiten die daar plaats kunnen vinden.

Onze voorbereidingen op de nieuwe Omgevingswet hebben resultaat gehad. We waren goed voorbereid op de nieuwe wetgeving die per 1 januari 2024 in ging. Wel hadden we te maken met opstartproblemen, door aanvraagprocessen die niet altijd soepel liepen. Dit lag buiten de invloedssfeer van de gemeente.

Het aantal vragen om toezicht en handhaving in de stad neemt toe. De formatie van toezicht en handhaving neemt af, mede door bezuinigingen die per 1 januari 2025 worden doorgevoerd. Daar bovenop komt dat de capaciteit niet meegroeit met de groei van de stad. In 2024 hebben ons daar al op voorbereid door geen nieuw personeel aan te nemen voor toezicht op de bebouwde kom. Het risicogestuurde toezicht krijgt steeds meer vorm en wordt stapsgewijs aangepakt. In het geval van bedrijventerreinen maakt de gemeente bij iedere controle een gebiedsgerichte analyse die met voorrang worden opgepakt.

In het kader van de brandveiligheid heeft de gemeente gewerkt aan het op orde hebben van het nieuwe landelijke Register Externe Veiligheid. Hierdoor beschikken de gemeente en veiligheidsregio bij inwerkingtreding van het register direct over een actueel overzicht van risico's.

De beoogde inhaalslag op afgehandelde meldingen gaat minder snel dan verwacht. De afgelopen jaren hebben we een grote inhaalslag kunnen maken maar inmiddels zien we dit stabiliseert. Belangrijke oorzaak is de vraag om handhaving. Ook gaat de inzet op de inhaalslag ten koste van andere doelstellingen: Het plan om een analyse uit te voeren over de gevolgen van de ouder wordende stad (zowel gebouwen als mensen) is bijvoorbeeld nog niet gestart. Gelet op de genoemde bezuinigingen verwachten we meer vertraging op dit punt.
Het bleek lastig om nieuwe deskundige collega's te vinden die we meteen kunnen inzetten. Ondanks bijgestelde vragen in de werving (minder ervaren krachten die wij intern zoveel mogelijk willen opleiden) blijft het lastig om op specifieke expert collega's binnen te halen. Ook het personeelsverloop was soms hoger dan verwacht. De bezetting is inmiddels voor een groot gedeelte op orde, rekening houdend met de doorgevoerde bezuinigingen.

Wat hadden we gepland (begroting)

De vraagstukken op het gebied van toezicht en handhaving nemen met de groei van de stad verder toe. Met extra middelen uit het coalitieakkoord maken we een inhaalslag op het aantal afgehandelde meldingen. We leggen de raad in 2024 ook nieuw handhavingsbeleid voor. Daarin nemen we ook meetbare doelstellingen op. Een belangrijk onderdeel van het nieuwe beleid is risicogestuurd handhaven. We belonen bewezen goed gedrag door bijvoorbeeld minder controles uit te voeren. We zetten onze beperkte capaciteit juist in op de plekken waar risico's zich voordoen. Het vinden van geschikt personeel is hierbij een grote uitdaging.

We gaan kijken of we onze handhavers in dienst nemen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Omdat we het belangrijk vinden onze handhavers in eigen dienst te hebben, wat ook mogelijkheden biedt voor het uitbreiden van bevoegdheden, heeft het college in lijn met het coalitieakkoord besloten om de boa's in gemeentelijke dienst te nemen. Dit besluit is in het laatste kwartaal van 2024 met de raad gedeeld.

Wat hadden we gepland (begroting)

De gemeente maakt gebruik van een externe partij die mensen voor handhaving levert. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we onderzoek gaan doen naar het in dienst nemen van deze collega's en de gevolgen hiervan. Wanneer het onderzoek is afgerond bespreken we dit met de gemeenteraad.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)

1. Voor meetbare doelen, effectenindicatoren en de aanpak per thema verwijzen wij naar het Uitvoeringsplan veiligheidsagenda Almere 2023-2026.

2. In 2024 leggen we de raad een nieuw handhavingsbeleid voor. Hierin nemen we ook meetbare doelstellingen op.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

1. Voor een compleet overzicht op de voortgang op de Veiligheidsagenda 2023-2026 verwijzen wij naar de Tweede Voortgangsrapportage die in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad zal worden verzonden.
2. Behaald. In het nieuwe uitvoerings- en handhavingsbeleid zijn meetbare doelstellingen opgenomen. Via de jaarrapportage over de uitvoering- en handhaving van Omgevingswettaken wordt hier in het eerste kwartaal van ieder jaar verantwoording over afgelegd.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	45,2	44,4	0,8
baten	14,2	13,2	-1,0
totaal voor reservemutaties	**31,1**	**31,2**	**-0,2**
stortingen			
onttrekkingen			
totaal	**31,1**	**31,2**	**-0,2**

We hebben een voordeel van € 0,4 miljoen door vertraagde activiteiten

De kosten voor het veiligheidsbeleid en zorg- en veiligheidshuis zijn € 0,4 miljoen lager. Dit komt door vertraging in de uitvoering van rijksprojecten bij het veiligheidshuis Flevoland (€ 0,3 miljoen). Daarnaast is er € 0,1 miljoen overgebleven bij de aanpak jeugdcriminaliteit en overlast. Dit komt door capaciteitsproblemen bij onze partner (GGD). Dit is bij de vierde kwartaalrapportage 2024 en eerste kwartaalrapportage 2025 beschikbaar gesteld voor 2025.

We hebben € 0,4 miljoen ontvangen via de decembercirculaire 2024

Dit gaat om de pilot samenwerking gemeentelijk sociaal en veiligheidsdomein (€ 0,2 miljoen), spreidingswet en actieplan wapens en jongeren (€ 0,2 miljoen). Het geld dat we in december hebben ontvangen is bedoeld voor kosten in 2025. Via de vierde kwartaalrapportage 2024 hebben we dit beschikbaar gesteld voor 2025.

We hebben een nadeel van € 0,4 miljoen veiligheid en handhaving

Dit komt door een voordeel van € 0,3 op de inzet van BOA's. Hier staat een nadeel van € 0,7 miljoen tegenover op handhaving openbare orde. Dit komt voor een belangrijk deel door de inhuur voor ziekteverzuim en het inhalen van achterstanden bij de Bibob-toetsing.

We ontvangen € 0,7 miljoen minder leges omgevingswet

We ontvangen minder leges voor bouwvergunningen. Dit komt doordat projecten vertragen. Verder zijn de kosten hoger. Dit komt door de Omgevingswet, die nieuw is. We moeten nu bijvoorbeeld bij een bouwvergunning een 'voortoets' doen.

Diverse verschillen tellen nog op tot € 0,1 miljoen voordeel.

Indicatoren

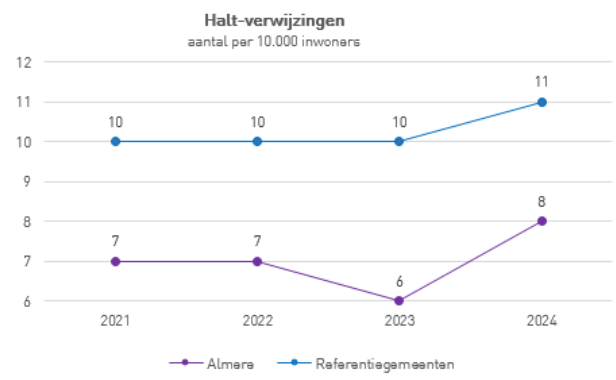

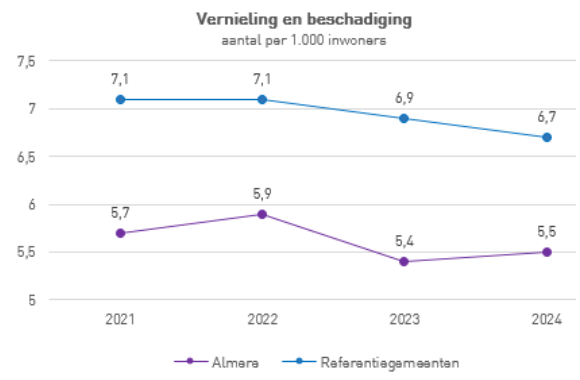

Halt-verwijzingen

Deze indicator laat het aantal Halt-verwijzingen zien per 1.000 inwoners. Halt-verwijzingen kunnen worden opgelegd aan personen van 12 tot 18 jaar.

Vernieling en beschadiging

Deze indicator laat het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) zien per 1.000 inwoners. Onder vernielingen en beschadigingen vallen: brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbare gezag. Dit zijn bijvoorbeeld opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, openlijke geweldpleging, godslastering en het doen van een valse aangifte. De cijfers over 2024 zijn voorlopige cijfers.

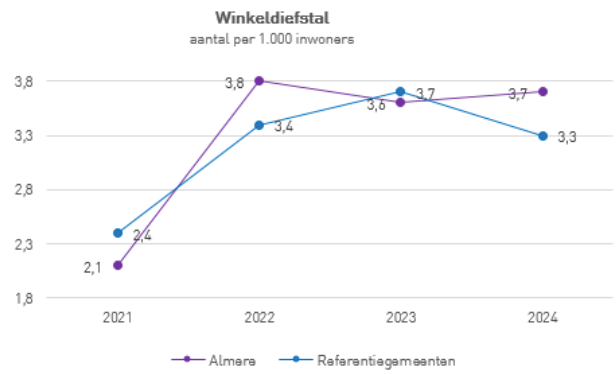

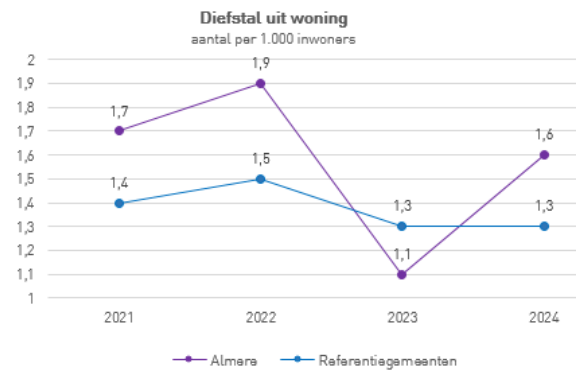

Winkeldiefstal

Deze indicator geeft het aantal winkeldiefstallen aan per 1.000 inwoners. Na een flinke daling in 2020 en 2021, veroorzaakt door de coronamaatregelen, zien we dat het aantal winkeldiefstallen weer is gestegen in 2022. Inmiddels lijkt dit te stabiliseren naar een niveau van voor corona. De cijfers over 2024 zijn voorlopige cijfers.

Diefstal uit woning

Deze indicator geeft het aantal diefstallen uit een woning aan per 1.000 inwoners. We zagen in 2022 een lichte stijging ten opzichte van 2021. Echter was dit nog altijd ruim lager dan in 2020 en 2019. In 2023 zien we een flinke daling van het aantal diefstallen uit woningen. De cijfers uit 2024 zijn voorlopige cijfers maar lopen weer op richting het oude niveau.

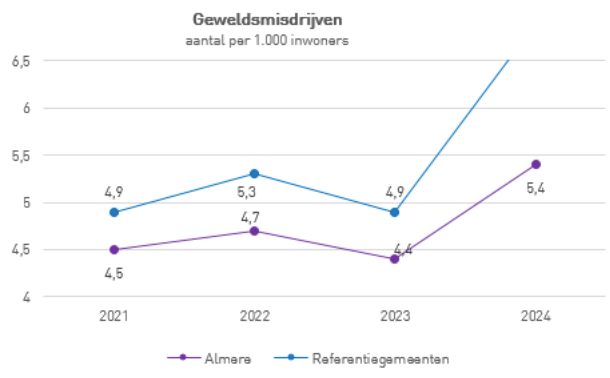

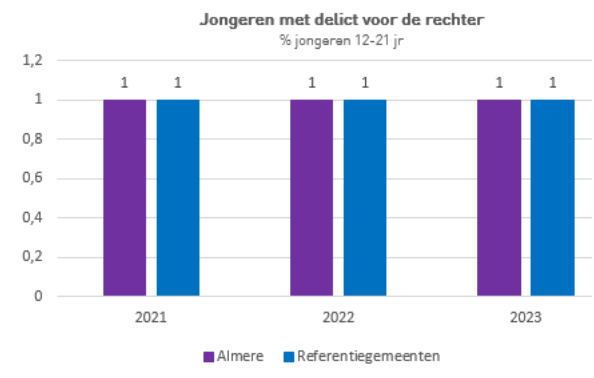

Geweldsmisdrijven

Deze indicator geeft het aantal geweldmisdrijven aan per 1.000 inwoners. Hieronder vallen seksuele misdrijven, moord, doodslag en lichamelijk letsel door schuld, zoals bedreigen of mishandeling. De cijfers over 2024 zijn voorlopige cijfers.

Jongeren met delict voor de rechter

Deze indicator laat het percentage jongeren zien tussen de 12 en 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen. Dit percentage blijft al een tijd stabiel en in lijn met de landelijke ontwikkeling. Er zijn nog geen cijfers over 2024 bekend bij het opmaken van deze programmarekening.

2.4 Dienstverlening en samenwerking met de stad

Ambitie

We bereiden ons voor op een verwachte piek in de aanvraag van paspoorten en ID-kaarten

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Om de piek in paspoortaanvragen op te vangen hebben we voldoende personeel aangenomen en hebben we de openingstijden verruimd. Dit hebben we kunnen doen door de inzet van een studententeam. Daarnaast hebben we inwoners proberen te verleiden om vroegtijdig, voor de drukke periodes, hun document te verlengen. Dit hebben we gedaan door cadeaubonnen aan te bieden voor iedereen die aantoonbaar eerder kwam dan nodig. Dit heeft een licht dempend effect gehad op de drukte, maar heeft geen kosten bespaard.

Daarnaast hebben we gekeken hoe het proces om reisdocumenten uit te geven beter kon worden ingericht. We hebben het hele proces geoptimaliseerd waardoor er op alle vlakken verbetering is (mens, proces en apparatuur). Dit leidde tot een verkorting van de afhandeltijd van 13 minuten naar 8 minuten. In 2024 heeft niemand langer dan twee weken hoeven wachten om een afspraak in te kunnen plannen en konden spoedafspraken altijd ingepland worden.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zien namelijk dat veel paspoorten in en rond de zomer van 2024 tot en met de zomer van 2028 gaan verlopen. We bereiden ons hier degelijk op voor. We maken gebruik van een betere voorspelling (forecasting) van het aantal aanvragen. We kunnen onze bezetting hierop beter afstemmen. Daarnaast kijken we hoe we onze processen nog beter kunnen inrichten. We gaan mensen proberen te verleiden om juist in de rustigere maanden hun documenten aan te vragen.

In 2024 zetten we in op het inlopen van achterstanden bij burgerzaken

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De achterstanden op naturalisatie zijn voorzichtig ingelopen. In 2024 waren er gemiddeld 3 ceremonies per maand vergeleken met 1 per maand in 2023. Doordat er ook veel meer naturalisatieverzoeken zijn is de achterstand maar een klein beetje ingelopen.

De achterstanden bij eerste inschrijvingen blijven langer dan 9 maanden. Dat komt omdat het moeilijk is om voldoende specialisten te vinden om deze te kunnen behandelen.
We hebben wel nieuwe mensen aangenomen, maar er zijn er ook best wat vertrokken. We hebben in 2024 stappen gemaakt om medewerkers makkelijker door te laten stromen. Maar wendbaar zijn met de inzet van vaste medewerkers is lastig gebleken.

Wat hadden we gepland (begroting)

Deze achterstanden zijn vooral ontstaan bij het uitvoeren van adresonderzoeken, de eerste inschrijving en het verlenen van staatsburgerschap aan mensen (naturalisatie). Als er aanvullend budget komt, worden er nieuwe mensen aangenomen en door ons zelf opgeleid. Enerzijds tot vakspecialisten, anderzijds tot generalisten, want we willen ook mensen die op meerdere terreinen inzetbaar zijn, zodat we hen flexibel kunnen inzetten waar de druk op dat moment het grootst is.

Alles wordt duurder en daarmee onze producten ook

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Voor de producten en documenten waarvoor een landelijk vastgesteld maximum tarief geldt hanteren wij altijd het landelijke tarief. Voor de andere producten hebben we in 2024 alleen de prijzen geïndexeerd. In 2024 hebben we wel besloten om vanaf 2025 de prijs van een huwelijk met € 50 te verhogen. Ook zijn de

prijzen van digitale en fysieke aanvragen voor uittreksels gelijk getrokken en zijn ook die prijzen verhoogd naar marktconform tarief.

Wat hadden we gepland (begroting)

Inwoners betalen voor bijvoorbeeld het aanvragen van een identiteitsbewijs of voor een huwelijk, dit noemen wij leges. In 2024 zullen deze kosten meestijgen met de algemene prijsstijgingen. We proberen zoveel mogelijk de kosten van onze producten te betalen uit de leges. Dit is niet altijd mogelijk.

We organiseren de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2024

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Zowel de tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer in 2023 als de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2024 zijn goed verlopen. Omdat steeds minder burgers die zich aanmelden, zijn iedere verkiezing steeds meer ambtenaren nodig.
Ongeveer de helft van de ambtelijke organisatie wordt ingezet bij de verkiezingen. Alleen cruciale functies zijn vrijgesteld.

Voor de tweede verkiezing op rij hebben we gewerkt met centraal tellen. Het centraal tellen heeft als groot voordeel, dat op de verkiezingsdag niet tot midden in de nacht geteld wordt. De volgende dag is iedereen weer fris, wat duidelijk beter ingevulde proces-verbalen oplevert. De kosten zijn wel iets hoger.

Wat hadden we gepland (begroting)

Deze zullen plaatsvinden in mei en de voorbereidingen zijn al gestart. Onverwacht vinden er verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats in november 2023. Dit legt een groot beslag op de organisatie en beïnvloedt ook onze voorbereidingen voor de verkiezingen in 2024. We hebben voor beide verkiezingen besloten om centraal te gaan tellen. Dit is nieuw voor ons. Dat betekent dat we de stemmen tellen op één locatie, op de dag na de verkiezingen. Dit zal de inzet van vrijwel alle collega's betekenen. De cruciale dienstverlening van de gemeente, zoals aan de balies, gaat wel gewoon door.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. In 2024 gaan we centraal stemmen tellen, op één locatie. Ook realiseren we bij de verkiezingen voor het Europees Parlement minimaal één inclusief stembureau.	1. Behaald, zowel het centraal tellen is doorgevoerd als het minimaal hebben van 1 inclusief stembureau. Dit waren er zelfs 2.
2. In 2024 gaan we opnieuw kijken naar onze huwelijkstarieven. Deze zijn 2 jaar geleden eenvoudiger gemaakt en we gaan kijken of dit de juiste uitwerking heeft gehad.	2. Deels behaald, de analyse is onvoldoende grondig geweest om de tarieven doordacht aan te kunnen passen. Daarom is er gekozen voor een eenvoudige verhoging en komt er nog een analyse in 2025.
3. In 2024 lopen we achterstanden in bij burgerzaken.	3. Deels behaald. De achterstand bij naturalisatie is minder geworden. De achterstand bij de eerste inschrijvingen is niet verminderd.
4. We bereiden ons goed voor op de aanvragenpiek in de zomer van 2024.	4. Behaald. De aanvragenpiek is gecontroleerd verlopen, waarbij de wachttijd nergens langer was dan twee weken.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	25,0	26,6	-1,5
baten	4,8	6,3	1,5
totaal voor reservemutaties	**20,2**	**20,3**	**-0,1**
stortingen	0,0	0,2	-0,2
onttrekkingen	0,0	0,0	0,0
totaal	**20,3**	**20,5**	**-0,3**

We hebben € 1,5 miljoen extra gestort in voorzieningen wachtgeld en pensioen wethouders

Dit komt met name door een lagere rekenrente voor de pensioenvoorziening. Door een lagere rekenrente moeten we nu meer in de voorziening hebben om in de toekomst aan onze verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast zijn er in 2024 twee wethouders vervangen waardoor er ook een extra storting in de wachtgeldvoorziening nodig was.

We hebben € 1,1 miljoen voordeel op afgifte van documenten bij burgerzaken

In 2024 zien we duidelijk de effecten van de paspoortpiek. We hebben namelijk € 1,5 miljoen meer leges ontvangen dan begroot. Hier staan € 0,4 miljoen hogere kosten voor personeel en afdrachten aan het Rijk tegenover. Doordat paspoorten langer geldig werden 10 jaar geleden zijn er nu veel paspoorten aan vervanging toe. We hebben begin 2024 al € 0,9 miljoen extra formatiebudget beschikbaar gesteld om dit op te vangen. We hebben toen niet de leges bijgesteld omdat dit nog onzeker was. Vanaf 2025 zullen we de begroting voor de aankomende jaren aanpassen.

Daarnaast hebben we nog diverse kleine afwijkingen à € 0,1 miljoen voordelig

Op het programmabudget raad blijft € 0,2 miljoen over. Dit wordt gestort in de reserve programmabudget raad. Per saldo neutraal. Daarnaast blijft er € 0,3 miljoen over op de wijkbudgetten. Diverse kleine verschillen tellen op tot een nadeel van € 0,2 miljoen.

Indicatoren

Niet van toepassing op dit programma.

2.5 Diversiteit en inclusie

Ambitie

We geven iedere Almeerder kansen om mee te doen met de samenleving. Ongeacht godsdienst, levensovertuiging, politieke kleur, ras, geslacht of wat dan ook. We zijn een diverse stad, daar zijn we trots op en dat willen we vieren. Juist die diversiteit in allerlei vormen maakt Almere. In 2024 organiseren we onder andere, net als in 2023, een feestdag waarop we de diversiteit in onze stad vieren.

Verantwoording

We geven iedere Almeerder kansen om mee te doen in de samenleving. We hebben in 2024 ingezet op het thema 'verbinden en ontmoeten'. Op basis hiervan zijn er diverse bijeenkomsten en evenementen georganiseerd waarbij is ingezet om de evenementen zo inclusief en toegankelijk mogelijk te maken voor iedereen. Diverse groepen zijn geïnformeerd over thema's als sociale toegankelijkheid, andere levensbeschouwingen of herdenken.

Connecting People is een gezamenlijke feestdag, die we in 2024 hebben georganiseerd, waar we diversiteit vieren. Hierbij is zoveel mogelijk ingezet op de toegankelijkheid van en voor iedereen. Wat we vooral hebben gezien is dat het aantal bezoekers met een beperking substantieel is gegroeid.

We versterken diversiteit en inclusie en laten dit zien

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Op scholen is in 2024 vooral ingezet op wederzijds begrip en dan vooral op het thema Regenboog. Middels gastlessen vanuit Bureau Gelijke Behandeling.
De netwerken hebben zelf ook thema's aangedragen en bijeenkomsten georganiseerd. Het doel daarbij was vooral elkaar ontmoeten en meer over elkaar te weten en daarbij vooral begrip en wederzijds respect bevorderen. Denk daarbij aan de gezamenlijke Iftar maaltijd, het regenboogdiner, sessies over het slavernijverleden en het VIP Café.

Wat hadden we gepland (begroting)

Als we belangstelling hebben voor elkaar en leren van elkaar, brengt dat kansen. We helpen met het opzetten van projecten op scholen. We willen ook een stad zijn waar iedereen vrij is om zichtbaar zichzelf te zijn. We werken aan diversiteit- en inclusienetwerken in de stad. We helpen inwoners elkaar te helpen. We zoeken in 2024 actief naar inwoners die een voorbeeldrol voor anderen kunnen vervullen. Dat zijn onze 'ambassadeurs'.

Actieprogramma diversiteit en inclusie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 zijn we voornamelijk aan de slag gegaan met de uitvoering van het actieprogramma diversiteit en inclusie. In de uitvoering van het programma is vooral samengewerkt met het netwerk en is daaraan ondersteuning geboden. De eerste bijeenkomst om het diversiteitspact vorm te geven is geweest en er is bereidheid vanuit ondernemers en maatschappelijke instelling om hier samen aan te werken. Het diversiteitspact is nog niet gesloten. Op basis van een eerste inventarisatie heeft de gemeente in 2024 een eerste concept geschreven. Dit concept wordt in 2025 verder uitgewerkt en in samenwerking met onze partners geïmplementeerd.

Wat hadden we gepland (begroting)

We hebben drie verschillende beleidsstukken: een actieprogramma diversiteit, het meerjarenplan Regenboogbeleid Almere en de Lokale Inclusie Agenda Almere. Deze stukken hebben we samengevoegd in het actieprogramma diversiteit en inclusie 2023-2025. Dit actieprogramma wordt in het vierde kwartaal door de raad besproken. In 2024 voeren we dit actieprogramma uit. We organiseren ontmoetingen in de vorm van

exposities, evenementen en dialoogtafels. We bieden (financiële) ondersteuning aan initiatieven van partners en bewoners. In 2024 sluiten we een diversiteitspact en organiseren de dialoog over Keti Koti in het herdenkingsjaar.

Inclusieve openbare ruimte en gebouwen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben samen met experts op het gebied van openbare ruimte meerdere schouwingen gedaan met ervaringsdeskundigen en professionals. Het toegankelijker maken van de busstations het Oor en centrum Almere zijn in uitvoering.
Er is in 2024 een inventarisatie naar openbare toiletvoorzieningen gedaan. We maken daarbij gebruik van een bestaande voorziening en monitoren het gebruik. Ook zijn wij als gemeente aangesloten op de Hoge Noodapp. Verder maken we afspraken met bestaande instellingen/voorzieningen hoe we het aantal openbare toiletten kunnen vergroten en toegankelijker kunnen maken.
We hebben het gesprek gevoerd over de uitvoering van de grotere projecten en het betrekken van de juiste mensen daarbij. Projecten zoals het aanpakken van voetpaden, bijvoorbeeld het pad vanuit Almere Centrum naar het gezondheidscentrum, zijn opgepakt. We hebben in 2024 onderzocht hoe de sociale toegankelijkheid van de openbare ruimte ervoor staat.
In 2024 waren er verkiezingen voor het Europees Parlement. Er zijn toen 2 volledig inclusieve stembureaus ingericht.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zetten ons in voor een inrichting van openbare ruimte waarbij iedereen in Almere mee kan doen. Zo maken we het mogelijk dat zoveel mogelijk inwoners, met of zonder fysieke beperking, mee kunnen doen. Met ervaringsdeskundigen pakken we in 2024 onder andere de grootste knelpunten aan bij voetpaden en stoepen en gaan we aan de slag met aanpassingen bij treinstation Oostvaarders en de busstations in de stad. Ook verbeteren we de toegankelijkheid van openbare toiletvoorzieningen. En bij verkiezingen wordt minimaal één inclusief stembureau ingericht. In 2024 gaan we aan de slag met de acties uit de inclusieagenda, die samen met inwoners en belangenorganisaties uit de stad is opgesteld.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)

1. We benoemen in 2024 actief naar inwoners die een voorbeeldrol voor anderen kunnen vervullen. Dat zijn onze 'ambassadeurs'.
2. In 2024 voeren we het actieprogramma diversiteit en het meerjarenplan regenboogbeleid uit.
3. In 2024 gaan we aan de slag met de acties uit de inclusieagenda, die samen met inwoners en belangenorganisaties uit de stad is opgesteld.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

1. Vooralsnog zijn de ambassadeurs informeel ingezet in 2024.
2. We hebben hier uitvoering aan gegeven, in bovenstaande verantwoording gaan we hierop verder in.
3. We hebben hier uitvoering aan gegeven, in bovenstaande verantwoording gaan we hierop verder in.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	10,2	10,1	0,1
baten	9,4	9,4	0,0
totaal voor reservemutaties	**0,8**	**0,7**	**0,1**
stortingen			
onttrekkingen			
totaal	**0,8**	**0,7**	**0,1**

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen kleiner dan € 0,1 miljoen.

Indicatoren

Niet van toepassing op dit programma.

2.6 Economie

Ambitie

We bieden meer Almeerders de kans om in hun eigen gemeente te werken

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 heeft Almere 101.000 banen. Sinds 2020 is dat een toename van 13.500 extra banen. De ambitie van minimaal 35.000 extra banen in 2040 lijkt daarmee haalbaar, ervan uitgaand dat de economische situatie stabiel blijft.
In 2024 is ook 7,5 hectare aan grond op bedrijventerreinen uitgegeven. Dit komt overeen met het langjarig gemiddelde, ondanks de problematiek rond netcongestie en stikstof.

De Green Innovation Hub opende haar nieuw locatie in het duurzame kantoorgebouw Floor. Dit is een samenwerking van gemeente Almere met een externe, investerende partij. Het betreft 1000 m2 en er is een CityLab Almere: een innovatiehonk voor digitale concepten. Ook hebben we in samenwerking met partners de tweede editie van de Green Innovation Hub contest 2024 voor innovatieve bedrijven georganiseerd. Ook is leerlingen en jongeren de mogelijkheid geboden met een schoolprogramma om creatieve klimaatoplossingen te bedenken binnen de virtuele wereld van Minecraft Education.
Het programma UPALMERE! heeft gewerkt aan begeleiding van startups met Startup Hero Journey, de opzet van een mentorenpool en internationale handelsmissies. Voor scale-ups is er een Go-to-Market workshop en KvK Business Challenge geweest. Verder zijn er honderden nieuwe contacten/verbindingen tussen de start-ups en scale-ups met stakeholders (zoals investeerders, regionale ontwikkelmaatschappijen, banken) in hun ecosysteem gelegd. Zo helpen we bij het leggen van contacten tussen ondernemers onderling, investeerders en adviseurs. Zodat zij met deze contacten en kennis hun innovatieve bedrijf kunnen laten groeien, en hiermee werkgelegenheid creëren voor Almere. We hebben PRICE (Praktijk en Innovatiecentrum Circulaire Economie) doorontwikkeld als plek voor circulaire vraagstukken in de bouw. Zo zijn er verschillende bijeenkomsten, vaak samen met andere partners, georganiseerd rondom dit thema in 2024, bijvoorbeeld trainingen op gebied van circulair inkopen en aanbesteden.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almere heeft veel bedrijven die kansen bieden voor groei van banen. We zetten ons in om deze bedrijven mogelijkheden te bieden om door te groeien en voor bedrijven om zich hier te vestigen. Onze ambitie is om in de toekomst 35.000 extra banen te hebben in Almere. Hierbij zetten we in op het Almeerse economische profiel. Zoals innovatieve bedrijven in de technologische sector en bedrijven die helpen bij de grote overgangen (transities) in onze maatschappij. Denk hierbij aan de transities rondom digitalisering, voedsel, energie, maakindustrie en de transitie naar een circulaire economie. We werken nauw samen met bedrijven, andere overheden en partners in de stad om kansen ondernemers versnelde kansen te bieden. De bestaande en nieuwe bedrijvigheid die past binnen dit economisch profiel willen we extra ondersteunen door in te zetten op gekwalificeerd talent, prettige en uitdagende werkomgevingen en dienstverlening.

In 2023 hebben we onder andere de Green Innovation Hub opgericht om dit te bereiken. In 2024 ontwikkelen we deze plek, waar bedrijven en onderwijs elkaar vinden, van elkaar te leren en kennis en innovaties te delen, door. Ook ontwikkelen we het programma UPALMERE! verder door ter versterking van een innovatieve ecosysteem voor startups, scale-ups en het innovatieve mkb. We werken aan kennis- en productontwikkeling wat betreft elektrificatie, het meer gebruik maken van (groen opgewekte) elektriciteit. We ontwikkelen het Praktijk en Innovatiecentrum Circulaire Economie (PRICE) verder door als plek voor circulaire vraagstukken in de bouw. Zo bouwen we aan een innovatief ecosysteem in Almere. Daarnaast zetten we in op goede vestigingscondities als randvoorwaarde voor groei.

We bieden onderwijs op elk niveau

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Er is voortgeborduurd op contacten die de afgelopen jaren zijn opgedaan en op bestaande netwerken die in het onderwijs en het bedrijfsleven onderhouden worden. Bedrijven zijn enthousiast en zien kansen en urgentie om op thema's binnen het economisch profiel structureel samen te werken. Er wordt verder gebouwd aan clusters die in Almere al een sterke voedingsbodem hadden, zoals de maakindustrie op het gebied van elektrificatie. Ook zijn nieuwere ontwikkelingen juist in een stroomversnelling gekomen, zoals de cluster en campusvorming rondom High Tech. Met name die laatste biedt ook kansen voor de maakindustrie en voor de realisatie van technisch universitair onderzoek en onderwijs in de regio. Het traject rond de Regio Deal Nieuw Land lijkt voor bedrijven en onderwijsinstellingen een aanleiding de ambities en samenwerking te concretiseren.

Wat hadden we gepland (begroting)

Voor de economische ontwikkeling van de stad is investeren in onderwijs noodzakelijk. Dit gebeurt op zowel lager, midden als hoger onderwijs. Vanuit het onderdeel onderwijs en arbeidsmarkt binnen de economische agenda werken we vooral aan mbo en hoger onderwijs. Daarbij zoeken we aansluiting bij behoeften uit het bedrijfsleven. Tevens werken we vanuit Almere 2.0 aan het verstevigen van hoger (technisch) onderwijs en de ambitie om universitair onderwijs naar de stad te halen.

We zien ook uitdagingen in bijvoorbeeld het tekort aan personeel

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Om de aansluiting tussen bedrijfsleven en onderwijs te versterken en om mensen voor te bereiden op de toekomstige arbeidsmarkt zijn we voortdurend in gesprek met onderwijsinstellingen en bedrijven in de regio. Deze gesprekken zijn een middel om onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar aan te sluiten. Dit doen we bijvoorbeeld door het opzetten van privaat-publieke samenwerkingen, tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs. Een voorbeeld hiervan is de ICT Tribe, waar omscholing plaatsvindt richting ICT en er een community ontstaat met bedrijven. Met het ROC Flevoland wordt omgeschoold richting techniek en gewerkt aan community vorming met bedrijven. Ook zijn twee Almeerse scholen aangesloten op het Technasium onderwijsprogramma, waar techniek, ontwerp en onderzoek centraal staan. Hier werken het onderwijs, gemeente, provincie en het bedrijfsleven samen om leerlingen te laten zien hoe innovatief en technisch vooruitstrevend het bedrijfsleven en de overheden in Almere en de regio zijn.

Wat hadden we gepland (begroting)

De arbeidsmarkt blijft naar verwachting krap. Dat betekent dat er meer vacatures zijn dan er mensen beschikbaar zijn voor werk. We helpen mensen zich voor te bereiden op een veranderende toekomst, waarin andere vaardigheden nodig zijn. Bijvoorbeeld rondom digitalisering. Daarmee helpen we ook bedrijven bij het vinden van en investeren in geschikt personeel. We gaan dan ook inzetten op omscholing waarbij we in Almere een breed onderwijsaanbod bieden. In 2024 versterken we het middelbaar beroepsonderwijs en bieden we voor iedereen de mogelijkheid om geschikte opleidingen te volgen. Zodat we hen voor de regionale arbeidsmarkt kunnen behouden. Dit doen we in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs.

We blijven de banden met het bedrijfsleven onderhouden en aanhalen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Dienstverlening aan ondernemers is een proces dat doorlopend aangepast wordt op de ondernemersbehoefte.We organiseren ondernemersbijeenkomsten op de bedrijventerreinen, zodat we de collectieve vraag/behoefte kunnen ophalen. Daarnaast bezoeken we de ondernemers, die zich bezighouden met de voor ons belangrijkste thema's, individueel. Ook zorgen we ervoor dat we goed bereikbaar zijn voor ondernemers, zowel online als door fysiek regelmatig op het ondernemersplein aanwezig te zijn. We onderhouden nauwe banden met de Bedrijfskring als grootste belangenbehartiger van ondernemers en trekken samen op in belangrijke onderwerpen als gemeentelijke inkoop en aanbesteding.

De doorontwikkeling van het ondernemersplein is een continue proces. Na het vertrek van de KvK zijn er nieuwe partners en adviesdiensten bijgekomen, zoals een groeicoach, het Octrooicentrum Nederland en het MKB-lab van Windesheim. Ook bieden wij de mogelijkheid aan voor co-working (freelancers, professionals die samen of alleen werken op een plek en elkaar daarmee versterken) en faciliteren samenwerking met Onderwijsinstellingen.
Wij hebben een jaarrond programma met een zeer uitgebreid aanbod voor Starters en ZZP'ers de dienstverlening is aangepast met kennissessies, masterclasses en een netwerkontbijt. Tevens is er een Starterscoach. Het resultaat is meer aanloop en contact met de startende ondernemer. Dit helpt ondernemers hun bedrijf goed op te zetten en daarmee de kans te vergroten dat zij hun ondernemersdroom kunnen realiseren.

Op Poldervlak is een parkmanagement-organisatie opgericht. De BIZ (BedrijfsInvesteringsZone) Almere Haven Centrum is verlengd (zie hieronder). BIZ Almere Buiten Centrum loopt.

Wat hadden we gepland (begroting)

Daarom proberen we onze dienstverlening zoveel mogelijk aan te passen op de vraag van het bedrijfsleven digitaal en fysiek. Om dit te bereiken willen we met onze accountmanagers de ondernemers zo goed mogelijk van informatie voorzien en hen daar waar mogelijk faciliteren in hun ondernemerschap. Ook zetten we in op het stimuleren van de samenwerking en de netwerken. Het ondernemersplein is een zichtbare en toegankelijke voor hulpvragen van ondernemers. Deze willen we laten uitgroeien tot een fysieke ontmoetingsplek voor starters en ondernemers(netwerken). We ondersteunen daarnaast de samenwerkingen in Bedrijfsinvesteringszones. En zetten we in op het aantrekkelijk houden van onze bedrijventerreinen samen met onze ondernemers. Dit noemen we parkmanagement.

Toerisme en recreatie: groei met kwaliteit

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Ons doel is om de vrijetijdssector te versterken in Almere. Dit doen we door te investeren in de ontwikkeling van toeristisch recreatieve gebieden, de toeristische voorzieningen en door samen te werken met de sector en andere overheden. De Havenkom in Almere Haven is het nieuwe toeristisch speerpuntgebied. In 2024 hebben we in de Havenkom een nieuw en volwaardig havenkantoor gerealiseerd en enkele waterrecreatievoorzieningen vervangen.
Verder hebben we nieuwe bewegwijzering voor autoverkeer gerealiseerd naar Nationaal Park Nieuw Land en zijn de voorbereidingen getroffen voor bewegwijzering in de Kustzone van Almere Poort. We hebben geïnvesteerd in de marketing van Almere. Dit hebben we gedaan door online en offline promotie, gericht op onze inwoners, nationale bezoekers en internationale bezoekers. Daarnaast hebben we regelmatig contact gehad met een afvaardiging van de toeristische sector, Leisure Belang Almere, sinds 2024 onderdeel van de VBA (Vereniging Bedrijfskring Almere). Al deze inspanningen dragen bij aan een aantrekkelijk toeristisch en recreatief landschap. We versterken het draagvlak voor onze voorzieningen (door het aantrekken van bezoekers maar ook door onze inwoners meer hun eigen stad te laten ontdekken en beleven), we dragen bij aan de groei van de werkgelegenheid en we vergroten de zichtbaarheid en verbeteren het imago van onze stad voor inwoners, bezoekers en (toekomstige) ondernemers.

Wat hadden we gepland (begroting)

Met de Agenda Toerisme en Recreatie richten we ons op de versterking van de bijzondere en kenmerkende Almeerse thema's en de ontwikkeling van aantrekkelijke toeristisch-recreatieve gebieden. We werken aan het verzilveren van kansen bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling maar ook bij beheeropgaven. We werken aan de ontwikkeling van de benodigde basisvoorzieningen zoals fietsknooppunten en bewegwijzering en ook versterken we de verbindingen tussen ondernemers, overheden en brancheorganisaties. We helpen de sector door een goede basis te creëren voor het toeristisch-recreatief ondernemerschap, zodat het vrijetijdsaanbod in Almere in kwaliteit en omvang kan groeien.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. We gaan aan de slag met de geactualiseerde Economische Agenda Almere en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Hierin staan concrete doelen opgenomen.	1. Behaald. Medio 2025 komt er een voortgangsverslag over de uitvoering van de Economische Agenda.
2. Met de Regiodeal werken we verder aan de ambitie om universitair onderwijs naar de stad te halen.	2. Dit is een doorlopend doel. Er vinden momenteel verkennende gesprekken plaats met de Universiteit van Twente voor het aanbieden van premaster en master op gebied van ICT op korte termijn en het aanbieden van overige premasters en masters binnen tech op middellange termijn.
3. Ook in 2024 ondersteunen we samenwerkingen in Bedrijfsinvesteringszones (BIZ).	3. Behaald. Eind 2024 is een positieve draagvlakmeting geweest in Centrum van Almere Haven. Dit betekent een verlenging van de Bedrijfsinvesteringszone Almere Haven Centrum van 2025-2029.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	13,8	11,8	2,0
baten	1,3	1,2	-0,1
totaal voor reservemutaties	**12,5**	**10,6**	**1,9**
stortingen	0,8	0,2	0,6
onttrekkingen	4,9	2,8	-2,1
totaal	**8,3**	**8,0**	**0,3**

We hebben een voordeel van € 0,4 miljoen op economische ontwikkeling

Voor € 0,6 miljoen zijn dit lagere uitgaven voor onderwijs en arbeidsmarkt en het risicofonds. Dit geld is niet uitgegeven omdat dit nodig is voor de Regio Deal Nieuw Land, en activiteiten die daarmee samenhangen. Dit geld is daarom bij de 4de kwartaalrapportage 2024 voor dit doel doorgeschoven naar 2025 (projectvertraging). Hier staat een nadeel tegenover van € 0,2 miljoen doordat de uitvoering van de Green Innovation Hub voortvarender ging dan eerder ingeschat. Dit is bij de 4de kwartaalrapportage verrekend met het budget 2025 (projectvertraging).

We hebben € 1,8 miljoen minder uitgegeven aan de FVA-projecten circulaire economie

De oorzaak hiervan wordt per project toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere. Omdat we dit betalen uit de reserve FVA heeft dit geen effect op het resultaat. De niet besteedde middelen blijven in deze reserve beschikbaar voor uitvoering en afronding van de projecten in latere jaren.

De overige € 0,1 miljoen bestaat uit diverse kleine voor- en nadelen. Voor een toelichting op alle verschillen (groter dan € 0,1 miljoen) verwijzen we naar de Totaalrekening.

Indicatoren

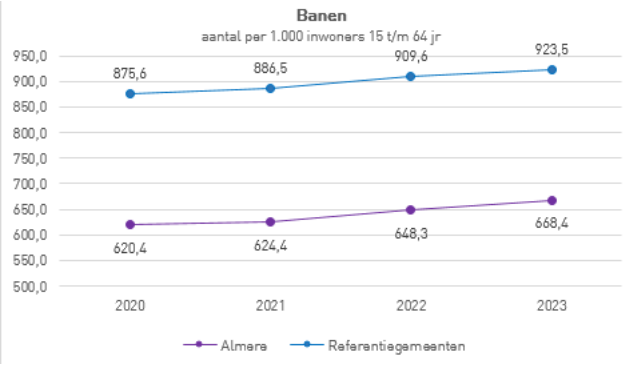

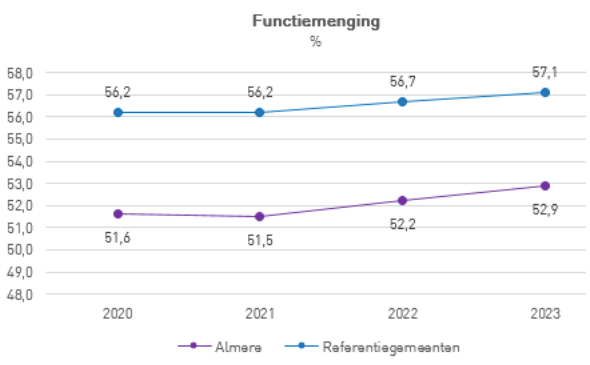

Banen

De indicator laat het aantal banen per 1.000 inwoners (in de leeftijd van 15-64 jaar) zien. Uit deze cijfers blijkt dat wij fors minder banen hebben in vergelijking met referentiegemeenten. Het aantal banen groeit wel. Er zijn bij het opmaken van deze programmarekening nog geen cijfers bekend over 2024.

Functiemenging

Deze indicator laat de verhouding zien tussen het aantal banen en het aantal woningen. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen. In Almere hebben we iets meer banen dan woningen, maar wel minder dan in referentiegemeenten. Er zijn bij het opmaken van deze programmarekening nog geen cijfers bekend over 2024.

Vestiging van bedrijven

Dit cijfer laat het aantal vestigingen van bedrijven zien, afgezet tegen 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. Dit aantal ligt in Almere hoger dan in referentiegemeenten. Er zijn bij het opmaken van deze programmarekening nog geen cijfers bekend over 2024.

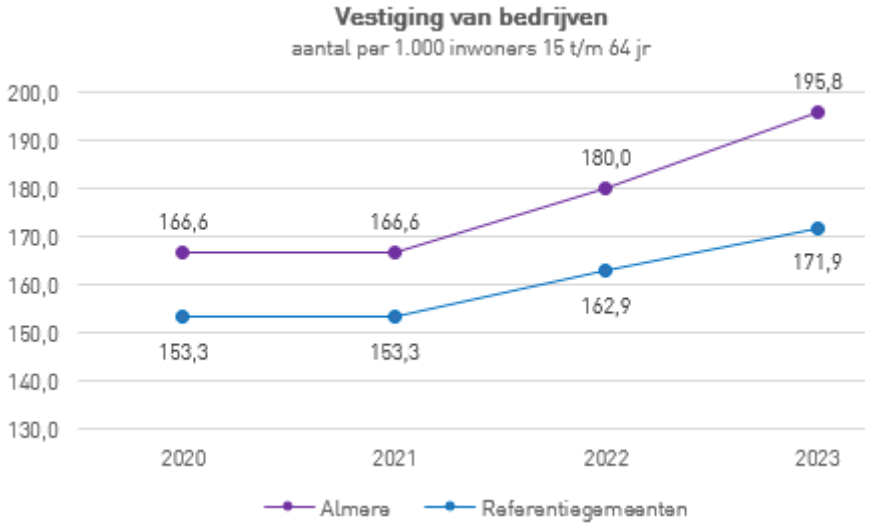

2.7 Onderwijs

Ambitie

We werken aan een doorgaande ontwikkelingslijn van 0-27 jaar

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In januari 2024 hebben we de opgaven in de LEA (Lokale Educatieve Agenda) gepresenteerd en in mei de inhoud. Daarmee is het opstellen van de LEA 2024-2028 gerealiseerd. Hierin staan samenwerkingsafspraken tussen partners in het onderwijs- en jeugdnetwerk en de gemeente. De opgaven zoals we die geformuleerd hebben in de LEA zorgen voor samenhang en focus in ons werk. Deze opgaven zijn:

- kwalitatief sterke en toekomstgerichte educatie;
- ondersteuning waar nodig voor kind, jongere, ouder, verzorger;
- inspirerende leeromgevingen voor educatieve groei;
- aandacht voor professionals.

Op 3 december 2024 hebben we de raad geïnformeerd over de voortgang van de LEA per raadsbrief (223 – Jaarlijkse update Lokale Educatieve Agenda 2024).

Wat hadden we gepland (begroting)

Om kinderen kansrijk, gezond en veilig op te laten groeien werken we samen met (voor)scholen en netwerkpartners aan meer samenhang en regie op onze wettelijke taken binnen onderwijs. Dit doen we via de nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2024-2028. Een doorgaande ontwikkelingslijn van kinderopvang en voorschool tot en met hoger onderwijs is hierbij noodzakelijk. We werken er hard aan om deze ontwikkelingslijn te realiseren, het effect van dit beleid zal pas op de lange termijn zichtbaar zijn. Ondertussen ondersteunen we dit beleid via initiatieven zoals kwaliteitsimpulsen op voorscholen, versterken van taal via stedelijke taalaanpak en het Brede Scholenbeleid. In begin 2024 komt de nieuwe LEA naar de raad. De bijbehorende uitvoeringsagenda komt uiterlijk aan het einde van het eerste kwartaal van 2024 naar de raad.

Voortijdig schoolverlaters blijft een aandachtspunt

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het nieuwe programma vroegtijdig schoolverlaten is in ontwikkeling. Het oude programma is – vanwege het wetsvoorstel Van School Naar Duurzaam Werk – verlengd tot 31 juli 2025 en de hieraan verbonden maatregelen mogen worden uitgevoerd tot en met 2025.

In 2024 zijn we gestart met het evalueren van de subsidies. Uit deze evaluatie is onder andere gebleken dat er geen financiën meer zijn voor het project Flevodrome van Eduvier. In 2024 hebben de gesprekken hierover plaatsgevonden met Eduvier. Verder is uit de tot nu toe geëvalueerde subsidies gebleken dat er zeer waarschijnlijk nieuwe afspraken gemaakt moeten worden over de huidige subsidie-activiteiten. Dit ook gezien de komst van de eerder genoemde nieuwe wetgeving . De raad is 2024 nog niet betrokken geweest. Wij bevonden ons in 2024 niet in deze fase.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het programma voortijdig schoolverlaters loopt nog door in 2024. Ondertussen schrijven we een nieuw programma, waarin we kijken hoe we samen met partners in de regio dit probleem aanpakken. Ook kijken we naar de subsidies die we verstrekken voor de uitvoering van het programma voortijdig schoolverlaters. Deze subsidies evalueren we. Hierbij kijken we naar welke effecten deze subsidies hebben, of dit past bij het beleid en of dit nog actueel is. De wereld verandert, behoeften veranderen ook dus moet ons beleid ook mee veranderen. Uiteraard betrekken we de raad bij dit proces, ook in het kader van het budgetrecht.

We blijven het Almeerse studentenleven ondersteunen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben wij het Almeerse studentenleven ondersteund. We hebben het organiseren van het Breach festival en de introductieweek van de studentenvereniging financieel gesteund. Daarnaast hebben we studentenvereniging Endzijn geholpen met het financieren van aanpassingen aan hun sociëteit. We hebben ook studentenvereniging Bazinga kunnen ondersteunen in hun zoektocht naar geschikte ruimte. Zij hebben een tijdelijk onderkomen kunnen vinden bij een sportvereniging.
Helaas is het niet gelukt om nieuwe locaties voor studentenverenigingen te realiseren. Dit heeft te maken met een gebrek aan ruimte en aan geld voor relatief kleine verenigingen. Overigens hebben ook niet alle verenigingen de wens om ergens anders een plek te vinden.

We hebben in 2024 aan een programma gewerkt om Almere als stad voor studenten op de kaart te zetten. Hiermee willen we aansluiten op de regiodeal Nieuw Land. Deze heeft in 2024 vertraging opgelopen waardoor we in 2025 een aanvraag voor geld uit deze regiodeal zullen indienen. De ontwikkeling van dit plan doen we samen met onderwijsinstellingen en (culturele) partners in de stad.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almere wordt zo langzamerhand een echte studentenstad. Zo trekken we talent en reuring naar de stad. We leveren samen met onze partners een belangrijke bijdrage aan de aantrekkingskracht van Almere om talent aan te trekken, op te leiden en vast te houden. We blijven studentenverenigingen ondersteunen. De gemeente Almere, onderwijsinstellingen en Almere City Marketing maken samen in het eerste kwartaal van 2024 een programma om het studentenleven in Almere aantrekkelijk te maken De gemeente Almere ondersteunt de studentenverenigingen bij hun groei naar zelfstandigheid. Dit doen we met inhoudelijke en financiële ondersteuning. Het bestedingsplan en de planning worden in het eerste kwartaal van 2024 opgeleverd.
Ook leveren we een bijdrage aan de Almeerse Introductie (ALTO) en te ondersteunen in communicatie en huisvesting. Ook is er in 2024 budget om nieuwe locaties voor studentenverenigingen te realiseren. Het vinden van geschikte ruimte hiervoor in het centrum is lastig, we blijven hier samen met de verenigingen hard aan werken.

Het lerarentekort blijft een grote uitdaging

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben als gemeente niet de sleutel in handen om dit tekort alleen op te lossen. We kunnen wel proberen de gevolgen ervan zoveel mogelijk te beperken. Zo hebben we in 2024 onder andere middelen beschikbaar gesteld om het 'Anders Organiseren' van onderwijs eenvoudiger en beter in het onderwijs op te nemen. Door bijvoorbeeld de inzet van vakspecialisten. Deze vakspecialisten zijn een aanvulling op het bestaande onderwijs en geven leerkrachten de mogelijkheid zich meer te focussen op kernvakken. Dit moet ook helpen om de doorstroming van mbo'ers naar de Pabo makkelijker en sneller te maken. Hierdoor nemen we een drempel weg en proberen we de instroom in de Pabo te verhogen om meer nieuwe leerkrachten op te leiden.

De regiegroep Noodplan Lerarentekort Almere hebben we in 2024 op laten gaan in de stuurgroep Regionale aanpak lerarentekort. De aanpak van het lerarentekort hebben we daarmee verbreed van alleen het basisonderwijs naar alle onderwijsniveaus van basis naar voortgezet onderwijs.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het is de grootste bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs. We moeten helaas accepteren dat we het tekort niet kunnen oplossen. Er zijn veel externe factoren waar we weinig invloed op hebben. We proberen de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Zo werken we samen met de scholen aan het anders organiseren van onderwijs. Bijvoorbeeld door vakspecialisten les te laten geven, ook wanneer ze niet bevoegd zijn maar wel bekwaam. Ook hebben we het platform 'andersomalmere.nl' opgericht om scholen te koppelen aan professionals en vakdocenten, om tijdelijk gebrek aan leraren op te vangen. We zijn ook aan het lobbyen bij het rijk om de regels te veranderen en daarmee ons te helpen in de strijd tegen het lerarentekort.

Uiterlijk in het derde kwartaal van 2024 is de bestuurlijke regiegroep Noodplan Lerarentekort Almere zes keer bijeengeweest. Hierin stemmen de gemeenten en schoolbesturen gezamenlijk af welke acties kunnen worden voortgezet, afgebouwd of geïntensiveerd om (de gevolgen van) het lerarentekort tegen te gaan.

Volwasseneneducatie en laaggeletterdheid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 werd zowel het formele taalaanbod, als het informele aanbod flink uitgebreid. Daarmee hebben we nog meer Almeerse inwoners kunnen helpen hun basisvaardigheden te versterken. In het formele aanbod behaalt het merendeel van de deelnemers hun certificaat, waaruit blijkt dat hun taalniveau is verbeterd. In het non-formele aanbod is het niet mogelijk een verbetering van het taalniveau vast te stellen, omdat er niet wordt getoetst.

Ook is er gewerkt aan de inrichting en promotie van 4 extra Taalinformatiepunten verspreid over de stad. Hiermee is de pilot die in 2023 werd gestart voortgezet. De pilot eindigt eind 2024. In het najaar van 2024 werden de opbrengsten van de pilot geëvalueerd. Geconcludeerd werd dat de opbrengsten van de pilot te weinig resultaten hadden opgeleverd om een voortzetting en hernieuwde investering in 2025 te rechtvaardigen. Zo kwamen er gemiddeld zo'n 3 mensen per week naar deze punten.
In 2024 werd ook verder gewerkt aan de Gezinsaanpak Geletterdheid om de cyclus van laaggeletterdheid te doorbreken en een rijke taalomgeving binnen het gezin te bevorderen. De bibliotheek vervulde daarin een cruciale rol. Op 5 basisscholen zijn er ouderplatforms opgericht om de bewustwording van (anderstalige) ouders omtrent hun rol ten aanzien van de taalontwikkeling binnen het gezin te vergroten. Ouders krijgen handvatten om de taalontwikkeling van hun kinderen te stimuleren, een rijke taalomgeving te creëren. Indien nodig, krijgen zij ook ondersteuning bij het ontwikkelen van hun eigen taalvaardigheid. Met hetzelfde doel werden er contacten gelegd met voorscholen en logopediepraktijken. De implementatie van een effectieve Gezinsaanpak is een kwestie van een lange adem en vergt vele jaren van intensieve samenwerking met onze netwerkpartners en onze eigen interne afdelingen.

In de Stedelijke Taalaanpak werden een aantal lerende netwerken succesvol afgerond, waarbij leerkrachten werden ondersteund hun leerlingen te begeleiden bij hun taalontwikkeling. Medio 2024 werd een begin gemaakt met de ontwikkeling van een aantal nieuwe lerende netwerken. We hebben drempels voor taalcursussen kunnen verlagen in 2024 en er hebben zeker 1.000 mensen deelgenomen, de exacte aantallen volgen in 2025.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het taalniveau van ongeveer 16% van de Almeerders tussen 16 en 65 jaar is onvoldoende om zelfredzaam te zijn. Dat geldt voor mensen die anderstalig zijn, maar ook voor mensen die Nederlands als moedertaal hebben. Samen met een aantal taalscholen en andere aanbieders van taaltrajecten werken we aan verhoging van het taalniveau. De organisaties bieden cursussen en begeleiding bij taalvragen aan.
Er is een sterk taalnetwerk in de stad en er is (als proef in 2023) een onafhankelijk taalnetwerkcoördinator aangesteld. In 2023 hebben we vier extra taalinformatiepunten in de stad geopend, in totaal zijn er nu vijf.
In 2024 evalueren we de inzet van de taalnetwerkcoördinator en taalinformatiepunten zodat we een goede afweging kunnen maken over de voortzetting daarvan. Ook laten we via verschillende initiatieven zien dat we taal belangrijk vinden. Zo organiseren we de Almeerse taalweek, rijden we met de taalbus door de stad en hebben we het platform 'taalinalmere.nl'.
In 2024 maken we de stap naar taalcursussen laagdrempeliger. Dit moet leiden tot minimaal 1.000 deelnemers aan de cursussen. Aan het einde van het tweede kwartaal van 2024 maken we hierover een eerste balans op. In het derde kwartaal organiseren we de Almeerse Taalweek. Daarin kunnen we ook nog extra aandacht vestigen op ons taalaanbod. Op basis van bezoekersaantallen en doorverwijzingen stellen we in het eerste kwartaal van 2025 vast hoe groot de rol van de taalinformatiepunten is geweest in het vergroten van het bereik.

We hebben aandacht voor onderwijshuisvesting in de bestaande en de nieuwe stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 is de Montessori Campus in Nobelhorst opgeleverd. Dit is een multifunctioneel gebouw waarin ook een school/wijkbibliotheek en een kinderdagverblijf zijn gehuisvest. Onderdeel van de Campus zijn ook een sporthal en een Skills Garden. In Poort hebben de basisscholen De Kleine Wereld en De Duinvlinder hun nieuwe huisvesting betrokken. In of bij deze scholen wordt ook kinderopvang aangeboden. Dit past in onze visie om schoolgebouwen meer multifunctioneel te maken.

In 2024 is ook gewerkt aan de ontwikkeling van plannen voor vervangende nieuwbouw van schoolgebouwen in de bestaande stad. Het gaat om de twee nieuwe Brede Buurtscholen in Stedenwijk en twee nieuwe schoolgebouwen in Molenbuurt. De insteek is dat deze nieuwe scholen multifunctionele gebouwen worden.

Er komen twee nieuwe schoolgebouwen in Oosterwold. Het betreft een gebouw voor basisschool De Pauw en een gebouw voor de Vrije School. Aan de ontwikkeling daarvan is in 2024 verder gewerkt. Bij beide scholen komt kinderopvang.

In 2022 en 2023 is onderzocht hoeveel scholen er nodig zijn in Pampus en hoe het onderwijs in dit stadsdeel vormgegeven wordt. In 2024 is opnieuw berekend hoeveel scholen er in Pampus moeten komen. Het gaat om 16 basisscholen, 3 scholen voor voortgezet onderwijs en 2 scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Al deze scholen beslaan in totaal een bruto vloeroppervlak van 90.000 m². De bedoeling is dat de basisscholen in Pampus sociale ankerpunten in de wijken worden. In de schoolgebouwen komen ook andere functies dan onderwijs, zoals bijvoorbeeld een wijkteam en ruimte voor ontmoeting.

Aan het opstellen van het plan waarin de consequenties van inclusief onderwijs staan voor onderwijshuisvesting, is niet begonnen. Het samenwerkingsverband passend onderwijs in Almere wil met inclusief onderwijs bereiken dat meer kinderen met een beperking vanuit het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs gaan. Maar de beweging is sinds 2023 anders gegaan. Er gaan juist meer kinderen van het regulier naar het speciaal onderwijs. Deze beweging heeft veel van het onderwijs geëist, waardoor er geen ruimte was om met de gemeente een plan op te stellen voor de huisvestingsconsequenties van inclusief onderwijs.

Het Integraal Huisvestingsplan is niet in 2024 opgeleverd. Er waren andere prioriteiten die aandacht vroegen. In 2025 werken we aan de actualisering van dit plan.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almere is inmiddels zo oud dat bestaande gebouwen extra onderhoud of vernieuwing nodig hebben. Dit geldt ook voor schoolgebouwen.
Ondertussen staat de stad niet stil en komen er ook nieuwe gebouwen bij. Bij de ontwikkeling van deze nieuwe gebouwen kijken we of het mogelijk is om deze multifunctioneel te maken. Zodat een school bijvoorbeeld ook kan functioneren als buurthuis. Dit bevordert samenhang in een wijk, bespaart kosten en zo blijft er meer ruimte over om bijvoorbeeld woningen te bouwen.
Ook kijken we in 2024 naar onderwijshuisvesting in het algemeen. We ontwikkelen een huisvestingsplan om onze ambities voor passend onderwijs te realiseren. We onderzoeken hoeveel vierkante meters aan onderwijsfaciliteiten er naar verwachting nodig gaan zijn in Pampus.
In 2024 leveren de gemeente, de schoolbesturen, JGZ Almere en de stedelijke onderwijsvoorzieningen een document op waarin wordt aangegeven wat inclusief onderwijs betekent voor de onderwijshuisvesting. Het eerste half jaar van 2024 besteden we aan overleg hierover met het onderwijs en de JGZ. Na de zomervakantie van 2024 gaan we het document schrijven. Dit document is input voor een gezamenlijk, binnen de huidige verordening passend kader dat inclusieve huisvesting en inclusieve onderwijsvoorzieningen stimuleert en faciliteert. Dit kader moet in 2027 gereed zijn.
Voordat de raad de Programmabegroting 2025 ontvangt, krijgt de raad een actuele versie van het Integraal Huisvestings Plan (IHP).

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. In begin 2024 komt de nieuwe LEA naar de raad. De bijbehorende uitvoeringsagenda komt uiterlijk aan het einde van het eerste kwartaal van 2024 naar de raad.	1. Behaald. Deze zijn in 2024 beide voorgelegd aan de raad.
2. We evalueren in 2024 alle subsidies omtrent voortijdig schoolverlaters.	2. We hebben een start gemaakt met het evalueren van subsidies omtrent voortijdig schoolverlaten, dit hebben we nog niet kunnen afronden in 2024.
3. In het eerste kwartaal van 2024 leveren we een plan op waarmee we het studentenleven en de aantrekkelijkheid als studentenstad bevorderen.	3. Zie toelichting op studentenleven hierboven.
4. Uiterlijk in het derde kwartaal van 2024 is de bestuurlijke regiegroep Noodplan Lerarentekort Almere zes keer bijeengeweest. Hierin stemmen de gemeenten en schoolbesturen gezamenlijk af welke acties kunnen worden voortgezet, afgebouwd of geïntensiveerd om (de gevolgen van) het lerarentekort tegen te gaan.	4. We hebben ervoor gekozen om de regiegroep op te laten gaan in een regionale stuurgroep. Daarom is deze doelstelling komen te vervallen.
5. In 2024 maken we de stap naar taalcursussen laagdrempeliger. Dit moet leiden tot minimaal 1000 deelnemers aan de cursussen.	5. Behaald, er zijn zeker meer dan 1.000 deelnemers geweest, exacte aantallen volgen in 2025.
6. In 2024 leveren de gemeente, de schoolbesturen, JGZ Almere en de stedelijke onderwijsvoorzieningen een document op waarin wordt aangegeven wat inclusief onderwijs betekent voor de onderwijshuisvesting.	6. Niet behaald, in de tekst onderwijshuisvesting geven we aan waarom.
7. Voordat de raad de Programmabegroting 2025 ontvangt, krijgt de raad een actuele versie van het Integraal Huisvestings Plan (IHP).	7. Niet behaald. Dit is vertraagd tot 2025.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	66,6	66,4	0,2
baten	28,7	29,3	0,5
totaal voor reservemutaties	**37,9**	**37,1**	**0,8**
stortingen	0,0	0,0	0,0
onttrekkingen	5,1	5,0	-0,2
totaal	**32,8**	**32,2**	**0,6**

We hebben een voordeel van € 0,4 miljoen op apparaatskosten onderwijs

We hebben een voordeel omdat we € 0,2 miljoen extra apparaatskosten hebben doorbelast aan de schoolbesturen. Daarnaast zijn € 0,2 miljoen apparaatskosten extra toegerekend aan investeringen.

Op onderwijshuisvesting hebben we een voordeel van € 0,3 miljoen

Dit heeft diverse oorzaken. Bij de Brede school Vlechtwerk is veel verlichting vervangen waardoor er € 0,4 miljoen meer kosten zijn gemaakt voor het onderhoud. Ook aan het pand van de school Aurora is veel schade geweest. Hierdoor hebben € 0,2 miljoen extra moeten uitgeven. Daarnaast hebben we een nadeel van € 0,2 miljoen omdat we zijn aangesproken op onze garantstelling van de exploitatie van IKC de Laren.

Hier staat een voordeel van € 0,3 miljoen tegenover door hogere inkomsten uit de verhuur van tijdelijke schoolgebouwen. Ook hebben we € 0,4 miljoen lagere kosten voor de eerste inrichting van schoolgebouwen en latere ingebruikname van de Montessori.

Verder zijn er nog diverse kleine verschillen die optellen tot een nadeel van € 0,1 miljoen.

Indicatoren

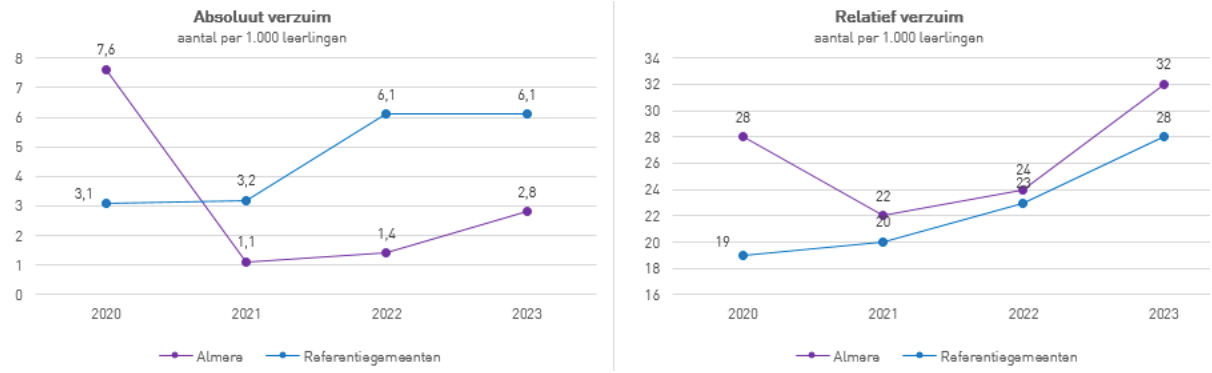

Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De cijfers uit de grafiek zijn per 1.000 leerlingen. Er zijn bij het opmaken van deze programmarekening nog geen cijfers bekend over 2024.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel staat ingeschreven op een school, maar een bepaalde tijd de lessen niet bijwoont. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Sinds 2019 loopt het aantal leerlingen in Almere met relatief verzuim fors terug, we zien echter weer een stijging in 2023. De cijfers uit de grafiek zijn per 1.000 leerlingen. Bij het opmaken van deze programmarekening zijn er nog geen cijfers bekend over 2024.

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie

Dit is het percentage jongeren tussen de 12 en 21 dat voortijdig stopt met school zonder een diploma te behalen. De cijfers in de grafiek zijn het percentage van het totaal aantal deelnemers op het voortgezet onderwijs en het mbo. De cijfers over 2024 zijn voorlopige cijfers.

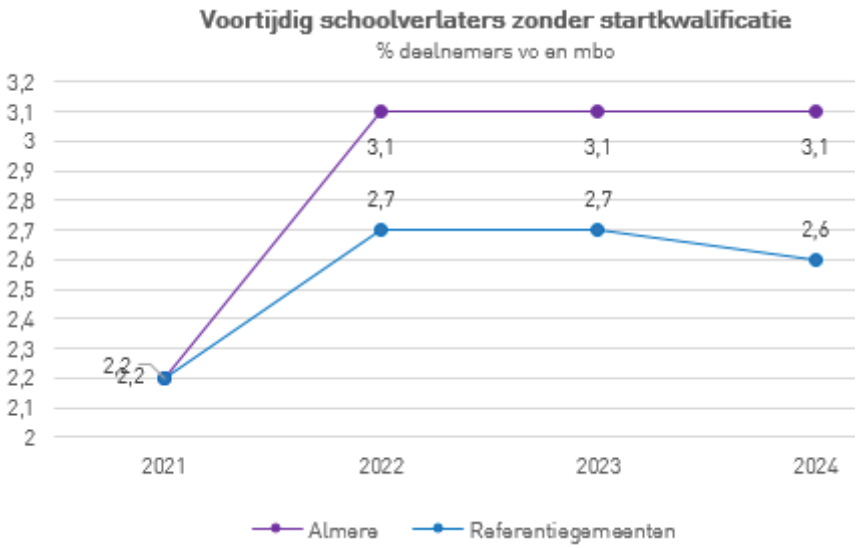

2.8 Gezondheid

Ambitie

De toegankelijkheid van zorg in Almere staat steeds meer onder druk. Dit komt doordat de vraag stijgt, kosten stijgen en er steeds meer personeelstekorten zijn. We zien dit als een groot probleem, omdat dit in potentie veel Almeerders treft. Het vinden van een oplossing is complex, onder andere omdat er veel verschillende partijen bij betrokken zijn. We geven dit grote prioriteit en willen hier, samen met partners uit het zorgdomein, langs verschillende lijnen aan werken:

- het verminderen van de druk op de zorg;
- intensievere samenwerking;
- preventie die werkt.

Verantwoording

We hebben de Visie op het gezondheidsbeleid opgesteld en deze is door de raad vastgesteld op 10 oktober 2024.
We zijn van start gegaan als partner in het stedelijke programma Positief Gezond Almere. We hebben een aanvraag opgesteld en ingediend in het kader van de zorgtransformatie/IZA en deze is in november van 2024 gehonoreerd.
We hebben uitvoering gegeven aan de Brede SPUK van GALA en het Sportakkoord op alle 15 onderdelen daarvan. We hebben uitvoering gegeven aan het preventieakkoord en dit ingevoegd in de uitvoering van GALA.

Het sociale fundament op orde

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De uitgangspunten uit het welzijnskader 'WELzijn in Almere' zijn de basis om met de Almeerse welzijnsorganisaties prioriteiten te stellen in hun inzet. Zo is er bijvoorbeeld meer aandacht gekomen voor specifieke groepen vrijwilligers en mantelzorgers. En met tijdelijk geld vanuit het Rijk zijn vrijwilligersprojecten versterkt, zoals het Burennetwerk, die voorheen te weinig capaciteit hadden. Ook zijn ontmoetingsplekken in de stad versterkt. Onder andere door te zorgen voor betere faciliteiten om activiteiten te organiseren.

Als onderdeel van de meerjarige subsidieafspraken met De Schoor en de VMCA zijn in 2024 uitvoeringsplannen gemaakt. Hierin staat een analyse van de huidige situatie in de stad of een specifiek stadsdeel. Dit heeft geholpen om scherper te bepalen welke thema's extra aandacht vragen in welke delen van Almere. De Schoor en de VMCA blijven de plannen per jaar verder aanscherpen. Hierbij trekken ze ook steeds meer op met andere netwerkpartners in de stadsdelen, zoals de wijkteams.

We hebben in 2024 het preventieve aanbod voor jeugdigen uitgebreid in kaart gebracht. Verdere stappen om scherpere afwegingen te maken in het aanbod volgen in 2025. Voor het jongerenwerk hebben we in een nieuwe visie opgesteld. Deze bouwt voort op de uitgangspunten van het welzijnskader en geeft richting aan de uitvoering van het jongerenwerk in de komende jaren. Deze visie is begin 2025 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wat hadden we gepland (begroting)

We blijven het sociale fundament in de stad versterken, met de uitvoering van het welzijnskader 'WELzijn in Almere'. Daarbij gaat extra aandacht naar versterken van (buurt)ontmoetingen door het ondersteunen van initiatieven uit de stad. Het preventieve aanbod voor o.a. jeugdigen en gezinnen nemen we kritisch onder de loep om te zorgen dat dit beter aansluit bij de behoeftes van deze doelgroepen. Ook gaan we voor het jongerenwerk verkennen hoe we meer aanbieders kunnen betrekken.
Voor het welzijnsaanbod zijn vanaf 2024 meerjarige subsidieafspraken van kracht met De Schoor en de VMCA. Zij maken per stadsdeel een uitvoeringsplan. Niet in elk stadsdeel is namelijk dezelfde inzet nodig. Bijvoorbeeld een stadsdeel met meer ouderen vraagt om andere inzet dan een stadsdeel met meer jongeren.

We bieden passende ondersteuning waar dat kan

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben met partners in een gezamenlijk traject met zorgverzekeraars een domeinoverstijgend transformatieplan met businesscase opgeleverd. De beoordelende zorgverzekeraars hebben de plannen goedgekeurd waardoor er transformatiemiddelen uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) beschikbaar komen. Het gaat voor Almere om ongeveer € 20 miljoen aan transformatiemiddelen tot en met 2027.

Als gemeente zijn we integraal onderdeel van het goedgekeurde plan. Daarmee hebben we een koploperspositie. We zijn de tweede regio in het land waar ook de gemeente en het sociaal domein transformatiemiddelen uit IZA ontvangt als onderdeel van een domeinoverstijgende samenwerking.

We zijn in 2024 gestart met de uitvoering van het transformatieplan PGA en zetten dit de komende jaren voort.
Het transformatieplan zet in op:

- Preventie: Het voorkomen van zorgvragen door inwoners te ondersteunen in het nemen van regie over hun eigen gezondheid.
- Samenwerking: Een nauwe samenwerking tussen zorgverleners, sociaal werkers, mantelzorgers en vrijwilligers om beter in te spelen op de behoeften van inwoners.
- Zorg op de juiste plek: Het verlagen van de druk op huisartsen door zorgvragen die elders beter opgelost kunnen worden, op die plek te laten behandelen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Zorg moet passend zijn. We bieden ondersteuning waar het nodig is en verminderen ondersteuning waar het niet nodig is. Dit doen we in samenwerking met zorgaanbieders en vrijwilligers-/welzijnsorganisaties. Omdat er veel samenhang is tussen gezondheid en andere onderdelen van het leven, willen we de samenwerking tussen het medische en het sociaal domein versterken. Dit doen we door nieuwe samenwerkingsvormen te ontwikkelen en inwoners alternatieven te bieden voor formele, medische zorg.,

Dit is een koerswijziging in ons gezondheidsbeleid. Deze koerswijziging wordt via de nota gezondheidsbeleid in 2023 aan de raad voorgelegd. Via het programma Positief Gezond Almere (PGA) wordt gewerkt aan zorgtransformaties. Dit doen wij samen met medische, zorg- en welzijnspartners. Door de informele zorg, het sociaal domein en het medisch domein aan elkaar te verbinden streven we verschillende doelen na:

- dat inwoners naar behoefte hun veerkracht, gezondheid en zelfredzaamheid kunnen vergroten;
- dat inwoners integraal en op de juiste plek passend aanbod krijgen voor hun hulpvraag;
- dat de druk op de zorg in Almere (zoals de huisartsen en andere onderdelen van de eerstelijnszorg) wordt verminderd.

Bij de inzet van preventie gaan we ons vooral richten op activiteiten die bijdragen aan het verlichten van de eerstelijn gezondheidszorg. In juli 2023 hebben de gemeente en deze partners door een tekenmoment bekrachtigd dat zij gezamenlijk de bovenstaande doelen nastreven. Binnen het programma PGA maken we voorstellen om de zorg en sociale infrastructuur zo in te richten dat de eerstelijnszorg ontlast wordt van niet-medische vragen van inwoners vanuit het sociaal domein.
In 2024 gaan we wordt er een aanvraag doen voor bovenstaande zorgtransformatie. De implementatie van de plannen starten we in 2024 en zal een aantal jaar kosten.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), een afdeling overstijgende opgave

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In regionale en lokale overleggen is gewerkt aan de uitvoering van de IZA en GALA akkoorden in aanwezigheid van diverse maatschappelijke organisaties, cliëntenorganisaties en de zorgverzekeraar. Ketens zijn in beeld gebracht, interventies ontwikkeld en er is een structureel overleg gericht op het bespreken van knelpunten.

Wat blijft is dat er geen structureel budget is voor preventie, het lastig is om de middelen van de achterkant (zorg) naar door voorkant (preventie) te verschuiven en er is sprake van complexiteit in de uitvoering mede door ontbreken van landelijke kaders.

In 2024 is er in Almere aandacht geweest voor het vergroenen van de leefomgeving en hittebesteding maken van enkele schoolpleinen. Interventies vanuit Kansrijke Start zoals het project Nu Niet Zwanger en oudercursussen focussen zich op een goede start gericht op de eerste 1000 dagen van een kind. Ingezet is op het bevorderen van de mentale gezondheid van jongeren onder andere door gastlessen hierover op scholen. Een onderzoek is uitgevoerd onder Mantelzorgers waarmee de gemeente beter weet hoe zij kan voorzien in de behoefte van mantelzorgers aan ondersteuning.

Met Welzijn op Recept worden mensen die met psychosociale klachten komen bij de huisarts doorverwezen naar welzijnscoaches. In Almere is er 72 uur welzijnscoaching per week beschikbaar.
Vanuit de regionale samenwerking is er een Inspiratiedocument Valpreventie opgeleverd. In Almere is er gestart met een pilot valpreventie bij 3 fysiotherapiepraktijken.

Wat hadden we gepland (begroting)

We werken samen met regionale en lokale partners aan de uitwerking van het Integrale Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) voor de jaren 2023-2026. Met deze akkoorden verschuift de focus van ziekte en zorg naar gezondheid en preventie.
In 2023 hebben we gewerkt aan het integrale plan dat hoort bij het GALA en de bijbehorende brede specifieke uitkering (SPUK) waar ook het Hoofdlijnen Sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties een plek hebben. Hierbij proberen we versnippering te voorkomen, door inzet te concentreren en gebundeld te richten op een aantal resultaten en daar op te sturen. Een deel van de onderwerpen van GALA is direct gerelateerd aan de zorgtransformaties die binnen Positief Gezond Almere (PGA) worden aangejaagd.
In 2024 worden de ketenaanpakken voor Welzijn op Recept, Valpreventie en de Gecombineerde Leefstijlinterventies uitgewerkt en wordt er gestart met de implementatie.

Van vervoer naar inclusieve mobiliteit

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we gewerkt aan een toekomstbestendige, inclusieve mobiliteit voor onze inwoners. Hiervoor hebben we een mobiliteitsregisseur aangesteld. In 2024 hebben we de uitvoering van het Wmo collectief vervoer twee vervoerders kunnen contracteren. De overgang per 1 oktober 2024 kende een aantal aanloopproblemen die grotendeels normaal zijn bij nieuwe vormen van mobiliteit. Per begin 2025 is er een stabiele situatie gecreëerd in de uitvoering van het vervoer. Dit is gelukt door: korte lijnen tussen partijen; het uitvoeren van aanpassingen; én transparantie communicatie richting inwoners.

We hebben de Buurtmobiel Almere uitgebreid op de locaties van wooncomplexen de Rotonde en de Nieuwstraat. We hebben ook gekeken naar verdere uitbreiding op andere locaties. Via de Buurthopper hebben we een, voor de deelnemer, gratis haal- en brengservice opgezet naar deze uitleenlocaties. Dit leek aanvankelijk succesvol maar de groei daalde later. In mei 2024 hebben ongeveer 30 deelnemers iets minder dan 50 keer een scootmobiel geleend. Daarom stopt de haal- en brengservice per 1 januari 2025.

We hadden de ambitie om gefaseerd andere vormen van vervoer, zoals vervoer naar dagbesteding en vrijwilligersvervoer, gefaseerd toe te voegen aan het collectief vervoer. Nu deze is aanbesteed kunnen we hier vanaf 2025 mee van start.

Wat hadden we gepland (begroting)

Maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen veranderen de vorm van mobiliteit. Dat zien we om ons heen gebeuren en daarmee ontstaat ook de noodzaak om anders tegen vervoer aan te kijken. We werken toe naar toekomstbestendige inclusieve mobiliteit voor onze inwoners.

Inwoners vragen steeds vaker om flexibel te kunnen zijn welk vervoermiddel zij gebruiken, in plaats van alleen een scootmobiel of een taxipas. De ontwikkeling van de Buurthopper en Buurtmobiel Almere zijn hier voorbeelden van, die we uit gaan breiden. Deze en andere vormen van vervoer en ondersteuning brengen we in 2025-2026 gefaseerd samen in het opnieuw gecontracteerde Wmo collectief vervoer via een aanbesteding. De nieuwe contractperiode collectief vervoer Wmo start op 1 oktober 2024. Daarnaast stellen we een gecontracteerde mobiliteitsregisseur aan.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. Voor het welzijnsaanbod zijn vanaf 2024 meerjarige subsidieafspraken van kracht met De Schoor en de VMCA. Zij maken per stadsdeel een uitvoeringsplan.	1. Behaald. De meerjarige subsidieafspraken zijn van kracht en er is per stadsdeel een uitvoeringsplan gemaakt.
2. In 2024 wordt er, in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA), een aanvraag gedaan voor de zorgtransformatie van ons gezondheidsbeleid. De implementatie van de plannen wordt gestart in 2024 en zal een aantal jaar kosten.	2. Behaald. Aanvraag voor geld uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) is ingediend en gehonoreerd.
3. In 2024 worden de ketenaanpakken voor Welzijn op Recept, Valpreventie en de Gecombineerde Leefstijlinterventies uitgewerkt en wordt er gestart met de implementatie.	3. Ketenaanpakken zijn in ontwikkeling en implementatie is gestart.
4. In 2024 werken we toe naar toekomstbestendige inclusieve mobiliteit voor onze inwoners. Op 1 oktober 2024 gaat het nieuwe aanbesteedde contract vervoer in. Daarna stellen we een gecontracteerde mobiliteitsregisseur aan.	4. Behaald, de nieuwe contracten zijn ingegaan en er is een mobiliteitsregisseur aangesteld.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	46,5	44,7	1,8
baten	6,0	5,2	-0,8
totaal voor reservemutaties	**40,5**	**39,5**	**1,0**
stortingen	0,0	0,0	0,0
onttrekkingen	0,0	0,0	0,0
totaal	**40,5**	**39,5**	**1,0**

Het voordeel van € 1 miljoen bestaat uit een aantal onderdelen:

- We hebben € 0,3 miljoen van de subsidies ouderenwerk en kosten van het expertisecentrum betaald uit GALA-middelen. Hierdoor hebben we een voordeel op de begroting
- We geven € 0,2 miljoen minder uit omdat we geen nabetaling hoefden te doen voor de energiekosten 2023 van de GGD
- De kapitaallasten zijn € 0,3 miljoen lager omdat het pand Extravert nog niet is opgeleverd
- We geven € 0,2 miljoen minder uit aan diverse subsidies en omdat het pand voor de Natuur en Milieu Educatie (NME) functie Poort nog niet is verplaatst naar het Almeerderstrand

Verder geven we € 0,8 miljoen minder uit op dit programma aan het Integraal Zorgakkoord Almere (IZA). De lasten zijn hierdoor lager, maar de baten ook omdat we minder Rijksgeld inzetten op dit programma.
We zetten het geld in op programma sociale voorzieningen en zorg om de kosten van de praktijkondersteuners huisartsen hieruit te betalen.

Indicatoren

Niet van toepassing op dit programma.

2.9 Sociale voorzieningen en zorg

Ambitie

We werken aan de uitvoering van het Beleidskader Inburgering 2021 – 2025

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2024 gewerkt aan het inburgeringsaanbod. Door middel van pilots hebben we het proces verbeterd en hebben we het proces effectiever en efficiënter ingericht. Het monitoring- en evaluatiekader is in de zomer van 2024 afgerond. Dit dient als uitgangspunt voor de jaarlijkse monitoring.

We zoeken naar mogelijkheden om inburgeraars zo snel mogelijk aan werk te helpen binnen de bestaande voorzieningen. Zo zijn bijvoorbeeld de verschillende banenmarkten het afgelopen jaar goed bezocht. De pilot Toeleiding naar werk is gestopt en geëvalueerd. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Alle betrokken partijen waren tevreden en positief over de pilot.
- Voor zowel vergunninghouders als werkgevers zijn er obstakels zoals administratieve processen die veel tijd in beslag nemen.
- De combinatie van inburgering en (fulltime) werk is voor veel inburgeraars een uitdaging. Enerzijds wegens de mentale belastbaarheid van inburgeraars om een intensief inburgeringstraject te volgen en vanaf de start te werken. Anderzijds wegens de praktische combinatie van het werkrooster en het inburgeringsrooster.

Wij onderzoeken de mogelijkheden om de pilot voort te zetten.

In 2024 is een start gemaakt met de integrale aanpak voor vergunninghouders, gezinsmigranten, Oekraïense ontheemden en vluchtelingen. In 2025 wordt er een vluchtelingenvisie en een nieuw beleidskader inburgering gerealiseerd.

Wat hadden we gepland (begroting)

Daarin hebben we onszelf de ambitie gesteld om inburgeraars in staat te stellen zo snel mogelijk te werken en participeren en daarmee onderdeel te zijn van de samenleving. In 2023 zijn we gestart met banenmarkten voor vergunninghouders, en hebben we de pilot Toeleiding naar Werk voor asielzoekers en vergunninghouders georganiseerd. We doen dit samen met het ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid (SZW), het COA en Randstad. Tevens start in 2023 de uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), waarin we onder andere met Tomin en Baangericht vergunninghouders begeleiden richting participatie, het liefst via betaald werk. In 2024 stopt naar verwachting de pilot Toeleiding naar werk. De overige activiteiten zetten we in 2024 voort. Ook blijven we het Almeerse inburgeringsaanbod aanbieden en verbeteren en werken we aan een nieuw monitorings- en evaluatiekader. We realiseren in 2024 een integrale aanpak voor vergunninghouders, gezinsmigranten, Oekraïense ontheemden en vluchtelingen die in Almere verblijven.

In 2024 gaat het 'Breed Offensief' in, een aanpassing van de Participatiewet

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het Breed offensief was vooral gericht op het in de gemeentelijke verordening vastleggen van het recht op ondersteuning van mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt.

De werkwijze van de gemeente Almere voldeed al aan de voorgeschreven werkwijze uit het Breed Offensief. Sinds het ingaan van het Breed Offensief zijn er bijna 100 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk gegaan in Flevoland. We zien in onze regio dat de absolute aantallen mensen die aan het werk gaan blijft stijgen echter blijft het percentage werkzame personen al enkele jaren rond de 50%.

Dit wordt onder andere verklaard door een uitgebreid rapport van de arbeidsinspectie. Een groot aantal mensen binnen de doelgroep kan niet (direct) aan het werk en is daarmee aangewezen op langduriger maatwerk om de stap naar betaald werk te kunnen maken.

Bij de invoering van het Breed Offensief is er geen extra financiering gekomen om deze groep extra te begeleiden. Het aan het werk helpen van deze meest kwetsbare groep kost meer tijd, waardoor er uiteindelijk minder mensen aan het werk geholpen kunnen worden omdat er geen extra middelen beschikbaar zijn gesteld om extra inzet in te schakelen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het gaat hier om een pakket maatregelen voor mensen met langere afstand tot de arbeidsmarkt. We gaan hen onder andere beter en langer begeleiden, waardoor de kans op duurzaam werk toeneemt. Ook ondersteunen we hen op een passendere manier en in samenwerking met het werkveld, om zo de ondersteuning te bieden die iemand nodig heeft.
Er staat een groep mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt op ons te wachten die zorgvuldig en vaak langdurig met maatwerk begeleid moet worden richting werk. Dit kost tijd en geld. Het gaat globaal om de volgende structurele kosten:

- Structureel hogere uitvoeringskosten omdat we meer maatwerk toepassen;
- Meer inzet van personele capaciteit voor inwoners die al langer aan de kant staan;
- Grotere doelgroep voor ondersteuning. Vanaf 1 juli 2023 geldt een aanvraagrecht voor persoonlijke ondersteuning naar de arbeidsmarkt voor uitkeringsgerechtigden, Nuggers en werkgevers. Op een aanvraag besluit de gemeente met een beschikking met bezwaar – en beroep mogelijkheid;
- De kosten voor uitkeringen nemen toe door de inkomstenvrijlating en het vervallen van de zoektermijn voor jongeren met een beperking;
- Bestandscontroles zijn nodig om na te gaan voor wie er door de nieuwe regels andere rechten ontstaan;
- De bedragen voor Studietoeslag zijn verhoogd en het aantal aanvragen neemt toe.

We voeren het Aanvalsplan Energie en Armoede verder uit

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Met het aanvalsplan Armoede en Energie hebben we kwetsbare inwoners kunnen ondersteunen en kunnen voorkomen dat zij (verder) in de problemen kwamen door de stijgende energieprijzen en de hoge inflatie. Sinds de start van het programma in 2023 hebben wij aan duizenden Almeerders de energietoeslag uitgekeerd en aan 8.000 Almeerse huishoudens energieadvies aan huis gegeven en daarbij een pakket aan energiebesparende maatregelen toegepast. Hiermee is ruim 1.500 ton CO2 bespaard.
In 2024 hebben we concreet de norm voor energietoeslag verhoogd van 120% naar 125% van het sociaal minimum. Hierdoor konden 1.000 extra huishoudens de energietoeslag ontvangen. In de tweede ronde van het uitbetalen van de energietoeslag is deze aan bijna 10.000 Almeerders uitgekeerd. In de raadsbrief Afronding aanvalsplan Armoede en Energie van 10 december 2024 hebben we de raad geïnformeerd dat we het aanvalsplan hiermee als afgerond beschouwen maar wel door te werken aan dit onderwerp in ons reguliere werk. Zoals het helpen van inwoners bij energiebesparende maatregelen met het pilotproject isolatie in Haven of de FIXbrigade.

Daarnaast hebben we een start gemaakt met de invoering van een stadspas. De raad heeft hierover gesproken naar aanleiding van een agendavoorstel van het college hierover.

Wat hadden we gepland (begroting)

We blijven passende ondersteuning bieden op het gebied van energie en geldzorgen. Dit doen we samen met de stad en raad. Afhankelijk van de situatie en de behoefte uit de stad bepalen we onze acties. Een voorbeeld hiervan is om de energietoeslag 2023 beschikbaar te stellen aan huishoudens met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum. We krijgen van het Rijk geld om energietoeslag te geven aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Dit kunnen we betalen uit overgebleven geld op de energietoeslag 2022. Over de voortgang van het aanvalsplan wordt de raad geïnformeerd door middel van een

agendavoorstel in het najaar van 2023. In 2024 gaan we onder andere onderzoeken of de ondersteuning vanuit de bijzondere bijstand nog passend is, gaan we verder met het verduurzamen van duizenden woningen en willen we een "stadspas" realiseren.

Aandacht voor bestaanszekerheid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Om inwoners met (beginnende) schuldenproblematiek te helpen en daarnaast te voorkomen dat inwoners schulden opbouwen hebben we in 2024 met onze partners in de stad ingezet op verschillende zaken. In 2023 zijn de meeste teamleden van Team Vroegsignalering van De Schoor opgeleid tot gecertificeerd budgetcoach. Dit heeft ertoe geleid dat Team Vroegsignalering per 1 januari 2024 aan burgers met beginnende schuldenproblematiek het product preventief budgetcoaching konden aanbieden.
Daarnaast heeft in 2024 de aanbesteding plaatsgevonden van het product preventief budgetbeheer. Deze aanbesteding heeft ertoe geleid dat team Vroegsignalering van de Schoor vanaf de zomer 2024 preventief budgetbeheer kan aanbieden (via de Kredietbank Nederland of De Schie) aan burgers met beginnende schuldenproblematiek. De invoering hiervan heeft veel tijd gekost. Dit had als gevolg dat aanmeldingen pas laat in 2024 op gang kwamen. De eerste resultaten zullen in 2025 beschikbaar komen.
Ook ging op 1 januari 2024 het nieuwe contract met Verder (voorheen PLANgroep) in. Het college heeft op 18 juni 2024 besloten de BKR-registratie na 6 maanden te laten verwijderen van personen die met succes en zonder betalingsachterstanden een minnelijke schuldregeling hebben afgesloten. Verder voert dit uit.

In het vierde kwartaal van 2024 is de offerte aanvraag uitgegaan voor een onderzoek naar de meest effectieve manier om schuldhulpverlening in de gemeente Almere aan te bieden. Dit met als doel te kijken hoe we onze dienstverlening toegankelijker kunnen maken, 'niet gebruik' te verlagen en drempels voor gebruik weg te nemen. De verwachting is dat in het derde kwartaal van 2025 de resultaten bekend zijn.

Wat hadden we gepland (begroting)

Armoede en problematische schulden zetten bestaanszekerheid onder druk. Van armoede is sprake als mensen onvoldoende materiële, culturele en sociale middelen hebben en daardoor noodgedwongen terugvallen op een levensstandaard die maatschappelijke participatie ernstig beperkt of zelfs onmogelijk maakt. De gemeente Almere heeft met het eerder genoemde aanvalsplan Energie en Armoede het reguliere armoedebeleid uitgebreid.

In 2024 willen we blijven bijdragen aan bestaanszekerheid van Almeerders. Dit doen we door:
- het stimuleren van onder andere meedoen op de arbeidsmarkt,
- vergroten van de toekomstkansen voor praktijkgeschoolde mbo'ers,
- de praktijk van de schulddienstverlening (bijv. schuldenrust),
- versterken van de lokale economie,
- het zorgen dat inwoners een dak boven hun hoofd hebben.

Deze verschillende facetten geven inwoners van Almere grip op hun bestaan.

In 2024 onderzoeken we wat we zouden kunnen toevoegen aan de reguliere diensten om een impuls te geven aan bestaanszekerheid in Almere. Meer concreet betekent dit een zoektocht naar bijvoorbeeld manieren om onze dienstverlening toegankelijker kunnen maken om "niet gebruik" te voorkomen en drempels te verlagen bij het vragen om hulp en ondersteuning.

We gaan door met onze nieuwe werkwijze binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hanteren een continu proces van leren en verbeteren op basis van praktijkervaringen. In 2024 hebben de gemeente en zorgaanbieders intensief met elkaar opgetrokken om de onderlinge samenwerking te versterken. Dit heeft bijvoorbeeld opgeleverd dat op elk moment inzichtelijk is welke zorgaanbieder in welk

postcodegebied plek heeft om huishoudelijke ondersteuning te leveren. Dit helpt om inwoners sneller van ondersteuning te voorzien.

We hebben in 2023 veel inwoners opnieuw geïndiceerd. In 2024 hebben we, mede op verzoek van uw raad, gemonitord hoe het toen met hen ging en in het voorjaar van 2024 hebben we met de resultaten hiervan de balans opgemaakt. Een deel, ongeveer 43%, van de uitgestroomde Almeerders, redt zich goed zonder ondersteuning. Een ander deel had verderop in het jaar toch weer ondersteuning nodig. Zij hadden op voorhand te horen gekregen hoe zij opnieuw contact konden leggen met het wijkteam als dit het geval was.

Daarnaast zijn er in 2024 drie metingen geweest van het nieuwe cliëntervaringsonderzoek. De resultaten hiervan hebben we begin 2025 met de raad gedeeld.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het jaar 2023 stond in het teken van nieuwe werkwijzen voor huishoudelijke ondersteuning, individuele begeleiding en dagbesteding voor volwassenen. Dit was inclusief een grootschalig traject om indicaties van inwoners om te zetten naar passende nieuwe producten. In 2024 scherpen we deze werkwijze verder aan, op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en ervaringen uit de praktijk. We trekken hierbij intensief op met zorgaanbieders en cliëntvertegenwoordigers.
We hebben halverwege 2023 meer dan de helft van de inwoners opnieuw geïndiceerd voor huishoudelijke ondersteuning, individuele begeleiding of dagbesteding. Hierdoor zijn cliënten uitgestroomd naar de WLZ en Beschermd Wonen. Er zijn ook veel trajecten afgerond, onder andere vanwege overlijden of het stopzetten van trajecten op verzoek van de inwoner. De uitstroom is groter dan verwacht. De nieuwe werkwijze wordt waar nodig verder ontwikkeld en verbeterd.
Op basis van cliëntervaringsonderzoeken, klachten en nabel-acties onder inwoners controleren we in 2024 of iedereen de benodigde zorg ontvangt en daarmee tevreden is. We organiseren meerdere keren per jaar bijeenkomsten met zorgaanbieders om de nieuwe werkwijze verder te ontwikkelen en te leren van elkaar.

De doordecentralisatie van het Beschermd Wonen is uitgesteld

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De doorcentralisatie van het Beschermd Wonen is opnieuw uitgesteld. Deze ligt nog steeds bij de Tweede Kamer ter goedkeuring. Nieuwe streefdatum voor de invoering is 1 januari 2026. We hebben ook in 2024 weer voorbereidingen getroffen voor de invoering van deze doordecentralisatie.
In het kader van 'Beschermd wonen naar Beschermd thuis' samen met de regiogemeenten uit Flevoland is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma Zorglandschap Wmo en het Op-, om- en afbouwplan Beschermd wonen. Het streven is om ondersteuning zo veel als mogelijk in eigen omgeving en thuissituatie te laten plaatsvinden, wat tot gevolg kan hebben dat bepaalde voorziening (op termijn) kunnen worden af-of omgebouwd. Voor specifieke doelgroepen wordt regionaal gekeken naar ontbrekend passend aanbod.
In 2024 hebben we voor zo'n voorziening de raad de ontwikkeling van de Beschermd Wonen+ in Oosterwold voorgelegd, hier is ook mee ingestemd. Het daarbij opgenomen amendement dat oproept om tot een strategisch regionaal spreidingsplan te komen is opgepakt en de verwachting is dat we deze voor de zomer aan de raad kunnen voorleggen.
Daarnaast is in 2024 besloten om advisering rondom toegang Beschermd Wonen vanaf 2026 terug te halen naar de gemeente, dit ligt nu bij de GGD. Doel hiervan is één loket voor inwoners en een verbeterde aansluiting tussen de toegang Wmo beschermd wonen en Wmo lokaal.

Wat hadden we gepland (begroting)

Als centrumgemeente is Almere verantwoordelijk voor het opstellen van beleid en de besteding van middelen voor zorg en ondersteuning van kwetsbare inwoners met ernstige psychische problemen in heel Flevoland. We bereiden ons al een aantal jaren voor op een doordecentralisatie. Dit betekent dat deze verantwoordelijkheden bij de individuele gemeenten komen te liggen. Waarbij ook de middelen daar terecht komen. Het Rijk voert ook een nieuw verdeelmodel in voor deze middelen. We verwachten dat we hierdoor

minder middelen zullen ontvangen, hier moeten we een oplossing voor vinden. De ingangsdatum voor deze doordecentralisatie is met een jaar uitgesteld naar 1 januari 2025.

We zetten Housing First door en werken aan gezinsopvang

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We zien een stijging van daklozen in onze gemeente. Dit is ook een landelijke trend. Groot knelpunt in de gezinsopvang blijft de beschikbaarheid van woningen waarnaar gezinnen kunnen uitstromen. Hierdoor blijven gezinnen lang in de opvang. Wel hebben we in 2024 kunnen regelen dat er regionaal 15 extra woningen beschikbaar komen, waarvan 5 in Almere.

Housing First was in 2024 nog een (regionale) pilot. Deze hebben we verlengd tot en met 2025 met het doel dit op te nemen in ons reguliere aanbod. In 2024 hebben we voor Almere iedereen die aan de pilot meedeed kunnen voorzien van een woning. We hebben 18 mensen kunnen plaatsen in 3 jaar met deze pilot. We zouden graag meer mensen helpen hiermee maar een groot knelpunt blijft beschikbaarheid van woningen.

Daarnaast hebben we georganiseerd dat we tot 2026 gebruik kunnen maken van de opvang in Almere Poort. Deze zou eigenlijk moeten sluiten vanwege woningbouwontwikkelingen. We hebben ook een locatie op het oog voor de periode daarna. Voordeel is dat deze breder gebruikt kan worden voor bijvoorbeeld winteropvang. In 2024 hebben we voor het eerst doorlopende winteropvang. Vroeger ging deze opvang pas open als de gevoelstemperatuur 0 graden of lager is, nu is deze geopend van oktober tot april. Ook is deze opvang geopend voor mensen die niet kunnen worden opgevangen, maar wel in aanmerking komen voor opvang in andere voorzieningen. Dit gaat gemiddeld om 10 mensen.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zetten in op duurzame vernieuwing van opvang. Dit betekent dat we bijvoorbeeld daklozen individueel opvangen in plaats van in slaapzalen. Door op deze manier daklozen op te vangen sluiten we aan op de landelijke brede aanpak van dakloosheid. We doen dat in Flevoland in regionaal verband (Almere is centrumgemeente). Onderdeel daarvan is we in Almere een Housing First pilot hebben, waarmee wij verwachten dat de behoefte aan opvang met 24-uurs begeleiding op termijn afneemt. De pilot loopt nog door in 2024.

We actualiseren beleid en werkwijze voor dakloze gezinnen en gezinnen die dakloos dreigen te worden

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2024 gewerkt aan het beleid voor gezinsopvang. Dit hebben we ook voorgelegd aan partners. In de loop van 2025 wordt dit voorgelegd aan de Raad. We zien een toename van aantallen, complexiteit en gezinnen die onvoorbereid naar Nederland komen. Dit hebben we meegenomen in het beleid. We hebben in 2024 doorlopend gewerkt aan afspraken met woningcorporaties over bijvoorbeeld het melden van huurachterstanden. We kunnen dan eerder hulp bieden en huisuitzettingen voorkomen. Dat doen we bijvoorbeeld door hulp in te schakelen van opvoedingsdeskundigen of jeugdhulp.
We hebben daarnaast een nieuwe locatie geopend voor noodopvang als er toch sprake is van bijvoorbeeld huisuitzettingen. Deze locatie verbetert de privacy en het welzijn van de mensen die er verblijven.

Wat hadden we gepland (begroting)

Een onderdeel van maatschappelijke opvang is gezinsopvang, waarbij één of meer kinderen betrokken zijn. In 2024 actualiseren we het beleid voor gezinsopvang en streven we naar dezelfde werkwijze in alle Flevolandse gemeenten. Daardoor komt er meer duidelijkheid voor de gezinnen. Ook maken we de voorzieningen zo passend mogelijk en maken we samenwerkingsafspraken over ondersteuning van dakloze gezinnen die niet in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang.

Verbeteren instroom en uitstroom Vrouwenopvang

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De vrouwenopvang is gevestigd in Almere en heeft naast een regionale ook een landelijke functie. Slachtoffers uit Almere kunnen ook in andere vrouwenopvanglocaties in het land geplaats worden. De vrouwenopvang wordt verzorgd door de Blijfgroep. We hebben in 2024 ingezet op betere door- en uitstroom. Wat betreft de instroom bekijkt de Blijfgroep bij aanmelding of er nog andere mogelijkheden zijn dan tot opname overgaan, zoals bijvoorbeeld een tijdelijke time-out plek of het bieden van ambulante ondersteuning. De uitstroom blijft moeizaam wat voornamelijk te maken heeft met een tekort aan geschikte woonruimte.

We hebben in 2024 nadrukkelijk de samenwerking opgezocht met de regio Gooi- en Vechtstreek om te kijken hoe we gezamenlijk problemen die zich voordoen bij de doorstroom naar uitstroom, bijvoorbeeld bureaucratie bij het verlenen van verblijfsvergunningen, aan te pakken. We doen dit binnen de beperkte invloedsfeer van de gemeente op deze factoren.

Wat hadden we gepland (begroting)

Bij vrouwenopvang verminderen we de instroom en bevorderen we de uitstroom. We doen dit in regionale samenwerking tussen de regio's Flevoland en Gooi- en Vechtstreek. Het tekort aan geschikte woonruimten is ook hier een knelpunt. Bij uitstroming van vrouwen uit de Vrouwenopvang bieden we meer nazorg, ook om herhaling te voorkomen.

Woonzorgvisie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In april 2024 hebben we opdracht gegeven aan twee bureaus om ons te helpen met het maken van een Woonzorgvisie. Hiermee geven we niet alleen invulling aan de opdracht van het Rijk, maar bepalen we ook hoe we als stad tegen de groeiende behoefte aan woonzorg-producten voor verschillende aandachtsgroepen kijken. Het is een gezamenlijk product van alle partners die betrokken zijn bij wonen en zorg in Almere zoals woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen, zorgkantoor, Adviesraad Sociaal Domein en verschillende cliëntenorganisaties .

Eerst is het huidige aanbod in beeld gebracht; daarna is dit gekoppeld aan de vastgestelde beleidskaders en dit heeft geleid tot een Woonzorganalyse. Dit is de basis geweest voor een groot aantal themasessies en verdiepingssessies die zijn gehouden met ambtenaren en externe partijen. Het resultaat is een aanzet voor een woonzorgvisie, die nog steeds in ontwikkeling is. Hierin wordt de behoefte voor de komende jaren bepaald.
Hierdoor is het proces enigszins vertraagd. In het eerste kwartaal van 2025 consulteren we de gemeenteraad voor het eerst over de tussenstand. Uiteindelijk wordt de visie door de raad vastgesteld. De visie wordt gevolgd door een uitvoeringsprogramma, waarin we concrete acties vastleggen.

Wat hadden we gepland (begroting)

In de Opgave Wonen en Zorg richten we ons op wonen en zorg voor kwetsbare doelgroepen. De combinatie van wonen en zorg vraagt om veel samenwerking met corporaties, zorgpartijen en welzijn. De zorg en het woonaanbod moet passend zijn voor verschillende doelgroepen. Daarbij is er ook aandacht voor leefbaarheidsvraagstukken in de wijk. Een groot knelpunt is de beschikbaarheid van passende woonplekken. Dit hangt samen met andere vraagstukken waar woningen voor nodig zijn, zoals de huisvesting van vergunninghouders en Oekraïense vluchtelingen. Ook de groeiende behoefte aan ouderenhuisvesting, veroorzaakt door steeds ouder wordende senioren in de stad is een opgave in de komende periode.

We blijven zoeken naar geschikte locaties om woon-zorginitiatieven mogelijk te maken. Daarbij streven we naar spreiding van woon-zorg initiatieven in de stad, zoals afgesproken in de woon-zorgprogrammering. We geven urgentie aan inwoners die uitstromen uit een zorginstelling en werken samen met partners aan de hand van het convenant 'Thuis in de Wijk'.

In 2024 stellen we een integrale woonzorgvisie op voor alle aandachtsgroepen conform het landelijke wetsvoorstel: versterking regie op volkshuisvesting. Hierin staat wat nodig is om voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning te bieden en de juiste zorg te regelen.

In 2024 ontwikkelen we de wijkteams verder

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We zijn in 2024 bezig geweest met de ontwikkeling van Stevige Lokale Teams, die de functie van gebiedsgericht werken en de gezinsaanpak moeten gaan invullen. Meer hierover is te lezen onder het raadsprogramma Jeugdhulp. De sociale wijkteams worden betrokken bij de ontwikkeling van de Stevige Lokale Teams.
Doordat er geen financiële middelen meer beschikbaar waren, zijn we begin 2024 niet doorgegaan met de proeftuin 'verlengde inzet wijkteams' in Almere Buiten. Later in 2024 hebben we een alternatieve variant van deze proeftuin weten te organiseren met tijdelijke middelen. De proeftuin is toen ook verbreed. Er zijn twee opdrachten toegevoegd en de bestaande opdracht is uitgebreid. De proeftuin richtte zich eerst op het inzetten van meer langdurige begeleiding om formele zorgvragen uit te kunnen stellen, voorkomen of gerichtere hulpvragen te kunnen formuleren. In de vervolgfase hebben we deze werkwijze uitgebreid met het afschalen van formele zorg door inzet van vinger-aan-de-pols contact vanuit het wijkteam.
Dit is nu uitgebreid met het sneller afschalen van formele zorg waar dat kan door de inzet van wijkteams. Daarnaast is gekeken hoe het wijkteam aanvullend kan zijn in de hulp aan mensen met GGZ problematiek, naast de formele GGZ/POH/ huisartsenzorg en bestaande initiatieven De derde opdracht die is toegevoegd is om te kijken of we met inzet van wijkteams kunnen voorkomen dat mensen onnodig lang in ziekenhuizen verblijven door het inzetten van informele netwerken.
Omdat deze proeftuinen pas konden starten halverwege 2024 en er een jaar nodig is om te kijken hoe dit verloopt zullen we dit pas in 2025 evalueren.

We zijn in 2024 gestart met het 10de wijkteam in Almere Hout en hebben een plek in deze wijk. Vanaf 1 januari 2025 kunnen we hier dezelfde dienstverlening bieden als in andere wijken.

Wat hadden we gepland (begroting)

We hebben plannen voor gebiedsgerichte gezinsteams, die vanaf 1 januari 2025 gaan samenwerken met de wijkteams. Zo bieden we laagdrempelige ondersteuning voor het hele gezin. Het wijkteam wordt daarmee nog meer een centrale plek waar zorg en welzijn bij elkaar komen. Dit helpt ook bij het passender maken van zorg. Ook evalueren we het experiment met verlengde inzet vanuit de wijkteams. Eventueel rollen we dit daarna uit over de rest van de stad. We investeren in 2024 in professionele inzet in de groeiende gebieden waar nu nog geen wijkteam is, zoals Nobelhorst en Oosterwold. Deze extra aandacht is belangrijk om alle Almeerders dichtbij en passende ondersteuning te bieden.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)

1. We realiseren in 2024 een integrale aanpak voor vergunninghouders, gezinsmigranten, Oekraïense ontheemden en vluchtelingen die in Almere verblijven.
2. In 2024 gaan we mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt beter en langer begeleiden en passender ondersteunen.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

1. Vertraagd. In 2024 is een start gemaakt met de integrale aanpak voor vergunninghouders, gezinsmigranten, Oekraïense ontheemden en vluchtelingen die in Almere verblijven. Deze werkzaamheden worden in 2025 afgerond.
2. Het is moeilijk om te zeggen of we mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt beter en langer hebben kunnen begeleiden of passender ondersteunen. Wel hebben we acties ondernomen om dit te kunnen doen, zoals het vastleggen van het recht op ondersteuning van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat hadden we gepland (begroting)

3. In 2024 gaan we onder andere onderzoeken of de ondersteuning vanuit de bijzondere bijstand nog passend is, gaan we verder met het verduurzamen van duizenden woningen en willen we een "stadspas" realiseren.
4. In 2024 onderzoeken we wat we zouden kunnen toevoegen aan de reguliere diensten om een impuls te geven aan bestaanszekerheid in Almere.
5. Op basis van cliëntervaringsonderzoeken, klachten en na-bel acties onder inwoners controleren we in 2024 of iedereen de benodigde zorg ontvangt en daarmee tevreden is.
6. We zetten de pilot Housing First door in 2024.
7. In 2024 actualiseren we het beleid voor gezinsopvang en streven we naar dezelfde werkwijze in alle Flevolandse gemeenten.
8. In 2024 verminderen we de instroom in de vrouwenopvang en bevorderen we de uitstroom.
9. In 2024 stellen we een integrale woonzorgvisie op voor alle aandachtsgroepen conform het landelijke wetsvoorstel: versterking regie op volkshuisvesting.
10. We investeren in 2024 in professionele inzet in de groeiende gebieden waar nu nog geen wijkteam is, zoals Nobelhorst en Oosterwold.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

3. Behaald. We hebben onderzocht of ondersteuning vanuit Bijzondere Bijstand nog passend is, hebben duizenden woningen geholpen met energiebesparende maatregelen en hebben een start gemaakt met de invoering van de stadspas.
4. We zijn het onderzoek gestart naar wat we zouden kunnen toevoegen aan de reguliere diensten om een impuls te geven aan bestaanszekerheid in Almere. We verwachten de resultaten hiervan in 2025.
5. We hebben continu gemonitord of iedereen de juiste zorg heeft ontvangen via na-belacties (zie resultaten onder kopje Wmo) en cliëntenervaringsonderzoeken.
6. Behaald. We hebben de pilot Housing First doorgezet en alle mensen in de pilot weten te huisvesten.
7. Het beleid voor gezinsopvang is geactualiseerd maar nog niet voorgelegd in 2024. Dit gebeurt begin 2025.
8. Er zijn nog geen cijfers bekend die aangeven of de instroom tot de vrouwenopvang is verminderd en hoeveel vrouwen er zijn uitgestroomd.
9. De woonzorgvisie is opgesteld in 2024 en is begin 2025 voorgelegd aan de raad.
10. Behaald. We zijn erin geslaagd een wijkteam op te zetten in Nobelhorst en Oosterwold die vanaf 2025 dezelfde dienstverlening bieden als in andere wijken.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	323,2	337,3	-14,1
baten	231,2	233,1	1,9
totaal voor reservemutaties	**92,0**	**104,2**	**-12,3**
stortingen	6,8	0,8	6,0
onttrekkingen	1,5	10,3	8,8
totaal	**97,3**	**94,7**	**2,5**

We hebben een voordeel van € 1,9 miljoen op de bijstand

Voor € 1,2 miljoen zijn dit kosten voor de bijstand van inwoners (particulieren). Dit komt doordat het gemiddeld uitkeringsbedrag per cliënt € 230 lager is dan begroot en er gemiddeld 26 klanten minder in de bijstand hebben gezeten in 2024 dan begroot. Ook maken zelfstandigen voor € 0,5 miljoen minder gebruik van de uitkering voor levensonderhoud (BBZ). Verder hebben we € 0,2 miljoen ontvangen van het Rijk voor de kwijtschelding van bijstandsuitkeringen van inwoners die gedupeerden zijn in de KOT-affaire

We geven € 1,2 miljoen meer uit aan de Wmo

De kosten van de Wmo ondersteuning en PGB's zijn € 1 miljoen hoger dan verwacht. In 2023 zijn er nieuwe contracten ingegaan. We hebben toen per saldo een voordeel ingeboekt op de nieuwe contracten Wmo van € 0,9 miljoen voor 2024. Dit kwam met name doordat we al onze cliënten hebben geherindiceerd. Hierdoor stroomden er cliënten uit en werden er ook minder hoge zorgbeschikkingen afgegeven. Ook hebben we gedurende 2024 een voordeel van € 0,75 miljoen ingeboekt door minder gebruik van PGB's. In totaal dus een voordeel van € 1,65 miljoen. In de loop van 2024 heeft een deel van de voormalige cliënten alsnog Wmo aangevraagd. Ook maken de cliënten meer gebruik van zorg en zijn er afspraken gemaakt met de aanbieders. Dit kost dus in totaal € 1 miljoen meer dan begroot.
Ook zijn de kosten voor de Wmo hulpmiddelen en speciale begeleiding gehandicapten € 0,2 miljoen hoger.

We geven € 0,7 miljoen meer uit aan kinderopvang sociaal medische indicaties

De kosten zijn ongeveer twee- en een half keer zo hoog als begroot. De bekendheid van de regeling is groter geworden. Dit lijkt zowel te komen door actievere communicatie vanuit de gemeenten als onder burgers en instellingen zelf. Ook hebben we nog geen regels voor het gebruik van de regeling (verordening). Dit was tot nu toe financieel niet nodig omdat de kosten relatief stabiel waren, maar vanaf 2024 stijgen de kosten enorm. Er zijn huishoudens die al jarenlang een bijdrage kinderopvang ontvangen en soms ook voor meerdere kinderen voor maximaal 5 dagen per week.

Wij hebben volledige beleidsvrijheid in de uitvoering omdat het geen wettelijke regeling is. In april heeft het college een nieuwe verordening ter vaststelling aan de raad aangeboden.
In de verordening zullen regels komen te staan. Bijvoorbeeld dat er een hulpverlener moet zijn ingeschakeld en er uitzicht moet zijn op herstel via een verbeterplan. Ook willen we een maximale looptijd van één jaar en een vergoeding voor maximaal drie dagen / zes dagdelen per week. Ook is het instellen van een budgetplafond met strengere regels door het college een mogelijkheid.

We betalen € 1,2 miljoen meer btw over de zorgadministratie

Zoals in de vierde kwartaalrapportage 2024 gemeld moeten we btw terugbetalen over de jaren 2019-2024. Het gaat om onterecht gedeclareerde btw over een deel van de kosten van het zorgsysteem Stipter. We zijn met een onderzoek bezig om in beeld te brengen of een deel van de applicatiekosten als algemene voorziening aangemerkt kunnen worden. Hiervan mag de btw wel verrekend worden. Hierdoor zou het tekort nog kleiner kunnen worden. Als we meer weten komen we hierop terug.

We houden € 3,9 miljoen over op taken waarvoor het budget in volgende jaren nodig is

In de totaalrekening en de kwartaalrapportages is dit verder toegelicht. Het gaat hierbij om:

- € 1,9 miljoen voor de hulp aan de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag affaire. Dit geld is in 2025 nodig om de hulpverlening die wij bieden te betalen.
- € 1,1 miljoen voor het regionaal werkbedrijf.
- € 0,9 miljoen voor verschillende andere activiteiten zoals hulp aan Oekraïners, het bestedingsplan POK en vertraging bij de sloop van vastgoed.

We hebben € 0,2 miljoen hogere kosten op diverse andere activiteiten

Dit zijn veel verschillende afwijkingen die worden toegelicht in de totaalbegroting

We begroten de regionale Wmo niet goed

Per saldo is dit neutraal maar onderstaand is een bruto toelichting opgenomen

De kosten zijn € 14,8 miljoen hoger dan begroot (nadeel)

Dit komt omdat we de begroting niet goed hebben bijgehouden in de administratie. De uitgaven zijn wel conform besluit in het Bestuurlijk Overleg Sociaal domein. Het gaat om de volgende kosten:

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	bedrag
Beschermd wonen	-1,2
Maatschappelijke opvang	2,5
Vrouwenopvang	2,8
Regionaal transformatiefonds	0,4
Niet begrote kosten gemeente Zeewolde	3,2
veilig thuis	1,4
Uitbetaling overschot 2023	5,8
personeelskosten	0,2
overige	-0,3
hogere kosten	**14,8**

In de totaalrekening is een toelichting te vinden op deze kosten.
Tegenover deze hogere kosten staat een evengrote extra inzet van de reserve sociaal domein van 14,8 miljoen.

De storting in de reserve regionale Wmo is € 6 miljoen lager dan begroot (voordeel)

Doordat de begroting niet goed is bijgehouden hielden we in de begroting rekening met een overschot (storting) van 6,3 miljoen. Deze storting heeft niet plaatsgevonden gezien er geen overschot is. Wel hebben we € 0,3 miljoen in de reserve gestort voor de IZA.

De onttrekking uit de reserve regionale Wmo is € 8,8 miljoen hoger dan begroot (voordeel)

Dit is het saldo van de hierboven toegelichte hogere kosten van € 15,1 miljoen en de lagere storting van € 6,3 miljoen.

Indicatoren

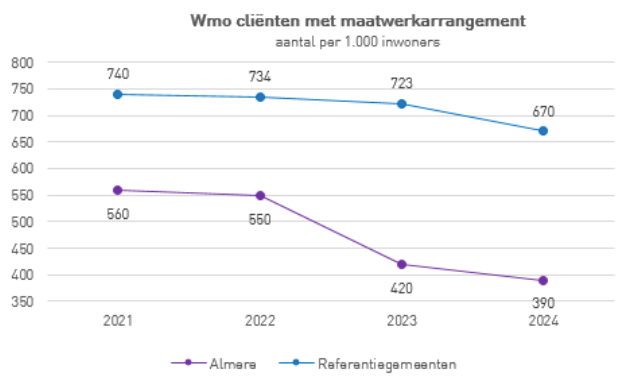

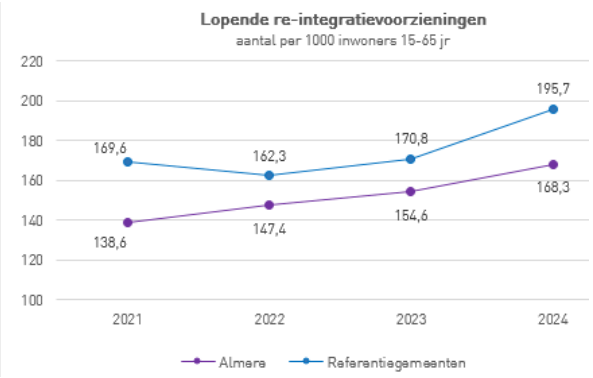

Wmo cliënten met maatwerkarrangement

Dit is het aantal inwoners met een maatwerkarrangement. per 10.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning vanuit de Wmo. In Almere maken hier minder mensen gebruik van in vergelijking met referentiegemeenten. Over 2023 zijn er vanuit Almere nog geen definitieve cijfers bekend.

Lopende re-integratievoorzieningen

Dit is het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. Het laat zien dat het aantal re-integratievoorzieningen in Almere de afgelopen jaren fors is afgenomen tot 2021, in 2021 stijgt dit weer.

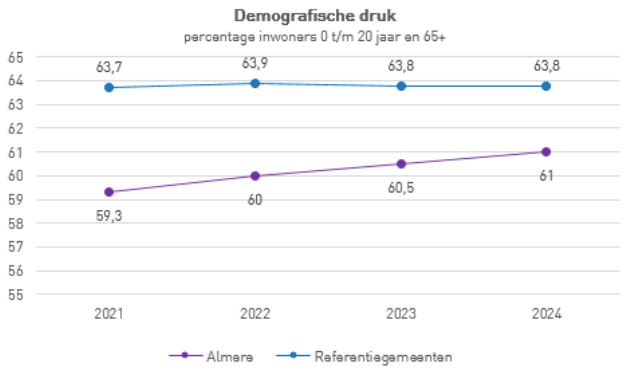

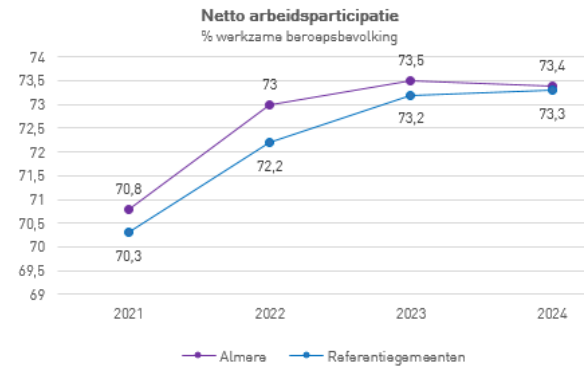

Demografische druk

De demografische druk is het aantal inwoners van 0 tot 20 jaar én van 65 jaar en ouder afgezet tegen het aantal inwoners tussen de 20 en 65 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Deze indicator laat het percentage van de werkzame beroepsbevolking zien ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking. De beroepsbevolking is de groep inwoners tussen de 15 en 75 jaar die ofwel betaald werk hebben, ofwel recente betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn.

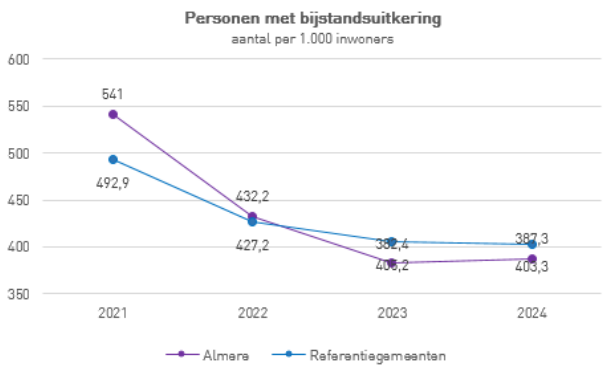

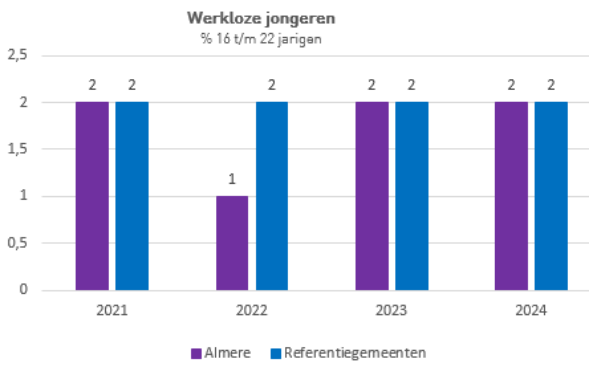

Personen met bijstandsuitkering

Dit is het aantal personen met een uitkering per 10.000 inwoners. Inmiddels is het aantal personen met een bijstandsuitkering in Almere gedaald tot onder dat van referentiegemeenten.

Werkloze jongeren

We spreken van werkloze jongeren als personen tussen de 16 en 22 jaar ingeschreven staan bij het UWV en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Deze indicator is een percentage ten opzichte van het totaal van alle jongeren tussen de 16 en 22 jaar.

2.10 Jeugdhulp

Ambitie

Betaalbaarheid jeugdzorg

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 is er een nieuw coalitieakkoord gepresenteerd met als één van de belangrijkste drie opgaven Jeugdzorg in balans. Daarop is vlak voor het zomerreces het transformatieplan jeugdhulp aan de raad voorgelegd. Vanuit het programma transformatie jeugdhulp (raadsvoorstel 24132) hebben we in 2024 ingezet op het creëren van de randvoorwaarden om een mogelijke kostenbesparing te realiseren. Een belangrijk onderdeel daarvan was onze interne professionalisering. Er is gestuurd op het vastleggen van processen, op kracht brengen van het contractmanagement en het sturen op niet-gecontracteerde jeugdhulp. Deze stappen zijn succesvol ingezet, maar lijken nog niet 1-op-1 tot besparingen te hebben geleid. Wel hebben we meer grip gekregen op de inzet van jeugdhulp. We zijn beter in staat te sturen op resultaten van aanbieders.

Ook zijn er nog een aantal stappen uit het transformatieplan die nog verder uitgewerkt moeten worden zoals de uitstroom 18-/18+ in verblijf en het transformeren, het afschalen en voorkomen van instroom. Wél is de inkoop jeugdhulp zonder verblijf lokaal en de jeugdhulp met verblijf regionaal succesvol afgerond. Ook hebben we de kleinere aanbesteding Preventie met Gezag succesvol kunnen afronden in 2024.

In de nieuwe inkoop jeugdhulp zonder verblijf is de focus van ‘specialistisch naar basis’ en zo groepsgericht mogelijk uit het programma transformatie jeugdhulp opgenomen. Op het onderdeel Jeugd GGZ is afgesproken dat er geen niet-gecontracteerde zorg meer ingezet wordt, maar dat de gecontracteerde aanbieders zelf naar een oplossing moeten zoeken op overlegtafels.

Wat hadden we gepland (begroting)

Ook in 2024 zetten we ons in om jeugdzorg betaalbaar te krijgen en te houden. Dit blijft echter een grote uitdaging waarbij de ideale oplossing nog niet gevonden is. Elke mogelijke besparing heeft effect op Almeerse jeugd, wat onze beleidskeuzes niet makkelijker maakt.
In 2024 werken we besparingen op de jeugdzorg uit, met het doel om maximale besparingen te realiseren terwijl er minimale effecten zijn op de zorg. Ook blijven we hierover in contact met partners uit de stad, en nemen we de raad in de processen mee waar dat kan.

In 2024 zetten we verder in op gezinshulp

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Een eerste aanzet voor verdere inzet op gezinshulp is in 2024 uitgedacht. De eerste concrete stappen richting het vormen van deze stevige lokale teams worden vanaf begin 2025 gezet (zie raadsbrief 237 Stand van zaken ontwikkeling Stevige Lokale Teams Jeugdhulp).

We weten dat een gezinsgerichte aanpak succesvol kan zijn (je pakt de oorzaak aan in plaats van het symptoom, je versimpelt de paden naar hulp voor een gezin en er wordt met meerdere disciplines naar een gezin gekeken) vanuit de Pilot Team Gezinsbegeleiding. We hebben de pilot succesvol afgerond en de geleerde lessen zijn beschreven. Deze dienen als basis voor de toekomstige werkwijze binnen de stevige lokale teams.

De focus op minder individuele jeugdhulp en meer groepsgerichte hulp is ook opgenomen in de aanbesteding Jeugdhulp zonder Verblijf. Deze gaat vanaf 1 januari 2025 in en we komen in de loop van 2025 met resultaten.

Wat hadden we gepland (begroting)

We kijken naar oorzaken van problematiek en het gezin in geheel. Zo werken we niet alleen samen met het kind maar verbeteren we de gehele situatie om het kind heen, waardoor het alle kansen krijgt om te groeien in onze samenleving. In 2024 zetten we in op gezinshulp in plaats van jeugdhulp op individuele kinderen.

We bepalen opnieuw wat we in Almere verstaan onder jeugdhulp

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Naar aanleiding van de inkoop jeugdhulp regionaal en -lokaal in 2024 komen we tot een nieuwe verordening Jeugd. Hierin worden de nieuwe afspraken en regels uit de inkoop opgenomen en wordt beschreven welke kinderen in aanmerking komen voor jeugdhulp. Hierin sluiten we aan bij de ontwikkeling die de raad loopt met het waardemodel. Samen met een groep raadsleden hebben we in 2024 een start gemaakt met de Almeerse aanpak: hier denken we verder over wat wel en geen jeugdhulp is. Hier gaan we in 2025 mee door.

Wat hadden we gepland (begroting)

Principes die we hierbij hanteren zijn 'goed is goed genoeg' en 'kinderen mogen groeien en bloeien en zijn wie ze zijn'. We kijken scherp naar voor welke problemen we wel of geen jeugdhulp inzetten. Het waardemodel, waarover al met de raad gesproken is, helpt hierbij. We gaan hierover ook verder in gesprek met de raad. Ook betrekken we deze nieuwe kaders zoveel mogelijk bij de aanbesteding van jeugdhulp zonder verblijf.

Verandering van het zorglandschap

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Een eerste aanzet is in 2024 uitgedacht (zie eerder stuk over stevige lokale teams). Het doel is om de functies begeleiding van gezinnen, toeleiding naar aanvullende vormen van zorg en regie op resultaten naar de wijkaanpak (gebiedsgericht werken) te brengen. Doordat we in 2024 bezig zijn geweest met nieuwe plannen voor de transformatie jeugdhulp, met twee grote aanbestedingen in combinatie met de in het voorjaar ontstane politieke situatie zijn in 2025 nog geen teams actief. In 2025 kunnen we wel starten met de opzet van de stevige lokale teams die deze functie gaan uitvoeren.

Wat hadden we gepland (begroting)

Er vindt een verandering van het zorglandschap plaats. We voegen drie functies samen:

- begeleiding van gezinnen
- toeleiding naar aanvullende vormen van zorg
- regie op de resultaten van die aanvullende zorg.

Door het samenvoegen van deze functies werken we meer gebiedsgericht. Vanaf 2025 willen we gaan werken met gebiedsgerichte gezinsteams. We willen doorgroeien naar gebiedsgerichte teams voor elke leeftijdsgroep. Hiermee bouwen door op de pilot teams gezinsbegeleiding. Deze gezinsteams werken samen met de wijkteams aan structurele oplossingen voor gezinnen.
In 2024 voegen we de drie bovenstaande functies van het zorglandschap samen, waardoor we meer gebiedsgericht gaan werken.

Inkoop regionale jeugdzorg

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben de inkoop van de regionale jeugdhulp afgerond. De drie ingekochte percelen zijn: Hoog Specialistische Jeugd GGZ, Crisis en 24-uurs Jeugdhulp. In de nieuwe inkoop regionaal zijn KPI's toegevoegd, waardoor wij steviger kunnen sturen op resultaten bij onze aanbieders.

Ook hebben we RET/TAS aanbesteed en opgenomen in onze reguliere werkwijze. RET/TAS levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van 24-uurs jeugdhulp. Parallel aan de uitvoering loopt een onderzoek om de exacte toegevoegde waarde van RET/TAS aan te tonen.
Daarnaast hebben we een overzichtelijker zorglandschap crisishulp kunnen realiseren door van 15 aanbieders naar 2 te gaan.

Wat hadden we gepland (begroting)

De inkoop van regionale jeugdzorg wordt minimaal een halfjaar uitgesteld. Dit komt door uitloop van het aanbestedingsproces.

Bij inkoop van regionale jeugdzorg wordt met behulp van de versnellingsaanpak stevig ingezet op de voorkoming van uithuisplaatsing en gewerkt aan het organiseren van veiligheid binnen het gezin. We doen dit bijvoorbeeld door het opzetten van een regionaal expertiseteam, het team AnderS en we zorgen dat er intensief ambulante jeugdhulp wordt geboden. In situaties waarbij dat niet lukt en het verblijf van een kind of jongere buiten het eigen gezin onvermijdelijk is, wordt gewerkt aan gezinsgerichte, kleinschalige vormen van verblijf zoals gezinshuizen.

Het aantal meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling is nog altijd erg hoog in Almere

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling in Almere blijft enorm hoog. Wel blijft het aantal meldingen inmiddels stabiel, terwijl het inwonersaantal wel groeit in Almere. In 2024 hebben we, samen met de partners van het lokaal netwerkoverleg zorg&veiligheid, afgesproken dat we op basis van gezinsprofielen (Augeo) gerichter passende hulp inzetten om veiligheid te creëren. Veilig Thuis Flevoland ondersteunt partners in een vroeg stadium om meldingen te voorkomen.

Ook wordt de verklarende analyse gebruikt en zijn professionals getraind om dit breder in te zetten. De verklarende analyse is een instrument om gezin breed te inventariseren welke problemen zich voordoen, maar ook wat gaat goed.

Wat hadden we gepland (begroting)

Wat opvalt is dat het vaak gaat om meerdere meldingen binnen een huishouden. De oorzaken hiervoor zijn divers. Financiële stress, het niet beschikbaar zijn van eigen of tijdelijke woonruimte of omdat een gezin niet mee wil of kan werken aan de geboden hulpverlening. We zetten ons door middel van het gezinsgerichte beleid in om dit in 2024 te verminderen.

Verandering ketensamenwerking jeugdbescherming

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De hervorming van het stelsel jeugdbescherming is een landelijke beweging. Vanuit Flevoland, we voeren dit regionaal uit, denken we mee en dragen de resultaten uit de proeftuin hieraan bij. Voor de hervorming is ook een wetswijziging noodzakelijk, deze wordt uiterlijk tussen 2027-2030 verwacht.

De proeftuin 'toekomstscenario kind- en gezinsbescherming' was in 2023 en 2024 operationeel en is verlengd voor 2025. Er is geëxperimenteerd met nieuw vakmanschap door de betrokken partners. Er zijn 31 huishoudens in Flevoland (met en zonder kinderen) bijgestaan volgens de nieuwe werkwijze. Waarbij de veiligheidspartners en een lokaal team samenwerken. Hierdoor is aantoonbaar inzet van jeugdbeschermingsmaatregelen voorkomen, betrokkenen geven aan zich gehoord – gezien en geholpen te voelen. Er wordt op dit moment landelijk onderzoek gedaan naar de resultaten van deze proeftuinen. Het beeld is wel dat er minder ondertoezichtstellingen zijn.

De raad is via de raadrapportage Zorg dichtbij huis (voorheen Jeugd) geïnformeerd over de hervorming van het stelsel jeugdbescherming.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zetten in op hervorming van het stelsel jeugdbescherming. Binnen Flevoland geven we samen met de gemeente Dronten uitvoering aan de proeftuin 'toekomstscenario kind- en gezinsbescherming'. De inzet van de proeftuin is een verbetering van de huidige samenwerking omtrent kind- en gezinsbescherming. Waarbij de betrokken partijen beter samenwerken om gezinnen waar veiligheidsproblemen spelen, te begeleiden. We zetten in 2024 in op hervorming van het stelsel jeugdbescherming. In het eerste kwartaal van 2024 wordt de raad geïnformeerd over deze hervorming.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. In 2024 werken we besparingen op de jeugdzorg uit, met het doel om maximale besparingen te realiseren terwijl er minimale effecten zijn op de zorg. Ook blijven we hierover in contact met partners uit de stad, en nemen we de raad in de processen mee waar dat kan.	1. De besparingen op de jeugdzorg zijn uitgewerkt en acties om deze te realiseren zijn ingezet. Dit heeft geleid tot het Transformatieplan Jeugd, hier is en programmaplan met 5 ontwikkellijnen uit voort gekomen. Bij de realisatie hiervan zijn de partners in de stad hard nodig en betrokken. We hebben de raad in 2024 veelvuldig meegenomen in processen en plannen.
2. In 2024 zetten we in op gezinshulp in plaats van jeugdhulp op individuele kinderen.	2. In 2024 hebben we de gezinshulp vorm gegeven door de uitwerking van het plan voor stevige lokale teams. Vanaf 2025 gaan we aan de slag met de implementatie hiervan.
3. In 2024 kijken we scherp naar voor welke problemen we wel of geen jeugdhulp inzetten.	3. De eerste stappen zijn in 2024 gezet om scherp te kijken of we wel of geen jeugdhulp inzetten. Dit doen we onder andere bij de inkoop jeugdhulp met en zonder verblijf. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de verordening.
4. In 2024 voegen we de drie functies van het zorglandschap samen, waardoor we meer gebiedsgericht gaan werken.	4. We hebben de drie functies van het zorglandschap samengevoegd door de opzet van de stevige lokale teams.
5. We zetten in 2024 door middel van een versnellingsaanpak stevig in op het voorkomen van uithuisplaatsingen en het organiseren van veiligheid binnen gezinnen.	5. RET/TAS is aanbesteed en daarmee onderdeel van het zorglandschap geworden.
6. We zetten ons door middel van het gezinsgerichte beleid in om het aantal hermeldingen in 2024 te verminderen.	6. We hebben op dit moment nog geen cijfers over het aantal hermeldingen.
7. We zetten in 2024 in op hervorming van het stelsel jeugdbescherming. In het eerste kwartaal van 2024 wordt de raad geïnformeerd over deze hervorming.	7. Via de raadsrapportage Zorg Dichtbij Huis (voorheen Jeugd) is de raad geïnformeerd over de hervorming van het stelsel jeugdbescherming.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	129,0	131,6	-2,6
baten	1,3	4,8	3,5
totaal voor reservemutaties	**127,7**	**126,8**	**1,0**
stortingen			
onttrekkingen			
totaal	**127,7**	**126,8**	**1,0**

We geven € 0,9 miljoen minder uit aan de jeugdhulp zonder verblijf

Dit komt doordat er met name in het laatste kwartaal minder zorg nodig was of pas later is opgestart. Dit heeft verschillende oorzaken, bijvoorbeeld omdat er ook feitelijk minder zorg nodig was maar ook omdat er wachtlijsten zijn. Dit bleek uit de productieverantwoordingen en aanvullende informatie van aanbieders.
Dit voordeel moet worden afgezet tegen de verhoging van de begrote kosten van € 3,2 miljoen bij de derde kwartaalrapportage 2024. Hiervan is dus uiteindelijk € 2,3 miljoen nodig. In totaal zijn de kosten van de jeugdhulp zonder verblijf met 14% gestegen ten opzichte van 2023. Dit komt voor ruim 6% door hogere prijzen en voor 8% door toename van zorg.

We geven € 1,6 miljoen meer uit aan jeugdhulp met verblijf

Dit komt omdat we € 1,1 miljoen meer nagekomen kosten hebben over 2023. De inschatting van de nog niet in rekening gebracht kosten was bij de jaarrekening 2023 te laag. In principe is dit een eenmalig nadeel.
De kosten over 2024 zijn € 0,8 miljoen hoger dan begroot. We zien vooral in de laatste maanden een forse stijging. Dit wordt met name veroorzaakt door extra inzet op 24 uurszorg. De kosten van het regionaal expertiseteam en Team Anders zijn wel lager dan begroot.
Verder zijn de uitvoeringskosten van de regio-organisatie Sociaal domein Flevoland € 0,3 miljoen lager. De capaciteit is tussen 2023 en 2024 fors gegroeid. Nog niet alle vacatures waren in 2024 volledig ingevuld en er heeft minder inhuur plaatsgevonden.

We betalen € 1,1 miljoen van de praktijkondersteuners huisartsen uit de IZA middelen

HIerdoor hebben we een voordeel ten opzichte van de begroting. Dit was ook al gemeld in de 4e kwartaalrapportage 2024. Maar we rekenen nog eens € 0,4 miljoen meer toe dan toen verwacht, omdat we minder kosten hebben gemaakt voor het IZA.

We geven € 0,4 miljoen minder uit aan de implementatie van de jeugdhulp

We hebben het geld nodig voor de implementatie in 2025. Hiervoor is bij de 4e kwartaalrapportage budget doorgeschoven.

We geven € 0,5 miljoen minder uit aan onderwijs jeugdhulparrangementen

€ 0,25 miljoen zijn lagere uitgaven over 2023 en € 0,25 miljoen zijn lagere uitgaven 2024. Dit komt door minder personele inzet en omdat de kosten van losse jeugdhulptrajecten van kinderen op deze scholen in mindering op de subsidie worden gebracht.

We geven € 0,3 miljoen meer uit aan jeugdbescherming- en reclassering

Voor € 0,2 miljoen komt dit door hogere kosten zorgcoördinatie en hogere landelijke tarieven. Ook hebben we € 0,1 miljoen hogere uitgaven voor jeugdigen waarbij de gedwongen jeugdhulp in Amsterdam is gestart. Dit zijn kinderen die onder verantwoordelijkheid van de gemeente Almere vallen (woonplaatsbeginsel). Dit nadeel is bij 4e kwartaalrapportage 2024 al gemeld.

De baten en lasten van de regionale aankoopcentrale zijn € 3,5 miljoen hoger dan begroot

De kosten zijn in totaal € 4,3 miljoen terwijl er € 0,8 miljoen is begroot. De kosten worden doorbelast naar de Flevolandse gemeenten. Hier staat een even grote baat tegenover. Het gaat vooral om apparaatskosten, projecten zoals de regionale inkoop van jeugdhulp en het opzetten van een nieuwe regio organisatie en kosten voor het bovenregionaal expertisenetwerk.
Dit is een administratief verschil, omdat we zijn vergeten om de lasten en baten in de begroting te verhogen naar een realistisch niveau. In 2023 werden deze kosten ook al grotendeels gemaakt.

Indicatoren

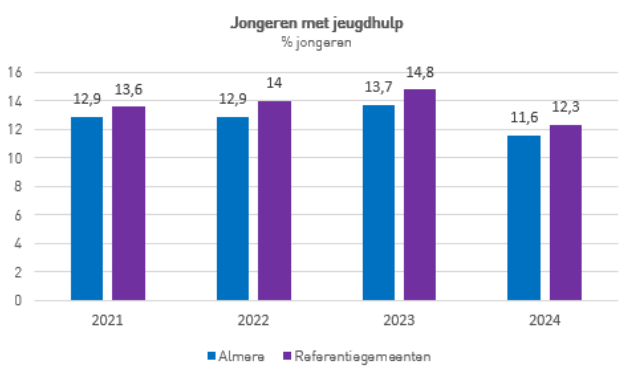

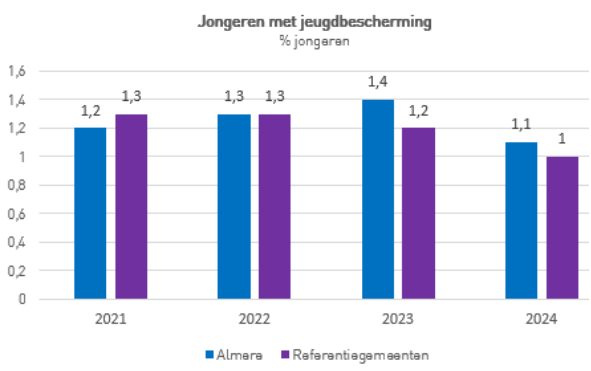

Jongeren met jeugdhulp

Dit is het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter kan opleggen. Dit gebeurt als een kind niet kan opgroeien in een veilige omgeving. Een kind wordt met deze maatregelen dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. Deze indicator laat het percentage jongeren tot 18 jaar zien die een jeugdbescherming krijgt. De cijfers over 2024 zijn voorlopige cijfers en kunnen nog aangepast worden.

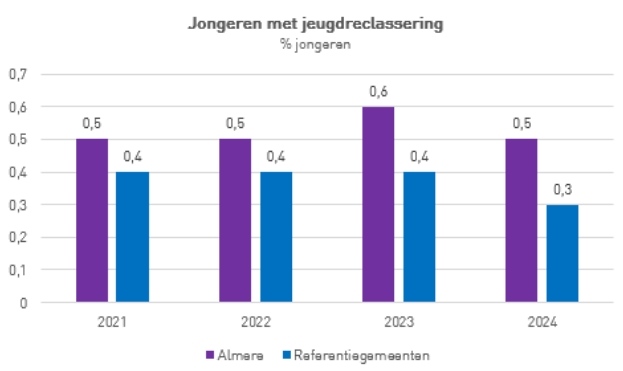

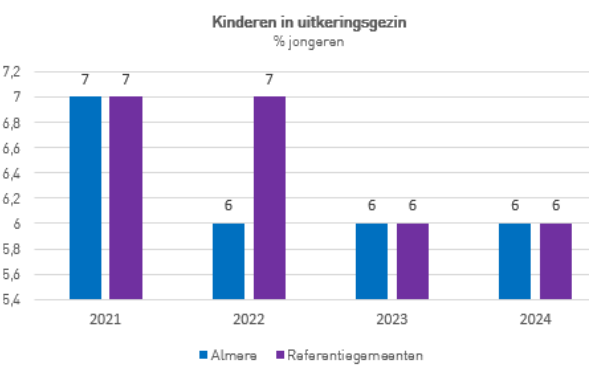

Jongeren met jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar die voor hun 18e met de politie in aanraking geweest zijn en een proces verbaal gekregen hebben. Het is de bedoeling dat reclassering helpt om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie.
De indicator laat het percentage jongeren zien met jeugdreclassering ten opzichte van het totaal aan jongeren tussen de 12 en 23 jaar. De cijfers over 2024 zijn voorlopige cijfers en kunnen daarom nog veranderen.

Kinderen in uitkeringsgezin

Deze indicator laat het percentage van alle kinderen tot 18 jaar zien die leven in een gezin dat leeft van een bijstandsuitkering. Dit is het geval als minimaal één lid van het gezin een bijstandsuitkering ontvangt. Bij het opmaken van deze programmarekening zijn er nog geen cijfers over 2024 bekend.

2.11 Dierenwelzijn

Ambitie

We bekijken dierenwelzijn met een bredere blik

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Op 19 december 2024 is de Nota Dieren op de wegingstafel besproken. Begin 2025 wordt deze verder in de Raad besproken. In deze nota is het uitgangspunt dat we dieren meenemen in alle keuzes die we maken. Dierenwelzijn wordt hiermee onderdeel van alle (beleids)plannen en wordt meegenomen in afspraken met externe partners. Daarnaast beschermen en versterken we het leefgebied van wilde dieren, voorkomen en accepteren we overlast die mensen ervaren door dieren en stellen we beperkingen aan het gebruik van dieren in Almere.
Deze nota beschrijft wat er al in gang gezet is vanuit de ambities uit het coalitieakkoord, welke daarvan op korte termijn binnen bestaande middelen gerealiseerd kunnen worden en wat onze doelen voor langere termijn zijn.

Wat hadden we gepland (begroting)

De ambities voor dierenwelzijn liggen hoog deze raadsperiode. We willen bijvoorbeeld graag meer inzetten op het beschermen van wilde dieren, hogere dierenwelzijnseisen stellen aan evenementen en werken aan diervriendelijke kinderboerderijen. Hiervoor zullen we eerst een aantal zaken goed moeten regelen, zoals het opstellen van beleid en het veranderen van processen. In 2024 gaat hier de meeste energie in zitten. We zullen dit beleid in 2024 voorleggen aan de raad, zodat we in 2025 van start kunnen met de uitvoering.

We treffen de noodzakelijke maatregelen voor het gebouw van het dierenasiel

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het vereiste onderhoud aan het huidige dierenasiel heeft plaatsgevonden in 2024 en zal ook nog in 2025 gedaan worden. Zo zorgen we ervoor dat in het huidige pand veilig gewerkt kan worden. In 2024 hebben we ook gekeken naar de toekomstige huisvesting van het dierenasiel. Daarvoor is een aanbesteding voorbereid en inmiddels gestart. Hierover is de raad begin 2025 per raadsbrief (011. Voortgang project toekomstbestendige dierenopvang) geïnformeerd. Het budget hiervoor is in 2024 geregeld in de programmabegroting.

Wat hadden we gepland (begroting)

Onderzoek heeft uitgewezen dat het huidige gebouw niet langer geschikt is. We gaan op korte termijn aan de slag met het vereiste onderhoud. Bijvoorbeeld om het lekkende dak te herstellen. Hiermee zorgen we ervoor dat in het bestaande pand veilig gewerkt kan worden totdat meer duidelijkheid is over de toekomstige huisvesting van het dierenasiel.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)

1. In 2024 leggen we het dierenwelzijnsbeleid voor aan de raad.
2. In 2024 voeren we het vereiste onderhoud uit aan het dierenasiel.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

1. Behaald. De Nota dieren is op 26 november 2024 aan de raad aangeboden.
2. Behaald. Het op korte termijn vereiste onderhoud heeft plaatsgevonden.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	1,1	0,8	0,3
baten	0,0	0,0	0,0
totaal voor reservemutaties	**1,1**	**0,8**	**0,3**
stortingen			
onttrekkingen			
totaal	**1,1**	**0,8**	**0,3**

Bij de Programmabegroting van 2024 is extra geld beschikbaar gesteld voor noodzakelijk onderhoud aan het pand van het dierenasiel. Met dit geld kunnen we ervoor zorgen dat in het bestaande pand veilig gewerkt kan worden en het dierenwelzijn wordt geborgd. Van dit geld houden we € 0,3 miljoen over in 2024. Totdat er meer duidelijkheid is over de toekomstige huisvesting van het dierenasiel moeten we rekening houden met onvoorziene onderhoud kosten. Daarom hebben we dit geld bij de vierde kwartaalrapportage 2024 doorgeschoven naar 2025 voor onvoorziene kosten.

Indicatoren

Niet van toepassing op dit programma.

2.12 Ontwikkeling van de stad

Ambitie

Stedelijke vernieuwing

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De stedelijke vernieuwing is goed op stoom aan het komen. Er is veel voorbereiding voor fysieke aanpak van de aandachtsgebieden Almere Haven en Buiten en de bedrijventerreinen geweest, wat de komende jaren zijn vruchten moet gaan afwerpen. Ook is er meer aandacht voor de specifieke sociaal maatschappelijke problematiek door bijvoorbeeld te investeren in netwerkvorming, ontmoeting, evenementen, de BIZ (BedrijfsInvesteringsZone) of een leerwerkcentrum. In het Fonds Stedelijke Vernieuwing zitten de middelen om de programmatische aanpak mogelijk te maken. De aanpak is meerjarig en vergt goede planning door afstemming binnen de gemeente en partners buiten de gemeente (Havenverbond, BIZ, corporaties, etc.). Er zijn ook reserveringen in het fonds om een activiteit over enkele jaren te kunnen doen zoals aansluiten bij groot onderhoud dat enkele jaren vooruit wordt gepland of de ontwikkeling van gebied rond de Meergronden. Vanuit het Fonds is in het kader van de bezuinigingen een bedrag van € 1 miljoen vrijgemaakt. Hierdoor wordt er minder in het openbaar gebied geïnvesteerd en kan er minder in zorghubs of in broedplaatsen worden geïnvesteerd.

Wat hadden we gepland (begroting)

In het coalitieakkoord kiezen we ervoor om door te gaan met de stedelijke vernieuwingsopgaven in Haven en Buiten met daarbij de aanpak van Bedrijventerreinen. De aanpak richt zich op het toekomstbestendig maken van de gebieden. We storten tot en met 2026 jaarlijks een vast bedrag in het Fonds Stedelijke Vernieuwing. Hierdoor kunnen we gezamenlijk met de partners in de stad verder gaan met opgestelde visies en uitvoeringsprogramma's.

Almere Haven 2024

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 is de ruimtelijk- planologische uitwerking van de Havenvisie gemaakt. Er zijn drie ontwikkelrichtingen opgesteld, die in samenhang met de Omgevingsvisie voor Almere, zijn getoetst op omgevingseffecten (OER toets). Ook zijn de ontwikkelrichtingen in participatie gebracht en hebben we diverse adviezen daarop ontvangen van Havenaren, Havenadviseurs en onze Havenverbond partners. Uit alle onderzoeken en adviezen is een voorkeursrichting Haven Leeft opgesteld die begin 2025 aan de raad is voorgelegd. Deze richting wordt in 2025 verder uitgeschreven in een Programma. Haven Leeft geeft de toekomstige ontwikkellocaties in Haven aan, de wijze waarop de bereikbaarheid wordt gewaarborgd van Haven Centrum en hoe het Centrum levendig en dorps gehouden kan worden.

Naast het maken van de plannen om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te kunnen maken is er ook samen met De Alliantie en enkele ondernemers een ontwerp voor het opknappen van (Bus)Plein gemaakt dat in 2025 kan worden gerealiseerd, is opnieuw Havenidee ondersteund en is er bijgedragen aan de nieuwe evenementen in Haven zoals Zomer in Haven, de Winterfair en de Biomarkt -Groene Haven. Er zijn meer bezoekers enthousiast over Haven en bewoners hebben meer samen kunnen genieten van de eigen leefomgeving.

Tot slot is het Havenverbond in 2024 over nieuwe uitvoeringsafspraken gaan nadenken. Deze zijn door de 12 partners samen opgesteld. Vanuit de gemeente is er door het college ingestemd met deze afspraken voor de periode 2025-2029. Waarbij aan het havenverbond is gemeld dat de gemeente alleen financiële middelen beschikbaar heeft (vanuit Fonds Stedelijke vernieuwing) in de jaren 2025 en 2026. Het Havenverbond zet de komende 5 jaar in op de woningbouw, versterken van de gemeenschap en een aantrekkelijk en goed functionerend Centrum.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zijn gestart met de uitvoering van de toekomstvisie: Samenleven in Haven, Visie 2040. Voor een aantal opgaven uit de visie is er voordat de uitvoering kan starten eerst een uitwerking nodig van de ruimtelijk- of planologisch ontwikkelkaders inclusief de bijpassende participatietrajecten. In 2024 worden voorstellen gedaan over de ontwikkelrichting voor Haven en de vaststelling van een Omgevingsprogramma. Onder andere de woonopgave voor toevoeging van 2500 woningen en infrastructurele veranderingen worden daarmee mogelijk gemaakt.
We blijven aandacht hebben voor de centrumontwikkeling en steunen de BIZ (bedrijfsinvesteringszone), waar ondernemers bijdragen aan het aantrekkelijk houden van het centrum. Ook ondersteunen we evenementen die Haven (economisch) sterker op de kaart zetten. We knappen in het centrum een aantal plekken op, zoals het Busplein. We laten ontwerpen maken voor bijvoorbeeld vergroening in het centrum. De Singelgracht wordt als concept uitgewerkt. Het 'rondje' wordt gemaakt en voor de versterkte ecologische- en belevingswaarde van het groen en blauw worden eerste maatregelen uitgevoerd. De sociaal-maatschappelijke opgave voor de binnenring van Haven is in de toekomstvisie 2040 onder 'Havenaren aan zet' opgeschreven. In 2024 worden alle afgesproken projecten die daaronder vallen opgezet en uitgevoerd. Dit zijn bijvoorbeeld Havenidee, een leerwerkcentrum en De aanpakkers, dit is de wijkonderneming.
De samenwerking en de uitvoeringsafspraken tussen de 12 partners worden gewaardeerd. Mede daarom gaan we in 2024 vanwege het aflopen van de uitvoeringsafspraken met het Havenverbond, nieuwe afspraken voor de komende 5 jaar maken. Ook bij de tweede uitvoeringsafspraken (2025-2029) gaan we samen bepalen hoe het Havenverbond samenwerkt, passend bij deze fase van de stedelijke vernieuwing. Hierbij gaan we gelijktijdig uitvoeren en kaders stellen. Het omgevingsprogramma leggen we voor aan de raad.

Almere Buiten

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben samen met onze partners gewerkt aan een goed functionerend centrum. De activiteiten en gedane ingrepen die de beleving van bezoekers versterken in 2024 droegen bij aan de doelen van Almere Buiten Centrum – het 'blinkt uit in de kleine dingen'. Er is vanuit initiatiefnemers, bewoners en specifiek de BIZ veel gedaan aan programmering van de pleinen, beleving met aankleding en groen, klein onderhoud, vergrote sociale veiligheid en de herkenbaarheid. Terugkerende culturele programmering, jeugd- en kinderactiviteiten en sportevenementen zoals de Halloweenrun waren in 2024 goedbezochte onderdelen. Met de BIZ is hierover en het functioneren van het centrum als geheel structureel overleg gevoerd.

De verbouwing van het Cultuurhuis, onderdeel van het gevarieerde programma met goede faciliteiten, is in de laatste fase beland. De Cultuurdome vormt de tijdelijke plek waar in 2024 de activiteiten plaatsvonden. De gemeente voert overleg met meerdere initiatiefnemers voor herontwikkeling met woningbouw zoals voor de Woondome. Dit type transformaties zijn complex maar we hebben wel stappen verder gebracht richting realisatie. Zicht krijgen op de bouw van voldoende woningen vraagt naast deze transformaties ook om verdichting op plekken. In 2024 is een verdiepingsstudie gestart om de richting voor verdichting vanuit het vastgestelde ontwikkelkader (2022) uit te werken. De uitgangspunten voor de bouw van woningen en een plint voor ontmoeting op Kavel 5 aan het Baltimoreplein zijn uitgewerkt.

Wat hadden we gepland (begroting)

De hoofddoelen van het programma in Almere Buiten blijven ook in 2024 onveranderd: een compacter winkelaanbod met een aantrekkelijker en gevarieerder programma in een gezelliger, aantrekkelijker en herkenbaarder Centrum dat beter verbonden is met de omliggende wijken en de groene omgeving. Dit gaan we realiseren met een intensievere samenwerking met de partners in het Centrum: Ons Buiten Centrum.
De focus in de komende jaren ligt op de transformatie van leegstaande winkels en kantoren naar woningen zoals bij de Woondome en het Deltagebouw. In het centrum is ruimte voor ongeveer 1500 woningen waarvan we in deze collegeperiode er 700 willen realiseren met behulp van initiatieven uit de markt. Daarnaast zijn we druk bezig met onze partners om ook cultuur in Almere Buiten verder op de kaart te zetten met goede faciliteiten. Dit is en blijft een meerjarentraject. Tot slot gaan we verder werken aan de bereikbaarheid en

uitstraling van het centrum. We starten bijvoorbeeld met de herinrichting van het gebied rondom de Almere-Buiten-Haven met woon- en recreatielocaties.

Bedrijventerreinen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Op basis van een scan over revitalisering van bedrijventerreinen in Almere richten we ons op het faciliteren van het organiserend vermogen van ondernemers in de verschillende werkmilieus. Samen met ondernemers kan de gemeente hun werkomgeving dan toekomstbestendiger maken. Er zijn meerdere initiatieven die in verschillende fasen van ontwikkeling verkeren. Zo is in Haven Centrum de Bedrijfsinvesteringszone verlengd, is op de Vaart een energie-coöperatie opgericht en is op Poldervlak een parkmanagement-organisatie tot stand gekomen.

De aanpassingen van de verkeerskruising bij de Randstad hebben we afgerond. Het is nu veiliger voor automobilisten en fietsers om elkaar daar te kruisen. Op de Vaart is een Energie-coöperatie tussen ondernemingen opgericht. Samen met de aangesloten bedrijven wordt binnen de kaders van de netbeheerder gewerkt aan zakelijke afspraken om samen te werken op vlak van energiegebruik.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zetten ons in voor het toekomstbestendig houden van onze bedrijventerreinen. We zijn op dit moment bezig om deze strategie van bedrijventerreinen te herijken. We kijken naar de staat van bedrijventerreinen en waar nodig stellen we nieuwe maatregelen voor. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor de transitieopgaven energie en het klimaatbestendig maken van bedrijventerreinen.
Concreet ronden we in de eerste helft van 2024 de aanpassingen aan de verkeerskruising op bedrijventerrein Randstad af. Hierdoor maken we bedrijventerrein veiliger bereikbaar. Bij bedrijventerrein de Vaart werken we aan de Vlotbrugweg. Zo maken we ons grootste bedrijventerrein beter bereikbaar. Daarnaast kijken we in 2024 naar de verduurzaming op de Vaart. We komen samen met ondernemers tot concrete energiemaatregelen.

We investeren samen met het Rijk in onze stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De voorwaarden van het Rijk zijn inmiddels bekend en de bijdrage van het Rijk is inmiddels beschikbaar gesteld. De nota kostenverhaal is nog niet afgerond. We gaan er nog steeds vanuit dat een deel van de cofinanciering gevonden wordt.

Wat hadden we gepland (begroting)

Wij hebben de Raad eerder geïnformeerd over geld dat door het Rijk is toegezegd voor investeringen in de stad (via het BO MIRT en BO Leefomgeving). Het gaat dan vooral om mobiliteitsmaatregelen in en rondom het centrum, onderzoek naar ontwikkeling van Pampus en meer woningen in Oosterwold. Het Rijk betaalt een groot deel van deze kosten, maar voor sommige projecten moeten wij ook meebetalen, dit noemen we cofinanciering.
Afgelopen maanden hebben we gekeken op welke wijze we deze cofinanciering kunnen invullen. Voor de ontwikkeling van Almere Centrum is in totaal vanuit het rijk € 58,5 miljoen toegezegd. Dat vraagt naar verwachting om € 26,0 miljoen aan cofinanciering. De exacte voorwaarden moeten nog vanuit het rijk worden vastgesteld. Een deel van de cofinanciering kan vermoedelijk worden gevonden via het 'kostenverhaal' bij ontwikkelaars en de te openen grondexploitaties. Hier wordt nu stadsbreed beleid voor opgesteld. Daarnaast is er vanuit het coalitieakkoord ruim € 8 miljoen beschikbaar voor de ontwikkeling van het centrum, deze wordt als cofinanciering in zijn geheel ingezet. Voor de overige projecten worden waar nodig gesprekken gevoerd over bijdragen, ook van onze partners in deze projecten. Dit alles heeft tijd nodig. Zodra er meer duidelijkheid is over de haalbaarheid van de financiering via kostenverhaal en voorwaarden vanuit het Rijk zullen wij u informeren.

We werken aan het realiseren van de ambities uit de Mobiliteitsvisie 2030

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we de raad het Mobiliteitsplan Hart voor de Stad voorgelegd. Hierin geven we invulling aan mobiliteit in onze binnenstad. Het mobiliteitssysteem, voornamelijk als het gaat om autoverkeer, loopt daar tegen zijn grenzen aan. Hierdoor kunnen we niet alles wat betreft auto's meer faciliteren. Met het mobiliteitsplan Hart voor de Stad maken we de plannen om het centrum ook in de toekomst bereikbaar te houden. Ook biedt dit plan de kaders voor ons parkeerbeleid.
Het parkeerbeleid hebben we nog niet kunnen voorleggen in 2024. We hebben 2024 wel gebruikt voor de uitwerking van dit beleid en dit wordt begin 2025 naar de raad gestuurd. We hebben de extra tijd gebruikt om inwoners beter te betrekken bij het parkeerbeleid, zo hebben we een parkeerenquête breed uitgezet en is er daarna aanvullend kwalitatief onderzoek gedaan samen met focusgroepen in alles Almeerse stadsdelen.

Daarnaast hebben we onderzocht hoe we mobiliteit in de toekomstige wijk Almere Pampus gaan inrichten. Om eventueel wel te kunnen starten met de bouw van Pampus, zonder dat de Ijmeerverbinding er al is, hebben we nagedacht over welke ingroeimodellen er zijn om Pampus toch bereikbaar te maken. Voornamelijk met het openbaar vervoer.
In 2028 moet de nieuwe busconcessie ingaan. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe busconcessie. Hiervoor heeft een nota van uitgangspunten bij de raad voorgelegen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almere maakt werk van gezonde, duurzame en veilige mobiliteit. Ons unieke gescheiden mobiliteitssysteem biedt een sterke basis om deze doelen na te streven. Onze inwoners , ondernemers en bezoekers maken onderweg gebruik van diverse netwerken in de stad. Dit gebruik gaat wel veranderen, omdat de stad groeit en vooral het centrum verder verstedelijkt. In de Mobiliteitsvisie zijn onze ambities op het gebied van versterking, verbetering en verduurzaming opgenomen. Zo behouden we wat we hebben en verbeteren we waar dat nodig is. Het komende jaar komen we onder andere naar de raad met plannen hoe we om gaan met mobiliteit in het centrum en met het nieuwe parkeerbeleid. Met het parkeerbeleid maken we afspraken over hoe we in de nabije toekomst omgaan met parkeren in de stad.

We werken samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de provincie en de MRA rondom Smart Mobility

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We zijn voortdurend met de regio (MRA en Flevoland) in gesprek over bereikbaarheid van de regio voor nu en in de toekomst. We hebben onder andere aan het volgende gewerkt:

- We werken in het DMI-DRO in wekelijkse sessies samen rond het 'digitale regie openbare ruimte' (DRO). Dat is een innovatieopdracht vanuit het ministerie van I&W. Zie ook Home - DRO-DMI
- Elk kwartaal leveren we producten op aan I&W om onze voortgang en inzet te verantwoorden. Een paar voorbeelden zijn, Deelmobiliteit in de stad, Skip de Spits campagne, onderzoek vervoersarmoede, onderzoek Modal shift routinematige verplaatsingen.
- Showcase vervoersarmoede (een verkeersmodel op basis van mensen die geraakt worden door vervoersarmoede). Daarmee kunnen we kijken wat de beleidsinterventies specifiek voor die groep inwoners voor een impact hebben.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zien dat door de groei van het aantal toeristen, bedrijven en inwoners in onze regio de druk op bestaande infrastructuur toeneemt. De snelwegen lopen vol en het bestaande OV systeem is kwetsbaar. Door samen te werken en kennis te delen hopen we knelpunten het hoofd te bieden. Dit doen we bijvoorbeeld door te experimenteren met en ontwikkelen van nieuwe technologische toepassingen, samen met partners in de regio en daarbuiten .

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. In 2024 maken we nieuwe afspraken met en tussen de 12 partners binnen het Havenverbond. Het omgevingsprogramma leggen we voor aan de raad.	1. Behaald. De nieuwe afspraken zijn opgesteld en in december 2024 in het Havenverbond besproken. Het college heeft in januari ingestemd en de ondertekening was 22 januari 2025. Er is gewerkt aan het omgevingsprogramma, maar er zit nog een stap vóór. Er is geparticipeerd en onderzoek gedaan naar de mogelijke ontwikkelrichting voor Haven. Een voorkeursvariant is opgesteld: HavenLeeft. Als de raad daar in 2025 mee instemt kan het verder uitgeschreven worden in het Programma. Dat wordt eind 2025 verwacht om door het college vast te stellen.
2. We ronden in de eerste helft van 2024 de aanpassingen aan de verkeerskruising op bedrijventerrein Randstad af en maken het bedrijventerrein daarmee veiliger bereikbaar.	2. Behaald, de verkeerskruising op Randstad is afgerond.
3. Het komende jaar komen we onder andere naar de raad met plannen hoe we om gaan met mobiliteit in het centrum en met het nieuwe parkeerbeleid. Met het parkeerbeleid maken we afspraken over hoe we in de nabije toekomst omgaan met parkeren in de stad.	3. Behaald. Mobiliteitsplan voor centrum is uitgewerkt in Mobiliteitsplan Hart voor de Stad. Parkeerbeleid is niet in 2024 voorgelegd maar wordt begin 2025 voorgelegd aan de raad.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	38,2	35,1	3,1
baten	25,2	24,7	-0,5
totaal voor reservemutaties	**13,0**	**10,5**	**2,6**
stortingen	7,2	7,3	-0,1
onttrekkingen	15,7	13,4	-2,3
totaal	**4,5**	**4,3**	**0,2**

We hebben € 1,3 miljoen minder uitgegeven aan de projecten van het Fonds Stedelijke Vernieuwing

Omdat we dit betalen uit de reserve Fonds Stedelijke Vernieuwing heeft dit geen effect op het resultaat. De niet besteedde middelen blijven in deze reserve voor uitvoering van de projecten in latere jaren. We hebben vooral minder geld uitgegeven aan de revitalisering van de bedrijventerreinen (€ 0,5 miljoen). Het opstarten van deze projecten vraagt een langere voorbereiding dan eerder gedacht. Ook hebben we minder geld uitgegeven voor de Binnenring Almere Haven (€ 0,4 miljoen), door vertraging van een aantal deelprojecten.

We hebben € 1,2 miljoen minder uitgegeven aan het Openbaar Vervoer

Dit betreft voornamelijk de zogeheten 'Bikker-gelden'. Dit is extra geld van het Rijk om prijsstijgingen in 2024 te voorkomen en de beschikbaarheid van het OV te verbeteren. Deze middelen zijn in 2024 niet allemaal nodig gebleken. We houden deze middelen beschikbaar voor de OV dienstverlening in komende jaren. Omdat we dit uit ontvangen subsidies betalen heeft dit geen effect op het resultaat.

We hebben € 0,8 miljoen minder uitgegeven aan de FVA-projecten op dit programma

De oorzaak hiervan wordt per project toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere. Omdat we dit betalen uit de reserve FVA heeft dit geen effect op het resultaat. De niet besteedde middelen blijven in deze reserve beschikbaar voor uitvoering en afronding van de projecten in latere jaren.

De diverse overige voor- en nadelen leiden per saldo tot een resultaat van € 0,2 miljoen. Voor een toelichting op alle verschillen (groter dan € 0,1 miljoen) verwijzen we naar de Totaalrekening.

Indicatoren

Niet van toepassing op dit programma.

2.13 Klimaat en milieu

Ambitie

We gaan verder op de ingeslagen weg en bouwen verder aan een groene, duurzame en gezonde stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De inzet op de thema's energie, circulaire economie, voedsel, ecologie, klimaatadaptie en milieu doen we doorlopend via verschillende programma's en werkzaamheden. Bijvoorbeeld op gebied van energie via de energievisie en klimaatadaptie in onze plannen voor het beheer en (grootschalig) onderhoud. Daarom hebben we ook besloten om de acties van de duurzaamheidsagenda te beleggen op de plek in de organisatie waar deze hoort. De duurzaamheidsagenda is daarmee geen apart programma meer maar onderdeel van ons reguliere werk.

Wat hadden we gepland (begroting)

Binnen de thema's energie, circulaire economie, voedsel, ecologie, klimaatadaptie en milieu hebben we de eerste stappen gezet om de uitstoot van CO2 terug te dringen. We gaan hiermee door in 2024. Dit staat onder andere in onze Duurzaamheidsagenda. Waar we ons de afgelopen jaren bezig gehouden hebben met het meer aandacht krijgen voor duurzaamheid gaan we deze agenda vernieuwen en meer aandacht leggen op concrete acties.

We hebben de ambitie een energieneutrale stad zonder aardgas te worden

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Op 15 februari 2024 heeft de raad de Visie op de Almeerse energietransitie aangenomen.
In deze visie is gekozen om de doelen voor de energietransitie voor 2030 te versnellen. De visie wordt uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma Energietransitie, waarin de concrete acties en maatregelen voor de periode 2025-2026 staan. Deze verwachten we in het eerste kwartaal van 2025 af te hebben.
Regionaal is er gewerkt aan het Energieperspectief en het meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat. De provincie heeft hierin de leiding. Op 4 maart 2025 is dit vastgesteld door Gedeputeerde Staten. De pMiek-lijst bevat een prioritering van projecten om het elektriciteitsnet toekomstbestendig te maken. Voor Almere zijn onder andere opgenomen: het onderstation Pampus 2, onderstation Almere Oost, schakelstation Almere Rijsenburg en regelstation Almere Haven.

Wat hadden we gepland (begroting)

De energietransitie is een opgave voor de lange termijn waarin we nu de eerste stappen zetten. De komende decennia moet de overstap plaatsvinden naar een duurzame energievoorziening. Het is een enorme maatschappelijke opgave. Voor oplossingen moet ook over (gemeente)grenzen heen worden gekeken.
In 2024 werken we in regionaal verband aan een energievisie en aan het meerjarenprogramma infrastructuur energie en klimaat, de zogenaamde pMIEK. Het doel is om te komen tot een investeringsagenda en een prioritering op het gebied van energie- en klimaatinfrastructuur.

We zetten de eerste stappen om van het gas af te gaan

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het maken van de keuze voor een duurzaam warmtesysteem voor wijken die nu nog aardgas gebruiken, is op dit moment erg onzeker. Er zijn problemen zoals overbelasting van het elektriciteitsnet en warmtebedrijven die niet willen investeren in nieuwe warmtenetten. Ook zijn er nog wetten in ontwikkeling om de regierol van de gemeente beter te duiden. Dit heeft onder andere tot gevolg dat het nog onduidelijk is hoe de betaalbaarheid voor bewoners wordt geborgd. Tegelijkertijd is het zaak snelheid te houden in de energietransitie. Daarom is het afgelopen jaar gekozen om voor de korte en middellange termijn stevig in te zetten op het besparen van energie door te isoleren. Er worden nog geen wijken aangewezen die van het

aardgas af gaan. De raad is hierover in november per raadsbrief (*Aanpak warmtetransitie korte en middellange termijn, focus op isoleren*) geïnformeerd.
Ook zijn stappen gezet in onderzoek naar de potentie van nieuwe duurzame warmtebronnen zoals geothermie en aquathermie. Het afgelopen jaar zijn samenwerkingsovereenkomsten (met onder andere HVC, Vattenfall en omliggende gemeenten) afgesloten die op termijn kunnen bijdragen aan de verduurzaming van het huidige warmtenet of potentieel nieuwe warmtenetten. Bijvoorbeeld de verduurzaming van de, grotendeels gasgestookte, Diemencentrale.
De samenwerking met de lokale energiecoöperaties en -initiatieven is belangrijk. Deze organisaties zijn voor en door Almeerders. Om deze samenwerking een stap verder te brengen is afgelopen jaar gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst tussen de Almeerse energiecoöperaties en -initiatieven en de gemeente.

Wat hadden we gepland (begroting)

Dit noemen we de warmtetransitie. De landelijke ambitie is om in 2050 alle huizen van het gas af te hebben gehaald. Uiterlijk begin 2024 stellen we vast welke wijken we eerst van het gas af gaan halen en welke later. Hierna kunnen we aan de slag met een uitvoeringsplan. Daar betrekken we ook de inwoners van Almere bij. Voordat we over kunnen gaan tot uitvoering zal het Rijk eerst duidelijkheid moeten bieden over het beschikbaar stellen van geld hiervoor.

Het tegengaan van klimaatverandering en het bestrijden van energiearmoede gaan hand in hand

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 zijn ruim 3.000 huishoudens geholpen met het nemen van (kleine) energiebesparende maatregelen. Hier is de raad eind 2024 over geïnformeerd in het kader van het aanvalsplan Armoede en Energie (raadsbrief: *Afronding aanvalsplan Armoede en Energie*). Ook is in 2024 gestart met een aanpak om 450 kleine ondernemers te helpen met het nemen van energiebesparende maatregelen. Deze aanpak loopt door in 2025. In het kader van de Lokale aanpak Isolatie is gestart met een pilot in Almere Haven om woningen te verduurzamen. We hebben vanuit het landelijke Volkshuisvestingsfonds in 2024 € 10,3 miljoen toegekend gekregen voor de meerjarige inzet op het beter isoleren van woningen. Dit geld wordt de komende jaren gebruikt om de isolatieambitie op te schalen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Zo zetten we ook in 2024 in op het isoleren van woningen via het Nationaal Isolatieprogramma. Daarnaast vervolgen we de hulp aan inwoners via fixers met het aanbrengen van kleine energiebesparende maatregelen. Dit zijn bijvoorbeeld tochtstrips, ledlampen en radiatorfolie. We verwachten ongeveer 1.400 huishoudens te bereiken in 2024. Hiermee besparen inwoners geld op de energierekening en leveren we een bijdrage aan het tegengaan van klimaatverandering.

De overbelasting van het energienetwerk is een knelpunt

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het afgelopen jaar is samen met de provincie, gemeenten en netbeheerders gekeken naar de problemen en oplossingen om een stop voor kleinverbruikers te voorkomen. Dit heeft geleid tot het actieplan Netcongestie Flevopolder, hierover hebben wij u geïnformeerd per raadsbrief (*Actieplan Netcongestie Flevopolder*) geïnformeerd. Deze maatregelen worden nu uitgewerkt en moeten ervoor zorgen dat er de komende jaren geen stop komt voor kleinverbruikers. Dit is nog geen oplossing voor de grootverbruikers.
In november 2024 hebben Liander en de gemeente een samenwerkingsovereenkomst getekend. Hierin staan afspraken over het verbeteren van het laagspanningsnet (het net in wijken en buurten waar woningen op zijn aangesloten). De komende jaren zullen er op meer dan 600 plekken in de stad nieuwe transformatorhuisjes worden geplaatst of uitgebreid. Tegelijkertijd zijn ook projecten in gang gezet die het middenspanningsnet toekomstbestendig moeten maken zoals het onderstation Pampus 2, regelstation Almere Haven en onderstation Almere Oost.
Ook zijn er stappen gezet om de energievoorziening toekomstbestendig te maken. Zo zijn er stappen genomen in het organiseren van energyhubs de Vaart en Stichtsekant en is er een onderzoek gestart naar

een energyhub voor Sallandsekant. Wat betreft nieuwbouw is samen met Alliander gewerkt aan de eerste stappen richting een nieuw energieconcept dat aanbod en verbruik van energie meer in balans moet brengen, de zogenaamde balanswijk.

Wat hadden we gepland (begroting)

We spreken van zogenaamde netcongestie. Het stroomnetwerk zit simpelweg te vol. Dit heeft invloed op het aansluiten van bedrijven en voorzieningen op het elektriciteitsnetwerk. Dit heeft ook invloed op onze duurzaamheidsambities. Wij hebben daarom in 2023 de 'Aanpak netcongestie Almere' vastgesteld. Een kernteam gaat aan de slag om de problematiek en de gevolgen daarvan in kaart te brengen. Ook wordt er gekeken naar versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk en andere innovatieve oplossingen. Deze uitdaging is er echter één van de lange termijn. Naar verwachting zal het tot 2029 duren voordat het netwerk voldoende uitgebreid en verzwaard is. We kijken ook hoe we op bepaalde plekken een betere balans van vraag en aanbod van energie kunnen vinden in het overbelaste netwerk.

We werken aan een schoon milieu voor onze inwoners

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Er is onder leiding van de provincie uitvoering gegeven aan het project Luchtmeetnet Flevoland waarin ruim 60 inwoners van Almere een fijnstofmeter ter beschikking hebben gehad om de luchtkwaliteit in hun leefomgeving te monitoren. Verder is het officieel Flevolands luchtmeetstation Boomgaardweg in Almere gerealiseerd en in gebruik genomen. Het Plan van Aanpak Schone Lucht Akkoord is door het college vastgesteld voor de uitvoering komende jaren. Het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen is op 1 juli 2024 door het college getekend. Verder zijn de monitoringsresultaten luchtkwaliteit die via de milieusatellietmetingen zijn gegenereerd, opgeleverd. Daarnaast is deelgenomen aan een pilot om het luchtkwaliteitsrekenmodel van Almere te optimaliseren door slim gebruik te maken van de nieuwste datatechnologie. Hiermee kan in 2025 voldaan worden aan de wettelijke plicht om betrouwbare data te leveren aan het Rijksmodel ten behoeve van de EU verplichting Luchtkwaliteit. Ook om de gevolgen van de 50% strengere Europese normen luchtkwaliteit straks beter in beeld te hebben

Na aankondiging van de Zero emissie-zones (ZE-zones) hebben we met enige vertraging de CDOKE-planfinanciering voor invoering ZE-zones ontvangen in het tweede kwartaal van 2025. Het ondernemen van acties (zoals het organiseren van inloopavonden, betrekken en activeren van stakeholders, e.d.) had het college gekoppeld aan het ontvangen van deze subsidie. Daardoor konden we pas aan de slag toen deze middelen binnen waren. We hebben in september en oktober 2024 respectievelijk een projectleider voor de invoering van de ZE-zones en een logistiek adviseur aangenomen. De projectleider overziet de activiteiten onder het plan van aanpak tot aan invoering van de ZE-zones op 1 januari 2028. De logistiek adviseur is beschikbaar voor Almeerse ondernemers die te maken krijgen met ZE-zones in Almere, en daarbuiten.

Wat hadden we gepland (begroting)

Om de klimaatdoelstellingen te behalen en te zorgen dat de lucht die we inademen gezond is en blijft willen wij vervuilende stoffen in de lucht verminderen. Daarom hebben we onder andere in 2020 het 'Schone lucht akkoord' getekend. We werken ook aan het instellen van een 'zero-emissie zone stadslogistiek', hierover bent u eerder per raadsbrief geïnformeerd.

We starten in 2024 met de aanpak sanering asbestdaken

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Vanaf 1 maart 2024 is de subsidieregeling asbestvrije woningdaken beschikbaar. In 2024 is met een proef collectieve wijkaanpak in de Kruidenwijk gestart waarbij woningeigenaren zoveel als mogelijk worden ontzorgd door procesbegeleiding, keukentafelgesprekken en bewonersavond. Afgelopen jaar zijn 24 subsidies toegekend. De sanering start in 2025 vanwege een tekort aan asbestsaneerders. Er is geen aparte verduurzamingslening beschikbaar gesteld omdat het Warmtefonds, een Rijksregeling, aantrekkelijker is voor deze doelgroep.

Afgelopen jaar is gestart met een aanbesteding voor het vervangen van de kleine asbestdaken waaronder schuurtjes en garages. De uitvoering hiervan start in 2025.

Wat hadden we gepland (begroting)

We streven ernaar om Almere in 2026 asbestdakenvrij te maken. Daarvoor hebben we een asbestdakenafbouwproject met een subsidieregeling en een verduurzamingslening in het leven geroepen. Hier kunnen we in 2024 mee aan de slag. We saneren asbestdaken en combineren dit met het verduurzamen van daken door te isoleren en/of het plaatsen van zonnepanelen.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. We gaan in 2024 de duurzaamheidsagenda vernieuwen.	1. We hebben de acties uit de duurzaamheidsagenda ondergebracht in de lijn en deze maken daarmee onderdeel uit van onze reguliere beleidsinzet.
2. We bepalen begin 2024 welke wijken we eerst van het gas afhalen en welke later.	2. Afgelopen jaar gekozen om voor de korte en middellange termijn stevig in te zetten op het besparen van energie door te isoleren. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in de ontwikkelingen van duurzame bronnen van de toekomst.
3. We streven ernaar en verwachten in 2024 ongeveer 1.400 huishoudens te bereiken met energiebesparende maatregelen.	3. In 2024 is het 8.000ste huishouden geholpen met het nemen van (kleine) energiebesparende maatregelen. Ook is in 2024 gestart met een aanpak om 450 kleine ondernemers te helpen met het nemen van energiebesparende maatregelen.
4. We starten in 2024 met de aanpak sanering asbestdaken.	4. In 2024 is gestart met de aanpak sanering Asbestdaken. De daadwerkelijke sanering start in 2025 vanwege te kort aan asbestsaneerders.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	9,1	7,8	1,2
baten	4,4	4,2	-0,2
totaal voor reservemutaties	**4,7**	**3,7**	**1,0**
stortingen	3,3	2,6	0,7
onttrekkingen	2,6	1,4	-1,2
totaal	**5,5**	**4,9**	**0,6**

We hebben € 0,9 miljoen minder uitgegeven aan milieu en duurzaamheid

Omdat we voor een deel van deze activiteiten subsidie krijgen zijn ook de inkomsten lager. Per saldo is er daardoor sprake van een voordelig resultaat van € 0,6 miljoen. Dit komt vooral door lagere personeelskosten als gevolg van het niet altijd direct kunnen invullen van openstaande vacatures.

We hebben € 1,1 miljoen minder uitgegeven aan de FVA-projecten Groene en waterrijke identiteit

De oorzaak hiervan wordt per project toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere. Omdat we dit betalen uit de reserve FVA heeft dit geen effect op het resultaat. De niet besteedde middelen blijven in deze reserve beschikbaar voor uitvoering en afronding van de projecten in latere jaren.

Voor een toelichting op alle verschillen (groter dan € 0,1 miljoen) verwijzen we naar de Totaalrekening.

Indicatoren

Hernieuwbare elektriciteit

Deze indicator laat het percentage zien van hernieuwbare elektriciteit. We zien een grote stijging in het aandeel hernieuwbare elektriciteit in Almere. Van referentiegemeenten zijn er geen cijfers beschikbaar vanaf 2020. Er zijn helemaal geen cijfers meer beschikbaar vanaf 2023.

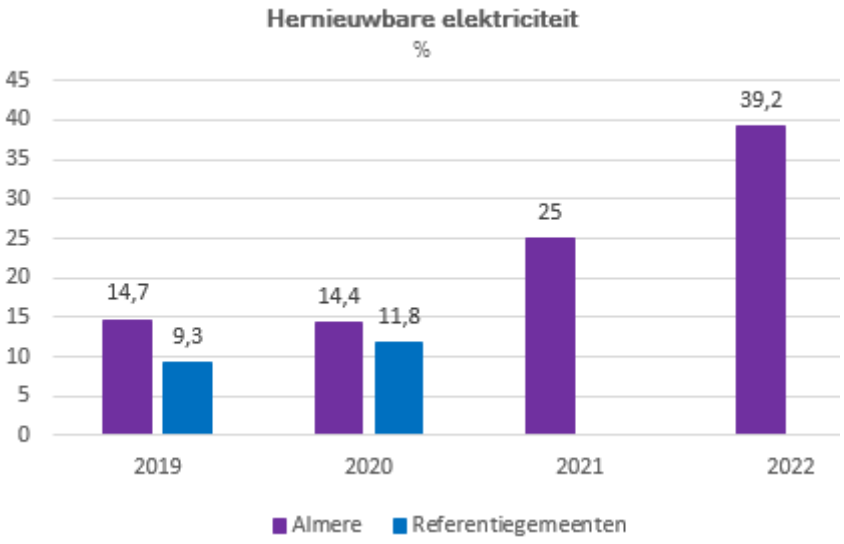

2.14 Sport

Ambitie

We werken aan de twee ambities uit de Sportvisie, Almere Sportstad Vol Betekenis

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Met de buurtsportcoaches hebben wij ons dagelijks ingezet om de Almeerder aan het bewegen te krijgen. Dit doen zij op basis van de behoeftes en de maatschappelijke uitdagingen in het stadsdeel waar zij werken. Dit doen zij door eenmalige activiteiten te organiseren, zoals: Hallydays – een samenwerkingsverband tussen buurtsportcoaches, cultuurcoaches, kinderopbouwwerk en jongerenwerk van de Schoor – om gedurende schoolvakanties een gevarieerd aanbod neer te zetten voor kinderen en jongeren, zodat zij actief zijn en met een leuk verhaal naar school terugkeren. Ook doen zij actief mee, en stimuleren inwoners dat ook te doen, aan evenementen zoals; FC Straat, Urban Sports Games, de Koningsspelen en de buitenspeeldagen. Daarnaast organiseren zij ook doorlopende activiteiten voor verschillende doelgroepen. Voorbeelden zijn peutergym met gemiddeld zo'n 10 deelnemers, 35 activiteiten voor kinderen per jaar met 10-100 deelnemers per activiteit, 8 activiteiten voor jongeren met ongeveer 20 tot 30 deelnemers per keer en 27 activiteiten, van sport- of danslessen tot zitgym voor senioren met 15 deelnemers per keer.

Wat hadden we gepland (begroting)

De ambities zijn 'Almere is één grote sport- en beweegaccomodatie' en 'In Almere kan iedereen sporten en bewegen'. Vanuit dat laatste perspectief willen wij sporten en bewegen voor iedereen mogelijk maken en vormt Almere één grote sport- en beweegaccommodatie.

We versnellen onze aanpak rubbergranulaat op kunstgrasvoetbalvelden

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In december 2024 hebben we bij AS'80 gevierd dat alle Almeerse kunstgrasvelden met rubbergranulaat zijn vervangen. Deze velden zijn vervangen door andere kunstgrasvelden, waaronder velden met kurk.

Wat hadden we gepland (begroting)

In 2024 worden naar verwachting de laatste 8 velden vervangen en daarmee is Almere voor eind 2024 van kunstgrasvoetbalvelden met SBR rubbergranulaat af. Dit betekent een minder grote belasting voor het milieu en beperking van mogelijk gezondheidsrisico.

We werken aan onze verenigingsondersteuning en accommodatiebeleid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben ons in 2024 ingezet om verenigingen te ondersteunen. Vanuit het Lokaal Sportakkoord Almere hebben we eind 2024 het vrijwilligerscompliment mogelijk gemaakt. Alle sportverenigingen konden maximaal € 1.000 aanvragen om hun vrijwilligers in het zonnetje te zetten. Hier hebben ongeveer 30 sportverenigingen gebruik van gemaakt. Wij hebben hiermee een extra mogelijkheid gecreëerd om vrijwilligers van sportverenigingen extra te bedanken voor hun inzet. Ook hebben we in 2024 gewerkt aan het clubondersteuningsbeleid (in de begroting verenigingsondersteuningsbeleid). Doordat we beseften dat de basis eerst beter op orde moest zijn, voordat we nieuw beleid ontwikkelen, is het niet gelukt dit in 2024 op te leveren. We verwachten dat dit de eerste helft van 2025 wordt.

Het realiseren van nieuw accommodatiebeleid is niet gelukt in 2024. De opgave bleek breder te zijn dan we van tevoren hadden verwacht waardoor ook de beleidsbasis binnen Sport te smal was. Daarom hebben we een extern bureau gevraagd ons hierbij te helpen. We verwachten dat we het accommodatiebeleid uiterlijk eind 2025 kunnen vaststellen.

Wat hadden we gepland (begroting)

We hebben beleid voor sportverenigingsondersteuning. We bieden bijvoorbeeld ondersteuning aan sportverenigingen via subsidies en we geven advies. Het kan gaan over opleiden of besturen, maar ook juridische en financiële ondersteuning is mogelijk. Dit beleid gaan we in 2024 verder ontwikkelen en actualiseren, net als het accommodatiebeleid. Naast dat wij de hele openbare ruimte zien als één grote sport- en beweegaccommodatie, zijn er voor de georganiseerde sport (bijvoorbeeld voetbal en hockey) ook accommodaties nodig die passen bij Almere. De beleidsstukken sportverenigingsondersteuning en sportaccommodaties komen in 2024 voor vaststelling naar de raad.

We ontwikkelen sport in de wijk verder

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Voor de nieuwe Skills Garden heeft de gemeenteraad in april 2024 gekozen voor de locatie in het Laterna Magikapark. Het realiseren van de Skills Garden is vertraagd naar 2025 omdat er meer tijd nodig was om dit goed te kunnen regelen.
Vanuit het Fonds Verstedelijking Almere is in 2024 € 100.000 subsidie verstrekt ter ondersteuning van de Dutch Water Week. Dat is minder geld dan gepland omdat het topsportdeel niet heeft plaatsgevonden. Topsporters kwamen niet naar Almere vanwege het plaatsvinden van de Olympische Spelen in Parijs. De watersportonderdelen vonden plaats aan de Middellandse Zee waar hele andere omstandigheden zijn als hier, waardoor de Dutch Water Week niet in het trainingsschema paste.

Wat hadden we gepland (begroting)

In 2024 beginnen de nieuwe buurtsportteams, als ondersteuning van sport en beweging in de wijk. De buurtsportcoaches vormen de spin in het web. Ook ontwikkelen we een Skills Garden in Almere Stad Oost om extra beweeguitdagingen te bieden voor iedereen. Met deze Skills Garden komen we naar de raad. Ook blijven we evenementen als de Dutch Water Week ondersteunen die Almere als sportstad op de kaart zetten.
In 2024 beginnen de nieuwe buurtsportteams, als ondersteuning van sport en beweging in de wijk.

Almere City

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we Almere City ondersteund bij het inzetten van verkeersregelaars en zijn er pendelbussen ingezet bij thuiswedstrijden. Daarnaast is de vergunningaanvraag voor de bouw van een loods en de uitbreidingsplannen voor het stadion behandeld.

Wat hadden we gepland (begroting)

We zijn trots op onze eredivisieclub Almere City. We werken aan verbeteringen van de bereikbaarheid en aan de fysieke omgeving van het stadion. Dit ten behoeve van de veiligheid en supportersbeleving en om optimaal gebruik door de andere gebruikers van het sportpark Fanny Blankers Koen mogelijk te maken.

Buitenzwembad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben gekozen om een buitenzwembad te gaan realiseren op de locatie achter het zwembad Almere Stad. Hiervoor is het voorstel ‘Start realisatie buitenzwembad’ aangeboden aan de raad. Dit is iets later dan we hadden verwacht. Dit komt door de politieke situatie in het voorjaar waardoor we enkele dossiers tijdelijk op pauze gezet hebben zodat deze, indien nodig, betrokken konden worden bij de formatiegesprekken. Dit hebben wij via de raadsbrief 078 – Voorlopig uitstellen actuele dossiers ook gecommuniceerd.

Wat hadden we gepland (begroting)

Er komt een ruimtelijk verdiepingsonderzoek of het buitenzwembad achter het zwembad Almere Stad (scenario 3) gaat passen. Het doel is om tot een definitieve locatiekeuze voor het buitenzwembad te komen.

We verwachten in de eerste helft van 2024 de definitieve locatiekeuze voor het buitenzwembad aan de raad te kunnen voorleggen.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. We vervangen in 2024 de laatste 8 kunstgras voetbalvelden.	1. Behaald. Alle kunstgras voetbalvelden zijn vervangen.
2. De beleidsstukken sportverenigingsondersteuning en sportaccommodaties komen in 2024 voor vaststelling naar de raad.	2. Niet behaald. Deze beleidsstukken zijn vertraagd en worden opgeleverd in 2025.
3. In 2024 beginnen de nieuwe buurtsportteams, als ondersteuning van sport en beweging in de wijk.	3. Behaald. De buurtsportcoaches zijn gestart in 2024.
4. We verwachten in de eerste helft van 2024 de definitieve locatiekeuze voor het buitenzwembad aan de raad te kunnen voorleggen.	4. Behaald. Door vertraging is dit niet in de eerste helft van 2024 behaald, maar uiteindelijk wel in de tweede helft van 2024.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	19,1	20,5	-1,4
baten	5,4	7,3	1,9
totaal voor reservemutaties	**13,7**	**13,2**	**0,4**
stortingen	0,0	0,0	0,0
onttrekkingen	0,9	0,3	-0,6
totaal	**12,7**	**12,9**	**-0,1**

We hebben een nadeel van € 0,1 miljoen op de sportaccommodaties

Dit komt voor € 0,2 miljoen door een nadeel op de btw kosten van sportaccommodaties. Investeringen voor sport zijn met btw belast. Dit was voorheen niet zo. Om de gemeenten voor de hogere btw kosten te compenseren is er een subsidie van het rijk (SPUK Sport). Gemeenten kunnen daar btw kosten declareren tot een bepaald plafond. Wij hebben voor € 0,2 miljoen meer btw kosten dan dat wij kunnen declareren. In totaal gaat dit om € 1,8 miljoen aan baten en € 2,0 miljoen aan lasten die niet begroot zijn.
Hier staat een voordeel op hogere opbrengsten uit verhuur en lagere onderhoud- en kapitaallasten tegenover op sportaccommodaties. Per saldo resteert een nadeel van € 0,1 miljoen op dit programma.

Verder zijn de kosten voor FVA-projecten op dit programma € 0,6 miljoen lager dan begroot. Omdat we dit betalen uit de reserve FVA zijn ook de baten € 0,6 miljoen lager. Per saldo is dit dus neutraal.

Indicatoren

Niet sporters

Dit is het percentage van mensen van 19 jaar en ouder die niet minimaal één keer in de week sporten. Dit onderzoek wordt om de paar jaar gehouden door de GGD. De laatste keer was in 2022. Tot aan publicatie van deze programmarekening zijn de cijfers over 2024 nog niet gepubliceerd.

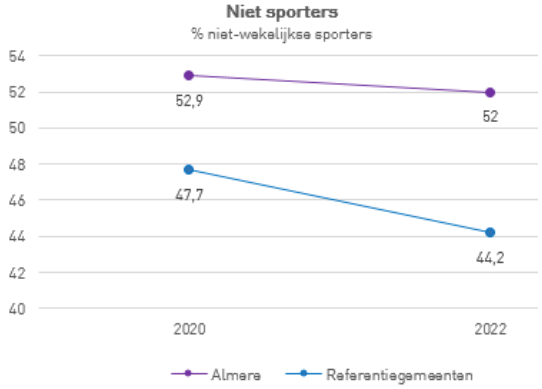

2.15 Kunst en cultuur

Ambitie

Cultuurplan 2019 – 2024, Cultuurplan 2025 – 2028 en Cultuurvisie 2040

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we verder gewerkt aan de ambities uit het cultuurplan 2019-2024. Dit hebben we samen gedaan met onze cultuurpartners. We hebben gewerkt aan het cultuurplan 2025-2028 en onze visie op cultuur in de Cultuurkoers 2040. De in 2024 aangekondigde bezuinigingsopdracht heeft ervoor gezorgd dat we onze ambities hebben moeten bijstellen. Hierdoor is ook het cultuurplan niet opgeleverd in 2024. Na besluitvorming over de bezuinigingen eind 2024 hebben we dit weer opgepakt en is het Cultuurplan begin 2025 alsnog naar de raad gestuurd.

Door het uitstellen van het cultuurplan zijn de Nadere Regels Cultuur 2019-2024 met één jaar verlengd. Deze regels bepalen hoe wij subsidies voor cultuur verdelen. In 2024 hebben we 32 aanvragen voor subsidie in behandeling genomen. Het culturele veld is gegroeid waardoor het subsidiebudget niet groot genoeg was om alle instellingen een subsidie toe te kennen. Daarnaast hebben we extra geld gereserveerd om een Popvoorziening in Almere te continueren en om Suburbia te redden na het mislopen van landelijke subsidie. Dit heeft een grote impact gehad op individuele culturele instellingen die hierdoor mogelijk getroffen werden en in hun voortbestaan werden bedreigd. Hierover is de raad per raadsbrief (235. Resultaat Cultuursubsidies 2025) geïnformeerd. Ook is er een raadsvoorstel (25043. Overbrugging Cultuursubsidies 2025) voorbereid in 2024 en verzonden in 2025 over hoe om te gaan met deze situatie en om de getroffen instellingen in 2025 financieel te helpen.

Wat hadden we gepland (begroting)

De maatschappelijke waarde van cultuur is groot. Cultuur verbindt, stimuleert, ontmoeting en bevordert persoonlijke groei. We versterken de culturele voorzieningen en organisaties die Almere rijk is en werken aan de geleidelijke uitbreiding van de sector, zoals in het Cultuurplan 2019 – 2024 omschreven staat. Ook het culturele voorzieningenniveau moet immers meegroeien met de stad en de toename van het aantal inwoners. In 2024 leggen we de gemeenteraad het Cultuurplan 2025 -2028 voor. Een van de onderdelen van het toekomstige beleid is een nieuwe subsidieregeling voor deze periode. In 2024 voeren we de eerste ronde uit van de toekomstige Nadere regels subsidie cultuur Almere 2025-2028. Dit betekent dat wij tenminste dertig subsidieaanvragen van Almeerse culturele organisaties behandelen.
Het bredere kader van het Cultuurplan 2025-2028 is een Cultuurvisie 2040, die zicht biedt op de ontwikkelingen op de langere termijn: hoe willen we dat onze cultuursector zich ontwikkelt en welke kansen doen zich voor?

We blijven werken aan cultuur dichtbij onze inwoners

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Hiervoor verstrekken wij subsidies aan culturele instellingen, waaronder het Cultuurfonds Almere. Er wordt goed gebruik gemaakt van dit fonds, zo werd het fonds in 2024 al snel overvraagd door nieuwe culturele initiatieven. Met activiteiten die onze culturele partners uitvoeren dragen we bij aan de doelstellingen van ons cultuurbeleid. Voorbeelden zijn het organiseren van cultuureducatie en culturele voorstellingen.

In 2024 zijn er 6 initiatieven ondersteund dankzij de subsidie die wij hiervoor ontvangen hebben (SPUK Impuls jongeren cultuur), voor een totaalbedrag van zo'n € 300.000. Daarmee konden bestaande activiteiten worden voortgezet, zoals die van Theaterschool Almere en 5 O clock class Flevoland. Ook werd er nieuw programma mogelijk gemaakt, bijvoorbeeld bij Now's the Time. In 2024 zijn we in contact gebleven met de organisaties die een bijdrage ontvingen vanuit de Impuls jongerencultuur en zijn de activiteiten die zijn gestimuleerd met de regeling succesvol uitgevoerd.

Wat hadden we gepland (begroting)

Daarom ondersteunen wij Almeerse culturele organisaties die zorgen voor een toegankelijk en aantrekkelijk aanbod van activiteiten. Door hun inzet kunnen Almeerders genieten van concerten, tentoonstellingen en voorstellingen van hoog niveau of deelnemen aan workshops en lessen. Ook ondersteunen we het Cultuurfonds Almere. Het cultuurfonds brengt nieuwe initiatieven tot bloei en zet zich in voor de ontwikkeling van amateurverenigingen, cultuurorganisaties van vrijwilligers en een breed en divers cultuuraanbod. Net als in 2023 krijgen wij in 2024 een specifieke uitkering van het Rijk (SPUK Impuls Jongerencultuur). Hiermee stimuleren we de cultuurdeelname en talentontwikkeling van jongeren. Dit past goed bij onze stad en er is veel vraag naar. We voeren in 2024 gesprekken met alle organisaties die een bijdrage ontvangen in het kader van de Impuls Jongerencultuur. We bespreken de voortgang van de activiteiten en de resultaten die zij hebben behaald.

We werken aan de levendigheid van onze stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Culturele instellingen geven invulling aan het cultuurbeleid en vullen de culturele voorzieningen met activiteiten. Er is in 2024 gewerkt aan de start van nieuwe plekken in de stad. Nieuwe initiatieven zijn onder andere Now is the Time, broedplaats Saeckenborgh Spoordreef, een nieuwe locatie voor Kunst is Leuk en ArtPlayground startte in 2024. De businesscase voor Cultuurhuis Almere Buiten is verder ontwikkeld en er kwam rijksfinanciering voor nieuwe bibliotheekvestigingen in Poort, Buiten en Hout. In Nobelhorst opende een nieuwe vestiging van de bibliotheek.

Voor de popvoorziening zijn vanuit het Fonds Verstedelijking Almere toekomstscenario's ontwikkeld, waarna de raad besloten heeft dat geleidelijke groei van de popvoorziening de voorkeur heeft. We werken door aan een concreet plan bij dit scenario, zodat hier uitvoering aan gegeven kan worden als kansen zich voordoen. Onze ambitie om in de toekomst toe te werken naar een cultuurhuis in Poort blijft staan. In aanloop naar een cultuurhuis in Poort onderzoeken we de komende jaren hoe we culturele activiteiten in Poort kunnen stimuleren.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almere blijft groeien. Om de stad leefbaar te houden is een bloeiend cultureel leven een voorwaarde. Culturele activiteiten zorgen voor ontmoeting, ontspanning en levendigheid. Cultuurdeelname stimuleert bewoners hun creatieve talenten te ontplooien en biedt hen de kans nieuwe ervaringen op te doen of anderen te ontmoeten. In 2024 werken wij aan de verdere ontwikkeling van culturele ontmoetingsplekken voor verschillende publieksgroepen. Zoals het poppodium in Almere Centrum, een Cultuurhuis in Buiten en een culturele ontmoetingsplek in Almere Poort.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. In 2024 leggen we de gemeenteraad het cultuurplan 2025-2028 voor.	1. Niet behaald door de politieke situatie en bezuinigingen in 2024.
2. We voeren de eerste ronde Nadere regels subsidie cultuur Almere 2025-2028 uit. We behandelen minstens dertig subsidieaanvragen van Almeerse culturele organisaties.	2. Behaald, we hebben 32 aanvragen ontvangen en behandeld.
3. We voeren in 2024 gesprekken met alle organisaties die een bijdrage ontvangen in het kader van de Impuls Jongerencultuur.	3. Impuls jongerencultuur, 6 projecten gefinancierd, voor € 306.000. We hebben doorlopend gesprekken gevoerd met de partijen die subsidie hebben ontvangen.

Wat hadden we gepland (begroting)

4. We bereiden in 2024 twee college-/raadsvoorstellen voor: één over een toekomstige popvoorziening en één over een toekomstige culturele ontmoetingsplek in Almere Poort.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

4. Het voorstel over de toekomstige popvoorziening is opgeleverd. Het voorstel over de toekomstige culturele ontmoetingsplek nog niet, vanwege de financiële onzekerheid in 2024.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	42,1	40,8	1,3
baten	10,6	10,9	0,3
totaal voor reservemutaties	**31,5**	**29,9**	**1,6**
stortingen	3,4	3,8	-0,4
onttrekkingen	8,9	7,9	-0,9
totaal	**26,0**	**25,7**	**0,3**

Het resultaat van € 0,3 miljoen bestaat uit diverse kleine verschillen. Zo heeft stichting Stad en Natuur € 0,1 miljoen subsidie niet uitgegeven, wat wij hebben teruggevorderd. Daarnaast hebben we € 0,2 miljoen meer doorbelast aan de bibliotheek voor hogere nutskosten. Deze zijn niet begroot.

We onttrekken € 0,7 miljoen minder uit de reserve van het FVA voor het project Nationaal Park Nieuw Land, hier staan ook lagere lasten tegenover. Verder zijn er nog diverse kleine verschillen die per saldo neutraal zijn.

Indicatoren

Niet van toepassing op dit programma.

2.16 Overhead en bedrijfsvoering

Ambitie

We zien dat de organisatie de afgelopen tijd is gegroeid. Bij het opstellen van de begroting 2024 hadden we ruim 2.100 vaste medewerkers in dienst. De groei heeft zich doorgezet in 2024. De groei is noodzakelijk om uitvoering te geven aan de taken die wij als gemeente moeten uitvoeren. Ook hebben we meer medewerkers nodig om de groei van de stad bij te kunnen benen.

Verantwoording

Door het programma Toekomstgerichte organisatie zijn er meer vaste medewerkers in dienst getreden. De groei van het aantal vaste medewerkers in ons personeelsbestand is in 2024 iets afgevlakt. Kwamen er in 2023 nog ruim 200 nieuwe vaste medewerkers bij, in 2024 waren dit er krap 40.

We zetten meer in op het behoud van medewerkers

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We zien dat het aannemen van goed personeel een uitdaging blijft in de huidige krappe arbeidsmarkt. Er zijn simpelweg meer mensen nodig dan er beschikbaar zijn. We zien dit voornamelijk bij een aantal specialistische functies bijvoorbeeld bij juridische zaken, gebiedsontwikkeling en het beheer en onderhoud. We hebben daarom ook in 2024 ingezet op recruitment om het juiste talent te vinden bij onze vacatures. Dit doen we bijvoorbeeld door het gemeente Almere Jobfest te organiseren. Hier kunnen afdelingen zichzelf en vacatures laten zien aan potentiële kandidaten.
Daarnaast hebben we ingezet op het behoud van personeel. Mensen die niet weggaan hoeven we ten slotte niet te vervangen. Het programma 'Wij willen werken voor Almere' is onderdeel geworden van onze reguliere HR-activiteiten. We zijn gestart met de verlengde onboarding van personeel. Zo krijgen zij meer tijd en begeleiding om een goede start te maken in onze organisatie. Daarnaast hebben we in 2024 exitinterviews gehouden bij personeel dat toch vrijwillig vertrok. Dit om te leren en te kijken wat we kunnen doen om te zorgen dat personeel aan boord blijft. De informatie die we daaruit halen gaan we komende jaren gebruiken in onze HR-activiteiten.
Daarnaast zijn we organisatiebreed begonnen met Strategische Personeelsplanning. Hiermee kijken we welke vaardigheden nodig zijn voor de toekomst, waar we deze al in huis hebben en hoe we deze kunnen ontwikkelen en werven.
Tot slot hebben we in 2024 marktonderzoek gedaan, ter voorbereiding van de aanbesteding in 2025 van een nieuwe systematiek voor het medewerkersonderzoek.

Wat hadden we gepland (begroting)

De afgelopen jaren hebben we met succes ingezet op het werven van nieuwe medewerkers door de inzet van professionele recruiters. We merken dat dit niet langer volstaat om alle vacatures ingevuld te krijgen. Dit komt doordat er op de krappe arbeidsmarkt onvoldoende nieuw talent beschikbaar is.
Met het in 2023 gestarte programma 'Wij willen werken voor Almere!' zetten we daarom in op het bedenken, ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten die bijdragen aan het beter behouden van medewerkers voor onze organisatie. Hier gaan we in 2024 mee door. Zo ondernemen we acties om er voor te zorgen dat nieuwe medewerkers een goede start maken in de organisatie. Een ander voorbeeld is dat we exitinterviews gaan voeren met medewerkers die op eigen initiatief onze organisatie verlaten. Hier kunnen we van leren hoe we medewerkers beter aan ons kunnen binden.

We houden meer grip op inhuur

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Inhuur van personeel blijft nodig om ons werk voor de stad te kunnen blijven doen. We proberen zoveel mogelijk werk met vast personeel te kunnen doen, maar ontkomen niet aan inhuur. Belangrijk is dat we dit dan doelmatig en efficiënt doen. Hiervoor hebben we de inhuurdesk ingericht. Uit intern onderzoek blijkt dat

in huur die nu via de inhuurdesk loopt rechtmatig is. Er is wel een onrechtmatigheid geconstateerd wat betreft externe inhuur voor ICTAR. Hierover hebben wij u per raadsbrief van 1 april 2025 apart geïnformeerd. Dit heeft geen financiële effecten voor de gemeente maar is technisch gezien onrechtmatig en daarom wordt deze ook vermeld in onze rechtmatigheidsverantwoording bij deze programmarekening.
Uiteindelijk komt het inhuurpercentage in 2024 uit op 20,7%, dit is in lijn met voorgaande jaren en inmiddels al enige tijd stabiel. Het inhuurpercentage wordt berekend door de inhuurkosten te delen door de som van de kosten van vast en ingehuurd personeel. Wel zien we dat het aantal werknemers dat we inhuren daalt ten opzichte van het aantal medewerkers dat we in vaste dienst hebben.

Wat hadden we gepland (begroting)

In 2020 is een motie aangenomen met de oproep om de inhuur te beperken. De evaluatie van de uitvoering van de motie is dit jaar naar de raad toegestuurd. De conclusie is dat de organisatie kritischer is gaan kijken naar inhuur. Er is meer ruimte om goede inhuurkrachten als vaste medewerkers in dienst te nemen. Vooral door het opzetten van een centrale inhuurdesk hebben we als organisatie beter grip gekregen op inhuur. In de huidige krappe arbeidsmarkt is inhuur nodig om specifieke functies ingevuld te krijgen. Toch zetten wij ook in 2024 in op het zoveel mogelijk in dienst nemen van medewerkers en het beperken van inhuur.

Een goede werkgever zijn blijft belangrijk

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Een goede werkgever blijven is voor ons een fundamenteel uitgangspunt. Wij geloven dat het welzijn van onze medewerkers direct bijdraagt aan de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners.

In het kader van goed werkgeverschap hebben we aandacht voor verzuim en vitaliteit. Bij frequent verzuim voeren we vroeg in het proces een gesprek om te kijken hoe we de medewerker kunnen ondersteunen. Ook is de tijdelijke inzet van 2 fte extra inzetbaarheidsadviseurs behouden, wat zorgt voor betere verzuimbegeleiding voor zowel leidinggevenden als medewerkers. Vitaliteit heeft onder andere extra aandacht gekregen in de 'week van de vitaliteit'.
Ook is het programma 'Wij willen werken voor Almere' geïntegreerd in onze reguliere activiteiten, waarmee we structureel aandacht geven aan de ontwikkeling en betrokkenheid van ons personeel. Daarnaast bieden we via de Almere Academie een uitgebreid aanbod aan opleidingen en trainingen om de groei en deskundigheid van onze medewerkers verder te stimuleren.
Hoewel we in 2024 niet het gewenste aantal garantiebanen hebben gerealiseerd, blijft dit een belangrijk aandachtspunt. We blijven dit actief oppakken, onder andere door het gesprek aan te gaan met onze leidinggevenden. Zo versterken we niet alleen ons werkgeverschap, maar zorgen we er ook voor dat onze medewerkers optimaal voorbereid zijn om voor onze inwoners te zorgen.
Daarnaast dragen ook de initiatieven uit het onderdeel "We zetten meer in op het behoud van medewerkers" bij aan goed werkgeverschap.

Wat hadden we gepland (begroting)

Buiten het programma 'Wij willen werken voor Almere!' is het voor het behoud van medewerkers van belang dat wij een goede werkgever zijn voor medewerkers. In het kader van goed werkgeverschap blijven we ons inspannen om het verzuim terug te dringen. Bijvoorbeeld door de inzet van adviseurs inzetbaarheid, die leidinggevenden ondersteunen bij het verzuimmanagement. We investeren in de opleiding, training en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Ook zetten we in op een divers en inclusief personeelsbestand en het creëren van garantiebanen voor medewerkers met een arbeidsbeperking. Door onder andere managers te begeleiden bij het creëren van garantiebanen, zetten we in 2024 in op het realiseren van het hiervoor vastgestelde aantal banen.

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)

1. We zetten in op het behoud van personeel via het programma 'wij willen werken voor Almere!'.
2. We blijven in 2024 zoveel mogelijk inzetten op het in dienst nemen van medewerkers en het beperken van inhuur. Al zal inhuur nodig blijven om specifieke functies ingevuld te krijgen.
3. We zetten in op een divers en inclusief personeelsbestand en het creëren van garantiebanen voor medewerkers met een arbeidsbeperking.

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

1. Gerealiseerd, we hebben ingezet op personeelsbehoud onder andere door het realiseren van de verlengde onboarding.
2. De inzet op het verminderen van inhuur is gerealiseerd maar dit leidt niet tot lagere inhuurpercentages in 2024, wel is het aantal werknemers dat we inhuren lager geworden.
3. We hebben ingezet op een inclusief personeelsbestand en het realiseren van garantiebanen. Het vastgesteld aantal garantiebanen hebben we niet behaald. We voldoen aan het percentage vrouwen in managementfuncties, dit is meer dan het doel van 30%.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	104,0	105,2	-1,2
baten	1,7	1,8	0,1
totaal voor reservemutaties	**102,3**	**103,4**	**-1,1**
stortingen	0,0	0,0	0,0
onttrekkingen	1,4	1,4	0,0
totaal	**100,9**	**102,0**	**-1,1**

We hebben een nadeel van € 1,1 miljoen op de bedrijfsvoering

Dit bestaat uit verschillende voor- en nadelen:

- voordeel van € 4,2 miljoen door vertraging van ICT-projecten. Dit geld is via de kwartaalrapportages (projectvertraging) doorgeschoven naar 2025.
- voordeel van € 0,8 miljoen op ons vastgoed, met name door lagere kosten stadhuis.
- nadeel van € 0,8 miljoen door hogere inhuurkosten bij ICT op reguliere functies. Dit komt deels doordat inhuur duurder is dan vast personeel. Ook zijn enkele medewerkers boven formatie aangenomen.
- nadeel van € 1,7 miljoen op overhead ruimtelijk domein: hier staat deels een voordeel op andere activiteiten tegenover.
- nadeel van € 1,3 miljoen op overhead sociaal domein: extra inhuurkosten door (tijdelijke) vervanging van personeel door bijvoorbeeld ziekte of vacatureruimte.
- nadeel van € 1,8 miljoen op personeelszaken en juridisch advies: hogere inhuurkosten, inzet op behoud van personeel en verlagen van verzuim.
- € 0,5 miljoen op bestuursondersteuning: inhuurkosten en minder bijdragen uit andere budgetten voor onderzoek & statistiek.

Het is lastig om alle activiteiten hier toe te lichten. Daarom hebben we specifiek de oorzaken van de tekorten genoemd met de naam van de activiteit uit de totaalrekening. Daar worden ze individueel verder toegelicht.

Indicatoren

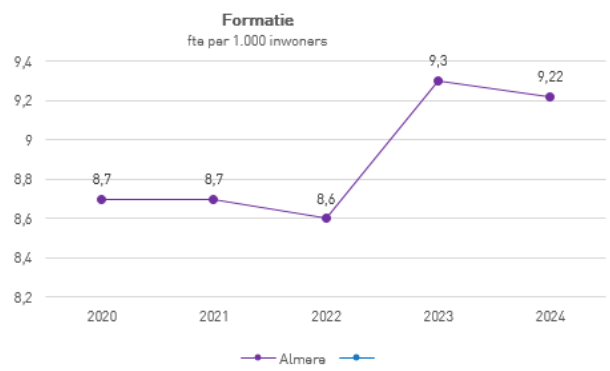

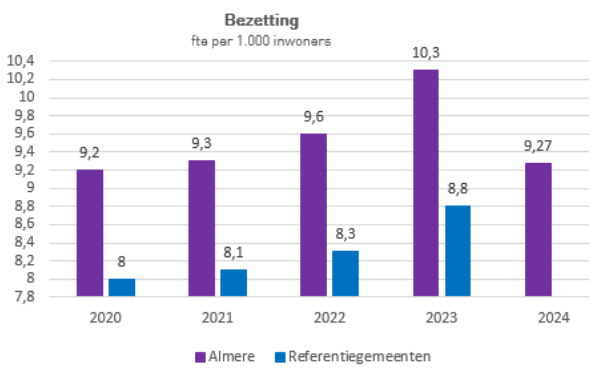

Formatie

Deze indicator geeft aan hoeveel functies de organisatie beschikbaar heeft per 1.000 inwoners. We zien dat dit na een aantal stabiele jaren in 2023 is gestegen. Dit komt door de investering die wij hebben gedaan in de organisatie. Deze is voor het eerst in 2023 terug te zien in de cijfers.

Bezetting

Deze indicator geeft aan hoeveel functies ingevuld zijn per 1.000 inwoners. Deze is in lijn met de stijging van de formatie. De referentiecijfers voor 2024 zijn nog niet beschikbaar.

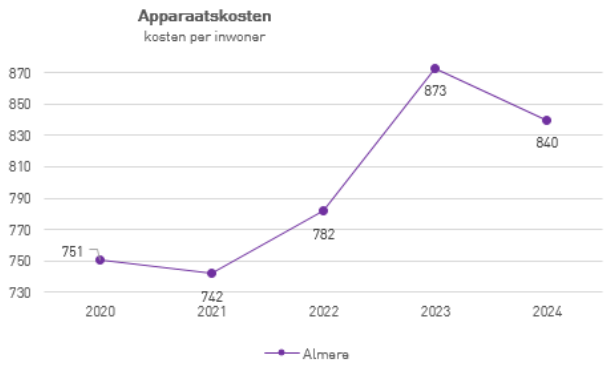

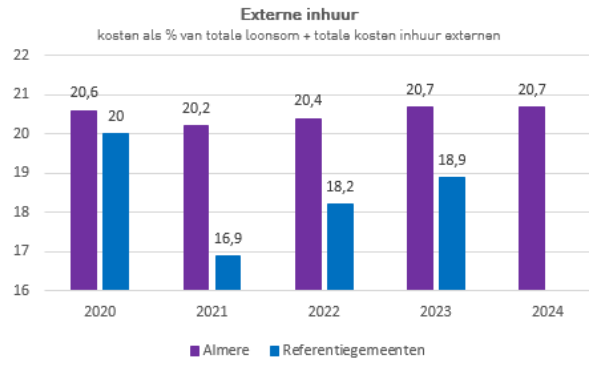

Apparaatskosten

Deze indicator geeft aan wat de apparaatskosten van de organisatie zijn per inwoner.

Externe inhuur

Deze indicator geeft aan wat de kosten van inhuur zijn ten opzichte van de totale loonsom, inclusief de totale kosten van externen. We zien dat deze indicator al enkele jaren redelijk stabiel is. In de paragraaf bedrijfsvoering gaan we in op de ontwikkeling van inhuur. De referentiecijfers voor 2024 zijn nog niet beschikbaar.

2.17 Financiën

Ambitie

We staan voor een groot aantal financiële problemen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Deze financiële uitdagingen komen vooral door de daling van de inkomsten uit het gemeentefonds. We moesten een bezuinigingstraject starten in 2024. In totaal is de raad akkoord gegaan met een bezuinigingspakket van € 14 miljoen structureel. Daarnaast heeft de raad ingestemd met € 11,5 miljoen aan inkomstenverhogingen. In 2025 zullen we monitoren en rapporteren over de stand van de invulling van de bezuinigingen.

In 2024 zijn we overgestapt van 'sparen naar lenen' om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte te betalen. In het programma 'openbare ruimte' en de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' ziet u welke investeringen we hebben gedaan in groot onderhoud en andere projecten. Daarnaast zijn we in 2024 gestart met een second opinion op de investeringsplanning uit het Strategisch Assetmanagementplan (SAMP).

Wat hadden we gepland (begroting)

Dit komt doordat de stad steeds groter wordt. Maar ook doordat de stad steeds ouder wordt. Daardoor moeten we investeren in het vervangen van bijvoorbeeld schoolgebouwen, wegen en bruggen. In deze begroting nemen we een besluit over hoe om te gaan met de kosten voor het beheer en onderhoud van de stad. Dit is de uitwerkingsopdracht 'grip op beheer'.
We maken in deze begroting de keuze om de vervanging van bijvoorbeeld bruggen, viaducten en dergelijke niet meer in één keer te betalen. We gaan hiervoor geld lenen. Hiermee kunnen we de kosten van deze investeringen uitsmeren over de jaren waarin we ze ook gebruiken. Zo houden we de eerste jaren geld over, waarmee we tegenvallers kunnen betalen. Tegelijk kunnen we zo veel meer geld investeren in het beheer en onderhoud.

We zetten extra geld apart gezet voor de groei van de stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben dit extra geld verdeeld. Budgetten die onvermijdelijk moeten groeien, omdat de stad groter wordt, hebben we verhoogd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek, de Veiligheidsregio, de GGU, de MRA en de contributie voor de VNG. Omdat de stad minder snel groeit dan we hadden verwacht kon de helft van het budget vrijvallen. Dit hebben we verwerkt in de derde kwartaalrapportage 2024.

Wat hadden we gepland (begroting)

In de begroting van vorig jaar hebben we geld gereserveerd waarmee we de groei van de stad kunnen betalen. Het gaat hierbij om jaarlijks € 1 miljoen extra budget vanaf 2026. De komende tijd gaan we bekijken hoe we dit bedrag het beste kunnen inzetten.

Per jaar is € 0,8 miljoen beschikbaar voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Bij het vaststellen van de begroting 2025 hebben we het bedrag verlaagd van € 0,8 miljoen naar € 0,5 miljoen. Met het resterende budget hebben we besloten om het Cultuurhuis Almere Buiten, de Gebiedsagenda Poort, de Driehoek en de Multi-ontmoetingsplek Poort te realiseren. Ook is er extra geld vrijgemaakt voor de realisatie van een buitenzwembad. Hiermee is het programma tot 2028 ingevuld.

Wat hadden we gepland (begroting)

We besluiten over de inzet van deze middelen als het bestedingsvoorstel in 2024 klaar is.

We werken aan onze financiële positie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Zonder aanvullende maatregelen zou de buffer negatief worden. Om dit te voorkomen, hebben we bezuinigd. Als onderdeel van deze bezuiniging hebben we € 59 miljoen in de buffer gestort, vanuit de reserve kapitaallasten. In het coalitieakkoord 2024-2026 is als doel een buffer van € 45 miljoen in 2026 afgesproken. Op basis van de 1e kwartaalrapportage 2025 verwachten we dat de buffer in 2026 op € 41 miljoen uitkomt. Bij de begroting 2026 kijken we opnieuw naar de stand van de buffer. Als we dan verwachten dat we het spaardoel niet zullen halen komen we met een voorstel.

Wat hadden we gepland (begroting)

Om te zorgen dat we onverwachte tegenvallers in de toekomst kunnen opvangen hebben we een buffer. We verwachten nu dat de buffer in 2026 op € 5,5 miljoen staat. Het doel is om in 2026 € 60 miljoen gespaard te hebben. We gaan nu niet bezuinigen om dit doel te halen. Wel spreken we af om toekomstige, incidentele meevallers, bijvoorbeeld uit het jaarresultaat, en winsten uit het grondbedrijf in de buffer te sparen. In ieder geval totdat de buffer op het spaardoel van € 60 miljoen staat.

Voor het einde van dit jaar komen we met een structurele invulling van de Takendiscussie

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in januari 2024 de takendiscussie afgerond. Bezuinigingen die daaruit voortkwamen en we niet meteen konden invullen volgen we in de bezuinigingsmonitor. Dat was niet genoeg om de financiën op orde te brengen. Daarom heeft het college vlak voor het zomerreces, zoals hiervoor al gezegd, een extra bezuinigingspakket aan de raad aangeboden. Dit pakket is verwerkt in de Programmabegroting 2025.

Wat hadden we gepland (begroting)

In deze begroting lossen we de takendiscussie op voor het jaar 2024.

We verbeteren de budgetcyclus en onze financiële documenten

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De nieuwe financiële verordening, waarin zowel koersnotitie als kwartaalrapportage zijn opgenomen, is door u in 2024 vastgesteld. Tegelijk evalueren we onze werkwijze continu. Zo is er in het najaar een gesprek geweest met de auditcommissie. Daarbij hebben we afgesproken dat we de tweede en vierde kwartaalrapportage beperken tot de financiële afwijkingen. De bezuinigingen en de risico's actualiseren we alleen in de eerste en derde kwartaalrapportage.
Verder hebben we afgesproken ook in 2025 met een koersnotitie te werken.

Wat hadden we gepland (begroting)

In de afgelopen jaren zijn we met nieuwe financiële documenten gekomen om de raad beter te informeren of mee te nemen in besluitvorming. Voorbeelden zijn de financiële kwartaalrapportages en het Koersdocument, dat de raad in aanloop naar deze begroting voor het eerst besproken hebt. We kijken hoe deze documenten werken. Als deze goed werken, verwerken we deze in onze financiële spelregels, de zogenaamde financiële verordening. De raad wordt hierbij betrokken.

We besteden aandacht aan maatschappelijke effecten en meetbare doelstellingen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2024 hebben we een experiment om maatschappelijke effecten beter in kaart te brengen afgerond. Vanwege de bezuinigingsopgave die in 2024 plaatsvond is het niet gekomen tot een officiële eindevaluatie. Wel bleek de manier om maatschappelijke effecten te meten die we bedacht hadden voor het experiment te ingewikkeld en niet aan te sluiten op de reguliere budgetcyclus. We kijken nu naar een nieuwe manier om op een laagdrempelige en relevante manier informatie te rapporteren over de maatschappelijke effecten die we bereiken als gemeente.
We hebben in de begroting 2024 voor het eerst per programma een lijst met concrete doelstellingen opgenomen. In deze jaarrekening rapporteren we u over de mate waarin de doelstellingen zijn gehaald.
In het voorjaar van 2025 willen we met u evalueren of dit voor u als raad toegevoegde waarde heeft en welke verbeteringen er mogelijk zijn.

Wat hadden we gepland (begroting)

Dit zijn beiden wensen van de raad. We zijn met een experiment begonnen om in kaart te brengen welke maatschappelijke effecten we bereiken. Oftewel wat we bereiken voor onze inwoners en de maatschappij met wat we doen. Begin 2024 zullen we u over de uitkomsten van dit experiment informeren. Als dit experiment goed uitpakt verwerken we de maatschappelijke effecten van ons beleid in de budgetcyclus.
De raad heeft bij de behandeling van de Programmarekening 2022 een motie aangenomen over het meer verantwoorden over meetbare en concrete doelstellingen. We zetten in deze begroting een eerste stap door meer concrete doelstellingen op te nemen. In 2024 gaan we dit verbeteren, zowel in onze verantwoording (jaarverslag) als in onze planning (begroting).

Doelstellingen bij dit programma

Wat hadden we gepland (begroting)	*Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)*
1. We besteden aandacht aan maatschappelijke effecten en meetbare doelstellingen.	1. We hebben aandacht aan maatschappelijke effecten besteed maar dit heeft niet geleid tot een concreet eindresultaat. Meetbare doelstellingen: een eerste opzet gemaakt in de begroting en jaarrekening 2024.
2. Bij de eerste kwartaalrapportage 2024 komen we met een voorstel hoe we de autonome groei in de begroting gaan toedelen.	2. Hiervoor is een voorstel in uitwerking. In 2025 zullen we dit in de begroting verwerken.
3. In de begroting van 2025 komen we met een voorstel voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen.	3. Behaald. In de begroting 2025 is een bestedingsplan opgenomen tot en met 2028.
4. We werken aan het op peil brengen van de buffer door meevallers in deze buffer te storten.	4. In de begroting 2025 is een extra storting in de buffer gedaan van € 59 miljoen. Bij de begroting 2026 kijken we opnieuw of de buffer toereikend is. Als het nodig is, nemen we extra maatregelen.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	7,4	9,6	-2,2
baten	559,1	563,1	4,0
totaal voor reservemutaties	**-551,8**	**-553,5**	**1,8**
stortingen	130,3	130,3	0,0
onttrekkingen	104,6	104,1	-0,5
totaal	**-526,0**	**-527,3**	**1,3**

We betalen € 1,3 miljoen meer vennootschapsbelasting
Dit komt vooral door een ontvangen nabetaling over een grondverkoop uit het verleden. Hierdoor is de (fiscale) winst hoger dan begroot, en moeten we dus ook meer vennootschapsbelasting betalen. Een verdere toelichting op het resultaat van het grondbedrijf is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

We krijgen € 2,2 miljoen meer uit het gemeentefonds
Voor € 1 miljoen bestaat dit uit extra geld dat wij als gemeente pas laat hebben ontvangen van Rijk via de decembercirculaire die op 12 december 2024 is gepubliceerd. Daarnaast ontvangen we voor een aantal maatstaven uit het gemeentefonds meer geld dan we hadden begroot. Dit komt met name doordat we meer huishoudens met een laag inkomen hebben, meer inwoners met een migratie achtergrond en meer bedrijfsvestigingen dan we hadden geraamd. Dit zorgt voor een voordeel van € 1,2 miljoen.

We hebben € 0,4 miljoen meer aan belastingopbrengsten
Dit komt met name doordat we € 0,3 miljoen meer inkomsten voor buitenreclame hebben ontvangen. Bij de tweede kwartaalrapportage van 2024 hebben we deze inkomsten nog verlaagd met € 1 miljoen omdat het de contractant nog niet gelukt was om alle panelen geplaatst te krijgen. Dit wordt veroorzaakt door een langere levertijd van de panelen maar ook door de lange doorlooptijd bij de netbeheerder om de panelen aangesloten te krijgen op het elektriciteitsnet. De inkomsten blijken nu toch hoger te zijn. De overige € 0,1 miljoen zijn diverse kleinere afwijkingen.

De rentevergoeding was € 0,3 miljoen hoger
Wij hebben in 2024 tijdelijk teveel geld in kas gehad en hebben dit ondergebracht bij het Rijk, dat noemen we 'schatkistbankieren'. Hiervoor hebben wij een vergoeding ontvangen. Deze vergoeding hadden wij niet begroot.

Onttrekking saldireserve € 0,5 miljoen lager dan begroot, ook € 0,5 miljoen lagere kosten
Per saldo heeft dit op het resultaat geen effect.

De overige € 0,3 miljoen komt diverse kleinere verschillen.

Indicatoren

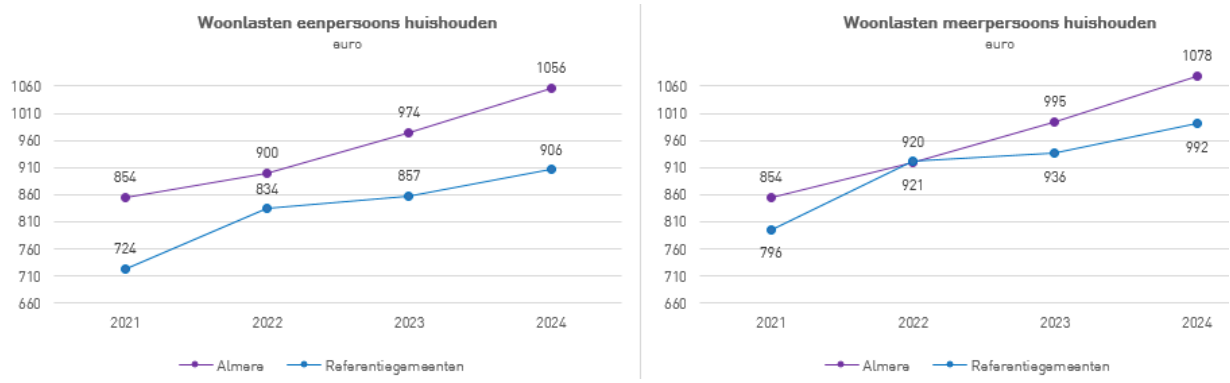

Woonlasten eenpersoons huishouden
Dit is het totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Woonlasten meerpersoons huishouden
Dit is het totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in onze risico's. Dit zijn de risico's die financiële gevolgen kunnen hebben voor de gemeente. Voor deze risico's hebben we geld apart gezet in reserves. Op deze manier kunnen we het risico opvangen als het zich voordoet.

We onderscheiden twee soorten risico's:

- risico's met een eenmalig karakter: dit zijn risico's die zich maar één keer kunnen voordoen. Bijvoorbeeld dat we worden aangesproken op een garantstelling.
- risico's met een mogelijk structurele impact: dit zijn risico's die zich elk jaar opnieuw kunnen voordoen. Bijvoorbeeld dat de bezuinigingen van de jeugdhulp niet kunnen worden ingevuld.

We maken dit onderscheid omdat we moeten weten hoeveel geld we apart moeten houden om de risico's op te vangen. Voor eenmalige risico's hoeven we minder geld apart te zetten dan voor structurele risico's.

Risico's en risicoreserves

In gemeenteland wordt er vaak gepraat over het weerstandsratio van minimaal 1. Bij een ratio van 1 zijn je risico's net zo groot als je reserves. De gedachte hierachter is dat je dan genoeg geld in de 'spaarpot' hebt om je tegenvallers te betalen. Om hierover wat meer inzicht te geven gaan we hieronder eerst in op de reserves, en daarna op de risico's. En natuurlijk laten we ook het weerstandsratio zien, om antwoord te geven op de vraag of er genoeg geld gespaard is.

Algemene dienst en Grondbedrijf

In deze paragraaf proberen we een totaalbeeld te schetsen van de risico's en buffers. We splitsen daarbij de risico's en buffers in twee kernactiviteiten:

- de risico's en buffers van de algemene dienst:
  De algemene dienst zijn de 'normale' taken die een gemeente uitvoert. Dus bijvoorbeeld, welzijn, jeugdhulp en Wmo, beheer van de stad, vergunningverlening, bedrijfsvoering etc. Dit zijn taken die alle gemeenten doen
- de risico's van het Grondbedrijf
  Dit is belangrijk omdat de gemeente Almere één van de grootste grondbedrijven van Nederland heeft. Het grondbedrijf heeft een eigen systeem van risico inventarisatie en risicobeheersing. Daarom behandelen we die hieronder ook apart.

Hierbij geldt wel dat we uiteindelijk één gemeente zijn. Dus als het grondbedrijf niet genoeg buffers heeft om alle risico's op te vangen, dan zal de algemene dienst dit moeten compenseren. Dit hebben we ook gezien ten tijde van de financiële crisis. Toen moesten we bezuinigen om de tekorten van het grondbedrijf te kunnen betalen.

Risico's en buffers van de algemene dienst

Zoals u in deze grafiek kan zien hebben we genoeg geld in de risicoreserve van de algemene dienst, om de risico's op te kunnen vangen.

Het is wettelijk verplicht om in de begroting een 'stelpost' voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Dit bedrag staat in de begroting zodat het college bij een calamiteit direct kan handelen. Wij ramen hiervoor ongeveer € 0,5 miljoen in het lopende jaar (2025) en volgend begrotingsjaar (2026) om onvoorziene risico's op te vangen. Dit noemen we ook wel de stelpost 'onvoorziene uitgaven'.

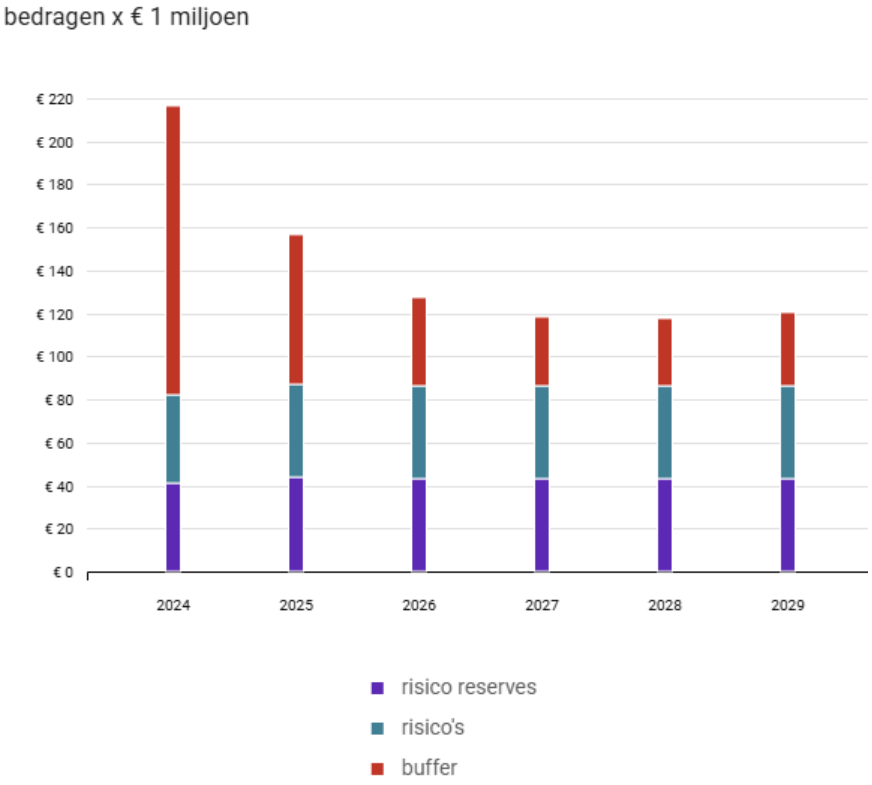

Daarnaast hebben we nog de buffer. Dit heet ook wel de algemene reserve. Daar zit eind van 2024 € 134 miljoen in. Dat lijkt heel veel geld, maar we verwachten dat dit bedrag de komende jaren terugloopt naar € 41 miljoen in 2026. Dit komt omdat we de komende jaren meer uitgaven verwachten dan inkomsten. Dat tekort betalen we uit de buffer. Het bedrag dat daarna over blijft is beschikbaar voor tegenvallers. Dit ligt onder de doelstelling van het coalitieakkoord van € 45 miljoen in 2026. We vinden de buffer voor nu toereikend. In de loop van 2025 kijken we opnieuw naar de financiële situatie. Als we dan nog steeds verwachten dat er in 2026 geen € 45 miljoen in de buffer zit, dan gaan we bij de Programmabegroting 2026 voorstellen doen om dit alsnog aan te vullen.

Risico's en buffers van het grondbedrijf

In de paragraaf grondbeleid geven we een uitgebreide toelichting van de risico's en buffers van het grondbedrijf. We noemen hier de hoofdzaken.
We hebben dus genoeg geld om de risico's te betalen. Het geld dat over is noemen we het 'vrij besteedbaar vermogen'. Dit noemen we ook wel de 'winstafdracht van het grondbedrijf'. Dit wordt jaarlijks onttrokken aan het weerstandsvermogen ten gunste van het resultaat van de algemene dienst.

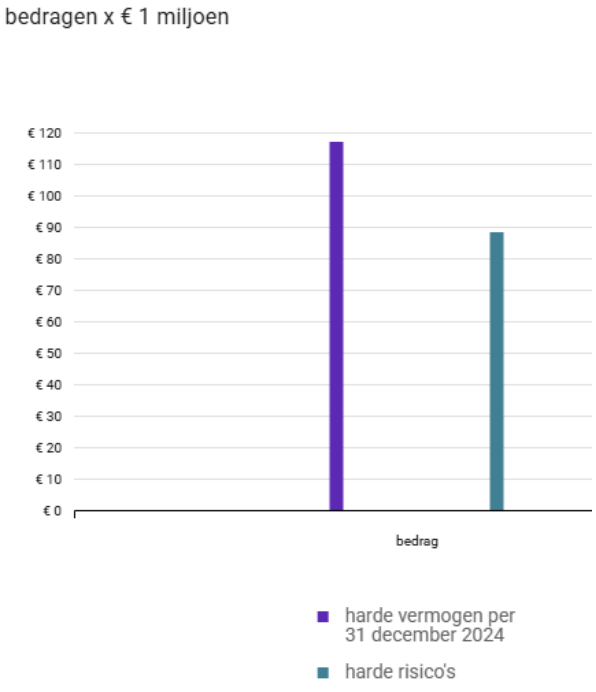

Het zachte vermogen is geld dat we nog kunnen verdienen met toekomstige grondverkopen

Tegenover dit nog te verdienen geld, staan ook risico's. Toekomstige winst is immers onzeker. Ook hier stellen we de eis dat het vermogen hoger moet zijn dan de risico's. Als dat niet zo is, dan moeten we extra 'hard' geld opzij zetten.

Ons zachte vermogen (=verwachte toekomstige winst) is genoeg om onze verwachte risico's te kunnen betalen. Toekomstige winsten mogen we niet nu al besteden. Dat betekent dus ook dat we nu geen bestemming geven aan het surplus van € 34 miljoen.

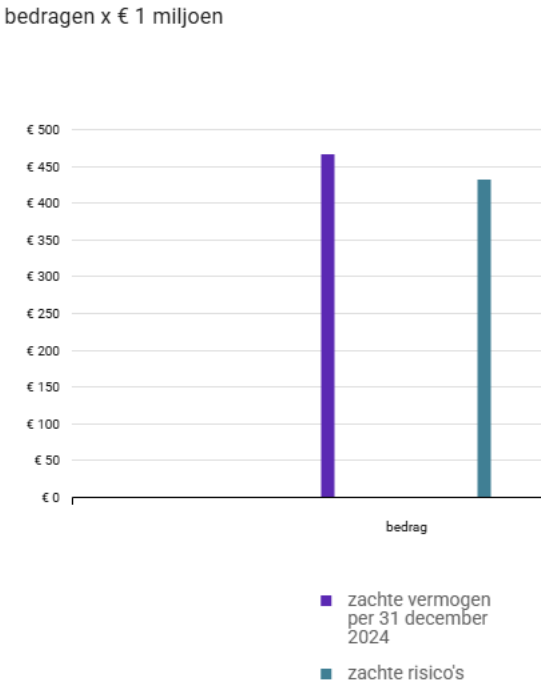

We hebben genoeg buffers voor onze risico's

Als je naar onze risico's en buffers kijkt, dan kunnen we concluderen dat we genoeg buffer hebben om de risico's te betalen. We presenteren hier nog even de belangrijkste posten:

	risico's	reserve	weerstandsratio
Risico's Algemene dienst (2026)	43,1	43,1	1,00
Buffer Algemene dienst (2026)	onbekend	41	
Harde vermogen grondbedrijf (stand 31-12-2024)	88,2	117,0	1,33
Zachte vermogen grondbedrijf (stand 31-12-2024)	431,8	465,9	1,08
Totaal	**563,1**	**667,0**	**1,18**

Het weerstandsvermogen is de mate waarin we in staat zijn de financiële gevolgen van risico's die zich voordoen op te vangen. Dit wordt enerzijds opgebouwd uit de weerstandscapaciteit, ook wel het 'beschikbare weerstandsvermogen' genoemd. Deze bestaat uit de hiervoor beschreven reserves. En anderzijds uit de benodigde weerstandscapaciteit. Dit is het bedrag dat nodig is om alle risico's in de begroting waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, in financiële zin af te dekken. In gemeenteland wordt er vaak gepraat over een weerstandsratio van minimaal 1. Bij een ratio van 1 zijn de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) net zo groot als de reserves (beschikbare weerstandscapaciteit). De gedachte hierachter is dat dan genoeg geld in de 'spaarpot' zit om tegenvallers te betalen. Zoals in bovenstaande tabel te zien komt onze weerstandsratio afgerond uit op 1,2. Dit wordt door onze toezichthouder als 'voldoende' aangemerkt.

We nemen hier bewust de stand van de risico's en de buffer algemene dienst van 2026 op. Dit komt omdat we de in 2025 en 2026 verwachte begrotingstekorten (perspectief) nog uit de buffer moeten betalen. Om ons weerstandsvermogen te bepalen vinden we het belangrijk om ook deze verwachte tekorten mee te nemen. Zo weten we wat er vrij beschikbaar is om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen. Na 2026 verwachten we een klein positief saldo, deze nemen we voorzichtigheidshalve niet mee. Daarnaast hebben we een coalitieakkoord 2024-2026 gesloten, waarin een spaardoel voor de buffer in 2026 hebben afgesproken van € 45 miljoen.

Eenmalige risico's binnen het grondbedrijf

De gemeente Almere heeft een groot grondbedrijf. We hebben kosten gemaakt die we nog moeten terugverdienen met de verkoop van grond. Dit noemen we de boekwaarde. Daarnaast moeten we de komende jaren ook nog meer investeren om grond verkoopklaar te maken. Deze verkoop is van groot belang,

want hiermee moeten we niet alleen de nog te maken kosten terugverdienen, maar ook de kosten die we reeds gemaakt hebben. Daarbij hebben we te maken met de economische omstandigheden. Dit betekent dat inkomsten niet vanzelfsprekend zijn en ook kunnen tegenvallen.
We hebben in het verleden al vele miljoenen moeten afwaarderen op de grondwaarde. Dit speelde toen het economisch niet goed ging (nasleep kredietcrisis). Het is daarom belangrijk om de risico's binnen het grondbedrijf goed in beeld te hebben.
In onderstaande risicokaart geven we een beeld van deze risico's. De risico's zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- Algemene risico's. Dit zijn risico's die voor 100% binnen de reserve van het grondbedrijf worden afgedekt (harde buffer, deze staan helemaal rechts in de grafiek).
- Risico's van negatieve grondexploitaties. Deze risico's dekken we ook af binnen de reserve van het grondbedrijf (harde buffer), tegen het kanspercentage.
- Risico's van positieve grondexploitaties. Deze risico's dekken we niet af binnen de reserve van het grondbedrijf. We brengen deze in mindering op de toekomstige winstverwachting (zachte buffer).

We beschrijven de risico's elk jaar uitgebreid in het MPGA. In de paragraaf Grondbeleid gaan we in op de omvang van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Er is daar ook een toelichting op de risico's opgenomen. Hieronder is een totaaloverzicht van het geheel van de risico's opgenomen (y-as: risicobedrag, x-as: kanspercentage).

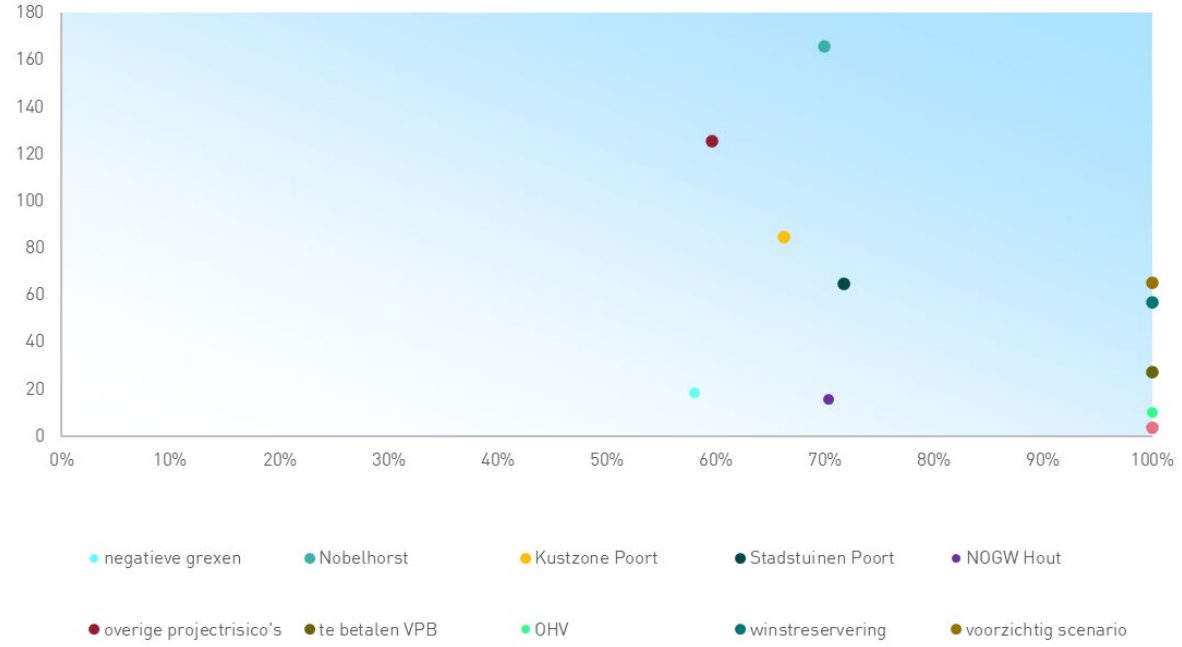

Eenmalige risico's binnen de algemene dienst

Hier geven wij een toelichting op de risico's binnen de algemene dienst. Daarmee bedoelen we de risico's die te maken hebben met het uitvoeren van alle gemeentelijke taken, behalve die van het grondbedrijf. We actualiseren onze risico's vier keer per jaar bij de kwartaalrapportage. In het eerste en derde kwartaal doen we dit uitgebreider. Op deze momenten moet er namelijk ook een risicoparagraaf worden opgesteld voor de programmarekening en de programmabegroting.
In de tabel zijn al onze risico's waarvoor we een reservering opnemen zichtbaar. Per saldo komt ons totaal aan risico's op € 153 miljoen. We hebben ook berekend wat de kans is dat het risico zich voordoet. Daarmee berekenen we hoeveel geld we moeten reserveren in onze reserve. Dat risicobedrag komt uit op € 43,1 miljoen. De risico's en wijzigingen worden verderop in dit hoofdstuk toegelicht.

Risico's

We actualiseren onze risico's twee keer per jaar, bij de eerste en derde kwartaalrapportage. De risico's zijn met name toegenomen door het opnemen van een risico voor het realiseren van het buitenzwembad en afbouwtrajecten cultuur. Alle risico's worden toegelicht in de eerste kwartaalrapportage 2025. Daarnaast hebben we onze vertrouwelijke risico's geactualiseerd. Hierover wordt u geïnformeerd met de raadsbrief vertrouwelijke risico's, die bij het raadsvoorstel van de eerste kwartaalrapportage 2025 wordt verstuurd.

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag PB 2025
bedrijfsvoering				
Transformatie ict omgeving	6.000	60%	3.624	3.268
participatie				
Afbouwtrajecten cultuur	3.000	20%	1.000	
Taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio	5.000	60%	3.000	3.000
Garantstelling Huisvuilcentrale	25.400			
projecten				
Tijdelijke huisvesting Annapark	13.422	20%	2.700	2.700
realisatie buitenzwembad	3.600	40%	1.400	
Zorgplichten Oosterwold	8.500	60%	4.500	4.500
Floriade businesscase				1.400
sociaal domein				
Bezuinigingen jeugdhulp	42.000	40%	15.600	15.600
wetgeving				
Omgevingswet en WKB	5.000	60%	3.000	3.000
overige risico's	10.473		2.550	2.227
vertrouwelijke risico's	18.063		5.757	3.808
totaal	**140.458**		**43.131**	**39.503**

Grote projecten

Naast risico's die voortkomen uit reguliere processen en het uitvoeren van beleid benoemen we ook niet-routinematige grote projecten of programma's. Deze projecten hebben vaak een grote meerwaarde voor de stad en de samenleving of voor de organisatie, maar hebben ook een verhoogd risicoprofiel.

Het college doet daarom in de begroting een voorstel voor een lijst met grote programma's en projecten. Met deze lijst wordt in beeld gebracht op welke wijze de raad in gelegenheid gesteld wordt de voortgang te monitoren. In samenspraak met de raad worden per project afspraken gemaakt over de wijze van informatievoorziening. De lijst is getoetst aan de vastgestelde criteria voor grote projecten zoals vastgesteld in de kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen.

Op dit moment zijn wij bezig met de actualisatie van deze kadernota. Hierin nemen we de adviezen uit het rapport 'Raadsenquête Floriade' mee.

Nr	Programma / project	wijze van informatievoorziening
1	Projecten binnen FVA *(Flevocampus; Nationaal Park Nieuw Land – Almeerse Poort; Station en Omgeving, Almere Centrum, Rondje Weerwater, Kustzone Poort)*	Via de reguliere P&C cyclus, zie de paragraaf FVA bij de programmabegroting en programmarekening.
2	Ontwikkeling van en sturing op jeugd- en gezinshulp: • Invoeren gebiedsgerichte gezinsteams • Aanbesteding jeugdhulp zonder verblijf • Hervormingsagenda jeugdhulp • Aanbesteding jeugdhulp met verblijf en transformatie van zorg • Verbeteren van de informatievoorziening	Kwartaalrapportage Jeugd Begroting en financiële kwartaalrapportages Aparte besluitvorming raad over aanbesteding jeugdhulp zonder verblijf en gebiedsgerichte gezinsteams
3	Financiële positie grondbedrijf	Via de reguliere P&C cyclus, zie de paragraaf grondbeleid bij de programmabegroting -rekening
4	Implementatie Omgevingswet (incl. Wkb)	Via de reguliere P&C cyclus en/of aparte voorstellen.

Financiële kengetallen

bedragen x € 1 miljoen

meerjarige balans	2024	2025	2026	2027	2028
materiële vaste activa					
economisch nut	890	926	1.008	1.026	1.099
waardecorrectie	-86	-86	-86	-86	-86
financiële vaste activa	29	29	29	29	29
vlottende activa					
bouwgronden in exploitatie	298	389	466	482	469
waardecorrectie gronden	-84	-73	-86	-86	-84
overige vlottende activa	158	217	143	143	143
totaal activa	**1.205**	**1.402**	**1.474**	**1.509**	**1.570**
vaste passiva					
eigen vermogen	459	469	340	347	366
voorzieningen	71	73	58	63	62
langlopende leningen	460	484	828	852	894
vlottende passiva					
kortlopende leningen	128	211	160	160	160
overlopende passiva	88	165	88	88	88
totaal passiva	**1.205**	**1.402**	**1.474**	**1.509**	**1.570**

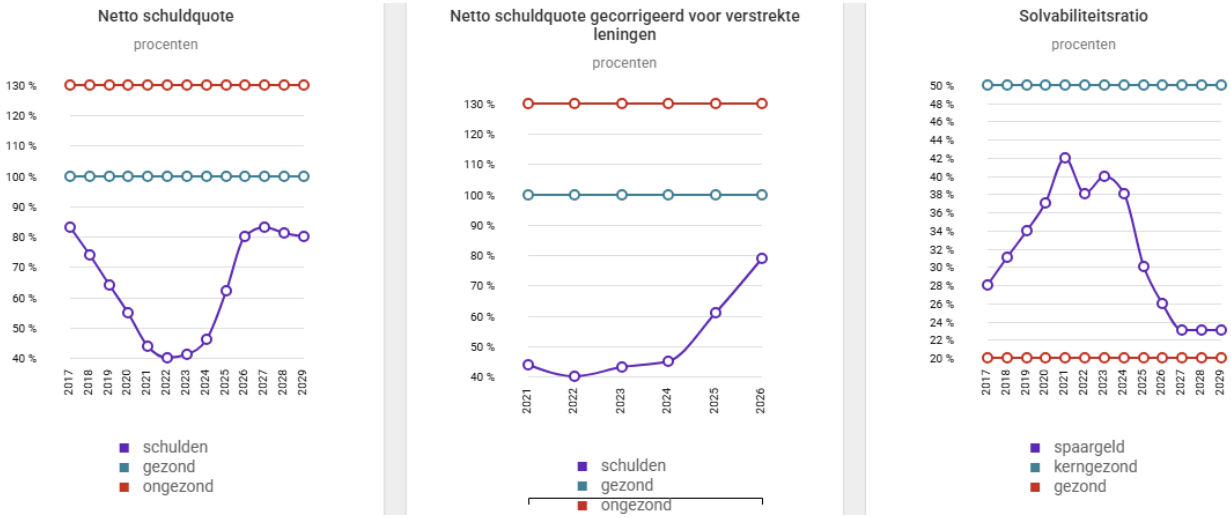

Netto schuldquote

De netto schuldquote laat zien hoeveel schulden we hebben ten opzichte van ons jaarinkomen. Als je schulden minder dan 100% van je inkomen is, dan ziet het er gezond uit. Als de schulden hoger zijn dan 130% is het ongezond. Zoals uit de grafiek blijkt zijn onze schulden de laatste jaren flink gedaald. De komende jaren verwachten we een stijging van onze schulden. We blijven ruim onder de grens van een gezonde schuldquote.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Soms leent de gemeente ook geld om dit door te lenen aan verbonden partijen of andere instellingen. Deze uitgeleende gelden zijn opgenomen onder Financiële Vaste Activa. Voor dit kengetal trekken we deze uitgeleende gelden af van de schulden. Hiermee laten we zien hoeveel 'eigen' schulden we hebben ten opzichte van ons jaarinkomen. Dit percentage is iets lager, en nog steeds ruim onder de grens van een gezonde schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit is het percentage van ons spaargeld (reserves) ten opzichte van ons bezit (balanstotaal). Als je te weinig spaargeld hebt kun je in financiële problemen komen. Als we tenminste 20% van ons bezit met eigen spaargeld financieren wordt dat als gezond aangemerkt. Als je meer dan 50% van je bezit met eigen geld hebt betaald ben je kerngezond.

Wij zitten hier tussenin. Zo op het eerste gezicht is onze spaarpot behoorlijk goed gevuld. Maar hierbij moeten we wel opmerken dat veel van ons spaargeld al een bestemming heeft. Denk bijvoorbeeld aan het Fonds Verstedelijking Almere. Daarom vinden we het beter om naar de buffer te kijken. Dat is onze 'vrije' reserve die we bij tegenvallers kunnen aanspreken. Eind 2024 zit daar ruim € 133 miljoen in, daar gaat het tekort over 2024 van € 3,5 miljoen nog vanaf. Vanaf 2025 loopt deze terug door de verwachte begrotingstekorten.

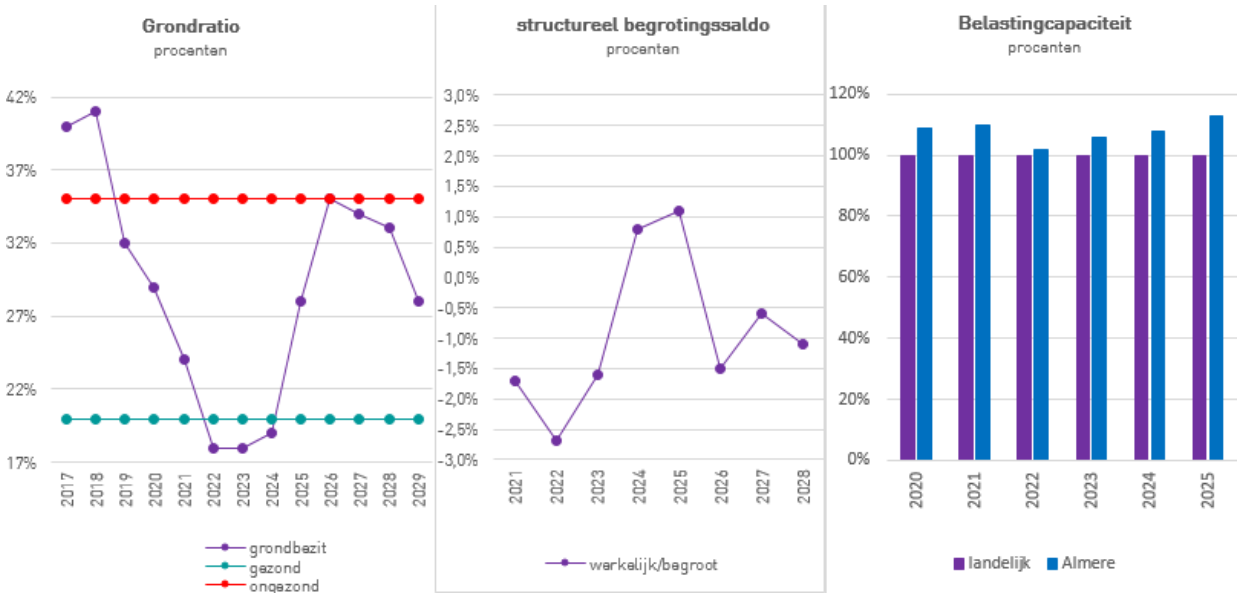

Grondratio

De grondratio geeft aan hoeveel grond we in ons bezit hebben, ten opzichte van ons jaarinkomen. Dit is belangrijk, want als je teveel grond in je bezit hebt dan kun je in de financiële problemen komen. Als je meer dan 35% grond hebt, wordt de provincie bezorgd.
In de jaren 2011 tot 2015 hadden we veel te veel grond, vooral als gevolg van de kredietcrisis en de impact daarvan op de woningmarkt. We hebben toen veel grond moeten afwaarderen. Vanaf 2015 is de grondverkoop weer gaan lopen. Inmiddels hebben we een gezond grondbedrijf. In 2025 en 2026 stijgt de ratio door nieuwe grondexploitaties en bijvoorbeeld het terugkopen van Hortus. Na 2026 verwachten we dat de ratio weer naar een gezonder niveau zal dalen, door de geplande grondverkopen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met nieuw te openen grondexploitaties.

Structureel begrotingssaldo

Met dit kengetal kun je zien of onze begroting ook op lange termijn sluitend is. Voor het financieel toezicht is dit kengetal van belang en daarom opgenomen. De getallen zijn een percentage van het begrotingssaldo ten opzichte van de totale omvang van onze begroting.
Het saldo van onze elk jaar terugkerende uitgaven en inkomsten moet op zijn minst nul zijn. Uit de grafiek blijkt dat we voor 2024 een positief saldo hebben. Sinds de jaarrekeningen van 2021 t/m 2023 blijkt dat we elk jaar structureel geld tekort komen. Dat verwachten we ook in de komende jaren vanaf 2026. Dat komt omdat we dan grote bezuinigingen openstaan die wij aftrekken van het saldo. Als deze bezuinigingen worden ingevuld kan het omslaan naar een positief saldo.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin wij bij het voordoen van een financiële tegenvaller, dit indien nodig in het volgende begrotingsjaar kunnen opvangen door extra belastinginkomsten. Of de mogelijkheid om hiermee ruimte te creëren voor extra beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven wordt de hoogte van de tarieven in Almere vergeleken met de landelijk gemiddelde tarieven. Naast de ozb wordt ook gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld, er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt.

We zien dat de woonlasten in Almere in 2025 voor een meerpersoonshuishouden 13% hoger zijn dan het landelijke gemiddelde. In Almere betaalt een gezin gemiddeld € 1.186 per jaar en landelijk is dat € 1.052. Ten opzichte van andere gemeenten zijn er 61 gemeenten duurder dan Almere en 280 gemeenten goedkoper.

3.2 Lokale heffingen

Inleiding

Jaarlijks bij de begroting worden de lokale heffingen door de raad vastgesteld. In de paragraaf lokale heffingen van de begroting bent u daarover geïnformeerd. In de jaarrekening lichten we toe wat we uiteindelijk aan belastingen en heffingen hebben ontvangen. De kosten die we daarvoor hebben gemaakt lichten we in deze paragraaf niet toe. Die treft u aan op de diverse programma's. De effecten die hieruit voortvloeien betrekken we bij onze tariefvoorstellen voor 2026.

In onderstaande tabel is te zien dat we in totaal € 161,6 miljoen aan belastingopbrengsten en bestemmingsheffingen begroot hadden in 2024. Dit komt overeen met 12,5% van de totale begrote inkomsten van € 1,3 miljard van de gemeente. De werkelijke opbrengsten vanuit de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn € 1,4 miljoen hoger uitgekomen op € 163,0 miljoen. Dit komt doordat de belastingopbrengsten en de bestemmingsheffingen beide hoger zijn uitgevallen dan begroot. Dit wordt in de hierna volgende onderdelen verder toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

product	aandeel in %	begroot	werkelijk	resultaat
belastingopbrengsten	5,0%	-64,4	-64,9	0,4
bestemmingsheffingen	7,5%	-97,2	-98,2	1,0
totaal	**12,5%**	**-161,6**	**-163,0**	**1,4**

Belastingopbrengsten

In onderstaande tabel zijn de afwijkingen op onze belastingopbrengsten in beeld gebracht. In totaal hebben we € 0,4 miljoen meer opbrengsten ontvangen dan begroot. Onder de tabel worden de afwijkingen toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

product	aandeel in %	begroot	werkelijk	resultaat
ozb woningen en niet-woningen	4,7%	-61,5	-61,5	0,0
toeristenbelasting	0,1%	-1,4	-1,5	0,1
buitenreclame	0,1%	-1,5	-1,8	0,3
precariorechten	0,0%	-0,1	-0,1	0,0
totaal	**5,0%**	**-64,4**	**-64,9**	**0,4**

Onroerende zaakbelasting

De werkelijke opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting (Ozb) voor eigenaren van woningen en voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen zijn nagenoeg gelijk aan wat we begroot hadden. In 2023 waren deze opbrengsten € 57,2 miljoen. We hebben in 2024 meer Ozb opbrengsten doordat de tarieven in 2024 zijn verhoogd met 7,15% en doordat er meer woningen en bedrijfspanden bij zijn gekomen.

Toeristenbelasting

Bij de derde kwartaalrapportage van 2024 waren de begrote opbrengsten voor 2024 al verhoogd met € 0,2 miljoen. Dit hebben we gedaan omdat een groot deel van de hotelkamers gebruikt wordt voor opvang van vluchtelingen, met name Oekraïners. Omdat zij in Almere staan ingeschreven ontvangen we hiervoor geen toeristenbelasting, maar we worden hiervoor wel door het Rijk gecompenseerd. De bezettingsgraad (100%) ligt voor deze hotelkamers daardoor hoger dan de verwachte bezettingsgraad van 70%. De werkelijke opbrengsten blijken nu nog iets hoger.

Buitenreclame

Bij de tweede kwartaalrapportage van 2024 hebben we onze reclame inkomsten voor 2024 met € 1 miljoen naar beneden bijgesteld omdat het de contractant nog niet gelukt was om alle reclamepanelen geplaatst te krijgen. Dit wordt veroorzaakt door een langere levertijd van de panelen maar ook in hoge mate door de lange doorlooptijd bij de netbeheerder om de panelen aangesloten te krijgen op het elektriciteitsnet. De inkomsten

blijken nu toch € 0,3 miljoen hoger te zijn. Bij de vierde kwartaalrapportage van 2024 zijn de inkomsten voor 2025 en verder hiervoor ook verhoogd.

Heffingen met bestemming

Voor de heffingen met bestemming hebben we in totaal een voordelig resultaat van € 1 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door drie afwijkingen. Deze worden onder de tabel toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

product	aandeel in %	begroot	werkelijk	resultaat
afvalstoffenheffing	3,0%	-39,3	-39,4	0,1
rioolheffing	1,7%	-22,6	-22,6	0,0
parkeren (privaat en publiekrechtelijk)	1,6%	-20,3	-21,1	0,9
Omgevingswet leges	0,8%	-10,0	-8,5	-1,5
leges burgerzaken	0,4%	-4,6	-6,0	1,4
marktgelden	0,0%	-0,4	-0,3	0,0
haven en sluisgelden	0,0%	-0,1	-0,2	0,1
totaal	**7,5%**	**-97,2**	**-98,2**	**1,0**

Parkeren

In totaal zijn in 2024 de werkelijke parkeeropbrengsten € 0,9 miljoen hoger dan begroot. Dit komt voor de helft door een betere bezetting vanuit het straatparkeren en voor de andere helft komt dit doordat ook de parkeergarages een betere bezetting hadden dan begroot.

Omgevingswet leges

We hebben € 1,5 miljoen minder leges ontvangen dan begroot vanuit de nieuwe Omgevingswet, welke op 1 januari 2024 is ingegaan. Dit heeft er vooral mee te maken dat het aantal vergunningaanvragen voor grote projecten achterloopt op de prognose.

Leges burgerzaken

De leges voor burgerzaken zijn € 1,4 miljoen hoger dan begroot. We hebben eerder onze begroting al bijgesteld voor de zogenaamde paspoortpiek. Ondanks die bijstelling zien we dat er nog meer aanvragen voor bijvoorbeeld reisdocumenten zijn gedaan dan toen verwacht. Hier staat tegenover dat we ook een hogere afdracht hebben moeten doen naar het Rijk. Op het programma dienstverlening en samenwerking met de stad is bij het onderdeel burgerzaken een volledige toelichting te vinden.

Kostendekkendheid lokale heffingen

Bij de programmabegroting vindt bestuurlijke besluitvorming plaats over de lokale heffingen. Dan brengen we ook de kostendekkendheid daarvan in beeld. In de jaarrekening brengen we de verschillen in de uitkomsten van de kostendekkendheid in beeld. Dat doen we voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de Omgevingswet leges.

Afvalstoffenheffing

In onderstaande tabel zijn de opbrengsten en kosten van de afvalstoffenheffing in beeld gebracht. We zien dat de opbrengsten iets hoger zijn geweest dan begroot en dat de werkelijke kosten € 0,3 miljoen lager zijn. Hierdoor komt de kostendekkendheid in 2024 uit op 95%. Wettelijk gezien mogen we maximaal 100% kostendekkend zijn en geen winst maken op de afvalstoffenheffing. Voor het meerjarig beeld verwijzen wij naar de programmabegroting.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot	werkelijk
totaal opbrengsten	**39,3**	**39,4**
directe kosten	33,8	33,6
indirecte kosten	7,9	7,9
totaal kosten	**41,8**	**41,5**
verschil kosten en opbrengsten	2,4	2,0
percentage kostendekkendheid	**94%**	**95%**

Rioolheffing

De kostendekkendheid van de rioolheffing komt in 2024 uit op 90%, begroot was 94%. De opbrengsten zijn gelijk aan wat er begroot was, maar de kosten zijn € 1 miljoen hoger uitgevallen. Dit komt onder andere doordat wij meer kosten hebben moeten maken door een calamiteit op het Almeerderstrand. De afvoercapaciteit voldeed gedurende 2024 niet meer. Hierdoor waren tijdelijk maatregelen noodzakelijk (leegrijden en plaatsen tijdelijke pompvoorziening) om alle evenementen en horeca te blijven voorzien van een vuilwaterafvoer. Daarnaast is in de begroting onvoldoende rekening gehouden met de prijsstijgingen op bestaande contracten.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot	werkelijk
totaal opbrengsten	**22,6**	**22,6**
directe kosten	19,7	20,5
indirecte kosten	4,4	4,6
totaal kosten	**24,1**	**25,1**
verschil kosten en opbrengsten	1,5	2,4
percentage kostendekkendheid	**94%**	**90%**

Omgevingswet leges

Voor de Omgevingswet leges is de kostendekkendheid 80%, begroot was 95%. Dit komt met name doordat de opbrengsten € 1,5 miljoen lager zijn dan we hadden begroot. Dit heeft er vooral mee te maken dat het aantal vergunningaanvragen voor grote projecten achterloopt op de prognose. Ook de kosten zijn € 0,3 miljoen hoger uitgevallen.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot	werkelijk
totaal opbrengsten	**10,6**	**9,1**
directe kosten	6,8	7,0
indirecte kosten	4,3	4,3
totaal kosten	**11,1**	**11,4**
verschil kosten en opbrengsten	0,5	2,3
percentage kostendekkendheid	**95%**	**80%**

3.3 Grondbeleid

In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in de gebiedsontwikkelingen en daarmee de waardering van de grondposities van de gemeente en de risico's die daarbij horen. Deze paragraaf grondbeleid kent de volgende opbouw:

1. Marktsituatie en gebiedsontwikkeling in Almere
2. Algeheel beeld grondbedrijf
3. Realisatie 2024
4. Actualisatie grondexploitaties (MPGA 2025) en relevante ontwikkelingen
5. De effecten op het weerstandsvermogen en de resultaatafdracht

Marktsituatie en gebiedsontwikkeling in Almere

In de Programmabegroting 2025 is eerder gemeld dat de markt zich in het eerste half jaar van 2024 positief ontwikkelde. Die trend heeft zich doorgezet, waardoor we het afgelopen jaar in rustiger vaarwater zijn terechtgekomen. De rente en inflatie is stabiel, en de economie groeit.

In 2025 zal de inflatie naar verwachting dalen en blijft de economie groeien. Er blijft een zekere mate van onzekerheid, maar de dynamiek op de markt is volledig terug.

Woningmarkt

De woningmarkt heeft een opmerkelijk herstel laten zien ten opzichte van het jaar ervoor. In 2024 was de gemiddelde transactieprijs van een bestaande koopwoning in Nederland € 451.000. Dat is een stijging van 8,7% ten opzichte van 2023.

De groei begon in de zomer van 2023, doordat de rente niet verder steeg en inkomens begonnen te stijgen. Cao-lonen zijn in 2024 gestegen met 6,6%; de hoogste stijging sinds 1982. Hierdoor kunnen mensen meer lenen voor de aanschaf van een woning. Daarnaast werden er weinig nieuwe woningen opgeleverd en er is nog steeds een fors woningtekort. De huidige huizenprijzen liggen inmiddels ruim boven de piek van juli 2022.

De grote banken gaan uit van verdere stijgingen: ING Research +5,5%, ABN AMRO +7% en Rabobank zelfs +9,2%. Doordat beleggers steeds vaker huurwoningen in de verkoop doen en minder bestaande woningen aankopen, dempt dat naar verwachting uitschieters van meer dan 10% in de huizenprijsstijgingen.

De terugkerende dynamiek op de vastgoedmarkt heeft zich vertaald in een significante stijging van het aantal woningtransacties. Het CBS rapporteert 203.555 transacties in 2024, een stijging van bijna 12% ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze groei is opmerkelijk, aangezien de drie voorgaande jaren telkens een daling in het aantal transacties lieten zien.

De verhuur van woningen is de afgelopen jaren minder aantrekkelijk geworden door de verhoging van de overdrachtsbelasting en vermogensbelasting, maar ook veranderende wet- en regelgeving. Hierdoor doen beleggers hun huurwoningen massaal in de verkoop zodra de zittende huurder vertrekt. Het zogenoemde uitponden. In 2024 verkochten zij 24.000 woningen aan eigenaar-bewoners, terwijl er 4.000 woningen van eigenaar-bewoners werden aangekocht. Per saldo dus 20.000 woningen naar de koopmarkt. In 2023 was dat saldo nog 11.000 woningen. De trend laat duidelijk een versnelling zien.

Door dit uitponden is er vooral in de goedkopere segmenten meer aanbod van koopwoningen. Dat zorgt voor meer transacties, van vooral appartementen. Dit heeft bijgedragen aan het herstel van het aandeel jonge huizenkopers. Door de hoge vraag van deze groep starters, wordt dit (extra) aanbod snel verkocht.

Voor bestaande koopwoningen was de markt in 2024 nog steeds erg krap. Twee keer modaal is inmiddels niet meer genoeg om een woning te kopen in een groot deel van het land. Starters willen wel kopen, maar kunnen simpelweg niet door onvoldoende geschikte woningen. Of hebben het budget er niet voor. Dat blijkt uit

onderzoek van ING onder 1.261 starters die van plan zijn in de komende twee jaar een eerste woning te kopen.

De aanhoudende druk op de huurmarkt zorgt er ook nog eens voor dat starters onvoldoende kunnen sparen om wel een geschikte woning te kunnen betalen. In de tweede helft van 2024 moest een starter gemiddeld € 42.000 aan eigen geld inbrengen om een huis te kunnen kopen.

Ondanks de stijgende inkomens, zijn de huizenprijzen verhoudingsgewijs harder gestegen. Hierdoor is de betaalbaarheid van een woning fors verslechterd. Volgens De Nederlandsche Bank (DNB) zal dit de komende jaren waarschijnlijk niet verder verslechteren, maar is deze trend al sinds 2013 te zien.

Er worden simpelweg te weinig woningen gebouwd in Nederland. Dat ligt aan een combinatie van factoren: een hogere rente, stijging van de bouwkosten en het gebrek aan vakmensen in de bouw. Hierdoor komen projecten niet van de grond. Ook stikstofregels en ruimtelijke procedures bemoeilijken de bouw.

De hogere huizenprijzen maken het gemakkelijker om woningbouwprojecten financieel rond te rekenen, en we zien de bouw dan ook aantrekken. Ook zijn extra middelen vanuit het Rijk beschikbaar gesteld om de haalbaarheid van projecten te vergroten.

Daarentegen is door de eis van twee derde betaalbare woningen en de Wet betaalbare huur juist ten koste gegaan van de haalbaarheid. Uit cijfers van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) blijkt dat bij een derde van te bouwen middenhuurwoningen een rendementsverlies optreedt, ondanks een 10% nieuwbouwopslag op de maximale huurprijs.

Hoewel de aantrekkende markt perspectieven biedt voor de nieuwbouw, is er nog geen sprake van een volledig herstel. In 2024 werden nog altijd 23% minder nieuwbouwhuizen verkocht dan in 2021, en 14% minder dan in 2020. Ook het landelijk aantal verleende bouwvergunning in 2024 (62.000) is nog ver uit zicht van de aantallen uit 2021 (76.000).

Echter, dit zegt niet alles. Er zitten volgens het CBS nog 200.000 woningen in de pijplijn. Een ruime meerderheid daarvan zijn projecten waarvan de vergunning verleend is maar de bouw nog niet gestart. Doordat bouwprojecten vanaf 2022 stagneerden, is dit de afgelopen jaren flink opgelopen. Nu de markt weer aantrekt, kunnen deze projecten weer worden opgestart. Dit vertaalt zich in de werkvoorraad van bouwbedrijven, waar het hoogste punt in 25 jaar is bereikt.

De vraag naar woningen is aan het veranderen. Doordat huishoudens steeds kleiner worden en mensen meer woonoppervlak per persoon wensen, dreigt het woningtekort verder op te lopen. Dit zorgt voor een blijvende mismatch op de korte termijn tussen vraag en aanbod. Het onderzoeksbureau ABF Research verwacht dat het woningtekort de komende jaren verder toeneemt. De bevolking groeit, de vraag neemt toe door loonstijgingen en de rentes gaan naar verwachting verder dalen.

De betaalbaarheid – van zowel koopwoningen als markthuurwoningen - kan alleen structureel verbeteren als het woningtekort op landelijke schaal wordt opgelost. Ondanks de meer actieve opstelling van het rijk in de afgelopen jaren is de woningproductie nog niet op het gewenste niveau. Dat betekent dat betaalbaarheid de komende jaren een probleem zal blijven. We doen wat we kunnen om de woningvoorraad te vergroten, maar dat zal niet snel leiden tot structureel lagere woningprijzen. Via het actieplan betaalbaarheid bieden we concrete oplossingen voor de korte termijn.

Situatie in Almere: Almere is, wat betreft de verkoopprijs van bestaande koopwoningen, de duurste gemeente in Flevoland. Afgelopen jaar steeg de gemiddelde verkoopprijs van een woning met 8,5%, resulterend in een gemiddelde prijs van € 461.000. De prijs van een koopwoning in Almere is daarmee sinds het jaar 2000 met 219% gestegen, maar dit is wel grotendeels in lijn met de rest van Nederland.

Volgens onderzoek van ontwikkelaar BPD is Almere momenteel de meest verhitte regio van Noord-, Oost- en Midden-Nederland. Landelijk staat Almere op plek 8. Er blijft nog steeds een groot tekort aan woningen om aan de vraag te voldoen.

Bedrijventerreinen: markt blijft krap

Volgens een recent gehouden enquête onder NVM Business-leden blijkt dat het tekort aan bedrijfsruimte onverminderd groot blijft. De vraag naar locaties met zware stroomaansluitingen neemt ook toe.

Hoewel het totale aanbod dit jaar flink is gestegen, is er een groot tekort aan geschikte panden. Duurzaamheid en locatie worden op sommige plekken namelijk steeds meer een doorslaggevende factor voor bedrijven. Nieuwbouw wordt bemoeilijkt door schaarste aan grond en stroomtekorten. Hierdoor stijgen de prijzen flink voor bedrijfsruimte. Veel bedrijven zijn bereid om hoge huur- of koopprijzen te betalen voor geschikte panden en locaties.

Netcongestie is sinds eind 2023 het meest besproken onderwerp geworden met betrekking tot de bedrijventerreinen. De actuele stand van zaken is dat voor grootverbruikers in Almere tot zeker 2029 geen nieuwe aansluitmogelijkheden zijn. In 2024 zijn er geen nieuwe signalen hierover ontvangen.

Wel zien wij dat bedrijven water bij de wijn doen. Door het nijpende tekort zijn zij bereidt toch een kavel af te nemen, en de bedrijfsprocessen zo in te richten zodat zij zonder een grootverbruik aansluiting uit de voeten kunnen. Bij een grootverbruik aansluiting is de elektriciteitsaansluiting groter dan 3 x 80 ampère. Niet alle bedrijven hebben dit nodig, of kunnen met creatieve oplossingen toch een periode zonder grootverbruik aansluiting overbruggen. Denk hierbij aan slimme energieoplossingen, zoals een energieopslag in een batterij, meer stroom zelf op te wekken met zonnepanelen of een energiehub te realiseren op een bedrijventerrein.

Situatie in Almere: De vraag naar bedrijfsruimte in Almere blijft groot. De markt toonde in 2024 een vergelijkbare dynamiek als in 2023. In totaal werd bijna 75.000 m^2 verhuurd of verkocht aan een nieuwe gebruiker. Daarvan had ongeveer 43% betrekking op logistiek vastgoed en 57% op overige bedrijfspanden. Vooral in het kleinschalige segment tot 2.500 m^2 is het aanbod nog altijd zeer krap. Naast de hoge vraag, zijn bedrijven in Almere ook bereid het netcongestierisico te nemen. De grondprijzen voor de uitgiften die gepland staan in 2025 profiteren hiervan.

Kantoren: onveranderd beeld

De Nederlandse kantorenmarkt heeft in 2024 een gemengd beeld laten zien, met zowel positieve als uitdagende ontwikkelingen volgens makelaarsvereniging NVM.

De totale opname van kantoren is in 2024 licht gestegen met 1,5% ten opzichte van 2023. Het aanbod nam ook toe, wat de dynamiek op de markt bevorderde.

Er is echter sprake van een structurele mismatch tussen vraag en aanbod. Er is veel vraag naar duurzame kantoren op goed bereikbare locaties, terwijl het beschikbare aanbod vaak oude kantoorpanden zijn met slechte energielabels en op B locaties. Hybride werken vergrootte ook de vraag naar flexibele en multifunctionele kantoorruimtes. De kloof tussen kantoren in de 4 grootste gemeenten (G4) en de rest van Nederland neemt hierdoor steeds meer toe.

Situatie in Almere: In Almere is de behoefte aan nieuwbouw kantoorruimte al bijna een decennium zeer laag. Er is nog steeds sprake van een ruime markt waar vraag en aanbod onvoldoende op elkaar aansluiten. De leegstand is daarmee structureel: 65% van het aanbod wordt al langer dan drie jaar voor verkoop of verhuur aangeboden. Door de huidige leegstand wordt de vraag afdoende bediend. Er is dus geen aanleiding om nieuw aanbod toe te voegen aan onze grondexploitaties.

Commerciële en maatschappelijke voorzieningen

Personeelstekorten bij commerciële voorzieningen is de belangrijkste trend. Daarnaast staan zij onder druk door hoge (operationele) kosten en het aflossen van coronaschulden. Ondertussen groeit de leegstand op veel plekken, mede door faillissementen en ondernemers die stoppen. Hierdoor zijn potentiële huurders voorzichtiger geworden. Ze kiezen steeds vaker voor goedkopere panden, wat leidt tot huurprijsdalingen voor het beschikbare aanbod. De absolute A-locaties zijn daarbij de uitzondering, waar weinig leegstand is en ondernemers bereidt zijn hoge huren te betalen.

Situatie in Almere: De situatie in Almere ligt in lijn met het landelijke beeld. De Detailhandelsvisie Almere 2020 vormt het kader waaraan plannen voor detailhandel en horeca worden getoetst.

Algeheel beeld grondbedrijf

Het jaar 2024 stond in het teken van de verbeterde woningmarkt, netcongestie en de discussie rondom verdozing van bedrijventerreinen. Deze gebeurtenissen hebben grote invloed gehad op de grondverkopen van kavels voor woningbouw en bedrijfshuisvesting.

In 2024 werden kavels voor 859 woningen en circa 6 hectare bedrijventerrein verkocht, en een bescheiden omvang aan bouwkavels voor overige bestemmingen. Voor woningbouw is dat conform begroting gerealiseerd. Voor bedrijventerreinen valt de gerealiseerde verkoop wel tegen door netcongestie en de discussie rondom verdozing.

De vooruitzichten zijn gematigd positief. De vastgoedmarkten zijn volatiel, maar fundamenteel heeft Almere een gezond grondbedrijf. Er is sprake van een groot woningtekort in de metropoolregio, en dat blijft de komende jaren ook zo. Ook is er veel vraag naar Almeerse bedrijventerreinen door de groei van e-commerce en het anders invullen van bestaande bedrijventerreinen. Het zijn dan ook externe factoren waar wij moeilijk op kunnen sturen die de grootste impact hebben gehad op de afzet.

Nu de inflatiepiek achter de rug is, lijkt de rente te stabiliseren en voorzichtig te dalen. De markt is nu stabieler en beter te voorspellen dan een jaar geleden. De eerste beleggers stappen alweer in de huurwoningmarkt, en het is een kwestie van tijd tot de markt weer volop in beweging komt. Deze ontwikkeling krijgt pas echt vaart zodra institutionele beleggers het weer aandurven. Daarvoor is een wat langere periode van stabilisatie nodig.

Om onze buffers voor het grondbedrijf te bepalen werken we met scenario's. We hebben drie scenario's waarin sprake is van een verslechtering van de vastgoedmarkt, waardoor de gronduitgifte vertraagt. Daarnaast hebben we, net als vorig jaar, een scenario waarin de netcongestie ons meer parten speelt en de gronduitgifte aan grootverbruikers als bedrijven, kantoren en voorzieningen een aantal jaren geheel stilvalt.

De resultaatafdracht van het grondbedrijf aan de algemene dienst over het jaar 2024 bedraagt € 25,0 miljoen. Dit is de som van diverse componenten: de winstneming van het in 2024 gerealiseerde resultaat bij grondexploitaties, de afsluiting van enkele grondexploitaties, en de vrijval van een aantal reserves en voorzieningen. De afdracht is daarmee iets hoger dan begroting van € 18 miljoen.

Ontwikkeling van de boekwaarde gedurende 2024

De boekwaarde van het grondbedrijf bestaat uit het saldo van de in het verleden gerealiseerde opbrengsten en de gemaakte kosten van onder andere verwerving, bouwrijp maken en planontwikkelingskosten. Deze kosten moeten, naast de nog te maken kosten, de komende jaren worden terugverdiend met de opbrengsten uit gronduitgifte. Een 'positieve' boekwaarde betekent dat in de lopende grondexploitaties tot nu toe per saldo meer geld is uitgegeven dan is binnengekomen. Dat is op zich een logisch beeld bij gebiedsontwikkelingen: de kost gaat voor de baat uit. Maar het geld moet wel worden terugverdiend, en om die reden is de ontwikkeling van de boekwaarde van belang. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de boekwaarde gedurende 2024 weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

	bouwgrond in exploitatie (GREX)	gronden niet in exploitatie (MVA)	totaal grondbedrijf
bruto boekwaarde ultimo 2023	**297,0**	**157,3**	**454,4**
gerealiseerde opbrengsten 2024	-92,3	0,0	-92,3
gerealiseerde kosten 2024	133,8	0,0	133,8
subtotaal bruto boekwaarde ultimo 2024	*338,6*	*157,3*	*495,9*
mutaties MVA gronden	34,2	-34,2	0,0
winstneming & afsluitingen 2024	14,2	0,0	14,2
bruto boekwaarde ultimo 2024	**387,0**	**123,2**	**510,1**
NOGW Hout - te verrekenen met Oosterwold	1,6	0,0	1,6
verliesvoorzieningen	-72,6	-60,5	-133,1
netto boekwaarde ultimo 2024	**316,0**	**62,7**	**378,6**

De boekwaarde is opgebouwd uit gronden in exploitatie (de grondexploitaties) en gronden die niet in exploitatie zijn (de materiële vaste activa of MVA). In de rechter kolom wordt het totaal weergegeven.
In 2024 is in totaal voor € 92,3 miljoen aan opbrengsten gerealiseerd en is voor € 133,8 miljoen aan kosten gemaakt. De belangrijkste oorzaak voor de hoge kosten is de terugkoop van de ontwikkel- en realisatierecht Hortus. Hierdoor is de totale bruto boekwaarde met € 41,5 miljoen gestegen naar € 495,9 miljoen. De gerealiseerde winst en afsluitingen over het jaar 2024 van € 14,2 miljoen wordt boekhoudkundig als kosten toegevoegd aan de boekwaarde, waardoor deze nog verder toeneemt tot € 510,1 miljoen.
De totale voorzieningen bedragen € 133,1 miljoen. Ook moet er nog € 1,6 miljoen aan bovenwijkse kosten in rekening gebracht worden bij Oosterwold. Hierdoor is de netto boekwaarde van het grondbedrijf ultimo 2024 € 378,6 miljoen. Dit was ultimo 2023 nog € 291,4 miljoen.

Ontwikkeling bruto boekwaarde gronden in exploitatie 2016-2034

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de bruto boekwaarde van de grondexploitaties (dus niet MVA) in de afgelopen jaren weergegeven in de rode balken. Dit is een belangrijk sturingsinstrument. Deze waarde geeft de balanspositie van de activiteiten van het grondbedrijf weer. Een positieve boekwaarde betekent dat we meer kosten dan opbrengsten hebben gemaakt, en dit dus nog moeten terugverdienen. Het grondbedrijf heeft dan veel "onderhanden werk". Een negatieve boekwaarde betekent dat we in totaal meer hebben verdiend dan uitgegeven. De groene balken laten de verwachte ontwikkeling voor de komende jaren zien op basis van het MPGA 2025.

Sinds 2016 waren de gerealiseerde opbrengsten steeds hoger dan de gemaakte kosten. Hierdoor daalde de totale boekwaarde van de lopende grondexploitaties van € 383 miljoen in 2016 naar € 256 miljoen in 2021. In 2022 en 2023 is de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie weer toegenomen. De hoofdoorzaak is dat de grondverkopen in die jaren onder de verwachting bleven. Bovendien hebben we in 2022 gronden in exploitatie genomen (Stichtsekant, Overgooi, De Vaart IV/VI en Olympuspark) en is jaarlijks sprake van winstneming en planafsluitingen, wat ook als kosten meetelt. In 2024 neemt de boekwaarde substantieel toe naar € 387 miljoen. Dit komt door de terugkoop gronden bij Hortus en het in exploitatie nemen van gronden bij Vogelhorst en Twentsekant (fase 5 Nobelhorst).

De komende jaren verwachten we jaarlijks weer een daling van de boekwaarde. We verdienen dan dus weer meer aan grondopbrengsten dan we uitgeven aan bouw- en woonrijp maken en aan plankosten. Dat betekent minder financieel risico, omdat de in het verleden gemaakte investeringen voor een steeds groter deel al zijn terugverdiend.

Op basis van de verwachte fasering van kosten en opbrengsten in het MPGA zullen begin 2029 alle investeringen in de lopende grondexploitaties zijn terugverdiend. De boekwaarde is dan per saldo nul. Dat betekent dat de gerealiseerde opbrengsten dan even hoog zijn als de gerealiseerde kosten. Daarna gaat de boekwaarde verder omlaag en uiteindelijk komen we op een eindsaldo van € 397 miljoen (negatief). Dit is een normaal beeld bij grondexploitaties. Doordat er altijd sprake is van voorinvesteringen (verwervingen en bouwrijp maken) begint de boekwaarde altijd positief en wordt die gaandeweg de uitvoering van een grondexploitatie steeds lager.

Een negatieve boekwaarde wil zeggen dat er per saldo meer opbrengsten zijn gerealiseerd en worden verwacht dan er kosten zijn gemaakt en worden verwacht. Wanneer in 2034 alle lopende grondexploitaties zijn afgerond, verwachten we dus dat bedrag als totale winst te hebben gemaakt. Boekhoudkundig werkt het iets anders, omdat we gedurende de looptijd van grondexploitaties al winst moeten nemen, en die wordt dan bijgeschreven bij de boekwaarde.

De werkelijkheid is complexer, want we openen steeds nieuwe grondexploitaties. Wanneer we dat doen neemt de boekwaarde weer toe doordat we investeren in planvorming en in bouwrijp maken. Die nieuwe grondexploitaties leveren op termijn ook weer opbrengsten uit gronduitgiftes op. Dat zit logischerwijze nog niet verwerkt in bovenstaande projectie, die alleen uitgaat van de ultimo 2024 actieve grondexploitaties.

Realisatie 2024

In deze paragraaf worden de verschillen tussen de begrote cijfers van de jaarschijf 2024 uit het MPGA 2024 en de werkelijk gerealiseerde cijfers weergegeven en toegelicht.

Programmatisch resultaat 2024

De begrote en de werkelijk gerealiseerde aantallen voor diverse programma's worden in onderstaande tabel weergegeven.

	MPGA 2024	realisatie 2024	verschil
woningen (aantal)	806	859	53
bedrijventerreinen (hectare)	9	6	-3
kantoren (m² bvo)	0	0	0
voorzieningen (m²)	54.934	35.453	-19.481

In 2024 is vanuit onze actieve grondexploitaties voor 859 woningen grond verkocht. Dit zijn er 53 meer dan onze verwachting voor 2024 uit het MPGA 2024.

Voor bedrijventerreinen is de afzet circa 3 hectare lager dan verwacht in het MPGA. De belangstelling voor de bedrijventerreinen in Almere is nog steeds groot, maar door de discussie rondom verdozing liep de gronduitgifte vertraging op. De meeste gronduitgiften hebben plaatsgevonden bij de Vaart IV/VI.

De gronduitgifte voor voorzieningen is lager dan begroot doordat de verwachte gronduitgifte bij glastuinbouw niet in 2024 heeft plaatsgevonden.

Naast de eigen grondexploitaties werkt het grondbedrijf ook aan transformatieprojecten, waarbij de gemeente geen grondpositie heeft en hoofdzakelijk faciliterend grondbeleid toepast. Er wordt gewerkt aan een groot aantal projecten, waarbij de voortgang wisselend is. In het MPGA 2025 worden deze ontwikkelingen verder toegelicht.

Financieel resultaat bouwgrond in exploitatie 2024

In de onderstaande tabel zijn het financiële resultaat van 2024 en de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de verwachting uit het MPGA 2024 weergegeven. Door verschuivingen tussen de actieve grondexploitaties en de MVA-gronden bij Twentsekant, Vogelhorst en Kruidenwijk Zuid-oost zijn de begrote cijfers (MPGA 2024) en gerealiseerde cijfers niet direct te vergelijken. Daarom zijn in onderstaande tabel de gedurende 2024 in exploitatie genomen MVA-gronden nog apart vermeld.

bedragen x € 1 miljoen

kosten	begroot jaarschijf 2024	realisatie jaarschijf 2024 excl. MVA	MVA	opbrengsten	begroot jaarschijf 2024	realisatie jaarschijf 2024 excl. MVA	MVA
verwerving	0,7	51,0	-14,1	grondverkopen	83,0	84,8	1,7
investeringen	68,1	50,8	-5,2	overige opbrengsten	2,8	7,5	
plankosten	18,6	20,9	-2,6				
overige kosten	3,3	4,9	-1,5				
rente	5,9	6,2	12,1				
subtotaal	*96,6*	*133,8*	*-35,5*		*85,8*	*92,3*	*1,7*
winstneming		20,5	-0,4				
afsluitingen		-6,4					
totale kosten	**96,6**	**147,9**	**-35,9**	**totale opbrengsten**	**85,8**	**92,3**	**1,7**

Verwerving

In 2024 is voor circa € 51,0 miljoen grond verworven. Dit betreft de terugkoop van Hortus. De begrote verwerving van € 0,7 miljoen heeft niet plaatsgevonden.

Investeringen

De totale investeringen in 2024 voor bouw- en woonrijp maken zijn uitgekomen op € 50,8 miljoen. Dat ligt € 17,3 miljoen lager dan begroot. Dat komt voornamelijk door vertraging van de gronduitgifte bij Stichtsekant en Nobelhorst waardoor de kosten voor bouw- en woonrijp maken zijn uitgesteld.

Plankosten

Deze post bestaat uit planontwikkelingskosten (Pok) en kosten voor voorbereiding, toezicht en uitvoering (VTU). Voor de Pok vallen de gerealiseerde kosten circa € 2,3 miljoen hoger uit dan de begroting. De grootse overschrijding heeft betrekking op Nobelhorst. Daar werd veel tijd besteed aan het opstellen van nieuwe kader voor de kwaliteit van de inrichting van het openbare ruimte in de fasen 3, 4 en 5. Voor de VTU liggen de kosten circa € 1,2 miljoen lager dan begroting doordat er minder bouw- en woonrijp gemaakt is (zie ook investeringen).

Overige kosten

De overige kosten zijn circa € 1,6 miljoen hoger dan begroot. Dit is vooral veroorzaakt door juridisch advies bij Hortus voor de terugkoop van de realisatie- en ontwikkelrechten. Deze activiteit was niet begroot.

Rentekosten

De rentekosten bedroegen in 2024 € 6,2 miljoen en dit is bijna € 0,3 miljoen hoger dan de begroting. Dit komt doordat de werkelijke rente uitkwam op 2,11%, terwijl een rentepercentage van 2,0% begroot was.

Winstneming en afsluitingen

Over 2024 wordt per saldo circa € 20,5 miljoen winst genomen. Dat komt door de verplichte boekhoudregels over winstberekening. Verderop bij de behandeling van het weerstandsvermogen wordt dit nader toegelicht. Daarnaast zijn er in 2024 twee grondexploitaties en diverse projecten in de openbare gebieden en verspreide percelen afgesloten. Dat levert een negatief saldo op van € 6,4 miljoen.

Grondverkopen

De totale grondverkoopopbrengsten zijn in 2024 € 1,8 miljoen hoger dan begroot. In de tabel hieronder zijn de cijfers per segment weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

grondverkopen	MPGA 2024 jaarschijf 2024	realisatie jaarschijf 2024	verschillen
woningbouw	60,4	70,9	10,5
bedrijventerreinen	15,6	8,9	-6,7
kantoren	0,0	0,0	0,0
voorzieningen	7,0	5,0	-2,0
totaal	**83,0**	**84,8**	**1,8**

Bij woningbouw zijn de grondverkopen € 10,5 miljoen hoger dan begroot. In de tabel hieronder zijn de grondverkopen woningbouw per stadsdeel uiteengezet.

bedragen x € 1 miljoen

grondverkopen woningbouw	MPGA 2024 jaarschijf 2024	realisatie jaarschijf 2024	verschillen
Haven	0,0	0,0	0,0
Stad	12,0	11,6	-0,4
Buiten	2,8	2,5	-0,3
Hout	43,3	43,1	-0,2
Poort	2,3	13,7	11,4
totaal	**60,4**	**70,9**	**10,5**

Bij alle stadsdelen, behalve Poort, zijn de grondopbrengsten nagenoeg conform begroting gerealiseerd. De hogere grondopbrengst bij Poort komt vooral door de nabetalingen op grondverkopen uit het verleden (door hogere huizenprijzen en/of wijziging van programma) en extra programma dat is gerealiseerd bij Stadstuinen.

Bij de bedrijventerreinen ligt de grondverkoop circa € 6,7 miljoen lager dan begroot. Dat komt doordat vanwege de netcongestie en de discussie rondom verdozing gronduitgiftes zijn vertraagd. De gesprekken met bedrijven en grondreserveringen verlopen nog steeds goed, alleen de netcongestie en discussie over verdozing maakt de gronduitgifte in veel gevallen moeilijk.

In 2024 zijn de grondopbrengsten van voorzieningen € 2,0 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste oorzaak zit bij Nobelhorst. Een aantal commerciële voorzieningen, waaronder de huisartspraktijk, is door moeizame onderhandelingen vertraagd.

Overige opbrengsten

De gerealiseerde overige opbrengsten zijn € 4,7 miljoen hoger dan begroot. De grootste afwijking komt door een ontvangen subsidie voor de busbaan in Poort van € 3,0 miljoen. Verder zijn er ook bijdragen uit huisaansluiting en inritten ontvangen van € 0,9 miljoen. Beide posten werden niet begroot in de grondexploitaties. Ook werd ruim € 0,8 miljoen meer ontvangen uit de door marktpartijen betaalde afkoopsommen voor parkeren in de openbare ruimte en betaalde reserveringsvergoedingen.

Actualisatie grondexploitaties (MPGA2025) en relevante ontwikkelingen

Actualisatie grondexploitatie

In het Meerjaren Perspectief Gebiedsontwikkeling Almere (MPGA) 2025 hebben we de grondexploitaties geactualiseerd. Dit wordt als basis gebruikt voor de verwerking in de programmarekening. Het beschrijft dan ook de situatie per ultimo 2024. De boekwaardes zijn daarom bijgewerkt tot en met 31-12-2024. De grondexploitatiebegrotingen zijn geactualiseerd met prijspeil 01-01-2025.

Gehanteerde parameters

De nog te realiseren kosten en opbrengsten in de herziene grondexploitaties zijn geactualiseerd, rekening houdend met de kosten en opbrengsten zoals die in 2024 zijn gerealiseerd. Voor de structurele prijs- en renteontwikkeling gedurende de resterende looptijd van de grondexploitaties zijn onderstaande parameters gehanteerd. Deze waren ook in de Programmabegroting 2025 opgenomen. De rente en disconteringsvoet zijn conform BBV-regelgeving bepaald.

bedragen x € 1.000

	2024 – 2033	vanaf 2034
kostenstijging	2,0%	2,0%
opbrengstenontwikkeling	1,5%	0,0%
rente	2,0%	2,0%
disconteringsvoet	2,0%	2,0%

Uitkomsten portefeuille grondexploitaties

De belangrijkste mutaties van de portefeuille grondexploitaties bij het MPGA 2025 betreffen:

- In exploitatie nemen van de MVA gronden bij Twentsekant. Deze gronden zijn omgezet naar woningbouw en worden toegevoegd aan de grondexploitatie Nobelhorst (fase 5).
- In exploitatie nemen van de MVA gronden bij Vogelhorst. Dit betreft de laatste MVA gronden van dit gebied.
- In exploitatie nemen van MVA gronden bij Kruidenwijk Zuid-Oost. Deze zijn onderdeel van de nieuwe grondexploitatie Wisselweg/Oreganoweg.
- Afsluiting van de grondexploitaties Europakwartier West en De Laren/De Wierden.
- Afsluiting en nieuwe deelexploitaties binnen de grondexploitatie Openbare Gebieden en Verspreide Percelen.

Na de actualisatie omvat de portefeuille grondexploitaties het volgende nog te realiseren programma en financiën per 01-01-2025:

Programmering	MPGA 2025
Woningen (aantal)	9.504
Bedrijven (ha)	97
Kantoren	14.398
Voorzieningen (m2)	465.171

bedragen x € 1 miljoen

Financiën	MPGA 2025
Verwervingen	2,3
Bouw-en woonrijp maken	474,2
Plankosten	125,6
Diverse kosten	24,6
Rente kosten	14,8
Totale kosten	**641,5**
Grondopbrengsten	1.360,5
Overige opbrengsten	28,5
Totale opbrengsten	**1.389,0**
Te realiseren winsten (eindwaarde positieve grexen)	466,0
Risicoprofiel	327,0

Vergelijking tussen MPGA 2025 en MPGA 2024

Hieronder wordt de verandering in de portefeuille grondexploitaties ten opzicht van het MPGA 2024 beschreven.

- **Programma MPGA 2025**

Bij woningbouw zijn er in vergelijking met het MPGA 2024 in de portefeuille grondexploitaties 2.150 woningen toegevoegd. Het grootste deel hiervan komt door extra gronden van MVA in exploitatie zijn genomen. De belangrijkste mutatie vindt plaats bij Nobelhorst door toevoeging van fase 5. Bij Vogelhorst, Wisseweg/Oreganoweg, Hortus en Almere Centrum Buiten zijn de overige grotere mutaties.

In onderstaande tabel is de verwachte gronduitgifte binnen de bestaande grondexploitaties van het MPGA weergegeven. Deze aantallen betreffen alléén de grondexploitaties. De particuliere projecten en Oosterwold komen daar nog bij.

	MPGA 2025							MPGA 2024
	totaal	2025	2026	2027	2028	2029	totaal eerste vijf jaar	totaal eerste vijf jaar
woningen (aantallen)	**9.504**	719	478	1.824	2.100	958	**6.079**	**5.604**
bedrijven (ha)	**97**	18	17	3	11	13	**62**	**56**
kantoren (m² bvo)	**14.398**		3.020	1.378			**4.398**	**13.693**
voorzieningen (m²)	**465.171**	77.887	54.876	50.464	26.963	27.070	**237.260**	**185.204**

In totaal is in de lopende grondexploitaties nog ruimte voor uitgifte van circa 9.500 kavels woningbouw, 97 hectare bedrijventerrein, alsmede een beperkt volume kantoren en de nodige voorzieningen. De lopende grondexploitaties hebben een resterende looptijd die varieert van enkele jaren tot maximaal tien jaar.

We zien dat het leeuwendeel van de verwachte afzet woningbouw in de komende vijf jaar plaatsvindt. De afzet van de eerst twee jaar is relatief laag. Dit komt doordat veel plannen in de voorbereidingsfase zitten. Vanaf 2027 neemt de afzet flink toe, mede door de recent toegevoegde woningen in fase 5 van Nobelhorst. Wij hebben dan een constante bouwstroom van betaalbare woningen in een aantal jaren. Over een periode van vijf jaar bezien liggen de verwachte grondverkopen daarom hoger dan het vorige MPGA.
Vanaf 2029 begint het aantal te realiseren woningen te dalen, doordat de voorraad in de lopende grondexploitaties op raakt. Het is dus van belang om de komende jaren nieuwe gebieden in exploitatie te nemen om de productiecapaciteit op peil te houden en daarmee de woningbouwdoelstellingen te realiseren.

Bij de bedrijventerreinen wordt de komende jaren een ambitieuze jaarlijkse gronduitgifte van ruim 12 hectare verwacht, ondanks de netcongestie en verdozing. De verwachting is dat bedrijven hun creativiteit zullen gebruiken om het tekort aan stroom het hoofd te bieden. De afzet is voor de eerste 5 jaar in vergelijking met het MPGA 2024 licht toegenomen.

- Investeringen (bouw- en woonrijp maken)
  De ramingen van de civiele investeringen zijn gebaseerd op de recente aanbestedingen in de markt. Het grootste deel van de ramingen is onderbouwd door de kostenramingen die zijn opgesteld door het gemeentelijk ingenieursbureau en externe bureaus. Voor investeringen die verder weg liggen in de tijd wordt gewerkt met kengetallen. De verwachting is dat de prijzen in de GWW-sector in 2025 en daarna licht zullen stijgen door stijgende loonkosten. Vergeleken met het MPGA 2024 zijn de ramingen van bouw- en woonrijp maken opgehoogd met € 77,3 miljoen. Dit is veroorzaakt door 2% indexatie en toevoeging van nieuwe gebieden. In 2024 is ook een directie bezuinigingsopdracht van 7% uitgevoerd bij grondexploitaties waar de kosten nog te beïnvloeden zijn. Hierdoor zijn de geraamde budgetten met € 12,8 miljoen verlaagd.
- Grondopbrengsten
  De raming van de grondopbrengsten worden marktconform in de grondexploitatie opgenomen. De marktconforme prijzen zijn afgeleid van de meest recente transacties en residueel berekend. In 2024 was sprake van een lichte stijging in de woningmarkt. Dat is een belangrijk uitgangspunt voor de grondprijzen voor het MPGA 2025, die het prijspeil 1 januari 2025 kennen. De begrote residuele grondprijzen liggen over het algemeen iets hoger dan bij het MPGA 2024. De verwachtingen voor de woningmarkt zijn echter dat de huizenprijzen in 2025 verder zullen stijgen door de dalende hypotheekrente en hogere lonen, waardoor de leencapaciteit van woningkopers is verruimd. Ook de

ontwikkeling van de bouwkosten is gestabiliseerd. Deze positieve ontwikkeling in de woningmarkt leidt tot een toename van de grondopbrengstramingen. Daarnaast zijn er nieuwe gebieden in exploitatie genomen, te weten Fase 5 Nobelhorst, Vogelhorst, Wisselweg/Oreganoweg en terugkoop gronden Hortus. De combinatie van beide ontwikkelingen leidt tot een toename van grondopbrengstramingen met € 290 miljoen bij het MPGA 2025 ten opzichte van MPGA 2024.

- Plankosten
  Almere hanteert sinds lange tijd de plankostenscan (afgeleid van de landelijke methodiek) om de ramingen van de plankosten voor grondexploitaties te maken. De raming van de plankosten is geactualiseerd. Dit leidt tot een toename van de begrote plankosten met circa € 42,9 miljoen. Deze toename is deels toe te schrijven aan de algemenelontwikkelingen, de langere fasering van de grondexploitaties door onder andere netcongestie en de verhoging van de concernoverhead. Ook zijn de plankosten toegenomen door het in exploitatie nemen van nieuwe gebieden en de terugkoop van Hortus.
- Te behalen winsten in de toekomst
  De portefeuille grondexploitaties heeft positieve eindwaarde. Dit betekent dat de totale grondopbrengstramingen hoger zijn dan de totale kostenramingen. Hierdoor kan er in de toekomst winsten worden behaald. De totale eindwaarde van de winstgevende grondexploitaties neemt ten opzichte van het MPGA 2024 toe met € 28,6 miljoen, van € 436,5 miljoen naar € 465,1 miljoen.
- Risicoprofiel
  Tegenover de positieve eindwaarde staat een risicoprofiel van de grondexploitaties. De risico's zijn geïdentificeerd om ze te kunnen beheersen. Het risicoprofiel bestaat uit specifiek risico's (behorende bij betreffende grondexploitaties) en het projectmarktrisico (risico voor dalende grondprijzen bij verslechtering van de woningbouwmarkt). Het risicoprofiel is ten opzicht van het MPGA 2024 toegenomen met € 29,7 miljoen. Dit is ook logisch want de portefeuille grondexploitaties in 2025 is groter dan die van MPGA 2024.

Relevante ontwikkelingen

- Netcongestie
  De netcongestie blijft problematisch. De verwachtingen zijn onveranderd ten opzichte van vorig jaar. Voor de fasering van de woningbouwprogrammering gaan wij er vanuit dat het probleem beperkt blijft door de wettelijke aansluitingsplicht van de netbeheerder. Bij grootverbruikers, dat zijn met name bedrijventerreinen en voorzieningen, is de situatie nijpender. We houden er in het MPGA 2025 daarom net als vorig jaar rekening mee dat de gronduitgifte voor bedrijven en voorzieningen de komende jaren relatief laag zal zijn. Concreet denken we tot 2029 alleen grond te kunnen uitgeven voor grootverbruikers die al vóór de congestieproblematiek een aansluiting hadden aangevraagd of die met een kleinzakelijke aansluiting uit de voeten kunnen. Omdat er grote onzekerheid bestaat wanneer de netcongestie wordt opgelost, en de ervaring tot nu toe leert dat de situatie eerder slechter dan beter wordt, hebben wij hiernaast een scenario uitgewerkt waarin we ermee rekening houden dat er meer vertraging in gronduitgifte zal zijn. We houden er dan rekening mee dat we van 2026 tot 2029 helemaal geen gronden uitgeven voor bedrijven en voorzieningen. Voor de financiële gevolgen daarvan hebben we een extra buffer in het harde weerstandsvermogen opgenomen.
- Stikstofproblematiek
  De problemen in het stikstof-dossier zijn door het uitblijven van concrete acties op rijksniveau nog onverminderd groot. Dat betekent dat lopende ontwikkelingen over het algemeen door kunnen gaan, maar dat het problematisch blijft om nieuwe of gewijzigde omgevingsplannen vast te stellen. Voor de gebiedsontwikkelingen in het MPGA 2025 zijn de huidige consequenties verwerkt.
- Programma Kostenverhaal
  Bij particuliere initiatieven voor (her)ontwikkeling wordt de gemeente geconfronteerd met kosten, zoals plankosten of aanpassingen in de openbare ruimte. De gemeente is wettelijke verplicht de kosten die direct samenhangen met zo'n herontwikkeling op de particuliere initiatiefnemer te verhalen. Dat noemen we kostenverhaal. Maar er zijn meer investeringen, bijvoorbeeld in de infrastructuur van een wijk, noodzakelijk door herontwikkelingen. In de Kadernota Grondbeleid is kostenverhaal als instrument benoemd voor herontwikkelingen op locaties zonder grondexploitatie. Met het Programma Kostenverhaal wordt via de bijdrage voor bovenwijkse kosten en vereveningsbijdragen invulling gegeven

aan de uitwerking van het hiervoor benodigde instrumentarium. Met dit pakket van maatregelen bereiken we dat álle plannen, ook die van particuliere initiatiefnemers, bijdragen aan de ontwikkeling van de stad. En we verschaffen duidelijkheid aan initiatiefnemers over wat de gemeente van hen vraagt. Wanneer het Programma Kostenverhaal door het college is vastgesteld, heeft dat geen directe gevolgen voor het grondbedrijf. Pas in een later stadium zullen aan de raad instellingsbesluiten worden voorgelegd, waarbij de financiële stromen worden vastgelegd.

- Ontwikkeling Zuidoever Weerwater
  Op dit moment wordt gewerkt aan een masterplan en de bijbehorende financiële verkenning voor het hele gebied van Zuidoever Weerwater. Dit is ook inclusief de optimalisatie van de Hortus. Dit hele gebied gaat een aantal nieuwe bedrijventerreinen voor Almere toevoegen. Daarnaast komen er ook meer woningen bij de Hortus. Het masterplan wordt in het voorjaar van 2025 aan de raad voorgelegd.

Scenarioanalyses marktrisico's en netcongestie

Het voeren van actief grondbeleid met grondexploitaties brengt financiële risico's met zich mee. In het weerstandsvermogen van het grondbedrijf worden reserves getroffen voor deze risico's. In elke grondexploitatie wordt rekening gehouden met specifieke projectrisico's. Daarnaast worden marktrisico's en macro-economische risico's in beeld gebracht om de mogelijke financiële consequenties van tegenvallende marktontwikkelingen op de hele portefeuille aan grondexploitaties op te kunnen vangen. Door de netcongestieproblematiek hebben wij ook hiervoor een scenario berekend.

Marktrisico's

In totaal zijn drie scenario's berekend: Voorzichtig, Crisis-licht, en Crisis-zwaar. De belangrijkste parameters zijn lagere afzet, lagere grondprijzen en hogere rente. Deze parameters zijn per grondexploitatie doorgerekend. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten en de financiële effecten per scenario weergegeven en afgezet tegen het referentiescenario uit het MPGA 2025.

componenten scenario	MPGA 2025	voorzichtig scenario	crisis licht	crisis zwaar
gemiddelde afzet woningen per jaar 2025 – 2034	950	900	2025: 600 2026: 500 2027: 700 Vanaf 2028: 900	2025: 500 2026: 500 2027: 650 Vanaf 2028: 900
gemiddelde afzet bedrijven per jaar 2025 – 2032	12 ha	7 ha	2025: 5 ha 2026: 4 ha 2027: 5 ha 2028: 6 ha Vanaf 2029: 7 ha	2025: 3 ha 2026: 2 ha 2027: 2 ha 2028: 3 ha 2029: 5 ha Vanaf 2030: 7 ha
gemiddelde afzet voorzieningen per jaar 2025 - 2024	46.500	35.000	35.000	35.000
rente percentage (langjarig gemiddelde)	2,0%	2,5%	2,5%	2,5%
opbrengstontwikkeling	0	0	2025: -5% 2026: -3% 2027: 0% 2028: 2% 2029: 4% Vanaf 2030: 1,5%	2025: -8% 2026: -6% 2027: -3% 2028: 0% 2029: 3% Vanaf 2030: 1,5%
kostenontwikkeling	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
financieel effect				
benodigde voorziening negatieve grexen en risico's	90	100	169	213
beschikbare voorziening + harde reserve in weerstandsvermogen grondbedrijf	157	157	157	157
financieel effect niet afgedekt binnen grondbedrijf	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**12**	**55**

In het *voorzichtige scenario* ligt de afzet van woningbouwkavels structureel circa 5% lager dan het referentiescenario. De opbrengststijging ligt met 1,0% lager dan in het referentiescenario, terwijl de rente met 2,5% juist hoger ligt. Op basis van deze parameters hebben de negatieve grondexploitaties en risico's een saldo van € 100 miljoen, wat € 10 miljoen hoger is dan in het referentiescenario. Dit bedrag is reeds opgenomen in de berekening van het weerstandsvermogen en daarmee al afgedekt.

In de scenario's *crisis-licht* en *crisis-zwaar* daalt de afzet van woningbouw naar 500 woningen voor één tot enkele jaren. Bij bedrijventerreinen zakt de afzet naar een niveau van slechts 2 hectare voor enkele jaren. De grondprijzen gaan eerst flink dalen en na enkele jaren vindt herstel plaats. We zien dat in beide crisis-scenario's de benodigde voorziening voor negatieve grondexploitaties groter wordt. De vraag is steeds of we dat kunnen opvangen binnen de beschikbare buffers. In totaal hebben we € 157 miljoen buffer beschikbaar, namelijk de voorziening voor de verlieslatende grondexploitaties (€ 72 miljoen) en de harde reserves binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (€ 85 miljoen).

Bij het scenario crisis-licht houden we rekening met een benodigde voorziening voor negatieve grondexploitaties van € 169 miljoen. In dit bedrag zijn ook extra plankosten opgenomen, omdat we ervan uit gaan dat de afbouw van personeel minder snel gaat. Daardoor vallen de plankosten hoger uit. Bij het scenario *crisis-zwaar* speelt hetzelfde, en daar bedraagt de benodigde voorziening € 213 miljoen. In beide gevallen kan dat niet worden opgevangen binnen de aanwezige buffer van € 157 miljoen. Dat komt doordat de grondexploitaties Kustzone Poort en Kustzone Haven negatief worden. Omdat we de kans dat deze scenario's zich voordoen gelet op de huidige marktsituatie klein achten, zien wij nu geen aanleiding om de buffers hiervoor aan te vullen.

Netcongestie

De consequentie van netcongestie voor de grondverkopen is vertraging in de gronduitgifte. Om de financiële consequenties van netcongestie in beeld te brengen hebben we daarom een apart scenario doorgerekend. In dit scenario gaan we er van uit dat we voor grootverbruikers, dat zijn bedrijven en maatschappelijke en commerciële voorzieningen, vier jaar lang geen enkele gronduitgifte kunnen realiseren. Dat is somberder dan de basisraming in de grondexploitaties, want daarin veronderstellen we dat we de komende jaren nog beperkt grond kunnen uitgeven voor bedrijven en voorzieningen.
Voor woningbouw is de problematiek beperkt. Wij gaan er vanuit dat netcongestie bij woningbouw zich voornamelijk voordoet aan de oostkant van Almere omdat onderstation Zeewolde een beperkte capaciteit heeft. Dat kan over enkele jaren leiden tot problemen bij de grondexploitaties in Hout. Het onderstation in Almere-Haven heeft ook een capaciteitsprobleem, maar in dat gebied hebben we in de lopende grondexploitaties nauwelijks woningen zitten.
Dit scenario leidt tot substantiële vertraging in de gronduitgifte voor bedrijventerreinen en voorzieningen, maar het is niet nodig gronden uit exploitatie te halen. De financiële impact is even groot als vorig jaar: € 3,7 miljoen. Dat komt doordat de saldi van enkele negatieve grondexploitaties verslechteren. Dit bedrag reserveren we in het harde weerstandsvermogen.

De effecten op het weerstandsvermogen en resultaatafdracht

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het beschikbaar vermogen van het grondbedrijf per 31 december 2024 zien. In het MPGA 2025 is een volledige onderbouwing op grondexploitatieniveau te vinden.

Grondexploitaties

bedragen x € 1 miljoen

	PB25	PR24
reeds gerealiseerd vermogen/harde reserve (vrije ruimte)	18,0	25,0
op termijn beschikbaar vermogen/zachte reserve	28,4	34,0
totaal beschikbaar vermogen (Hard + Zacht)	**46,4**	**59,0**

Op basis van de huidige uitgangspunten en verwachtingen komt het saldo van het harde vermogen (de vrij beschikbare reserve vanuit de al gerealiseerde winst) uit op € 25,0 miljoen. Dit is dan ook de afdracht die het grondbedrijf over 2024 aan de Algemene Dienst kan doen. Dit is al in deze programmarekening verwerkt.

Het zachte vermogen (de potentiële winst in de komende jaren na aftrek van risico's) komt uit op € 34,0 miljoen. Dat is hoger dan in de Programmabegroting 2025 werd verwacht. Dit komt vooral doordat de huidige actualisatie van de grondexploitaties een positief effect heeft. De verbetering komt deels door extra in exploitatie genomen gronden met een positief saldo en deels door de verbeterde situatie op de woningmarkt.

Gerealiseerd vermogen / harde reserve

In de onderstaande tabel is de stand van de reserve weerstandsvermogen van het grondbedrijf weergegeven, inclusief de benodigde reserveringen en bestemmingen. Daarbij zijn de werkelijke resultaten (Programmarekening 2024) afgezet tegen de eerder afgegeven prognose (Programmabegroting 2025).

bedragen x € 1 miljoen

	PB 25	PR 24
stand 31-12-2023	**72,8**	**72,8**
tussentijdse winstneming 2024	7,8	20,5
mutaties voorzieningen negatieve grondexploitaties	-2,5	11,0
mutaties voorziening MVA-gronden	20,4	20,1
afsluiting grondexploitatie		-6,4
aanvullen reserve Ruimtelijk Ontwikkeling	-1,0	-1,0
overige		-0,1
subtotaal stand reserve 31-12-2024	*97,5*	*116,9*
eerder vastgestelde bestemmingen	-49,3	-60,1
reservering voor marktrisico's en macro economische risico's	-9,4	-9,8
reservering voor specifieke risico's negatieve grondexploitaties	-17,0	-18,3
reservering netcongestie	-3,8	-3,7
vrij beschikbaar en af te dragen aan algemene dienst	**18,0**	**25,0**

De belangrijkste mutaties worden hieronder toegelicht.

Tussentijdse winstneming 2024

De winstneming voor het jaar 2024 vindt plaats volgens de door de verslaggevingsregels van het BBV systematiek. Dit moet naar rato van de voortgang van de projecten. In 2024 bedraagt de gerealiseerde winst € 20,5 miljoen. De winst is € 12,7 miljoen hoger dan was berekend bij de Programmabegroting 2025. Dat komt door de goede omzet bij een aantal grondexploitaties en verbeterde complexresultaten door de verbeterde woningmarkt.

Mutaties voorzieningen negatieve grondexploitaties

De totale voorziening van de negatieve grondexploitaties is gedaald met € 11,0 miljoen (voordeel). De mutaties zijn:

- De voorziening voor Almere Buiten Centrum is afgenomen door verwerking van een nieuw programma met meer woningen, waardoor meer grondopbrengsten zijn te behalen.
- De grondexploitatie Europakwartier West is afgesloten waardoor de voorziening volledig vrijval. Hieruit is het negatieve resultaat van deze afsluiting gedekt (zie categorie afsluitingen). De restwerkzaamheden zijn ondergebracht bij de grondexploitatie Verspreide Percelen.
- Bij Hogekant en Lagekant neemt de voorziening af als gevolg van toename van de grondprijzen. De resultaten zijn dus licht verbeterd.
- Bij Olympuspark neemt de voorziening toe met € 1,2 miljoen. De afzet van de voorzieningen verloopt moeizaam waardoor de looptijd van het project met een jaar is verlengd. Dit gaat gepaard met hogere plankosten en hogere rentekosten.
- De voorziening van de grondexploitatie Hortus is afgenomen met € 1,2 miljoen. Dit komt door een correctie in de btw in verband met artikel 17.4, waardoor een hogere grondopbrengst kan worden behaald.

- Binnen de grondexploitaties Verspreide Percelen en Openbare gebieden zijn diverse projecten afgesloten en nieuwe deelexploitaties opgenomen (restwerkzaamheden De Laren/Wierden en Europakwartier West). Per saldo leidt dit tot een toename van de voorziening met € 3,5 miljoen.
- Vanuit de BBV-regelgeving moeten we een voorziening treffen voor projecten in de voorbereidingsfase die langer dan 5 jaar lopen. Deze voorziening is nu met € 0,4 miljoen gedaald omdat een project daadwerkelijk is omgezet in een nieuw grondexploitatie (Wisselweg/Oreganoweg). De kosten in de voorbereidingsfase zijn nu overgeboekt naar de nieuwe grondexploitatie.

In onderstaande tabel worden de ontwikkelingen per voorziening (op eindwaarde) weergegeven.

bedrag € 1 miljoen

grondexploitaties	PR 2023	PR 2024
Almere Buiten Centrum	1,6	0,9
Europakwartier West	13,5	
Hogekant	14,5	14,3
Lagekant	7,9	7,8
Olympuspark	16,6	17,8
Hortus	19,1	18,2
Verspreide percelen / Openbare gebieden	9,8	13,4
Voorbereidingsprojecten	0,6	0,2
Totaal MPGA	**83,6**	**72,6**

Mutaties voorziening MVA gronden

Als gemeente hebben we ook grond in bezit waarvoor nog geen grondexploitatie is vastgesteld. Dit zijn de zogenoemde MVA-gronden. Wanneer binnen redelijke termijn een gebiedsontwikkeling mag worden verwacht, mogen we deze MVA-gronden op actuele waarde waarderen. Als er binnen een redelijke termijn geen ontwikkeling zal plaatsvinden, moeten we deze gronden waarderen tegen de doorgaans veel lagere huidige gebruikswaarde (cultuur, bos, wegen, etc.). Omdat de huidig gebruikswaarde vaak lager is dan de boekwaarde, passen wij dan via een voorziening de waardevermindering toe.
Deze verliesvoorziening voor MVA-gronden is afgenomen met € 20,1 miljoen. De belangrijkste mutatie betreft het in exploitatie nemen van gronden bij Twentsekant en Nobelhorst, waardoor de eerder getroffen voorziening kan vrijvallen. Voor het gebied Pampus II is een nieuwe taxatie uitgevoerd. De nieuwe waarde is lager waardoor de voorziening voor circa € 0,3 miljoen is opgehoogd.

bedragen x € 1 miljoen

voorzieningen MVA gronden landbouwwaarde	PR 2023	PR 2024
Overgooi	32,2	32,2
Twentsekant	37,4	18,1
De Vaart IV/VI	0,4	0,4
Nobelhorst	1,1	0,0
Pampushout II	8,8	9,1
OG Hout (Ecudorp)	0,7	0,7
totaal	**80,6**	**60,5**

Afsluiting grondexploitatie

Bij deze jaarrekening worden twee grondexploitaties afgesloten: De Laren/Wierden en Europakwartier West. Dit levert voor het weerstandsvermogen een negatief saldo op van € 9,4 miljoen. Dit nadeel wordt volledig afgedekt uit de vrijval van de hiervoor aanwezige voorzieningen (zie categorie voorzieningen). Daarnaast zijn er binnen de grondexploitatie Openbare Gebieden een aantal deelexploitaties afgesloten, te weten: Waterstate, winkeluitbreiding stationstraat en Sieradenbuurt. Deze afsluitingen leveren een positief resultaat op van circa € 3 miljoen.

Overige

Het betreft hier kosten voor de verdere implementatie van de kadernota grondbeleid van € 0,1 miljoen.

Eerder vastgestelde bestemmingen

In het weerstandsvermogen reserveren we geld voor risico's en verplichtingen van het grondbedrijf die niet in de grondexploitaties kunnen worden verwerkt. We noemen dit de 'eerder vastgestelde bestemmingen'. De specificatie hiervan is als volgt:

bedragen x € 1 miljoen

Eerder vastgestelde bestemmingen	PB 2025	PR 2024
Reservering gerealiseerde winst - verschil BBV	-45,5	-56,4
Reservering voor risico onrendabel parkeren stadsdeel Poort	-2,8	-2,8
Informatiecentrum Poort	-0,5	
Stelpost parkmanagement Lagekant	-0,5	-0,5
Reservering overaanbod specifieke bedrijventerrein	-1,0	-1,5
Bijdrage groen/blauw	1,0	1,0
Totaal eerder vastgestelde bestemmingen	**-49,3**	**-60,1**

De belangrijkste mutaties zijn:

Reservering gerealiseerde winst

Op basis van het huidige raadskader ten aanzien van winstneming wordt niet alle winst uit de grondexploitaties die volgens het BBV genomen moet worden, daadwerkelijk uitgekeerd. Uit voorzichtigheid wordt deze winst pas ingezet als meer dan 50% van de totaal verwachte opbrengsten in een grondexploitatie zijn gerealiseerd. Per saldo neemt de reservering ten opzichte van de verwachting bij de Programmabegroting 2025 toe met € 10,9 miljoen. Dit komt vooral door de hogere winstuitname in 2024 (zie eerdere toelichting), waarvan een deel betrekking heeft op projecten waarvan de voortgang minder dan 50% is.

Informatiecentrum Poort

In het verleden zijn gelden gereserveerd om het informatiecentrum van Poort te bekostigen. Omdat dit niet langer meer nodig is kan het hiervoor gereserveerde bedrag vrijvallen.

Reservering overaanbod specifieke bedrijventerrein

De reservering valt hoger uit dan bij de programmabegroting met € 0,5 miljoen. Dit komt doordat de afzet van bedrijventerrein ultimo 2023 lager is dan gedacht. Hiermee is de afzetrisico hoger geworden.
Reservering voor marktrisico's en macro economische risico's
De reserve voor de financiële consequenties van het 'voorzichtige scenario' is berekend op basis van eerder genoemde uitgangspunten (lagere afzet, hogere rente en lagere opbrengststijging). De noodzakelijke reserve is licht toegenomen met € 0,4 miljoen. Dit komt doordat de portefeuille grondexploitatie groter is geworden door in exploitatie nemen van de gronden.

Reservering voor marktrisico's en macro economische risico's

De reserve voor de financiële consequenties van het 'voorzichtige scenario' is berekend op basis van eerder genoemde uitgangspunten (lagere afzet, hogere rente en lagere opbrengststijging). De noodzakelijke reserve is licht toegenomen met € 0,4 miljoen.

Reservering voor specifieke risico's en negatieve grondexploitaties

De risico's zijn geactualiseerd. De risico's voor de negatieve grondexploitaties bedragen op eindwaarde € 18,3 miljoen. Dit is € 1,2 miljoen hoger dan de stand bij de Programmabegroting 2025. De belangrijke toename is veroorzaakt door Almere Buiten Centrum. Bij deze grondexploitatie is een nieuwe programma toegevoegd met meer woningen. Hierdoor neemt de risico ook toe.

Reservering netcongestie

Het financieel effect van het risicoscenario netcongestie is berekend op een nadeel van € 3,7 miljoen.

Op termijn beschikbaar / zachte buffer

De zachte buffer is het nog te realiseren vermogen uit de positieve grondexploitaties. Jaarlijks wordt op grond van de winstnemingsmethodiek een deel van het positieve resultaat genomen en daarmee betrokken bij het gerealiseerde (harde) vermogen. Tegelijk zijn er ook nog risico's of te verwachten algemene kosten (zoals te betalen vennootschapsbelasting) die niet in de grondexploitaties zijn opgenomen. De mutaties van de zachte buffer zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1 miljoen

op termijn beschikbaar / zachte buffer	PB 2025	PR 2024
stand per 31-12-2024	**436,5**	**465,9**
eerder vastgestelde bestemmingen	-35,1	-35,1
op termijn beschikbaar voor risico's en afdrachten	*401,4*	*430,8*
aftrek risico's en algemene kosten:		
specifieke risico's in positieve grexen	-313,8	-308,3
marktrisico's en macro-economische risico's	-32,2	-55,5
reserve te betalen vennootschapsbelasting	-27,0	-33,0
totaal op termijn beschikbaar / zachte buffer	**28,4**	**34,0**

Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties in het MPGA 2025 is er een toekomstig te verwachten resultaat voor de positieve grondexploitaties van € 465,9 miljoen. Dit ligt hoger dan bij de Programmabegroting 2025 was verwacht. In het MPGA 2025 worden de mutaties per grondexploitatie toegelicht. De belangrijkste reden voor de toename van het resultaat is toe te schrijven aan extra toevoeging van gebieden met positieve resultaten en verbeterde marktomstandigheden, waardoor hogere grondopbrengstramingen kunnen worden ingerekend. Het verwachte op termijn beschikbare vermogen, na aftrek van de risicoreserveringen, bedraagt € 34,0 miljoen. De belangrijkste mutaties worden hieronder toegelicht.

Eerder vastgestelde bestemmingen

Het benodigde vermogen voor deze bestemmingen is ten opzichte van de stand bij Programmabegroting 2025 niet gewijzigd. De mutaties zijn in de tabel hieronder weergegeven.

bedragen x € 1.000

eerder vastgestelde bestemmingen	PB 2025	PR 2024
stelpost segmentering / betaalbaarheid voor sociale huur	-3,6	-3,6
stelpost segmentering / betaalbaarheid voor toekomstige gebieden	-10,0	-10,0
stelpost duurzaamheid en exploitatiebijdrage Stichtsekant	-0,8	-0,8
gebouw parkeren Stadstuinen	-4,5	-4,5
parkeren Voetnoot	-0,7	-0,7
risicoreservering programmering betaalbare woningen	-4,0	-4,0
financieel effect onzekerheid onderwijshuisvesting	-10,0	-10,0
onontdekte ontplofbare oorlogsresten	-1,5	-1,5
totaal eerder vastgestelde bestemmingen	**-35,1**	**-35,1**

Specifieke risico's in positieve grexen

De risico's zijn verdeeld naar positieve en negatieve grondexploitaties. De risico's van de negatieve grondexploitaties zijn afgedekt in het harde vermogen. De risico's voor de positieve grondexploitaties worden meegenomen in de zachte buffer. Deze bedroegen bij de Programmabegroting 2025 op basis van eindwaarde € 313,8 miljoen. De risico's zijn nu bij de Programmarekening 2024 met circa € 5,5 miljoen afgenomen. Deze afname is het resultaat van een aantal mutaties. De belangrijkste betreft bij Nobelhorst en NOGW Hout. De risico voor extra kosten vanwege de nieuwe atlas openbaar ruimte is nu verwerkt in de kosten. Daartegenover staat een extra risico voor verdozing bij Stichtsekant en de Vaart IV/VI.

Marktrisico's en macro-economische risico's

Op basis van de geactualiseerde risicoberekening in het 'voorzichtige scenario' is een bedrag van € 55,5 miljoen gereserveerd voor marktrisico's en macro-economische risico's. Dit is € 23,2 miljoen hoger dan de stand bij de Programmabegroting 2025. Dit komt doordat de portefeuille grondexploitaties groter is geworden (meer woningen), waardoor we ook meer risico's lopen.

3.4 Financiering

Inleiding

Geld lenen kost geld

Om onze investeringen te financieren moeten wij geld lenen. We willen verstandig omgaan met het lenen van geld. Daarom hebben we binnen de gemeente de 'treasury functie'. Dit onderdeel van de gemeente zorgt ervoor dat de gemeente niet te veel, maar ook niet te weinig geld leent voor de investeringen die we doen. Ook proberen we om de rentekosten die we betalen en de risico's die we lopen zo laag mogelijk te houden. De gemeente sluit niet voor iedere investering of project een aparte lening af. We kijken naar het totaal van onze uitgaven en inkomsten, en bepalen dan hoeveel geld we wanneer moeten lenen. We doen dit heel nauwkeurig. Als we meer geld lenen dan we nodig hebben, kost dat ons onnodig geld.

We verdelen onze rentekosten over onze investeringen

De rente die wij betalen rekenen we toe aan de investeringen. We doen dat op basis van een vast (intern) rentepercentage, de zogeheten 'rekenrente'. Dit is verplicht. Hoe we dit moeten doen staat in de verslaggevingsregels (BBV). Hierdoor wordt op de verschillende programma's zichtbaar wat de financiering van die activiteit kost. De rentelasten en de afschrijvingen vormen samen de kapitaallasten van een investering. Het verschil tussen de rente die wij toerekenen en de rente die wij werkelijk aan banken betalen noemen we het 'renteresultaat'.

De spelregels voor het lenen en uitlenen van geld staan in de wet

Dat is de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). In Almere hebben we deze regels vertaald in het door de gemeenteraad vastgestelde treasury statuut. In deze paragraaf geven wij inzicht in de treasury activiteiten van 2024. Ook beschrijven we hoe de marktrente zich heeft ontwikkeld.

Extern rentebeleid

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2024 hadden we een vaste schuld van € 360 miljoen. Doordat er leningen aflopen of doordat we nieuwe investeringen doen moeten we regelmatig nieuwe leningen aantrekken. In 2024 hebben wij € 151 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken en € 30 miljoen afgelost. Per 1 januari 2025 hebben wij daardoor nog € 481 miljoen aan vaste schulden.

Treasury beleid

Gemeenten mogen niet speculeren met rente. Dit staat in de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). We willen als gemeente natuurlijk zo weinig mogelijk rente betalen, maar ook geen onnodige risico's lopen. Leningen met een korte looptijd zijn meestal gemiddeld 1 procentpunt goedkoper dan leningen met een lange looptijd. Maar de rente van leningen met een korte looptijd kan ook snel stijgen. Daarom schrijft de wet voor dat gemeenten een mix moeten hebben van kortlopende en langlopende leningen. Hiervoor staan 2 normen in de wet:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm.

Ook zijn er regels wat gemeenten moeten doen als ze zelf teveel geld in kas hebben. Ze mogen dit alleen aan andere overheden uitlenen of bij het Rijk onderbrengen. We noemen dat 'schatkistbankieren'. De gemeente Almere heeft eind 2024 een tijdelijk overschot in kas, dit geld hebben wij tijdelijk bij het Rijk ondergebracht.

De kasgeldlimiet bedraagt € 99 miljoen

Dit kasgeldlimiet houdt in dat de gemeente maximaal 8,5% van het begrotingstotaal met kortlopende leningen en schulden mag financieren. Dit komt neer op een kasgeldlimiet in 2024 van circa € 99 miljoen. We mogen deze limiet maximaal 2 kwartalen op rij overschrijden. Als we ook daarna boven deze grens zitten, moeten we onze toezichthouder informeren. Dat is het college van gedeputeerde staten van Flevoland. In het 4e kwartaal 2023 en het 1e kwartaal 2024 hebben wij de kasgeldlimiet overschreden. In het 2e kwartaal 2024 hebben wij langlopende leningen aangetrokken zodat we daarna weer onder de limiet zaten.

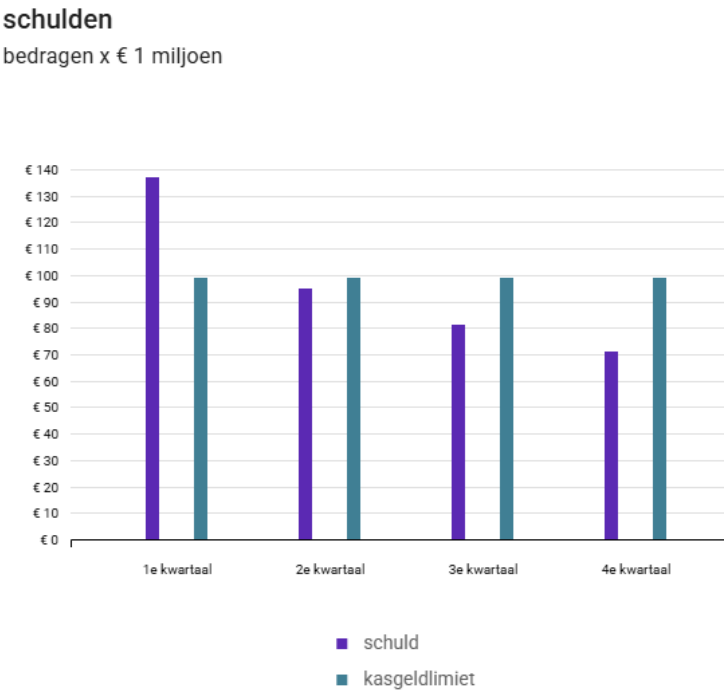

We letten goed op de renterisiconorm

De limiet houdt in dat het totaal aan verplichte aflossingen en renteherziening in een jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. Anders loopt de gemeente het risico dat de rentekosten sterk toenemen, als ook de rente sterk stijgt. Bij het afsluiten van nieuwe langlopende leningen houden we daar dus rekening mee. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat die niet allemaal in hetzelfde jaar afgelost moeten worden. Wanneer we toch meer langlopende leningen moeten aantrekken dan verwacht, en we daardoor niet binnen de norm blijven, overleggen we vooraf met de provincie. In 2024 zijn we ruim onder de renterisiconorm gebleven.

Renteontwikkeling

Om de treasuryfunctie goed uit te kunnen oefenen is het belangrijk om een zo goed mogelijke inschatting van de renteontwikkelingen te maken. Dat is niet gemakkelijk. Of de rente gaat stijgen of dalen hangt van veel factoren af. Bijvoorbeeld van de economische groei, het begrotingssaldo van het Rijk, de inflatie, het consumentenvertrouwen, de politieke spanningen in de wereld en de rentevisie van grote banken.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de afgelopen jaren veel geld in de economie gestoken. Hiermee wilden ze de tegenvallende voorspellingen voor economische groei en inflatie tegengaan. Dit drukte de rente naar een heel laag niveau, en was deze zelfs negatief.
In 2022 en 2023 jaar heeft de ECB door de oplopende inflatie en de oorlog in Oekraïne tienmaal de herfinancieringsrente verhoogd van 0,00% naar 4,50%. De rente die de ECB betaalt aan banken die geld bij hun aanhouden is eveneens verhoogd van -0,50% naar 4,00%. Vanaf het 2e halfjaar 2024 heeft de ECB als gevolg van de dalende inflatie de herfinancieringsrente en depositorente in meerdere stappen verlaagd naar respectievelijk 3,15% en 3,00%. De verwachting is dat de ECB als gevolg van de dalende inflatie de herfinancieringsrente in 2025 verder zal verlagen.

De rente voor kortlopende leningen is in 2024 gedaald van circa 3,90% naar 2,70%. De verwachting is dat deze in 2025 verder gaat dalen. De rente voor vaste geldleningen met een looptijd van 10 jaar is gedaald van 2,50% naar 2,35%. We verwachten dat deze rente zich in 2025 tussen de 3,00% en 4,00% zal bewegen.

Intern rentebeleid

We rekenen aan alle investeringen rente toe. De wet schrijft voor dat de totaal doorberekende rente ongeveer gelijk moet zijn aan de totale rentelasten die we werkelijk betalen. Het is niet nodig om het rentepercentage ieder jaar bij te stellen, de werkelijke rente mag een klein beetje afwijken (maximaal 0,5%).
Inmiddels is de marktrente gestegen. In 2024 (zie 2e kwartaalrapportage 2024) is de omslagrente daarom bijgesteld naar 2%. Het onderscheid tussen de omslagrente voor het grondbedrijf en de algemene dienst is met ingang van 2024 vervallen.

Doordat dit percentage iets afwijkt van de werkelijk betaalde rente ontstaat een klein verschil. Dit verschil noemen we het renteresultaat.

Tabel renteresultaat

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	realisatie	afwijking
externe rente			
rente vaste geldleningen	13,6	13,7	-0,1
rente aanvullende leningen	0,0	0,0	0,0
rente kasgeld	4,6	4,6	0,1
schatkistbankieren	0,0	-0,4	0,4
provisiekosten	0,1	0,1	0,0
rentebaten liquide middelen	0,0	0,0	0,0
totale rentekosten	*18,4*	*18,0*	*0,4*
toegerekende rente			
rente eigen vermogen	-3,5	-3,5	0,0
rentetoerekening grondexploitatie	6,3	6,3	0,0
rentetoerekening algemene dienst	16,1	16,1	0,0
rentetoerekening financiële vaste activa	0,4	0,4	0,0
in de begroting geraamd kassierfunctie	0,1	0,1	0,0
totaal toegerekende rente	*19,4*	*19,4*	*0,0*
renteresultaat	**1,0**	**1,4**	**-0,4**

Externe rente

Wij betalen rente aan banken voor aangetrokken leningen. Op de externe rente is er in 2024 een voordeel ten opzichte van de begroting van € 0,4 miljoen. Dit komt omdat wij teveel geld in kas hebben gehad. Dit hebben wij ondergebracht bij het Rijk, dat noemen we 'schatkistbankieren'. Hiervoor hebben wij een rentevergoeding ontvangen. Deze vergoeding hadden wij niet begroot.

Rentetoerekening

Op de rentetoerekening hebben wij geen afwijkingen.

Renteresultaat

Het verschil tussen de werkelijk betaalde externe rente en de aan investeringen toegerekende interne rente noemen we het renteresultaat. De hierboven toegelichte afwijkingen tellen op tot een voordelig renteresultaat van € 0,4 miljoen.

EMU-saldo

In de Europese Unie (EU) zijn afspraken gemaakt over het begrotingstekort. Landen binnen de EU mogen een begrotingstekort hebben van 3% op het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp is de waarde van alle gemaakte goederen en geleverde diensten van een land in één jaar. Het begrotingstekort wordt uitgedrukt in het EMU-saldo. De norm is van toepassing op landelijk niveau, maar er vindt ook een indicatieve verdeling per gemeente plaats. Dat is dus geen harde norm, maar een indicatie verdeling. Het bedrag per gemeente is

gebaseerd op het begrotingstotaal en wordt jaarlijks medegedeeld in de circulaire van het gemeentefonds. Het toegestane tekort (indicatief) voor Almere in 2024 is € 55,9 miljoen.

Het EMU-saldo over 2024 is ruim € 191,4 miljoen negatief

Wij dragen dit jaar dus negatief bij aan het landelijke EMU-saldo. In onderstaande tabel is de berekening weergegeven:

bedragen x € 1 miljoen

	Bedrag
resultaat voor reserves	-10,5
+ afschrijvingen t.l.v. exploitatie	28,3
+ bruto dotaties aan post voorzieningen t.l.v. exploitatie	16,0
- vrijval voorzieningen	-18,6
- investeringen (im)materiële vaste activa	-94,2
+ niet in exploitatie verantwoorde baten	47,8
+ desinvesteringen (im)materiële vaste activa	0,3
- niet in exploitatie verantwoorde baten desinvesteringen	0,0
- lasten grondexploitatie	-133,0
+ niet in exploitatie verantwoorde baten grondexploitatie	0,0
- lasten transacties met derden op balanspost voorzieningen	-27.5
- lasten i.v.m. transacties met derden op balanspost reserves	0,0
- verkoop van effecten	0,0
saldo	**-191,4**

3.5 Verbonden partijen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaat- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Bij een financieel belang kan de gemeente financieel worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij, of kan de gemeente geld kwijtraken bij een faillissement van de partij.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid is gericht op de beperking van het aantal verbonden partijen, enerzijds uit oogpunt van transparantie van bestuur, anderzijds uit oogpunt van risicobeheersing. De mate van invloed en sturing wordt mede bepaald door de rechtsvorm, de vertegenwoordiging op bestuurlijk en ambtelijk niveau (voorbereidingsgroepen). De beslissing met betrekking tot het aangaan of beëindigen van de samenwerking met een verbonden partij wordt bewust genomen en periodiek heroverwogen. Voor het aangaan van een verbonden partij constructie is een expliciete goedkeuring van de gemeenteraad noodzakelijk. De kaders zijn in 2010 vastgesteld in de kadernota Verbonden partijen. We zijn op dit moment bezig met een actualisatie van onze kadernota. We nemen de uitvoering van de motie RG-390: 'Kaderstelling, sturing en controle van verbonden partijen' hierin mee. We verwachten de kadernota in 2025 aan u voor te kunnen leggen. Dan zullen we u een voorstel doen om de informatiewaarde van deze paragraaf te verbeteren.

Informatie over de verbonden partijen

In deze paragraaf wordt meer inzicht gegeven in de financiële positie en de financiële risico's. Ook worden de partijen uitgesplitst in de volgende vier typen: gemeenschappelijke regelingen (hiervan hebben we er 5), vennootschappen en corporaties (11), stichtingen en verenigingen (geen) en overige (geen). Daarnaast is aangegeven op welk programma de verbonden partij betrekking heeft en wat het openbare belang is. Hieronder is een lijst opgenomen van alle verbonden partijen.

nr.	naam verbonden partij	programma
	Gemeenschappelijke regelingen	
1	Veiligheidsregio Flevoland	Veiligheid en handhaving
2	GGD Flevoland	Gezondheid
3	Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek	Veiligheid en handhaving
4	Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Wonen
5	Werkvoorzieningsschap Tomingroep	Sociale voorzieningen en zorg
	Vennootschappen	
6	Tomingroep bv	Sociale voorzieningen en zorg
7	Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)	Openbare ruimte
8	IbbA Lieven de Key	Wonen
9	IbbA Ymere	Wonen
10	Floriade Almere 2022 bv	Overhead en bedrijfsvoering
11	Omala NV	Economie
12	Omala Airport Garden City CV	Economie
13	Techofonds Flevoland	Economie
14	Alliander	Financiën
15	Vitens	Financiën
16	Bank Nederlandse Gemeenten	Financiën

01	**Veiligheidsregio Flevoland**
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid en handhaving
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.veiligheidsregioflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente
De burgemeester van Almere is voorzitter van het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties
De jaarlijkse Almeerse bijdrage aan de Veiligheidsregio Flevoland bedraagt circa € 14 miljoen en wordt bepaald op basis de inkomsten uit het gemeentefonds op cluster Veiligheid per deelnemende gemeente.

Openbaar belang
Het waarborgen van de veiligheid van de inwoners van Almere op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Financiële positie
bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	8,8	10,0	7,1	
vreemd vermogen	12,6	12,2	14,6	
resultaat jaarrekening		-2,3		
jaarlijkse bijdrage		13,8	12,3	

Risico's en risicobeheersing
De mate waarin de Veiligheid regio Flevoland in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve). De belangrijkste risico's zijn de meldplicht datalekken en het samenwerkingsverband met de Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek. Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 1,4 miljoen, met een gemiddelde 'risicofactor' (kans) van ca. 15%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 0,2 miljoen. De risico's zijn dus beperkt.

02	**GGD Flevoland**
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Gezondheid
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ggdflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente
De wethouder met de portefeuille Gezondheid is lid van het algemeen bestuur.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties
Almere neemt samen met de andere gemeenten in de provincie Flevoland deel in de gemeenschappelijke regeling GGD Flevoland.

Openbaar belang
Op basis van de Wet Publieke Gezondheid voert de GGD de preventieve gemeentelijke taken uit op het gebied van de volksgezondheid, te weten jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jarigen, infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en taken ter bevordering van de gezondheid van jong en oud.

Financiële positie
bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen		7,0	6,5	6,5
vreemd vermogen		22,0	23,7	23,2
resultaat jaarrekening		11,0	0	0
jaarlijkse bijdrage		6,0	6,0	6,0

Risico's en risicobeheersing
Het weerstandsvermogen van GGD Flevoland wordt gevormd uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Deze laatste worden aangehouden ter dekking van risico's voor specifieke taken en doelen. In de begroting van de GGD worden de risico's gekwantificeerd. De mate waarin de GGD in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve).

Hierbij hanteert de gemeente de opgave van de risico's van de programmabegroting 2025 GGD-Flevoland omdat in de begroting 2025 de meest recente risicoparagraaf is opgenomen. Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 48 miljoen met een gemiddelde "risicofactor" (kans) van ongeveer 13%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 6 miljoen. Er is voor € 2,2 miljoen aan beheersmaatregelen getroffen, daardoor is het restrisico € 3,8 miljoen.
De algemene reserve op 31-12-2024 bedraagt € 3,387 miljoen. Daarmee is de conclusie dat de algemene reserve niet voldoende is voor dekking van de restrisico's.
Het dekkingstekort is € 0,4 miljoen.

Hieronder de belangrijkste risico's:
1. Huisvesting: wijzigingen locaties/leegstand
   In de afgelopen jaren stond de coronapandemie centraal in de GGD, inclusief de ondersteuning die hiervoor nodig was vanuit de bedrijfsvoering. Dit heeft erin geresulteerd dat de huisvestingsplannen en onderhoudsplanning stil zijn blijven liggen. Voor de locaties in eigendom van GGD speelt nu de vraag op welke vervolgstappen verstandig zijn, waarbij verschillende scenario's worden uitgewerkt in een Integraal Huisvestings Plan (IHP). Hierin worden de diverse locaties, mogelijke verhuizingen en

verbouwingen opgenomen. Deze ontwikkeling is onvermijdelijk om klaar te zijn voor de toekomst, als uitvoerder van de publieke gezondheidstaken van de gemeente en als werkgever in de gezondheidszorg.

2. Ziekteverzuim
   Als eigen risicodrager zijn de kosten van langdurig zieken voor rekening van de GGD.
3. Krapte arbeidsmarkt
   Door krapte op de arbeidsmarkt en de moeilijke invulbaarheid van een aantal functies is er noodzaak tot inhuur, wat leidt tot hogere kosten.
4. Vraaguitval plustaak JGZ Almere
   Jaarlijks worden de diverse subsidies opnieuw aangevraagd. Bij iedere nieuwe of te verlengen aanvraag bestaat het risico dat een lagere subsidie wordt toegekend, maar er wel sprake is van vast personeel.
5. Vraaguitval plustaken excl. JGZ Almere
   Jaarlijks worden de diverse subsidies opnieuw aangevraagd. Bij iedere nieuwe/te verlengen aanvraag bestaat het risico dat een lagere subsidie wordt toegekend, maar er wel sprake is van vast personeel.

03	**Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)**
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid en handhaving
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ofgv.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Milieu en klimaat, Omgevingsplan, Omgevingsvergunningen, Handhaving en Vastgoed is voorzitter van het dagelijks bestuur van de OFGV namens de gemeente Almere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Het laatst vastgestelde stempercentage van de gemeente Almere in het algemeen bestuur is gebaseerd op de jaarrekening 2023 en bedraagt voor 2023 12,31%. De Almeerse jaarbijdrage aan de OFGV voor 2024 bedraagt circa € 2 miljoen. Buiten de jaarlijkse opdracht voert de OFGV ook meerwerk opdrachten uit. Deze meerwerk opdrachten worden afzonderlijk afgestemd en de OFGV geeft hiervoor offertes af. De gemeente Almere heeft geen inleg gedaan in de vorm van aandelen of verstrekking van leningen. De gemeente Almere heeft geen garantie verstrekt aan de OFGV.

Openbaar belang

Het gaat hier om wettelijke taken van de gemeente. De gemeente is verplicht om de uitvoering daarvan over te dragen aan de OFGV. De verplichting tot regionale samenwerking heeft als doel om de kwaliteit en professionaliteit van de vergunningverlening, het toezicht, de handhaving en de samenwerking binnen het omgevingsrecht op een hoger peil te brengen. Burgers vragen dit vanuit de behoefte van veiligheid. Bedrijven verlangen dit vanuit de urgentie van onderlinge gelijke behandeling: duidelijke vergunningen, professioneel toezicht en transparante handhaving.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	3,2	3,0	1,9	
vreemd vermogen	4,6	3.5	5,0	
resultaat jaarrekening	0,1	0,1	0	
jaarlijkse bijdrage	2,1	2,1	2,0	2,1

De cijfers van de jaarrekening zijn gebaseerd op de voorlopige cijfers gepresenteerd in het AB van maart 2025.

Risico's en risicobeheersing

Het risicomanagement van de OFGV is vastgelegd in de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV. Daarin is ook een norm opgenomen voor het benodigde weerstandsvermogen.
De vrije beschikbare weerstandscapaciteit wordt voor 2024 begroot op € 897.563. De benodigde weerstandscapaciteit (lees risico's) komt voor 2024 uit op € 832.500. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 1,08. Deze valt daarmee binnen de afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1,2.

04	**Gebiedsontwikkeling Oosterwold**
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	www.almere.nl\oosterwold

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De portefeuillehouder Volkshuisvesting, Ruimtelijke ontwikkeling, Grondbedrijf, Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Omgevingsvergunningen, Sport van centrumgemeente Almere is voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft in totaal € 0,6 miljoen (waarvan de helft vanuit het Fonds Verstedelijking Almere) voorgefinancierd. In 2023 is het resterende gedeelte van € 0,06 miljoen terugbetaald. Almere neemt samen met de gemeente Zeewolde deel in de gemeenschappelijke regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold. Naast de voorfinanciering vinden er geen dotaties door de gemeente Almere plaats. Indien de voorziening kostenverhaal Oosterwold onverhoopt negatief wordt, dan zullen de deelnemende partijen financieel moeten bijspringen.

Openbaar belang

Oosterwold komt tot stand in een samenwerking met het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf; RVB) en de gemeente Zeewolde. Om de ontwikkelstrategie uit te kunnen voeren is een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie in het leven geroepen door middel van het oprichten van een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeenteconstructie: de Gemeenschappelijke Regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold. De gebiedsregisseur is de leidinggevende van deze uitvoeringsorganisatie. De portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening van de gemeenten Almere en Zeewolde vormen het Intergemeentelijk Overleg. Dit overleg heeft een coördinerende, afstemmende en besluit voorbereidende functie ten aanzien van de uitvoering van de regeling. Naast de gemeenten kunnen het RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland worden uitgenodigd voor dit overleg. Alsdan hebben zij een adviserende functie zonder stemrecht. Het intergemeentelijk overleg aangevuld met RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland wordt het Bestuurlijk Overleg Oosterwold genoemd. De gemeente Almere fungeert hierbij als centrumgemeente en voert de administratie.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen				
vreemd vermogen	9,2	4,9	9,2	2,4
resultaat jaarrekening				
jaarlijkse bijdrage				

Risico's en risicobeheersing

Indien de kavelverkoop (het afsluiten van anterieure overeenkomsten door initiatiefnemers) stagneert, bestaat de kans dat de uitgaven de inkomsten overstijgen. Aangezien de baten voor de kosten uit gaan kan er adequaat gestuurd worden op de uitgaven en zijn zodoende de financiële risico's beter beheersbaar. Indien blijkt dat bij de afronding van het project meer exploitatiebijdragen ontvangen zijn dan dat er aan kostenverhaal is uitgegeven dan is er sprake van een terugbetalingsverplichting. Door middel van tussentijdse rapportages wordt de financiële stand van zaken bewaakt. Ook wordt hierbij meerjarig de stand van de voorziening op basis van prognoses in de gaten gehouden. De rapportages worden met de gebiedsmanager besproken. Daarnaast wordt twee keer per jaar de financiële stand van zaken besproken in het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. De gemeente Almere fungeert als centrumgemeente. Rapportage over Oosterwold vindt plaats in bijlage Kostenverhaal Oosterwold.

05/06	**GR Werkvoorzieningschap Tomingroep en Tomingroep BV**
Vestigingsplaats	Hilversum
Programma	Sociale voorzieningen en zorg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.tomingroep.nl/over-tomingroep/algemeen-bestuur

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Ingevolge de GR heeft Almere één zetel in het algemeen bestuur. Op dit moment levert Almere een lid van het algemeen bestuur in de persoon van portefeuillehouder Werk en inkomen, Armoede, Integratie, Mobiliteit, Participatie. Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep is enig aandeelhouder van de Tomingroep BV. Het stemrecht per gemeente in het Schap wordt jaarlijks bepaald door het voortschrijdend 10-jaars gemiddelde SW-aandeel per gemeente. Op grond van dit aandeel is ons stemrecht momenteel 43,9%.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) verleent Almere het Werkvoorzieningschap jaarlijks een bijdrage die (maximaal) zo groot is als de Wsw doeluitkering van het Rijk. Op grond van de GR waarborgen de gemeenten de leningen en rekening-courant van het schap naar evenredigheid van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar waarin de overeenkomst voor de betreffende transactie wordt gesloten. Volgens een samenwerkingsovereenkomst tussen het Werkvoorzieningschap en Tomingroep BV staat het Werkvoorzieningschap borg voor leningen. Krachtens deze overeenkomst garandeert Tomingroep BV een nihil resultaat bij het Werkvoorzieningschap.

Openbaar belang

Het verschaffen van aangepast werk ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Het Werkvoorzieningschap is verantwoordelijk voor juiste uitvoering van de wet. Tomingroep BV is verantwoordelijk voor een bedrijfseconomisch verantwoorde uitvoering van de wet.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	10,4	10,1	9,1	7,8
vreemd vermogen	2,7	5,1	3,9	3,1
resultaat jaarrekening	1,6	2,7	0	-1,3
jaarlijkse bijdrage	9,1	9,1		9,1

Het resultaat van het werkvoorzieningschap Tomin, de gemeenschappelijke regeling, is in 2024 € 2,7 miljoen positief.
Er is echter ook een bijdrage van € 3 miljoen nodig om het eigen vermogen van de Tomingroep BV aan te zuiveren.
Het eigen vermogen van het werkvoorzieningschap Tomin neemt daarom met € 0,3 miljoen af.

Hieronder gaan we in op de financiële positie en risico's van het werkvoorzieningschap en de BV tezamen.

Risico's en risicobeheersing

In mei 2024 is met de raad de conceptbegroting 2025 van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep gedeeld. Op dat moment was er geen extra gemeentelijke exploitatiebijdrage aan de Tomingroep nodig tot 2028. Medio mei is er een raadsbrief naar de gemeenteraad gestuurd over de liquiditeitsproblemen bij de Tomingroep. Er wordt over 2024 nu een negatief resultaat verwacht van € 2,9 miljoen bij de Tomingroep. Dit komt onder andere door snellere uitstroom van de WSW'ers, achterblijvende instroom van andere doelgroepen uit de participatiewet en lage productiviteit. Hierdoor moet de Tomingroep vaak tegen hogere kosten inhuren om het aangenomen werk van opdrachten uit te voeren. Er is nu nog genoeg eigen vermogen om dit tekort op te vangen. Maar omdat het eigen vermogen grotendeels vast zit in vooral gebouwen komt de liquiditeit onder druk te staan. Tot nu toe hebben gemeenten nog niet hoeven bijspringen.

De gemeenschappelijke regeling Tomingroep maakt al jaren verlies. Maar het verlies in 2024 is fors hoger dan in voorgaande jaren en ook hoger dan begroot in het bedrijfsplan. Zonder maatregelen en ingrepen zal het bedrijfsresultaat van de Tomingroep negatief blijven. Dit is onwenselijk en daarom moet worden ingegrepen. Het eigen vermogen zal anders binnen enkele jaren verdwijnen en er ontstaan eerder al liquiditeitsproblemen. De deelnemende gemeenten zullen dan financieel moeten bijspringen. Voor de korte termijn zijn daarom de volgende maatregelen genomen:

- Er wordt gewerkt aan een beperkte liquiditeitsgarantie van de gemeenschappelijke regeling Tomin aan de Tomingroep BV. Hierover wordt de raad nog geïnformeerd;
- Opnemen van een risicoreservering van € 2 miljoen binnen het weerstandsvermogen van de gemeente Almere;
- Extra geld dat de deelnemende gemeenten via de meicircuaire 2025 ontvangen voor de Basisfinanciering bedrijfskosten ontwikkelbedrijven wordt aan de tomingroep beschikbaar gesteld.

Hierover zijn afspraken gemaakt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders georganiseerd op 16 april 2025. De bedrijfsvoering van de Tomingroep zal worden doorgelicht. Ook zullen de deelnemende gemeenten een visie opstellen over de toekomst van het sociaal ontwikkelbedrijf en de rol van Tomingroep hierin. Dit met als doel om de kwetsbare doelgroep te blijven ondersteunen, maar ook om waar mogelijk binnen de begroting te blijven en middelen efficiënt in te zetten.

07	**Huisvuilcentrale Noord Holland (HVC)**
Vestigingsplaats	Alkmaar
Programma	Openbare ruimte
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.hvcgroep.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, en Kunst en cultuur is afgevaardigde in de Algemene Ledenvergadering namens de gemeente Almere en werkt daarbij in de voorbereiding samen met andere Flevolandse aandeelhouders. De gemeente Almere is qua inwonersaantal de grootste gemeentelijke aandeelhouder van de HVC.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 173 aandelen en heeft daarmee 4,7% van het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC. De aandelen hebben een nominale waarde van € 45,45 per aandeel en staan voor een totaalwaarde van € 7.863 op de balans. Almere staat garant voor de betaling van rente en aflossing van (lang)lopende leningen. De omvang van deze leningen op 31 december 2024 is € 524 miljoen (€ 565 miljoen eind 2023), het aandeel van Almere hierin bedraagt € 25,4 miljoen (€ 26,4 miljoen eind 2023). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere.

Openbaar belang

HVC verbrandt het huishoudelijk afval uit Almere op een milieuverantwoorde wijze. Almere koopt voor de openbare ruimtes tegen een voordelig aandeelhouderstarief energie in, die wordt teruggewonnen bij de afvalverbranding. Almere werkt samen met HVC aan duurzame initiatieven (zon en wind). HVC acteert als grondstoffen makelaar en verwerker van plastic, metaal en drankkartons als resultaat van een openbare aanbesteding.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	234	258		
vreemd vermogen	928	966		
resultaat jaarrekening		24		
jaarlijkse bijdrage	nvt	nvt		

De cijfers over 2024 zijn uit het concept jaarverslag 2024 wat ter vaststelling op de agenda van de AVA op 5 juni 2025 staat.

Risico's en risicobeheersing

Het grootste risico is dat bij een faillissement van de HVC Almere wordt aangesproken op haar aandeel van 4,7% van de garant gestelde leningen. De Almeerse garantstelling bedraagt momenteel maximaal € 24,5 miljoen. Dit risico is opgenomen in onze risicoparagraaf. "Van gas los" investeringen vallen ook onder deze gezamenlijke garantstelling. Deze duurzaamheids-investeringen worden alleen aangegaan als de businesscase positief is. We lopen het risico dat door onvoorziene omstandigheden deze investeringen toch ten koste gaan van het resultaat van HVC.

08	**IbbA Lieven de Key**
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Om kennis te borgen en onnodige kosten te voorkomen, bestaat de directie van de vof IbbA Lieven de Key uit een ambtelijk vertegenwoordiger van Almere en een directielid van Lieven de Key.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere draagt voor de eerste 380 IbbA woningen start/basis 50% van het financieel risico. Voor de start/basis woningen boven de 380 en voor de kaveltypes plus, extra, vrijstaand draagt Almere het gehele financiële risico. Het directe financieel gemeentelijk belang is voor de IbbA start-financieringen 1.0 afgedekt door een naar de vof gestorte risicovoorziening (ten laste van de betreffende grondexploitaties) van € 4.250 per kavel, Voor de IbbA plus is ten behoeve van het risico een bedrag van € 6.000 per kavel gestort naar de vof vanuit de reserve IbbA plus. Naast het financieringsrisico draagt de gemeente voor 50% risico in de eventuele tekorten die kunnen ontstaan op de bedrijfsvoering van de vof IbbA Lieven de Key. Voor de IbbA plus 2.0 regeling is door de vennoot gemeente Almere per kavel € 2.000 als 50% risicobijdrage gestort naar de vof. De Key heeft echter aangegeven dat boven het totaal van 380 woningen geen nieuwe IbbA-verplichtingen kunnen worden aangegaan. Almere draagt derhalve boven de 380 woningen nu voor 100% het risico. De Almeerse afdracht aan de vof bedraagt dan € 4.000 per kavel.
Na 2016/2017 zijn er geen nieuwe IbbA woningen meer gerealiseerd. Het totaal gerealiseerde woningen binnen de vof IbbA Lieven de Key bedraagt 678 woningen, waarvan 308 met de 1.0 regeling en 370 met de 2.0 regeling.

Openbaar belang

Stimuleren van particulier opdrachtgeverschap voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 22.000 tot € 40.000).

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen			15,9	
vreemd vermogen			2,5	
resultaat jaarrekening			0,0	
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Verwachting dat de jaarrekening 2024 pas eind juni gereed is.

Begin 2025 zal de vof IBBA Ymere worden opgeheven. De resterende deelnemers (5), zullen worden overgenomen door de vof IbbA (de Key). Het vermogen zal 50/50 worden uitgekeerd aan de vennoten en betrokken worden bij de eerstvolgende gemeentelijke kwartaalrapportage.

Risico's en risicobeheersing

Financiële risico's zijn afgedekt middels voorzieningen binnen de vof en op de balans van de gemeente. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening ten behoeve van de balans, een risicoscan gemaakt van de waardeontwikkeling van het vastgoed op basis van taxaties bij de verkoop van tranches versus de ontwikkeling van de schuldpositie.

09	**IbbA Ymere**
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/over-ibba/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Om kennis te borgen en onnodige kosten te voorkomen is besloten om een ambtelijk vertegenwoordiger van Almere aan te wijzen als gevolmachtigd directeur in de vof IbbA. Deze aanwijzing is verbreed tot de vof IbbA Ymere voor de benodigde acties zoals het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met Ymere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere en Ymere dragen beide het risico van de IbbA start-financieringen in Nobelhorst. Binnen de grondexploitatie Hout/Noord is bij start IbbA een bedrag van € 7.500 per kavel gereserveerd voor maximaal 150 kavels ten behoeve van de gezamenlijke storting in de vof IbbA Ymere. Op basis van de fasering van uitgiften zijn stortingen ten laste van de grondexploitatie gebracht. Bij een lagere risicodekking per kavel wordt het verschil in een afzonderlijke voorziening bij de gemeente ondergebracht. Bij een hogere risicodekking per kavel dan de afgesproken € 7.500 per kavel zullen beide partijen voor 50% bijdragen aan dit verschil. Op dit moment is het risicoprofiel € 4.000 per kavel, wat betekent dat gemeente Almere € 4.000 per kavel direct in de vof heeft gestort en € 3.500 per kavel in de voorziening heeft achtergehouden. Deze laatste voorziening is bij jaarrekening 2019, uitgaande van de risicoanalyse, vrijgevallen. Ymere heeft in 2014 besloten de uitgifte na 51 kavels niet meer te continueren. De risicostorting (kapitaalstorting) is derhalve beperkt tot 51 keer € 4.000. In 2023 is op basis van de laatste risicoanalyse de risicostorting terugbetaald aan de vennoot Almere.

Openbaar belang

Het stimuleren van het particulier opdrachtgeverschap (PO) voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 27.000 tot € 40.000).

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen			0,2	
vreemd vermogen			1,0	
resultaat jaarrekening			0,0	
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Verwachting dat de jaarrekening 2024 begin april 2025 gereed is.

Begin 2025 zal de vof IBBA Ymere worden opgeheven. De resterende deelnemers (5), zullen worden overgenomen door de vof IbbA (de Key). Het vermogen zal 50/50 worden uitgekeerd aan de vennoten en betrokken worden bij de eerstvolgende gemeentelijke kwartaalrapportage.

Risico's en risicobeheersing

De lening portefeuille is de afgelopen periode fors gedaald door (vervroegde) aflossingen of herfinancieringen. Als gevolg van de dalende rente percentages en de almaar stijgende waarde van de woningen die als onderpand dienen, werd voor de eigenaren doorstroming naar duurdere woningen mogelijk, met als gevolg dat deze leningen met de VOF werden afgewikkeld. De VOF heeft het standpunt ingenomen dat het rente risico dusdanig klein is, dat een voorziening niet noodzakelijk is.

10	**Floriade Almere 2022 BV**
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Floriade
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	https://floriade.almere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De Floriade Almere 2022 BV is een uitvoeringsorganisatie voor de organisatie van het evenement Floriade in 2022 en de 'making of'. De BV functioneert in een politieke context, maar wel op afstand. Inmiddels is de Floriade afgerond. De BV heeft een doorstart gemaakt om hier nieuwe activiteiten in onder te brengen. Met deze activiteiten kan het verlies dat is geleden op het evenement verrekend worden met toekomstige winsten voor de Vennootschapsbelasting. Eerst lasten we een rustperiode in, waarin geen activiteiten in de BV worden ontplooid. Pas daarna wordt definitief besloten welke activiteiten wij in de BV gaan onderbrengen. De statuten zijn hierop aangepast.
De gemeente is vooralsnog enig aandeelhouder van de Floriade BV. Als zodanig is de Floriade BV een verbonden partij voor de gemeente. De aandeelhoudersrol wordt ingevuld door de wethouder Financiën. De aansturing van de Floriade BV vindt plaats door de directie. De algemene kaders die de directie meekrijgt zijn geformuleerd in de statuten. Hierin is opgenomen welke besluiten door de directie moeten worden voorgelegd aan de aandeelhoudersvergadering.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente is enig aandeelhouder van de Floriade Almere 2022 BV (1.000 aandelen à € 1 nominaal). Daarnaast heeft de gemeente leningen verstrekt aan de Floriade BV. Om de verliezen vanuit het verleden te kunnen verrekenen met toekomstige winsten is het nodig dat het verlies ook daadwerkelijk in de jaarstukken van de BV tot uiting wordt gebracht. De openstaande geldlening is hiervoor omgezet naar een agiostorting op het aandelenkapitaal. Daarmee verdwijnt de lening uit de boeken en ontstaat er ook boekhoudkundig een verlies in de BV.

Openbaar belang

Floriade BV verkeerd op dit moment in een rustperiode. Wanneer, op termijn, duidelijk wordt welke activiteiten we in de BV onderbrengen, zal ook het openbaar belang duidelijk worden.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	0,2	0,1		
vreemd vermogen	1,5	0		
resultaat jaarrekening	nvt	-0,1		
jaarlijkse bijdrage	nvt			

Realisatie is op basis van de conceptcijfers

Risico's en risicobeheersing

We zien geen risico's meer. Bij de eerste kwartaalrapportage 2025 valt de risicoreserve bij de gemeente daarom vrij.

11	**Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) NV**
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Economie
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouders Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling, Grondbeleid en Mobiliteit en Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt, Stedelijke vernieuwing, Sport, Diversiteit en Inclusiviteit vertegenwoordigen Almere in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders/Vergadering van Vennoten van OMALA NV.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere een derde deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort. Het bedrag aan uitstaande leningen aan Airport Garden City CV bedroeg eind 2022 nog € 1,6 miljoen. De leningen passen binnen de door de raad gestelde kaders en worden op de overeengekomen data afgelost.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	0,5	0,5	0,5	
vreemd vermogen	0,1	0,0	0,1	
resultaat jaarrekening	n.v.t.	0,0	0,1	
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cash flow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmabegroting is daarom op nul gehandhaafd.

12	**Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City CV**
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Economie
Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouders Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling, Grondbeleid en Mobiliteit en Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt, Stedelijke vernieuwing, Sport, Diversiteit en Inclusiviteit vertegenwoordigen Almere in de vergadering van vennoten.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere een derde deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort. Het bedrag aan uitstaande leningen aan Airport Garden City CV bedroeg eind 2022 nog € 1,6 miljoen. De resterende leningen passen binnen de door de raad gestelde kaders en worden op de overeen gekomen data afgelost.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	3,0	3,0	3,0	
vreemd vermogen	5,3	5,9	4,8	
resultaat jaarrekening	0,0	0,0	0,0	
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Een CV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cash flow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht, maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmarekening is daarom op nul gehandhaafd.

13	**Technofonds Flevoland**
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Economie
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	https://www.horizonflevoland.nl/technofondsflevoland

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt, Stedelijke vernieuwing, Sport, Diversiteit en Inclusiviteit vertegenwoordigt Almere in het Technofonds.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft een aandelenkapitaal van € 1.964.867 ingelegd. Dit zijn 4.330 aandelen.

Openbaar belang

Technofonds is gericht op het risicodragend participeren in technologisch georiënteerde bedrijven in Almere, Lelystad, Dronten, Noordoostpolder en Urk ter versterking en verbreding van de economische structuur in Flevoland. Het Technofonds heeft een revolverend karakter en voorziet in de financieringsbehoefte van bedrijven in een fase van start, groei en ontwikkeling.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	7,8	5,7	7,3	5,7
vreemd vermogen	0,0	0,0	0,0	0,0
resultaat jaarrekening	n.v.t.	-/- 1,0	-/- 0,3	-/- 1,0
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Realisatie eind 2024 betreft concept cijfers

Risico's en risicobeheersing

Er is geen financieel risico omdat het ingebrachte aandelenkapitaal niet op de gemeentelijke balans is gewaardeerd. Dit is destijds direct afgeboekt ten laste van de exploitatie. Aan elke deelname is een geldelijk maximum verbonden. Participaties mogen niet aangegaan worden als er sprake is van verliesfinanciering. Tevens zijn er regels gesteld aan Horizon BV omtrent het zorgvuldig beheer, waaronder rendementseisen en continuïteitsvoorwaarden. Eventuele winst wordt toegevoegd aan de reserve. Hiermee kunnen eventuele negatieve resultaten gedekt worden.

14	**Alliander**
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.alliander.com/nl

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Kunst en cultuur is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 794.720 aandelen. Dit is een aandelenbelang van 0,58%. De gemeente Almere heeft eind 2021 een lening verstrekt van € 3,5 miljoen (reverse hybride converteerbaar).

Openbaar belang

Zorgdragen voor een continue en betaalbare stroomvoorziening door middel van een goedlopend netwerkbedrijf.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	4.749	6.038		
vreemd vermogen	6.897	6.918		
resultaat jaarrekening		976		
jaarlijkse bijdrage		n.v.t.		

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Alliander rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring. Tevens heeft de Raad van Bestuur een corporate governance verklaring afgelegd die bij de jaarrekening 2024 is toegevoegd. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

15	**Vitens**
Vestigingsplaats	Zwolle
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.vitens.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Kunst en cultuur is vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders van Vitens.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere bezit sinds juli 2012 in totaal 366.175 aandelen (6,34% van het totaal). Op de balans staan deze aandelen gewaardeerd voor een bedrag van € 15.197.000. De gemeente heeft geen garantiestelling of leningen verstrekt.

Openbaar belang

Vitens heeft als drinkwaterbedrijf een belangrijke maatschappelijke taak en moet de leveringszekerheid van goedkoop drinkwater van goede kwaliteit garanderen. De overheid hecht grote waarde aan de publieke taak van de drinkwaterbedrijven zoals Vitens. Daarom is wettelijk vastgelegd dat de aandelen van drinkwaterbedrijven in publieke handen moeten blijven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	677,7	713,6		
vreemd vermogen	1.559,7	1.684,8		
resultaat jaarrekening		34,5		
jaarlijkse bijdrage		n.v.t.		

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Vitens rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring.
De wethouder Financiën wordt, als vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders, ambtelijk ondersteund door een juridisch- en een financieel adviseur. In de aandeelhoudersvergadering vindt besluitvorming plaats over de vaststelling van de (drinkwater) tarieven, de investeringen, het dividendbeleid en het beloningsbeleid. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval, dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

16	**Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**
Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.bngbank.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente
De wethouder Financiën, Organisatie, Kunst en cultuur is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de BNG.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties
Almere bezit 3.432 aandelen (0,006% van totaal). Dit staat op de balans gewaardeerd voor een bedrag van € 8.580.

Openbaar belang
Behouden van toegang tot geld- en kapitaalmarkt (financiële markten).

Financiële positie
bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2024	eind 2024	begin 2024	eind 2024
eigen vermogen	4.721	4.777		
vreemd vermogen	110.829	123.164		
resultaat jaarrekening	254	294		
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De BNG als NV stelt geen openbare begroting op

Risico's en risicobeheersing
Bij een faillissement is de waarde van het aandelenkapitaal het maximale risico voor de gemeente Almere. De BNG beschikt over een zogenaamde triple A rating (hoogste kredietwaardigheidscijfer) en valt onder het strenge toezicht van de ECB, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat de BNG failliet gaat.

3.6 Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

In dit deel van de paragraaf Bedrijfsvoering schetsen we hoe we ervoor staan wat betreft personeel en organisatie. We geven aan welke ontwikkelingen we hebben gezien in 2024 en wat we daar in grote lijnen mee hebben gedaan. In de programmaverantwoording Bedrijfsvoering gaan we specifiek in op hetgeen we hebben geschreven in de begroting 2024 en wat daarvan terecht is gekomen.

De personele bezetting van onze organisatie groeit licht

In de afgelopen jaren hebben we met het programma Toekomstbestendige organisatie geïnvesteerd in de uitvoeringskracht. Het aantal vaste medewerkers is daardoor toegenomen. In 2023 betrof dit ruim 200 nieuwe vaste medewerkers. Deze groei is in 2024 afgevlakt naar bijna 40 nieuwe vaste medewerkers. Eind december 2024 had onze organisatie in totaal ruim 2.600 medewerkers (vast en inhuur).

Inhuur bleef noodzakelijk in 2024

We zien dat ook in 2024 inhuur noodzakelijk bleef. Onze ambitie is om dit waar mogelijk terug te dringen, maar dat moet niet ten kostte gaan van het werk dat wij voor de stad doen. Inhuur bleef noodzakelijk om ons werk voor de Almeerder te doen. Het gaat bijvoorbeeld om specialistische functies bij ontwikkelingsprojecten, waar op de arbeidsmarkt maar moeilijk mensen voor te vinden zijn. Het niet inhuren van personeel zou dan leiden tot stilstand van de ontwikkeling van woningen en voorzieningen in onze stad. Waar het personeelsbestand in 2024 stabiel bleef (inhuur en vast opgeteld) zien we binnen deze twee categorieën wel een verschuiving. Het aantal vaste medewerkers nam toe, terwijl het aantal inhuurmedewerkers met ongeveer hetzelfde aantal afnam. Dit is niet terug te zien in het inhuurpercentage dat in 2024 uitkwam op 20,7%. Dit is in lijn met afgelopen jaren en daarmee is het inhuurpercentage inmiddels heel stabiel. Dat de absolute krimp van inhuurmedewerkers niet terug te zien is in het percentage inhuur komt omdat het percentage niet gebaseerd is op aantallen medewerkers maar op deel van de totale loonsom.
In de programmaverantwoording bedrijfsvoering gaan we in op wat we in 2024 hebben gedaan om grip te houden op onze inhuur.

Diversiteit en inclusie

We vinden diversiteit een belangrijke kracht binnen onze stad, en ook binnen onze eigen organisatie. Almere heeft het Charter Diversiteit in 2020 getekend. We willen ieders unieke talenten benutten, waarbij het niet uitmaakt wat iemands achtergrond of beperking is. Het is geen doel op zich om divers te zijn, maar het is een logisch gevolg van het streven om ieders talent tot zijn recht te laten komen in het belang van onze stad. We hebben ons met het Charter diversiteit gecommitteerd aan 30% vrouwen in de top van onze organisatie. We zien dat dat in 2024 uitkomt op 36%. In de subtop van de organisatie ligt dit tegen de 50% aan. Onder jongeren rekenen we iedereen tot en met 35 jaar die werkzaam is bij onze gemeente, dit aantal is ongeveer een vijfde van onze totale organisatie. We hebben ons geen doel gesteld ten aanzien van het aantal jongeren maar vinden het wel belangrijk om talent ook in eigen huis op te leiden en vroeg in hun carrière binnen te halen. Het aantal garantiebanen blijft achter op het quotum dat voor onze gemeente geldt. We zouden volgens dit quotum 80 garantiebanen moeten bieden in 2024 maar we hebben er 60 gerealiseerd. We hebben ons in 2024 wel ingespannen om dit aantal te vergoten door hier bijvoorbeeld extra aandacht voor te vragen bij leidinggevenden in onze organisatie.

Inkoop, aanbesteding en subsidies

In 2024 hebben we een nieuwe inkoopvisie vastgesteld en is het inkoopbeleid herzien

'Inkopen met inzicht, leidt tot uitgaven met uitzicht'
We hebben in 2024 een nieuwe inkoopvisie vastgesteld en is het inkoopbeleid herzien. Deze is met de raadsbrief 228. *Inkoopvisie en -beleid gemeente Almere* van 10 december 2024 met u gedeeld. De nieuwe inkoopvisie beschrijft wat Almere op lange termijn met inkopen wil bereiken, welke waarden Almere daarbij

belangrijk vindt en wat deze waarden betekenen voor inkopen. Deze visie vormt de basis van het inkoopbeleid. Het inkoopbeleid is het kader waarbinnen wij maximale maatschappelijke meerwaarde willen realiseren door duurzaam, sociaal, efficiënt en innovatief in te kopen. De nieuwe inkoopvisie en -beleid zijn per 1 januari 2025 in werking getreden.

We hebben onderzoek gedaan naar de inkoopfunctie binnen onze organisatie

Dit project gaat over het optimaliseren van de concernbrede organisatie van de inkoopfunctie en contract- en leveranciersmanagement (CLM) en contractbeheer. En van het versterken van de samenhang van teams Inkoop en CLM. Waarbij we als organisatie zo efficiënt en effectief mogelijk de beschikbare middelen inzetten ten behoeve van onze interne en externe werkzaamheden en dienstverlening aan de stad

We hebben in 2024 de huidige situatie van inkoop, CLM en contractbeheer in kaart gebracht en gekeken welke verbeterpunten er zijn. Vervolgens hebben we gekeken wat het beste model is dat past binnen de gemeente Almere en invulling geeft aan onze doelstellingen. Dit alles heeft geleid tot een keuze voor het meest passende model en wijze van organiseren en inrichten. In 2025 starten we met de uitwerking hiervan voor de organisatie.

We hebben gewerkt aan duurzaam en maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

We vinden het namelijk belangrijk om als opdrachtgever duurzaam en maatschappelijk verantwoord in te kopen. Naast opname van MVOI in het nieuwe inkoopbeleid is er een groei-/ fasen model ontwikkeld voor duurzame uitvraag. De komende jaren gaan wij steeds meer thema's steeds ambitieuzer uitvragen bij nieuwe Almeerse aanbestedingen om een steeds grotere impact te kunnen realiseren met onze inkopen. In 2024 hebben we vanuit de Circulaire Inkoop Academie trainingen gegeven over circulaire inkoop. Dit heeft geleid tot een zeer circulair inkoopcontract voor onze kantoorinrichting. Ook heeft Almere samen met Rijkswaterstaat (RWS) en 17 andere Europese partners een onderzoeksvoorstel “Circular Shift” ingediend bij Interreg NWE voor Europese subsidie. Ons doel is te onderzoeken hoe wij circulaire inkoop pilots succesvoller kunnen opschalen binnen publieke organisaties door slimme strategieen te ontwikkelen op het gebied van value chain cooperation, interne commitment en gedragsverandering en hoe wij eenvoudigere en effectiever impact kunnen meten en monitoren. In december 2024 heeft dit project groen licht gekregen van Interreg NWE met een subsidietoekenning voor de periode 2025- 2028. Almere zal de trekker zijn van 1 van de 3 werkpakketten.

We hebben het afwegingskader subsidie of inkoop vastgesteld

Hierin staat beschreven wanneer we subsidie moeten verlenen of wanneer we moeten inkopen, en mogelijk aanbesteden. Zo zorgen we ervoor dat beschikbare gelden rechtmatig besteed worden en we onze verschillende instrumenten op de juiste wijze inzetten. Het gebruik van dit afwegingskader heeft impact op zowel onze organisatie als op maatschappelijke partners. Om de impact van het nieuwe afwegingskader goed te bepalen, gaan we in 2025 aan de hand van concrete Almeerse casuïstiek ervaring opdoen en op die wijze lessen te leren voor de toekomst. Waar de uitkomst van het afwegingskader invloed heeft op structurele subsidies zullen we deze altijd zorgvuldig en binnen een redelijke termijn afbouwen.

We hebben de egalisatiereserves bij onze subsidiepartners geëvalueerd

Over de resultaten hiervan hebben we u de raadsbrief *179 – Afdoening RV-46-2020 Evaluatie egalisatiereserve* gestuurd. Organisaties die een jaarlijkse subsidie ontvangen mogen een egalisatiereserve opbouwen om tegenvallers in de toekomst op te vangen. De toegestane hoogte is maximaal 10% van de jaarlijkse subsidie. Uit dit onderzoek bleek dat, in 2022, 66 organisaties subsidie kregen waarbij een egalisatiereserve mocht worden aangelegd. 20 organisaties hadden dat ook gedaan in 2022 en allemaal bleven zij binnen de grens van 10% van de jaarlijkse subsidie.

Informatievoorziening en archivering

We zijn doorgegaan met de verbetering van ons informatie- en archiefbeheer

In 2024 is de gemeente doorgegaan met het zetten van stappen om de ontwikkeling en kwaliteit van het informatie- en archiefbeheer te verbeteren. Een archief en het juist archiveren (bewaren of vernietigen) is belangrijk. Niet alleen voor onszelf, maar ook omdat de wet het ons verplicht.
In 2024 is een toetsingskader voor het kwaliteitssysteem informatiebeheer uitgewerkt. Met als doel dat het in 2025 in werking kan treden. Het toetsingskader is een hulpmiddel om inzicht te krijgen of de informatiebeheerprocessen voldoende zijn ingericht. Hierbij wordt onder andere gekeken of de informatie vindbaar, betrouwbaar, beschikbaar en volledig is. Een belangrijk informatiebeheerproces is het tijdig vernietigen van informatie conform wet- en regelgeving. Er is voor digitale vernietiging een grote stap gezet om de richtlijn digitale vernietiging ter uitvoering te brengen bij het uitfaseren van een belangrijke vakapplicatie, waarbij de theorie wordt getoetst in de praktijk. Deze kan hierdoor in de toekomst worden verfijnd. Hoewel dit een goede stap is, betreft het hier één van de vele vakapplicaties binnen de gemeente. Van deze applicaties dient de aanwezige informatie ook gewaardeerd en geselecteerd te worden. Met uiteindelijk overbrenging of vernietiging als sluitstuk van de informatiebeheerprocessen.

Integrale verbeterplannen

De integrale verbeterplannen opgesteld door informatiebeheer, informatiebescherming en privacybescherming (3B's) voor interne afdelingen zijn grotendeels gedurende het jaar tot stand gekomen. De hierin benoemde activiteiten zijn vaak langdurig van aard, maar geven een houvast om met informatiebeheer aan de slag te kunnen. De 3B's voeren gezamenlijk gesprekken met de afdelingen om de plannen te bespreken en hen hierover passend te kunnen adviseren. Wegens de raakvlakken bij informatiebeheer, beveiliging en privacy kunnen we op deze manier efficiënter aan de slag met deze onderwerpen.
De informatiebeheerketen is het afgelopen jaar verder doorontwikkeld.
De interne samenwerking is beter afgestemd. Ook het betrekken van informatiebeheer bij en in projecten gebeurt steeds vaker. Hierdoor wordt stukje bij beetje vormgegeven aan *archiving by design*; dat wil zeggen dat maatregelen voor duurzame toegankelijkheid en gecontroleerde vernietiging van gemeentelijke informatie vooraf worden meegenomen bij aanschaf van applicaties en ontwerp van processen.

Vernieuwing collectiebeheersysteem Stadsarchief

In 2024 heeft een aanbesteding voor een nieuw collectiebeheersysteem voor Stadsarchief Almere plaatsgevonden. Met het nieuwe systeem wil Stadsarchief gebruik maken van de functionaliteiten om zaken als digitale dienstverlening verder te ontwikkelen. Het e-depot is daarbij een belangrijk onderdeel. In 2025 zal een koppeling van het nieuwe CBS met het e-depot worden gerealiseerd. Hiermee worden digitale overbrengingen naar het Stadsarchief mogelijk. Dit zorgt voor openbare toegang tot de informatie die door Stadsarchief wordt beheerd en toegankelijk gemaakt.

Aandacht en bewustwording voor informatiebeheer

De aandacht en bewustwording voor informatiebeheer is vergroot. Dit zien we ook op landelijk niveau. Daardoor is er toenemende vraag naar ondersteuning en kennis op gebied van informatiebeheer. Niet alleen intern, maar ook bij andere gemeenten en het Rijk. Dit zorgt in het algemeen voor druk op de beschikbare capaciteit en vakspecialisten. Prioritering op de werkzaamheden en gefundeerde keuzes maken op wat wel en niet kan is hiervan het gevolg.

Informatievoorziening en digitalisering

De digitaliseringsopgave van de gemeente Almere is uitdagend

Vernieuwing van de informatievoorziening is nodig om de basisdienstverlening als gemeente aan de inwoners, ondernemers en de stad betrouwbaar en veilig uit te kunnen (blijven) voeren. Anderzijds is goede informatievoorziening ook een randvoorwaarde voor het invullen van maatschappelijke opgaven in de stad.

Tenslotte hebben we te maken met veel veranderingen in de wet- en regelgeving, die vervolgens in alle ICT-systemen doorgevoerd moet worden.
Digitale informatievoorziening is daarmee onlosmakelijk onderdeel geworden van het primaire proces van de gemeente in haar dienstverlening. Daarbij is het belangrijk dat we de continuïteit van onze gemeentelijke ICT waarborgen.

Digitalisering is noodzakelijk om te zorgen dat we onze opgaven en dienstverlening de komende jaren beter kunnen invullen, door slim gebruik te maken van de mogelijkheden die ICT biedt. We moeten onze taken uitvoeren met minder geld, minder mensen, tegelijkertijd zijn er steeds meer uitdagingen. Digitalisering draagt bij aan maatschappelijke opgaven waar we voor staan, zoals stedelijke ontwikkeling, de sociale staat van de stad en duurzaamheid.

Om al deze uitdagingen te kunnen adresseren is in 2022 een digitaliseringsstrategie opgesteld, in de eerste helft van 2023 geïmplementeerd en sinds midden 2023 volledig operationeel. Daarmee worden continu de IV behoeften van alle afdelingen in kaart gebracht, geprioriteerd en alle projecten in samenhang aangestuurd. De eerste 2 tot 3 jaar (van 2022 tot en met 2025) ligt de focus in de uitvoeringsagenda op het borgen van de continuïteit van kritische dienstverlening en het vergroten van het vermogen om te vernieuwen. Daarna verschuift het primaire accent naar vernieuwing, om de dienstverlening en samenwerking verder te optimaliseren.

Als we terugblikken op 2024, zijn er onder de vlag van de digitaliseringsstrategie:
- 23 projecten afgerond, waaronder:
    - GO - Vervanging Regrex/grond Exploitatie proces
    - Aanbesteding MultiFunctionele Printers (MFP) en printstraat
    - Vervangen IAM (Identity and Access Management), waarmee toegang aangevraagd kan worden voor gebruik van applicaties van de gemeente
    - Cloud & Sourcing; Migratie EnterpriseOne, Centric applicaties en dataplatform
    - Vernieuwing Intranet (Alfie)
    - Plan-Space; instrument voor integrale belangenafweging
- 33 projecten zijn in uitvoering en lopen door in 2025, waaronder:
    - Cloud & Sourcing programma
    - Nieuw Financieel Systeem
    - Sensibel (belastingsysteem)
    - NIS2 assesment en maatregelen, dit gaat over regelgeving met betrekking tot beveiliging en weerbaarheid van netwerk- en informatiesystemen.
    - Herimplementatie WIZ portaal (regiesysteem voor het sociaal domein)
    - Programma Woo
    - Vernieuwing collectie- en archiefsysteem
    - Programma Kanalen op orde
    - Netwerkschijven
- 6 projecten zijn uitgesteld en 55 geannuleerd door opschoning en/of combineren met andere projecten.

Dit voorjaar zullen we ons 'Jaarverslag Digitalisering 2024' aan de raad aanbieden en in detail verantwoording afleggen over de behaalde resultaten en besteding van middelen.

Informatieveiligheid en privacy

We gaan bewust om met informatie over inwoners en bedrijven

We bezitten veel informatie over de inwoners en bedrijven van Almere. Daarom hebben we als gemeentelijke overheid een grote verantwoordelijkheid op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Zo passen we onder andere beleidsdocumenten en werkzaamheden aan zodat ze voldoen aan de beveiligings- en privacyeisen van deze tijd. Ook houden we bewustwordingscampagnes onder medewerkers en werken we aan het volwassen maken van de organisatie op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Met als doel

dat iedere medewerker zich bewust is van het feit hoe om te gaan met informatie. De activiteiten die in 2024 zijn uitgevoerd zijn mystery guest, phishing mail, social guest en penetratietesten op de infrastructuur. Hier zijn aanbevelingen uit gekomen waardoor de organisatie weer veiliger is geworden. Daarnaast werken de afdelingen aan een aantal structurele verbeteringen. Deze doelstellingen zijn opgenomen in het 3B-Verbeterplan.

We volgen de nieuwe eisen uit (nationale) wetgeving

We gebruiken verschillende richtlijnen om goed om te gaan met informatie. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geeft aan hoe we om moeten gaan met persoonsgegevens, zowel intern als extern. De Wet Politie Gegevens geeft ditzelfde aan voor politiegegevens. De nieuwe eisen waar de organisatie aan moet voldoen zijn beoordeeld en welke van toepassing zijn worden in projectvorm opgepakt.

BIO is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid. Dit normenkader wordt komend jaar doorontwikkeld in zowel de wetgeving als binnen de organisatie. Daarnaast is er een nieuwe Europese cyberbeveiligingsrichtlijn, NIS-2 (Network & Information Security). Deze richtlijn richt zich op de risico's die netwerk- en informatiesystemen bedreigen. De richtlijn wordt medio oktober 2025, onder de naam Cyberbeveiligingswet, opgenomen in nationale wetgeving. Ook overheden, waaronder gemeente Almere, moeten medio 2025 voldoen aan deze cyberbeveiligingswetgeving. Dit brengt toezichthoudende taken, onderzoekstaken en verantwoordingslast met zich mee.

Tot slot stelt de AI Verordening regels hoe wij als organisatie op een veilige manier moeten omgaan met het gebruik van AI en Algoritmen. De gemeente heeft hier in 2024 nieuw beleid voor opgesteld. Hiermee borgt de organisatie dat op een verantwoordelijke wijze kan worden onderzocht welke kansen AI biedt, maar heeft het tegelijkertijd ook oog voor de risico's.

We zorgen ook voor bewustwording bij medewerkers

We hebben in 2024 middels de AVG Escaperoom aandacht besteed aan de bewustwording rondom het thema datalekken. Uit de jaarrapportage Datalekken 2024 blijkt dat er in 2024 een toename is geweest van 24% in het aantal gemelde datalekken. De stijging kan worden gezien als een positieve resultaat van deze bewustwordingsactie. Meerdere privacy officers hebben op verzoek van de afdelingen presentaties gegeven waarin de basisprincipes vanuit privacy zijn uitgelegd aan de medewerkers van de afdeling. De medewerkers van Burgerzaken, HR en Concern Control hebben een bewustwordingssessie in de vorm van Privacy Illusionist bijgewoond.

Vastgoed

Almere investeert, al sinds haar bestaan, in maatschappelijk vastgoed om een goed voorzieningenniveau te creëren. Functionele en vaak beeldbepalende gebouwen die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de stad als geheel. Dit vastgoed stelt de inwoners van Almere in staat om onderwijs te volgen, te sporten, te recreëren, elkaar te ontmoeten en te genieten van de natuur in Almere. Een paar van die gebouwen zetten we nu in als opvanglocatie voor vluchtelingen.

Bij de programmabegroting 2024 is een krediet beschikbaar gesteld van € 7,7 miljoen voor de 1e tranche verduurzaming. Momenteel worden zogenaamde maatwerkadviezen opgesteld door externe adviseurs. Hiermee wordt specifiek duidelijk welke duurzaamheidsmaatregelen genomen moeten worden en wat daarvan de verwachte kosten en opbrengsten zijn. Door capaciteitsgebrek bij de adviserende partijen heeft het laten opstellen van deze maatwerkadviezen vertraging opgelopen. Na analyse van de maatwerkadviezen kunnen de daadwerkelijke werkzaamheden aanbesteed worden. De verwachting is dan ook dat de daadwerkelijke uitvoering in 2025 zijn beslag krijgt.

Een verdere toelichting op het gemeentelijk vastgoed is onderdeel van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Overhead en kostentoerekening

Voor een toelichting op de gerealiseerde overhead en algemene middelen verwijzen wij naar de jaarrekening, onderdeel overzicht van baten en lasten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen van de gemeente. De externe accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording een onderdeel is. In het onderdeel jaarrekening van deze programmarekening is de rechtmatigheidsverantwoording over 2024 opgenomen. Onderstaand betreft de toelichting hierop.

Wijze waarop de rechtmatigheidsverantwoording tot stand is gekomen

Het college geeft in de rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening 2024 verantwoorden baten en lasten alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de bepalingen zoals vermeld in het normenkader 2024 waarin de relevante wet- en regelgeving zijn opgenomen. Dit normenkader is door de raad vastgesteld op 9 januari 2025. Er is sprake van een rechtmatigheidsfout wanneer de geldende wet- en regelgeving niet is nageleefd. Van een onduidelijkheid is sprake indien het college (nog) niet kan aangeven of sprake is van een fout of niet.

In de verordening financiële sturing, verantwoording en controle Almere 2023 zijn de uitgangspunten voor het financieel beleid, het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie opgenomen. Deze verordening is op 15 februari 2024 door de raad vastgesteld en is ook van toepassing voor boekjaar 2024. De raad heeft de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Deze bedraagt daarmee voor boekjaar 2024 € 13,8 miljoen. De rapporteringstolerantie voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden is door de raad vastgesteld op € 500.000.

Binnen de gemeente worden interne controles uitgevoerd op de belangrijkste financiële processen om tot een adequate rechtmatigheidsverantwoording te komen. De diepgang van deze controles is afgestemd met de externe accountant.

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven over de oorzaken van de geconstateerde onrechtmatigheden. De toelichting bestaat uit een beschrijving van de geconstateerde afwijkingen, een toelichting op het ontstaan van de afwijkingen en de beheersmaatregelen die het college treft om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Deze toelichting wordt gegeven voor de drie rechtmatigheidscriteria waar de rechtmatigheidsverantwoording, volgens de kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV, betrekking op heeft. Dit zijn het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het M&O-criterium.

Toelichting op geconstateerde afwijkingen ten aanzien van de rechtmatigheid

Begrotingscriterium

Er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid als de raad niet tijdig is geïnformeerd over een begrotingsafwijking. De raad heeft in de verordening financiële sturing, verantwoording en controle Almere 2023 duiding gegeven aan het begrip tijdig.

In de bijlage begrotingsonrechtmatigheid is een nadere toelichting gegeven op de begrotingsonrechtmatigheid in 2024. Voor een bedrag van € 51,2 miljoen gaat het om een overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting en voor een bedrag van € 1 miljoen is dit een overschrijding van de investeringskredieten.

De overschrijding van de begroting zijn onrechtmatigheden die acceptabel zijn omdat deze passen binnen de spelregels van de raad. Dit houdt in dat tegenover deze hogere lasten hogere baten zijn gerealiseerd en/of dat de overschrijding past binnen het beleid van de gemeente. De overschrijding van de investeringskredieten zijn geen acceptabele onrechtmatigheden.

Voorwaardencriterium

Voor een bedrag van € 30,9 miljoen is vastgesteld dat bestedingen niet rechtmatig zijn. De totale inkoopbestedingen over 2024 bedragen circa € 528 miljoen. De onrechtmatigheid wordt met name veroorzaakt door twee dossiers waarvoor de Europese aanbestedingsgrens, voor doorlopende contracten uit eerdere jaren, is overschreden. De raad is over beide opdrachten actief geïnformeerd via een raadsbrief. De eerste opdracht heeft betrekking op bestedingen ten aanzien van de opvang van Oekraïense ontheemden (€ 16,8 miljoen). De raad is door een raadsbrief geïnformeerd over een overschrijding van € 10,8 miljoen, achteraf blijkt de daadwerkelijke overschrijding hoger. Dit komt enerzijds door hogere bestedingen en anderzijds doordat nog een besteding van € 3,6 miljoen uit aanvullende contracten onrechtmatig is. Deze bestedingen waren ondergebracht binnen een ander bestaand contract voor gelijksoortige diensten. Dit had achteraf gezien volgens de Europese aanbestedingsregels niet gemogen. De tweede opdracht heeft betrekking op bestedingen voor de ICT- broker (€ 10,1 miljoen). De overige onrechtmatigheden zijn lager dan voorgaande jaren en bedragen in 2024 € 4 miljoen en worden veroorzaakt doordat enkele kleine opdrachten niet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels. Hierbij worden opdrachten verlengd terwijl dit contractueel niet is afgesproken of de maximale waarde van een raamovereenkomst wordt overschreden. Ook worden bestedingen (meerwerk) van lopende overheidsopdrachten overschreden terwijl dit volgens de contracten niet is toegestaan.

De beheersmaatregelen die zijn genomen:

- Het uitgangspunt is dat Europees aanbesteed wordt. Van diverse onrechtmatige bestedingen hebben inmiddels aanbestedingen plaatsgevonden en zijn nieuwe contracten afgesloten. Dit geldt onder meer voor het contract met de ICT-broker en diverse contracten ten aanzien van de opvang van Oekraïense ontheemden. Enkele contracten zijn ingegaan in de loop van 2025 waardoor wij ook onrechtmatigheden zullen verantwoorden in de rechtmatigheids-verantwoording van 2025. Van de resterende opdrachten bekijken wij of deze opdrachten alsnog aanbesteed kunnen worden. Doordat gemeente Almere grote, complexe en diverse aanbestedingen kent, zal de onrechtmatigheid niet snel nihil worden, ondanks de aanwezige beheersmaatregelen.
- Zoals vorig jaar aangegeven, is gewerkt aan een nieuw inkoopbeleid dat is ingegaan vanaf 1 januari 2025. In dit beleid is extra aandacht voor het beheersen van de risico's van het onrechtmatig aanbesteden. Gedurende 2025 wordt dit beleid verder geïmplementeerd en leidt dit tot diverse concrete beheersmaatregelen, zoals:
    - Het verstevigen en concentreren van de inkoopfunctie bij één afdeling, onder aansturing van een ervaren (team)manager Inkoop & Subsidie. Daarnaast wordt de rol van Leadbuyer (die we als gemeente in onze mandaatregeling hebben opgenomen) nader uitgewerkt. Deze rol geeft meer mandaat en sturing op de diverse inkopen.
    - Het bundelen van gelijksoortige inkopen in inkooppakketten waardoor een betere afstemming met de markt plaatsvindt en er efficiënter kan worden ingekocht op de te realiseren strategische doelen.
    - Het intensiveren van de samenwerking tussen inkoop, contract- en leveranciersmanagement (CLM), contractbeheer en de diverse (beleid)medewerkers vanuit de afdelingen in Multi Functionele Teams. Hierbij wordt nauw en intensief samengewerkt om op basis van de aanbestedingskalender de diverse aanbestedingen voor te bereiden en de contracten effectief te beheren en uit te nutten
    - Gemeentebreed toewerken naar één uniform/integraal inkoop/CLM/CB systeem. Daarmee wordt de keten van het totale Inkoopproces ondersteund en kunnen we ook beter gebruik maken van de slagkracht van onze organisatie op het gebied van Inkoop en CLM.
    - Vergroten van de bewustwording in de organisatie op het gebied van inkoop door het gericht opleiden van betrokken medewerkers.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Binnen de gemeente wordt gewerkt aan een eenduidig M&O-beleid. Hierin worden de beheersmaatregelen van alle afdelingen binnen de gemeente opgenomen waardoor de gemeente het misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving voorkomt. Op basis van de huidige werkende processen binnen de gemeente hebben wij geen bevindingen ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Voor de participatiewet worden op grond van ons beleid en interne proces onderzoeken uitgevoerd als er signalen zijn van misbruik en oneigenlijk gebruik. In 2024 is op basis hiervan een bedrag van € 431.000 teruggevorderd. Hoewel deze terugvorderingen naadloos aansluiten op ons beleid, reguliere proces en werkwijze, verplicht de kadernota Rechtmatigheid 2024 dat gemeenten dit bedrag alsnog moeten vermelden in deze paragraaf bedrijfsvoering.

Veelvuldig niet naleven van de normen uit de gids proportionaliteit of het slecht documenteren/motiveren van deze afwijkingen

De Gids Proportionaliteit bevat voorschriften en adviezen over de invulling van het begrip proportionaliteit in het inkoopproces. Het gaat hier bijvoorbeeld om de keuze van de aanbestedingsprocedure, de omvang van de opdracht, geschiktheidscriteria, gunningscriteria en contractvoorwaarden. Gemeente Almere heeft dit geregeld in het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Wij hebben net als vorig jaar geconstateerd dat met betrekking tot het meervoudig onderhands aanbesteden in enkele gevallen wordt afgeweken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Almere. Hierbij worden opdrachten enkelvoudig onderhands aanbesteed zonder de afdeling inkoop te raadplegen en hiervoor toestemming te vragen. De gids proportionaliteit wordt op dit aspect nog niet nageleefd. Gedurende 2024 is het inkoop- en aanbestedingsbeleid herzien en per 1 januari 2025 geldt het nieuwe inkoopbeleid. De aangepaste beheersmaatregelen worden vanaf 2025 opgenomen binnen de interne processen.

Niet-financiële onrechtmatigheden in Wet FIDO en bijbehorende regelingen

Er is geen niet-financiële onrechtmatigheid op basis van de wet FIDO.

Fraudepreventiebeleid

Fraudepreventiebeleid en integriteit

Almere wil een betrouwbare en geloofwaardige gemeente zijn voor burgers, medewerkers, ondernemers, partners en opdrachtgevers. Daarom geven wij blijvend aandacht aan fraude en fraudepreventie. Vele definities van fraude zijn bekend, maar binnen de gemeente Almere gebruiken wij de volgende omschrijving: *'Fraude is iedere opzettelijke handeling – of het nalaten te handelen – met de bedoeling een ander te misleiden, met als gevolg dat die ander schade leidt en/of de fraudeur een voordeel heeft'.*
Fraude is bij de gemeente Almere een verzamelnaam voor meerdere gerelateerde begrippen zoals niet-integer gedrag (integriteit), misbruik- en oneigenlijk gebruik, corruptie en criminaliteit.

We hebben verschillende codes en regelingen om fraude te voorkomen en integer gedrag te stimuleren

We hebben gedragscodes, integriteitscodes en regelingen ontwikkeld om fraude te voorkomen en integer gedrag te stimuleren. De gemeente kende al enkele jaren een vertrouwenspersoon integriteit. Gedurende 2024 is het team van vertrouwenspersonen uitgebreid en zijn het meldpunt 'integriteit en ongewenst gedrag' en de 'interne meldingscommissie' van start gegaan. De vertrouwenspersonen zijn onder andere verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag integriteit welke separaat aan de raad wordt aangeboden en wordt besproken tijdens de politieke markt. Het jaarverslag bevat informatie over het aantal meldingen en de aard hiervan en beschrijft het beleid. Het meldpunt 'integriteit en ongewenst gedrag' werkt onafhankelijk en is voor alle medewerkers van de gemeente Almere beschikbaar voor vragen en meldingen over ongewenst gedrag of integriteitskwesties. De interne meldingscommissie heeft als taak een formele melding over ongewenst gedrag te (laten) onderzoeken en daarover advies uit te brengen aan de gemeentesecretaris.

Andere belangrijke instrumenten die helpen bij het versterken van het integriteitsbewustzijn, zijn e-learnings en leiderschapstrainingen (via de Almere Academy), het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers en het afleggen van de ambtseed. Hier was ook in 2024 veel aandacht voor. Daarnaast bezoekt een vertrouwenspersoon integriteit regelmatig het management. Dit wordt gedaan om te vertellen over integriteit, maar ook om te horen of zich signalen van fraude of integriteitsschendingen hebben voorgedaan. Meldingen van fraude, misbruik- en oneigenlijk gebruik of niet integer handelen kunnen via meerdere kanalen worden gemeld, bijvoorbeeld via de concerncontroller of rechtstreeks bij de vertrouwenspersonen of het meldpunt integriteit en ongewenst gedrag.

Frauderisicobeheersing en -preventie zijn onderdeel van ons integrale risicomanagement

De analyse van frauderisico's inclusief de beheersing en preventie ervan staan niet op zichzelf, maar is in onze visie een onderdeel van integraal risicomanagement. Om deze reden zijn frauderisico's verankerd in de kadernota 'risicomanagement en weerstandsvermogen'. Hierdoor is het onderdeel van het reguliere planning en control proces. In 2024 zijn wij gestart met het actualiseren van deze kadernota. Deze zal in 2025 aan de raad worden aangeboden.
Naast deze beleidsmatige kant kennen we een frauderisicoanalyse. In deze analyse worden risico's vanuit de bekende fraudedriehoek uiteengezet. Het gaat daarbij om de perspectieven 'druk, gelegenheid en rationalisatie'. De frauderisicoanalyse bestaat al meerdere jaren en wordt regelmatig door de risicomanager geactualiseerd. De processen die het meest gevoelig zijn voor frauderisico's zijn: inkopen, aanbestedingen en processen in het sociaal domein.
Een frauderisicoanalyse alleen is onvoldoende. Daarom wordt de frauderisicoanalyse actief betrokken (en getoetst) door de verbijzonderde interne controle. Dit doen we voor de materiële financiële kritieke processen. Bij deze toets worden afdelingen en medewerkers bevraagd en worden beheersmaatregelen op robuustheid getoetst. Daarnaast is in beeld gebracht welke afdelingen een relatief hoog frauderisico hebben. Het management en de betrokken afdelingen worden nadrukkelijk uitgedaagd om na te denken over potentiële frauderisico's, maar ook over passende beheersmaatregelen. De risicomanager heeft hierbij een kaderstellende en faciliterende rol.

Centrale coördinatie van fraudebeheersing en integriteit

De coördinatie van fraudebeheersing en integriteit (en aanverwante begrippen) is vooral centraal georganiseerd. Dit neemt niet weg dat de verantwoordelijkheid voor het beheersen van frauderisico's uiteindelijk thuishoort bij de eigenaar van de processen. Dit is vaak het management van een afdeling. Zij worden in die verantwoordelijkheid ondersteund door de staf, zoals door de vertrouwenspersoon, de compliance officer, de verbijzonderde interne controle, de risicomanager en de concerncontroller.
Voor het misbruik- en oneigenlijk gebruik is nog geen centraal vastgesteld beleid. Dit is geen wettelijke verplichting. De maatregelen voor misbruik en oneigenlijk gebruik zijn op dit moment geborgd in de gemeentelijke processen. We zijn als gemeente wel bezig met het opstellen van een overkoepelend beleid. Dit beleid zal in 2025 worden afgerond en aan het college worden voorgelegd.

Samenvattend

Het samenspel van harde en zachte beheersmaatregelen zorgen ervoor dat de voedingsbodem voor fraude in sterke mate wordt beperkt. Dat neemt niet weg dat wij als gemeente scherp moeten zijn op fraude- of gelijksoortige signalen. Voor het boekjaar 2024 is ons geen fraude bekend met materiële impact en waarvoor geen passende maatregelen getroffen zijn. Voor de integriteitsschendingen wordt verwezen naar de jaarverslagen integriteit.

3.7 Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) maakt de overheid transparanter en toegankelijker door informatie actief en digitaal beschikbaar te stellen. Dit betekent dat we als gemeente zelf informatie openbaar maken, zonder dat iemand erom hoeft te vragen. Het gaat hierbij om gegevens zoals onderzoeksrapporten, beleidsstukken, besluiten en externe adviezen die niet automatisch al openbaar zijn.

Actieve openbaarmaking

Als gemeente Almere volgen we de landelijke fasering en richtlijnen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de VNG voor actieve openbaarmaking. De komende vijf jaar maken we stapsgewijs 11 informatiecategorieën openbaar. Hiervoor heeft de rijksoverheid de Woo-index gemaakt. Deze is te vinden via organisaties.overheid.nl/woo. Dit is een soort wegwijzer naar documenten die door gemeenten openbaar zijn gemaakt. Vanaf 1 november 2024 is het eerste deel van de documenten van gemeente Almere te vinden via de Woo-index. Hier worden onder andere beschikkingen, jaarplannen en jaarverslagen en andere besluiten ter beschikking gesteld.

Passieve openbaarmaking

Voor passieve openbaarmaking (het behandelen van Woo-verzoeken) verbeteren we ons interne werkproces. Vanaf 1 oktober 2024 is de Woo Desk in gebruik als centraal punt voor alle Woo-verzoeken binnen Gemeente Almere. Dit maakt de afhandeling van verzoeken makkelijker en zorgt ervoor dat we nog beter voldoen aan de eisen van de Wet open overheid. De Woo Desk helpt ons om efficiënter te werken en beter samen te werken tussen afdelingen, waardoor we gemeentelijke informatie transparanter en effectiever beschikbaar kunnen stellen.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht ons ook om onze informatiehuishouding goed te organiseren. Dit betekent dat informatie gemakkelijk te vinden en toegankelijk moet zijn. We werken hieraan vanuit het programmateam Woo en de betrokken afdelingen, zodat onze informatie op een duurzame manier openbaar kan worden gemaakt.

Implementatie in onze organisatie

De invoering van de Woo heeft gevolgen voor veel medewerkers en de manier waarop we als organisatie werken. Het programmateam Woo werkt stapsgewijs aan het opstellen van beleid, het aanpassen van werkprocessen en het invoeren van nieuwe systemen om actieve openbaarmaking mogelijk te maken. Daarbij wordt ook gekeken naar wat dit betekent voor onze medewerkers. Er wordt aandacht besteed aan kennisoverdracht, bijvoorbeeld door middel van workshops en hulpmiddelen, en aan bewustwording, houding en gedrag.
Daarnaast werkt het programmateam nauw samen met de afdelingen, die verantwoordelijk zijn voor het beleid en de richtlijnen rondom de bescherming, beveiliging en het beheer van gemeentelijke informatie.

3.8 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf geven we inzicht in het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen in de stad. Het gaat hierbij om de objecten in de openbare ruimte, de riolering en het gemeentelijke vastgoed.

Beheer openbare ruimte

Almere is een aantrekkelijke stad om in te wonen, werken en verblijven. De openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. Wij willen de stad zo beheren dat het aansluit op de behoefte van haar gebruikers. Dit doen we door te investeren in de verschillende vormen van onderhoud. Waar mogelijk nemen we hierin ook belangrijke maatschappelijke opgaven mee, zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid, biodiversiteit, circulariteit, gezondheid en leefbaarheid.

Dit eerste deel van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is bedoeld om een beeld te geven van de staat van onze openbare ruimte. Deze bestaat onder andere uit alle wegen, het groen en de bomen, de speelvoorzieningen, het water, de bruggen en de openbare verlichting. Eerst wordt iets meer gezegd over de vastgestelde beleidskaders die we hanteren en de vastgestelde beheerniveaus. Daarna staan we stil bij de financiële ontwikkelingen op het gebied van beheer en onderhoud. Ten slotte wordt een toelichting gegeven op de staat van de openbare ruimte.

Voor een totaaloverzicht van de lasten en baten per activiteit wordt verwezen naar het programma Openbare ruimte.

Beleidskaders

In 2021 is de Visie openbare ruimte vastgesteld. Deze visie beschrijft de grootste uitdagingen bij het beheer van de stad. Hierbij wordt aangegeven dat we bij het beheer altijd eerst de risico's beperken. Het bestaande beheerbudget is hard nodig om de stad schoon, heel en veilig te houden. Waar mogelijk kijken we ook of de openbare ruimte duurzamer, leefbaarder, gezonder, groener, blauwer en verkeersveiliger gemaakt kan worden. Begin 2022 is het Strategisch assetmanagementplan met de raad gedeeld, waarin wordt ingegaan op de budgetten die in de toekomst nodig zijn voor instandhouding van de bestaande openbare ruimte.

De Visie openbare ruimte vormt de kapstok voor beleidskaders zoals het Speelbeleid, het Waterplan, het Bomenkader en het Beleidskader grootschalig onderhoud woonwijken en bedrijventerreinen. In deze beleidskaders wordt de overkoepelende visie uitgewerkt voor de verschillende onderdelen van onze openbare ruimte. In 2024 zijn het Beleidskader groen en het Gemeentelijk rioleringsplan vastgesteld en is met de raad gesproken over de evaluatie van het Bomenkader. Ondertussen wordt gewerkt aan nieuwe uitgangspunten voor het beheer van de civiele infrastructuur en wordt het Bomenkader geactualiseerd.

De beleidskaders zijn verder uitgewerkt in beheerplannen op meer uitvoerend niveau. Die worden binnen de kaders van het college uitgewerkt door de beheerorganisatie en meegenomen in diverse onderliggende ambtelijke processen en contractvormen. Al deze documenten vormen samen het Beleidshuis beheer openbare ruimte, dat de basis vormt voor al onze beheeractiviteiten.

Vastgestelde beheerniveaus

De gemeenteraad heeft met de rapportage Bestuursopdracht Beheer (2015) vastgesteld op welk beeldkwaliteitsniveau het onderhoud in de stad wordt uitgevoerd. Met het Strategisch assetmanagementplan van begin 2022 zijn deze beeldkwaliteitsniveaus opnieuw onder de aandacht gebracht. Deze niveaus verschillen per element van de openbare ruimte en per functiegebied. In grote lijnen geldt dat hoofdinfrastructuur en woongebieden gemiddeld op B-niveau (basis) worden onderhouden. Voor bedrijventerreinen en buitengebieden wordt gemiddeld beeldkwaliteitsniveau C (laag) aangehouden. In het kader van de gemeentebrede bezuinigingsopgave in 2024 is het beheerniveau van onderdelen van de openbare ruimte naar beneden bijgesteld. Voor centrumgebieden is besloten om te besparen op het beheerniveau, waardoor het eerder aangehouden A-niveau (hoge kwaliteit) niet langer kan worden gehandhaafd en het gemiddelde beheerniveau tussen A en B-niveau uitkomt. Via het Strategisch

assetmanagementplan 2026, op het moment dat de bezuinigingen verder geïmplementeerd zijn, wordt de gehele lijst met beheerkwaliteitsniveaus geactualiseerd.

Financiën

Na jaren van diverse bezuinigingen op het beheer van onze openbare ruimte, is in de Programmabegroting 2024 afgesproken om het budget voor groot onderhoud en vervangingen van de openbare ruimte stapsgewijs te laten groeien. Hiermee is opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit het Strategisch assetmanagementplan. Tegenover de stapsgewijze groei van het budget voor groot onderhoud en vervangingen in de komende jaren, staat dat in het kader van de bezuinigingsopgave op specifieke onderdelen is gekozen voor versobering van het onderhoud.

De beoogde groei van het beheerbudget is mogelijk doordat we het geld voor vervangingsinvesteringen voortaan niet in één keer betalen maar gespreid over de hele gebruiksduur. Hoeveel geld de komende 10 jaar nodig is per onderdeel van de openbare ruimte laten we voortaan elke programmabegroting zien in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Dit hebben we in de Programmabegroting 2024 en 2025 voor het eerst gedaan.

Begin 2026 bieden we de raad een geactualiseerd Strategisch assetmanagementplan aan, op basis waarvan in de nieuwe raadsperiode besluiten kunnen worden genomen over het financieren van het toekomstig beheer.

Staat van de openbare ruimte

Onderhoudsstaat van het groen

Voor de bomen, parken en bossen in onze openbare ruimte geldt dat we met een inhaalslag bezig zijn om deze op het afgesproken onderhoudsniveau te krijgen. De basis hiervoor vormen gerichte inspecties die we nu structureel uitvoeren. Voor de jaren 2024 tot en met 2028 is dan ook extra onderhoud nodig om de bomen en bossen op het juiste niveau te krijgen. De focus hierbij ligt op het vervangen van grote en kleine boomstructuren met een beperkte levensverwachting. Daarnaast krijgen bomen in een aantal bestaande structuren extra ruimte en betere grond. Met de actualisatie van het bomenkader wordt aandacht gevraagd voor het belang van voldoende groeiruimte bij de aanleg van bomen. Wanneer bomen niet volledig tot wasdom kunnen komen, moeten deze immers vroegtijdig vervangen worden en zijn extra tussentijdse ingrepen nodig om wortelopdruk, het aan de oppervlakte komen van wortels waardoor bijvoorbeeld asfalt of tegels omhoog of opzij gedrukt wordt, te voorkomen en de stad toegankelijk te houden.

Het vervangen van beplanting moet worden opgevangen binnen het grootschalig onderhoud van woonwijken. De komende jaren is echter nog onvoldoende geld beschikbaar om de beplanting in wijken tijdig te vervangen. Tegelijk maken we de beplanting meer (bio)divers, zodat de planten beter toegerust zijn op het veranderende klimaat, minder gevoelig zijn voor ziektes en plagen en een betere leefomgeving vormen voor dieren.

Bij het beheer van groen moet altijd rekening worden gehouden met ziektes en plagen. Vooral de aanpak van invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop en Hemelbomen, vergt een structurele aanpak waarin op dit moment nog niet is voorzien. Daarnaast kan het laten zakken van de onderhoudsniveaus in het kader van de bezuinigingen gaan betekenen dat mogelijk sneller een vervanging noodzakelijk is. Wat de precieze impact is van de bezuiniging op het dagelijks verzorgend groenbeheer, kan pas worden gezegd als de contracten met onze aannemers zijn aangepast.

Onderhoudsstaat van de speelgelegenheden

Speelplekken bestaan uit verschillende assets: speeltoestellen, een groene inrichting en een vorm van bestrating. Voor het beheer van deze plekken is een integrale aanpak met bijbehorende integrale budgetten nodig. Aan dit laatste ontbreekt het nog, waardoor de aanpak op dit moment volledig uit het speelbeheerbudget betaald moet worden. Dit leidt ertoe dat vaak alleen het hoogstnoodzakelijke onderhoud

wordt gedaan en we onvoldoende een inhaalslag maken, zowel in achterstallig onderhoud, als het herinrichten volgens de gebruikswensen en ambities van nu. Hiermee neemt het risico toe dat we alsnog onverwachte werkzaamheden moeten doen om de wettelijke veiligheid te kunnen waarborgen.

De komende jaren wordt stapsgewijs toegewerkt naar een integraal budget voor de speel- en beweegplekken in Almere. Echter zijn de komende jaren veel speelplekken tegelijk aan onderhoud toe. De beperkte ambtelijke capaciteit maakt het noodzakelijk om het onderhoud uit te smeren over een langere tijd, waardoor in de tussentijd extra geld nodig is voor noodreparaties. Een deel van het speelareaal dateert uit de periode 1982 tot 1995 en is daarmee oud, maar nog niet aan het einde van de technische levensduur. Echter is de vraag of deze speeltoestellen nog voldoen aan de gebruikswensen van nu en of er nog gebruik van gemaakt wordt. Hoe hiermee om te gaan, wordt in 2025 verder onderzocht.

Staat van de infrastructuur

Wegen en bruggen zijn relatief dure kapitaalgoederen, waarbij reparaties en vervangingen vaak veel geld kosten. Tegelijkertijd is achterstallig onderhoud niet altijd direct zichtbaar bij deze assets en vaak pas merkbaar op het moment dat de veiligheid in het geding komt. En dan zijn de herstelkosten meteen fors hoger.

De afgelopen jaren lag de focus noodgedwongen te veel op de achterstanden, waardoor onvoldoende in beeld was welk onderhoud nodig was richting de toekomst. Voor de komende jaren is extra geld vrijgemaakt voor planmatig onderhoud van asfalt en bruggen en voor groot onderhoud aan de Gooimeerdijk. Hiermee wordt een begin gemaakt met het stabiliseren van de achterstanden in het asfaltonderhoud en kan de blik langzaam naar voren worden gericht. Voor het daadwerkelijk terugdringen van achterstanden en het daarna structureel goed kunnen beheren van het asfalt is echter veel meer nodig.

Waar het groot onderhoud in de afgelopen jaren van krapte nog wel iets vooruitgeschoven leek te kunnen worden zonder directe veiligheidsconsequenties, zien we dat de komende jaren een grootschalig aanpak wel echt noodzakelijk is. Alleen zo kunnen onveilige situaties en uiteindelijk noodzakelijke afsluiting worden voorkomen. Hoeveel groot onderhoud in de jaren na 2026 nodig is, is op dit moment nog moeilijk in te schatten. In 2024 is, op basis van inspecties door heel de stad, in beeld gebracht wat de staat van de wegen en bruggen is en welke omvang de toekomstige onderhoudsopgave heeft. In 2025 wordt op basis van de actuele data opnieuw doorgerekend hoeveel geld de komende jaren nodig is. Dit wordt betrokken bij het nieuwe Strategisch assetmanagementplan, dat we begin 2026 aan de raad aanbieden.

Staat van de openbare verlichting en de verkeersregelinstallaties

Het beheer van de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties is behoorlijk goed op orde. We voldoen aan de vastgestelde beheerkwaliteitsniveaus, het aantal meldingen is relatief laag en de toekomstige beheeropgave is duidelijk in beeld. De groot onderhouds- en vervangingsopgave is goed in beeld en het budget was de afgelopen jaren al hoog genoeg. De voornaamste opgave is het verduurzamen van de verlichting. Stapsgewijs wordt overgegaan op ledverlichting en wordt ervoor gezorgd dat verlichting dynamisch te dimmen is. Hierdoor wordt minder energie gebruikt en een bijdrage geleverd aan het terugdringen van onze CO^2 uitstoot. Daarnaast wordt op sommige plaatsen gekozen voor diervriendelijke verlichting. In het kader van de bezuinigingsopgave is besloten om openbare verlichting minder vaak te herstellen, waardoor lantaarnpalen er in de praktijk meer roest zullen vertonen en langer scheef zullen staan voor ze worden hersteld. We zullen openbare verlichting wel vervangen als het tot onveilige situaties of gevoel van onveiligheid kan leiden.

Staat van het oppervlaktewater in de openbare ruimte

Voor wat betreft het beheer van het oppervlaktewater in Almere zijn er nog veel onzekerheden. Waar we voor andere objectengroepen al (behoorlijk) goed in beeld hebben wat de staat is en welke onderhoudsopgave er ligt, moet het oppervlaktewater eerst goed worden geïnspecteerd. De afgelopen jaren is gefocust op achterstallig baggeren en overdracht van wateren naar het waterschap. Dit is een inspanning die zichzelf terugbetaalt, doordat het waterschap in het vervolg de beheertaken overneemt. Momenteel wordt uitgewerkt

hoeveel werkzaamheden, zoals baggeren of repareren van beschoeiing, nodig zijn voor onze kleinere wateren. In de komende vijf jaar gaan we per stadsdeel ondieptes herstellen, zodat de af- en aanvoer van water voorlopig gewaarborgd blijft. Voor het beheer van water gerelateerde objecten zoals steigers, sluizen en stuwen worden in 2024-2026 technische inspecties uitgevoerd. Het latere beheer wordt meegenomen in het nieuwe beheerplan. Voor deze recreatievoorzieningen wordt onderzocht of het onderhoud deels betaald kan worden door bijvoorbeeld de invoering van een vaarvignet. Blauwalgbestrijding en maaien van waterplanten zijn sterk weersafhankelijk, waardoor de kosten jaarlijks kunnen variëren.

Staat van de wijken en bedrijventerreinen

Voor wat betreft het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen staan we voor een flinke uitdaging. Enerzijds geldt dat in de oudste delen van Almere voor het eerst grootschalige vervanging van het vuilwaterriool nodig is. Hier moet de rioolvervanging, de ophoging van de buurt en het bovengronds grootschalig onderhoud worden gecombineerd. Iets wat we nog niet eerder hebben gedaan, wat nieuwe expertise en processen vereist en wat uitgebreide voorbereiding noodzakelijk maakt. Hier komt nog een toenemende noodzaak bij om wijken bestand te maken tegen wateroverlast, droogte en hittestress. En dan staan we ook nog voor een energietransitie en willen we met het grootschalig onderhoud bijdragen aan de leefbaarheid van de stad. Hiermee zijn er steeds meer afhankelijkheden waarmee binnen de beheerprogrammering rekening moet worden gehouden.

Door deze veelheid aan opgaven, de bezuinigingsopgave van de afgelopen jaren en het soms nog ontbreken van benodigde interne en externe expertise zijn we achter op schema geraakt. Als gevolg hiervan krijgen we veel extra meldingen van bewoners, moeten extra kosten worden gemaakt voor tussentijdse reparaties en gaat de staat van bedrijventerreinen en buurten verder achteruit. De komende jaren moet stap voor stap het tempo van het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen worden verhoogd. Volgens de huidige planning gaan we elk jaar 1 of 2 grootschalige onderhoudsprojecten starten om de openbare ruimte in goede staat te houden. Dit kost niet alleen veel geld, maar vereist ook veel personele inzet, zowel binnen de beheerorganisatie als bij onze aannemers.

Tegelijk staan we voor een andere insteek van het tussentijds grootschalig onderhoud. Tot dusver werden Almeerse wijken niet alleen gelijktijdig met de rioolvervanging grootschalig onderhouden, maar ook op een moment ongeveer halverwege de levensduur van het vuilwaterriool. Dit doen we nu bijvoorbeeld in De Regenboogbuurt en in Muziekwijk Zuid. Door het ouder worden van de stad en de veelheid aan grootschalig onderhoudsprojecten die de komende jaren op het programma staan, zal dit in de toekomst waarschijnlijk niet meer in die mate mogelijk zijn. In de voorbereiding van geplande grootschalig onderhoudsprojecten wordt daarom nadrukkelijker gekeken in hoeverre het gericht kan worden uitgevoerd. Doel hiervan is om zo efficiënt mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen.

Riolering

Samen met het waterschap spannen wij ons dagelijks in voor het goed functioneren van alle waterketens. Daarvoor is er een uitgebreide 'blauwe infrastructuur', van riolen tot zuiveringsinstallaties en van sloten tot gemalen. Alle onderdelen van deze blauwe infrastructuur hebben een levensloop- of groeicyclus. Ze vragen om beheer (zoals inspectie en onderhoud) en hebben een vervangingstermijn. Het goed uitvoeren van deze beheertaken vormt ons dagelijks werk.

Beleidskaders

In 2017 is het Waterplan 2017-2022 vastgesteld. Dit beleidsplan met de titel 'Stad van het Zuiverste Water' is vernieuwend in het stedelijk waterbeleid. In dit plan hebben de gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland samen de koers uitgezet voor de inrichting en het beheer van het stedelijk water: van riool tot recreatie. Het Waterplan is zowel een strategisch als uitvoeringsgericht plan dat steunt op een gezamenlijke visie van inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en overheden. In deze visie komt een beeld naar voren van Almere als een 'stad van het zuiverste water'. Een stad die water omarmt als een bron van leven, plezier en economie. Een stad die steeds beter duurzaam weet om te gaan met alle kringlopen van hemelwater, oppervlaktewater, bodemwater en afvalwater.

In 2024 is het nieuwe Gemeentelijk rioleringsplan vastgesteld door de raad. Hierin wordt het beleid beschreven voor het inzamelen en afvoeren van afvalwater, regenwater en het voorkomen van ongewenste grondwaterstanden. Ook is de Visie klimaatadaptatie vastgesteld, die raakt aan het rioleringsbeleid voor wat betreft het beperken van wateroverlast en droogte door het aanleggen van wadi's en andere vormen van bovengrondse waterberging. Met het waterschap stellen we een nieuwe overeenkomst op voor het beheer en onderhoud van zulke nieuwe vormen van waterbeheer.

De volgende algemene en wettelijke kaders zijn van toepassing op de riolering:

- De Omgevingswet, die gemeenten verantwoordelijk stelt voor de zorgtaak voor het inzamelen van stedelijk afvalwater, de zorgtaak voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en de grondwatertaak voor het voorkomen van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand.
- De Gemeentewet, die voorziet in een bekostigingssysteem (rioolheffing) voor kosten die voortvloeien uit de zorgtaak voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.
- Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten (Wibon), die het registreren van alle ondergrondse (riool)voorzieningen bij het kadaster voorschrijft.

Vastgestelde beheerniveaus

Voor riolering wordt gebruik gemaakt van de Europese inspectienorm NEN-EN 13508-2, waarmee een voor Almere specifiek basisniveau is bepaald op objectniveau. Op systeemniveau zijn beslisbomen opgesteld om te beoordelen of het basisniveau wordt gehaald. Hierbij verkeren de (technische) voorzieningen in goede staat, kan afvalwater grotendeels ongehinderd afstromen en is de bedrijfszekerheid van rioolgemalen voldoende gewaarborgd. Het basisniveau voor gemalen en persleidingen is vastgelegd in het Basisbeheerplan (2022). Voor het overige deel van het rioolstelsel is ook een concept basisbeheerplan opgesteld, dat naar verwachting in 2025 wordt vastgesteld.

Financiën

Het beheer en onderhoud van de riolering wordt voor het overgrote deel gedekt uit de rioolheffing. Hieruit worden het dagelijks onderhoud en investeringen in groot onderhoud en vervangingen met betrekking tot de riolering betaald. Het tarief is niet helemaal kostendekkend. Het tekort betalen we uit de algemene middelen. In de paragraaf lokale heffingen lichten wij dit nader toe. Een overzicht in de kosten en opbrengsten per activiteit en een toelichting op afwijkingen ten opzichte van de begroting, is opgenomen in de Totaalbegroting onder het programma Openbare ruimte.

Bij de Programmabegroting 2023 is afgesproken om door stapsgewijze verhoging van de rioolheffing, het tarief in 3 jaar kostendekkend te maken. Daarbovenop is bij de Programmabegroting 2024 een aanvullende stijging van het tarief doorgevoerd, waarmee kostenstijgingen met betrekking tot het rioolbeheer en de rioolaanleg in Oosterwold kunnen worden bekostigd.

Staat van de riolering

De staat van het regenwaterriool is over het algemeen goed. Er zijn verspreid over de stad wel locaties waar wateroverlast optreedt in een mate waardoor we niet voldoen aan de eisen uit het Gemeentelijk rioleringsplan. Dit blijkt uit meldingen en uit modelering van een standaardbui en een bui die statistisch gezien eens in de 100 jaar voorkomt. Deze wateroverlastknelpunten worden opgelost wanneer er om andere redenen werkzaamheden plaatsvinden in de openbare ruimte. Voor sommige knelpunten is echter meer nodig dan relatief kleinschalige ingrepen die door meekoppelen met andere werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de busbaan in Haven. Doordat de busbaan lager ligt dan het omliggende gebied is de baan kwetsbaar voor waterlast bij zware regenval en dan mogelijk niet begaanbaar. Voor dit soort knelpunten zal een aparte strategie moeten worden uitgewerkt.

Het vuilwaterriool krijgt op steeds meer locaties problemen op systeemniveau met afstroming door ongelijke bodemdaling. Dit zorgt voor steeds vaker terugkerende verstopping en stankoverlast. Daarnaast is de

kwaliteit van de oudere vuilwaterputten slecht. Daarom worden de oudste vuilwaterriolen vervangen, gelijk met het grootschalig onderhoud van de woonwijken en bedrijventerreinen.

De oudste drainagesystemen naderen het einde van hun levensduur en worden tegelijk met het vuilwaterriool vervangen. Op locaties zonder vuilwaterriool wordt drainage vervangen wanneer er structurele grondwateroverlast is. Hiervoor wordt zoveel mogelijk aangesloten bij andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

Gemeentelijk vastgoed

Almere heeft maatschappelijk vastgoed in haar bezit om een goed voorzieningenniveau te creëren. Inmiddels hebben we het over 368 objecten. Dit vastgoed stelt de inwoners van Almere in staat om onderwijs te volgen, te sporten, te recreëren, elkaar te ontmoeten en te genieten van de natuur in Almere. Deze gebouwen vormen daarmee een essentieel onderdeel voor een goed functionerende vitale stedelijke samenleving. Onze gebouwen worden goed onderhouden zodat we hier in de toekomst gebruik van kunnen blijven maken. Voor gebouwen die leegkomen zoeken we een nieuwe maatschappelijke functie of proberen we te transformeren. Indien die functie er niet meer is, stoten we die gebouwen af.

De vastgoedportefeuille

De vastgoedportefeuille omvat 368 objecten in eigendom. Naast deze objecten in eigendom worden ook nog 19 objecten gehuurd. Dit geheel vormt een kernportefeuille waarmee een bijdrage wordt geleverd aan diverse gemeentelijke beleidsdoelen. Zoals uit onderstaande tabel blijkt bestaat bijna de helft hiervan uit onderwijsgebouwen.

In onderstaande tabel is het gemeentelijk vastgoedbezit weergegeven in aantallen, de m2 bruto vloeroppervlak (BVO) x 1.000 en de waarden in € x 1.000.

	objecten	M2 BVO	boekwaarde 31-12-2024	WOZ waarde 2024	verzekerde waarde 2024
Onderwijs	*180*	*368.034*	*267.840*	*404.522*	*842.105*
1a Onderwijs (SB)	114	319.326	240.569	347.749	733.337
1b Onderwijs (gem)	66	48.708	27.271	56.773	108.768
Beleidsondersteunend vastgoed	*169*	*320.370*	*203.738*	*265.345*	*528.608*
2 Welzijn	27	15.456	4.005	15.701	37.841
3 Veiligheid	5	4.939	13.220	12.391	17.068
4 Kunst en cultuur	14	43.619	54.334	56.991	103.792
5 Sport en recreatie	21	54.605	43.895	68.619	128.873
6 Zorg	5	9.105	3.660	7.688	25.729
7 Parkeren	27	165.975	61.666	87.629	163.249
8 Reiniging	6	6.284	6.832	8.423	8.760
9 Overig beleid	64	20.387	16.125	7.903	43.296
Vastgoed eigen gebruik	*3*	*50.204*	*15.692*	*58.878*	*146.441*
10 Vastgoed eigen gebruik	3	50.204	15.692	58.878	146.441
Commercieel	*16*	*21.844*	*18.369*	*20.112*	*53.238*
11 Commercieel	16	21.844	18.369	20.112	53.238
Eindtotaal	**368**	**760.452**	**505.638**	**748.857**	**1.570.392**

Bij de Programmabegroting 2024 hadden we 363 objecten in bezit. De toename komt door de overname van twee gebouwen van de Zorggroep Almere, te weten de Allendestraat 42 en Kolkgriend 50, de aankoop van gebouw Randstad 20-04 en de bouw van de Montessori Campus en de sporthal Nobelhorst aan de Rosalind Franklinweg.

In onderstaande grafiek wordt de procentuele verdeling van het vastgoedbezit weergegeven op basis van de vierkante meters (m2).

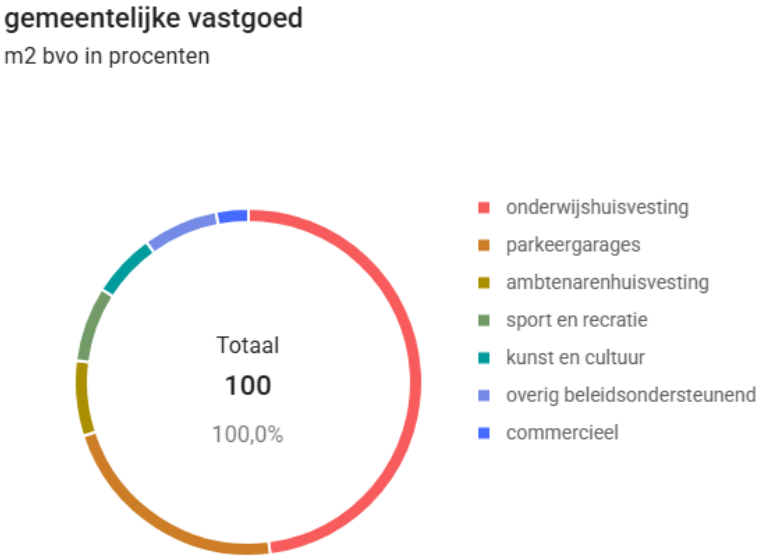

Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door de Kadernota Vastgoedbeleid Almere 2021. Deze Kadernota biedt het fundament voor de maatschappelijke, bedrijfseconomische en strategische afwegingen.

Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA)

Om zicht te houden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de vastgoedportefeuille maken wij jaarlijks een Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA). Dit MPVA wordt voorafgaand aan de programmabegroting opgesteld. We analyseren de gebouwen en brengen de plannen van huurders en gebruikers in kaart. Daarbij houden we zicht op belangrijke (beleidsmatige) trends en ontwikkelingen. Met behulp van dit MPVA zijn we in staat om te sturen op het behoud van de waarde van ons vastgoed voor de stad.

Leegstand

De leegstand in onze portefeuille bedraagt 2,0%. De leegstand heeft betrekking op: Bivak 1, Voetnoot (gedeeltelijk), voormalige Popzaal (gedeeltelijk), Extravert (gedeeltelijk in verband met transformatie naar Cultuurhuis) en enkele lokalen in voormalige noodscholen. Bij de berekening van dit percentage wordt onderwijshuisvesting buiten beschouwing gelaten omdat dit valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Ons vastgoed wordt goed gebruikt. Deze beperkte leegstand brengt wel met zich mee dat er geen flexibiliteit is om nieuwe huisvestingsvragen op te vangen. Onze gebouwen staan nooit volledig leeg. Als het nodig is schakelen we een tijdelijke beheerder in.

Onderhoud

In de kadernota Vastgoedbeleid is vastgesteld dat het gemeentelijk vastgoed conditie gestuurd wordt onderhouden volgens de norm NEN 2767.

Financiën

Om de kosten voor planmatig onderhoud te egaliseren wordt gewerkt met een tweetal voorzieningen voor planmatig onderhoud. Eén voorziening wordt gebruikt voor gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting. De andere wordt gebruikt voor maatschappelijk vastgoed, parkeren en overige gebouwen. Via jaarlijkse stortingen (dotaties) in de voorzieningen sparen we voor toekomstig onderhoud.
In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening planmatig onderhoud gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting weergegeven.

bedragen x € 1.000

jaar	beginstand	dotatie	uitgaven	eindstand
2024	2.184	1.458	1.769	1.874
2025	1.874	1.456	1.494	1.836
2026	1.836	1.456	1.467	1.826
2027	1.826	1.456	1.754	1.528
2028	1.528	1.456	1.254	1.731
2029-2034	1.731	8.738	10.107	362

In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening planmatig onderhoud voor het maatschappelijk vastgoed, parkeren en de overige gebouwen weergegeven.

bedragen x € 1.000

jaar	beginstand	dotatie	uitgaven	eindstand
2024	11.970	6.110	6.631	11.449
2025	11.449	6.256	8.635	9.070
2026	9.070	6.147	7.578	7.640
2027	7.640	6.147	7.710	6.077
2028	6.077	6.147	6.650	5.574
2029-2034	5.574	36.884	42.104	355

3.9 Interbestuurlijk toezicht

De provincie houdt toezicht op hoe gemeenten bepaalde taken uitvoert. Het gaat dan over hoe gemeenten de wet- en regelgeving naleven. De provincie houdt daarbij toezicht op een aantal terreinen. Dit is een wettelijke verantwoordelijkheid van de provincie. Onder deze wettelijke verantwoordelijkheid ligt een Bestuursovereenkomst IBT, waarin procesafspraken, rollen en verantwoordelijkheden zijn beschreven. In 2024 is deze Bestuursovereenkomst vernieuwd. We hebben de raad hiervan op de hoogte gebracht middels een raadsbrief (175 - Nieuwe bestuursovereenkomst IBT 2024 - 2028). Belangrijkste wijziging is dat de toezichtterreinen Omgevingsrecht (handhaving en vergunningsverlening) en Ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen) zijn samengegaan in het toezicht op de nieuwe Omgevingswet. De vijf toezichtterreinen zijn, met deze wijziging, de volgende:

- Financieel toezicht
- Huisvesting statushouders
- Informatie- en archiefbeheer
- Omgevingswet
- Archeologie en monumentenzorg

Op basis van wat wij aanleveren, beoordeelt de provincie hoe wij deze taken uitvoeren. De provincie kan daarbij drie oordelen geven: adequaat, redelijk adequaat en niet adequaat. Inmiddels is onder het toezicht op Informatie- en archiefbeheer een ander systeem van toepassing, namelijk één met vier oordelen. Deze zijn: voldoende tot goed (groen), enige verbetering noodzakelijk (geel), veel verbetering noodzakelijk (oranje) en onvoldoende (rood). Dit oordeel ontvangen wij in de vorm van een toezichtbrief. De kleurcode per toezichtterrein is, tot en met 2023, terug te vinden op de website van de provincie.
De meest recente toezichtbrieven zijn ook terug te vinden op de website van de provincie.
Op enkele toezichtterreinen is vanwege veranderende wet- en regelgeving (invoering Omgevingswet bijvoorbeeld) en door het proces van de nieuw op te stellen Bestuursovereenkomst geen toezichtbrieven verzonden. Dit wordt in 2025 weer opgepakt. We vermelden dit bij het betreffende terrein. Voor wat betreft de toezichtterreinen waarbij wel een brief is verstuurd vertellen we hieronder wat dit inhield.

Financieel toezicht

Toezicht

De provincie houdt toezicht op de financiële positie van de gemeente. De criteria hiervoor staan vermeld in de bestuursovereenkomst IBT.

Programmabegroting 2025

Na vaststellen van de Programmabegroting 2025 hebben wij, zoals gebruikelijk, een toezichtbrief ontvangen. Deze is door de toezichthouder ook naar de raad verzonden. Voor 2025 is het toezichtregime oranje toegekend. Daarmee staat de gemeente onder repressief toezicht, wat betekent dat de toezichthouder ons achteraf controleert. Dit is hetzelfde regime als de afgelopen jaren.

Huisvesting vergunninghouders

Toezicht

De provincie houdt toezicht op hoeveel vergunninghouders gemeenten huisvesten. Op basis van de omvang van de gemeente wordt bepaald hoeveel vergunninghouders een gemeente moet huisvesten. Deze taakstelling is twee keer per jaar. Dit betekent dat de provincie ons twee keer per jaar informeert over het aantal te huisvesten en het aantal gehuisveste vergunninghouder.

Taakstelling 2024

We begonnen 2024 met een achterstand van 45 vergunninghouders die we volgens de taakstelling uit 2023 nog moesten huisvesten. De taakstelling in het eerste helft van 2024 kwam uit op 233 vergunninghouders. We begonnen 2024 daarmee met het toezichtregime 'rood', oftewel *niet adequaat,* vanwege het niet behalen van

de taakstelling in 2023. Hierover zijn wij en de raad op 13 maart 2024 geïnformeerd. In de raad is hier gedurende het jaar 2024 verschillende malen ov er gesproken. Ook vinden er met de toezichthouder regelmatig bestuurlijke overleggen plaats.
Uit cijfers van de Rijksoverheid van 1 januari 2025 blijkt dat Almere inmiddels de opgelopen achterstanden heeft ingehaald. De volledige taakstelling uit 2024 (inclusief het restant uit 2023) is daarmee opgelost.

Toezichtregime 2025

We verwachten begin 2025 een nieuwe toezichtbrief met een nieuw oordeel. Gezien het inlopen van de taakstelling verwachten wij dat we niet meer het oordeel 'niet adequaat' krijgen.

Informatie- en archiefbeheer

Toezicht

In 2022 is het vastgestelde plan van aanpak ‘verbetering informatiebeheer en archivering’ verder uitgevoerd. Hierdoor zijn de problemen rondom (digitale) archivering, informatiebeheer en informatiestromen beter in kaart gebracht.
Gemeente Almere stond op het gebied van informatiebeheer en archivering onder toezicht van provincie Flevoland. Op basis van rapportages en ambtelijk overleg heeft de toezichthouder over het jaar 2022 al besloten om het toezicht weer terug te brengen van het niveau ‘Niet Adequaat’ naar ‘ Redelijk Adequaat ’. Dit betekent dat ons informatie- en archiefbeheer geen goedkeuring nodig hebben van het college van Gedeputeerde Staten. Inmiddels hebben wij meer verbeteringen doorgevoerd. De toezichthouder bevestigt dit ook in de laatste toezichtbrief van december 2023. Daarnaast worden er nog een aantal aandachtspunten meegegeven waarmee wij aan het werk zijn. Het toezichtregime is ook voor 2024 weer als 'redelijke adequaat' beoordeeld.

Omgevingswet (voorheen omgevingsrecht en ruimtelijke ordening)

Gezien de invoering van de Omgevingswet en de nieuwe bestuursovereenkomst IBT heeft er over deze terreinen geen nieuw toezicht plaatsgevonden in 2024. Dit wordt in 2025 hervat onder de noemer 'Omgevingswet'.

Archeologie en monumentenzorg

Op dit toezichtsgebied vindt geen actief toezicht plaats. Er wordt dan ook geen toezichtbrief verzonden of een beoordeling gegeven. Wel ontvangt de provincie meldingen over archeologie en monumentenzorg. Deze worden dan doorgegeven aan de gemeente. Het is vervolgens aan de gemeente om deze meldingen op te lossen naar tevredenheid van melder en toezichthouder. In 2024 hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen plaatsgevonden.

3.10 Fonds Verstedelijking Almere

In deze paragraaf schetsen we de plek van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) binnen de totale verstedelijkingsopgave van de noordelijke randstad. Eerst wordt een bestuurlijke inleiding weergegeven. Daarna wordt ingegaan op de financiën. Vervolgens wordt per programmalijn een beeld gegeven van de voortgang van de projecten die uit het fonds worden betaald.

Inleiding

De afgelopen jaren hebben het Rijk, provincie Flevoland, gemeente Almere en gemeente Amsterdam intensief met elkaar opgetrokken om op de oostflank van de Metropoolregio Amsterdam de condities te scheppen voor het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel.
Deze toekomstvisie is in 2013 vastgelegd in de Regio- Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer. Hierin staat beschreven welke opgaven er in de regio liggen op het vlak van ecologie, bereikbaarheid en verstedelijking. In de bijbehorende Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 zijn afspraken gemaakt onder welke condities Almere met 60.000 woningen kan groeien.

Resultaten 2024

Ook in 2024 zijn weer nieuwe mijlpalen bereikt. Om een indruk te geven volgt hieronder een selectie van mijlpalen. Het station en omgeving is getransformeerd naar een plek passend bij de groei in reizigers-aantallen en ontwikkeling van de stad. En er hebben gesprekken plaatsgevonden over het toevoegen van kunst in de openbare ruimte rondom het busstation. Er is gestart met de asfaltwerkzaamheden aan het fiets- en voetpad Fongerspad als onderdeel van het lange rondje Weerwater, en er zijn houten zitbanken langs de recreatieve track geplaatst. Verschillende succesvolle evenementen hebben plaatsgevonden zoals Urban Sports Games, ZomerBries Almere (ZoBra) en het Lichtkunstfestival ALLUMINOUS. Er is een start gemaakt met een groenplan voor Belfort, Forum en de tussenliggende winkelstraten, en het schetsontwerp is uitgewerkt naar een definitief ontwerp. Ook is er met de centrumpartners ingezet op actieve programmering in de openbare ruimte van het centrum.

Flevocampus heeft een koersdocument 2025-2029 afgerond dat richting geeft voor de komende vijf jaar. En er is een constructieve manier afgesproken van overleg en besluitvorming als quadruple helix soort organisatie. ICT Tribe Almere is het afgelopen jaar getransformeerd van een projectorganisatie naar een resultaatgerichte en professionele organisatie. Er zijn 23 nieuwe IT-talenten succesvol omgeschoold, er is een module voor digitale vaardigheden ontwikkeld en de zichtbaarheid is vergroot. Het partner-ecosysteem van ICT Tribe groeide van 1 naar 9 partners, bestaande uit 5 betalende leden, 2 technologie- en 2 sociaal-maatschappelijke partners. Na een succesvolle lancering van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) is deze inhoudelijk met uitvoeringsagenda in het voorjaar aangeboden aan de raad. Ook zijn er projectaanvragen uitgewerkt voor de Regio Deal Nieuw Land.

Het lectoraat Innovatie & Groenstedelijke Ruimte stond in het teken van uitvoeren van projecten en afronding van twee projecten: Toekomstbestendige Wijken en Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling. Het heeft geresulteerd in een whitepaper en een boek. De verwerving en inrichting van het terrein aan de Vaart IV voor het Grondstoffendepot is door de kwartiermaker voortvarend opgepakt. De afdeling Stadsruimte van de gemeente Almere neemt de exploitatie van het grondstoffendepot over na afloop van de tweede tranche FVA. Daarmee is de exploitatie van het grondstoffendepot voor de langere termijn geborgd. En de stadslandbouwbranche is toegevoegd op elke weekmarkt in Almere, waarmee een gezonde voedselomgeving en duurzaam, lokaal en gezond voedsel meer toegankelijk is geworden voor de bewoners van Almere.

Er zijn veel ontwikkelingen geweest in het gebied Kustzone Poort. Om het aantal dagen met geluidsdragende evenementen te verruimen van vier naar acht dagen in het gebied Kustzone Poort is geluidsonderzoek uitgevoerd. Naast de grote festivals hebben ook uiteenlopende andere activiteiten op het strand plaatsgevonden. M. heeft met Batavialand en Museum Schokland het plan Spaces geschreven voor de landelijke Basisinfrastructuur 2025-2028: een vierjarig programma dat de Flevolandse jongeren verbindt met de drie collecties. De hoofdlijnen van de culturele strategie is vastgesteld door de raad en het hernieuwde

Natuurbelevingscentrum De Oostvaarders is feestelijk geopend. Gedurende het gehele jaar hebben er 32 (top)sportevenementen plaatsgevonden en 1 niet-sportevenement (Almere On Stage).

De eerste WikiHouse-wijk ter wereld van 27 woningen is feestelijk opgeleverd in de Stripheldenbuurt. Voor Bouwen door de Buurt zijn de reserveringsovereenkomsten ondertekend door zes potentiële kopers en de omgevingsvergunning om planologisch te mogen afwijken is geaccordeerd. De monitoring en de werkzaamheden voor het maken van de documentaire voor dit project zijn voortgezet. Er is een input geleverd over de principes van biobased en circulair bouwen aan de ontwikkeling van Kavel 5 en de Oostkavels. Voor het Living lab Almere Pampus is na de oplevering van de eerste visie een locatie gevonden voor het realiseren van vijf biobased woningen, namelijk op het voormalig Floriade-terrein bij PRICE. Daarnaast is een teeltplan opgesteld voor het telen van vezelgewassen op 40 hectare grond van het Rijksvastgoedbedrijf.

In het sleutelproject Almeerderhout zijn de inrichtingsplannen voor de deelgebieden Nobelhorst en Haven en het boscircuit opgeleverd. Er is een start gemaakt met het ontwerp van de deelgebieden Vogelhorst en Oosterwold. Daarnaast zijn de huisstijl en de website opgeleverd en is gestart met de uitvoering van de bostransformatie. Ook is de Bosexperience ontwikkeld: een multimediale tool voor de ultieme bosbeleving. Een mooie mijlpaal was de oplevering van de speelroute Nobelhorst. De aanbesteding voor de uitvoering van het project Leemwierde is voorbereid en er is een start gemaakt met het ontwerp voor het Algerapad. In het sleutelproject Ecologische Verbindingen is het wildsignaleringssysteem gerealiseerd en is gestart met de aanpak voor de publieksprogrammering. Programmabreed is er ingezet op de vaststelling van de Uitvoeringsagenda Groen, water en natuur 2025-2030 en het onder de aandacht brengen van de Groen Blauwe kaart; een ode aan het groenblauwe karakter van Almere, die vorig jaar is opgeleverd.

Financiën

De financiën van het FVA zijn bij de verschillende programma's van de begroting opgenomen, afhankelijk van de aard van de projecten. In deze paragraaf brengen we die financiën samen voor een totaaloverzicht. In dit onderdeel wordt ingegaan op de uitgaven, de inkomsten en de stand van de reserve Fonds Verstedelijking Almere.

In de programmarekening van de gemeente Almere is voor het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) een aparte paragraaf opgenomen. Het FVA is namelijk een fonds van drie partijen: gemeente, provincie en Rijk. Wijzigingen in het fonds en de besteding daarvan kunnen alleen doorgevoerd worden indien alle drie partijen akkoord zijn. De gemeenteraad en/of Provinciale Staten kunnen door middel van moties hun respectievelijke college oproepen om met de andere betrokken partijen in overleg te gaan om wijzigingen door te voeren. Amendementen over onderdelen van de paragraaf zijn alleen geldig als zowel de gemeenteraad van Almere als de Provinciale Staten van Flevoland overeenstemming daarover hebben bereikt. Dit is zo bepaald in de nadere uitwerking van de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0. Daarin is opgenomen dat de Gemeenteraad van Almere en Provinciale staten van Flevoland, tezamen het jaarprogramma van het FVA vaststellen.

Uitgaven

bedragen x € 1.000

programmalijn	begroting	gerealiseerd	verschil
0 Almere 2.0	1.201	1.071	131
1 Versterken hart van de stad	3.043	2.463	580
2 Versterken leer- en werkomgeving	5.301	4.909	392
3 Circulaire Economie	3.842	1.903	1.939
4 Verblijfsplekken: Cultuur, Recreatie & Toerisme	9.007	7.490	1.517
5 Vernieuwend Wonen	1.413	949	464
6 Groene en waterrijke identiteit	2.555	1.400	1.155
8 Handelingsperspectief	1.363	1.204	159
totaal	**27.725**	**21.389**	**6.337**

Er is € 6,3 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De grootste afwijkingen worden hieronder toegelicht. Bij de afzonderlijke programmalijnen is een verdere toelichting opgenomen.

- Station en omgeving tezamen met proceskosten programmalijn 1 € 0,4 miljoen: de financiële afwikkeling van dit project is voorlopig afgerond. Er resteert een voordeel van € 0,4 miljoen, dat gereserveerd wordt voor onvoorziene posten. Indien dit niet nodig blijkt te zijn, vloeit dit voordeel deels terug in de risicobuffer van het FVA, omdat destijds de dreigende overschrijding werd afgedekt vanuit de risicobuffer.
- Stedelijke grondstofstromen € 1,2 miljoen: De onderschrijding op het budget van de Stedelijke grondstofstromen heeft twee oorzaken:
    - 1. Circulair ambachtscentrum (€ 0,8 miljoen). In 2024 is een pand aangekocht dat formeel pas in januari 2025 notarieel is overgedragen aan de gemeente. Hier is een bedrag van € 0,7 miljoen mee gemoeid. Verder was een bedrag van € 0,1 miljoen begroot, bedoeld voor de aanschaf van inventaris. Dit bedrag schuift door naar 2025.
    - 2. Grondstoffendepot (€ 0,4 miljoen). Het was de verwachting dat de grond ten behoeve van het grondstoffendepot ook in 2024 zou worden overgedragen. Dat is echter niet gebeurd. De overdracht is doorgeschoven naar 2025.
- Praktijk- en Innovatiecentrum Circulaire Economie € 0,5 miljoen: De onderschrijding heeft de volgende oorzaken:
    - Uitstel van besluitvorming rondom het samengaan van PRICE en Woningbouw Atelier tot PRICE+. En uitstel rondom het toekennen van Regio Deal Nieuw Land aanvragen. Door uitstel van deze twee besluitvormingsmomenten werd de verwachte formatie-uitbreiding niet ingevuld en werden de out-of pocket kosten bevroren in Q4. Dit leidt tot een onderschrijding van ongeveer € 0,2 miljoen.
    - Uitstel van het toekennen van het noodzakelijke vergunningentraject voor gebiedsontwikkeling PRICE HUB. Dit heeft tot uitstel van uitgaven geleid van € 0,1 miljoen.
    - Een onderschrijding van € 0,1 miljoen op de personeelskosten als gevolg van de toegekende Nationaal Groei Fonds aanvraag.
    - Een niet-begrote bijdrage van € 0,1 miljoen vanuit andere budgetten.
- Nationaal Park Nieuw Land € 0,7 miljoen: dit is ontstaan door enige vertraging in de uitvoering en afronding van deelprojecten en het feit dat er werkzaamheden via de budgetten van de partners zijn uitgevoerd.
- Sport en bewegen in openbare ruimte (Skills Garden) € 0,5 miljoen: doordat het voorbereidingsproces meer tijd heeft gevraagd verschuift het grootste deel van de realisatie van deze voorziening naar 2025.
- Vernieuwend wonen € 0,5 miljoen: Door de doorgeschoven besluitvorming rondom het samengaan van PRICE en Woningbouw Atelier tot PRICE+, is het budget niet overgedragen in Q4. De ambitie is nog steeds om samen te gaan tot PRICE+. Daarom is het voorstel om de middelen mee te nemen naar 2025.
- Excellent groene en gezonde leefomgeving € 0,4 miljoen: dit wordt volledig veroorzaakt doordat de realisatie naar achter schuift. Dit komt bij Leemwierde met name als gevolg van personele wisselingen en bij Algerapad doordat het definitief ontwerp later is opgeleverd. Deze middelen schuiven daarom door naar 2025.
- Ecologische verbindingen € 0,4 miljoen: dit wordt volledig veroorzaakt door de realisatie die naar achter schuift. Deze vertraging wordt onder meer veroorzaakt doordat er extra ontwerptekeningen nodig waren en een vertraging in het vergunningentraject van de wildsignalering. De wildsignalering wordt naar verwachting begin 2025 geplaatst. De realisatie van het basispakket zal ook grotendeels begin 2025 plaatsvinden.

Inkomsten

Het Fonds Verstedelijking Almere wordt gevuld met bijdragen van gemeente Almere, provincie Flevoland en het Rijk.

bedragen x € 1.000

inkomsten	begroting	gerealiseerd	verschil
Bijdrage gemeente Almere	10.006	10.006	0
Bijdrage provincie Flevoland	5.849	5.849	0
Grondverkopen Rijk	0	0	0
totaal inkomsten	**15.855**	**15.855**	**0**

Bijdrage gemeente Almere

Eind 2020 heeft het ministerie van BZK besloten om de decentralisatie uitkering vanaf 2021 om te zetten in een specifieke uitkering. Deze uitkering is voor 2024 vastgesteld op € 10 miljoen en ook ontvangen.

Bijdrage provincie Flevoland

De provincie Flevoland levert een vaste bijdrage van € 6,7 miljoen per jaar. Vanwege een onderbesteding op de projecten Floriade is een bedrag van € 0,9 miljoen terugbetaald aan de provincie. In 2024 hebben wij daardoor per saldo € 5,8 miljoen ontvangen.

Grondverkopen Rijk

De bijdrage van het Rijk is afkomstig van de opbrengst van de verkoop van standaardkavels wonen in Oosterwold door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Kosten die het RVB hiervoor moet maken worden hierop in mindering gebracht. De bijdrage aan het FVA is in 2024 nul, omdat de kosten voor het pachtvrij maken van de gronden hoger zijn dan de verkoopopbrengsten. Met het RVB is afgesproken dat zij de komende jaren de kosten, die niet in het desbetreffende jaar verrekend kunnen worden, daarom eerst in mindering brengen op de toekomstige afdracht.

Stand van de reserve Fonds Verstedelijking Almere

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de stand van de reserve FVA per 31 december 2024.

bedragen x € 1.000

bestemmingsreserve Fonds Verstedelijking Almere	2024
stand per 1 januari	57.285
stortingen	15.855
onttrekkingen	-21.756
stand per 31 december	**51.384**

Het FVA is 8 jaar onderweg. De reserve van € 51,4 miljoen dient ter dekking van de uitvoering van projecten in de komende jaren, conform het Meerjarenprogramma 2021-2025.
Voor de regiodeal is een bedrag van € 0,4 onttrokken uit de reserve FVA , omdat de besluitvorming over de 3e tranche nog niet was afgerond. Dit verklaart het verschil tussen gerealiseerde uitgaven (€ 21,4 miljoen) en onttrekkingen (€ 21,8 miljoen). Na afronding van de besluitvorming wordt dit bedrag terugbetaald aan de reserve FVA.

In de hierna volgende onderdelen worden de financiële resultaten per deelactiviteit verder toegelicht. Hierbij worden verschillen groter dan (afgerond) € 0,1 miljoen toegelicht.

Proceskosten Almere 2.0

0 Almere 2.0	begroting	gerealiseerd	verschil
Proceskosten Almere 2.0	1.201	1.071	131
totaal	**1.201**	**1.071**	**131**

De onderschrijding van € 131.000 ontstaat door de volgende oorzaken. Op personeelskosten wordt circa € 50.000 onderschreden door de ontstane vacatureruimte als gevolg van een detachering. Op de begroting van de Diplomaat wordt € 26.000 onderschreden als gevolg van verminderde inzet gedurende het jaar. De rest van de onderschrijding komt voort uit een reeks van kleine afwijkingen op verschillende onderdelen binnen de begroting van het kernteam.

Programmalijn 1: Versterken hart van de stad

1 Versterken hart van de stad	begroting	gerealiseerd	verschil
Proceskosten programmalijn 1	50	2	48
Station en omgeving	540	198	341
Almere Centrum	717	566	151
Rondje Weerwater	1.686	1.633	53
Doorontwikkeling Almere Centrum	50	63	-13
totaal	**3.043**	**2.463**	**580**

Station en omgeving

Wat hebben we bereikt

Dit project is afgerond. De financiële afronding heeft eind 2024 plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost

Het financiële tekort op het gehele stationsproject is, na laatste onderhandelingen met ProRail, verlaagd. Vanuit de programmalijn zijn sinds 2023 de middelen voor het verwachtte tekort op het sleutelproject Station eo voorgefinancierd.
Het voorstel is om de niet besteedde middelen van € 341.000 (dit is nog wel onder voorbehoud) weer terug te laten vloeien binnen de programmalijn en te besteden aan realisatie van de programmadoelstellingen van Almere Centrum.

Almere Centrum

Wat hebben we bereikt

Het centrum van Almere heeft zich in de afgelopen tien jaar ontwikkeld tot een aantrekkelijk gebied. Dit is dankzij de intensieve samenwerking van ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners, instellingen en de gemeente. Alle partijen hebben substantieel geïnvesteerd in de openbare ruimte, de marketing, het vastgoed en de stedelijke voorzieningen. Er wordt ingezet op de doorontwikkeling van winkelcentrum naar kloppend hart van de stad en regio ter bevordering van de economische groei. De nadruk ligt op het versterken van de functiemix, de regionale positionering, de routing en het ontwikkelen van de Groene Loper. Dit is de kunstroute vanaf de noordzijde van het station, via het Weerwater, tot aan de toekomstige wijk Hortus.

Vooruitblik
In 2025 worden de gesprekken rondom het toevoegen van kunst nabij het busstation Almere Centrum hervat met als doel te komen tot een uitvraag aan diverse kunstenaars. De plannen worden beoordeeld door de samengestelde kunstcommissie. Realisatie van de werken verloopt parallel met de herinrichting van het busstation.

Afhankelijk van de besluitvorming van de vastgoedeigenaar UMB, wordt er in 2025 gestart met de realisatie van de vergroening van Belfort en de diverse winkelstraten.

Ook voor 2025 wordt er een evenementenkalender opgesteld, zodat er ingezet kan worden op actieve programmering in de openbare ruimte. Hiervoor worden diverse samenwerkingen aangegaan. Zowel met externe partners, maar ook met de programmalijnen 2 (Leren en Werken) en 4 (Cultuur, toerisme en sport). Programmering is naast het economisch sterk houden van Almere Centrum ook van belang voor de diverse culturele- en onderwijsgerichte doelstellingen.

Wat hebben we gedaan

Mijlpaal 1 Zeegroene Loper
Visie Zeegroene Loper is in 2020 opgeleverd door The Mothership. Met centrumpartners wordt er gewerkt aan fasering en plan van aanpak per locatie. De komende jaren zullen elementen uit de visie zichtbaar worden. In 2024 heeft er een verkennend gesprek plaatsgevonden met diverse partijen over het toevoegen van kunst in de openbare ruimte rondom het busstation. Deze gesprekken worden in 2025 hervat en er wordt een kunstcommissie opgericht met de samenwerkende partijen.

Mijlpaal 2 Vergroening Centrum
In 2023 is er samen met UMB (vastgoedpartij centrumgebied) een start gemaakt met een groenplan voor Belfort, Forum en de tussenliggende winkelstraten. Dit om de beleving en de verblijfsduur van de bezoeker te verlengen. In 2024 is het schetsontwerp uitgewerkt naar een definitief ontwerp. Einde 2024 heeft UMB aangegeven meer tijd nodig te hebben om de mogelijke investeringen vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst. In Q1 2025 is er meer zicht op de haalbaarheid van de investering door UMB en daarmee de realisatie van deze vergroening.

Mijlpaal 3 Programmering Almere Centrum
Naast de fysieke veranderingen is ingezet op actieve programmering in de openbare ruimte. Gekozen is voor een programmering waarbij het centrum in de sfeer van verschillende activiteiten 'meekleurt' en (omgekeerd) de activiteiten passend zijn bij de sfeer van het centrum. Naast bekende en succesvolle evenementen wordt er, samen met de centrumpartners, ook ingezet op nieuwe activiteiten. Ook voor 2024 was een kalender opgesteld die ten uitvoer gebracht is. Vanuit de centrumpartners wordt fors bijgedragen aan de programmering.

Wat heeft het gekost

De verwachting was dat de proceskosten benut werden voor de planontwikkelingskosten vergroenen centrum in samenwerking met UMB. Tot nu toe zijn de planontwikkelingskosten van het vergroenen van het centrum voor rekening van UMB. Wanneer het project doorgaat, worden deze kosten gedeeld tussen gemeente en UMB als onderdeel van het totale project. Afrekening vindt dan plaats in 2025.

Rondje Weerwater

Wat hebben we bereikt

Het Weerwater is het centraal gelegen water in Almere, waar Almeerders graag komen om te sporten, te recreëren en elkaar te ontmoeten. Bestaande wandel-, fiets- en sportroutes rond het Weerwater worden aaneengesloten en van een uniforme en bijzondere uitstraling voorzien. Aan de noordzijde wordt het Weerwater geflankeerd door Almere Centrum en aan de zuidzijde door de toekomstige wijk Hortus. Met haar groene oevers, strandjes en sportieve mogelijkheden is het Weerwater de plek waar men graag recreëert.

Vooruitblik
Ook in 2025 wordt er ingezet op gezamenlijke programmering van het Weerwatergebied. Naast de bestaande evenementen, zoals ALLUMINOUS, UrbanSportsGames en ZomerBries Almere, worden ook nieuwe programmeringsmogelijkheden onderzocht. Initiatieven voor nieuwe programmering worden, samen met de promotiecommissie Almere Centrum en ACM, op haalbaarheid en wenselijkheid getoetst.

Wat hebben we gedaan

Realisatie lange Rondje Weerwater
In het voorjaar 2024 is gestart met de asfaltwerkzaamheden aan het fiets- en voetpad Fongerspad. Dit pad, dat loopt tussen het Lumièrepark en de Fellinibrug bij Filmwijk, is onderdeel van het lange Rondje Weerwater. Het fietspad is vier meter breed en heeft als hoofdfietsroute herkenbaar rood asfalt gekregen. Het voetpad heeft, net als de recreatieve track van het korte Rondje Weerwater, herkenbaar blauw asfalt. Hier zijn ook houten zitbanken geplaatst.

Na de triatlon in september is de recreatieve track van het lange Rondje Weerwater aangelegd langs het Sturmeypad aan de zuidoever. Langs de hele route wordt daarnaast kleurrijk groen toegevoegd, zoals bij de Boulevardflats in Stedenwijk. Aansluitend krijgt het volledige Rondje Weerwater een toekomstbestendige markering. Deze werkzaamheden worden in het eerste kwartaal van 2025 afgerond, waarna het lange Rondje Weerwater feestelijk wordt geopend samen met bewoners en betrokkenen.

Doorlopende programmering op en rond het Weerwater
In 2024 hebben er diverse succesvolle evenementen plaatsgevonden zoals Urban Sports Games, ZomerBries Almere (ZoBra) en de derde editie van het lichtkunstfestival ALLUMINOUS. Festivals die niet alleen vanuit het FVA, maar ook vanuit de centrumpartners worden gefinancierd. Voor ALLUMINOUS is er vanuit de regiodeal NEXTSTAGE een samenwerking tot stand gekomen. Naast een human capital programma, is er ook gewerkt aan een innovatiecase in samenwerking met de evenementenindustrie.

Naast de genoemde festivals is er in 2024 ook een samenwerking met Stichting Weerwoud. Utopia, een belangrijke groene plek in het Weerwater, speelt een rol in de ambities van het Rondje Weerwater. Er zijn diverse ateliersessies georganiseerd over voedsel en het voedselsysteem, evenals rondleidingen, bijeenkomsten en presentaties. Stichting Weerwoud heeft daarnaast bijgedragen aan de programmering van ZoBra, een nieuw cultureel evenement op Utopia. Ook is er een samenwerking met Flevo Campus, waar studenten onderzoek doen naar het verduurzamen van het voedselsysteem en stedelijke ontwikkeling. Het FVA levert een financiële bijdrage aan de programmering en de coördinatie van vrijwilligers.

Doorontwikkeling Almere Centrum

Wat hebben we bereikt

De Werkagenda Centrum Almere 2040 bereidt de lange termijn ontwikkeling van het centrum voor. Onderdeel hiervan was het opstellen van een Ontwikkelvisie voor duurzame gebiedsontwikkeling en openbare ruimte, een bijbehorende ontwikkelstrategie, een culturele strategie, het inrichten van een dialoog en een marketingstrategie. Met middelen uit het FVA is ingezet op de organisatie van het proces, de samenwerking en de planvoorbereiding.

Centrum Almere 2040 is een ambitieus traject dat zich richt op de samenwerking in het bredere gebied rondom de binnenstad. Het doel is om de centrumfunctie en voorzieningen verder te versterken, zodat het gebied een centrale rol blijft spelen in zowel de stad als de regio. Dit draagt bij aan een hogere leefbaarheid, vitaliteit en economische groei. In 2024 lag de focus op het organiseren en uitwerken van de stappen die nodig zijn om dit lange termijnperspectief dichterbij te brengen. Er is ingezet op borging binnen de gemeentelijke organisatie, aansluiting bij de Omgevingsvisie, verdere uitwerking van sleutelprojecten en versterking van communicatie en samenwerking.

Vooruitblik
Een groot deel van de onderdelen uit de werkagenda is geïmplementeerd en wordt voortgezet vanuit de reguliere werkzaamheden van de gemeente Almere. De resterende middelen worden in 2025 ingezet om de samenwerking te organiseren en bij te dragen aan het borgen en verder ontwikkelen van de ontwikkelregels en sleutelprojecten in gebiedsontwikkelingen en beleid. Het is daarbij belangrijk om kansen en mogelijkheden voor (alternatieve) financiering, subsidies en samenwerking in onderzoeksprogramma's optimaal te benutten.

Wat hebben we gedaan

Vaststellen ontwikkelvisie en mobiliteitsplan
Ontwikkelvisie 'Natuurkrachtig Hart van de Stad 2040'
In mei 2024 is de ontwikkelvisie vastgesteld. Het is een leidraad met sleutelprojecten, principes en ontwikkelregels voor ruimtelijke, sociale en culturele programmering, ontwikkeling en borging van kwaliteit. Het document en een samenvattende video zijn gepubliceerd. De ontwikkelvisie heeft naast lokale media-aandacht ook regionaal, via onder meer AT5 en via de vakpers, aandacht gekregen. Bij de totstandkoming van dit document is de stad uitgebreid geraadpleegd. Tijdens een opgavetafel van de gemeenteraad was een expertpanel aanwezig waarin deze groepen waren vertegenwoordigd. De opgavetafel bood ruimte voor een gesprek tussen raadsleden, experts en partners, met als doel kennisuitwisseling voorafgaand aan de politieke bespreking.

Mobiliteitsplan Hart van de Stad 2040
In april 2024 is het mobiliteitsplan door de gemeenteraad van Almere vastgesteld. De toevoeging van meer woningen, stedelijke voorzieningen en werkgelegenheid brengt de uitdaging met zich mee om het centrum bereikbaar te houden. Dit plan vormt een belangrijke basis voor de realisatie van de verstedelijkingsopgave van het centrum, met inbegrip van bijbehorende doelen zoals klimaatadaptatie.

Verankering van visie en strategie in benodigde interventies en projecten
De ontwikkelvisie richt zich op ingrepen die essentieel zijn voor de lange termijn ontwikkeling, met zes gebiedsoverstijgende sleutelprojecten: Stadsweteringpark, Stadsstraten, Groene Culturele As, Bospark, Het Weerwater en haar oevers, en de Stedelijke As Zuid. Deze projecten zijn noodzakelijk om de ambities voor het Hart van de stad te realiseren en komen voort uit een integrale benadering van de opgave. Ze dragen bij aan de ontwikkeling van een aantrekkelijk gebied, wat ook investeringen van partners stimuleert en mogelijk maakt. De sleutelprojecten variëren in karakter, mate van concretisering en financiering, en hebben verschillende tijdshorizonnen voor realisatie.

Met de vaststelling van de ontwikkelvisie is ook de projectopdracht voor het Stadsweteringpark opgepakt. Het Stadsweteringpark, een hoogwaardige groene openbare ruimte, is van cruciaal belang voor de inbreidingen en transformaties in de binnenstad en het Stationskwartier. Om goed aan te sluiten bij de gebiedsontwikkelingen, is in samenwerking met Almere 2.0 al gestart met het ontwerpproces. Er is afgesproken dat na besluitvorming over de volgende tranche van het FVA de middelen voor de voorfinanciering worden overgeheveld. In september 2024 is een ontwerpteam begonnen met het ontwikkelen van een samenhangend, gefaseerd ontwerp voor een lineair stadspark. De oplevering van het ontwerp wordt verwacht in de zomer van 2025.

De uitwerking van het Bospark en Stedelijke As Zuid wordt meegenomen in de gebiedsontwikkeling Zuidoever Weerwater. Met Hogeschool Aeres, Deltares en het Waterschap zijn eerste verkennende gesprekken gevoerd om een onderzoek te starten naar het uitwerken van het sleutelproject Weerwater.

Met het project Stadsstraten wordt de toegankelijkheid voor fietsers en voetgangers verbeterd door meer ruimte te creëren in de inrichting van de straat. In 2024 is de gemeente Almere gestart met het verder uitwerken van mobiliteitsstudies voor stadsstraten. Het doel is om te komen tot een integraal ontwerp voor de stadsstraten Landdrostdreef-Randstaddreef en Waddendreef-Spoordreef. De Groene Culturele As door de binnenstad staat gemarkeerd op de kaart en moet worden opgepakt zodra er ontwikkelingen, mogelijkheden en middelen zijn.

Voortzetting continue dialoog met de stad
De komende jaren zijn er veel ontwikkelingen in het Hart van de stad. Het is daarom belangrijk dat bewoners, gebruikers en ondernemers op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en erover in gesprek kunnen. Er wordt daarom blijvend ingezet op het gesprek met de stad over de toekomstige ontwikkelingen.

Symposium 'De Groene Stad van de Toekomst'
Niet alleen Almere houdt zich bezig met het natuurlijk verstedelijken. Er is internationaal en landelijk aandacht voor de relatie tussen stedelijke ontwikkeling en het toevoegen van water en groen, om zo klimaat adaptief, gezond en biodivers te ontwikkelen. De gemeente Almere, Felixx en PosadMaxwan organiseerden daarom een symposium om praktijkkennis te delen en zo samen met andere steden de uitdagingen en kansen te verkennen. Het symposium 'De Groene Stad van de Toekomst' bracht meer dan 100 beleidsmakers, onderzoekers en stedelijke planners samen. Er is kennis gedeeld over hoe steden groener, duurzamer en toekomstbestendig kunnen worden gemaakt. De inzichten en after movie van dit evenement zijn gepubliceerd op de website van Almere 2.0.

Verankering in gemeentelijk beleid en programmering
In 2024 lag de focus van de werkzaamheden op het organiseren en uitwerken van wat nodig is om het gewenste lange termijnperspectief dichterbij te brengen. Vanuit de procesgelden van het FVA is samenwerking gezocht binnen de gemeentelijke organisatie om dit te borgen.

Beheeropgave binnenstad in kaart en start IOOR (Integrale Ontwerpmethode Openbare Ruimte)
Met de voorgenomen stedelijke verdichting, de toename van de gebruiksdruk en de groene ambities van het centrum moet het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op een aantal plekken binnen het centrum worden geïntensiveerd. Er is daarom het afgelopen jaar gewerkt aan het in kaart brengen van de toekomstige beheerlast. Dit wordt vervolgd en afgerond in 2025. Daarnaast is verkend hoe de gemeente Almere integraal samen kan werken om de openbare ruimte slim, kosten-efficiënt en toekomstbestendig in te richten en te beheren, waarbij een goede (ordening van de) bodem cruciaal is.

Samenwerking op culturele strategie en maatschappelijke voorzieningen
Voor de ontwikkeling van een hoogwaardig centrum met een gezonde mix van functies, is het essentieel dat de maatschappelijke voorzieningen mee ontwikkelen. De samenwerking om de culturele strategie verder te versterken is voortgezet (zie programmalijn Cultuur, toerisme en sport). In 2024 is er, op basis van het normenkader maatschappelijke voorzieningen, gewerkt aan een overzicht van de benodigde voorzieningen in het centrum en de plekken waar deze voorzieningen het beste kunnen komen.

Bijdrage aan Masterplan Zuidoever
In de zomer van 2024 is er gestart met het opstellen van een Masterplan voor de Zuidoever van het Weerwater. Dit document stelt een ruimtelijk kader vast, waarbij het realiseren van een green high tech campus een belangrijk onderdeel is van de gebiedsontwikkeling. Hier vindt nauwe samenwerking plaats met programmalijn Leer- en werkomgeving. In het Masterplan worden de ontwikkelregels overgenomen en worden de sleutelprojecten Bospark en de Stedelijke As Zuid meegenomen en verder uitgewerkt.

Programmalijn 2: Versterken leer- en werkomgeving

2 Versterken leer- en werkomgeving	begroting	gerealiseerd	verschil
Proceskosten programmalijn 2	287	257	30
Flevocampus	2.460	2.436	24
Flevocampus - Kennisstad Almere	22		22
Urban innov. Hogeschool Windesheim	847	847	
MBO ICT-LAB	887	883	4
Versterken onderwijsketen	392	288	104
AlmereLAB - Groeiagenda	406	198	208
totaal	**5.301**	**4.909**	**392**

Flevocampus

Wat hebben we bereikt

Smaak van de Toekomst: in 2024 is onderzoek gedaan naar het bord van de toekomst, met daarin een hoofdrol voor bonen en granen. Dit heeft geleid tot onder andere een whitepaper en publicaties.
Supermarkt van de Toekomst: er zijn vier nieuwe, lokale, producten toegevoegd aan Flevo Lokaal, het zesde Food Pioneers Programma (= kickstart voor voedselondernemers) is afgerond.
Stadspark van de Toekomst: In 2024 is geëxperimenteerd met de teelt van groente op het water (floating farm).

Wat hebben we gedaan

- Strategisch plan opstellen voor de volgende fase
  Koersdocument 2025-2029 is medio 2024 afgerond en is richtinggevend voor de komende 5 jaar. Hierin wordt gekoerst op verdere afbouw van de afhankelijkheid van subsidie vanuit het FVA zonder de doelstellingen van Flevo Campus daarbij uit het oog te verliezen.
- Positionering van Flevo Campus als triple helix organisatie
  Medio juli 2024 is de governance afgerond. Flevo Campus ziet zichzelf als quadruple helix organisatie; ook de burger wordt betrokken bij onderzoek, interventies en actieprogramma's. Flevo Campus heeft een constructieve manier afgesproken van overleg en besluitvorming. Daarnaast wordt ingezet op 'appreciative inquiry' als onderzoeksmethode en cultuurvorming. Overleggen met RvT en het bestuurlijk overleg vinden plaats zoals afgesproken en volgens planning.
- Ontwikkelen van een business case voor de lange termijn
  Er is een nieuwe directeur aangenomen, die zich, naast de maatschappelijke ontwikkeling, nadrukkelijk ook op economische ontwikkeling focust. Komende jaren wordt volop ingezet op het vergroten van het eigen verdienvermogen om daarmee de afhankelijkheid van subsidies af te bouwen.

Wat heeft het gekost

Er is sprake van een onderbesteding van € 24.000 met name door een voordelig afwikkelingsresultaat uit de subsidievaststelling over 2023. Het niet bestede budget schuift conform de afspraken met de stichting Flevocampus door naar 2025.

Urban Innov.Hogeschool Windesheim

Wat hebben we bereikt

Het programma Urban Innovation is inmiddels integraal onderdeel van het gelijknamige lectoraat van Windesheim. De onderzoekers van het lectoraat Urban Innovation werken in fieldlabs en leergemeenschappen samen met bedrijven, regionale organisaties, inwoners en studenten aan praktijkgerichte onderzoeksvragen. Dit betekent dat ze hun onderzoek en activiteiten altijd opzetten in de buurt of het bedrijventerrein, dichtbij inwoners, ondernemers en andere professionals. Met een participatieve en ontwerpgerichte aanpak worden innovatieve toepassingen zoals nieuwe vormen van samenleven, woonvormen en wijkopbouw direct in de praktijk getest. Er zijn vijf onderzoeksthema's, waarbij de laatste twee verbindend en ondersteunend zijn:

- Gezonde leefomgeving
- Nabije leefomgeving
- Circulaire leefomgeving
- Dwarsthema: Welbevinden, welzijn en welvaart
- Dwarsthema: Leren, innoveren en doorwerking

Wat hebben we gedaan

- In de co-makers en afstudeeropdrachten werken jaarlijks tussen de 30 en 40 studenten aan interdisciplinaire opdrachten begeleid door docenten en onderzoekers van Urban Innovation.
- Samenvoeging van de voormalige minor (applied) Urban Innovation met de minors 'Duurzaam Innoveren' en 'Composieten'.

- Zeer succesvolle jaarlijkse hackathon waarbij 150 Studenten van de opleidingen Bedrijfskunde, Finance & Control, Bouwkunde, Engineering en Rechten zochten naar duurzame, circulaire oplossingen.
- Onderwijsontwikkelingen die het lectoraat Urban Innovation de afgelopen jaren in gang heeft gezet in nauwe samenwerking met het onderwijs zijn de Praktijkdagen in Lelystad, het Engelstalige Cross Departemental Curriculum en de diverse gastcolleges (o.a. bij de minor Future Cities).
- In samenwerking met het werkveld en op basis van praktijkdagen meer inzetten op het ontwikkelen van LLO onderwijs (Leven Lang Ontwikkelen). Twee voorbeelden van LLO onderwijs dat in 2025 door Urban Innovation zal worden gelanceerd zijn een post-hbo opleiding gericht op het luisteren naar inwoners en een cursus over de GO! Methode.
- Leren en werken in fieldlabs, satellietlocatie en bestaande locaties van samenwerkingspartners. Aansluiten bij bestaande contexten waar samengewerkt en geleerd wordt zoals het CIRCOLLAB, Samen Buurten en de Spoorzone Zwolle.
- De samenwerking met Universiteiten (Uva, VU, TU/e, UT), Hogescholen (HvA, HHS, Hanzehogeschool Groningen en via het Platform Stad en Wijk) en andere kennisinstituten/ expertisecentra (zoals Platform31, Movisie, Pharos en PBL, RIVM en TNO) wordt versterkt en waar gewenst verder uitgebreid.
- Inzet van de GO! Methode Almere. Dit is een gestructureerde aanpak voor het inrichten van een gezonde, lokale leefomgeving door bewoners en professionals, inclusief samenwerking van diverse gemeentelijke domeinen.

Onderzoek naar Almere als 15 minuten stad. Als alle voorzieningen in een wijk, zoals onderwijs, zorg, winkels, werk en vermaak binnen 15 wandel- of fietsminuten bereikbaar zijn, verbetert dat de kwaliteit van leven van inwoners. Maar is dat echt zo en hoe werkt dat dan?

MBO ICT-LAB

Wat hebben we bereikt

Sinds december 2023 opereert ICT Tribe als een zelfstandige stichting. Sindsdien is de stichting uitgegroeid onder de leiding van een nieuwe directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. Stichting ICT Tribe ontvangt in 2024 en 2025 subsidie vanuit het FVA. Deze subsidie wordt gebruikt om ICT Tribe Almere als ICT-community voor de regio verder te laten groeien en zo de mismatch tussen vraag en aanbod in de arbeidsmarkt te verkleinen.

ICT Tribe heeft het afgelopen jaar een transformatie doorgemaakt van een projectorganisatie naar een resultaatgerichte en professionele organisatie. Zo zijn 23 nieuwe IT-talenten succesvol omgeschoold, is een module voor digitale vaardigheden ontwikkeld, en is de zichtbaarheid vergroot met een nieuwe website, een fris logo, een YouTube-kanaal met ambassadeursvideo's, en een verdubbeling van het aantal LinkedIn-volgers van 400 naar 800.

Het partner-ecosysteem van ICT Tribe groeide van 1 naar 9 partners; waarvan op dit moment 5 betalende leden, 2 technologiepartners en 2 sociaal-maatschappelijke partners. Het uitbreiden hiervan blijft een belangrijk speerpunt. Daarnaast zijn nieuwe (AI-)technologieën ingezet om sociale vaardigheden bij deelnemers te ontwikkelen, passend bij de ambitie om innovatie te verbinden met persoonlijke groei. Ter ondersteuning van de strategie is een expertgroep opgericht die eind 2024 voor het eerst bijeenkwam en samen met het bestaande Overleg van Partners richting geeft aan een duurzame toekomst voor ICT Tribe.

Wat hebben we gedaan

Bijna 100 deelnemers en 8 bedrijven namen deel aan de eerste Banenmarkt, terwijl ongeveer 200 deelnemers betrokken waren bij IT Hackathons en Masterclasses, en 100 bij oriëntatiesessies voor een IT-carrière. Ook is een YouTube-kanaal met ambassadeursvideo's gelanceerd.

Het curriculum werd uitgebreid met een module digitale vaardigheden en 2 uitstroomprofielen werden samengevoegd tot één traject, wat de schaalbaarheid verhoogt. AI-technologie (WorkBoost) werd succesvol toegepast voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden

De ICT-community groeide van 1 naar 9 partners, waaronder betalende leden en samenwerkingspartners, en 15 bedrijfsbezoeken werden georganiseerd om IT-rollen inzichtelijk te maken. Daarnaast vond 78% van de omscholers een baan, werd een nieuwe interactieve website gelanceerd, en leverde ICT Tribe een concrete bijdrage aan High Impact PPS Circulair &Digitaal via hackathons, masterclasses en gezamenlijke marketing.

Pijler: Ontdekken
- Banenmarkt
- IT-oriëntatiedagen
- Hackatons
- Masterclasses
- Ambassadeurs

Pijler: Opleiden
- Nieuwe modulaire opleidingen (bijscholing)
- AI-technologie toepassen
- Omscholingstrajecten

Pijler: Verbinden
- HIP Circulair & Digitaal
- Nieuwe partnerships
- Bedrijfsbezoeken
- Speeddates vraag en aanbod
- Vernieuwing website en

Versterken onderwijsketen

Wat hebben we bereikt

Het funderend onderwijs staat onder druk door onder andere een groeiend lerarentekort, de problematiek van bestaanszekerheid en complexiteit in gezinnen waar scholen mee te maken hebben. Veel kansen en talenten van kinderen blijven onbenut; een aantal kinderen start met een achterstand en haalt deze niet meer in. Dit heeft negatieve invloed op de kennisinfrastructuur en daarmee op de aantrekkingskracht van Almere: er is onvoldoende perspectief voor toekomstige bedrijven en inwoners.

De beoogde groei van de stad maakt dat er meer nodig is dan reguliere ingrepen om een kwaliteitsslag te maken in het funderend onderwijs. Daarbij geldt dat deze ingrepen niet los gezien kunnen worden van de algehele ontwikkeling van onderwijs en kenniseconomie in de stad. Almere moet nu al bouwen aan de eigen aanwas van techniekstudenten die over 20 jaar in de stad nodig zijn.

In spoor 2 en 3 worden de mogelijkheden verkend om bedrijven te laten groeien die bijdragen aan de transitie naar een duurzame energievoorziening en een circulaire economie. Daarmee wordt de kans voor Almeerders vergroot om dichtbij werk te vinden om een zeker bestaan op te bouwen. Ook wordt een bijdrage geleverd aan een duurzame manier van leven door een toename van het aantal professionals.

Het opleiden, vasthouden en aantrekken van talent is hierbij de sleutel. Dit vraagt investeringen in (hoger) technisch onderwijs en onderzoek op alle niveaus, versterking van de aantrekkingskracht van de regio op talent, profilering van de regio als regio voor tech en transitie en investeringen om leven lang ontwikkelen voor inwoners mogelijk te maken.

Het afgelopen jaar is een sterke verbinding gemaakt met de ontwikkeling van de ruimtelijke economische agenda, met de Groeiagenda als thematische basis voor de programmalijn en de Regio Deal als samenwerkings- en uitvoeringsprogramma. Ook zijn verbindingen gelegd met programmalijn Hart van de stad en de afdelingen Economische Ontwikkeling en Grondzaken (EOG) en Onderwijs, Sport en Cultuur (OSC).

Extern is de samenwerking versterkt. Er wordt voortgeborduurd op contacten die de afgelopen jaren zijn opgedaan en op bestaande netwerken die in de lijnafdeling EOG en OSC onderhouden worden. Bedrijven zijn enthousiast en zien kansen en urgentie om op thema's binnen het economisch profiel structureel samen te werken. Er wordt verder gebouwd aan clusters die in Almere al een sterke voedingsbodem hadden, zoals de maakindustrie op het gebied van elektrificatie. Ook zijn nieuwere ontwikkelingen juist in een stroomversnelling gekomen, zoals de cluster en campusvorming rondom high tech. Met name die laatste biedt ook kansen voor de maakindustrie en voor de realisatie van technisch universitair onderzoek en onderwijs in de regio. Voor onderwijsinstellingen is de beperkte instroom een factor die hen voorzichtig maakt. Het traject rond de Regio Deal lijkt voor bedrijven en onderwijsinstellingen een aanleiding de ambities en samenwerking te concretiseren.

Onderwijsvisie, samenwerking en samenhang
Na een succesvolle lancering van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) (uitgangspunten januari 24) is de LEA inhoudelijk met uitvoeringsagenda in april 2024 aangeboden aan de raad.
Onderzoek inclusie en kansengelijkheid
De onderzoekslijnen zijn gestart.
Opbrengsten worden in de loop van 2024 verwacht op de verschillende onderzoekslijnen:
1. Inventarisatie van lopende interventies en ontwikkelingen op het gebied van kansengelijkheid.
2. Het ontwikkelen van een Almeerse visie op kansengelijkheid.
3. Het uitvragen bij professionals op de werkvloer van gewenste veranderingen en opbrengsten op micro-, meso-, en macroniveau over 5-10 jaar.
4. Opzetten van en aansluiten bij cohortonderzoek.
5. Verdiepend onderzoek naar de overgangsmomenten van kinderen jongeren die opgroeien in Almere.

Pampus
Het Almeerse interventiepalet voor functiemenging;
Een complete en overzichtelijke toolbox om effectief tot koppelkansen in de Almeerse onderwijshuisvesting te komen, is als werkbestand opgeleverd en aangeboden aan de Werkagenda Pampus op 27-08-2024.
Procesinnovatie onderwijshuisvesting
Er is een programma opgezet om te werken aan een meer integrale besluitvorming rondom onderwijshuisvesting. Dit onder de noemer "Sturing op Samenhang in Onderwijshuisvesting". Het doel is om alle bestaande processen te vangen in een uitvoeringsagenda zodat er beter geanticipeerd kan worden en in samenhang tot beslissingen wordt gekomen.

Wat hebben we gedaan

Er zijn in Q4 vanuit de programmalijn projectenaanvragen geschreven voor het werkpakket talent. In 2025 wordt verdere verbinding gezocht met de andere projecten die in aanvraag zijn om zo in 2025 tot geoptimaliseerde projectaanvragen te komen voor de definitieve indiening.

Vanuit de programmalijn wordt opdracht gegeven tot de opbouw van een concurrerende propositie. Die is in concept af. Als vervolgstap worden er concrete projectfiches uitgewerkt voor de eerste ronde Regio Deal.

In Q2 is een procesvoorstel vastgesteld, in Q4 is de projectaanvraag voor financiering vanuit Regio Deal geschreven en deze krijgt voor de indiening in 2025 nog aanscherping.

Er vinden op verschillende fronten gesprekken plaats die een steeds concreter beeld geven van de mogelijkheden. Dit wordt verder uitgewerkt in 2025. Rond de ambitie om universitair onderwijs en onderzoek in de start te versterken is continu publiciteit.

Samen met de onderwijsinstellingen is gewerkt aan een uitvoering en planvorming van de aanpak 'Almere studentenstad'. Hierbij is ingezet op voortzetting van Breach, versterking van de samenwerking en er is een projectfiche ontwikkeld in het kader van de Regio Deal.

Primair en voortgezet onderwijs (techniek oriëntatie): er is een coalitie gevormd en er is in 2024 een subsidieaanvraag geschreven voor Techkwadraat voor de regio Almere (indiening januari 2025, toekenning Q2 2025).
Beroepsonderwijs: samen met onderwijsinstellingen zijn behoeften in kaart gebracht en gesprekken gevoerd rondom MBO, AD en HBO opleidingen techniek.

Wat heeft het gekost

Aanvankelijk was er vanuit gegaan dat kosten voor de kwartiermaker, programmamanagement e.d. voor de Regio Deal Nieuw Land door de vertraagde besluitvorming over de 3e tranche FVA gefinancierd zouden moeten worden uit het bestaande budget Triple helix. Uiteindelijk is voor deze kosten alternatieve financiering gevonden, waarmee de voornaamste oorzaak van de onderbesteding is verklaard. In 2025 is er nog beperkt budget beschikbaar voor de triple helix. De resterende middelen zijn dan ook nodig om de kosten triple helix 2025 te kunnen dekken.

FVA UA AlmereLAB – Groeiagenda

Wat hebben we bereikt

Versterking samenwerking partijen
De Groeiagenda 1.0 omvat ambities en doelstellingen op hoofdlijnen. Nadere concretisering en samenwerkingsafspraken tussen partijen zijn nodig om gericht aan de slag te kunnen en activiteiten van afzonderlijke organisaties op elkaar af te stemmen. Vanuit de Groeiagenda zijn twee brede netwerkbijeenkomsten georganiseerd (doel: elkaar leren kennen, informatie delen) en twee excursies georganiseerd (doel: inspiratie opdoen, elkaar leren kennen).
Start met veranderkundige aanpak Theory of Change
Door middel van een veranderaanpak, de Theory of Change (TOC), wordt aan de nadere concretisering van de Groeiagenda vormgegeven. Adviesbureau MDF is ingehuurd om partijen deze verandermethodiek aan te leren en eigen te maken. En partijen te begeleiden om een aantal onderdelen uit de Groeiagenda 1.0 nader te concretiseren en te komen tot uitvoeringsagenda's. Dit alles moet leiden tot een Groeiagenda 2.0 eind 2025. Eind december is een projectgroep gevormd bestaande uit een aantal organisaties, om in 2025 gezamenlijk dit proces vorm te geven.

Monitor Tech en Transitie
Ontwikkelen van een monitor die inzichtelijk maakt hoe het staat met de ambities uit de Groeiagenda en Regio Deal Nieuw Land ten aanzien van aantal banen, type bedrijven, type beroepsbevolking, type opleidingen, etc.

Inzet op de 'versneller' Innovatiedistricten & Fieldlabs
In Almere zijn er ambities voor campus-/innovatiedistrict-ontwikkeling. Er gebeurt op dat vlak steeds meer. Zo is er in Almere Centrum de ontwikkeling van een campus in de binnenstad en groeit er een innovatiedistrict op de zuidoever van het Weerwater. Een overkoepelende visie op de ontwikkeling van campussen of innovatiedistricten in Almere was er echter niet. Er ontbrak een beleidskader op basis waarvan gestuurd kon worden op ruimtelijke ontwikkelingen en op het realiseren van economische ambities zoals opgenomen in de Groeiagenda.
Strategie Ruimte voor innovatie is een visiedocument dat is opgesteld om inzichtelijk te maken op welke plekken in Almere en Lelystad ruimte is de ontwikkeling van campussen, innovatiedistricten en fieldlabs. Deze strategie zal nader ingebed moeten worden in de ruimtelijke gebiedsprogrammering van Almere en Lelystad.
Opstarten ontwikkeling innovatiedistrict zuidoever Weerwater: de zuidoever van het Weerwater kent veel dynamiek. Verschillende in het gebied gevestigde partijen hebben ambities voor de ontwikkeling van het gebied tot campus, innovatiezone of innovatiedistrict en zoeken samenwerking. Vanuit de Groeiagenda is er procesbegeleiding ingehuurd om te komen tot een gemeenschappelijke ambitie en uitvoeringsagenda. Dit betreft een samenwerking met team Zuidoever van Programmalijn Centrum.

Verkenning maatschappelijke effecten internationals
Er was in de gemeente Almere behoefte aan een verkenning naar de maatschappelijke effecten van internationals die zijn komen wonen in Almere. Met het versterken van het economisch profiel van Almere is een mogelijk bijeffect dat ook het aantal internationals in Almere groeit.

Wat hebben we gedaan

Februari: Brede netwerkbijeenkomst
April: Werkbezoek Science Park en Marineterrein Amsterdam
Mei: Werkbezoek naar Arnhem & Dortmund
November: Brede netwerkbijeenkomst
April - Juni: aanbesteding adviesbureau TOC.
September - oktober: 36 deelnemers basismodule TOC afgerond.
December: 11 deelnemers gestart met train de trainer module TOC.
December: projectgroep Groeiagenda 2.0 samengesteld.
Monitor is gerealiseerd en gelanceerd met een webinar en gebruikersbijeenkomst. Er zijn 20 gebruikersaccounts gedeeld met een aantal organisaties.

Vanuit het FVA 2e tranche is bekostiging voorzien voor beheer en doorontwikkeling tot en met 2028.

Januari: Gezamenlijk Ambitiedocument ontwikkeling Zuidoever Weerwater opgeleverd.
Oktober: Document 'Ruimte voor Innovatie' is opgeleverd.

Verkenning is opgeleverd. Adviezen voor vervolg zijn geformuleerd en aangeboden aan de directie van de gemeente Almere.

Wat heeft het gekost

In het kader van de regiodeal Nieuw Land is vanuit het Rijk co-financiering ontvangen voor de uitgaven voor monitoring en Theory of Change waarmee nog geen rekening was gehouden. In combinatie met vertraging bij enkele activiteiten is er een onderbesteding van in totaal € 0,2 miljoen. Deze middelen schuiven door naar 2025.

Programmalijn 3: Circulaire Economie

3 Circulaire Economie	begroting	gerealiseerd	verschil
Proceskosten programmalijn 3	250	186	64
Stad zonder gas	144	38	106
CE Citylab	20	4	16
CE Stedelijke grondstofstromen	1.613	420	1.193
CE PRICE	1.113	652	461
CE Stedelijk voedselsysteem	479	458	21
Balanceren energienet	224	146	78
totaal	**3.842**	**1.903**	**1.939**

Proceskosten programmalijn 3

Het programmateam van Circulaire Economie en Energie is kleiner geworden, omdat een aantal sleutelprojecten zijn beëindigd of overgedragen aan de lijnafdelingen. Hierdoor wordt € 64.000 onderschreden.

Stad zonder gas

Wat hebben we bereikt

Energie Beheer Nederland (EBN) heeft een startvergunning aangevraagd voor een wetenschappelijke boring in de regio Amsterdam-Diemen-Almere. Uit nog vele onderzoeken die EBN zal uitvoeren zal moeten blijken of de wetenschappelijke boring kan gaan plaatsvinden in Almere voor mei-dec 2025. Doel is om met een hogere mate van precisie te kunnen vaststellen of de ondergrond Almere wel/niet geschikt is voor het winnen van aardwarmte. Mocht de wetenschappelijke boring en/of SCAN4 in Almere plaatsvinden, dan zal samen met EBN een participatietraject worden opgestart. Mochten deze onderzoeken niet worden uitgevoerd door EBN, dan zal het consortium moeten lobbyen voor financiering van deze onderzoeken, die alsnog zullen moeten gaan plaatsvinden.

Wat hebben we gedaan

Consortiumpartners HVC, Vattenfall en gemeente Almere hebben op 7 oktober 2024 de door het college vastgestelde Samenwerkingsovereenkomst (SOK) ondertekend.
College heeft ingestemd met het positief advies voor de wetenschappelijke boring.

Wat heeft het gekost

Het projectteam zou een projectleider aantrekken in 2024. Dit zou via projectpartner HVC i.c.m. een gedeeltelijke financiering vanuit het FVA. Echter heeft HVC de kosten vooralsnog zelf genomen, waardoor hieraan € 60.000 minder is besteed in 2024. Verwachting is dat hiervoor in 2025 wel dekking vanuit FVA nodig is.

In 2024 zou er seismisch onderzoek verricht worden. Door de mogelijkheid van een wetenschappelijke boring door EBN, is er besloten om te wachten op de resultaten van deze boring. Aan de hand van de resultaten kan er veel gerichter seismisch onderzoek - en hopelijk met lagere kosten- uitgevoerd worden. Daar de resultaten van de boring pas eind 2025 gereed zijn, is de planning dat het schieten van de seismiek in 2025 of anders Q1 2026 kan plaatsvinden.

Wegens het vervallen van het schieten van seismiek is er ook geen communicatie richting de bewoners (omgevingsmanagement) gegaan. De communicatie die is gedaan richting de bewoners voor de wetenschappelijke boring is bekostigd door EBN.

CE Citylab

Wat hebben we bereikt

Het project is afgerond in 2023.

CE Stedelijke grondstoffenstromen

Wat hebben we bereikt

Dit sleutelproject bestaat uit drie aparte projecten: 1. Circulaire Ambachtscentrum (CA) 2. Grondstoffendepot 3. Lectoraat Innovatie & Groenstedelijke ruimte. zie hieronder een korte toelichting op de mijlpalen van 2024:

1. Circulair Ambachtscentrum
   Een Circulair Ambachtscentrum combineert een milieustraat, kringloopwinkel, demontage- en reparatiewerkplaats, gericht op het maximaal behouden van grondstoffen en producten. Met als resultaat minder afvalverbranding en meer hergebruik van materialen met een hogere waarde. Het Circulair Ambachtscentrum zet in op de R-ladder waarin de ingeleverde producten en grondstoffen zorgvuldig worden verwerkt tot bruikbare materialen en goederen.
2. Grondstoffendepot
   Het grondstoffendepot zal een centrale rol gaan spelen in de ondersteuning van het circulair werken binnen de projecten van Stadsruimte. Het gaat om de circulaire benutting van materialen en grondstoffen en een marktplaats te worden voor het samenbrengen vraag en aanbod.
3. Lectoraat Innovatie & Groenstedelijke ruimte
   Het lectoraat Innovatie & Groenstedelijke Ruimte aan Aeres Hogeschool Almere heeft in 2024 veder gewerkt aan specifieke expertise en kennisontwikkeling op het gebied van klimaatmitigatie (via o.a. biobased bouwen), klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel bij te dragen aan de aanpak van urgente grootstedelijke vraagstukken.

Wat hebben we gedaan

1. CA
   in 2024 zijn er nieuwe partners gescout voor hoogwaardige verwerking en hergebruik. Locatie voor de Upcycle Mall gevonden. Ingebruikname hergebruiksperron Almere Buiten. Locatie is aangekocht voor de realisatie opslagfaciliteit ten behoeve van Refurbishment. Project Citylab integreren in project Circulair Ambachtscentyrum.
2. Grondstoffendepot
   Het project Grondstoffendepot heeft door omstandigheden enige tijd stilgelegen. In juli 2024 is een kwartiermaker gestart waarmee het project weer voortvarend opgepakt kon worden. De overleggen met de afdeling Stadsreiniging zijn weer opgepakt, met betrekking tot de verwerving en inrichting van het terrein aan de Vaart IV. Op dit terrein zal Stadsruimte 5000m2 inrichten ten behoeve van het grondstoffendepot. Het overige terrein van bijna 35.000m2 zal worden ingericht door de afdeling Stadsreiniging. Eind 2024 is het MT van Stadsruimte akkoord gegaan met het op zich nemen van de exploitatie van het grondstoffendepot na afloop van de tweede tranche FVA eind 2025. Daarmee is de exploitatie van het grondstoffendepot voor de langere termijn geborgd. Daarom zijn de mijlpalen van 2024 naar 2025 verschoven.
3. Lectoraat Innovatie & Groenstedelijke ruimte
   Het jaar 2024 stond in het teken van uitvoeren van projecten en afronding van twee projecten: Toekomstbestendige Wijken en Natuurinclusieve Gebiedsontwikkeling. Van dit laatste project was Aeres penvoerder en werd er samengewerkt met een consortium van drie andere hogescholen en praktijkpartners. Het heeft geresulteerd in een Whitepaper (27.000 keer gelezen) en een boek (binnen paar dagen uitverkocht). Er waren grote personele wisselingen en zijn er diverse werksessies georganiseerd voor steden in binnenland, zoals KAN Bouwen, en buitenland als onderdeel van het Europees project Biodiverse Cities. Ook werd de samenwerking met het onderwijs geïntensiveerd. Alle genoemde mijlpalen gerealiseerd.

Wat heeft het gekost

De onderschrijding op het budget van de Stedelijke grondstofstromen heeft twee oorzaken:

1. Circulair ambachtscentrum
   In 2024 is een pand aangekocht dat formeel pas in januari 2025 notarieel is overgedragen aan de gemeente. Hier is een bedrag van € 0,7 miljoen mee gemoeid. Verder was een bedrag van € 160.000 begroot, bedoeld voor de aanschaf van inventaris. Dit bedrag schuift door naar 2025. De totale onderschrijding voor dit project is € 0,8 miljoen.
2. Grondstoffendepot
   Voor 2024 voorzagen wij drie uitgavenposten:
   - Aanschaf van de grond voor het grondstoffendepot, uren van de kwartiermaker en overige kosten.
   - Daarvan zijn alleen de uren van de kwartiermaker (grotendeels) gerealiseerd. Het was de verwachting dat de grond ten behoeve van het grondstoffendepot ook in 2024 zou worden overgedragen. Dat is echter niet gebeurd. De overdracht is doorgeschoven naar 2025. Dit was voor het belangrijkste deel oorzaak van de onderschrijding in 2024.
   - Daarnaast voorzagen wij onder de post 'overige uitgaven' in budget ten behoeve van een onderzoek naar de materiaalstromen van Stadsruimte. Hiervoor is eind 2024 een conceptofferte besproken met de potentiële opdrachtnemer. Dit onderzoek zal ook doorgaan. De opdrachtverlening voor het onderzoek en de uitvoering daarvan zal echter in 2025 plaatsvinden.

   De totale onderschrijding voor dit project is € 0,4 miljoen.

CE PRICE

Wat hebben we bereikt

PRICE heeft zich in 2024 haar positie als hét circulaire actielab in de regio in 2024 verder verankerd als verbinder van de triple helix in het regionale ecosysteem. PRICE weet steeds meer circulaire impact te maken. Dit betekent dat PRICE in 2024 meerdere samenwerkingen is aangegaan, wekelijks programmering heeft georganiseerd en onderdeel is van strategische overlegstructuren. Een greep hieruit is:

- Het wekelijk bereiken van studenten en verbinden met circulaire vraagstukken via challenge based learning middels het platform NGF High Impact PPSen: Circulair & Digitaal in denken, leren en doen;
- PRICE als InnovatieHub Bouwen, waar aan de hand van het hub-gebouw zelf en ook met de Expo I AM MATERIAL bedrijven, studenten en anderen direct kunnen zien wat er nu al circulair en duurzaam in de praktijk kan en samen kunnen mee-leren en -innoveren naar wat er morgen nodig is;
- Een actieve programmering met dialoog-, kennis- en innovatie-sessies, trainingen, mini-symposia, en een platform voor meerdere innovatieve partijen om hun circulaire producten te testen en showcasen.

Wat hebben we gedaan

Om deze circulaire impact te maken heeft PRICE onder andere de volgende stappen gezet:

- PRICE is strategisch partner, kwartiermaker en basecamp binnen de NGF High Impact PPSen: Circulair & Digitaal in denken, leren en doen geworden. Dit bestaat uit meerdere regionale PPSen (20+) PRICE organiseert op haar HUB wekelijks de praktijk voor circulaire projecten van studenten, hackathons en afstudeeronderzoeken (in samenwerking met o.a. Windesheim hogeschool, ROC Flevoland, Aeres hogeschool).
- De I AM MATERIAL expo is door PRICE en haar partners opgezet tijdens de week van de CE als doorkijk naar circulaire bouwmaterialen van de toekomst. Tijdens de week van de CE, en gedurende geheel 2024, zijn verschillende inspirerende sessie hieromheen georganiseerd voor bedrijven, beleidsmakers en andere geïnteresseerden.
- PRICE activeert de gemeente om haar inkoopbeleid te gebruiken als circulaire inkoopkracht, middels de Circulaire Inkoop Academie - in samenwerking met de afdeling Inkoop en Copper8. Hier worden verschillende teams vanuit de gemeente Almere uitgedaagd om een circulair inkoop/aanbestedingstraject op te zetten. In 2024 hebben 2 edities plaatsgevonden.
- In het kader van 'voorbij de netcongestie' heeft PRICE gesprekken tussen Alliander en de gemeente geïnitieerd. PRICE organiseerde maandelijkse werksessies waarin er concreet op energietransitie wordt geïnnoveerd, met het concept 'Balanswijk' (wijkgerichte energie-oplossingen).

- PRICE biedt met haar HUB een fysieke plek voor het test- en showcasen van innovatieve circulaire producten. Via haar partners heeft PRICE meerdere innovatieve partijen de kans geboden om hun producten daadwerkelijk toe te passen en te toetsen, vaak met de hulp van studenten.

Wat heeft het gekost

De onderschrijding van € 0,5 miljoen heeft de volgende noemenswaardige redenen:
- Uitstel van besluitvorming rondom het samengaan van PRICE en Woningbouw Atelier tot PRICE+. En uitstel rondom het toekennen van Regio Deal Nieuw Land aanvragen. Door uitstel van deze twee besluitvormingsmomenten werd de verwachte formatie-uitbreiding niet ingevuld en werden de out-of pocket kosten bevroren in Q4. Dit levert een voordeel op van circa € 0,2 miljoen.
- Uitstel van het toekennen van het noodzakelijke vergunningentraject voor gebiedsontwikkeling PRICE HUB; dit heeft tot uitstel van uitgaven geleid van € 0,1 miljoen in Q4.
- Een voordeel € 0,1 miljoen op de personeelskosten als gevolg van de toegekende NGF aanvraag HIP (= High Impact PPSen Leren, Denken, Doen).
- Een niet-begrote bijdrage van € 0,1 miljoen vanuit andere budgetten.

CE Stedelijk voedselsysteem

Wat hebben we bereikt

De voedselhub in Oosterwold wordt een plek die bijdraagt aan een meer lokaal en regionaal georiënteerde voedseleconomie met korte ketens. Ook wordt het een kennis- en ontmoetingscentrum voor stadslandbouw. Nu kunnen de stadslandbouw producten die o.a. in Oosterwold groeien verkocht worden op de markt. Dit maakt duurzaam, lokaal en gezond voedsel meer toegankelijk voor de bewoners van Almere. Dit draagt bij aan een gezonde voedselomgeving.

Wat hebben we gedaan

Afgelopen jaar zijn er verschillende resultaten behaald. Kijkend naar het sleutelproject 'een regionale voedselhub', is het pand afgelopen jaar gerealiseerd en opgeleverd. Daarnaast is het marktreglement aangepast afgelopen jaar. Er is een stadslandbouwbranche toe gevoegd op elke weekmarkt in Almere. Nu kunnen de stadslandbouw producten die o.a. in Oosterwold groeien verkocht worden op de markt. Om het netwerk warm te houden doen we met diverse programma's/activiteiten op nationale en EU niveau mee; Samenwerking in City Deal voedsel, Duurzaam Door, Voedsel Verbindt, Horizon Flevoland, de provincie Flevoland, en MUFPP.

Balanceren energienet

Wat hebben we bereikt

Het project Balanceren Energienet probeert op lokale schaal het energienet te balanceren. Hiervoor moet energieverbruik worden gecoördineerd tussen verschillende eindgebruikers en het opwekken van energie moet geografisch afgestemd worden op het verbruik ervan. Hierdoor is er minder transport, en dus minder kabels, nodig en wordt het energiesysteem minder zwaar belast. Dit project bestaat uit twee losse pilot: de Hoekwierde in Almere Haven met honderd woningen en op drie bedrijventerreinen zijn initiatieven gestart om de mogelijkheden van samenwerking in kaart te brengen.

Wat hebben we gedaan

De onderzoeken op de Vaart en Buitenvaart hebben in 2024 geleid tot de oprichting van de energie coöperatie genaamd EnergyHubAlmere. Ook op de Stichtsekant en de Sallandsekant zijn er onderzoeken naar de mogelijkheden gaande.

Wat heeft het gekost

Het bewonersproject is in 2024 minder ver vooruit gebracht dan initieel gepland, waardoor minder is uitgegeven voor dit onderdeel.

In 2023 en 2024 zijn er grote stappen gezet in het mobiliseren van bedrijven om samenwerking op het gebied van energie mogelijk te maken. Hierin is vertraging gekomen i.v.m. de noodzaak voor verdiepend onderzoek, inhoudelijke inventarisaties, verwerking van en delen van de informatie en benodigde doorloop en reactietijden. De start van de realisatiefase heet om deze redenen niet in 2024 kunnen plaatsvinden.

Programmalijn 4: Cultuur, Recreatie & Toerisme

4 Verblijfsplekken: Cultuur, Recreatie & Toerisme	begroting	gerealiseerd	verschil
Proceskosten programmalijn 4	260	247	13
Kustzone Almere Poort/Duin	1.001	899	102
Nationaal Park Oostvaardersplassen	5.519	4.786	733
Museale voorzieningen	1.277	1.202	75
Skills Garden	550	29	521
Buitenzwembad	65	39	26
Indoorevenementen topsporthal	95	70	25
Dutch Water Week	100	100	
NTC Watersportverbond	99	94	5
Doorontwikkeling Almere Centrum	41	25	16
totaal	**9.007**	**7.490**	**1.518**

Kustzone Poort/Duin

Wat hebben we bereikt

Kustzone Poort is een unieke plek in de regio waar ruimte is, en strand, watersport en cultuur hand in hand gaan. Vanaf de Hollandse Brug is dit de entree van Almere. De afgelopen jaren is ingezet op het ontwikkelen van een samenhangend toeristisch, recreatieve kustzone. De zone wordt gerealiseerd door investeringen in de openbare ruimte en de programmering van activiteiten (cultuur, sport, recreatie, evenementen).

Kustzone Poort wordt ingezet als cultureel buitenlaboratorium met een focus op beleving en water. De investeringen vanuit het FVA waren met name gericht op het ontwikkelen van een culturele broedplaats en de aanleg van een nieuw, breder strand, dat ingezet kan worden als evenementenstrand. In de afgelopen jaren lag het primaat van de gebiedsontwikkeling bij het creëren van een nieuwe woonwijk, met een aantrekkelijk buitendijks gebied. Nu is het accent van het gebied aan het veranderen. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling vanuit het strand en de doorontwikkeling van de kustzone als verblijfsplek. Het cluster van het Almeerderstrand, het nieuwe evenementenstrand, het jonge duinlandschap, Vis à Vis en StrandLAB Almere zijn de culturele en recreatieve gebiedsankers. Gebiedsconcept Stadsduin voor actieve cultuur vormt de komende jaren (2022-2025) het kader van waaruit Kustzone Poort, in samenwerking met huidige en nieuwe partners, verder wordt ontwikkeld tot culturele, sportieve en recreatieve hotspot.

Wat hebben we gedaan

Gebiedsregie

Programmatische invulling Stadsduin voor actieve cultuur

Doelstelling: Jaarrond culturele en sportieve programmering voor diverse doelgroepen.
Resultaten:

- In juni i.s.m. alle strandpartner,s en tegelijkertijd met de derde Dutch Water Week (DWW), het eerste Open Strand Feestje georganiseerd (optredens, workshops etc.). Tijdens de DWW dit jaar ook voor het eerst een grote editie van 'optimisten on tour'.
- De eerste editie van Almere Speelt, een presentatie van de podiumsector in Almere en Flevoland (theater, muziek, dans en beeldende kunst).
- Afwisselende programmering door de verschillende gebiedsankers. Diverse educatieve activiteiten door Stad & Natuur en de Scouting en uitverkochte voorstellingen bij Vis à Vis.
- In de zomer twee grootschalige evenementen; Strandfestival Zand en Rebellion.

Jaarprogramma StrandLAB, buitenlab voor Cultuur
Doelstelling: Bijdragen aan de gebiedsontwikkeling d.m.v. cultuur en creëren culturele broedplaats.
Resultaten: Zomer zondagen workshops, presentaties 10 residenten (TESTZONE), Expeditie DUIN i.s.m. bewoners, publiek programma i.s.m. culturele partners in Cultuur Club Poort en begeleiding participatief ontwerpproces ALMO.

Marketingplatform en campagne Almeerderstrand i.s.m. partners, gebruikers en ondernemers
Doelstelling: Vergroten bekendheid en beleving en activeren en verbinden van bewoners en bezoekers.
Resultaten: Diverse sociale media campagnes, communicatie eerste Open Strand Feestje, opbouwen beeldbank en eerste concept marketingcommunicatie plan.

Almeerderstrand
Inrichting Almeerderstrand met nieuwe fietspaden, groen en terreinmeubilair
Doelstelling: Een aantrekkelijk en toegankelijk ingericht landschap.
Resultaten: December 2024 is het aanbestedingstraject voor de inrichting van het Almeerderstrand succesvol afgerond. De werkzaamheden zullen in de loop van het eerste kwartaal 2025 van start gaan.

Duurzaamheidsmaatregelen en aanvullende inrichting zone voor festivals en evenementen na evaluatie van het eerste evenementenseizoen:
investeringen om evenementen en activiteiten te voorzien van permanente aansluitingen op b.v. water, elektra en andere benodigde voorzieningen.
Doelstelling: Een goed ingericht evenemententerrein met benodigde voorzieningen om aantrekkelijke festivals te kunnen programmeren.
Resultaten: BOPA in voorbereiding om het aantal geluidsdagen te verruimen van 4 naar 8. Deze procedure zal doorlopen tot in de loop van 2025.

Cultuur & Leisurecluster
Participatief ontwerpproces ALMO (multifunctioneel object Almeerderstrand)
Doelstelling: Voorzieningen creëren die structuur bieden voor actieve cultuurbeleving, bewegen en recreatie.
Resultaten: Ruim 3.000 mensen hebben meegedacht over ALMO door middel van enquêtes, workshops over de locatie, de functie, de vorm en de grootte van ALMO. Dit heeft geresulteerd in een cirkelvormig ontwerp dat in september is gepresenteerd.

Versterken leisure en cultuur : planvorming permanente voorziening voor jaarrond culturele, recreatieve en educatieve programmering
Doelstelling: Een multiprogrammeerbaar complex
Resultaten: Geschrapt in de plannen, niet gestart met de voorbereidingen.

Wat heeft het gekost

Er is een onderbesteding van € 0,1 miljoen op het onderdeel programmering op het evenementenstrand omdat de geplande activiteiten niet gerealiseerd konden worden door derden. Deze activiteiten worden alsnog gerealiseerd in 2025.

Nationaal Park Oostvaardersplassen

Wat hebben we bereikt

De groeiende belangstelling, resulterend in een toename van het aantal bezoekers, vraagt om een slimme aanpak waarmee kwetsbare natuur ontzien wordt en tegelijkertijd de kwaliteit van de beleving en de opvangcapaciteit worden vergroot. Dit gebeurt door realisatie van poortgebieden zoals de Almeersepoort. Dit wordt gedaan door ontvangstplekken te realiseren, voorzieningen en natuurkwaliteit te verbeteren, de natuur zichtbaar en beter bereikbaar te maken en een gevarieerd en op maat gemaakt programma te bieden.

De rode draad in de ontwikkeling van de Almeersepoort is placemaking, een drie-eenheid van:

- Software: programmering activiteiten.
- Hardware: gebouwen, infrastructuur, landschap.
- Orgware: permanente samenwerking tussen organisaties.

Er wordt niet alleen gewerkt aan de fysieke aanpassing van het landschap en de gebouwen. Maar ook aan de programmering van activiteiten samen met alle betrokken partners. Het gebied van het sleutelproject wordt in de (publieks-)communicatie aangeduid met 'Oostvaardersplassen Almere' en 'Lepelaarplassen'. De naam 'Almeersepoort' wordt alleen gebruikt als projectnaam. Het project is een samenwerking van Het Flevolandschap, Staatsbosbeheer, gemeente Almere, provincie Flevoland, Stad & Natuur Almere en Almere City Marketing.

Wat hebben we gedaan

Doelstellingen

- Verbinden van stad en het Nationaal Park Nieuw Land met aan de Almeerse kant van de Oostvaarderplassen en de Lepelaarplassen.
- Verhogen gebruiks- en belevingswaarde van de Oostervaarderplassen en Lepelaarplassen voor recreatie en toerisme, waarbij de natuur niet wordt verstoord.

Resultaten

Voor het gehele Nationaal Park Nieuw Land is een ontwikkelingsvisie opgesteld, waarin de Almeerse plannen zijn opgenomen. De uitvoering van het project Almeersepoort vindt plaats op basis van het Uitvoeringsprogramma Almeersepoort eerste en tweede fase dat eind 2022 is vastgesteld door de partners.

Oostvaardersplassen Almere

Afgelopen jaren is grote vertraging opgelopen als gevolg van een proces van bezwaren in vergunningaanvragen voor de grootschalige realisatie van het landschap en infrastructuur in het Oostvaardersbos en Entreegebied van Oostvaardersplassen Almere. Dit heeft tot gevolg dat middelen voor de realisatie van 'hardware' jarenlang niet uitgegeven konden worden. Eind 2023 is de vaststelling van de vergunning Natuurbeschermingswet succesvol afgerond, zodat begin 2024 dit deelproject weer ter hand genomen kon worden. Het eerste deel van de werkzaamheden (parkeren, route voor excursievoertuigen) is direct na de zomer gestart en inmiddels afgerond. Ook in het Kotterbos zijn de werkzaamheden gestart met aanpassing van de beplanting en de MTB-route.

De vergunningenprocedure en daarmee samenhangende vertraging was ook relevant voor de ontwikkeling van het Observatorium in het kerngebied van de Oostvaardersplassen. Ook dit project is weer opgestart op basis van actueel ecologisch onderzoek. Eind 2023 kon eindelijk gestart worden met de uitbreiding van Natuurbelevingscentrum De Oostvaarders, de realisatie van de nieuwe voertuigenberging en de buitenruimte rond de gebouwen. Op 24 oktober 2024 is de hernieuwde Oostvaarders officieel geopend. De publieksopening op 27 oktober trok circa 3.000 bezoekers.

De programmering van activiteiten, marketing en communicatie zijn ook in 2024 uitgevoerd in de vorm van excursies, kleinschalige evenementen, educatie en door publicaties in diverse media. Begin 2023 is het deelproject Randzone De Vaart, bestaande uit 20 hectare water en groen en een fietspad, opgeleverd. De beplanting staat deze winter op het programma. Productontwikkeling is mede gefinancierd uit een LEADER-subsidie. In 2024 zijn de laatste onderdelen (webcam, buitenleslokaal, Escaperoute) opgeleverd. Inmiddels is een breed pakket succesvolle educatieve en publieksacitiviteiten en nieuwe excursies ontwikkeld.

Lepelaarplassengebied

Onder het Lepelaarplassengebied wordt zowel het binnendijkse 'Lepelaarplassengebied' verstaan met de diverse natuurgebieden, als de voormalige werkeilanden bij gemaal De Blocq van Kuffeler. Het voormalige bezoekerscentrum de Trekvogel is inmiddels gesloopt en er wordt gewerkt aan een ontwerp voor een nieuw gebouw en omliggend terrein. De plannen voor het binnendijkse deel van het Lepelaarplassengebied zijn verder uitgewerkt. In 2024 is gestart met de uitvoering van het plan om in het Wilgenbos meer variatie aan te

brengen qua paden (o.a. drijvend pad in de zwaaikom), landschap en uitzichtpunten. Zo kan in dit wilgenoerbos dé avontuurlijkste boswandeling van Zuidelijk Flevoland ontstaan.

Oostvaardersoevers
De projectorganisatie Oostvaardersoevers werkt aan de Planuitwerkingsfase. Vanuit de Almeersepoort ligt in dat project de focus op de locatie 'Westvaarders'.

Nationaal Park Nieuw Land
De acht partners van Nieuw Land hebben de ambitie om Nationaal Park Nieuw Land te ontwikkelen tot een park van wereldklasse. Vanuit het uitvoeringsprogramma Almeersepoort wordt geparticipeerd in overkoepelende activiteiten op gebied van educatie, onderzoek, communicatie en marketing.

Wat heeft het gekost
Het verschil tussen begroting en realisatie 2024 van € 0,7 miljoen is ontstaan door enige vertraging in de uitvoering en afronding van deelprojecten en het feit dat er werkzaamheden via de budgetten van de partners zijn uitgevoerd.

Museale Voorzieningen

Wat hebben we bereikt
Cultuurvoorzieningen zijn een belangrijke factor voor de leefbaarheid, aantrekkelijkheid en imago van een stad en regio. De vraag naar museumaanbod onder inwoners van Almere en Flevoland is groot en zij gaan voor hun museumbezoek nu naar omliggende steden als Amsterdam en Utrecht. Almere is nu geen cultuurbestemming en profiteert niet mee van de 32 miljoen museumbezoekers op jaarbasis en de grote, buitenlandse toeristenstroom in de MRA.

Met het loslaten van de ambitie om een (nationaal) museum te ontwikkelen, is M. in 2024 een zogenoemde presentatie-instelling geworden. Er zijn drie belangrijke verschillen:
1. Een museum heeft een collectie. Dit vereist beheer, behoud, onderzoek, digitalisering, een depot en gespecialiseerd personeel.
2. een museum koopt actief kunstwerken aan en heeft daarvoor een aankoopbudget.
3. Een nationaal museum vereist grotere en gespecialiseerde huisvesting (klimaatbeheersing, grotere bezoekersstromen en depot).

Als presentatie-instelling is M., zonder deze aspecten flexibeler, actueler en heeft een lagere exploitatielast. M. kan meer als een pop-up kunstinstelling functioneren. De focus ligt op het centrum van Almere, waar een plek wordt gecreëerd die de identiteit van de stad versterkt en verbindingen legt met andere locaties in Almere en Flevoland. Om een breder publiek te bereiken en beter in te spelen op de behoeften van bewoners en bezoekers, gaat M. actief de interactie aan met de binnenstad. Vanuit vaste locaties, zoals een ruimte voor presentatie en educatie en een kantoor, zal M. als presentatie-instelling meer 'uitstapjes' organiseren naar kunstprojecten in de omgeving. Zo wordt het centrum een dynamisch knooppunt dat cultuur en natuur toegankelijk en beleefbaar maakt voor een breed publiek.

Wat hebben we gedaan
Samenvatting:
In 2024 diende M. samen met Batavialand en Museum Schokland het plan Spaces in voor de landelijke Basisinfrastructuur 2025-2028. Dit programma verbindt jongeren op een creatieve manier met de Flevolandse geschiedenis. Vanaf 2025 wordt M. lid van de Museumvereniging, waardoor het netwerk en publieksbereik verder groeien.
In 2024 transformeerde M. van een museum naar een presentatie-instelling, wat meer flexibiliteit en lagere kosten met zich meebracht. Dit betekent dat er geen vaste collectie wordt beheerd, maar de focus ligt op tijdelijke kunstinstallaties en educatieve programma's. Door tentoonstellingen te organiseren in leegstaande winkelpanden en andere locaties in het centrum van Almere, wordt de culturele identiteit van de stad

versterkt en een breder publiek bereikt. M. onderzoekt daarnaast de mogelijkheden voor een vaste plek in de binnenstad.
Het programma in 2024 was divers en trok veel bezoekers. Hoogtepunten waren de kleurrijke installatie 100 colors n. 45 "8760 hours" van Emmanuelle Moureaux en de interactieve tentoonstelling Sla je slag op de baan – Oefening in optimisme van Sachi Miyachi. Vooral schoolgroepen deden actief mee aan workshops en kunstprogramma's die creativiteit en reflectie stimuleerden. Daarnaast organiseerde M. evenementen zoals het Land Art Lives congres en het jaarlijkse Land Art Weekend, waarmee het netwerk en de culturele impact in de regio verder werden vergroot.
Naast tentoonstellingen in Almere en deelname aan Flevolandse festivals, bracht M. kunst naar verzorgingshuizen met VR-ervaringen en creatieve workshops. De samenwerking met Stichting Land Art Flevoland speelde hierin een grote rol, ondanks dat de fusiegesprekken in 2024 stil kwamen te liggen. In 2025 worden deze gesprekken voortgezet, terwijl M. blijft werken aan een breder en toegankelijker cultuuraanbod.
Vooruitkijkend naar 2025 richt M. zich op het versterken van samenwerkingen met lokale kunstenaars en culturele organisaties. Daarnaast blijft M. nieuwe tentoonstellingen en educatieve programma's ontwikkelen en onderzoekt het mogelijkheden voor een vaste locatie in Almere. Zo blijft M. zich inzetten om kunst en cultuur toegankelijk te maken voor een breed publiek en de betrokkenheid bij de regio te vergroten.

Uitvoeren activiteiten programma van M. bestaande uit immersieve kunstinstallaties in het paviljoen, een onderwijsprogramma en een activiteitenprogramma bij de landschapskunst en in de wijken van Almere.
Doelstellingen: De doelstellingen van M. voor 2024 zijn gebaseerd op drie kernpijlers: landschapskunst, beeldende kunst, en educatie. De belangrijkste doelen en activiteiten die hieruit voortvloeien, zijn:

- Landschapskunst toegankelijk maken: het ontsluiten van de unieke collectie landschapskunst in Flevoland voor een breed publiek, waaronder ouderen, jongeren en gezinnen. Activiteiten zoals het Land Art Weekend, virtuele ervaringen via VR-tools, en familietours om de landschapskunst te promoten.
- Creativiteit en belangstelling voor beeldende kunst stimuleren: tentoonstellingen zoals "100 colors no. 45, 8760 hours" van Emmanuelle Moureaux, die zich richten op zintuiglijke ervaringen en immersieve kunst. Randprogramma's zoals workshops over de kracht van kleur en interactieve evenementen zoals de Kunst & Pizza Party om jongeren te betrekken.
- Educatie en participatie bevorderen: onderwijsprogramma's voor kinderen en jongeren in samenwerking met scholen, gericht op het ervaren en begrijpen van kunst en kleur. Specifieke educatieve activiteiten zoals Land Art-projecten en workshops die creativiteit en identiteit stimuleren bij leerlingen van verschillende niveaus.
- Inclusiviteit en participatie vergroten: specifieke initiatieven voor ouderen in verzorgingstehuizen om landschapskunst digitaal en fysiek toegankelijk te maken. Evenementen en festivals gericht op families en diverse doelgroepen om de kunst en culturele betrokkenheid te bevorderen.

Resultaten: Twee tentoonstellingen ('100 colors n. 45 "8760 hours" en Sla je slag op de baan – Oefening in optimisme') in het M. Punt, een tentoonstelling in het centrum (Power), divers randprogramma en bijdragen aan festivals (o.a. ALLUMINOUS). Een onderwijsprogramma rondom de tentoonstellingen en rondom de landschapswerken. Het Land Art Weekend, de Land Art Kunstweken en de Land Art Lives activiteiten met het Land Art congres.

Opstellen jaarprogramma 2025 van M.
Doelstelling: Zie hierboven
Resultaten: De eerste stappen zijn gezet. Maar door het lange besluitvormingsproces en de daarmee samenhangende onzekerheid over het toekomstperspectief van de organisatie, gaat de stichting hiermee verder als er een positief besluit is genomen over de derde tranche van het FVA.

Opstellen meerjarenprogramma 2026-2029, inclusief een duurzame financieringsmix.
Doelstelling: De stichting diversifieert haar financiële middelen zondag dat zij op de lange termijn stabiel en onafhankelijk kan opereren. Het gaat dan om activiteiten zoals het spreiden van de inkomsten over meerder bronnen, minder afhankelijk zijn van de gemeentelijke/ provinciale inkomstenbron, het ontwikkelen van lange termijn partnerschappen en efficiënt financieel beheer.

Resultaten: De eerste stappen zijn gezet. Maar door het lange besluitvormingsproces en de daarmee samenhangende onzekerheid over het toekomstperspectief van de organisatie, gaat de stichting hiermee verder als er een positief besluit is genomen over de derde tranche van het FVA.

Vergroten draagvlak voor een kunstmuseum in Almere onder inwoners, overheden, (culturele en maatschappelijke) partners en financiers.
Doelstelling:
- Bevorderen van publieksbetrokkenheid
- Vergroten naamsbekendheid
- Stimuleren van participatie
- Versterken van het netwerk
- Expertise delen
- Synergie creëren (gezamenlijke projecten)
- Impact aantonen
- Diversificatie van inkomsten
- Opbouwen van lange termijn relaties

Resultaten: Door het stoppen van de ontwikkeling van een museale voorziening, is deze doelstelling niet verder uitgevoerd (in relatie tot een nieuw kunstmuseum). Er is wel gewerkt aan draagvlak voor cultuur in brede zin en de rol van het programma en de educatie van M hierbij.

Bouwen van een community van lokale en regionale kunstenaars en het bieden van podium en uitwisseling
Doelstelling:
- Ontmoetingskansen creëren
- Podium bieden (faciliteren van tentoonstellingen, optredens en andere publieke presentatiemogelijkheden
- Kennisuitwisseling stimuleren
- Inclusiviteit waarborgen
- Versterken van regionale zichtbaarheid

Resultaten: Een tentoonstelling van Jet Leopold in de bibliotheek. Kunstbende in het M. Punt, verbreding van de community door samenwerking met Carte Blanche.

Fusie met Stichting Land Art Flevoland
Doelstelling: Het realiseren van een succesvolle fusie tussen de twee stichtingen met als doel het versterken van de gezamenlijke slagkracht, het vergroten van de maatschappelijke impact en het efficiënter benutten van middelen, om zo duurzame groei en innovatie binnen de kunstsector te bevorderen.
Resultaten: De eerste stappen zijn gezet. Beide stichtingen hebben een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd. Maar door het lange besluitvormingsproces en de daarmee samenhangende onzekerheid over het toekomstperspectief van de organisatie, gaan de stichtingen hiermee verder als er een positief besluit is genomen over de derde tranche van het FVA.

M. wordt beoogd verantwoordelijk voor de coördinatie van het beheer & behoud van de landschapskunst. In 2024 worden hiertoe nieuwe formele en organisatorische stappen gezet.
Doelstelling -
Resultaten: Zie punt 6

Registratie Museumregister wordt voortgezet, mede gericht op de beheerstaak van de landschapskunst.
Doelstelling:
- Toegang tot branche-expertise
- Versterking van zichtbaarheid en imago
- Professionele ontwikkeling en netwerken
- Vertegenwoordiging en belangenbehartiging
- Ondersteuning bij collectiebeheer
- Toegang tot subsidies en financiering

- Versterking van de museale sector

Resultaten: Vanaf 1 januari 2025 is M. lid van de museumvereniging.

Aanvraag voor BIS 2025-2028 indienen

Doelstelling:

- Het versterken van hoogwaardig cultuuraanbod in Flevoland.
- Een bijdrage leveren aan het breed toegankelijk maken van cultuur.
- Ondersteunen van talentontwikkeling in Flevoland

Resultaten: M. heeft als penvoerder het plan Spaces ingediend voor een BIS-aanvraag. Het plan is samen met Museum Batavialand en Museum Schokland gemaakt. Spaces is een duurzaam artistiek-educatief programma voor jongeren van Flevoland. De aanvraag is, 17 september jl, gehonoreerd.

Wat heeft het gekost

In het afgelopen jaar hebben Stichting LandArt Flevoland en Stichting Kunstmuseum Flevoland de eerste stappen gezet om een eventuele fusie tussen beide stichting te verkennen. Door het lange besluitvormingsproces over het volgende meerjarenprogramma van het Fonds Verstedelijking Almere (2025-2029) en de daarmee samenhangende onzekerheid over het toekomstperspectief van de stichting Kunstmuseum Flevoland is dit proces vertraagd waardoor het gereserveerde budget voor advies/onderzoek naar de governance van € 35.000 nog niet is ingezet. Dit budget verschuift door naar 2025.

Om de gewenste verhuizing van de stichting naar een andere locatie mogelijk te kunnen maken is een budget nodig van € 40.000. Doordat het mogelijk is gebleken de kosten van de projectleider alternatief te financieren is er nu geld over dat we reserveren voor de gewenste verhuizing.

Skills Garden

Wat hebben we bereikt

Een belangrijk onderdeel van het Almere Kenniscentrum Talent (AKT) is het Athletic Skills Model (ASM). Hierin staat het stimuleren van veelzijdig bewegen voor betere motorische vaardigheden en gezondere inwoners centraal. Veel (top)sportverenigingen in Almere hebben dit gedachtegoed omarmd. Mede op basis van deze visie zijn talentontwikkelingsprogramma's binnen het onderwijs en regionale trainingscentra samen met de nationale sportbonden gerealiseerd. Ook heeft het AKT hoogwaardige en innovatieve binnen- en buitensportaccommodaties gerealiseerd. Eén van die accommodaties is de Skills Garden in Almere Haven (2019). De gemeente Almere wil dit concept op meerdere plekken in de stad ontwikkelen, zodat steeds meer mensen worden bereikt en iedereen de mogelijkheid heeft om dichtbij huis veelzijdig te bewegen. In 2024 zou de Skills Garden worden gerealiseerd in Almere Stad Oost in het Laterna Magikapark. Door de marktontwikkelingen, vertraging met het VO en interne afstemming over toekomstig beheer is het niet gelukt om de Skills Garden in 2024 aan te leggen.

Wat hebben we gedaan

Realisatie Skills Garden
Doelstelling: -
Resultaten: De locatie Laterna Magikapark is op 4 april 2024 door de gemeenteraad van Almere gekozen als locatie voor de Skills Garden Almere Stad Oost.
De planning was dat de uitvoering nog in 2024 zou starten. Het VO/DO heeft geleid tot een offerte die aanzienlijk hoger ligt dan het beschikbare budget. Derhalve wordt er afgeschaald qua ambitie om binnen het budget te blijven. Ook zorgt de afstemming tussen Sport en Stadsruimte voor wat vertraging. Realisatie schuift op naar 2025.

Realisatie optimalisatie oostkant Rondje Weerwater voor de aansluiting richting Almeerderhout
Doelstelling -
Resultaten: -

Realisatie verbinding Boscircuit Almeerderhout – Braambergen
Doelstelling: -
Resultaten: -

Wat heeft het gekost

Doordat het voorbereidingsproces meer tijd heeft gevraagd verschuift het grootste deel van de realisatie van deze voorziening naar 2025.

Buitenzwembad

Wat hebben we bereikt

Planuitwerking buitenzwembad

Wat hebben we gedaan

Planuitwerking buitenzwembad
Resultaten:
Het conceptrapport ruimtelijke verdiepingsonderzoek buitenzwembad is in het voorjaar besproken met de wethouder. Echter het college heeft gemeld dat dit dossier over het zomerreces wordt getild, in verband met de college- en wethouderswisseling van begin juni 2024.
Het ruimtelijk verdiepingsonderzoek is in september 2024 besproken met de nieuwe wethouder Sport in Almere. In de programmabegroting 2025 wordt er rekening gehouden met de realisatie van een buitenzwembad vanaf 2028. Na vaststelling van de programmabegroting 2025 is het raadsvoorstel om de gemeenteraad in procedure gebracht om het college in december 2024 te informeren over het ruimtelijk verdiepingsonderzoek. Tevens is het formele besluit voorgelegd om de gemeenteraad voor te stellen om over te gaan tot de realisatie van het buitenzwembad achter het zwembad Stad. Deze agendering en besluitvorming is dan voorzien begin 2025.
Hiermee is dan formeel de onderzoeksfase afgerond.

Wat heeft het gekost

Het beschikbare budget voor de onderzoeksfase is niet volledig nodig gebleken.

Indoorevenementen topsporthal

Wat hebben we bereikt

In 2024 hebben er 32 (top)sportevenementen plaatsgevonden en 1 niet-sportevenement (Almere On Stage). Van de 32 sportevenementen waren er 13 evenementen van onze contractpartners. De 33 evenementen werden georganiseerd door 19 verschillende organisaties. Hoogtepunten in 2024 waren het WK Wheelgymnastics (Rhönrad) dat in de zomer plaatsvond en de bekerfinales basketbal in maart. Dit evenement was uitverkocht en was geheel opgetuigd in Amerikaanse NBA-sfeer.

Daarnaast bood het Topsportcentrum ruimte voor o.a. de AKT-sportdagen, het centraal tellen van de verkiezingen voor het Europees Parlement en diende het als locatie voor meerdere commercial opnames. Ook vonden er diverse zakelijke bijeenkomsten plaats in de skyboxen, businesslounge en meeting room. De judobond heeft in 2024 geen NK Jiu Jitsu meer georganiseerd in Almere en het ONK en het NK judo zijn door de bond samengevoegd. Er hebben in 2024 geen basketbal interlands plaatsgevonden in Almere, omdat de bond een grotere accommodatie nodig had i.v.m. tegenstander en internationale loting. In 2024 is een meerjarencontract gesloten met de KNVB (Futsal) en met de Nederlandse Gewichthef Bond. De contracten met JBN, NHV en Badminton zijn verlengd.

Vanuit de samenwerkingsovereenkomsten met de diverse sportbonden is de kalender voor 2025 gevuld met mooie topsportevenementen. In januari 2025 starten we met het NK Twirl en daarna volgt het NK badminton. Verder staan er reeds EK kwalificatiewedstrijden basketbal vrouwen en EK kwalificatie handbal heren gepland. De kalender van topsportevenementen zal verder gevuld worden met onder meer wedstrijden Futsal (KNVB), de landelijke bekerfinale handbal en diverse basketbalevents op topsportniveau.

Wat hebben we gedaan

Diverse evenementen in de Topsporthal.
Doelstelling: 40 (top)sportevenementen per jaar organiseren
Resultaten: Er hebben 33 evenementen, waarvan 32 (top)sportevenementen plaatsgevonden. Deze komen onder meer voort uit meerjarige samenwerkingsovereenkomsten met sportbonden zoals de handbalbond, KNVB, Basketbalbond, Judobond en badmintonbond. De kalender voor het Topsportcentrum 2025 is reeds gevuld met toonaangevende topsportevenementen zoals het NK Twirl, het NK badminton en EK kwalificatiewedstrijden dames Basketbal.

Dutch Water Week

Wat hebben we bereikt

Met het organiseren van topsportevenementen wil Almere zich verder profileren als betekenisvolle Sportstad. Watersport is een sport met grote waarde voor provincie als gemeente. Het Watersportverbond organiseert sinds 2022 jaarlijks 's werelds grootse watersportevenement voor de kust van Flevoland aan de kant van Almere Poort: Dutch Water Week (waaronder Allianz Regatta).

In de driehoek Amsterdam IJburg - Muiden - Almere Poort zijn vijf wedstrijdbanen voorzien om alle topwedstrijden te faciliteren. Ook aan de noordkant van Flevoland bij Lelystad zijn enkele wedstrijdbanen gesitueerd. Het is een evenement voor iedereen. Van topsporters met een Olympische droom, tot de inwoners uit de wijde regio die kunnen kennismaken met de diverse watersporten. In het evenement worden vele nationale kampioenschappen en andere activiteiten met elkaar gebundeld. Door de samenvoeging wordt het bereik en de impact vergroot. De organisatie werkt bij voorkeur met zoveel mogelijke lokale (water)sportaanbieders samen en ze geven deze sportaanbieders ook de ruimte zichzelf te promoten.

Wat hebben we gedaan

De Dutch Water Week (DWW) 2024 heeft plaatsgevonden van 25 mei tot en met 2 juni 2023 voor de Almeerse kust.

Organisatie Dutch Water Week 2024.
Resultaten: De DWW heeft plaatsgevonden in het voorjaar van 2024. Doordat het stuk topsport dit jaar niet doorging, is de subsidietoekenning gehalveerd. In verband met de Olympische Spelen in Parijs was het niet mogelijk om de wereldbekerwedstrijd in Almere van een goed deelnemersveld te voorzien. Dit is met het Watersportverbond besproken en er zijn afspraken gemaakt over de toekomst.

NTC Watersportverbond

Wat hebben we bereikt

Het Watersportverbond overweegt om zich met het Nationaal Trainingscentrum (NTC) permanent in Almere te vestigen. In de aankomende jaren worden hiervoor diverse voorbereidingen uitgevoerd, zoals een onderzoek naar de haalbaarheid en de locatie. Het Topsportcentrum in Almere Poort is dé plek waar je topsport kunt zien en waar je sport op allerlei niveaus kunt beoefenen. Jaarlijks worden hier vele (inter)nationale sportevenementen georganiseerd om de regionale aantrekkelijkheid te vergroten om Almere als sportstad van betekenis te positioneren, zoals handbal- en basketbalinterlands, NK judo en NK badminton.

Wat hebben we gedaan

Haalbaarheidsonderzoek Nationaal Trainingscentrum Watersportverbond
Voor het haalbaarheidsonderzoek naar de vestiging van het Nationaal Trainingscentrum (NTC) van het Watersportverbond was € 0,18 mln. beschikbaar. Dit onderzoek loopt. Er zijn vele contacten gelegd met diverse organisaties (o.a. Waterschap Zuiderzeeland, provincie Flevoland, Rijkswaterstaat en gemeente Almere) die kennis hebben over de mogelijkheden om op de gewenste locatie, Pampushaven, te komen tot de vestiging van dit NTC. Uit het onderzoek van de projectleider moet blijken welke vervolgstappen er nodig zijn.

Vestiging NTC Watersportverbond.
Resultaten: Er is hard gewerkt aan de afronding van het verkennend onderzoek naar de realisatie van het NTC Watersportverbond. Het laatste onderdeel van het haalbaarheidsonderzoek, de financiële businesscase is eind oktober 2024 afgerond. Ook is gewerkt aan de opmaak van de rapportage. Dit haalbaarheidsonderzoek is begin december 2024 besproken met het Watersportverbond door de ambtelijke afvaardiging van provincie en gemeente. Ondertussen wordt voor het overgangsjaar 2025 gewerkt aan het plan om het NTC al mogelijk (deels) operationeel te laten zijn vanuit Almere. Ook wordt er inmiddels nagedacht over een plan B voor een alternatieve locatie in Almere als de droomlocatie onverhoopt toch niet haalbaar blijkt te zijn. Hiermee is deze fase in het haalbaarheidsonderzoek dan ook formeel afgerond.

Doorontwikkeling Almere Centrum

Wat hebben we bereikt

CULTURELE STRATEGIE

Het inzetten op de culturele ontwikkeling is een belangrijk onderdeel van de groeiopgave van Almere. Dit geldt zowel voor de verdichtingsopgave in het centrum als voor de stad als geheel en de culturele voorzieningen in de verschillende stadsdelen. Om richting te geven aan de groei is er in 2022 en 2023 een culturele strategie uitgewerkt, een coproductie van Almere 2.0, Almere Centrum, programmalijn Cultuur, toerisme en sport, en de afdeling Onderwijs, Sport en Cultuur.

In oktober 2023 is het document Cultuur in 2040: een strategie voor de groei van de culturele infrastructuur van Almere bestuurlijk besproken en vastgesteld. Publicatie vindt plaats als bijlage bij het Cultuurplan 2025-2028. De culturele strategie heeft bouwstenen en input geleverd voor:

- De Ontwikkelvisie 2024 Natuurkrachtig Hart van de Stad (vastgesteld door de raad in Q2 2024).
- De Cultuurvisie 2024 en het Cultuurplan 2025-2028 (besluitvorming moet nog plaatsvinden).
- De aanvraag voor het Meerjarenprogramma 2025-2029 bij het Fonds Verstedelijking Almere (besluitvorming loopt nog).

In het verlengde hiervan werd ook de synergie gezocht met het regionale cultuurbeleid binnen de MRA en de cultuurregio Flevoland (vaststelling 2024).

Wat hebben we gedaan

Culturele strategie als bouwsteen

Opname hoofdlijnen strategie in Ontwikkelvisie Natuurkrachtig Hart van de Stad

Doelstelling: Het doel van dit project is de realisatie van een culturele strategie voor een integrale ontwikkeling van de culturele infrastructuur van Almere tot een omvang en een niveau passend bij een stad van 300.000 inwoners. Een focus lag hierbij op het centrum. Culturele voorzieningen leveren een belangrijke bijdrage aan de aantrekkelijkheid van het centrum als woon-, werk- en verblijfslocatie. Het versterkt de aantrekkingskracht voor bezoekers en bedrijven voor in het centrum. Daarom is het van belang dat de hoofdlijnen van deze culturele strategie worden meegenomen in de ontwikkelvisie van het centrum tot 2040.
Resultaten: In april 2024 is de ontwikkelvisie Natuurkracht Hart van de Stad vastgesteld door de raad, en daarmee hoofdlijnen van de culturele strategie.

Publicatie strategie bij Cultuurplan 2025-2028

Doelstelling: De culturele strategie is een bouwsteen voor het Cultuurplan 2025-2028. Cultuuraanbod levert een belangrijke bijdrage aan een aantrekkelijk en woon- en leefklimaat in de verschillende stadsdelen van Almere. De culturele strategie wordt als bijlage bij het Cultuurplan gevoegd.
Resultaten: Het Cultuurplan 2025-2028 zal naar verwachting in Q1 2025 worden vastgesteld. Dit betekent dat de culturele strategie op dit moment nog niet is gepubliceerd.

Toekenning Cultuurimpuls Almere vanuit FVA

Doelstelling: Op basis van de aanbevelingen in de culturele strategie is in 2024 een aanvraag gedaan bij het FVA voor het Meerjarenprogramma 2025-2029. Met deze aanvraag wordt middels een cultuurimpuls de cultuurproductie, -presentatie en -programma in het centrum verder versterkt in de periode 2025-2029. Het betreft de aanvraag: Cultuurimpuls Almere. Binnen deze aanvraag ligt de focus op de twee meest kansrijke disciplines in Almere: beeldende kunst & Land Art en The Culture. Op deze manier wordt er vormgegeven aan de culturele identiteit van Almere, wordt er gewerkt aan een onderscheidend cultureel profiel en wordt daarmee regionale en landelijke impact gemaakt.
Resultaten: Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de derde tranche van het FVA. Toekenning van de aanvraag is hiermee nog onbekend.

Uitwerking culturele strategie

Uitwerken culturele strategie naar concrete projecten en activiteiten

Doelstelling: In 2024 is verkend hoe de resterende middelen van de culturele strategie ingezet kunnen worden. In het bestuurlijk overleg programmalijn 4 van 15 mei 2024 is besloten dat deze middelen anders ingezet kunnen worden dan voor onderzoek. Er zijn in 2024 verschillende verkenningen geweest hoe deze middelen het best ingezet kunnen worden, gericht op het versterken van bestaande initiatieven/organisaties in de stad. Er is met externe culturele partners uit de stad verkend hoe een kickstart te kunnen geven aan het beoogde project Cultuurimpuls Almere in de derde tranche. Daarnaast is er synergie gezocht met andere lopende projecten binnen de gemeente.
Resultaten: De kickstart is in 2024 wegens de nog lopende besluitvorming over de derde tranche on-hold gezet totdat er meer duidelijkheid is over de toekenning van de aanvraag Cultuurimpuls Almere. De verkenning hoe de resterende middelen ingezet kunnen worden wordt in 2025 voortgezet.

Wat heeft het gekost

De resterende middelen van de Culturele Strategie worden doorgeschoven naar 2025. Een deel van het resterende bedrag zal worden gereserveerd voor projectleiding in 2025, om de latere start van Cultuurimpuls Almere in de derde tranche op te vangen mocht deze doorgang krijgen.

Programmalijn 5: Vernieuwend Wonen

5 Vernieuwend Wonen	begroting	gerealiseerd	verschil
Jaarlijks experiment	1.413	949	464
totaal	**1.413**	**949**	**464**

Jaarlijks Experiment

Wat hebben we bereikt

WikiHouse – De eerste WikiHouse-wijk ter wereld van 27 woningen is feestelijk opgeleverd in de Stripheldenbuurt.
Bouwen door de buurt – De reserveringsovereenkomsten zijn ondertekend door zes potentiële kopers en de omgevingsvergunning om planologisch te mogen afwijken is geaccordeerd door zowel het college van BenW en de gemeenteraad.
Verkenning Living Lab Almere Pampus – Er is een locatie gevonden voor het realiseren van vijf biobased woningen.
Upcycle city competitie en verkenning optoppen – De strategische verkenning naar het optoppotentieel is afgerond.

Wat hebben we gedaan

Bouwen door de buurt – De monitoring en de werkzaamheden voor het maken van de documentaire zijn voortgezet.
Circulair en biobased bouwen – Er is een input geleverd over de principes van biobased en circulair bouwen aan de ontwikkeling van Kavel 5 en de Oostkavels.
Upcycle city competitie en verkenning optoppen – De subsidierelatie met de winnaars van de competitie is goed onderhouden.
Verkenning Living Lab Almere Pampus – Er is een teeltplan opgesteld voor het telen van vezelgewassen op 40 hectare grond van het RVB.

Wat heeft het gekost

Door de doorgeschoven besluitvorming rondom het samengaan van PRICE en Woningbouw Atelier tot PRICE+, is het budget niet overgedragen in Q4. De ambitie is nog steeds om samen te gaan tot PRICE+. Daarom is het voorstel om de middelen mee te nemen naar 2025.

Programmalijn 6: Groene en waterrijke indentiteit

6 Groene en waterrijke indentiteit	begroting	gerealiseerd	verschil
Proceskosten programmalijn 6	346	187	159
Unieke landschappen: Almeerderhout	750	508	242
Excellent groene en gezonde leefomgeving	714	314	400
Ecologische verbindingen	745	391	354
totaal	**2.555**	**1.400**	**1.155**

Proceskosten programmalijn 6

Voor de programmasturing wordt € 0,2 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Daarvan is € 90.000 gereserveerd voor het verkennen van Etalage. De verkenning is in 2024 niet gestart door de vertraagde, onzekere besluitvorming over FVA3. Er is een verzoek ingediend om € 100.000 mee te nemen naar 2025, vooral voor het aanstellen van een kwartiermaker Etalage.

Unieke landschappen: Almeerderhout

Wat hebben we bereikt

Het Almeerderhout is het grootste stadsbos van Almere. In de nabije toekomst zal het bosgebied geheel omsloten worden door woon-en werkgebieden. Dit vraagt om een volgende stap in de ontwikkeling van het bos zelf. Zowel in de aanhaking op de (nieuwe) wijken en het stadscentrum (voor natuurbeleving, sport en ontspanning), als in het versterken van de regionale betekenis (toeristisch-recreatief én ecologisch-landschappelijk). Belangrijk doel is het Almeerderhout te ontwikkelen tot een icoon van de groene stad, dat bijdraagt aan het versterken van de identiteit en het vestigingsklimaat van Almere.

Wat hebben we gedaan

- Besluit DO deelgebieden Nobelhorst en Haven, incl. Boskamers: Het DO is gereed voor goedkeuring. Goedkeuring wordt verwacht in Q1 2025, na afhandeling diverse aandachtspunten waaronder de beheerparagraaf.
- Beplantingsplan Nobelhorst en Haven: Het plan is gereed. Het wordt bijgesteld n.a.l.v. aandachtspunten die in de voorbereiding uitvoering zijn geconstateerd. Uitvoering is uitgesteld naar plantseizoen 2025-2026.
- Besluit VO+ Boscircuit: Het VO+ is gereed voor goedkeuring. Goedkeuring wordt verwacht in Q1 2025, na afhandeling diverse aandachtspunten waaronder de beheerparagraaf.
- Start VO deelgebieden Vogelhorst en Oosterwold, incl. boskamers: In 2024 wordt het ontwerp afgerond, inclusief participatie.
- Beplantingsplan deelgebieden Vogelhorst en Oosterwold: Het plan is afgerond.
- Uitvraag bosicoon Houtbelevingscentrum: De uitvraag is doorgeschoven naar 2025 door gebrek aan capaciteit in 2024. Daarnaast lopen de onderhandelingen tussen Staatsbosbeheer en Afvalzorg nog over het vastgoed.
- Voorbereiding uitvoering deelgebieden Nobelhorst en Haven en aanbesteding: Dit heeft vertraging opgelopen doordat het besluitvormingsproces over het DO uitloopt. De inkoopstrategie start na goedkeuring DO.
- Voorbereiding uitvoering Boscircuit, incl. proefstroken en aanbesteding: Dit heeft vertraging opgelopen doordat het besluitvormingsproces over het DO uitloopt.
- DO Braambergen: Het DO is gereed en bevat varianten voor de uitvoering. In 2025 wordt daarover besloten.
- Bosexperience operationeel (website, belevingsapp en fysiek bosloket): De website is opgeleverd. De app en het bosloket worden in Q1 2025 opgeleverd.
- Realisatie beplantingsplan Nobelhorst en Haven: Terreinvoorbereiding is uitgevoerd in Q3 2024 en aanplant vindt plaats in Q4 en Q1 2025.

- Realisatie beplantingsplan Nobelhorst en Haven + Vogelhorst en Oosterwold: De uitvoering van de bostransformatie gaat plaatsvinden in Q3 en Q4 2025 – Q1 2026.

Wat heeft het gekost

Er is in 2024 € 0,2 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Het project Almeerderhout loopt bij de afronding van de planfase en opstart van de uitvoeringsfase vertraging op. Dit wordt veroorzaakt door aandachtspunten in het toekomstige beheer en raakvlakken met gebiedsontwikkeling. Het niet uitgegeven bedrag schuift daarom door en wordt in 2025 uitgegeven.

Ecologische verbindingen

Wat hebben we bereikt

Een impuls geven aan (stads)natuur wordt gezien als een voorwaarde voor stedelijke groei. Het is nodig dat het ecosysteem opgewassen is tegen de toenemende verstedelijking. Het doel van het sleutelproject Ecologische Verbindingen is het realiseren van een toekomstbestendig natuurnetwerk, dat de ecologische kerngebieden van Almere en Zuidelijk Flevoland verbindt. Dwars door de stad. Om daarmee het leefgebied van dieren te beschermen en te vergroten. Hiervoor worden vier ecologische verbindingen gerealiseerd:

- Verbinding Kromslootpark & Lepelaarplassen, langs de Hoge Wetering;
- Verbinding Vroege Vogelbos & Almeerderhout, langs de A6/ De Steiger;
- Verbinding Buitenhout & Vaartsluisbos;
- Verbinding Almeerderhout-Buitenhout-Kotterbos.

Wat hebben we gedaan

- Oplevering uitvoeringsontwerp Basispakket: Opgeleverd begin 2024.
- Realisatie Wildsignalering: Oplevering begin 2025.
- Aanbesteding Basispakket: Aanbesteding is gegund.
- Realisatie Basispakket: Realisatie start in Q4.
- Bruggen Ecozone Pampus: Realisatie van de eerste twee van vier bruggen wordt verwacht in 2025. De laatste twee in 2026.
- Monitoring: Dronebeelden beschikbaar. Eerste inventarisaties uitgevoerd door MBO Aeres. Afspraken over vervolg in 2025.

Wat heeft het gekost

Er is in 2024 € 0,4 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt volledig veroorzaakt door de realisatie die naar achter schuift. Zowel de wildsignalering als de maatregelen uit het basispakket worden op dit moment aangelegd. Oplevering wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2025. Een belangrijk deel van de facturering vindt plaats bij oplevering.

Excellent groene en gezonde leefomgeving

Wat hebben we bereikt

De doelstelling van het project is tweeledig:

- Het verbeteren van de mentale en fysieke gezondheid van Almeerders door een verbeterd gebruik van groen- en waterstructuren;
- Een klimaatbestendige stad door een fijnmazige dooradering van groen. Daarbij horen naadloze overgangen tussen buurt, bos en park;

Het eindresultaat is het realiseren van drie deelprojecten in de buitenruimte én een toepasbaar model voor het aanleggen van ‘groene nutsvoorzieningen’ in de stad, dat ervoor zorgt dat het groen toegankelijk is. Op basis van aanbevelingen uit onderzoek zal groen worden ingezet om de gezondheid van de Almeerders te bevorderen en om hittestress tegen te gaan. Door een goede monitoring worden aannames uit eerder

onderzoek getoetst. Daarmee kan de aanpak dienen als leidraad voor toekomstige ontwikkelingen. Almere biedt daarmee drie proeftuinen voor een excellente groene en gezonde leefomgeving.

Wat hebben we gedaan

Leemwierde
- Monitoringsplan: Opgeleverd in Q2. Aeres Hogeschool zal starten met de monitoring na de realisatie.
- Aanbesteding: Aanbesteding is vertraagd (naar Q4) als gevolg van personele wisseling en aandachtspunten in de beheerparagraaf. Gunning wordt verwacht in Q1 2025.
- Realisatie wordt verwacht in 2025.

Nobelhorst
- Monitoringsplan: Opgeleverd begin 2024.
- Realisatie: Opgeleverd einde zomer 2024.

Algerapad:
- SO+: Opgeleverd in februari 2024.
- VO/DO: Ontwerpproces gestart eind Q2. VO gereed in feb 2025, DO gereed in Q2 2025. In het ontwerpproces wordt de doelgroep (jongvolwassenen tussen 18-35 jaar) via de Urban Scene betrokken. Daarnaast is een specialistisch bureau ingeschakeld voor het ontwerpen van de 'Sticky Places'. Dit zijn plekken die jongeren uitnodigen elkaar te ontmoeten en daar te verblijven.
- Monitoringsplan: Eerste versie monitoringplan wordt verwacht na gereedkomen VO, Q2 2025. Monitoring loopt door tot 2026; er worden middelen meegenomen naar 2026.
- Aanbesteding: Verwacht in Q3.

Wat heeft het gekost

Er is in 2024 € 0,4 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt volledig veroorzaakt doordat de realisatie naar achter schuift. Dit komt bij deelgebied Leemwierde door aandachtspunten in de beheerparagraaf, waardoor de stap naar uitvoering nog niet gemaakt kon worden. Begin 2025 is het aanbestedingstraject voor de uitvoering gestart. Bij het Algerapad is het ontwerpproces vertraagd door de samenhang met projecten in de omgeving. Deze middelen schuiven daarom door naar 2025.

Uitvoeringsagenda, Stad met toekomst

8 Handellingsperspectief	begroting	gerealiseerd	verschil
Kennis & werkagenda Pampus	493	479	14
Preventieve wijkaanpak	283	259	24
Werkgelegenheid in Almere	45		45
Bereikbaarheid lange termijn	192	124	68
Verst. ambt. U&I kracht	350	342	8
totaal	**1.363**	**1.204**	**159**

Kennis & werkagenda Pampus

Wat hebben we bereikt

Werkagenda Pampus
Leidende Principes en Programma van Eisen zijn vastgesteld door gemeenteraad. Studie alternatief 15.000 woningen moet nog gepresenteerd worden aan de raad.

Zakelijk traject
Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen RVB en gemeente opgesteld en de projectorganisatie gestart.

Wat hebben we gedaan

Werkagenda Pampus
Voor fases 3 en 4 is een consortium samengesteld. Fase 3 betreft het projectplan t.b.v. scenario's. Het boogde resultaat is een innovatieve aanpak m.b.t. data gedreven water- en bodemsturende

gebiedsontwikkeling. Fase 4 betreft het afwegingskader. Gemeente Almere, Deltares en Imagem zullen hier samen werken in nauw overleg met Almere 2.0 i.v.m. de opschaling van resultaten voor de schaalsprong van Almere en op nationaal niveau.

Zakelijk traject
Er is gestart met het maken van het Masterplan. Dit plan is inmiddels gereed en wordt opgeleverd in de vorm van een ontwerpend onderzoek. Het is het ruimtelijk kader en raamwerk waarbinnen de komende jaren gewerkt wordt. Hier wordt in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) verder over gesproken.

Preventieve wijkaanpak

Wat hebben we bereikt

De preventieve wijkaanpak heeft als doel om te komen tot een werkwijze die aandacht geeft aan de doorontwikkeling van de bestaande stad, zodat die leefbaar en toekomstbestendig blijft en wordt. Toekomstbestendig door vroegtijdig in te spelen op maatschappelijke trends en ontwikkelingen, maar ook door ruimte te bieden aan de fysieke uitdagingen die op de stad afkomen zoals de energietransitie. Leefbaar door aan te sluiten bij de beleving van zowel bewoners als partners in de stad. Middels vroeg signalering wordt beoogd kostbare curatieve inzet op de lange termijn te verminderen.

Wat hebben we gedaan

Om de doelstelling te kunnen realiseren zijn in 2024 de volgende activiteiten uitgevoerd.

- Onderzoek Academie van de Stad: afrondend en richt zich op het ophalen van de beleving en toekomstdenken van bewoners die normaliter moeilijker te bereiken zijn.
- Start GO!methode: een methode die bewoners, partners in de stad en diverse afdelingen betrekt bij ontwikkelingen in de wijk.
- Interventiepalet op wijkniveau: tool die inzichtelijk maakt hoe je aan maatschappelijke opgaves in de wijk kan werken door dit te verbinden aan ruimtelijke interventies. Ontwikkeling hiervan is gestart en zal in 2025 worden afgerond.
- Concrete uitvoering van een wijkaanpak met preventieve inzet met de volgende resultaten: akkoord subsidie ZonMw om de GO!methode in te zetten. Samenwerking met GGD Flevoland en Windesheim (Urban Innovation). Kick-off GO!methode in juli. Leergemeenschap gestart samen met Urban Innovation over wijkaanpak. Betrokken bij wijkagendaproces en de vorming daarvan.

Werkgelegenheid in Almere

Wat heeft het gekost

Deze middelen zijn niet benut en zullen derhalve terugvloeien naar de reserve FVA.

Bereikbaarheid lange termijn

Wat hebben we bereikt

De doelstellingen van het programma Smart Mobility zijn direct gekoppeld aan de doelstellingen van het Dutch Metropolitan Innovations (DMI)-ecosysteem. Hierbij werkt de gemeente nauw samen met de provincie Flevoland en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). Het DMI is een initiatief van het ministerie van I&W en richt zich op het bij elkaar brengen van overheden en marktpartijen om te komen tot slimme en innovatieve oplossingen voor duurzame verstedelijking en mobiliteit.

Wat hebben we gedaan

De gemeente Almere neemt deel aan twee trajecten. Het eerste DMI traject is Digitale Regie Openbare ruimte (DRO). DRO is opgezet is om leefbaarheid in steden te bevorderen door verlichting van de druk op de openbare ruimte.
Het tweede DMI traject waar Almere bij betrokken is, heet Digital Twin-as-a-Service (DTaaS). In dit traject is een model voor Wateroverlast ten gevolge van een hoosbui gemaakt. Regenbuien kunnen gesimuleerd en getoond worden waar wateroverlast gaat ontstaan
Daarnaast is er een co-maker project afgerond waarbij het wateroverlast model is gerelateerd aan het verkeersmodel. Hierdoor kunnen we laten zien welke verkeerseffecten een regenbui tot gevolg heeft.

Verst. ambt. U&I kracht

Wat hebben we bereikt

Het betreft hier een formatieve versterking van de organisatie van Almere om het ambitieniveau van het Perspectief MRA Oostflank waar te maken. Deze collega's zullen werken aan het voorbereiden en versnellen van gebiedsontwikkelingen, bereikbaarheidsvraagstukken en hoofdstructuren (landschap, klimaat en ecologie).

Wat hebben we gedaan

Meewerken aan de diverse strategische dossiers zoals De Baai (IJmeer/Markermeer), Amsterdam Bay Area en Pampus vanuit de genoemde beleidsoptieken.

4 Bijlagen jaarverslag

4.1 Opvolging aanvaarde moties en amendementen

Programmabegroting 2023

RG-296/2022 Huisartsenzorgen: investeer meer in het sociaal domein

Samenvatting:
De motie draagt op om te komen tot een structurele financiering van een aantal domein overstijgende projecten uit het sociaal domein en daarbuiten. Met als doel om de huisartsenzorg te ontlasten en te zorgen voor zorg op de juiste plek. Ook andere passende initiatieven die onder dit doel kunnen vallen, dienen te worden meegenomen. Ook wordt opgedragen om de zorgverzekeraar(s) onder druk te zetten om per direct te investeren in preventie en zorg op de juiste plek. De raad moet in het eerste kwartaal van 2023 worden geïnformeerd over de voortgang, of als kan eerder.

We hebben in eerdere reactie op de opvolging van deze motie aangegeven dat we door middel van het programma Positief Gezond Almere en de bijbehorende IZA-aanvraag uitvoering geven aan deze motie. De toekenning van deze middelen heeft enige tijd op zich laten wachten maar de middelen zijn inmiddels toegekend aan Almere. Met deze transformatiemiddelen kunnen we domeinoverstijgende projecten in het sociaal domein en daarbuiten uitvoeren. Onder andere met als doel de eerste- en tweedelijnszorg te ontlasten. Wij zien de motie hiermee als afgedaan.

Programmabegroting 2024

23254.013 Nieuw ontwikkelingsplan Overgooi

Samenvatting:
De motie draagt het college op om in 2024 met de raad een voorstel te bespreken met daarin de hoofdlijnen en uitgangspunten voor een nieuw ontwikkelingsplan Overgooi. Dit naar aanleiding van de uitspraak in het coalitieakkoord dat we werken aan een nieuw ontwikkelingsplan voor Overgooi waarbij meer woningen worden gerealiseerd.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat Overgooi fase 2 Noord 3 en 4 wordt ontwikkeld tot een reguliere wijk inclusief de daarbij behorende voorzieningen. In het Agendavoorstel Trendbreuk Woningbouwprogrammering Almere is aangekondigd dat in 2025 een Nota van uitgangspunten wordt voorgelegd aan de raad. De motie is in uitvoering.

Programmarekening 2023

24166.001 Toon visie en benut kansen kunstmatige intelligentie

Samenvatting:
Deze aangenomen motie bij de Programmarekening 2023 roept het college op om een visie en actieplan te ontwikkelen op het gebruik van AI en deze uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 voor te leggen aan de raad.

Op 13 mei 2025 hebben wij de raad raadsbrief *097. Zienswijze gemeente Almere op gebruik kunstmatige intelligentie* verstuurd. Hierin geven wij onze zienswijze op het gebruik van kunstmatige intelligentie. Voor uitgebreide informatie over de opvolging van deze motie verwijzen wij u naar bovenstaande raadsbrief.
De motie is uitgevoerd.

Programmabegroting 2025

24124.003 Verzilver maatschappelijk goud

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om de raad meteen te informeren als er door de bezuiniging op het wijkbudget en het budget voor bewonerswensen te weinig geld overblijft voor de aanvragen. Het college moet dan met een voorstel komen om de aanvragen toch te kunnen betalen. Dit kan bijvoorbeeld met geld dat over is of een andere passende oplossing.

Wij houden het wijkbudget het hele jaar in de gaten. Als wij zien dat het budget bijna op is, of denken dat het niet genoeg zal zijn voor de rest van het jaar, informeren wij de raad. Deze motie is in uitvoering.

24234.039 Bespreek bezuinigingen door met betrokken stichtingen en instanties

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om ervoor te zorgen dat elke portefeuillehouder stichtingen, verenigingen en instanties informeert over bezuinigingen die hen raken. Deze instanties kunnen een gesprek aanvragen met de portefeuillehouder. Het resultaat hiervan wordt meegenomen in het monitoren van de bezuinigingen en gerapporteerd aan de raad.

Wij hebben in onze reactie op deze motie aangegeven graag in gesprek te gaan met partners over bezuinigingen die hen mogelijk raken. In het raadsvoorstel Eerste financiële kwartaalrapportage 2025 hebben we terugkoppeling gegeven over hoe deze motie is uitgevoerd en wat hiervan het resultaat was. De motie is daarmee uitgevoerd.

23234.043 Lange termijn agenda

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om de lange termijn agenda van 2025 op te stellen, deze agenda te delen per raadsbrief met de gemeenteraad voor 31 december 2024 en om advies te vragen aan de raad hierover uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025. Daarnaast roept deze motie op om de raad vier keer per jaar te informeren per raadsbrief over de voortgang van de lange termijn agenda. Waarbij, als het nodig is, de reden van vertragingen te geven. En voortaan voor het einde van het jaar, en idealiter bij de begrotingsbehandeling, om advies van de raad te vragen over de lange termijn agenda.

Over de uitvoering van deze motie hebben wij u met een raadsbrief genaamd '003. afhandeling motie 24234.043 (Lange termijn agenda)' d.d. 17 december 2024 geïnformeerd. Deze motie is hiermee ook afgedaan en uitgevoerd.

23234.046 Sober borrelen in een gezellig en gevuld stadhuis

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om alle netwerkbijeenkomsten voortaan op een eenvoudige manier in het stadhuis of gemeentelijke gebouwen te organiseren met eigen catering. En om zoveel mogelijk subsidiepartners te huisvesten in het stadhuis of gemeentelijk vastgoed. De kostenbesparing en huurinkomsten die dit oplevert in de volgende begroting te verwerken. En de raad over dit alles te informeren in het eerste kwartaal van 2025.

Ons beleid is om zo eenvoudig mogelijk om te gaan met netwerkborrels en catering. Het is niet wenselijk om alle netwerkbijeenkomsten in gemeentelijke gebouwen te organiseren. Wij vinden het belangrijk om zichtbaar te zijn in de stad en bij het Almeerse bedrijfsleven. Het is ook niet altijd goedkoper om dit in gemeentelijke gebouwen te doen. Bedrijven stellen vaak hun ruimte beschikbaar voor dit soort evenementen. Met een eenvoudig beleid voor netwerkborrels en catering, geven wij zoveel mogelijk invulling aan het eerste punt van deze motie.

Daarnaast vraagt u ons om zoveel mogelijk partners in het stadhuis of andere gemeentelijke gebouwen te huisvesten. Wij onderzoeken nu de toekomst van onze huisvesting. Op basis van dit onderzoek maken we een keuze uit verschillende toekomstscenario's. Het gekozen scenario laat zien hoeveel ruimte nodig is voor de ambtelijke organisatie, het bestuur en de raad. Als er ruimte overblijft, onderzoeken wij de mogelijkheden en wensen om maatschappelijke partners een plek te geven in gemeentelijke gebouwen. Deze motie is in uitvoering.

24234.053 Adopteer een plantenbak

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om te onderzoeken hoe inwoners, ondernemers en anderen plantenbakken kunnen adopteren en de resultaten van dit onderzoek te delen met de raad in een raadsbrief, uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025. Totdat er duidelijkheid is over de toekomst van de plantenbakken deze te laten staan.

Deze motie is met het in maart ingediende raadsvoorstel *25083 Afhandeling motie 24195.027 (Besteding extra parkeergelden en toeristenbelasting) en motie 24234.053 (Adopteer een plantenbak)* uitgevoerd.

Wij zullen deze motie uitvoeren. Wij onderzoeken hoe we de plantenbakken kunnen behouden, bijvoorbeeld door ze te laten adopteren. Dit doen wij in samenhang met de uitvoering van de eerder aangenomen motie 24195.027 (Besteding extra parkeergelden en toeristenbelasting) en in samenspraak met ondernemers. Wij delen de resultaten van dit onderzoek met u in het eerste kwartaal van 2025.

Status: in uitvoering.

24234.058 Behoud faciliteren elektravoorziening standplaatshouders en kleinschalige evenementen

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om de standplaatshouders en organisatoren van kleine evenementen te blijven faciliteren. Dit kan door elektravoorzieningen voor deze ondernemers te behouden. Zo kunnen we de levendigheid van onze stad behouden.
Deze motie vraagt ons om één van de bezuinigingsvoorstellen te schrappen. Het bezuinigingsvoorstel waar dit betrekking op heeft gaat over het verwijderen van elektravoorzieningen voor bijvoorbeeld standplaatshouders, zij zouden dan zelf voor deze elektravoorziening moeten zorgen en de kosten hiervoor dragen, in plaats van dat zij de gemeente een vergoeding betalen voor het gebruik van de stroom (zoals dat eerder ook het geval was).

Deze bezuiniging is teruggedraaid middels de Vierde financiële kwartaalrapportage 2024. Daarmee is de situatie gelijk met hoe het tot aan 2024 ging. Wij hebben het terugdraaien van deze bezuiniging nu gedaan ten laste van de begroting, omdat er in de motie geen dekking is aangegeven. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 zoeken wij naar structurele financiële dekking hiervoor. De motie is uitgevoerd.

24234.063 Actief uitnodigen graffitikunstenaars

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om actief graffiti-artiesten uit te nodigen. De focus ligt op plekken die gevoelig zijn voor graffiti. U roept ons op € 50.000 uit het initiatievenbudget voor enkele toonaangevende muurschilderingen te reserveren. En bij het aanbrengen van de schilderingen rekening te houden met het thema 'Almere 50 jaar'. Informeer de raad hierover met een raadsbrief halverwege 2025.

Halverwege 2025 informeren wij de raad over de aangewezen plekken die gevoelig zijn voor graffiti. Wij vragen dan ook kostenramingen aan bij graffitikunstenaars. Wij laten de raad weten wat we kunnen doen binnen het beschikbare budget. U stelt voor de schilderingen uit te voeren met geld uit het initiatievenbudget. Middels de Vierde financiële kwartaalrapportage 2024 zijn de middelen voor uitvoering van deze motie ter beschikking gesteld. De motie is in uitvoering.

24234.067 College moet de raad beter informeren over woningbouw/volkshuisvesting

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om voor het kerstreces 2024 een rapportage Bouwen & Wonen te maken over het jaar 2024. Het college hoeft niet te rapporteren over de maand december 2024. In 2025 moet het college in de eerste maand van elk kwartaal rapporteren over het vorige kwartaal. Als dit niet lukt, moet het college met een agendavoorstel uitleggen waarom en met alternatieve voorstellen komen.

Wij hechten, net als de raad, aan inzicht in woningbouw en volkshuisvesting. Dit bieden wij via de Kwartaalrapportage Bouwen en Wonen. Daarbij streven wij naar een hoge kwaliteit van informatie zodat het bruikbaar is in sturing en controle op beleid. Een frequentie van drie maanden zorgt voor vergelijkbaarheid tussen de rapportages en voor inzicht in fluctuaties. Het proces om tot de rapportage te komen, wordt zo veel mogelijk geautomatiseerd, maar een groot deel blijft mensenwerk. Daar willen wij geen concessies in doen, omdat de ambitie is om nog meer informatie aan de kwartaalrapportage toe te voegen. Gezien de noodzakelijke doorlooptijd, zal de raad ook in 2025 gemiddeld 1,5 maand na aflopen van het kwartaal worden geïnformeerd. In mei ontvangt u de volgende kwartaalrapportage en dan zal deze motie worden afgedaan. De motie is in uitvoering.

24234.069 Neem belemmeringen weg voor hospitaverhuur

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om voor het zomerreces 2025 met een voorstel naar de raad te komen. Dit voorstel moet zoveel mogelijk gemeentelijke belemmeringen in wet- en regelgeving voor hospitaverhuur wegnemen.
Hospitaverhuur betekent dat je een deel van je woning verhuurt aan iemand anders, terwijl je zelf ook in de woning blijft wonen. Je deelt voorzieningen zoals de keuken, het toilet en de badkamer met de huurder.

Zoals opgenomen in de notitie Volkshuisvesting in Almere: een trendbreuk, willen wij naast nieuwbouw inzetten op het beter benutten van de bestaande voorraad.
Woningdelen biedt kansen voor woningzoekenden, maar moet als beleidsinstrument zorgvuldig worden ingezet. Omdat wijken er niet op zijn ingericht, leidt kamergewijze verhuur door particuliere eigenaren op sommige plekken al tot leefbaarheidsvraagstukken. Daarom worden de kansen en aandachtspunten van vormen van woningdelen, waaronder hospitaverhuur, goed onderzocht. Dit is ook een actie in de werkagenda bij de prestatieafspraken, waarbij gemeente en corporaties hebben afgesproken concrete vervolgstappen te nemen. Streven is de uitkomsten en voorstellen voor uitwerking in beleid medio 2025 aan de raad voor te leggen. De motie is in uitvoering.

24234.075 Geef het buitenzwembad de naam van de initiatiefneemster Jasmijn

Samenvatting:
Deze aangenomen vraagt het college op om het toekomstige buitenzwembad de naam ‘De Jasmijn’ te geven.

Zoals eerder in de raadsbrief *016. Opvolging aangenomen moties en amendementen bij de Programmabegroting 2025* aangegeven zullen wij na de bouw van het buitenzwembad de motie uitvoeren en de naam "De Jasmijn" gebruiken. De motie is eerder al afgedaan.

24234.076 International Youth Games in Almere volgens afspraak

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om de subsidie van € 41.400 toe te kennen in 2025 en 2026. Zo kan de vierjaarlijkse cyclus van de Youth Games in Almere 2026 worden voltooid. Dit bedrag komt uit het raadsbudget. In 2025 moet het college de voortzetting van de steun heroverwegen of kijken of de Youth Games Almere op een andere manier kunnen doorgaan.

Middels de Vierde financiële kwartaalrapportage is het geld geregeld tot en met 2026 om de huidige cyclus van de Youth Games af te maken. Dit jaar starten wij een inhoudelijke evaluatie van de jeugdspelen op basis waarvan de ingeboekte bezuiniging vanaf 2027 opnieuw beoordeeld zal worden. De motie is in uitvoering.

24234.084 Almere heeft baat bij toekomstbestendige lokale media-instelling

Samenvatting:
Deze motie vraagt het college om het bedrag te gebruiken dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft vastgesteld voor lokale media. Als er geen geld is binnen het budget van de overheid, gebruik dan het geld uit het initiatievenbudget van de gemeenteraad. Blijf dit doen totdat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de kosten overneemt.

Deze aangenomen motie is middels de Vierde financiële kwartaalrapportage 2024 uitgevoerd en afgedaan.

4.2 Opvolging rekenkamer onderzoeken

In deze programmarekening geven we u voor het eerst inzicht in de opvolging van aanbevelingen uit rekenkamerrapporten

Hieronder lichten we toe welke rekenkameronderzoeken afgelopen jaar zijn gepubliceerd en wat wij met de aanbevelingen uit deze onderzoeken gedaan hebben. Dit doen we in deze Programmarekening 2024 voor het eerst. Niet alleen omdat we het belangrijk vinden om u te informeren over wat wij met aanbevelingen doen maar ook omdat dit een verplichting is vanuit de wet 'Versterking decentrale rekenkamers'. Wij kiezen ervoor dit in de programmarekening te doen. Zo wordt dit jaarlijks bijgehouden.

Deze terugkoppeling is een eerste opzet en ontwikkelen we komende jaren door

We beginnen nu met rapporteren over één onderzoek dat in de tweede helft van 2023 is uitgevoerd en in 2024 is besproken. Dit bouwen we op naar een volledig overzicht van de opvolging van rekenkameronderzoeken in de komende jaren. Bij de Programmarekening 2025 nemen we ook de onderzoeken mee gepubliceerd in 2025 en geven we een update van opvolging van onderzoeken die reeds in dit stuk staan.

Rekenkameronderzoeken tweede helft 2023

Onderzoek woonruimteverdeling Almere

Gepubliceerd: 23 november 2023

Dit onderzoek is te vinden op:
https://almere.notubiz.nl/document/13716566/1?connection_type=15&connection_id=61753

Samenvatting conclusies

De rekenkamer komt tot de conclusie dat er geen structurele onrechtmatigheden gevonden zijn in de woonruimteverdeling maar dat de wijze waarop wij dat doen ondoorzichtig is voor woningzoekenden. Dit komt onder andere door een beperkt zicht van de gemeente op de particuliere markt. Dit zal naar waarschijnlijkheid groeien omdat het aantal urgenten naar verwachting toeneemt. Voor vertrouwen is het nodig om het proces van woonruimteverdeling transparanter te maken.

Aanbevelingen rekenkamer

1. Voer verbeteringen door in het delen van cijfers en het uitleggen van gemaakte beslissingen.
2. Neem de regie in de samenwerking om te komen tot betere communicatie.
3. Geef regelmatig inzicht in het gebruik van urgentieverlening.
4. Versterk inzicht en zonodig handhaving van de woonruimteverdeling bij particuliere verhuurders.
5. Onderzoek of dit aanleiding geeft tot aanpassing en invulling van de huisvestingsverordening.
6. Rapporteer hierover aan de raad over een jaar.

Bestuurlijke reactie

Deze is per raadsbrief gedeeld op 19 december 2023 met als onderwerp Bestuurlijke reactie op Onderzoek woonruimteverdeling Almere. Daarin uiten wij onze tevredenheid over de conclusie dat er geen onrechtmatigheden zijn gevonden in de woonruimteverdeling. Daarnaast hebben we erkend dat communicatie beter kan en aangegeven, in samenwerking met corporaties, die verantwoording te verbeteren door hier aan het einde van 2024 en doorlopend over te rapporteren. Daarnaast erkenden wij ook het gebrek aan zicht op de particuliere huursector. Hier hebben wij echter weinig invloed op.

Hoe we opvolging hebben gegeven aan de aanbevelingen

We hebben de aanbevelingen 1 en 3 opgevolgd door inzicht te bieden in de verdeling van woningen onder urgenten, inclusief reden daarvan, in de kwartaalrapportage Bouwen en Wonen. Dit zullen we vanaf het vierde kwartaal 2024 elke rapportage blijven doen. We hebben de communicatie verbeterd over procedures voor het aanvragen van urgentie, bijvoorbeeld op onze gemeentelijke website. Daarmee hebben we opvolging

gegeven aan aanbeveling 2. Aan aanbeveling 4 hebben we uitvoering gegeven door contact te houden met grotere particuliere verhuurders, kleinere eigenaren en bemiddelingsbureaus. Zo vangen we signalen op. We hebben niet de capaciteit om nu volledig invulling te geven aan deze aanbeveling. Deze ligt ook niet binnen onze directe invloedsfeer. Het rekenkamerrapport is speelt een belangrijke rol in de grondige herziening van de huisvestingsverordening die in dit jaar zal volgen. Daarmee volgen we aanbeveling 5 op. We hebben ervoor gekozen om de raad integraal te rapporteren over Bouwen en Wonen via de kwartaalrapportages. Deze gebruiken we dan ook om terugkoppeling te geven over wat we hebben verbeterd, onder andere na aanleiding van dit rekenkameronderzoek. Daarmee volgen we aanbeveling 6 op.

Rekenkameronderzoeken 2024

Er zijn geen rekenkameronderzoeken gepubliceerd in 2024.

4.3 Overzicht begrotingswijzigingen

nummer	omschrijving	datum
23254	Programmabegroting 2024	9-11-2023
24005	Takendiscussie	15-12-2023
23269	Mobiliteits- en infrastructuur Programma Almere (MIPA)	7-12-2023
23288	Raadsvoorstel Instellen raadsenquete	7-12-2023
24007	Bestedingsplan POK middelen	1-2-2024
24027	4e financiële kwartaalrapportage 2023	14-3-2024
24037	Realisatie flexwoningen op het Annapark	14-3-2024
24041	Strategische aankoop Havenhoofd	14-3-2024
24119	Eerste financiële kwartaalrapportage 2024	11-7-2024
24187	Tweede financiële kwartaalrapportage 2024	18-7-2024
24234	Programmabegroting 2025	14-11-2024

4.4 Overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat

Investeringen economisch nut

bedragen x € 1.000

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
ICT: netwerkbekabeling	1.298	0	0	0	1.298
Schoolsportvelden Poort	1.200	0	0	0	1.200
Internationale Campus Annapark Alg middelen	20.024	18.489	168	0	1.367
Waterbeleefcentrum Alm-Poort over van activum 40255	1.030	63	104	0	863
Rompkrediet Vastgoed	500	0	0	0	500
De Zeeraket Monacostraat 50	133	74	23	0	36
Duinschool De Duinvlinder Slowakijehof 1	9.183	8.617	379	0	187
Vervanging dak en gevel Sporthal Buiten	911	911	0	0	0
Duurz.investeringen LED-verlichting & zonnepanelen Stadhuis	97	0	0	0	97
Duurzaamheidsinvesteringen zonnepanelen GZ Vlamingstraat	25	0	0	0	25
Duurzaamheidsinvesteringen zonnepanelen Luitstraat	25	0	0	0	25
Mobiele telefoons	621	182	157	0	281
Montessori Campus Nobelhorst - grond	2.869	0	0	0	2.869
Gymzaal Montessori Nobelhorst - grond	638	0	0	0	638
Montessori Campus Nobelhorst	24.195	9.817	14.618	0	-240
Gymzaal Montessori Nobelhorst	11.180	4.340	6.573	0	267
Camera's Stadstoezicht	141	133	41	0	-32
Zonnepanelen GZ Vrijmarkt	33	1	25	0	7
Gebouw Buitensportvrz.Voortuin extra	3.435	20	9	0	3.406
Gebouw Buitensportvrz.Voortuin extra - grond	1.200	0	0	0	1.200
Playground Hout Noord	650	440	34	0	176
Kunst in de openbare ruimte	1.874	128	0	24	1.769
Doorontwikkeling Erfgoedhuis	175	0	0	0	175
De Verbeelding Oosterwold - gebouw	777	657	127	0	-7
Bouw gymzaal Oosterwold	258	25	0	0	233
Zonnepanelen GZ Bosgouw	25	0	0	0	25
Baltimoreplein Cultuurhuis Baltimoreplein 106-108	5.030	1.290	2.516	0	1.224
Aanschaf portofoons	210	78	10	0	123
Binnenklimaat Kunstlinie	1.886	0	1	0	1.885
Beeldschermen 34"	370	173	0	0	196
Mobiele computers	2.663	1.861	195	0	608
Realisatie 3D-model Digital Twin	260	43	0	0	217
Bouw 14kl Europakwartier Heliu mweg 51 basisschool	6.096	4.815	1.410	162	33
Bouw 14kl Europakwartier Heliu mweg 51 basisschool - grond	1.015	0	821	0	194
Sprinkler installatie Stadshart	4.000	648	1.022	0	2.330
Tablets gemeenteraad	102	82	0	0	20
Pompen beregening	90	0	0	0	90
1492 Marie Curielaan – TOH 7kl	113	74	1	0	38
Powerhill en Wall Cascadepark	380	139	0	0	241
BC Vrijmark kozijnen	88	0	0	0	88
BC Parkwijk kozijnen	199	0	45	0	154
Stadhuis warmte/koudekoppeling	3.669	5	6	0	3.658
WKO installatie Stadhuis en bibliotheek	4.031	0	0	0	4.031
WKO installatie Stadhuis en bibliotheek - reserve	1.500	0	0	0	1.500

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
Stadhuis zonnepanelen	151	0	154	0	-3
Floridagarage zonnepanelen	85	8	2	0	74
Argonweg recycleperron zonnenpanelen	80	0	0	0	80
Natuurbelevingscentrum zonnepanelen	53	0	0	0	53
BSO Aprilstraat 107 zonnepanelen	19	0	0	0	19
UK Haven zonnepanelen	13	0	0	0	13
UK Do-Re-Mi zonnepanelen	16	0	0	0	16
Moskoustraat 18 zonnepanelen	16	0	24	0	-8
VvE Vlechtwerk zonnepanelen	70	0	0	0	70
VvE Vlechtwerk duurzame warmt eopwekking	343	0	0	0	343
Extravert Baltimoreplein 112-116 zonnepanelen	254	0	106	0	148
Extravert Baltimoreplein 112-116 warmtepomp	352	0	196	0	156
Extravert Baltimoreplein 112-116 warmtepomp - subsidie	93	0	0	0	93
Extravert Baltimoreplein 112-116 div. energiebespar. Maatr.	184	47	73	0	65
Verplaatsen .tankstation De Steiger incl. extra laadpalen	250	0	0	0	250
Sporthal Buiten duurzame warmteopwekking	438	0	7	0	431
9004 realisatie ZMOK school Next level - Estafettelaan 17	113	81	21	0	11
Versterken breedplaatvloeren De Nieuwe Bibliotheek	845	0	0	0	845
vervanging voertuig 412 met kenteken V-938-HG	100	0	78	0	22
Uitbreiding Natuurbelevingscentrum (NBC) De Oostvaarder	4.800	586	3.648	0	566
Vervanging stoelen en bureaus	1.550	0	300	0	1.250
Aankoop aanbouw Kleine Wereld Nederlandhof 5	136	0	0	0	136
uitbreiding begraafplaats Kruidenwijk	120	0	115	0	5
VW ID4 uitbreiding wagenpark VGB	45	0	48	0	-3
Vervangen EC ventilatoren bibliotheek Stad	550	0	0	0	550
Aanpassing entree Alnovum	300	0	0	0	300
Vervangen dak Von Draisweg 15	240	0	1	0	239
Rompkrediet 1e tranche duurzaamheid	7.700	0	0	0	7.700
VW ID3	48	0	36	0	12
VW ID3	48	0	36	0	12
VW ID3 (W&I Klantencontact)	48	0	0	0	48
Ducato	115	0	0	0	115
VW ID3 (VTH HH)	48	0	37	0	11
VW ID3 (VTH HH)	48	0	37	0	11
Skoda Kamiq (VTH)	45	0	40	0	5
Aankoop Randstad 20-04 - grond	2.500	0	2.500	0	0
Aankoop Randstad 20-04 - gebouw	7.300	0	7.366	0	-66
Meubilair Topsportcentrum 2024	90	0	91	0	-1
Nieuwbouw Meergronden	35.977	0	24	0	35.953
Nieuwbouw Meergronden - grond	2.302	0	0	0	2.302
Aankoop Havenhoofd 7 Almere Haven	1.750	0	1.751	0	-1
TOH Nobelhorst	505	0	0	0	505
TOH Nobelhorst - verplaatsing 14 kl	1.080	0	0	0	1.080
TOH Nobelhorst - 2x verplaatsing	1.350	0	0	0	1.350
4e bs Nobelhorst	9.638	0	0	0	9.638
4e bs Nobelhorst - grond	1.151	0	0	0	1.151
2e gymlokaal Oosterwold, Vrijeschool	3.792	0	9	0	3.783
2e gymlokaal Oosterwold, Vrijeschool - grond	326	0	0	0	326

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
2e bs Oosterwold, Vrijeschool	10.127	0	19	0	10.108
2e bs Oosterwold, Vrijeschool - grond	894	0	0	0	894
3e bs Oosterwold, ASG	10.127	0	40	0	10.087
3e bs Oosterwold, ASG - grond	988	0	0	0	988
3e gymlokaal Oosterwold, ASG	0	0	0	0	0
3e gymlokaal Oosterwold, ASG - grond	0	0	0	0	0
IHP Molenbuurt TOH	225	0	0	0	225
IHP Stedenwijk › BBS Zuid	9.211	0	0	0	9.211
IHP Stedenwijk › BBS Zuid - grond	571	0	0	0	571
IHP Baken Stad College	31.575	0	0	0	31.575
IHP Baken Stad College - grond	1.122	0	0	0	1.122
Fiat e-Scudo L2	50	0	0	0	50
FVA 2e tr kustzone leisure	1.325	0	0	0	1.325
Vervangen plotter Repro	65	0	0	0	65
5e bs Nobelhorst	9.585	0	0	0	9.585
5e bs Nobelhorst - grond	1.151	0	0	0	1.151
IHP Stedenwijk › BBS Zuid - kinderopvang	1.382	0	0	0	1.382
IHP Stedenwijk › BBS Zuid - kinderopvang - grond	142	0	0	0	142
IHP Stedenwijk › BBS Zuid - wissellocatie	100	0	0	0	100
Uitbreiding Sluishuis	100	0	83	0	17
mobiele camera's THOR	180	0	178	0	2
AV apparatuur raadsgriffie	1.019	0	0	0	1.019
Meubilair Topsportcentrum 2025	90	0	0	0	90
FZ Verv camera toezichtsysteem	250	0	0	0	250
FZ Zone en toegangsbeveiliging	150	0	0	0	150
FZ Toegangspassensysteem	100	0	0	0	100
FZ Thuis werkplekinr. ARBO	50	0	0	0	50
FZ Afvalbakken ambtenarenhuisv	50	0	0	0	50
FZ AV Middelen	150	0	0	0	150
FZ Werkplekinr. - reg. en onh.	60	0	0	0	60
FZ Planten - aanschaf	100	0	0	0	100
IHP Stedenwijk › BBS Noord	11.742	0	0	0	11.742
Vml gezondheidscentrum De Driehoek - grond	243	0	242	0	1
Vml gezondheidscentrum De Driehoek	2.655	0	1.255	0	1.400
Multi ontmoetingsplek Poort - grond	215	0	0	0	215
Multi ontmoetingsplek Poort	3.520	0	0	0	3.520
Vervanging VF397S - FIAT eDoblo	36	0	0	0	36
IHP Stedenwijk › BBS Noord - grond	816	0	0	0	816
AMKU - inbouw Baltimoreplein 116 3e verdieping	135	26	13	0	96
Sportpark Buitenhout	302	0	0	0	302
Zonnepanelen Schaapskooi	13	8	0	0	5
Zonnepan. GZ Aprilstraat	77	4	0	0	73
Zonnepan. GZ Kornetstraat	77	4	0	0	73
Zonnepan. GZ Danslaan	77	4	0	0	73
Zonnepan. GZ Regenboogweg	77	4	0	0	73
Havas-zonnepanelen	19	1	0	0	18
Renovatie sportvelden	505	0	0	0	505
hekwerken sportparken	196	0	0	0	196

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
Kunstgrasvelden	2.197	0	2.207	0	-10
S1597D2-SO 3 kurk infillvelden	1.454	1.368	80	0	6
Renovatie 2 kunstgrasveldn FBK	1.011	1.011	0	0	0
Non imfill kunstgrasv 2 AS'80	380	363	0	0	17
De Marken kunstgrasveld 2	351	349	0	0	2
Buitenboys kunstgrasveld 5	371	349	19	0	3
Opvang Oekraïners Wisselweg aanschaf noodgebouwen	2.658	495	1.590	318	890
Opvang Oekraïners Elementendrf aanschaf noodgebouwen	675	64	8	2	605
Opvang Oekraïners PJ Oudweg 1 verbouwing Alnovum	81	0	63	63	81
Opvang Oekraïners El Grecostr. verbouwing huurapp. Ymere	19	0	0	0	19
Vervanging kunstgrasvelden	0	0	0	0	0
VV FBK veld 9 en 10	70	70	1	0	-1
Aankoop krediet FSA (Fonds Strategische Aankopen)	25.417	0	0	0	25.417
Kolkgriend 50 GC Oost	989	0	989	0	0
Bouw gymzaal Europakwartier Oost - grond	163	0	0	0	163
Bouw 16kl Europakwartier Oost basisschool	7.742	9	0	0	7.733
Bouw 16kl Europakwartier Oost basisschool - grond	988	0	0	0	988
Bouw gymzaal Europakwartier Oost	1.896	0	0	0	1.896
Buitenzwembad - installaties	2.800	0	0	0	2.800
Buitenzwembad - omgeving	700	0	0	0	700
Buitenzwembad - terrein	400	0	0	0	400
Buitenzwembad - grond	400	0	0	0	400
Buitenzwembad - gebouw	3.300	0	0	0	3.300
Buitenzwembad - overig	4.600	0	0	0	4.600
Buitenzwembad - vaste inrichting	800	0	0	0	800
Vervanging auto SV-468-H	105	99	1	0	5
Vervanging auto SV-467-H	105	99	1	0	5
Ford Ranger 2.0 EcoBlue - VRZ-15-D - 472 Piket auto	12	12	3	0	-3
Ford Ranger 2.0 EcoBlue - VRZ-14-D - 471 Piket auto	12	12	3	0	-3
INV- Auto weginspectie STR	50	51	3	0	-3
Investeringen grondexploitatie	0	0	0	0	0
huurgronden 2024	0	0	520	0	0
correcties	0	0	0	0	0
4036D Doorberek BTW-schade sportbesl	0	0	778	778	0
4300D Doorberek algemene kosten	0	0	-20	-20	0
	362.665	**58.227**	**53.059**	**1.326**	**253.225**

Investeringen economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven

bedragen x € 1.000

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
Vervanging prullenbakken 1e fa se 2021	354	129	63	0	162
VV Vacuümsysteem Almeerderzand	410	0	2	2	410
INV-RIO Aanbrengen extra persleiding 219_0	21	0	0	0	21
Riolering theehuisje parkwijk afstroomproblematiek	979	0	32	32	979
RIO VV Gemaal Ouverture 228_0	1.190	0	88	88	1.190
Straat Apparatuur A Stad	320	0	0	0	320
Straat Apparatuur A Buiten	240	0	0	0	240

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
Techn.levenduurverlenging meld kamer 2021	122	0	89	0	33
Vervanging voertuig 140 12-BP-SK	50	0	0	0	50
VV lijngoten Chinees graniet	153	0	44	85	194
VV lijngoten Station Almere Poort	50	0	41	0	9
INV-RIO vervangen riool Olstgracht	500	0	60	60	500
Duurz.inv. Sluisgarage	100	0	77	0	23
RIO VV Gemaal 254-0	100	0	1	1	100
RIO VV Gemaal 228-1 Muziekwijk	122	0	0	0	122
RIO VV Gemaal 253-0	124	0	0	0	124
VV vuilwaterriool De Hoven	8.383	0	218	218	8.383
VV vuilwaterriool De Marken en De Steiger	18.529	0	4	4	18.529
VV riool Wisselweg	0	0	0	0	0
RIO VV Gemaal 224-1 Kabelstraat	22	0	2	2	22
OID 2023	4	4	0	0	0
VV tankinstallatie De Steiger*	200	0	629	0	-429
Bedrijfsgebouw De Steiger De Steiger 221 herinrichting diverse ruimtes	80	0	7	0	73
VV containers recycling perron	100	0	79	0	21
INV-RIO vervangen riool Vlotbrugweg 3Z1 de Vaart	1.565	0	1.316	1.316	1.565
Uitbr. zonnepanelen de Steiger	53	0	52	0	1
Hospitaalgarage - blok 5.2	43.500	0	606	0	42.894
Personenauto VW ID3	45	2	-2	0	45
Camerasystemen op perrons	95	61	17	0	16
op- en overslaglocatie De Vaart 4 - grond	6.000	0	0	0	6.000
op- en overslaglocatie De Vaart 4 - gebouw	3.609	25	3	0	3.581
op- en overslaglocatie De Vaart 4 - gww	5.341	0	0	0	5.341
INV-RIO VV de Realiteit	143	0	1	1	143
INV-Tijdelijke maatregelen opvang afvalwater Oosterwold	11.600	1.732	1.266	0	8.603
INV-tijdelijke decentrale zuivering Oosterwold - EFRO	2.200	1.834	282	872	955
Hoofdriool OW Fase 1A & 1B	9.100	511	4.946	708	4.351
INV-RIO renovatie rioolgemaal 224-5 Radioweg 33	68	0	0	0	68
INV-RIO verb.waterafvoer waterpasserende verharding A'Poort	454	0	255	255	454
INV-Kavelwegriool Oosterwold 1A	16.900	1.010	457	0	15.433
INV-Kavelwegriool Oosterwold 1 B	0	3	-3	0	0
INV-RIO Klimaatmaatregelen Muziekwijk Zuid	265	0	1	1	265
INV-RIO VV gemaal 115-10 Achillesstraat	62	0	5	5	62
INV-RIO VV gemaal 266-1 Striptekenaar	184	0	1	1	184
Vervangen PRIS	310	0	0	0	310
Vervanging voertuignr 72 (65-BGZ-7)	450	0	0	0	450
Vervanging voertuignr 73 (66-BJF-8)	390	0	0	0	390
Vervanging voertuignr 74 (09-BJV-4)	350	0	0	0	350
Vervanging voertuignr 75 (42-BJV-6)	350	0	0	0	350
Vervanging voertuignr 76 (06-BKG-8)	400	0	0	0	400
Vervanging voertuignr 77 (77-BKH-4)	400	0	0	0	400
Vervanging voertuignr 78 (49-BKG-5)	250	0	0	0	250
Vervanging voertuignr 221 (67-BJF-8)	450	0	0	0	450
Vervanging voertuignr 80 (97-BLD-9)	400	0	0	0	400
VW ID3	48	0	37	0	11

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
VW ID3	48	0	37	0	11
Ducato Zijlader (SSCH)	110	0	0	0	110
Oplaadstation OAT	50	0	18	0	32
Oplaadstation Steiger	100	0	0	0	100
VW ID3 (GL)	48	0	0	0	48
Kraan-Knijper (GL)	430	0	0	0	430
Ondergrondse containers 2025	4.003	0	36	0	3.967
Aanbrengen vloeistofdichte asfaltcontstructie Buiten	91	0	0	0	91
vernieuwen slagbomen, hekwerk/omheining, staatwerk (bordes h	535	0	28	0	507
aanpassen in/uitrit (ophogen, naar 2 rijbanen en stoep uitri	198	0	0	0	198
Vuilkleppen (verbinding tussenperron en container	51	0	0	0	51
geluidisolerende en ongediertemaatregel (piekbelasting naar	185	0	0	0	185
uitbouw beheerdersgebouw	50	0	0	0	50
Aanpassing hijsblokken kraan-trechter	126	0	130	0	-4
INV-RIO Afwatering Homeruspark	118	0	18	18	118
Uitbreiding leidingnetwerk OAT Highnote	75	0	0	0	75
INV-RIO Vervangen aandachtstrengen HWA DWA Stedelijk	0	0	4	4	0
INV-RIO Vervangen riool Grote Markt en Stadhuisplein	25	0	0	0	25
Minicontainers 2024	500	0	540	0	-40
Minicontainers 2025	250	0	0	0	250
Ondergrondse containers	5.073	0	2.737	0	2.336
Bovengrondse containers	1.000	0	241	0	759
Bovengrondse containers 2025	250	0	0	0	250
Iveco Daily 35C16 (V-296-NS)	26	0	23	0	3
Scania P370 -Kraan- vervanging wagen 81	390	0	0	0	390
Aanhanger container vervanging 716	48	0	0	0	48
Aanhanger container uitbreiding	48	0	0	0	48
Containers recycle perrons (vervanging)	100	0	0	0	100
Veegmachine recycle perron (nieuw)	100	0	0	0	100
Uitbreiding leidingnetwerk OAT Windesheim	150	0	0	0	150
Uitbreiding leidingnetwerk OAT Randstad	200	0	0	0	200
Uitbreiding leidingnetwerk OAT Wisselweg	150	0	0	0	150
Pand circulair ambachtscentrum	50	0	0	0	50
Pand de steiger 110 circulair ambachtscentrum - FVA	700	0	86	0	614
Pand circulair ambachtscentrum - grond	150	0	0	0	150
INV-RIO Klimaatmaatregelen Hoven	330	0	0	0	330
RIO - VV gemaal 241_4 Groene Kadeweg de Vaart	58	0	0	0	58
gemaal 223_2 Kruidenwijk	139	0	0	0	139
RIO - VV gemaal 225_2 Klein Brandt Sportpark Muziekwijk	114	0	0	0	114
RIO - VV persleidingen Overgooi	219	0	0	0	219
Vlotbrugweg 92529812	788	0	0	0	788
INV-RIO Afstroming Voorstraat 566	1.989	0	0	0	1.989
Afstroom problematiek riolering Waterwijk 2C89	486	0	198	198	486
RIO - AFW Verb.afwatering dreven 2024	79	0	82	82	79
INV-RIO Vervangen drainage dreven, busbanen en speellocaties	172	0	137	137	172
RIO - AFW Verb.afwatering speelplek 2024	94	0	63	63	94

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2024	restant krediet
RIO - AFW Afwatering verbeteren dreven busbanen 2025	259	0	0	0	259
RIO - AFW Afwatering verbeteren volkstuin Wittewerf	41	0	0	0	41
RIO - AFW Afwatering verbeteren volkstuin Andreatuinen	194	0	0	0	194
RIO - AFW Afwatering verbeteren speellocaties 2025	185	0	0	0	185
RIO - AFW Afwatering verbeteren onderdoorgangen 2025	222	0	0	0	222
RIO - AFW verb. volkstuin Annatuinen	0	0	145	145	0
Vervangen auto 068 (Kraan OID)	360	344	5	0	11
	158.292	**5.654**	**15.204**	**4.298**	**141.732**

Investeringen maatschappelijk nut

bedragen x € 1.000

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2023	restant krediet
INV Markt- en evenementenkasten die niet veilig en goed funct.	450	0	0	0	450
INV Omvormen OVL naar LED over van activum 35071	5.534	0	920	0	4.614
Aanpassen fietswegbewijzering MIPA1.23	830	18	32	13	793
SPL-GO Marken	260	0	0	0	260
SPL-GO Hoven	610	0	0	0	610
SPL-GO oostvaardersbuurt 1	300	0	10	0	290
SPL-GO Tussen de Vaarten 8	310	0	0	0	310
SPL-GO Kruidenwijk 3	365	0	0	0	365
SPL-GO Stedenwijk 4	260	0	0	0	260
SPL-GO Asfalt sportplekken	350	0	0	0	350
SPL-GO Bouwmeesterbuurt 2	265	0	0	0	265
SPL projecten derden	0	0	76	76	0
SPL Sub gezonde buurt Molenbuurt	0	0	1	1	0
INV GO Centrum Almere Haven	1.381	1.330	43	0	8
INV VV Verlicht.Centrum Haven	600	569	49	0	-19
INV VV VRI &LED progr.2021 nieuw activum 1201361	4.005	0	1.437	237	2.805
INV VV DRIS bushaltes	1.650	1.137	0	0	513
MIPA 4.6 en 4.7 Evenaar - maatregelen	1.750	719	-181	-53	1.159
FVA PL 4 Kustz aanleg Meerstrand	1.700	0	0	0	1.700
Asfalt Vlotbrugwg voetpd & PP	1.571	71	1.441	0	59
INV VV beplantingsvakken	4.353	703	421	0	3.229
INV VV bomen uit inspecties	543	589	0	0	-46
INV VV bomen entonderstamproblematiek - vanaf 2024	943	0	228	0	715
INV Veiligheidsmaatregelen Civiele Kunstwerken Almere - vanaf 2024	3.840	487	1.572	0	1.781
INV Vervanging lichtmasten	530	44	29	0	457
Aanlegsteiger	200	0	18	0	182
MIPA 1.33 verbeteren sociaal veilige fietsroutes	300	0	82	41	259
FVA PL6 EV groeninrichting e n faunapassages	695	14	53	0	628
FVA PL 1 LRWW Sport en bewegen	2.351	175	1.710	225	691
VRI - PRIS - Vervangen PRIS (informatie dreven Centrum)	300	108	21	0	172
KW VV 2505 Golda Meirbrug Staatsliedenwijk	638	0	0	0	638
KW VV 2508 Schipbeekbrug Randstad	496	0	0	0	496
KW VV 2010 Pijnackerbrug Stedenwijk	502	0	41	0	461

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2023	restant krediet
FVA PL6 Excellente Groene&Gezode Leefomg.(EGGL) Leemwierde	1.041	0	27	0	1.014
FVA PL6 EV Wildsignalering Steigerdreef	339	5	239	0	95
INV kleine speeltoestellen	120	0	5	0	115
GRN-Vervangen bomen met slechte conditie/toekomstverwachting	3.328	0	88	0	3.240
INV-VV bomen inspecties 2024	4.250	0	603	0	3.646
KW - VV 2503 Rooseveltbrug Staatsliedenwijk	50	0	0	0	50
KW - VV 2048 Zwembadbrug Muziekwijk	299	0	0	0	299
MIPA 1.34 Opwaarderen fietsroute Muzenpark	414	0	1	0	413
MIPA 1.37 Opwaarderen fietsroute Pirellipad	490	0	503	165	152
INV-VV Andre Franquinbrug eilandenbuurt	522	0	20	0	502
FVA PL6 Excellente Groene&Gezode Leefomg.(EGGL) Algerapad	1.595	0	14	0	1.581
Infrastructurele maatregelen Almere Centrum	51.449	0	0	0	51.449
Vergroening Almere Centrum	8.227	0	0	0	8.227
Busstation	700	0	166	108	642
Busstation Oudplein	50	0	0	0	50
Stadswetering Park	150	0	91	59	118
INV OVL - VV Voedingskasten Stedelijk	280	0	0	0	280
GRN - Vervangingsstrategie en uitvoeringsplan sierkersen	1.079	0	0	0	1.079
KW - VV 2785 Hockeybrug	313	0	0	0	313
INF - VV Rietmeent en Schapenmeent	1.215	0	0	0	1.215
INF - Vloer Bottelaarspassage Almere Centrum	237	0	0	0	237
GOW - Staatsliedenwijk Zuid	4.450	0	0	0	4.450
GOW - Muziekwijk Noord	12.100	0	0	0	12.100
GOW - Groot onderhoud Danswijk	8.100	0	0	0	8.100
INF - Ophogen bestrating Java Legioenstraat	800	0	0	0	800
MIPA 1.35 Opwaarderen Oeverprommenade+Fontanapad	520	0	0	0	520
MIPA Opwaarderen Pedersenpad (MPBA 2025)	1.005	0	0	0	1.005
MIPA 4.11 Rotonde Vrijheidsdreef-Rembrandtweg	619	0	0	0	619
MIPA 4.12 Rotonde Polderdreef-Boekenweg	410	0	0	0	410
Spoordreef Noord	150	0	0	0	150
INV-VV Victoria Regiastraat	269	0	0	0	269
FVA Rondje Weerwater	23.489	22.938	30	0	521
Floriade Terreininr./org.kost zie ook activum 40452	1.143	3	8	0	1.132
FVA4: Kustz. Almere Poort/Duin	6.776	3.943	21	0	2.811
FVA-project Almere Centrum	6.412	3.239	41	0	3.132
INV- Regenboogbuurt - Pi001	12.907	11.853	985	58	128
INV-De Marken - 903/332	17.503	300	6	0	17.197
INV-Muziekwijk-Zuid - Pi009	17.552	5.595	5.193	73	6.838
INV-De Hoven - Pi004 902/327	1.460	92	41	0	1.326
INV-VV&VRW.Bomen-Essen-973	1.365	0	482	52	935
FVA 1.1 Station en omgeving in	7.675	7.639	216	104	-76
Overkapping busstation 't Oor	3.275	1.871	196	242	1.449
Realis. spoorbaan brug NS parkwijk&NS Buiten MIPA 1.28+1.29	15.232	2.172	8.745	5.921	10.236
SBA INV binnen plangebied 1 Oosterwold	22.850	0	0	0	22.850
SPL-GO Ebenezer Howardpark	150	10	-6	0	146
SPL-GO Landgoederenbuurt 1	4	0	0	0	4

naam	krediet	realisatie t/m 2023	uitgaven 2024	bijdrage derden 2023	restant krediet
SPL-GO De Wierden 1	192	201	-29	0	20
SPL-GO Muziekwijk Zuid	302	90	50	0	162
SPL-GO Muziekwijk 1	167	160	0	0	7
SPL-GO Regenboogbuurt	71	56	26	0	-10
SPL-GO Muziekwijk-8	155	15	120	0	20
SPL-GO Parkwijk-2	315	15	255	25	70
SPL-GO Filmwijk-2	165	15	120	0	30
SPL-GO Staatsliedenwijk-1	140	10	104	0	26
SPL-GO Verzetswijk-1	170	10	160	0	0
SPL-GO Waterwijk-1	110	10	80	0	20
SPL-GO valdempende ondergrond	300	0	49	0	251
SPL-GO Oostvaarderspark en Koopvaardijpark	320	0	20	0	300
SPL-GO Molenbuurt 1+2	470	0	10	0	460
SPL-GO Vogelhorst 2	70	0	10	0	60
SPL-GO Tussen de Vaarten -3	210	0	10	0	200
SPL-GO Tussen de Vaarten -5	210	0	10	0	200
SPL-GO Danswijk 2	270	0	10	0	260
	283.884	**66.208**	**26.723**	**7.348**	**198.301**

4.5 Lijst met afkortingen

ACM	Almere City Marketing
AD	Associate degree
AKT	Almere Kenniscentrum Talent
ALTO	Almeerse Introductie
APV	Algemene plaatselijke verordening
ARBO	Arbeidsomstandigheden
ASG	Almeerse Scholen Groep
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
B&W	Burgemeester & Wethouders
bbp	bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstand zelfstandigen
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIS	(Culturele) basisinfrastructuur
BIZ	Bedrijven-investeringszones
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
boa's	bijzondere opsporingsambtenaren
BRP	Basisregistratie persoonsgegevens
btw	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
BV	Besloten vennootschap
BVO	bruto vloeroppervlakte
BZK	Ministerie van Binnenlandse zaken
CAA	Circulair Ambachtscentrum Almere
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
CLM	Contract- en leveranciersmanagement
CO2	Koolstofdioxide
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
CV	Commanditaire vennootschap
DMI	Dutch Mobility Innovations
DNA	Desoxyribonucleïnezuur
DO	Definitief Ontwerp
DRO	Digitale regie op gebruik van de openbare ruimte
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ERD	Eigenrisicodragerschap
ESF	Europees Sociaal Fonds
etc.	et cetera
EU	Europese Unie
FC	Football Club
FIDO	Financiering decentrale overheden
fte	voltijd formatie eenheden
FVA	Fonds Verstedelijking Almere
G40	Netwerk van gemeenten met meer dan 100.000 inwoners
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GBA	Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens
gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke (Gemeenschappelijke, Gewestelijke); Gezondheidsdienst Dienst voor Openbare (overheids) gezondheidszorg van één of meerdere samenwerkende gemeenten
GGU	Gezamelijke Gemeentelijke Uitvoering
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg

GR	Gemeenschappelijke regeling
grexen	grondexploitaties
GREX	Grondexploitatie
HAR	Hotel- en accommodatieregeling
hbo	Hoger beroepsopleiding
HR	Human resource
HRM	Human resource management
HVC	Huisvuilcentrale
HVV	Huisvestingsverordening
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
IbbA	Ik bouw betaalbaar in Almere
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IIT	Individuele inkomenstoeslag
IKC	Integraal Kind Centrum
IT	Informatietechnologie
IZA	Integraal Zorgakkoord
Jggz	jeugd geestelijke gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KCC	Klantcontactcentrum
KOT	Kinderopvangtoeslag
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LHBTIQ+	lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer en andere (non-binbaire) seksuele en genderidentiteiten
LLO	Leven lang ontwikkelen
MAP	Module Arbeid en Participatie
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MIPA	Meerjaren infrastructuurprogramma Almere
BO-MIRT	Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte & Transport
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MKBDoorgaan	Midden- en kleinbedrijf Doorgaan
MO-platform	Maatschappelijke ondersteuningsplatform
MPBA	Meerjarenperspectief Beheerexploitaties Almere
MPGA	Meerjaren Perspectief Gebiedsontwikkelingen Almere
MPVA	Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MT	Management team
MVA	Materiële Vaste Activa
NEN	Nederlandse norm
NIBDOV	Niet in de balans opgenomen verplichtingen
NK	Nederlands Kampioenschap
NOGW	Nota Omslag Grote Werken
NS	Nederlandse Spoorwegen
NTC	Nationaal Trainingscentrum
NV	Naamloze Vennootschap
NVM	Nederlandse Vereniging van Makelaars
NWE	North-West Europe
o.a.	onder andere
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAT	Ondergronds Afvaltransportsysteem
OBS	Openbare basisschool
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OMALA	Ontwikkelingsmaatschappij Airport Lelystad Almere
OV	Openbaar Vervoer
Ozb	Onroerendezaakbelasting
P*Q	prijs maal quantiteit
P&C	Planning & Control
PGA	Positief Gezond Almere
PGB	Persoonsgebonden budget
pmd	Plastic verpakkingen, blik/metaal en drankenkartons
pMIEK	Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
POH	PraktijkOndersteuner Huisartsenzorg
Pok	Planontwikkelingskosten
POK	Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PRICE	Praktijk- en Innovatiecentrum
RET	Regionaal Expert Team
RG	Raadsgriffie
RIB	reserve incidenteel beleid
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROC	Regionaal opleidingencentrum
RSV	Ruimtelijke strategische verkenning
RV	Raadsvoorstel
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RVS	Regionale Veiligheidsstrategie
RWF	Regionaal Werkbedrijf Flevoland
RWS	Rijkswaterstaat
SAMP	Strategisch AssetManagementPlan
SiSa	Single information, Single audit
SPUK	Specifieke Uitkering
SRE	Structureel reëel begrotingsresultaat
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWPA	Stedelijk woningbouwprogramma
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TAS	Team AnderS
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VMCA	Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
vof	vennootschap onder firma
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland
VRI	Verkeersregelinstallatie
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VTU	Voorbereiding, toezicht en handhaving
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAJONG	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
Wkb	Wet Kwaliteitsborging
WLZ	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wsw	Wet sociale werkvoorziening

ZE	Zero emissie
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland
ZVHF	Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland

Jaarrekening

5 Balans en toelichting

5.1 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de waarderingsgrondslagen opgenomen voor het opstellen van de Programmarekening 2024.

Balanscategorieën die niet van toepassing zijn bij de gemeente Almere, worden omwille van de leesbaarheid niet weergegeven en toegelicht.

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor een nadere uitwerking van de BBV-regels heeft de gemeenteraad de volgende kadernota's vastgesteld:

document	vaststellingsdatum
kadernota Vaste activa beleid	15-12-2016
kadernota Reserves en buffers	13-04-2023
kadernota Integraal risicomanagement en Weerstandsvermogen	15-12-2016

Ook wordt voldaan aan de verplichtingen van de ministeriële regeling Single Information Single Audit (SiSa). Op basis van deze regeling legt de gemeente via een bijlage bij de jaarrekening verantwoording af over de besteding van een groot aantal specifieke uitkeringen. Deze bijlage maakt deel uit van de jaarrekening en valt daarom ook onder de strekking van de controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Primitieve begroting

De primitieve begroting is de begroting zoals die is vastgesteld door de gemeenteraad voorafgaand aan het begrotingsjaar. Dit is niet hetzelfde als het boekwerk waarover de gemeenteraad heeft besloten. In de primitieve begroting zijn ook nog verwerkt:

- de begrotingswijzigingen waarover de gemeenteraad separaat heeft besloten, tussen het moment van het opstellen van de begroting en 1 januari van het begrotingsjaar;
- de amendementen en moties die de raad heeft aangenomen bij de besluitvorming over de begroting.

CAK eigen bijdragen

Op basis van de overzichten van het Centraal administratiekantoor (CAK) kan de gemeente Almere de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen aan de hand van de eigen Wmo-administratie. Een probleempunt hierbij is dat op deze overzichten van het CAK inkomensgegevens ontbreken. Hierdoor zijn deze overzichten niet geschikt om de juistheid van de eigen bijdragen op persoonsniveau, en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel, te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat de gemeente Almere geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan verkrijgen, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente Almere is verplicht, op grond van de kadernota rechtmatigheid, deze onzekerheid te noemen in de jaarstukken, ook al ligt de oorzaak niet bij ons. Dit geldt overigens voor alle gemeenten.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente belastingplichtig geworden voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Dit geldt alleen voor ondernemingsactiviteiten ('door de ondernemerspoort gaan'), zoals de verkoop van grond. Afspraken hierover hebben we vastgelegd in vaststellingsovereenkomsten met de belastingdienst. Hierin staat onder andere hoe wij de fiscale winst bepalen. Daarbij houden we ook rekening met beschikbare fiscaal

compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren, vrijgestelde winstbestanddelen en bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Inmiddels is overeenstemming bereikt met de belastingdienst over het grondbedrijf. Op andere onderdelen zijn wij nog in gesprek met de belastingdienst, zoals de brandstofconcessies en reclame-inkomsten. Voorzichtigheidshalve hebben wij deze inkomsten wel alvast meegenomen in onze belastingaangiften. Onze compensabele verliezen zijn inmiddels volledig verrekend, waardoor wij sinds 2020 effectief vennootschapsbelasting betalen. We zijn nog met de belastingdienst in overleg over de eventuele verrekening van de fiscale verliezen van de Floriade B.V.

Rechtmatigheidsverantwoording

Grondslag voor de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening op basis van de verordening financiële sturing, verantwoording en controle Almere 2023. Deze verordening is ook van kracht voor boekjaar 2024. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024. De commissie BBV geeft via deze Kadernota haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden. In de Kadernota Rechtmatigheid 2024 is aangegeven dat de rechtmatigheidsverantwoording betrekking heeft op het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.
In het Normenkader voor de rechtmatigheidscontrole gemeente Almere 2024 is de inventarisatie opgenomen van de relevante wet- en regelgeving voor de jaarlijks rechtmatigheidscontrole door het College ten behoeve van het voorwaardencriterium. Bij deze interne rechtmatigheidscontrole wordt vastgesteld of de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, voor zover het handelingen betreft waaruit financiële gevolgen voortkomen die in de jaarrekening dienen te worden verantwoord. Op 9 januari 2025 heeft de Raad het Normenkader voor de rechtmatigheidscontrole gemeente Almere 2024 vastgesteld, op basis waarvan de interne rechtmatigheidscontrole is uitgevoerd ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024. Met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid zijn regels opgenomen in de Verordening financiële sturing, verantwoording en controle Almere 2023.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers in deze jaarrekening zijn niet gewijzigd ten opzichte van de definitieve jaarrekening 2023.

Stelsel- en schattingswijzigingen

We hebben een schattingswijziging doorgevoerd bij de voorziening voor oninbare belastingdebiteuren. Dit gaat om belastingaanslagen die al langere tijd openstaan en waarvan het onzeker is of deze nog wel worden betaald. Voor de bepaling van de hoogte van deze voorziening kijken we hoe lang de vordering openstaat. In het verleden hebben wij per heffingsjaar een vast percentage gebruikt om de voorziening te berekenen. Dit jaar hebben we een analyse gemaakt van het werkelijke betaalgedrag van inwoners en ondernemers met betrekking tot lang openstaande aanslagen (tot 6 jaar oud). De nieuwe berekening laat zien dat de inbaarheidspercentages lager liggen dan waar we voorheen mee rekenden. We hebben de berekening voor de voorziening daarom aangepast, wat heeft geleid tot een verhoging van de voorziening.

Er zijn geen overige stelsel- en schattingswijzigingen ten opzichte van het voorgaande jaar.

Resultaatbepaling

Onder baten en lasten worden verstaan de opbrengsten en kosten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Bij goederen is dit het jaar van levering en bij diensten het jaar waarin de diensten zijn verricht.

De algemene uitkering wordt opgenomen volgens de in het boekjaar laatst gepubliceerde accresmededeling van de Rijksoverheid (decembercirculaire).

Winstneming grondexploitatie

Verliesvoorziening grondexploitatie

Winstneming moet sinds 2017 volgens het BBV plaatsvinden naar rato van de realisatie van kosten en opbrengsten, verminderd met project specifieke risico's. Vóór die wijziging hanteerden wij een voorzichtiger uitgangspunt, waarbij winst pas werd genomen als 50% van de opbrengsten daadwerkelijk gerealiseerd was. Hiermee werd voorkomen dat winst weer teruggenomen moest worden als de opbrengsten later toch tegenvielen. Omdat dit op basis van het BBV niet meer toegestaan is, houden wij deze winst beschikbaar in de reserve van het grondbedrijf en wordt deze pas afgedragen aan de algemene dienst nadat 50% van de opbrengsten van de desbetreffende grondexploitatie gerealiseerd is.
Verliezen verwerken we zodra deze bekend zijn. Van een verlies bij de bouwgronden in exploitatie is sprake als de totaal verwachte kosten van een grondexploitatie hoger zijn dan de totaal verwachte opbrengsten. Dit betekent dat de nominale waarde vermeerderd met rente en prijsontwikkelingen (eindwaarde) van de te verwachten opbrengsten verminderd met de te verwachten kosten, plus de boekwaarde van een complex op balansdatum negatief is. Indien de eindwaarde van een grondexploitatie negatief is wordt er direct een verliesvoorziening getroffen voor het verwachte verlies op eindwaarde.

Activa

De activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen ook een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend worden opgenomen. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Immateriële vaste activa

Met uitzondering van de bijdrage aan activa in eigendom van derden worden de immateriële vaste activa niet geactiveerd, tenzij hiertoe een expliciet raadsbesluit is genomen. Dit laatste is het geval voor de voorbereidingskosten van grondexploitaties.
Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de bijdrage, verminderd met afschrijvingen (gelijk aan de levensduur bij de derde partij). Waardering van de overige immateriële vaste activa vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Materiële vaste activa met een economisch nut moeten worden geactiveerd. Op basis van onze kadernota vaste activa geldt dat niet voor kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde en geïsoleerde incidentele investeringen met een waarde kleiner dan € 50.000. Deze grenswaarde is niet van toepassing op activa, waarvoor een wettelijke registratie geldt, zoals bij het kadaster en voor kentekens.
De waardering vindt plaats tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Uitzondering hierop zijn de gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (overeenkomstig het BBV). Deze erfpachtcontracten zijn eeuwigdurend, voortdurend of tijdelijk. De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De uitgifteprijs komt tot stand door middel van een residuele berekening. De hoogte van de waardering is daarmee afhankelijk van de functie van het gebruik en de bijbehorende stichtingskosten. De hoogte van de canon is gebaseerd op het canonpercentage uit de Nota Grondprijsbeleid, zoals door de Raad is vastgesteld.

Indien sprake is van een duurzame waardevermindering op grond van het BBV wordt deze toegepast via een voorziening waardecorrectie, ongeacht het resultaat in het desbetreffende boekjaar. Om vast te stellen of er sprake is van een duurzame waardevermindering wordt gebruik gemaakt van een taxatie van een onafhankelijke taxateur. Voor panden met een zuiver commerciële vastgoedexploitatie wordt hierbij de huidige marktwaarde gebruikt, vastgesteld via de methode inkomstenbenadering. Voor de gronden en terreinen wordt dat hieronder verder toegelicht.

Bijdragen aan investeringen

Op de materiële vaste activa worden geen bijdragen uit reserves in mindering gebracht. Deze bijdragen worden afzonderlijk op de balans vermeld onder een bestemmingsreserve waaruit de jaarlijkse (extra) kapitaallasten bekostigd worden. Eventuele investeringsbijdragen van derden worden wel direct op de boekwaarde in mindering gebracht.

Gronden en terreinen

Gronden en terreinen, niet zijnde actieve grondexploitaties, zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de oorspronkelijke vervaardigingsprijs (tot 2019). Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij sinds 2019 niet meer toegestaan.

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling (strategische gronden), maar waarvoor nog geen grondexploitatie is vastgesteld, worden volgens het BBV geduid als 'warme gronden'. Volgens de notitie grondbeleid van het BBV worden deze verantwoord onder de materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV). Voor deze 'warme gronden' stellen we jaarlijks vast of er sprake is van een duurzame waardevermindering. Dat is het geval als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde. Voor het vaststellen van de marktwaarde kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of het Rijk;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Gronden die op basis van deze criteria niet als 'warme gronden' kwalificeren worden getoetst op basis van de marktwaarde in huidige bestemming. Als deze marktwaarde lager is dan de boekwaarde wordt de waardeverminderingen via een voorziening waardecorrectie in mindering gebracht op de betreffende balanspost.

Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Op grond van het BBV moeten de activa waarvoor een heffing kan worden geheven, afzonderlijk in de balans worden gepresenteerd. Dit betreft de activa met betrekking tot de volgende producten:

- Burgerzaken (leges paspoorten, rijbewijzen etc.)
- Parkeren (parkeerbelasting, -vergunning en –gelden)
- Binnenhavens en Waterwegen (haven- en sluisgelden)
- Handel en Ambacht (marktgelden)
- Afvalverwijdering en -verwerking (afvalstoffenheffing)
- Riolering (rioolbelasting)
- Milieubeheer (bouwleges)
- Grafrechten

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Een wijziging van het BBV in 2016 heeft ertoe geleid dat investeringen in materiële vaste activa met maatschappelijk nut sindsdien geactiveerd moeten worden. Voorheen werden overheden hierin vrijgelaten en koos de gemeente Almere ervoor om deze investeringen niet te activeren. Conform de kadernota Vaste Activa beleid zijn de investeringen binnen deze categorie niet met terugwerkende kracht alsnog geactiveerd.

Investeringen vanaf het begrotingsjaar 2017 worden geactiveerd. We hanteren hiervoor een ondergrens van € 100.000.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of een BV ('kapitaalverstrekkingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. In het geval van een duurzame waardevermindering van de aandelen wordt hiervoor een voorziening getroffen.
Leningen worden opgenomen tegen nominale waarde, eventueel verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Onder de overige leningen worden de vorderingen uit hoofde van eeuwigdurende erfpachtcontracten met een jaarlijkse canon opgenomen tegen contante waarde.
Vorderingen met betrekking tot de krediethypotheek zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Gezien de aard van de vorderingen op particulieren uit (onterechte) uitkeringen, wordt de waardering bepaald op basis van hetgeen verwacht wordt nog te ontvangen in de komende jaren, afgaande op de ervaringscijfers van de afgelopen jaren. De bedragen die de komende 10 jaar nog als ontvangst worden verwacht, zijn als vordering opgenomen. Het resterende deel wordt voorzien. Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt ten slotte rekening gehouden met het feit dat er een hypothecaire zekerheid is gesteld, indien van toepassing.

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn lineaire afschrijvingen en annuïtaire afschrijvingen. Op grond wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijnen voor vaste activa volgen uit de Kadernota vaste activa en bedragen:

Tabel afschrijvingstermijnen

soort investering	afschrijvingstermijn
gronden	geen afschrijving
schoolgebouwen	40 jaar
tijdelijke onderwijshuisvesting met permanente bouwaard	30 jaar
noodlokalen zonder tijdelijke vergunning	15 jaar
noodlokalen met tijdelijke vergunning	5 jaar
semipermanente gebouwen	20 - 25 jaar
overige gebouwen	40 jaar
gww-bouwkundige werken met econ. nut (kunstgrasvelden, parkeerterreinen, etc.)	5 - 15 jaar
gazondelen, sierplantsoen en hagen	15-25 jaar
laanbomen en bos	40-50 jaar
halfverharding	10-15 jaar
overige verhardingen	20-35 jaar
houten kunstwerken	30-35 jaar
betonnen kunstwerken	80 jaar
beschoeiingen, steigers, trailerhellingen en houten damwanden	30-40 jaar
kademuren, stortsteen, blokkenmatten en stalen damwanden	70-90 jaar
sluisdeuren	40 jaar
drainage, riolen, persleiding en gemalen (bouwkundig)	50-60 jaar
pompen, binnenwerk en machineonderdelen van gemalen	25-30 jaar
bedrijfswagens	6 - 10 jaar
overige vervoermiddelen	3 - 5 jaar
installaties in gebouwen	20 jaar
overige machines en installaties met economisch nut	3-10 jaar
lichtmasten	40-50 jaar
speeltoestellen	10-20 jaar

soort investering	afschrijvingstermijn
overige machines en installaties met maatschappelijk nut of voor riolering	10-25 jaar
ICT hardware	2-10 jaar
ICT software	3-10 jaar
kantoorinventaris	5 - 10 jaar
bijdragen aan activa in eigendom van derden	gebruiksduur investering
kosten van onderzoek & ontwikkeling	maximaal 5 jaar
kosten verbonden aan geldleningen	maximaal looptijd van de lening
saldo van agio en disagio	maximaal looptijd van de lening

Annuïtair afschrijven

Op 6 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten om gebouwen met een afschrijvingstermijn hoger dan 20 jaar annuïtair af te schrijven. De overige activa worden lineair afgeschreven (RV-12/2014). De afschrijving vangt aan in het jaar na oplevering van het activum. In specifieke gevallen kan het voorkomen dat wordt afgeweken van bovenstaande afschrijvingstermijnen.

Restwaarde

Bij de berekening van de afschrijvingen wordt rekening gehouden met een restwaarde. Voor nagenoeg alle investeringen bedraagt de restwaarde € nihil of een registratiewaarde van € 1. Alleen voor de parkeergarages wordt een hogere restwaarde gehanteerd, t.w.v. 25% van de investeringswaarde.

Voorraden

Het onderhanden werk, bestaande uit de grondexploitaties, is gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. Die bestaat uit de verkrijgingsprijs, vermeerderd met de bestede bedragen en verminderd met de gerealiseerde opbrengsten wegens uitgifte, gecorrigeerd met het voorlopig resultaat (bij gronden met exploitatiebegroting). In de vervaardigingsprijs is ook een redelijk deel van de (toerekenbare) indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen.

Eventuele verschillen in de waardering als gevolg van verwachte verliezen worden via een voorziening waardecorrectie in mindering gebracht op de betreffende balanspost. Zie voor een verdere toelichting de waarderingsgrondslagen met betrekking tot resultaatbepaling.

Vorderingen

Vorderingen, waaronder de vorderingen sociale zaken, worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.
Gezien de aard van de vorderingen op particulieren uit (onterechte) uitkeringen, wordt de waardering bepaald op basis van hetgeen verwacht wordt nog te ontvangen in de komende 10 jaar afgaande op de ervaringscijfers van de afgelopen jaren. De vorderingen in verband met de regeling Tozo levensonderhoud worden op nihil gewaardeerd in verband met de 100% afdrachtsverplichting van het Rijk.

Liquide middelen en overlopende activa

Liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Onder de overlopende activa zijn ook de nog te verhalen kosten in het kader van facilitair grondbeleid (anterieure overeenkomsten) opgenomen, na aftrek van reeds ontvangen bijdragen.

Passiva

De passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van enkele voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd. De voorzieningen wegens oninbaarheid, waardecorrecties van de materiële vaste activa en negatieve bouwgrondexploitaties worden met de boekwaarde van de betreffende post aan de activazijde van de balans gesaldeerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves. Aan iedere reserve ligt een besluit van de raad ten grondslag.
Binnen de grondexploitaties is er een reserve voorlopige resultaten die is gebaseerd op de tussentijdse winstneming per complex. Rentebaten en –lasten worden via de resultaatbestemming jaarlijks respectievelijk bij- en afgeschreven. Na afsluiting van een complex/grondexploitatie wordt het werkelijke resultaat overgeboekt naar de reserve gerealiseerd weerstandsvermogen. Deze twee reserves vormen gezamenlijk het weerstandsvermogen van het grondbedrijf, zoals gepresenteerd en toegelicht in de paragraaf grondbeleid.

Voorzieningen

Voorzieningen worden in het algemeen gewaardeerd op het nominale bedrag van de verplichting of het voorzienbare verlies. In afwijking van deze algemene regel wordt de pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders op de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd (actuariële waarde).

De voorzieningen zijn gebaseerd op de jaarlijkse stortingen/dotaties, verminderd met onttrekkingen en bestedingen gedurende het boekjaar.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen.
De waardering van de verplichting uit hoofde van financial lease van vervoermiddelen, voor zover van toepassing, vindt plaats tegen contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Netto-vlottende schulden

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Deze zijn opgenomen onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen de waarde waarvoor een borg- of garantstelling is verstrekt.

5.2 Balans per 31 december 2024

Activa

bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
VASTE ACTIVA		
immateriële vaste activa		
kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.574	2.854
bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.345	4.622
totaal immateriële vaste activa	**6.919**	**7.476**
materiële vaste activa		
investeringen met een economisch nut	554.973	538.285
investeringen economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	106.054	100.172
investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte	172.641	157.450
totaal materiële vaste activa	**833.668**	**795.907**
- waarvan, in erfpacht	*13.996*	*13.996*
financiële vaste activa		
kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	15.271	15.271
kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	3.787	3.786
subtotaal kapitaalverstrekkingen	*19.058*	*19.057*
leningen aan deelnemingen	3.512	3.512
leningen aan overige verbonden partijen	1.600	1.600
overige langlopende leningen	4.406	4.858
subtotaal leningen	*9.518*	*9.970*
totaal financiële vaste activa	**28.576**	**29.028**
totaal vaste activa	*869.163*	*832.411*
VLOTTENDE ACTIVA		
voorraden		
onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	315.923	214.662
gereed product en handelsgoederen	0	0
totaal voorraden	**315.923**	**214.662**
uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
vorderingen op openbare lichamen	63.385	51.774
rekening courant verhouding met het Rijk	48.600	0
rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	10.004	9.796
overige vorderingen	38.259	39.820
overige uitzettingen	43	0
totaal uitzettingen	**160.291**	**101.390**
liquide middelen	**908**	**439**
overlopende activa		
van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	40.128	41.633
overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	15.548	14.506
totaal overlopende activa	**55.676**	**56.139**
totaal vlottende activa	*532.798*	*372.630*
TOTAAL GENERAAL	**1.401.961**	**1.205.041**

Passiva

bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
VASTE PASSIVA		
eigen vermogen		
reserves		
algemene reserve	267.008	222.887
bestemmingsreserves	202.356	273.042
subtotaal reserves	*469.364*	*495.929*
resultaat	-183	-37.291
totaal eigen vermogen	**469.181**	**458.638**
voorzieningen	**72.818**	**71.340**
vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	346.000	255.000
onderhandse leningen van openbare lichamen	110.000	80.000
onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	25.000	25.000
subtotaal onderhandse leningen	*481.000*	*360.000*
door derden belegde gelden	0	0
waarborgsommen	576	513
overige leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	1.891	2.073
totaal vaste schulden	**483.467**	**362.586**
	1.025.466	*892.564*
VLOTTENDE PASSIVA		
netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
overige kasgeldleningen	145.000	116.400
banksaldi	0	4.982
overige schulden	66.179	62.040
totaal netto-vlottende schulden	**211.179**	**183.422**
overlopende passiva		
verplichtingen	40.207	49.453
ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	115.391	73.477
overige vooruit ontvangen bedragen	9.718	6.125
totaal overlopende passiva	**165.316**	**129.055**
totaal vlottende passiva	*376.495*	*312.477*
TOTAAL GENERAAL	**1.401.961**	**1.205.041**
verstrekte borg- en garantstellingen	3.133.986	2.476.864

5.3 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 1-1-2024	bij	af desinvestering	af afschrijving	boekwaarde 31-12-2024
Onderzoek ontwikkeling GREX	2.854	1.086	-1.367	0	2.574
Bijdragen activa derden:					
OBS Het Meesterwerk	2.136	0	0	-82	2.054
OBS De Compositie	2.040	0	0	-84	1.956
Oranjehuis	446	0	0	-111	335
totaal	**7.476**	**1.086**	**-1.367**	**-277**	**6.919**

Vooruitlopend op het openen van een grondexploitatie maken wij alvast planontwikkelingskosten. Als de grondexploitatie binnen 5 jaar wordt geopend worden de kosten daar ingebracht. Indien de voorbereiding niet leidt tot een grondexploitatie dan worden deze kosten afgeboekt.

Daarnaast hebben wij in het verleden een bijdrage geleverd aan investeringen van derden in maatschappelijke voorzieningen. Deze bijdrage schrijven wij jaarlijks af over de verwachte gebruiksduur.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

boekwaarde ultimo	2024	2023
investeringen met een economisch nut	554.973	538.285
investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	106.054	100.172
investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte	172.641	157.450
totaal	**833.668**	**795.907**
- waarvan, materiële vaste activa in erfpacht	*13.996*	*13.996*

De gemeente heeft op dit moment twee reserves die worden gebruikt voor de dekking van een deel van de kapitaallasten. Dit zijn de reserve afschrijving investeringen en de reserve afschrijvingen investeringen openbare ruimte. Voor een nadere specificatie van deze reserves wordt verwezen naar de toelichting bij de bestemmingsreserves.

Investeringen met een economisch nut

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de activa met een economisch nut, waarvoor geen heffing kan worden geheven:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2024	her-rubricering	invest-eringen	desinvest-eringen	bijdrage derden	afschrij-vingen	waarde-correctie	boekwaarde 31-12-2024
gronden en terreinen	141.730	0	9.233	-34.452	0	0	18.357	134.868
woonruimten	2.967	0	8.964	0	-320	-330	0	11.281
bedrijfsgebouwen	367.213	0	28.997	-275	-680	-13.828	262	381.689
grond-, weg-, waterbouw	10.284	0	2.779	0	-439	-1.144	0	11.480
vervoermiddelen	1.457	0	322	0	0	-309	0	1.471
machines, apparaten en installaties	10.978	0	2.021	0	18	-1.687	0	11.331
overige materiële vaste activa	3.656	0	741	0	-26	-1.518	0	2.853
totaal	**538.285**	**0**	**53.057**	**-34.727**	**-1.447**	**-18.816**	**18.619**	**554.973**
in mindering gebrachte voorz.	-85.974						18.619	*-67.355*

Onderstaand worden per soort mutatie (kolommen in de tabel) de belangrijkste gebeurtenissen in 2024 toegelicht. Verder wordt nog een nadere toelichting gegeven op de categorieën 'woonruimten' en 'gronden en terreinen'.

Herrubricering

Er heeft geen herrubricering plaatsgevonden.

Investeringen

Dit zijn de investeringen die we in 2024 hebben gedaan.

bedragen x € 1.000

investeringsproject	gronden en terreinen	woon-ruimten	bedrijfs gebouwen	grond-, weg-waterbouw	vervoer middelen	machines, apparaten en instal.	ov. materiële vaste activa	totaal
sportaccomodaties	0	0	10	2.744	0	0	0	2.754
ICT voorzieningen	0	0	0	0	0	195	157	352
Cultuurhuis Baltimoreplein	0	0	2.455	0	0	375	0	2.830
gezondheidscentrum De Driehoek Almere-Stad	242	0	1.255	0	0	0	0	1.497
gezondheidscentrum Oost Almere-Haven	177	0	812	0	0	0	0	989
VO Montessori Lyceum Flevoland Nobelhorst	2.748	0	17.347	0	0	0	109	20.204
sporthal Montessori Nobelhorst	1.293	0	0	0	0	0	0	1.293
basisschool & gymzaal Europakwartier Heliumweg	0	0	2.256	0	0	0	0	2.256
sprinkler installatie garages Stadshart	0	0	0	0	0	1.022	0	1.022
Internationale Campus	0	0	3.566	0	0	0	82	3.648
aankoop Randstad 20-04	2.500	7.366	0	0	0	0	0	9.866
aankoop Havenhoofd 7 Almere-Haven	1.751	0	0	0	0	0	0	1.751
opvang Oekraïners	0	1.598	63	0	0	0	0	1.661
overige projecten	522	0	1.233	35	322	429	393	2.934
totaal	**9.233**	**8.964**	**28.997**	**2.779**	**322**	**2.021**	**741**	**53.057**

Desinvesteringen

Deze bestaan uit de verkoop van een stuk grond, het inbrengen van MVA-gronden in de grondexploitatie en de verkoop van de Blaashal.

Bijdrage derden en afschrijvingen

Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op het activum.

In 2024 zijn de afschrijvingen berekend volgens reguliere werkwijze en hebben er geen extra afschrijvingen plaatsgevonden

Waardecorrectie

Een voorziening waardecorrectie wordt in mindering op het activum gebracht wanneer de duurzame marktwaarde lager ligt dan de historische boekwaarde. In principe wordt hiervoor jaarlijks een taxatierapport opgesteld. De uitkomsten worden verwerkt in deze waardecorrectie. Op de categorie gronden en terreinen is een waardecorrectie toegepast van € 62,2 miljoen en op de categorie bedrijfsgebouwen € 5,1 miljoen.
Er heeft in 2024 een dotatie van € 1,75 miljoen plaatsgevonden in de voorziening waardecorrectie gronden bij de aankoop van Havenhoofd 7. Met het inbrengen van MVA-gronden in de grondexploitaties, kon een bedrag van € 20,1 miljoen vrijvallen uit de waardecorrectievoorziening gronden. Daarnaast kon er een bedrag van € 0,3 miljoen vrijvallen uit de waardecorrectievoorziening commercieel vastgoed. Dit laatste komt doordat uit een taxatie is gebleken dat de marktwaarde van het gebouw t.o.v. voorgaand jaar niet gewijzigd is, terwijl de boekwaarde is verlaagd door de reguliere afschrijvingen.

Woonruimten

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn niet alleen bedrijfsgebouwen ingezet, maar zijn er ook woonruimten gerealiseerd.

Gronden en terreinen

De gronden waarvoor geen grondexploitatie is vastgesteld en waarop geen vastgoed staat (zogeheten strategische gronden), zijn ondergebracht in de materiële vaste activa. Deze gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vervaardigingsprijs (tot 2019) of lagere marktwaarde. De totale waarde van deze gronden bedraagt € 42,6 miljoen. Een uitgebreide toelichting over de waardering en samenstelling van deze categorie is opgenomen in het MPGA.
Verder zijn onder deze rubriek opgenomen de gronden die zijn uitgegeven in erfpacht (€ 14,0 miljoen), gronden die worden verhuurd (€ 6,8 miljoen) en gronden waarop gebouwen staan (€ 50,2 miljoen).

Materiële vaste activa in erfpacht

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2024	correctie boekwaarde	investeringen	des-investeringen	boekwaarde 31-12-2024
gronden en terreinen	13.996	0	0	0	13.996
totaal	**13.996**	**0**	**0**	**0**	**13.996**

In 2024 zijn geen nieuwe erfpachtcontracten aangegaan en zijn er ook geen erfpachtgronden verkocht.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de activa, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2024	her-rubricering	investe-ringen	desinvest-eringen	bijdrage derden	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-2024
gronden en terreinen	5.128	0	0	0	0	0	5.128
bedrijfsgebouwen	62.461	0	702	0	0	-1.453	61.710
grond-, weg-, waterbouw	6.002	0	9.693	0	-4.298	-187	11.210
vervoermiddelen	7.934	0	230	0	0	-1.443	6.721
machines, apparaten en installaties	8.644	0	883	0	0	-855	8.672
overige materiële vaste activa	10.003	0	3.696	0	0	-1.086	12.613
totaal	**100.172**	**0**	**15.204**	**0**	**-4.298**	**-5.024**	**106.054**

Herrubricering

Er heeft geen herrubricering plaatsgevonden.

Investeringen

Dit zijn de investeringen die we in 2024 hebben gedaan.

bedragen x € 1.000

investeringsproject	bedrijfs gebouwen	grond-, weg-waterbouw	vervoer-middelen	machines, apparaten en instal.	ov. materiële vaste activa	totaal
hoofdriool Oosterwold	0	6.948	0	0	0	6.948
overige rioleringsprojecten	0	2.620	0	0	0	2.620
rioolgemalen	0	97	0	0	0	97
containers/prullenbakken	0	0	0	0	3.695	3.695
Hospitaalgarage - blok 5.2	606	0	0	0	0	606
tankinstallatie de Steiger	0	0	0	629	0	629
overige projecten	96	28	230	254	1	609
totaal	**702**	**9.693**	**230**	**883**	**3.696**	**15.204**

Bijdrage derden

Via de riooltarieven wordt gespaard voor de vervangingsinvesteringen van de riolering. De inzet van deze spaarbedragen is verantwoord als bijdrage van derden.

Investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer van de activa, investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2024	her-rubricering	invest-eringen	desinvest-eringen	bijdrage derden	afschrij-vingen	boekwaarde 31-12-2024
gronden en terreinen	121	0	0	0	0	0	121
grond-, weg-, waterbouw	156.192	0	26.722	0	-7.348	-4.184	171.382
machines, apparaten en installaties	1.136	0	0	0	0	0	1.137
totaal	**157.450**	**0**	**26.722**	**0**	**-7.348**	**-4.184**	**172.640**

Herrubricering

Er heeft geen herrubricering plaatsgevonden

Investeringen

Dit betreffen de investeringen die in 2024 zijn gedaan.

bedragen x € 1.000

investeringsproject	grond-, weg- waterbouw	machines, apparaten en instal.	totaal
veiligheidsmaatregelen civiele kunstwerken	1.572	0	1.572
aanpassingen verkeersregelinstallaties	1.437	0	1.437
omvormen openbare verlichting naar LED	920	0	920
groot onderhoud Regenboogbuurt	985	0	985
groot onderhoud Muziekwijk-Zuid	5.193	0	5.193
speelvoorzieningen	1.087	0	1.087
bruggen Spoorbaanpad Parkwijk/Faunabuurt	8.745	0	8.745
overkapping busstation 't Oor	196	0	196
asfalt Vlotbrugweg	1.441	0	1.441
bomen inspecties	660	0	660
opwaarderen fietsroute Pirellipad	503	0	503
FVA-projecten	2.322	0	2.322
overige projecten	1.661	0	1.661
totaal	**26.722**	**0**	**26.722**

Bijdrage derden

Voor een aantal investeringsprojecten in de openbare ruimte zijn bijdragen van het Rijk en de Provincie Flevoland ontvangen. Deze bijdragen zijn in mindering gebracht op het investeringsbedrag.

Financiële vaste activa

Algemeen

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het boekjaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	waarde-correctie	31-12-2024
kapitaalverstrekkingen aan					
deelnemingen	15.271	0	0	0	15.271
overige verbonden partijen	3.787	0	0	0	3.787
leningen aan					
deelnemingen	3.512	0	0	0	3.512
overige verbonden partijen	1.600	0	0	0	1.600
overige langlopende leningen	4.858	300	-1.946	1.194	4.406
totaal	**29.028**	**300**	**-1.946**	**1.194**	**28.576**
hierop in mindering gebrachte voorzieningen	*-86.092*	0	0	1.194	*-84.898*

Voorzieningen voor oninbaarheid of duurzame waardevermindering zijn in mindering gebracht op de boekwaarde van de desbetreffende activa.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De kapitaalverstrekking bestaat uit aandelen in:

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	waarde-correctie	31-12-2024
Alliander NV (794.720 aandelen, 0,58%)	40	0	0	0	40
BNG NV (3.432 aandelen; 0,006%)	8	0	0	0	8
Floriade 2022 BV (1.000 aandelen; 100%)	1	0	0	0	1
OMALA NV (25 aandelen; 33,3%)	25	0	0	0	25
Vitens NV (366.175 aandelen; 6,3%)	15.197	0	0	0	15.197
totaal	**15.271**	**0**	**0**	**0**	**15.271**
hierop in mindering gebrachte voorzieningen	*-79.000*	0	0	0	*-79.000*

Hierop in mindering gebrachte voorzieningen

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
Floriade 2022 BV	-79.000	0	0	-79.000
totaal	**-79.000**	**0**	**0**	**-79.000**

Floriade 2022 BV

De Floriade Almere 2022 BV is medio 2016 in het leven geroepen om het Floriade evenement in 2022 te organiseren. De gemeente is enig aandeelhouder en financier van de Floriade BV. Inmiddels is het evenement afgerond.

Er is in 2023 een agiostorting aan de BV gedaan. De openstaande geldlening van de gemeente aan Floriade BV is hierbij omgezet naar een zogenoemde agiostorting van € 79 miljoen op het aandelenkapitaal. Voor de agiostorting is een voorziening waardecorrectie gevormd. Dit omdat het besluit om andere activiteiten onder te brengen in de BV hierin cruciaal is. Zolang niet duidelijk is of de BV een doorstart maakt en welke businesscase hieronder ligt, is het nog onzeker of wij onze agiostorting terug zullen krijgen.

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

De kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen zijn:

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	waarde-correctie	31-12-2024
Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V.	1.000	0	0	0	1.000
VOF Ibba de Key	2.787	0	0	0	2.787
totaal	**3.787**	**0**	**0**	**0**	**3.787**

C.V. Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City

De gemeente Almere is voor 1/3e aandeelhouder in Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. (OMALA). De gemeente heeft een aandelenkapitaal gestort van € 1 miljoen en heeft leningen verstrekt, waarbij de grond in bezit van de C.V. als (gedeeltelijk) onderpand dient.

VOF IbbA de Key

Dit betreft een kapitaalstorting in 2020 aan VOF IbbA de Key. Per uitgegeven kavel is een bedrag gestort om het financieringsrisico dat kan ontstaan door een eventueel verschil tussen de waardestijging van de woning en de ontwikkeling van het rentepercentage af te kunnen afdekken.

Leningen aan deelnemingen

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	waarde-correctie	31-12-2024
Alliander	3.512	0	0	0	3.512
totaal	**3.512**	**0**	**0**	**0**	**3.512**

Lening Alliander NV

In 2021 is een lening verstrekt van € 3,5 miljoen aan Alliander. De gemeente is aandeelhouder van Alliander. Alliander beheert onder andere het gas- en elektriciteitsnetwerk in Almere. Deze lening is aan Alliander verstrekt om de overgang naar een duurzame energievoorziening (energietransitie) te kunnen maken.
De lening betreft een 'reverse converteerbare hybride obligatielening'. Dit houdt in dat het aanvankelijk een obligatielening is met een looptijd van 60 jaar. De lening kent geen tussentijdse aflossingen en de gemeente ontvangt een rente die voor de eerste tien jaar vast staat. In tegenstelling tot een gewone obligatielening kan deze lening op termijn door Alliander onder vooraf bepaalde voorwaarden worden omgezet in aandelen. De verwachting is dat deze conversie vóór 2030 zal plaatsvinden.

Leningen aan overige verbonden partijen

De verstrekte leningen aan overige verbonden partijen zijn:

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	waarde-correctie	31-12-2024
Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V.	1.600	0	0	0	1.600
totaal	**1.600**	**0**	**0**	**0**	**1.600**

In 2011 is de Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. opgericht, waarin de provincie Flevoland en de gemeenten Lelystad en Almere optreden als commanditaire vennoot. De vennoten, waaronder gemeente Almere, hebben leningen verstrekt voor plankosten en de aankoop van grond. De gemeente Almere is juridisch eigenaar van een deel van de grond en Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. is economisch eigenaar. In 2024 zijn er geen nieuwe leningen verstrekt en geen aflossingen gedaan. Wel zijn de overeenkomsten van geldlening verlengd tot 28 december 2025. Omdat het een winstgevende gebiedsontwikkeling betreft is er geen voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Overige langlopende leningen

Het openstaande bedrag betreft de volgende leningen:

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	waarde-correctie	31-12-2024
krediethypotheken cliënten	488	194	-60	-19	603
leningen verstrekt via Zelfstandigen Loket Flevoland (ZLF)	1.009	106	-1.384	1.214	945
stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn 2341) Bereikbare Koopwoningen Almere	446	0	-26	0	420
SVn 2343 fonds Opstapwoningen Almere	69	0	0	0	69
SVn 2344 startersfonds VROM	694	0	-108	0	586
SVn 2345 startersfonds Almere	922	0	-171	0	751
SVn 2346 duurzaamheidslening	757	0	-172	0	585
SVn 2347 stimuleringslening	323	0	-26	0	297
Kredietbank Nederland	150	0	0	0	150
Woningabonnement BV	0	0	0	0	0
	4.858	**300**	**-1.947**	**1.195**	**4.406**

Hierop in mindering gebrachte voorzieningen

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
krediethypotheken cliënten	-56	-19	0	-75
leningen verstrekt via Zelfstandige Loket Flevoland (ZLF)	-6.686	-124	1.338	-5.472
Woningabonnement BV	-350	0	0	-350
totaal	**-7.092**	**-143**	**1.338**	**-5.897**

Krediethypotheken cliënten

Dit zijn de verstrekte krediethypotheken aan de cliënten van het Sociaal Domein. Het saldo aan uitstaande leningen voor krediethypotheken bedraagt ultimo 2024 nominaal € 678.389 (exclusief voorziening). In 2024 is een bedrag van € 194.000 aan nieuwe krediethypotheken verstrekt en is € 60.000 aan aflossingen ontvangen. In verband met de samenstelling van de doelgroep is een voorziening oninbaarheid getroffen. In 2024 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 19.000 (dit betreft 10% van de nieuwe verstrekkingen in 2024), waardoor de voorziening ultimo 2024 € 75.000 bedraagt.

Leningen verstrekt via Zelfstandigen Loket Flevoland

Via het Zelfstandigenloket Flevoland (ZLF) zijn leningen bedrijfskredieten verstrekt aan cliënten in het kader van de bijstand voor zelfstandigen (Bbz). Het saldo aan uitstaande leningen via het ZLF bedraagt ultimo 2024 nominaal € 6,4 miljoen (exclusief voorziening). Gelet op de samenstelling van de doelgroep is een voorziening oninbaarheid getroffen van € 5,5 miljoen.
Er is in 2024 een bedrag van € 106.000 aan nieuwe kredieten verstrekt. De uitstaande leningen zijn met een bedrag van € 1.384.000 afgenomen, waarvan het aan aflossingen op Tozo-bedrijfskredieten € 812.000 betreft. Daarnaast is er een bedrag van € 301.000 buiten invordering gesteld. In totaal is er een terugbetalingsverplichting aan het Rijk op de kredieten van € 1.036.000. Dit betreft de Tozo-kredieten (100 % voorzien in de voorziening) en de terugbetaling reguliere bedrijfskredieten voor 2020. Deze bedragen zijn ten laste van de voorziening gebracht. De totale afname kredieten is daarmee € 46.000 (afname leningen incl. de mutatie op de voorziening).

Na de beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen is er een dotatie geweest aan de voorziening voor oninbaarheid van € 124.000. De totale afname voorziening is daarmee € 1.214.000.

SVn-leningen

De via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) verstrekte leningen zijn zogenaamde revolving funds, wat betekent dat in principe vanuit de aflossing van leningen, nieuwe leningen worden gefinancierd. Onder de kop "beschikbaar 31-12-2024" zijn de bedragen vermeld, die per fonds in beginsel nog beschikbaar zijn voor de verstrekking van nieuwe leningen. Dit saldo is verantwoord onder de balanspost rekening-courant niet-financiële instellingen (vlottende activa). In onderstaande opstelling wordt dit samengevat.

bedragen x € 1.000

naam fonds	01-01-2024	nieuwe leningen	aflossing leningen	31-12-2024	beschikbaar 31-12-2024
1. fonds Bereikbare Koopwoningen	446	0	-26	420	754
2. fonds Opstapwoningen	69	0	0	69	128
3. startersfonds VROM	694	0	-108	586	2.034
4. startersfonds Almere	922	0	-171	751	1.968
5. duurzaamheidslening	757	0	-172	585	2.509
6. stimuleringslening	322	0	-26	296	118
totaal SVn fondsen	**3.211**	**0**	**-503**	**2.708**	**7.511**

Vanuit de eerste vier fondsen zijn (starters)leningen verstrekt aan huishoudens met een laag inkomen die financiering van de koop van een huis niet volledig zelf rond kunnen krijgen. De fondsen liggen in elkaars verlengde en lopen via diverse tranches in elkaar over.

De duurzaamheids-/stimuleringslening (nr. 5) is onderdeel van het Energiefonds, waarin de Almeerse ambitie is ondergebracht om vanaf 2050 energieneutraal te zijn. Met de duurzaamheidslening kunnen woningeigenaren, huurders van bestaande woningen en particulier opdrachtgevers van nieuwbouwwoningen, onder voorwaarden, tussen € 2.500 en € 25.000 lenen voor energie- verbetermaatregelen. Met de stimuleringslening (nr. 6) kunnen scholen, verenigingen en bedrijven, onder voorwaarden, tussen de € 5.000 en € 100.000 lenen voor energie- verbetermaatregelen.

Kredietbank Nederland

Inwoners die niet kunnen lenen bij een reguliere bank kunnen op basis van de Participatiewet via de bijzondere bijstand in aanmerking komen voor leenbijstand. Dit krediet kan de gemeente zelf beschikbaar stellen of laten verstrekken door een kredietbank. De kredietbank heeft hiervoor aan de gemeente Almere een lening gevraagd van in totaal € 150.000.

Woningabonnement BV

Dit betreft een lening aan Woningabonnement BV om indien gewenst de mogelijkheid aan particuliere woningeigenaren te geven zonder eigen investering een pakket van energiemaatregelen te nemen. De gemeente heeft in 2019 een achtergestelde lening (risicodragend) beschikbaar gesteld van € 350.000 als (risicodragend) vreemd vermogen, welke revolverend kan worden ingezet met een looptijd van 15 jaar tegen 0% rente. Uit voorzichtigheid is dit volledige bedrag voorzien.

Vlottende activa

Algemeen

De op de balans opgenomen vlottende activa zijn nader onderverdeeld naar:

- voorraden;
- uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar;
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Voorraden

Onder de voorraden vallen de volgende categorieën:

- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen.

In deze toelichting wordt alleen ingegaan op de bouwgronden in exploitatie, omdat er eind 2024 geen voorraden gereed product en handelsgoederen zijn.

Verloop boekwaarde bouwgronden

bedragen x € 1 miljoen

	2024	2023
bruto boekwaarde ultimo voorgaand jaar	**297,0**	**272,2**
gerealiseerde opbrengsten	-92,3	-79,3
gerealiseerde kosten	133,8	82,9
subtotaal bruto boekwaarde	*338,6*	*275,8*
mutaties MVA gronden	34,2	2,3
winstneming & afsluitingen	14,1	18,9
bruto boekwaarde	*386,9*	*297,0*
NOGW Hout - te verrekenen met Oosterwold	1,6	1,2
voorzieningen negatieve grondexploitaties	-72,6	-83,6
netto boekwaarde	**315,9**	**214,7**

Alle actieve grondexploitaties hebben een looptijd van maximaal 10 jaar.

Voor een uitgebreide toelichting op de realisatie 2024, de waardering en de inschatting van het risicoprofiel van de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en het Meerjaren Programma Gebiedsontwikkeling Almere (MPGA). Voor een goed inzicht in de balanspositie Voorraden is het lezen van deze paragraaf noodzakelijk.

Voorziening negatieve grondexploitaties

De voorziening voor de negatieve grondexploitaties is per saldo afgenomen met € 11,0 miljoen. Door de afsluiting van de grondexploitatie Europakwartier West en een project in de voorbereidingsfase valt een bedrag van € 13,9 miljoen vrij uit de voorziening. Door wijziging van de grondprijzen door verbeterde marktomstandigheden, herprogrammering en administratieve aanpassingen zijn de resultaten van een aantal grondexploitaties verbeterd waardoor € 1,9 miljoen kan vrijvallen uit de voorziening.
Hier tegenover staat dat er een extra voorziening benodigd is van € 1,1 miljoen door de verslechtering van het resultaat van een verliesgevende grondexploitatie. Dit laatste wordt met name veroorzaakt door toename van de plankosten vanwege vertraging van de gronduitgifte en stijgende uurtarieven. Verder is er € 3,7 miljoen extra voorziening nodig voor verlieslatende deelexploitaties binnen de grondexploitaties Openbaar Gebieden en Verspreide Percelen. Het betreft hier onder andere het overbrengen van de nog uit te voeren restwerkzaamheden door de afsluiting van de grondexploitaties Europakwartier West en De Laren/De Wierden. Deze mutaties zijn in onderstaande tabel weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

grondexploitatie	01-01-2024	investeringen	desinvesteringen	31-12-2024
Europakwartier West	13,5	0,0	13,5	0,0
Hogekant	14,5	0,0	0,2	14,3
Lagekant	7,9	0,0	0,1	7,8
Olympuspark	16,7	1,1	0,0	17,8
Almere Buiten Centrum	1,6	0,0	0,7	0,9
Deelexploitaties Openbaar gebieden	0,7	0,2	0,0	0,9
Deelexploitaties Verspreide Percelen	9,0	3,5	0,0	12,5
Voorbereidingsprojecten	0,6	0,0	0,4	0,2
Hortus	19,1	0,0	0,9	18,2
totaal	**83,6**	**4,8**	**15,8**	**72,6**

Ramingen Meerjarenprognose Grondexploitaties Almere (MPGA)

De ramingen zijn gebaseerd op de herziening 2025 met prijspeil 1-1-2025, waarbij de berekende bedragen gebaseerd zijn op basis van het zogenoemde ambitiescenario. De gehanteerde berekeningswijzen en parameters worden verder uiteengezet in de paragraaf Grondbeleid van deze programmarekening en in het MPGA 2025.

De geraamde nog te maken kosten en opbrengsten

De nog te maken kosten in de lopende grondexploitaties zijn (inclusief rente) geraamd op € 642 miljoen. De grootste kostenposten zijn de civieltechnische investeringen (bouw- en woonrijp maken) van € 474 miljoen en de plankosten van € 126 miljoen.
Naar verwachting zal nog € 1.389 miljoen aan opbrengsten worden gerealiseerd.

Het begrote eindresultaat en wijze waarop de nadelige resultaten zijn opgevangen

Het geraamde eindresultaat van alle lopende grondexploitaties heeft een eindwaarde van € 466 miljoen. Voor de negatieve grondexploitaties is een voorziening getroffen van bijna € 73 miljoen.

Schattingen en onzekerheden

De waardering van de grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij maken hiervoor gebruik van onze ervaring, onze kennis van de markt en externe publicaties. De markt is in vergelijking met vorig jaar meer gestabiliseerd. Er is echter sprake van netcongestie-problematiek dat leidt tot vertraging in de

gronduitgifte, met name bij de bedrijventerreinen en in beperkte mate bij woningbouw. Wij proberen hier in de grondexploitaties zo goed als mogelijk rekening mee te houden. Ook werken we met (crisis) scenario's om te beoordelen of wij voldoende buffers hebben om een verslechtering van de markt op te vangen. Dit wordt verder toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

	saldo 31-12-2024		saldo 31-12-2023	
soort vordering	**nominaal**	**waarvan inbaar**	**nominaal**	**waarvan inbaar**
vorderingen op openbare lichamen	*63.385*	*63.385*	*51.774*	*51.774*
rekening-courant verhouding met het Rijk	*48.600*	*48.600*	*0*	*0*
rekening-courant niet-financiële instellingen				
Floriade Almere 2022 B.V.	0	0	1.459	1.459
Schoolbesturen	-1	-1	0	0
parkeerexploitant (P1)	1.361	1.361	1.258	1.258
stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	7.808	7.808	6.713	6.713
Intercity Real Estate Management (IRM)	514	514	0	0
zelfstandigen Loket Flevoland (ZLF)	322	322	366	366
rekening-courant niet-financiële instellingen	*10.004*	*10.004*	*9.796*	*9.796*
overige vorderingen				
gemeentelijke belastingen	13.356	7.797	14.462	9.551
leenbijstand, terugvordering uitkering	12.388	2.726	14.039	3.107
leenbijstand, terugvordering uitkering via ZLF	4.027	752	4.610	961
restcategorie	31.068	26.984	30.052	26.200
overige vorderingen	*60.839*	*38.259*	*63.163*	*39.820*
overige uitzettingen	*43*	*43*	*0*	*0*
totaal	**182.871**	**160.291**	**124.733**	**101.390**
voorziening oninbaarheid	*22.580*		*23.344*	

Vorderingen op openbare lichamen

Onder de vorderingen op openbare lichamen is ultimo 2024 een bedrag opgenomen van € 48,0 miljoen voor de vordering bij de Belastingdienst op het btw-compensatiefonds over 2024. Daarnaast hebben we begin 2024 een voorschot ontvangen op het btw-compensatiefonds voor het vierde kwartaal 2023 (€ 2,4 miljoen). Ook is er een vordering opgenomen voor een nog te ontvangen investeringsbijdrage voor de aanleg van busbanen in Almere Poort bij de Provincie Flevoland (€ 9,3 miljoen).

Rekening-courant niet-financiële instellingen

In 2024 zijn de openstaande vorderingen door Floriade Almere 2022 B.V. voldaan.
De rekening-courant verhouding met het SVn is verder toegelicht onder de overige langlopende leningen.
Intercity Real Estate Management (IRM) verzorgt al enige jaren de exploitatie van gebouw Alnovum voor de gemeente Almere. In 2024 zijn is daar de exploitatie van Randstad 20-04 en GC de Driehoek bijgekomen. De exploitatiekosten en -opbrengsten wordt via een rekening-courant verrekend.

Overige vorderingen

In de categorie vorderingen gemeentelijke belastingen zijn naast de opgelegde, nog niet ontvangen aanslagen, ook de nog op te leggen aanslagen verantwoord (€ 0,9 miljoen Toeristenbelasting en € 0,1 miljoen overige belastingen). Verder is bij deze post rekening gehouden met een inschatting voor de nog te verlenen kwijtschelding en vermindering op bezwaarschriften.
Onder de restcategorie overige vorderingen zijn onder andere vorderingen uit grondverkopen (€ 15 miljoen), leges Omgevingswet (€ 3,1 miljoen), huurbaten en onderhoud schoolbesturen (€ 2,2 miljoen) en de verhuur van sportaccommodaties (€ 0,8 miljoen) opgenomen. Het inbare bedrag van de overige vorderingen is

berekend door rekening te houden met het risico van (gedeeltelijke) terugbetaling van betwiste, reeds betaalde vorderingen alsmede met het risico van oninbaarheid.

Schatkistbankieren

bedragen x € 1.000

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
drempelbedrag	11.338	11.338	11.338	11.338
gemiddeld banksaldo	547	602	598	796
ruimte onder het drempelbedrag	**10.791**	**10.736**	**10.740**	**10.542**

De Wet verplicht schatkistbankieren schrijft voor dat de (liquide) middelen van decentrale overheden, gerekend over een heel kwartaal, onder een bepaald drempelbedrag moeten blijven. Als het drempelbedrag wordt overschreden, moeten de overtollige middelen worden aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Het drempelbedrag is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt. Voor de gemeente Almere komt dit neer op circa € 11,3 miljoen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
kassaldi	29	31
banksaldi	879	408
totaal	**908**	**439**

De gemeente heeft bij de BNG een kredietfaciliteit van € 5 miljoen. Dat betekent dat de gemeente tot dat bedrag kan rood staan op het totaal van alle BNG-rekeningen. Deze kredietfaciliteit wordt ingezet als dit voordeliger is dan het aantrekken van kortlopende leningen. Ultimo 2024 was het saldo van alle BNG-rekeningen positief en is er dus geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderverdeeld worden:

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	40.128	41.633
aan overheidslichamen vooruitbetaalde bedragen	0	0
overige nog te ontvangen bedragen	8.893	9.309
overige vooruitbetaalde bedragen	6.597	4.871
voorschotten	59	326
totaal	**55.676**	**56.139**

Van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen

bedragen x € 1.000

	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
-Europese overheidslichamen				
Interreg Housing 4.0	42	0	-42	0
Project: URBACT Cirmap	41	0	-41	0
Interreg NWE project Camino	0	132	-86	46
Interreg NTO StopWaste maart-a	25	27	-25	27
Overige	9	0	-9	0
totaal Europese overheidslichamen	*117*	*159*	*-203*	*73*
-het Rijk				
421 SiSa-G2 BUIG-Bijstandsuitkering gemeente 2021	509	179	-282	406
422 SiSa-G3 BBZ-Bijstandsverleningzelfstandigen	124	71	0	195
450 SiSa B2 Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	8.001	8.938	-8.001	8.938
459 SiSa-C62 Kwijtscheldingen belastingen KOTA	863	193	-717	339
474 SiSa-G12 Kwijtscheldingen SZW-vorderingen KOTA	190	142	-97	235
487 SiSa-A16 bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	25.914	20.816	-25.914	20.816
493 SiSa-E86 BVOV-Beschikbaarheidsvergoeding OV-concessies 2022	595	-100	-495	0
480 SiSa-G4 Tozo Tijd. Overbrug.Regeling zelfst. ondernemen 2021	58	13	0	71
Gemeentefonds	0	1.919	0	1.919
TVOV 2023 Keolis	1.033	0	0	1.033
Overige	579	61	0	640
totaal Rijk	*37.866*	*32.232*	*-35.506*	*34.592*
-overige Nederlandse overheidslichamen				
SiSa-J41B Regeling Flexibele inzet woning	0	39	0	39
441 PRV Verkeer & Vervoer '18-'21	506	0	-506	0
451 SiSa-E10B Snelfietsroutes 2020-2022	100	0	0	100
SiSa-H35/H35B SPUK Integraal Zorgakkoord-doelen 2023	0	2.191	-1.130	1.061
PRV Verkeer & Vervoer '22-'25	0	104	0	104
SPUK flexibele inzet ondersteuning woningbouw	0	44	0	44
481 SiSa-E44 Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	3.016	997	0	4.013
Educatie	15	75	-15	75
Overige	13	27	-13	27
totaal overige Nederlandse overheidslichamen	*3.650*	*3.477*	*-1.664*	*5.463*
totaal	**41.633**	**35.868**	**-37.373**	**40.128**

Overige nog te ontvangen bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
Afvalverwerking	892	1.069
Vpb	3.750	3.815
Woningnet	726	600
Exploitatievergoeding OV	1.200	1.200
Floriade	0	1.536
FVA 1.1 Station en omgeving	0	460
btw	1.840	0
overige	485	628
totaal	**8.893**	**9.309**

Overige vooruitbetaalde bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
ICT contracten en licenties	1.863	1.411
Nationaal Programma Onderwijs	0	324
Energiearmoede	393	731
Vooruitbetaalde subsidies	1.772	1.214
VNG	349	0
Anterieure overeenkomsten	1.786	599
Hulp aan Oekraïne	150	0
overige	283	593
totaal	**6.597**	**4.871**

Eigen vermogen

Algemeen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerd resultaat van de algemene dienst in 2024. Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000

soort reserve	saldo 01-01-2024	bij rente	bij overig	af afschrijving	af overig	resultaat 2024	saldo 31-12-2024
Algemene Reserves	150.048	0	69.043	0	-44.002	0	175.088
Algemene Reserves-grondbedrijf	72.839	0	55.165	0	-36.084	0	91.920
totaal algemene reserves	*222.887*	*0*	*124.208*	*0*	*-80.086*	*0*	*267.008*
Bestemmingsreserves	273.043	3.318	103.154	-5.178	-171.980	0	202.357
Resultaat	-37.291	0	37.291	0		-183	-183
totaal eigen vermogen	**458.638**	**3.318**	**264.653**	**-5.178**	**-252.067**	**-183**	**469.182**

Algemene reserves

De algemene reserves zijn bedoeld om de risico's van de gemeente op te kunnen vangen. Hieronder vallen de saldireserve (ook wel risicoreserve) en de buffer. Ook het grondbedrijf heeft twee algemene reserves. Deze vormen samen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Voor een nadere toelichting op de vermogenspositie in relatie tot de risico's wordt verwezen naar de Risicoparagraaf.

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves die een specifieke bestemming hebben, bijvoorbeeld voor specifiek beleid. Vaak zijn deze tijdelijk van aard. Een aparte categorie hierbinnen zijn de bestemmingsreserves waaruit we kapitaallasten van investeringen betalen.

Gerealiseerd resultaat

Dit betreft het gerealiseerde jaarresultaat over het boekjaar 2024.

Nieuwe reserves

In 2024 is de reserve Energietransitie ingesteld.

Opgeheven reserves

In 2024 hebben we reserve 083 Investeringen openbare ruimte samengevoegd met reserve 084 Afschrijving investering openbare ruimte. De reserve 083 heffen we op.

Aard en reden

In het hoofdstuk 'toelichting per reserve' is per reserve een gedetailleerde specificatie opgenomen. Daarin beschrijven we de aard en reden van iedere reserve, en geven we een toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen per reserve.

Verloopstaat reserves

bedragen x € 1.000

soort reserve	saldo 01-01-2024	bij rente	bij overig	af afschrijving	af overig	resultaat 2024	saldo 31-12-2024
Algemene Reserves	*150.048*		*69.043*		*-44.002*		*175.088*
002 Saldireserve	33.465	0	10.017	0	-2.261	0	41.220
086 Buffer	116.583	0	59.026	0	-41.741	0	133.868
Algemene Reserves-grondbedrijf	*72.839*		*55.165*		*-36.084*		*91.920*
003 Voorlopige resultaten	92.181	0	20.538	0	-10.701	0	102.018
004 Gerealiseerd weerstandsvermogen	-19.342	0	34.627	0	-25.383	0	-10.098
totaal algemene reserves	*222.887*		*124.208*		*-80.086*		*267.008*
Bestemmingsreserves	*273.043*	*3.318*	*103.154*	*-5.178*	*-171.980*		*202.357*
008 Afschrijving investeringen	8.478	170	3.936	-993	-170	0	11.421
069 Floriade	1.143	0		0	-1.143	0	
070 Reserve MIPA	6.441	0	1.966	0	-3.634	0	4.774
074 Fonds verstedelijking Almere	57.285	0	15.855	0	-21.756	0	51.384
075 Reserve programmabudget raad	368	0	243	0		0	611
076 Reserve beheer en onderhoud	5.494	0		0	-3.545	0	1.949
077 Reserve sociaal domein	16.934	0	305	0	-8.806	0	8.433
083 Investeringen openbare ruimte	82.053	1.641	6.625	0	-90.319	0	
084 Afschrijving investeringen openbare ruimte	75.393	1.508	65.184	-4.184	-36.804	0	101.096
088 Reserve huisvestingsverordening	1.879	0	454	0		0	2.334
089 Fonds Stedelijke Vernieuwing	13.624	0	4.788	0	-3.960	0	14.452
090 Reserve ruimtelijke ontwikkeling	1.057	0	1.000	0	-343	0	1.714
091 Reserve bestaanszekerheid	2.893	0	525	0	-1.500	0	1.918
093 Reserve energietransitie		0	2.272	0		0	2.272
Resultaat	*-37.291*		*37.291*			*-183*	*-183*
001 Saldo van rekening	-37.291	0	37.291	0		-183	-183
totaal eigen vermogen	**458.638**	**3.318**	**264.653**	**-5.178**	**-252.067**	**-183**	**469.182**

Toelichting per reserve

Algemene Reserves

002 Saldireserve

naam van reserve	Saldireserve		
code	002		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	Geen		
doel	Een financiële waarborg voor het opvangen van (tijdelijke) schommelingen in de lasten en baten van de gemeente. De saldireserve maakt onderdeel uit van het financieel weerstandsvermogen van de gemeente.		
instellingsbesluit			
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	In de kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen is onder meer voorgeschreven hoe risico's geïnventariseerd en beschreven moeten worden en is er beleid geformuleerd omtrent de omvang van de weerstandscapaciteit. Concreet komt het erop neer dat de omvang van de weerstandscapaciteit (saldireserve) zodanig moet zijn dat het risicoprofiel wordt afgedekt. Daarnaast is er een ondergrens. Deze is bepaald op 3% van de omzet van het lopende begrotingsjaar (totale lasten exclusief mutaties reserves). Het bedrag van € 90 per inwoner geldt als absolute ondergrens.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**33.464.592**	**33.464.592**	
vermeerderingen	**10.016.900**	**10.016.900**	**0**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	10.016.900	10.016.900	
verminderingen	**-2.261.020**	**-2.761.020**	**-500.000**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-2.261.020	-2.761.020	
saldo 31-12-24	**41.220.472**	**40.720.472**	
toelichting stortingen	Alle stortingen zijn conform de afspraken uit de begroting en betreffen stortingen voor diverse risico's. • € 3.316.900 transformatie ICT omgeving (4e kwartaalrapportage 2023) • € 2.700.000 realisatie flexwoningen op het Annapark (RV24037) • € 1.000.000 actualisatie vertrouwelijke risico's (3e kwartaalrapportage 2024) • € 3.000.000 taakdifferentiatie van de brandweer Veiligheidsregio (3e kwartaalrapportage 2024)		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking bestaat uit: • € 321.000 vervallen risico's Hotel- en accommodatieregeling (HAR) van het COA en een verstrekte exploitatiegarantie (1e kwartaalrapportage 2024) • € 1.900.000 actualisatie vertrouwelijke risico's (3e kwartaalrapportage 2024) • € 40.020 transformatie ICT omgeving De stelpost onvoorzien is niet gebruikt. We onttrekken daarom € 0,5 miljoen minder uit de saldireserve dan begroot.		

086 Buffer

naam van reserve	Buffer		
code	086		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	Geen		
doel	Primair als bufferfunctie voor risico's die de gemeente loopt en ter financiering van het RIB. Secundair als onderdeel om weerstandsvermogen af te dragen aan het concern en andere fondsen.		
instellingsbesluit	Programmarekening 2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet bepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**116.583.346**	**116.583.346**	
vermeerderingen	**59.026.005**	**59.026.008**	**-3**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	59.026.005	59.026.008	
verminderingen	**-41.741.477**	**-41.741.477**	**0**
- resultaat 2023	-37.291.477		
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-4.450.000	-41.741.477	
saldo 31-12-24	**133.867.874**	**133.867.877**	
toelichting stortingen	Bij de Programmabegroting 2025 is besloten om € 59 miljoen uit de reserve kapitaallasten investeringen openbare ruimte te halen om daarmee de buffer aan te vullen.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen zijn conform de afspraken uit de begroting en betreffen: • € 1.750.000 Strategische aankoop Havenhoofd 7 Almere Haven (RV24041) • € 2.700.000 realisatie flexwoningen op het Annapark (RV24037) • Het resultaat van de jaarrekening 2023 was € 37 miljoen negatief. Dit hebben we gedekt uit de buffer.		

Algemene Reserves-grondbedrijf

003 Voorlopige resultaten GREX

naam van reserve	Voorlopige resultaten		
code	003		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	Primair om een stukje resultaat jaarlijks uit de boekwaarde van de grondexploitaties te halen en zodoende tussentijds een resultaat te laten zien. Het genomen resultaat is voorlopig, omdat bij de bepaling onder meer wordt uitgegaan van een voorgecalculeerde winst op basis van voorgecalculeerde opbrengsten en kosten. Secundair als onderdeel van weerstandsvermogen af te dragen aan het rekeningsaldo en andere fondsen. Deze reserve moet in samenhang worden gezien (ook qua saldo)met reserve 004 Gerealiseerd Weerstandsvermogen.		
instellingsbesluit	Bij de oprichting van het Grondbedrijf		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet ingesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**92.180.940**	**92.180.940**	
vermeerderingen	**20.538.006**	**7.792.000**	**12.746.006**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	20.538.006	7.792.000	
verminderingen	**-10.701.297**	**0**	**10.701.297**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-10.701.297	0	
saldo 31-12-24	**102.017.649**	**99.972.940**	
toelichting stortingen	De vermeerdering (dotatie) van € 21.1 miljoen bestaat uit de gerealiseerde winst op de grondexploitaties in 2024. Volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten wij winst nemen naar rato van de voortgang van de grondexploitaties. Het bedrag is circa € 13 miljoen hoger dan begroot en is veroorzaakt door meer afzet en extra nabetalingen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking uit deze reserve van € 10,7 miljoen betreft het terugboeken van de in het verleden genomen resultaten als gevolg van het afsluiten van de grondexploitaties De Laren. Omdat het bij de begroting niet bekend is welke grondexploitaties definitief afgesloten worden of welke resultaat er kan worden genomen, wordt dit in de begroting niet geraamd. De raming van het resultaat vindt op totaalniveau plaats op reserve 004 'gerealiseerd weerstandsvermogen'.		

004 Gerealiseerd weerstandsvermogen

naam van reserve	Gerealiseerd weerstandsvermogen		
code	004		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	Primair als bufferfunctie voor risico's en toekomstige bestedingen met betrekking tot de grondexploitatie. Eventuele vrije ruimte in de reserve fungeert als risicobuffer en algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke meerjarenbegroting. Deze reserve moet in samenhang worden gezien (ook qua saldo)met reserve 003 Voorlopige resultaten.		
instellingsbesluit	Bij oprichting van het grondbedrijf		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Bij afsluiting van grondexploitaties wordt de opgebouwde reserve bij voorlopig resultaat over geboekt naar reserve gerealiseerd weerstandvermogen.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**-19.342.038**	**-19.342.038**	
vermeerderingen	**34.626.758**	**20.511.000**	**14.115.758**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	34.626.758	20.511.000	
verminderingen	**-25.382.550**	**-21.498.000**	**3.884.550**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-25.382.550	-21.498.000	
saldo 31-12-24	**-10.097.830**	**-20.329.038**	
toelichting stortingen	De vermeerdering is € 34 miljoen. Dit bestaat enerzijds uit € 14 miljoen vrijval van de resultaten en voorzieningen door afsluiting van grondexploitaties en deelexploitaties van de openbaar gebieden en verspreide percelen. Anderzijds is € 20 miljoen toegevoegd door vrijval van MVA voorziening door gronden van fase 5 Nobelhorst in exploitatie zijn genomen. Begrotingstechnisch wordt de verwachte resultaatneming op hoofdlijnen begroot, zonder rekening te houden met de af te sluiten grondexploitaties of specifieke resultaten per grondexploitatie. Dit veroorzaakt verschillen tussen begroot en werkelijk.		
toelichting onttrekkingen	De vermindering bestaat uit: • De winstafdracht (vrije ruimte in het weerstandsvermogen) aan de algemene dienst 2024 van € 25 miljoen; • Er is € 1,0 miljoen geboekt onttrokken ten gunste van de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling om de risico's van uitvoering van anterieure overeenkomsten af te dekken. • De grondexploitatie Europakwartier West is afgesloten. Het resterende verlies, na aftrek van de hiervoor aanwezige voorziening, van totaal € -1,0 miljoen is verrekend met deze reserve. • Tenslotte zijn kosten gemaakt voor de implementatie van de nota grondbeleid en afboeking van plankosten van kosten in de voorbereidingsfase van totaal € 0,3 miljoen. Een uitgebreidere toelichting op de mutaties binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (de som van reserves 003 en 004) is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.		

Bestemmingsreserves

008 Afschrijvingen Investeringen

naam van reserve	Afschrijvingen investeringen		
code	008		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën en Control		
rentepercentage	2%		
doel	Uit deze reserve worden de jaarlijkse kapitaallasten van de via deze reserve gedekte investeringen met een economisch nut afgedekt. Bij de ingebruikname van deze investeringen wordt het bedrag van de aanschafwaarde gestort in deze reserve. Naar rato van de afschrijvingstermijn wordt een bijdrage uit deze reserve aangewend ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.		
instellingsbesluit	Kadernota vaste activabeleid		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**8.478.318**	**8.478.318**	
vermeerderingen	**4.106.005**	**4.279.000**	**-172.995**
- rentetoevoeging	169.566	170.000	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	3.936.438	4.109.000	
verminderingen	**-1.162.958**	**-1.151.237**	**11.721**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	-993.392	-1.011.576	
- overige structurele onttrekking	-169.566	-139.661	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12-24	**11.421.365**	**11.606.081**	
toelichting stortingen	De incidentele stortingen van € 3,9 miljoen houden verband met de investeringen in: • € 3,6 miljoen Nationaal Park Oostvaardersplassen (FVA) • € 0,1 miljoen Natuurbelevingscentrum De Oostvaarders • € 0,1 miljoen Stedelijke grondstroffen ambachtscentrum (FVA) • € 0,1 miljoen Sluishuis De werkelijke storting is lager uitgekomen dan begroot. Dit komt onder andere doordat een aantal projecten nog niet zijn afgerond of zijn doorgeschoven naar 2025. Verder is er € 0,17 miljoen rente toegevoegd, berekend over de beginstand per 1 januari.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking betreft dekking van de rente- en afschrijvingslasten van investeringen die we uit deze reserve betalen.		

069 Floriade

naam van reserve	Floriade		
code	069		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Floriade		
rentepercentage	Geen		
doel	De gemeente doet een bijdrage aan de Floriade. Om inzicht te houden in de kosten voor de gemeente verlopen de uitgaven via de reserve Floriade. De reserve heeft een looptijd van 2012 tot en met 2023. In deze toelichting wordt inzicht gegeven in het verloop van de stortingen en onttrekkingen over de jaren.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2013		
looptijd	2023		
onder- en bovengrens	Bovengrens € 59,5 miljoen (gemeentelijke bijdrage aan Floriade)		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**1.143.091**	**1.143.091**	
vermeerderingen	**0**	**0**	**0**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	**-1.143.091**	**-1.143.000**	**91**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-1.143.091	-1.143.000	
saldo 31-12-24	**0**	**91**	
toelichting stortingen	N.v.t.		
toelichting onttrekkingen	In de reserve was nog € 1,1 miljoen beschikbaar voor eventuele geluidsmaatregelen bij de woonwijk Hortus. Tot op heden zijn de maatregelen nog niet nodig geweest. Vanuit de bezuinigingsmaatregelen is in de Programmabegroting 2025 besloten om dit bedrag vrij te laten vallen. Eventueel noodzakelijke geluidsmaatregelen zullen meegenomen worden in de grondexploitatie van het gebied.		

070 Reserve MIPA (v/h VSBA)

naam van reserve	MIPA/VSBA		
code	070		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
rentepercentage	Geen		
doel	(Co)financiering van infrastructuuraanpassingen conform het MIPA en het convenant SBA		
instellingsbesluit	Raadsbesluit inzake MIPA 2013-2020 d.d. 18 april 2013		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**6.441.454**	**6.441.454**	
vermeerderingen	**1.966.350**	**1.870.550**	**95.800**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	1.966.350	1.870.550	
verminderingen	**-3.633.796**	**-4.045.000**	**-411.204**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-3.633.796	-4.045.000	
saldo 31-12-24	**4.774.008**	**4.267.004**	
toelichting stortingen	In 2024 is € 1,966 miljoen gestort. Dit bestaat voor € 1,0 miljoen uit de vaste jaarlijkse storting in het MIPA. Aanvullend is € 0,96 miljoen gestort voor projecten die gecombineerd worden met het beheer en onderhoud (werk-met-werk maken).		
toelichting onttrekkingen	In 2024 is € 3,6 miljoen onttrokken voor de dekking van mobiliteitsinvesteringen die vanuit het MIPA gedaan worden. Dit bedrag is € 0,4 miljoen lager dan begroot, met name omdat de opwaardering van de fietsroute Muzenpark niet in 2024, maar in 2025 wordt gestart en de aanpassing en uitbreiding van de fietsbewegwijzering voordeliger is aanbesteed.		

074 Fonds Verstedelijking Almere

naam van reserve	Fonds Verstedelijking Almere (FVA)		
code	074		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	InterimBureau Almere		
rentepercentage	Geen		
doel	Bestedingen in het kader van de uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	Niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**57.285.131**	**57.285.131**	
vermeerderingen	**15.855.040**	**15.902.195**	**-47.155**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	15.855.040	15.902.195	
verminderingen	**-21.756.262**	**-28.323.901**	**-6.567.639**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-21.756.262	-28.323.901	
saldo 31-12-24	**51.383.909**	**44.863.425**	
toelichting stortingen	De reserve FVA wordt gevuld met bijdragen van de gemeente Almere, de provincie Flevoland en het Rijk. De bijdrage van Almere is afkomstig uit de specifieke uitkering Groeiopgave die wij van het rijk ontvangen voor Almere 2.0 en bedraagt voor 2024 € 10 miljoen. De provincie Flevoland levert een vaste bijdrage van € 6,7 miljoen per jaar. Vanwege een onderbesteding in de Floriade is een bedrag van € 0,9 miljoen terugbetaald aan de provincie. In 2024 hebben wij daardoor per saldo € 5,8 miljoen ontvangen (€ 6,7 minus € 0,9 miljoen). De bijdrage van het Rijk is afkomstig van de opbrengst van de verkoop van standaardkavels wonen in Oosterwold door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Kosten die het RVB hiervoor moet maken worden hierop in mindering gebracht. De bijdrage aan het FVA is in 2024 nul, omdat de kosten voor het pachtvrij maken van de gronden hoger zijn dan de verkoopopbrengsten. Met het RVB is afgesproken dat zij de komende jaren de kosten, die niet in het desbetreffende jaar verrekend kunnen worden, daarom eerst in mindering brengen op de toekomstige afdracht.		
toelichting onttrekkingen	Dit betreffen de onttrekkingen i.v.m. de gerealiseerde kosten van de projectorganisatie Almere 2.0, de uitgaven m.b.t. lopende projecten en de proceskosten van de programmalijnen. De onttrekking valt lager uit dan begroot. Dit komt door vertragingen als gevolg van bijvoorbeeld het zorgvuldig afhandelen van procedures, latere gunningen, etc. Bij het merendeel van de projecten heeft wel plan-voorbereiding plaatsgevonden en een aantal is gerealiseerd, maar het grootste gedeelte van de realisatie vanuit het Fonds Verstedelijking Almere zal op een later moment plaatsvinden. Voor een uitgebreide toelichting per project verwijzen wij u naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.		

075 Reserve Programmabudget Raad

naam van reserve	Reserve Programmabudget Raad
code	075
categorie	Bestemmingsreserve
beherende afdeling	Raadsgriffie
rentepercentage	Geen
doel	Gedurende de raadsperiode wordt een eventueel overschot van het programmabudget van de raad bij de jaarrekening gestort in een egalisatiereserve. Hierdoor wordt beter aangesloten bij de vierjaarlijkse cyclus van de gemeenteraad en kan de gemeenteraad beschikken over het volledig bedrag gedurende de raadsperiode. Aan het eind van de zittingstermijn neemt de "oude" gemeenteraad een beslissing of het eventuele saldo van de reserve wordt doorgeschoven naar de nieuwe gemeenteraad of wordt teruggestort in de algemene middelen.
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015
looptijd	
onder- en bovengrens	

	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**367.567**	**367.567**	
vermeerderingen	**243.064**	**25.000**	**218.064**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	243.064	25.000	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12-24	**610.631**	**392.567**	
toelichting stortingen	Het deel van het raadsbudget dat in 2024 niet is uitgegeven is volgens afspraak toegevoegd aan deze reserve.		
toelichting onttrekkingen	Als er een tekort is op de raadsbudgetten, wordt dit gedekt door een onttrekking aan deze reserve. Dat was in 2024 niet het geval.		

076 Reserve Beheer en Onderhoud

naam van reserve	Beheer en onderhoud		
code	076		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stadsruimte		
rentepercentage	Geen		
doel	Als gevolg van onder andere aanpassing in de fasering van de projecten en bestekken kunnen er financiële schommelingen tussen de jaren ontstaan. Om deze schommelingen op te vangen is deze reserve ingesteld.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet vastgesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**5.494.057**	**5.494.057**	
vermeerderingen	**0**	**0**	**0**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	**-3.544.828**	**-3.668.000**	**-123.172**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-3.544.828	-3.668.000	
saldo 31-12-24	**1.949.229**	**1.826.057**	
toelichting stortingen	Er zijn in 2024 geen dotaties geweest.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen bestaan uit: • kosten voor de bestrijding essentaksterfte. • de overige posten in deze reserve (onder andere beheer & onderhoud van FVA projecten) zijn in het kader van de bezuinigingen volledig vrijgevallen ten gunste van de buffer.		

077 Reserve Sociaal Domein

naam van reserve	Sociaal Domein		
code	077		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Zorg & Welzijn		
rentepercentage	Geen		
doel	Het doel van deze reserve is om de overschotten en tekorten op de regionale Wmo taken te egaliseren. Almere is centrumgemeente voor deze taken. De inzet van deze middelen moet worden afgestemd met de regio.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet vastgesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**16.933.535**	**16.933.535**	
vermeerderingen	**305.232**	**6.291.871**	**-5.986.639**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	305.232	6.291.871	
verminderingen	**-8.806.089**	**0**	**8.806.089**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-8.806.089	0	
saldo 31-12-24	**8.432.678**	**23.225.406**	
toelichting stortingen	We hielden rekening met een begroot overschot van € 6,3 miljoen. Dit overschot is niet gerealiseerd, er zijn juist extra kosten gemaakt. De storting van het overschot heeft dus niet plaats gevonden. De storting van € 0,3 miljoen is overgebleven IZA geld voor het IZA zorglandschap. Dit geld blijft beschikbaar voor volgend jaar.		
toelichting onttrekkingen	Er zijn voor € 15,2 miljoen aan kosten gemaakt die niet juist waren begroot, maar wel onderdeel zijn van de regionale uitvoeringsafspraken - € 1,2 miljoen minder kosten beschermd wonen door lagere bezetting - € 2,5 miljoen extra kosten maatschappelijke opvang - € 2,8 miljoen extra kosten vrouwenopvang - € 0,4 miljoen extra kosten voor het regionaal transformatiefonds - € 0,3 miljoen overige kosten waaronder hogere apparaatskosten - € 3,2 miljoen kosten van de gemeente Zeewolde - € 1,4 miljoen extra kosten veilig thuis - € 5,8 miljoen uitbetaling overschot 2023 aan andere regio gemeenten Zoals toegelicht bij de stortingen was er een overschot van € 6,3 miljoen begroot. Na verrekening met het overschot is er nog een onttrekking van € 8,9 miljoen nodig voor de gemaakt kosten in 2024. De oorzaken van de hogere kosten worden nader toegelicht in de totaalrekening onder het programmaonderdeel Regionale Wmo.		

083 Investeringen openbare ruimte

naam van reserve	Reserve investeringen openbare ruimte		
code	083		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	2%		
doel	De door de raad verstrekte kredieten voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gestort in de reserve 'investeringen openbare ruimte'. Nadat de daadwerkelijke investering heeft plaatsgevonden, wordt het bedrag overgeheveld naar de reserve 'afschrijving investeringen openbare ruimte', ter dekking van de meerjarige kapitaallasten.		
instellingsbesluit	RV-84/2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**82.053.313**	**82.053.313**	
vermeerderingen	**8.266.162**	**8.802.966**	**-536.804**
- rentetoevoeging	1.641.066	1.641.000	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	6.625.096	7.161.966	
verminderingen	**-90.319.475**	**-43.131.255**	**47.188.220**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	-1.292.816	0	
- overige verminderingen	-89.026.658	-43.131.255	
saldo 31-12-24	**0**	**47.725.024**	
toelichting stortingen	De storting heeft betrekking op investeringen in de openbare ruimte voor investeringsprojecten van het FVA, MIPA. en bijdragen uit het Fonds Stedelijke vernieuwing. Op het moment dat wij een investering doen storten we het bedrag hiervoor in de reserve. Voor 2024 zijn dit: • € 3,0 miljoen MIPA projecten • € 3,2 miljoen FVA projecten • € 0,4 miljoen bijdrage Fonds Stedelijke vernieuwing De werkelijke storting is lager uitgekomen dan begroot. Dit komt onder andere doordat een aantal projecten nog niet zijn afgerond of zijn doorgeschoven naar 2025. Verder is er € 1,6 miljoen rente toegevoegd, berekend over de beginstand per 1 januari.		
toelichting onttrekkingen	Vrijval: In 2024 hebben we totaal € 59 miljoen vrij laten vallen uit de reserves investeringen openbare ruimte (€ 24,1 miljoen uit reserve 083 en € 34,9 uit reserve 084). Het restant van de reserve hebben we samengevoegd met reserve 084 Afschrijving investering openbare ruimte. Deze reserve heffen we op.		

084 Afschrijving investeringen openbare ruimte

naam van reserve	Reserve afschrijvingen Investeringen Openbare Ruimte		
code	084		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	2%		
doel	De lopende investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gestort in de reserve 'investeringen openbare ruimte'. Nadat de daadwerkelijke investering heeft plaatsgevonden, wordt het bedrag overgeheveld naar de reserve 'afschrijving investeringen openbare ruimte', ter dekking van de meerjarige kapitaallasten.		
instellingsbesluit	RV-84/2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**75.392.967**	**75.392.967**	
vermeerderingen	**66.691.583**	**19.267.741**	**47.423.842**
- rentetoevoeging	1.507.859	1.507.000	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	65.183.724	17.760.741	
verminderingen	**-40.988.954**	**-41.006.571**	**-17.617**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	-4.184.471	-7.351.077	
- overige structurele onttrekking	-1.856.176	0	
- overige verminderingen	-34.948.307	-33.655.494	
saldo 31-12-24	**101.095.596**	**53.654.137**	
toelichting stortingen	Het saldo 31 december 2024 van reserve 083 Investeringen openbare ruimte is toegevoegd aan deze reserve. Reserve 083 heffen we op. Verder is er € 1,5 miljoen rente toegevoegd, berekend over de beginstand per 1 januari.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking betreft € 4,2 miljoen ter dekking van de afschrijvingslasten en € 1,9 miljoen rente van investeringen in de openbare ruimte. Vrijval: In 2024 hebben we totaal € 59 miljoen vrij laten vallen uit de reserves investeringen openbare ruimte (€ 24,1 miljoen uit reserve 083 en € 34,9 uit reserve 084).		

088 Reserve huisvestingsverordening

naam van reserve	Huisvestingsverordening (HVV)
code	088
categorie	Bestemmingsreserve
beherende afdeling	Stedelijk Beleid
rentepercentage	Geen
doel	Egalisatie van de gemeentelijke baten en lasten van de Huisvestingsverordening (HVV) inclusief de Urgentieregeling en de egalisatie van de gemeenschappelijke baten en lasten van de HVV voor Gemeente en corporaties. Dit kunnen ook investeringskosten voor een nieuwe opzet van de HVV betreffen.
instellingsbesluit	14 februari 2002
looptijd	Onbepaalde tijd
onder- en bovengrens	

	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**1.879.477**	**1.879.477**	
vermeerderingen	**454.119**	**237.000**	**217.119**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	454.119	237.000	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12-24	**2.333.596**	**2.116.477**	

toelichting stortingen	In 2024 is € 0,45 miljoen in de reserve gestort. Dit betreft het resultaat van de urgentieregeling en de verwachte afrekening 2024 met de corporaties (overschot inschrijfgelden). In de begroting werd rekening gehouden met een storting van € 0,22 miljoen. Dit omdat de afgelopen jaren de baten uit de inschrijfgelden hoger zijn dan de kosten van urgenties en het uitvoeren van de huisvestingsverordening. In 2024 waren de baten hoger dan verwacht.
toelichting onttrekkingen	In 2024 zijn geen onttrekkingen gedaan.

089 Fonds Stedelijk Vernieuwing

naam van reserve	Fonds Stedelijke Vernieuwing		
code	089		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling en Grondzaken		
rentepercentage	n.v.t.		
doel	Het Fonds Stedelijke Vernieuwing is in 2019 in het leven geroepen om een gerichte impuls te geven aan 'de vernieuwing van de stad'. Voor deze raadsperiode richten we ons primair, conform coalitieakkoord en programmabegroting 2019, op de gebieden: • Binnenring Almere Haven; • Buiten-Centrum; en • De revitalisering van specifieke, nog nader te benoemen bedrijventerreinen, waaronder Steiger- Noord.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2019		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	Niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**13.624.182**	**13.624.182**	
vermeerderingen	**4.787.500**	**4.787.500**	**0**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	4.787.500	4.787.500	
verminderingen	**-3.960.071**	**-4.807.400**	**-847.329**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-3.960.071	-4.807.400	
saldo 31-12-24	**14.451.611**	**13.604.282**	
toelichting stortingen	Conform begroting heeft er een storting plaatsgevonden van € 4.787.500. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat dit bedrag in de periode 2023-2026 jaarlijks gestort wordt voor stedelijke vernieuwingsprojecten. Dit bedrag is als volgt verdeeld: • Bedrijven terreinen € 900.000 • Almere-Buiten Centrum € 1.475.000 • Binnenring Haven € 2.412.500		

toelichting onttrekkingen	In 2024 zijn de bestedingen en daarmee de onttrekkingen uit deze reserve € 847.000 lager dan begroot, dit wordt hieronder toegelicht. Bedrijventerreinen (€ 129.000) In 2024 hebben we ons gericht op het faciliteren van het organiserend vermogen van ondernemers in de verschillende werkmilieus. Samen met de ondernemers kan de gemeente hun werkomgeving dan toekomstbestendiger maken. Er zijn meerdere initiatieven die in verschillende fasen van ontwikkeling verkeren. Deze fasen zijn iets minder ver dan vooraf begroot was waardoor er minder geld in 2024 is onttrokken, deze gelden zullen in 2025 worden uitgegeven. Daarnaast is er een start gemaakt met de mogelijkheden voor verduurzaming op de bedrijventerreinen. De start hiervan is wat later op gang gekomen waardoor niet alle middelen voor 2024 zijn uitgegeven. Almere Buiten-Centrum (€ 297.000) Er zijn minder kosten gemaakt vanuit de vak afdelingen. Dit komt door een tekort aan capaciteit en de extra beschikbaarheid van andere project- en voorbereidingskredieten voor de inzet. Daarnaast was voorzien om extra budget te in te zetten voor het programmateam. Dat bleek na werving pas mogelijk vanaf september met de uitbreiding, maar de beschikbaarheid was ook voor die maanden slechts 50%. De in 2024 voorziene kosten worden in 2025 en 2026 benut door structureel meer uren voor advies, programmamanagement en -ondersteuning. Door de verminderde inzet zijn de projecten ook enigszins vertraagd waardoor de verwachte kosten voor 2024 lager uitvallen, maar deze zullen in 2025 benut worden. Binnenring Almere Haven (€ 421.000) Er zijn minder kosten gemaakt door een tekort aan capaciteit. Daarnaast zijn een aantal projecten vertraagd doordat deze afhankelijk zijn van externe factoren welke langer hebben geduurd dan verwacht.

090 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling

naam van reserve	Reserve ruimtelijke ontwikkeling		
code	090		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	geen		
doel	Afdekken van risico's rond het sluiten van anterieure overeenkomsten en het doen van strategische aankopen. Bij anterieure overeenkomsten waarmee maximaal een bedrag van € 0,2 miljoen per overeenkomst wordt onttrokken aan de Reserve ruimtelijke ontwikkeling is het college hiertoe bevoegd onder voorwaarde van verantwoording achteraf aan de raad bij de Jaarrekening.		
instellingsbesluit	RV-05/2020		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**1.056.509**	**1.056.509**	
vermeerderingen	**1.000.000**	**1.000.000**	**0**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	1.000.000	1.000.000	
verminderingen	**-342.597**	**-114.031**	**228.566**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-342.597	-114.031	
saldo 31-12-24	**1.713.912**	**1.942.478**	
toelichting stortingen	Gemeente Almere voert ook facilitair grondbeleid. Dit betekent dat wij de transformatieplannen op gronden van derden ook toetsen en begeleiden. In principe kunnen de door gemeente gemaakte kosten die direct verband houden met de projecten worden verhaald bij de initiatiefnemers. Hiervoor gebruiken wij voorschotovereenkomsten en de anterieure overeenkomsten. Het blijkt echter niet altijd mogelijk om deze kosten te verhalen. We moeten deze kosten dan afboeken, en dekken dit dan uit de reserve ruimtelijke ontwikkeling. Omdat daarin onvoldoende dekking was is er bij de Programmabegroting 2025 besloten om € 1 miljoen van het gerealiseerd weerstandsvermogen van het grondbedrijf in deze reserve te storten.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking betreft een saldo van afwikkelingsresultaten van projecten met anterieure overeenkomsten die in 2024 zijn afgesloten. Randstad 20-21 Met betrekking tot de anterieure projecten (faciliterend grondbeleid) zijn er sinds 2019 kosten gemaakt voor verschillende onderzoeken ten behoeve van onder andere het Ontwikkelplan voor de transformatie van Randstad 20-21. Echter, door wijzigingen in marktomstandigheden en projectdoelen wordt in gewijzigde vorm vervolg gegeven aan het initiatief. Daardoor zijn er op dit moment voor een deel van de kosten geen mogelijkheden om deze te verhalen op initiatiefnemers. Deze kosten zijn ten laste van de reserve ruimtelijke ontwikkeling afgeboekt. Louis Armstrongweg Betaalde voorschotten uit het verleden zijn na het afhaken van diverse partijen (door bijv. verkoop van de vastgoedportfolio) gebruikt om de gemaakte plankosten die al waren gemaakt mee af te dekken. Per saldo waren de betaalde voorschotten voldoende om de gemaakte kosten af te dekken, dit voordeel is ten gunste van deze reserve geboekt. Naast bovenstaande projecten zijn nog enkele kleinere projecten afgesloten. De kleine voor- en nadelen zijn vereffend met deze reserve.		

091 Reserve Bestaanszekerheid

naam van reserve	Reserve bestaanszekerheid		
code	091		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Werk en inkomen		
rentepercentage	geen		
doel	Uit deze reserve wordt het bestedingsplan voor bestaanszekerheid betaald. Met de reserve zetten we incidentele uitkeringen vanuit het Rijk meerjarig in om met meer impact de bestaanszekerheid te vergroten. Het fonds geeft ruimte om te investeren in bestaanszekerheid zodat: inwoners kunnen blijven meedoen, gezondheidsklachten worden voorkomen en toekomstkansen voor kinderen worden vergroot. Het geld dat beschikbaar is in de buffer voor bestaanszekerheid en het geld uit de septembercirculaire 2023 voor armoede worden in het Fonds gestort. Er is geen automatisme dat toekomstige gelden van het Rijk ook in het fonds worden gestort.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2024		
looptijd	Minimaal 2 jaar, evaluatie bij Programmarekening 2025		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**2.893.000**	**2.893.000**	
vermeerderingen	**525.000**	**525.000**	**0**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	525.000	525.000	
verminderingen	**-1.500.000**	**-1.500.000**	**0**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	-1.500.000	-1.500.000	
saldo 31-12-24	**1.918.000**	**1.918.000**	
toelichting stortingen	De € 0,5 miljoen die beschikbaar was voor het fonds overname schulden is in de reserve bestaanszekerheid gestort. Dit geld was hiervoor niet nodig omdat we al zijn aangesloten bij het landelijke waarborgfonds.		
toelichting onttrekkingen	Er vindt in 2024 een onttrekking van € 1,5 miljoen plaats voor de uitbetaling van de energietoeslag 2023. Verder wordt er in 2025 € 0,4 miljoen uit de reserve gehaald voor het bestedingsplan armoede. In 2025 en ik 2026 zal € 0,1 miljoen per jaar uit de reserve worden gehaald voor de implementatie van de Stadspas. Voor het resterende deel van de reserve wordt nog een bestedingsplan opgesteld.		

093 Reserve Energietransitie

naam van reserve	Reserve versnelling energietransitie		
code	093		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stedelijke Beleid		
rentepercentage	geen		
doel	De nog niet bestede middelen voor energiearmoede en energietransitie zetten we via deze reserve meerjarig in om de transitie te versnellen om daarmee de energierekening van meer bewoners te verlagen, de woningvoorraad kwalitatief te verbeteren en onze doelen ten aanzien van de energietransitie in het zicht te houden. Uit deze reserve betalen we de opschalingsplannen voor het verduurzamen en isoleren van woningen, en de gemeentelijke cofinanciering voor de ontvangen subsidies uit het Volkshuisvestingsfonds.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2025		
looptijd	Minimaal 6 jaar, evaluatie bij de Programmabegroting 2030		
onder- en bovengrens	niet bepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**0**	**0**	
vermeerderingen	**2.272.000**	**2.450.000**	**-178.000**
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	2.272.000	2.450.000	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- resultaat 2023			
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekking	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12-24	**2.272.000**	**2.450.000**	
toelichting stortingen	In 2024 is € 2,27 miljoen in de reserve gestort. Dit is het niet bestede bedrag in 2024 vanuit de activiteit energietransitie, met name veroorzaakt doordat we eerst ontvangen rijksmiddelen inzetten. Bij de begroting dachten we dat er € 2,45 miljoen zou overblijven om te storten, dit is uiteindelijk € 2,27 miljoen geworden. De middelen in de reserve kunnen op een later moment alsnog worden ingezet voor de energietransitie.		
toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.		

Voorzieningen

Algemeen

De voorzieningen zijn als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000

soort voorziening	saldo 01-01-2024	bij: inflatie correctie	bij: overig	af: bestedingen	af: vrijval	saldo 31-12-2024
VZ Arbeidskosten gerelateerd	11.001	172	3.818	-979	0	14.012
VZ Onderhoud & Vervanging	45.163	0	16.012	-13.316	-133	47.726
VZ Bijdragen, Risico's & Verpl	15.176	0	4.359	-8.454	0	11.081
totaal	**71.340**	**172**	**24.189**	**-22.749**	**-133**	**72.818**

Arbeidskosten gerelateerd

Dit zijn toekomstige verplichtingen met betrekking tot arbeidskosten. De voorzieningen hebben betrekking op de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van (voormalig) leden van het college van Burgemeesters en Wethouders. Daarnaast is er met ingang van 2022 een voorziening gevormd voor het verlofsparen van medewerkers, als gevolg van een wijziging in de CAO.

Bijdragen, risico's en verplichtingen

Dit zijn voorzieningen voor diverse verplichtingen en risico's richting derden. Bijvoorbeeld het kostenverhaal Oosterwold en de parkeeropgave in het Stadscentrum. Het gaat hier om contractueel vastgelegde verplichtingen en bijdragen die we op enig moment moet kunnen nakomen of waarop we kunnen worden aangesproken.

Onderhoud en vervanging

Dit zijn toekomstige verplichtingen met betrekking tot onderhouds- en vervangingskosten van de riolering en het gemeentelijk vastgoed. Voor deze toekomstige verplichtingen sparen we jaarlijks een bedrag in de betreffende voorzieningen. De kosten worden vervolgens gedekt uit deze voorzieningen.

Nieuwe en opgeheven voorzieningen

In 2024 zijn er geen nieuwe voorzieningen en er zijn geen voorzieningen opgeheven.

Aard en reden

Hierna is per voorziening een gedetailleerde specificatie opgenomen. Daarin beschrijven we de aard en reden van iedere voorziening, en geven we een toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen per voorziening.

Verloopstaat voorzieningen

bedragen x € 1.000

soort voorziening	saldo 01-01-2024	bij: inflatie correctie	bij: overig	af: bestedingen	af: vrijval	saldo 31-12-2024
VZ Arbeidskosten gerelateerd	**11.001**	**172**	**3.818**	**-979**		**14.012**
201 Wachtgeld voormalig wethouders	409	0	618	-272	0	755
202 Pensioen voormalig wethouders	8.589	172	1.620	-485	0	9.897
259 Verlofsparen	2.002	0	1.580	-222	0	3.360
VZ Onderhoud & Vervanging	**45.163**		**16.012**	**-13.316**	**-133**	**47.726**
215 Groot onderhoud onderwijsgebouwen	2.184	0	1.458	-1.769	0	1.874
217 Vervanging riolering	29.478	0	5.890	-2.707	0	32.661
218 Rioolherstelprojecten	1.531	0	2.553	-2.341	0	1.743
239 Groot onderhoud gebouwen niet-onderwijs	11.970	0	6.110	-6.498	-133	11.449
VZ Bijdragen, Risico's & Verpl	**15.176**		**4.359**	**-8.454**		**11.081**
246 Parkeren stadscentrum oost	4.300	0	0	0	0	4.300
252 Kostenverhaal Oosterwold	9.190	0	4.157	-8.454	0	4.892

253 Grondopbrengst Oosterwold	411	0	0	0	0	411
258 Boscompensatie natuurbescherming	759	0	202	0	0	961
262 Parkeren Hortus	516	0	0	0	0	516
totaal	**71.340**	**172**	**24.189**	**-22.749**	**-133**	**72.818**

Toelichting per voorziening

Arbeidskosten gerelateerd

201 Wachtgeld voormalig wethouders

naam voorziening	Wachtgelden wethouders
code	201
categorie	arbeidskosten gerelateerd
beherende afdeling	College B&W
inflatiecorrectie	geen
reden voor het vormen van de voorziening	dekking voor de wachtgeldregeling van de wethouders.
taakveld	0.1 Bestuur en 0.5 Treasury
instellingsbesluit	
looptijd	onbepaalde tijd
onder- en bovengrens	

	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**409.139**	**409.139**	
dotaties	**618.226**	**283.000**	**335.226**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	618.226	283.000	
verminderingen	**-272.163**	**-189.125**	**-83.038**
- besteding	-272.163	-189.125	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**755.202**	**503.014**	

toelichting dotaties	In 2024 is er € 618.000 gestort in de voorziening. De begrote storting bedroeg € 284.000. De extra benodigde storting van € 334.000 wordt veroorzaakt doordat:: 1. er in 2024 twee wethouders zijn afgetreden. Twee lopende verplichtingen lopen medio 2025 af. De twee nieuwe ex wethouders hebben in 2024 al gebruik gemaakt van de wachtgeldregeling. Hier kon uiteraard nog geen rekening worden gehouden bij de berekening van de voorziening per 31-12-2023. De maximale duur per wachtgeldverplichting bedraagt 38 maanden. Ook voor de komende jaren is dus rekening gehouden met deze nieuw ontstane verplichting (eventuele neveninkomsten worden verrekend met de wachtgeldverplichting). 2. de bruto salarissen van wethouders zijn gestegen. Hierdoor stijgt ook de wachtgeldverplichting mee. Door deze stijging stijgt alleen al de maximale wachtgeldverplichting van (prognose) vier aftredende wethouders na de gemeenteraadsverkiezingen 2026 met € 120.000.
toelichting bestedingen	Vanaf 2024 verzorgt Almere de uitbetalingen van de wachtgeldverplichtingen niet meer zelf en zijn ze uitbesteed aan een gespecialiseerde partij. Op basis van voorschotten hebben wij in 2024 hiervoor € 272,000 overgemaakt. Via voorlopige jaaropgave van deze partij wordt de afrekening ongeveer € 10.000 lager. Dit zal na vaststelling van de jaarstukken van deze partij worden verrekend met onze voorziening.
waarde lopende contracten	

202 Pensioen voormalig wethouders

naam voorziening	Pensioen voormalig wethouders		
code	202		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	College B&W		
inflatiecorrectie	2,0%		
reden voor het vormen van de voorziening	BBV-verplichting		
taakveld	0.1 Bestuur en 0.5 Treasury		
instellingsbesluit	2004		
looptijd	niet van toepassing		
onder- en bovengrens	niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**8.589.316**	**8.589.316**	
dotaties	**1.791.957**	**722.000**	**1.069.957**
- inflatiecorrectie	171.787	222.000	
- overige vermeerderingen	1.620.170	500.000	
verminderingen	**-484.589**	**-460.000**	**-24.589**
- besteding	-484.589	-460.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**9.896.684**	**8.851.316**	
toelichting dotaties	De inflatiecorrectie 2024 over het beginsaldo per 1 januari 2024 van 2% bedroeg € 172.000. De voor 2024 geraamde reguliere storting bedroeg € 500.000. Uiteindelijk moest er ruim € 1,1 miljoen extra worden gestort vanwege een te hanteren lagere rekenrente (conform opgave van DNB op basis van 25-jaars rente). De lagere rekenrente t.o.v. 2023 zorgt voor een aanzienlijk hogere benodigde stand van de voorziening per 31-12-2024 om alle toekomstige langlopende pensioenverplichtingen op peil te kunnen houden. Met name deze schommelingen in de jaarlijks vast te stellen rekenrente zorgen aan het eind van ieder jaar voor mutaties (onttrekkingen of bijstortingen) in de voorziening. Deze gegevens komen pas aan het eind van ieder jaar beschikbaar. Daarnaast zorgt ook de indexering van de pensioenen vanuit ABP (1,84% per 1 januari 2025) voor een hogere benodigde stand van de voorziening. De totale berekening gaat over ruim 50 pensioenverplichtingen. Zo'n 30 oud-wethouders ontvangen al pensioen, voor de overige groep wordt jaarlijks nog pensioen opgebouwd. De stand van de voorziening per 31-12-2024 bedraagt afgerond € 9,9 miljoen.		
toelichting bestedingen	Vanaf 2024 wordt de administratie van de pensioenuitkeringen uitbesteed aan een derde partij. De werkelijke uitbetaalde pensioen bedragen over 2024 bedroeg € 485.000 en betreft de uitbetalingen van de maandelijkse pensioenlasten aan zo'n 30 oud-wethouders. pensioen. Daarnaast wordt nog voor zo'n 20 oud-wethouders pensioen opgebouwd.		
waarde lopende contracten	nvt		

259 Verlofsparen

naam voorziening	Verlofsparen		
code	259		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	HRM		
inflatiecorrectie	conform CAO afspraken		
reden voor het vormen van de voorziening	In de CAO Gemeenten 2021-2022 is opgenomen dat medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrière planning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dat kan gaan leiden tot verlofstuwmeren. In verband met de onvoorspelbare op- en afbouw wordt deze voorziening gevormd.		
taakveld	diverse		
instellingsbesluit	Programmarekening 2022		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**2.002.451**	**2.002.451**	
dotaties	**1.579.674**	**77.502**	**1.502.172**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	1.579.674	77.502	
verminderingen	**-222.391**	**0**	**-222.391**
- besteding	-222.391	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**3.359.734**	**2.079.953**	
toelichting dotaties	Het aantal gespaarde verlofuren is toegenomen. Daardoor hebben we een extra bedrag in de voorziening moeten storten. Dit is gebaseerd op het aantal gespaarde verlofuren en de daarvoor van toepassing zijnde salarisschaal en loonsom.		
toelichting bestedingen	De onttrekking zijn verlofuren die zijn opgenomen.		
waarde lopende contracten			

Onderhoud en vervanging

215 Groot onderhoud onderwijsgebouwen

naam voorziening	Groot onderhoud onderwijsgebouwen		
code	215		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsbedrijf		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Het egaliseren van de kosten voor het planmatig onderhoud van de gymzalen en gebouwen tijdelijke onderwijshuisvesting.		
taakveld	4.2 Onderwijshuisvesting		
instellingsbesluit	1999 Decentralisatie onderwijshuisvesting		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**2.184.172**	**2.184.172**	
dotaties	**1.458.100**	**1.458.100**	**0**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	1.458.100	1.458.100	
verminderingen	**-1.768.769**	**-1.770.000**	**1.231**
- besteding	-1.768.769	-1.770.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**1.873.503**	**1.872.272**	
toelichting dotaties	De dotaties zijn verwerkt conform de begroting. Hiermee sparen we een vast bedrag voor toekomstig groot onderhoud.		
toelichting bestedingen	De meeste geplande werkzaamheden zijn uitgevoerd. Van de werkzaamheden die niet zijn uitgevoerd wordt beoordeeld wanneer ze wel moeten worden uitgevoerd in het komende verslagjaar 2025 of later.		
waarde lopende contracten			

217 Vervanging riolering

naam voorziening	Vervanging riolering		
code	217		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsruimte		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Voorziening voor de toekomstige vervanging van het huidige rioolstelsel.		
taakveld	7.2 Riolering		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2007		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**29.478.087**	**29.478.087**	
dotaties	**5.890.000**	**5.890.000**	**0**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	5.890.000	5.890.000	
verminderingen	**-2.707.219**	**-5.474.000**	**2.766.781**
- besteding	-2.707.219	-5.474.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**32.660.868**	**29.894.087**	
toelichting dotaties	In de Programmabegroting 2007 is besloten om te 'sparen' voor de toekomstige vervanging van het rioolstelsel. Daarmee wordt ook plotselinge stijging in het toekomstige tarief voorkomen. Sinds die tijd stijgt het tarief jaarlijks met 2,5%, exclusief trendmatige correctie. Deze 'extra' inkomsten worden toegevoegd aan de vervangingsvoorziening. Vervangingsinvesteringen kunnen vervolgens uit deze voorziening bekostigd worden. De dotatie ligt in lijn met de begroting 2024.		
toelichting bestedingen	Bij het doorlopen van het proces MPBA zijn in 2024 ook de rioleringsprojecten meegenomen in het afwegingsproces. De uitkomst hiervan is onder andere een meerjarig plan voor rioolvervanging, wat de basis is voor de bestedingen. In 2024 is onder andere geïnvesteerd in de rioolvervanging Vlotbrugweg en investeringen om de afwatering op diverse locaties te verbeteren. De aanwending is lager dan begroot. De belangrijkste oorzaken zijn: • bij diverse projecten is een vertraging ontstaan in de doorloop van het project. • Diverse projecten, die in samenhang met rioolvervanging uitgevoerd moeten worden, hebben vertraging opgelopen als gevolg van onduidelijkheid over scoping. Hierdoor ligt de besteding mbt rioolvervanging lager.		
waarde lopende contracten			

218 Rioolherstelprojecten

naam voorziening	Rioolherstelprojecten		
code	218		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsruimte		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Deze voorziening is bedoeld voor de financiering van de rioolherstelprojecten.		
taakveld	7.2 Riolering		
instellingsbesluit	BBV & Tarievennota 2009		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**1.530.825**	**1.530.825**	
dotaties	**2.553.254**	**2.510.000**	**43.254**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	2.553.254	2.510.000	
verminderingen	**-2.341.442**	**-3.381.007**	**1.039.565**
- besteding	-2.341.442	-3.381.007	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**1.742.637**	**659.818**	
toelichting dotaties	De reguliere dotatie ligt in lijn met de begroting. Hiermee sparen we voor toekomstige rioolherstelprojecten.		
toelichting bestedingen	In 2024 is voor € 2,3 miljoen aan geplande werkzaamheden voor groot onderhoud riolering uitgevoerd. Dit betreft onder andere de werkzaamheden aan diverse rioolgemalen, pompen en werkzaamheden mbt aandachtstrengen HWA/ DWA bij de Regenboogbuurt en Waterwijk. De besteding ligt lager dan verwacht doordat projecten langer doorlopen dan verwacht, er meer tijd nodig was om het beoogde programma concreet te maken en uit te voeren. Daarnaast bleken sommige werkzaamheden bij nader onderzoek niet nodig of hebben een andere insteek gekregen.		
waarde lopende contracten			

239 Onderhoud gebouwen niet-onderwijs

naam voorziening	Groot onderhoud gebouwen niet-onderwijs		
code	239		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsbedrijf		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Het egaliseren van de kosten voor het planmatig onderhoud van het gemeentelijk vastgoed inclusief parkeren.		
taakveld	0.4 Overhead/1.1 Crisisbeheersing en brandweer/2.1 Verkeer en Vervoer/2.2 Parkeren/3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur/5.2 Sportaccommodaties/5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie /5.5 Cultureel erfgoed/5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie/6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie/7.1 Volksgezondheid/ 7.3 Afval/ 8.3 Wonen en bouwen		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2012		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**11.969.833**	**11.969.833**	
dotaties	**6.110.200**	**6.110.200**	**0**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	6.110.200	6.110.200	
verminderingen	**-6.631.450**	**-5.572.000**	**-1.059.450**
- besteding	-6.498.450	-5.572.000	
- vrijval	-133.000	0	
saldo 31-12-2024	**11.448.583**	**12.508.033**	
toelichting dotaties	De dotaties zijn geboekt conform de begroting. Hiermee sparen we voor toekomstig groot onderhoud.		
toelichting bestedingen	Er is meer uitgegeven dan begroot. Dat heeft met verschillende posten te maken. Een voorbeeld is de vervanging van de liften in het stadscentrum. De inschatting was dat nog niet alle werkzaamheden en kosten op 2024 zouden drukken en dus ook voor een gedeelte in 2025 terecht zouden komen. De uitvoering van het werk ging echter voorspoediger dan ingeschat		
waarde lopende contracten			

Bijdragen, risico's en verplichtingen

246 Parkeren Stadscentrum Oost

naam voorziening	Parkeren stadscentrum Oost		
code	246		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	In de toekomstige ontwikkeling van de Oostkavels in het stadscentrum is mogelijk sprake van een gebouwde parkeervoorziening. Deze is deels (200 plekken) ter compensatie van eerder opgeheven parkeerplaatsen waarvoor een bijdrage van een derde is ontvangen. De ontwikkeling van dit deel van het stadscentrum is voorlopig op de lange baan geschoven. De grondexploitatie waarin de realisatie was opgenomen is in 2013 afgesloten. De verplichting is door de vorming van de voorziening zeker gesteld.		
taakveld			
instellingsbesluit	Jaarrekening 2013		
looptijd	Tot het moment dat de ontwikkeling van de Oostkavels opnieuw aan de orde is.		
onder- en bovengrens	De bijdrage van de derde partij vormt de bovengrens.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**4.300.000**	**4.300.000**	
dotaties	**0**	**0**	**0**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**4.300.000**	**4.300.000**	
toelichting dotaties	N.v.t.		
toelichting bestedingen	N.v.t.		
waarde lopende contracten			

252 Kostenverhaal Oosterwold

naam voorziening	Kostenverhaal Oosterwold		
code	252		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Interimbureau Almere		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Bij de gebiedsontwikkeling Oosterwold betalen initiatiefnemers naast de af te nemen grond een opslag voor het kostenverhaal Oosterwold op grond van een anterieure overeenkomst. Gezien de bestedingsplicht en mogelijke terugbetalingsverplichtingen wordt het bedrag gestort in een voorziening. De te maken kosten kunnen dan ten laste van deze voorziening worden gebracht. Indien de voorziening negatief wordt dient deze te worden gerubriceerd naar vorderingen (voor zover verhaalbaar, de rest is exploitatie). De verplichtingen die ten laste van deze post gebracht dienen te worden betreffen: uitgaven in het kader van het bestedingsplan, de betaling aan RVB (claim Uitvoeringsovereenkomst), Almere, Zeewolde (terugbetaling voorgeschoten proceskosten 2013-2016) en de afdracht NOGW. Afspraak is de terugbetaling te effectueren indien er genoeg baten zijn. Vanaf 2017 is hier sprake van.		
taakveld	8.1 Ruimtelijke Ordening		
instellingsbesluit	Jaarrekening 2015		
looptijd	niet bepaald		
onder- en bovengrens	geen bovengrens		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**9.189.653**	**9.189.653**	
dotaties	**4.156.934**	**5.502.000**	**-1.345.066**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	4.156.934	5.502.000	
verminderingen	**-8.454.135**	**-14.421.933**	**5.967.798**
- besteding	-8.454.135	-14.421.933	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**4.892.452**	**269.721**	
toelichting dotaties	Exploitatiebijdragen die wij van initiatiefnemers en overige grondeigenaren ontvangen storten wij in deze voorziening. Ook de ontvangen bijdragen voor archeologisch onderzoek, de verrekening van de verkoopkosten RVB over het jaar 2024 en enkele incidentele opbrengsten zijn gestort. De totale dotatie is lager dan begroot. De belangrijkste reden voor dit verschil is de verschuiving van de verwachte exploitatie bijdragen van 3e partij grondeigenaren naar het jaar 2025. Dat zijn partijen die zelf al grond bezitten, maar wel een bijdrage moeten betalen in de gebiedsontwikkeling. Volgens contractuele afspraken heeft één van de betrokken partijen tot eind 2025 de tijd om de exploitatiebijdrage te voldoen (€ 3,6 mln.), van deze mogelijkheid hebben ze gebruik gemaakt. Deze bijdrage zal daarom pas in 2025 ontvangen worden, en niet in 2024.		

toelichting bestedingen	De bestedingen bestaan uit de kosten van de programmaorganisatie Oosterwold, de afdracht aan NOGW Hout (t.b.v. de bovenwijkse voorzieningen), voorgeschoten kosten archeologisch onderzoek en investeringen i.v.m. de bereikbaarheid. Alle bestedingen vallen binnen de kaders van het kostenverhaal Oosterwold. Een aantal posten wijkt af van de begroting met een totaal saldo van € 5,9 miljoen. • De grootste begrotingspost is voor de investeringen in de bereikbaarheid van Oosterwold, hiervoor was € 7,1 miljoen geraamd. Er is € 4,1 miljoen uitgegeven. In 2024 zijn naast de gebruikelijke werken als (tijdelijke) aansluitingen kavelwegen op polderwegen en beheer en onderhoud van wegen een aantal grote werken uitgevoerd, zoals voorbelasting en reconstructie/aanleg van diverse polderwegen, aanleg van (tijdelijke) fietsoversteken, aanleg en verbreding van watergangen. De reden dat er minder is uitgegeven dan begroot heeft te maken met vertragingen van een aantal projecten. Deze zullen naar verwachting in 2025 alsnog uitgevoerd worden. • De kosten van voorbereiding, toezicht en uitvoering op deze investeringen (begroot € 0,9 miljoen) bleven ruim binnen het budget, werkelijke uitgaven € 0,5 miljoen. Dit is het effect van het minder uitgeven op investeringen. • De bijdrage aan de NOGW Hout, begroot op € 0,7 miljoen bedraagt dit jaar € 0,4 miljoen. De bijdrage vindt plaats naar rato van de ontvangen exploitatiebijdragen (1/9e deel). Doordat de ontvangen exploitatiebijdragen lager zijn dan begroot is ook de afdracht NOGW lager dan begroot. • Het archeologisch onderzoek in deelgebied 1B van Oosterwold was voor 2024 begroot op € 0,5 miljoen. De uitvoering van dit onderzoek loopt nog. In 2024 is reeds € 0,1 miljoen betaald, afronding valt in het jaar 2025. • De afwijking op de overige investeringen is totaal € 0,9 miljoen. • De plankosten zijn in 2024 lager dan begroot. Ook de advieskosten zijn lager uitgevallen dan begroot en er is geen beroep gedaan op de post onvoorzien (€ 0,9 miljoen)
waarde lopende contracten	

253 Grondopbrengst Oosterwold

naam voorziening	Afdracht grondopbrengst Oosterwold		
code	253		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	InterimBureau Almere		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	In de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 staat dat de gemeente de opbrengst van haar huidige grondbezit in Almere Oosterwold zal inbrengen in het Fonds Verstedelijking Almere. Op de balans van de gemeente stond bij start een boekwaarde voor de gemeentegronden Hout midden: € 1.024.100. Afwaardering is niet aan de orde, want de gronden zijn niet minder waard geworden. Wel is de afdracht verplicht, zodat een voorziening wordt getroffen voor deze verplichting.		
taakveld			
instellingsbesluit	Jaarrekening 2015		
looptijd	Afhankelijk van ontwikkeling Oosterwold.		
onder- en bovengrens	Huidige boekwaarde: € 411.201		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**411.200**	**411.200**	
dotaties	**0**	**0**	**0**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**411.200**	**411.200**	
toelichting dotaties	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze voorziening.		
toelichting bestedingen	In 2024 hebben er geen verkopen plaatsgevonden ten aanzien van betreffende grond. De boekwaarde, en daarmee de hoogte van de voorziening, per 31-12-2024 blijft daarom € 411.201.		
waarde lopende contracten			

258 Boscompensatie Natuurbescherming

naam voorziening	Boscompensatie Natuurbescherming		
code	258		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
inflatiecorrectie	Geen		
reden voor het vormen van de voorziening	wettelijke verplichting boscompensatie		
taakveld	5.7 Openbaar groen		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2021		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	Onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**758.968**	**758.968**	
dotaties	**202.333**	**363.000**	**-160.668**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	202.333	363.000	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**961.301**	**1.121.968**	
toelichting dotaties	Voor alle hectare bos (buiten de komgrens o.b.v. de wet natuurbescherming) die wordt gekapt en waarvoor niet direct nieuw bos kan worden aangelegd, wordt de compensatie geregeld via de voorziening boscompensatie. Een bedrag per hectare te compenseren bos wordt in de voorziening gestort en kan worden onttrokken voor de herplant van nieuw bos. In 2024 is voor € 0,2 miljoen gestort in de voorziening.		
toelichting bestedingen	In 2024 zijn geen bedragen uit de voorziening onttrokken voor de aanplant van nieuw bos.		
waarde lopende contracten			

262 Parkeren Hortus

naam voorziening	Parkeren Hortus		
code	262		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Economische ontwikkelingen en grondzaken		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	De gemeente heeft een bijdrage van € 0,5 miljoen ontvangen van een derde partij voor de afkoop van 40 gebouwde parkeerplaatsen.		
taakveld			
instellingsbesluit	Programmarekening 2022		
looptijd	Tot het moment dat de parkeerplaatsen zijn gerealiseerd.		
onder- en bovengrens	De bijdrage van de derde partij vormt de bovengrens.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01-2024	**516.077**	**516.077**	
dotaties	**0**	**0**	**0**
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	**0**	**0**	**0**
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12-2024	**516.077**	**516.077**	
toelichting dotaties	N.v.t.		
toelichting bestedingen	N.v.t.		
waarde lopende contracten			

Schulden en leningen

Algemeen

De schulden en leningen van de gemeente zijn ingedeeld naar:

- Vaste passiva, schulden met een looptijd langer dan één jaar
- Vlottende passiva, schulden met een looptijd korter dan één jaar
- Overlopende vlottende passiva

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer van één jaar of langer

bedragen x € 1.000

	saldo 01-01-2024	bij	af	saldo 31-12-2024	rentelast 2024
onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	255.000	121.000	-30.000	346.000	10.287
onderhandse leningen openbare lichamen	80.000	30.000	0	110.000	2.652
onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	25.000	0	0	25.000	753
waarborgsommen	513	148	-85	576	0
overige leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	2.073	78	-259	1.891	0
totaal	**362.586**	**151.226**	**-30.344**	**483.467**	**13.692**

In 2024 is totaal € 30 miljoen afgelost. Daarnaast is er voor € 151 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken.

De overige leningen hebben betrekking op bijstandsverlening aan zelfstandigen (Bbz), een voorfinanciering voor de realisatie van de internationale Campus door de schoolbesturen (Baken en ASG) en afkoopsommen. Ook hebben wij kredieten verstrekt aan zelfstandigen. Deze zijn door het Rijk voor 100% voorgefinancierd. Hiervan moeten wij 75% terugbetalen in een periode van 5 jaar. In 2024 is er voor € 78.668 aan nieuwe leningen verstrekt en heeft er een aflossing plaatsgevonden van € 169.155. De terugbetaling van de voorfinanciering van € 998.000 m.b.t. de internationale Campus vindt plaats bij de uitbreiding van het aantal leerlingen van 700 tot 1.000.

Van de verplichtingen in verband met ontvangen afkoopsommen die betrekking hebben op meerdere jaren valt jaarlijks een deel vrij ten gunste van het resultaat. De waarborgsommen zijn ontvangsten voor grond en vastgoed die wij verhuren. Na afloop van het contract, als alle afspraken zijn nagekomen, moeten wij deze terugbetalen.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
Overige kasgeldleningen	145.000	116.400
Banksaldi	0	4.982
overige schulden	66.179	62.040
- waarvan openstaande schuld via Stipter/ aan Aankoopcentrale Sociaal Domein Flevoland	*9.656*	*2.581*
totaal	**211.179**	**183.422**

Kasgeldleningen

Dit zijn leningen met een (zeer) korte looptijd. Dit is een momentopname. Het saldo eind 2024 bestaat 4 kasgeldleningen van in totaal € 145 miljoen; deze zijn tussen 6 en 24 januari 2025 afgelost.

Banksaldi

In 2023 hebben wij onze kredietfaciliteit bij de BNG gebruikt voor een bedrag van € 4.982.000. Bij de BNG hebben wij een kredietfaciliteit tot € 5 miljoen. Dat betekent dat de gemeente tot dat bedrag kan rood staan op het totaal van alle BNG-rekeningen. Deze kredietfaciliteit wordt ingezet als dit voordeliger is dan het aantrekken van kortlopende leningen. Ultimo 2024 is geen gebruik gemaakt van deze kredietfaciliteit

Overige schulden

Deze hebben betrekking op nog te betalen facturen van onze leveranciers (crediteuren). Dit zijn meestal facturen die aan het eind van het jaar ontvangen zijn en waarvan de betalingstermijn nog niet is verstreken.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
vooruit ontvangen bijdragen van de EU	667	1.519
vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	98.247	59.531
vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	16.476	12.427
subtotaal ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	*115.390*	*73.477*
overige overlopende passiva	49.925	55.578
totaal	**165.315**	**129.055**

Ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen

Onder de vooruit ontvangen bedragen zijn uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel verantwoord, waarvan de ontvangen bedragen nog niet volledig zijn uitgegeven. De besteding van deze middelen zal plaatsvinden in 2024 en volgende jaren.

Overige overlopende passiva

Dit zijn verplichtingen die in het verslagjaar (of eerder) zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen.

Vooruit ontvangen bijdragen van de EU

bedragen x € 1.000

Regeling	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
EU-Project HOOP	53	64	-84	33
Subsidieregeling ESF 2014-2020 Op weg naar Werk	1.440	0	-1.440	0
Europees Sociaal Fonds Plus 2021-2027	0	1.281	-742	539
CE Feed Your Future	0	79	0	79
Foodwave	25	0	-8	17
totaal vooruit ontvangen bijdrage EU	**1.519**	**1.424**	**-2.274**	**667**

Dit betreft ontvangen subsidies uit Europese fondsen voor projecten die nog lopen of nog moeten starten.

Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk

bedragen x € 1.000

regeling	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
Ex-gedetineerden	34	148	-177	5
Aanpak woninginbraken	59	0	-59	0
Re-Integr.Officer& Integr.Persoonsger.Toedeling Arbeid 22-24	260	0	-105	155
Proeftuin Regionaal Veiligheidsteam 0-100 regio Flevoland	14	0	-14	0
Bijdr. Proj.Informatievoorziening Zorg- en Veiligheidshuizen	115	38	0	153
Subsidiereg. duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)	930	210	0	1.140
SiSa-D1+D12 RMC Reg. Meld-& Coördinatie 2020-2024	37	1.109	-1.096	50
SiSa-D10 Educatie	1.012	2.164	-2.718	458
SiSa-D12A Aanpak voortijdigschoolverlaten 2020-2024	1	520	-483	38
SiSa-D8 OAB vanaf 2019	2.976	12.643	-12.693	2.926
SiSa-H4 stimulering sportBTW-Schade	2.818	1.786	-3.532	1.072
SiSa-H7/H7B GHNT-Geweld hoortnergens thuis	23	-21	-2	0
SiSa-D11 extra middelen RMC-functie	12	0	-13	-1
SiSa-C43 RREW-Regeling reductie energieverbruik woningen	131	0	-131	0
SiSa-H12 lokale preventie-akkoorden of aanpakken	61	0	-39	22
SiSa-C32 ventilatie in scholen	241	0	-241	0
SiSa-D14 Middelen inhalen COVID-19 gerelat.onderw.vertraging	2.068	0	-1.330	738
SiSa-A38 Wet inburgering 2021-gemeentedeel	1.770	5.534	-582	6.722
SiSa-C53 Almere 2.0 - 2021	0	10.006	-10.006	0
SiSa-E66 Spoorbaanpad Almere2021-2023	0			0
SiSa-C64 Impuls versnellen woningbouw Capaciteit & Expertise	9	0	-10	-1
SiSa-E56 doelm.&duurzaam gebruik verkeeersinfrastructuur '21	168	0	-154	14
SiSa-C56 regeling huisvestingaandachtsgroepen	320	0	0	320
SiSa-H8 Sportakkoord 2020-2022	244	-244	0	0
SiSa-E21 Circulaire ambachtscentra 2021-2023	1	0	0	1
SiSa-C55 Aanpak energiearmoede	2.345	0	-1.457	888
SiSa-E44 Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	3.497	1.652	-534	4.615
SiSa-H21 Versterking cliëntenondersteuning	7	0	0	7
SiSa-C209 Regeling huisvesting aandachtgroepen	2.070	0	-518	1.552
SiSa-A16 bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	0	20.740	-20.740	0
SiSa-G13 Regeling onderwijsroute	116	199	-186	129
SiSa-D21 Impuls jongerencultuur	165	295	-461	-1
SiSa-E85 Spuk intelligente verkeersregelinstallaties '22-'27	237	0	-237	0
SiSa-E84 Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen '22-'23	801	0	0	801
SiSa -C92 Regeling Informatiepunten Digitale Overheid	0	211	-211	0
SiSa -F28 Reg. Decentr. Overh.klimaat- & energiebeleid CDOKE	2.003	4.109	-1.761	4.351
SiSa -H30 Brede SPUK VWS - Sport, bewegen, gezondheid etc	798	3.449	-3.744	503
SiSa-D22 Voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	135	0	0	135
SiSa-C111 NGF Vrst. DMI-Flevol. Digitale Tweeling as a Serv	0	108	-108	0
SiSa-D23 Reg eenmalige SPUK/subs. lokale bibliotheekvoorz.	440	880	-374	946
SiSa-C96 Regio Deal Nieuw Land	9.642	7.904	-429	17.117
SiSa-H35/H35B Spuk Integraal Zorgakkoord-doelen 2023	1.558	3.162	-3.230	1.490
SiSa-C104 NGF-project Toekomstbestendige Leefomgeving (TBL)	247	0	-36	211
SiSa-A20 Versterking lok.aanpak radicalisering ca 2023-2026	121	103	-143	81
SiSa-A21 SPUK ter voorkoming van jeugdcriminaliteit	55	1.555	-494	1.116
SiSa-C94 SPUK Lokale Aanpak Isolatie	1.364	2.593	0	3.957
SiSa-H34 SPUK HGM 2023 spec.functies aanpak huiselijk geweld	3	0	0	3

regeling	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
SiSa-E104 SPUK woningbouw op korte term.op bovenplanse infra	9.142	0	0	9.142
SiSa-C95 SPUK regio structuur Nat. Progr Lokale Warmtetran	366	216	-119	463
SiSa-C105 Specifieke uitkering Startbouwimpuls	3.050	0	-756	2.294
SiSa-C106 SPUK gebiedsbudget ten behoeve van woningbouw	8.058	0	-59	7.999
SiSa-J109 SPUK herstructurering volkshuisvesting	0	13.252	0	13.252
SiSa-E110 mobliliteitspakketten tbv woningbouw Almere Stad	0	18.315	-5.063	13.252
SiSa-J2 Onderzoeks- en aanjaagkst grootschalige woningbouw	0	139	-139	0
SiSa-H41 Spec.func. aanpak huis.geweld kinderm. 2024-2028	0	132	-132	0
SiSa-A41 Veilig Wonen en Aanpak Digitale Veiligheid	0	125	0	125
totaal vooruit ontvangen bijdragen Rijk	**59.531**	**113.032**	**-74.316**	**98.247**

Dit betreft ontvangen rijksmiddelen met een specifiek bestedingsdoel.

Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheden

bedragen x € 1.000

regeling	01-01-2024	bij	af	31-12-2024
Delegatiebesluit OV Almere 2018-2027	11.730	23.811	-19.735	15.806
MRA-bijdragen	75		-75	0
PRV Verkeer & Vervoer '22-'25	493	1.056	-1.549	0
Actieplan Biodiversiteit 22-23	112		-112	0
ZonMw Grip op onbgrip	0	378	-56	322
ZonMw project GO!	0	138	-18	120
SPUK flex. inzet onderst woningbouw	0	392	-392	0
Lokale Weerbaarheid CybercrimeJeugd en	0	40	-13	27
Pilot Lokale aanpak geldezels	0	20		20
Japanse Duizendknoop	0	25		25
Regeling flexibele inzet woningbouw	44		-44	0
SiSa-E103B DMI K7	0	100	-73	27
SiSa-H26B Randvoorwaardelijke functies	0	430	-430	0
Samenwerking Afvalwaterketen Flevoland 2022	-26		26	0
Subsidie Proeftuin bijdr. 2025	0	130		130
totaal vooruit ontvangen bijdragen overige overheid	**12.427**	**26.520**	**-22.471**	**16.476**

Dit betreft ontvangen middelen van andere overheden met een specifiek bestedingsdoel. Voor een belangrijk deel betreft dit middelen voor verkeer & vervoer die wij ontvangen van provincie Flevoland.

Overige overlopende passiva

De overlopende passiva bestaat uit overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen.
De vooruit ontvangen bedragen zijn middelen die wij in 2024 (of eerder) hebben ontvangen voor prestaties die wij in 2025 (of later) nog moeten leveren. De nog te betalen bedragen hebben betrekking op prestaties die in 2024 (of eerder) zijn geleverd of ontvangen, maar die in 2025 worden betaald.

bedragen x € 1.000

	31-12-2024	31-12-2023
overige vooruit ontvangen bedragen		
Leges grote projecten	2.913	3.004
Verkopen in roulatie	6.115	2.804
Ontvangen bijdrage Riool Oosterwold	0	220
Overige	351	181
subtotaal overige vooruit ontvangen bedragen	*9.379*	*6.209*
nog te betalen bedragen		
Salarissen	14.370	13.182
Stipter (inkoop zorg)	1.213	9.882
Te betalen zorgkosten niet-Stiper/MO-platform	165	1.270
Rentekosten leningen (langlopend)	9.971	6.983
Woonlastenfonds	173	217
Beschikbaarheidsvergoeding OV	1.439	2.984
Keolis ES+ SV 2022	1.033	1.033
btw	5.149	1.494
Tozo	1.386	1.120
ICT kosten	0	372
GGD Flevoland Kinderopvang	210	309
PMD	0	128
Schoon	831	215
Hulp aan Oekraïners	425	0
Voorlopige aanslag VPB 2021	0	428
Afrekening Veiligheidsregio Fl	1.069	729
Station	0	1.007
Bonus malus Plangroep 2023	0	435
Sociale Zaken	1.396	1.541
Inburgering	0	802
Energietoeslag	0	1.370
Gemeentefonds	0	594
Diverse termijn nota's onderhoud	0	528
Overig	1.716	2.747
subtotaal nog te betalen bedragen	*40.546*	*49.370*
totaal overlopende passiva	**49.925**	**55.578**

5.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de langlopende financiële verplichtingen van de gemeente. Dit betreft verplichtingen met een looptijd van tenminste 3 jaar en een oorspronkelijke contractwaarde van tenminste € 2,8 miljoen. Concessies (bijvoorbeeld openbaar vervoer) en contracten voor (bouw)werken zijn buiten beschouwing gelaten. Politiek gevoelige onderwerpen, claims en rechtszaken dienen altijd en volledig in de NIDBOV opgenomen te worden.

Tabel langlopende financiële verplichtingen

bedragen x € 1 miljoen

onderwerp toelichting	bedrag
ICT werkplekken en rekencentrumdiensten	3,2
Het contract met de huidige ICT-dienstverlener heeft een looptijd tot 30-09-2024. Het contract heeft een verlengingsoptie van 2 keer 3 jaar waarvan dit de tweede verlenging is. In 2024 is een overeenkomst gesloten voor de migratieperiode naar het nieuwe platform.	
ICT contracten	2,1
Dit betreft een contract voor afname van software met bijbehorende support- en onderhoudsdiensten. Het contract is aangegaan voor een periode van zes jaar met ingang van 1 januari 2019 tot 31 december 2024 met nog een verlengingsoptie van 24 maanden. Hier is gebruik van gemaakt, het contract is aangegaan voor een periode van 2 jaar m.i.v. 1 januari 2025.	
Onderwijshuisvesting	2,5
Huurovereenkomst met woningstichting Ymere voor basisschool De Compositie en gymzaal.	
Schulddienstverlening	6,3
De gemeente heeft tot 1 januari 2023 een doorlopend contract met de Plangroep voor het uitvoeren van schulddienstverlening. In verband hiermee is de schulddienstverlening in 2022 opnieuw aanbesteed. Deze aanbesteding is echter mislukt en er is geen nieuwe aanbieder gevonden. Met de Plangroep wordt nu afgesproken dat zij tot en met 31-12-2023 de schuldhulpverlening blijven uitvoeren. Voor dit jaar is er een contractprijs afgesproken van € 3,2 miljoen. Vanaf 01-01-2024 is hiervoor een nieuw contract afgesloten met Verder Zakelijke Dienstverlening.	
Beheer van parkeergarages	3,2
Contract ten behoeve van de parkeerbeheersdiensten Almere. Het contract loopt na 31-12-2022 nog 7 maanden door tot augustus 2023. Er zijn geen verlengingsopties meer. D.m.v. een addendum is overeengekomen na augustus 2023 nogmaals met 7 maanden te verlengen. De overeenkomst eindigt van rechtswege op 29 februari 2024. Met ingang van 1 maart 2024 is een contract afgesloten met Q Park Operations.	
Beheer en onderhoud OAT	0,7
Dit betreft een contract voor beheer en onderhoud van het OAT (ondergronds afval transportsysteem). De overeenkomst ging in op 1 februari 2016 en eindigt op 31 december 2025.	
Verlening van diensten t.b.v. jeugdhulp met verblijf	P.M
Met ingang van 1 januari 2019 wordt de jeugdhulp met verblijf regionaal gefinancierd door middel van een regionale meerjarige aanbesteding van vier jaar, met twee optionele verlengingen van beide twee jaar. De aanbesteding heeft geleid tot een overeenkomst met een samenwerkingsverband van jeugdhulp aanbieders. Deze overeenkomst heeft een looptijd van vier jaar tot eind december 2022. Met ingang van 2023 zijn voor de regionale jeugdhulp contracten afgesloten. In alle regionale contracten voor jeugd met verblijf wordt met P*Q gewerkt en afgerekend.	
Buitengewone opsporingsambtenaren	6,7
Het leveren van handhavers die de taken en werkzaamheden uitvoeren voor de gemeente Almere. Het contract is voor de tweede en laatste keer verlengd tot loopt af op eind februari 2026.	
	0,0

onderwerp toelichting	bedrag
Bouwclaims Bouwclaims van vertrouwelijke aard. Eind 2024 is er nog 1 (mogelijke) bouwclaim. In de loop van 2024 hebben wij 3 bouwclaims kunnen afwikkelen.	
Inburgering Contract met aanbieders voor de inburgering van statushouders. De contractprijs is gebaseerd op basis van een inschatting van het aantal trajecten dat wij gaan afnemen.	2,8
Roodrechten Eemvallei Dit betreft een anterieure overeenkomst met Staatsbosbeheer voor de Roodrechten in het gebied Eemvallei.	6,2
Inhuurdesk De gemeente heeft vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 december 2024 een doorlopend contract afgesloten voor de inhuur van externe medewerkers door middel van een Inhuurdesk. Deze overeenkomst is met 2 jaar verlengd tot 31 december 2026. In het contract is geen afnameverplichting opgenomen maar de inschatting is wel dat dit ongeveer € 30 miljoen per jaar zal kosten.	60,0
Gladheidsbestrijding Dit betreft een contract met de Combinatie Ballast Nedam voor het coördineren en uitvoeren van de gladheidsbestrijding. De overeenkomst is op 1 oktober 2022 ingegaan en eindigt op 1 oktober 2025.	1,1
Wmo ondersteuning perceel 1 (aanbieders huishoudelijke ondersteuning) Met ingang van het jaar 2023 zijn voor de Wmo ondersteuning verschillende contracten afgesloten met diverse leveranciers. De vergoeding vindt plaats op basis van de tariefstrategie Wmo ondersteuning. De gemeente heeft vanaf 2023 latende aanbieders (niet meer gegund voor Wmo 2023). Ze hebben wel een addendum getekend wat betekent dat zij in 2023 mogen doorleveren. In deze overeenkomst wordt met P*Q gewerkt. Alle cliënten van Huishoudelijke ondersteuning zijn per 1-1-2024 geherindiceerd en is er geen sprake meer van oude, arrangementcontracten die in het jaar 2023 zijn vervangen door Wmo-trajecten. We hebben inmiddels van jaar 2025 data waarop we de contractwaarde per aanbieder voor de komende jaren kunnen gaan bepalen.	36,0
Wmo ondersteuning perceel 2 (aanbieders incidentele begeleiding/dagbesteding) Met ingang van het jaar 2023 zijn voor de Wmo ondersteuning verschillende contracten afgesloten met diverse leveranciers. De vergoeding vindt plaats op basis van de tariefstrategie Wmo ondersteuning. De gemeente heeft vanaf 2023 latende aanbieders (niet meer gegund voor Wmo 2023). Ze hebben wel een addendum getekend wat betekent dat zij in 2023 mogen doorleveren. In deze overeenkomst wordt met P*Q gewerkt. Alle cliënten van IB/DB zijn per 1-1-2024 geherindiceerd en is er geen sprake meer van oude, arrangementcontracten die in het jaar 2023 zijn vervangen door Wmo-trajecten. We hebben inmiddels van jaar 2025 data waarop we de contractwaarde per aanbieder voor de komende jaren kunnen gaan bepalen.	24,9
Microsoft Enterprise Agreement Subscription Met deze overeenkomst kunnen de medewerkers van Gemeente Almere rechtmatig beschikken over de meest uitgebreide vorm van Microsoft Office 365 en aanverwante producten voor de komende vier jaar. Met deze overeenkomst kan Almere gebruik maken van de E5 licenties. De overeenkomst loopt van 1 juli 2023 t/m 30 juni 2027.	3,7
Levering van ondergrondse en/of bovengrondse afvalcontainers perceel 1 De Stadsreiniging is bezig met de implementatie van een nieuw inzamelsysteem. Hierin zijn het plaatsen van ondergrondse en bovengrondse inzameldepots onderdeel van.	5,4
Beschikking huishoudelijke ondersteuning Voor huishoudelijke ondersteuning lopen op dit moment 20 beroepszaken en 8 hoger beroepszaken.	P.M.
	10,0

onderwerp toelichting	bedrag
Inhuur flexibele arbeid Met het aangaan van de nieuwe overeenkomst met Tempo Team is er een meerjarige overeenkomst voor de inhuur van flexibele arbeid tot en met schaal 9. Verwacht wordt een afname van 6 miljoen per jaar. De overeenkomst loopt tot en met 31-8-2026. Daarna zijn er nog verlengingsopties.	
Circulaire kantoorinrichting en advisering Contract tussen Rever BV en Gemeente Almere voor circulaire kantoorinrichting en advisering met ingangsdatum 01-01-2025 voor een periode van 6 jaar en daarom eindigend op 31-12-2030.	9,0
Verlening van diensten tbv jeugdhulp 24 uur In 2024 zijn voor de regionale jeugdhulp contracten afgesloten met ingangsdatum 01-01-2025. In alle regionale contracten voor jeugd met verblijf wordt met PxQ gewerkt en afgerekend.	P.M.
Verlening van diensten tbv jeugdhulp zonder verblijf In 2024 zijn voor de regionale jeugdhulp contracten afgesloten met ingangsdatum 01-01-2025. In alle regionale contracten voor jeugd zonder verblijf wordt met P*Q gewerkt en afgerekend.	P.M.
Totaal langlopende financiële verplichtingen	**183,8**

Verstrekte borgstellingen en garantstellingen

bedragen x € 1 miljoen

	garantstelling percentage	oorspronkelijk bedrag	31-12-2024	31-12-2023	betaling 2024
tertiaire achtervang					
woningbouw	25%-50%	3.205,4	3.102,7	2.444,4	0,0
borgstelling en garantstellingen					
verbonden partijen	4,67%	nvt	24,5	26,4	0,0
schulddienstverlening en bijstand	100%	nvt	2,9	1,4	0,0
onderwijs , (sport)verenigingen en welzijnsinst.	div	15,9	3,9	4,6	0,0
totaal		**3.221,3**	**3.134,0**	**2.476,8**	**0,0**

In de kolom "betaling 2024" wordt het bedrag opgenomen, waarvoor de gemeente Almere is aangesproken op de garantiestelling. In 2024 is hier geen aanspraak op gemaakt en hebben er dus geen betalingen plaatsgevonden. Een detailoverzicht van de verstrekte borgstellingen en garantstellingen (art. 57 BBV) is opgenomen als bijlage bij deze jaarrekening.

Woningbouw

De garantstelling geldleningen woningbouw vindt plaats via een zogenaamde tertiaire achtervang. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (Wsw) verstrekt de borgstelling en heeft hiervoor garantievermogen beschikbaar. Als dit garantievermogen niet toereikend blijkt te zijn, dan zal het Wsw bij het Rijk en de gemeenten aankloppen voor de verstrekking van renteloze leningen aan het Wsw. De verdeling van deze leningsverplichting is: 25% de gemeente waar de lening betrekking op heeft, 50% Rijk en de gezamenlijke gemeenten ook 25%.

De achtervang van de gezamenlijke gemeenten is niet meegenomen in de berekening van de garantstelling. Deze garantie is nihil.

Verbonden partijen

De garantstellingen verbonden partijen heeft betrekking op de HVC. De garantstelling voor de HVC volgt uit het aandeelhouderschap van de gemeente Almere en wordt bepaald door enerzijds het aandelenbelang en anderzijds de omvang van de uitstaande geldleningen van de HVC. De omvang van deze leningen op 31

december 2024 is € 524,8 miljoen, het aandeel van Almere hierin bedraagt € 24,5 miljoen (4,67%). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere. Het risico op een faillissement wordt op dit moment als (zeer) laag ingeschat, zie hiervoor ook de Risicoparagraaf.

Schulddienstverlening en bijstand

In het kader van schuldhulpverlening heeft de gemeente zich garant gesteld voor particulieren en zelfstandigen in de schuldhulpverlening.

Onderwijs, (sport)verenigingen en welzijnsinstellingen

In het kader van het onderwijs-, sport- en welzijnsbeleid heeft de gemeente zich garant gesteld voor specifieke leningen van deze organisaties. In de bijlage bij deze jaarrekening is hiervan een specificatie opgenomen, inclusief het doel van de desbetreffende lening (en daarmee de garantstelling). Voor de garanties aan sportverenigingen staat ook de stichting Waarborgfonds Sport voor 50% garant.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich tussen het einde van het boekjaar en de vaststelling van de jaarrekening geen gebeurtenissen voorgedaan, die van belang zijn voor het inzicht van de financiële positie van de gemeente Almere en die niet zijn verwerkt in deze jaarrekening.

6 Overzicht van baten en lasten

6.1 Overzicht per programma

Onderstaand is een totaaloverzicht opgenomen van de gerealiseerde lasten en baten in 2024. Een verklaring voor de afwijkingen (resultaat) ten opzichte van de bijgestelde begroting is op programmaniveau opgenomen in de programmaverantwoording en op activiteitenniveau in de totaalrekening.

bedragen x € 1 miljoen

	begroting			jaarrekening			
programma's	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**resultaat**
Wonen	115.8	127.5	-11.7	143.9	178.6	-34.6	22.9
Openbare ruimte	138.6	89.7	48.8	138.2	92.4	45.8	3.1
Veiligheid en handhaving	45.2	14.2	31.1	44.4	13.2	31.2	-0.2
Dienstverlening en samenwerking met de stad	25.0	4.8	20.2	26.6	6.3	20.3	-0.1
Diversiteit en inclusie	10.2	9.4	0.8	10.1	9.4	0.7	0.1
Economie	13.8	1.3	12.5	11.8	1.2	10.6	1.9
Onderwijs	66.6	28.7	37.9	66.4	29.3	37.1	0.8
Gezondheid	46.5	6.0	40.5	44.7	5.2	39.5	1.0
Sociale voorzieningen en zorg	323.2	231.2	92.0	337.3	233.1	104.2	-12.3
Jeugdhulp	129.0	1.3	127.7	131.6	4.8	126.8	1.0
Dierenwelzijn	1.1	0.0	1.1	0.8	0.0	0.8	0.3
Ontwikkeling van de stad	38.2	25.2	13.0	35.1	24.7	10.5	2.6
Klimaat en milieu	9.1	4.4	4.7	7.8	4.2	3.7	1.0
Sport	19.1	5.4	13.7	20.5	7.3	13.2	0.4
Kunst en cultuur	42.1	10.6	31.5	40.8	10.9	29.9	1.6
Overhead en bedrijfsvoering	104.0	1.7	102.3	105.2	1.8	103.4	-1.1
Financiën	7.3	559.1	-551.8	9.6	563.1	-553.5	1.8
subtotaal programma's	*1.134.8*	*1.120.6*	*14.3*	*1.174.8*	*1.185.3*	*-10.5*	*24.8*
resultaatbestemming (mutatie reserves)	182.3	177.2	5.1	203.0	192.3	10.7	-5.6
totaal	**1.317.2**	**1.297.8**	**19.4**	**1.377.8**	**1.377.6**	**0.2**	**19.2**

6.2 Overzicht per taakveld

De activiteiten van de gemeente zijn bij de start van deze raadsperiode verdeeld over 17 raadsprogramma's. Dit is gedaan op basis van de opgaven en beleidsthema's uit het coalitieakkoord. In de administratie zijn deze activiteiten nader gedetailleerd op kostenplaatsniveau. De kostenplaatsen zijn op basis van de aard van de activiteiten ook toegedeeld aan taakvelden. Deze verdeling is gedaan op basis van de verslaggevingsregels van het BBV. Deze geven aan hoe gemeentelijke taken moeten worden toegedeeld aan de taakvelden. Zie hiervoor de website: https://vraagbaakiv3gemeenten.nl/taakvelden.

Er is dus geen één op één relatie tussen de programma-indeling en de indeling naar taakvelden. De meeste taakvelden komen echter wel maar op één programma terug. Er zijn echter ook taakvelden die op meerdere programma's zijn opgenomen, zoals de mutaties reserves, overige baten en lasten, verkeer en vervoer en openbaar groen.

bedragen x € 1 miljoen

	begroting			jaarrekening			
taakveld	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**resultaat**
Bestuur en ondersteuning	*132.3*	*645.2*	*-512.9*	*138.7*	*654.5*	*-515.9*	*3.0*
Bestuur	11.0	0.0	11.0	12.4	0.0	12.4	-1.4
Burgerzaken	11.1	4.6	6.5	11.4	6.0	5.4	1.1
Beheer overige gebouwen en gronden	2.4	2.8	-0.3	2.3	3.5	-1.2	0.8
Overhead	100.1	1.4	98.7	102.5	3.0	99.5	-0.8
Treasury	-0.6	4.8	-5.3	-0.4	5.3	-5.8	0.4
OZB woningen	1.6	34.1	-32.5	1.8	34.2	-32.4	-0.1
OZB niet-woningen	0.0	27.4	-27.4	0.0	27.4	-27.4	0.0
Parkeerbelasting	0.4	12.5	-12.1	0.4	12.9	-12.5	0.4
Belastingen overig	2.5	1.1	1.4	3.8	2.2	1.5	-0.1
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0.0	556.5	-556.5	0.0	560.0	-560.0	3.4
Overige baten en lasten	0.4	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.4
Vennootschapsbelasting (VpB)	3.1	0.0	3.1	4.5	0.0	4.5	-1.4
Veiligheid	*31.3*	*2.5*	*28.8*	*31.8*	*2.6*	*29.2*	*-0.4*
Crisisbeheersing en brandweer	16.3	0.8	15.6	16.6	0.8	15.8	-0.2
Openbare orde en veiligheid	14.9	1.7	13.3	15.2	1.8	13.4	-0.1
Verkeer, vervoer en waterstaat	*81.5*	*33.1*	*48.4*	*80.5*	*33.2*	*47.2*	*1.2*
Verkeer en vervoer	43.7	4.3	39.4	44.9	5.0	39.9	-0.6
Parkeren	12.5	7.8	4.8	12.4	8.2	4.2	0.6
Recreatieve havens	0.4	0.0	0.4	0.4	0.0	0.4	0.0
Economische havens en waterwegen	4.0	0.1	3.8	2.8	0.2	2.6	1.2
Openbaar vervoer	20.9	20.9	0.1	19.9	19.9	0.1	0.0
Economie	*-47.3*	*4.2*	*-51.4*	*19.2*	*43.7*	*-24.6*	*-26.9*
Economische ontwikkeling	8.3	0.0	8.3	6.6	0.0	6.6	1.8
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-58.8	2.2	-60.9	9.4	41.7	-32.2	-28.7
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0.7	0.6	0.0	0.7	0.6	0.1	-0.1
Economische promotie	2.5	1.4	1.1	2.5	1.5	1.0	0.1
Onderwijs	*66.7*	*28.6*	*38.0*	*65.7*	*28.7*	*37.1*	*1.0*
Onderwijshuisvesting	32.9	8.8	24.1	32.4	8.8	23.6	0.5
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	33.7	19.9	13.9	33.3	19.8	13.4	0.4
Sport, cultuur en recreatie	*88.7*	*17.1*	*71.6*	*86.3*	*19.4*	*66.8*	*4.7*
Sportbeleid en activering	5.1	1.4	3.8	4.7	1.5	3.2	0.6
Sportaccommodaties	14.4	4.2	10.2	16.3	6.0	10.3	0.0
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	21.9	6.3	15.6	21.7	6.3	15.4	0.1
Musea	1.0	0.0	1.0	0.9	0.0	0.9	0.0
Cultureel erfgoed	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0
Media	13.3	4.0	9.3	13.2	4.2	9.1	0.2

	begroting			jaarrekening			
taakveld	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**resultaat**
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	32.9	1.3	31.6	29.3	1.5	27.9	3.8
Sociaal domein	*495.6*	*165.8*	*329.8*	*510.0*	*168.6*	*341.4*	*-11.6*
Samenkracht en burgerparticipatie	71.0	47.1	23.8	70.9	46.5	24.4	-0.6
Wijkteams	27.6	0.0	27.6	25.9	0.0	25.9	1.7
Inkomensregelingen	129.6	100.3	29.3	128.4	101.6	26.8	2.6
Begeleide participatie	9.2	0.0	9.2	9.1	0.0	9.1	0.1
Arbeidsparticipatie	24.7	5.9	18.8	21.2	3.5	17.7	1.1
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	11.2	0.1	11.1	12.5	0.1	12.4	-1.2
Huishoudelijke hulp (Wmo)	19.7	1.4	18.4	20.2	1.4	18.8	-0.4
Begeleiding (Wmo)	9.3	0.0	9.3	9.8	0.0	9.8	-0.4
Dagbesteding (Wmo)	2.3	0.0	2.3	2.6	0.0	2.6	-0.3
Overige maatwerkarrangemente n (Wmo)	14.9	6.2	8.7	16.2	9.2	7.0	1.7
Jeugdhulp begeleiding	18.6	0.0	18.6	17.0	0.0	17.0	1.6
Jeugdhulp behandeling	1.6	0.0	1.6	1.5	0.0	1.5	0.0
Jeugdhulp dagbesteding	7.4	0.0	7.4	6.0	0.0	6.0	1.4
Jeugdhulp zonder verblijf overig	9.4	0.0	9.4	12.4	0.5	11.9	-2.5
Pleegzorg	4.8	0.0	4.8	4.0	0.0	4.0	0.8
Gezinsgericht	3.9	0.0	3.9	5.3	0.0	5.3	-1.4
Jeugdhulp met verblijf overig	25.2	0.6	24.6	26.8	2.4	24.5	0.1
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	29.3	0.0	29.3	27.6	0.0	27.6	1.7
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	6.2	0.0	6.2	6.8	0.0	6.8	-0.6
Gesloten plaatsing	2.2	0.0	2.2	3.6	0.0	3.6	-1.4
Beschermd wonen (Wmo)	31.8	0.5	31.3	42.4	0.8	41.6	-10.3
Maatschappelijke- en vrouweno pvang (Wmo)	28.0	3.7	24.3	31.8	2.6	29.3	-4.9
Jeugdbescherming	6.4	0.0	6.4	6.3	0.0	6.3	0.1
Jeugdreclassering	1.3	0.0	1.3	1.6	0.0	1.6	-0.3
Volksgezondheid en milieu	*86.6*	*70.7*	*15.9*	*85.2*	*71.5*	*13.7*	*2.3*
Volksgezondheid	13.9	1.5	12.4	13.5	1.4	12.2	0.2
Riolering	21.2	22.9	-1.7	22.5	23.0	-0.5	-1.2
Afval	34.6	42.2	-7.6	35.3	43.2	-7.9	0.4
Milieubeheer	16.7	4.0	12.7	13.9	3.9	9.9	2.8
Begraafplaatsen en crematoria	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vern.	*199.5*	*153.4*	*46.1*	*157.5*	*163.0*	*-5.5*	*51.6*
Ruimte en leefomgeving	25.3	27.9	-2.6	24.1	27.3	-3.2	0.6
Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	150.8	113.5	37.3	113.1	124.8	-11.7	49.0
Wonen en bouwen	23.4	12.0	11.4	20.3	11.0	9.3	2.0
subtotaal voor resultaatbestemming	**1.134.8**	**1.120.6**	**14.3**	**1.174.8**	**1.185.3**	**-10.5**	**24.8**
Algemene Reserves	69.0	44.5	24.5	69.0	44.0	25.0	-0.5
Algemene Reserves-grondbedrijf	28.3	21.5	6.8	55.2	36.1	19.1	-12.3
Bestemmingsreserves	47.7	111.3	-63.6	41.5	112.2	-70.7	7.1
Resultaat	37.3	0.0	37.3	37.3	0.0	37.3	0.0
totaal baten en lasten	**1.317.2**	**1.297.9**	**19.3**	**1.377.8**	**1.377.6**	**0.2**	**19.1**

6.3 Primitieve begroting per programma

bedragen x € 1 miljoen

	lasten			baten		
programma's	**primitief**	**mutaties**	**eindstand**	**primitief**	**mutaties**	**eindstand**
Wonen	144.4	0.9	145.3	153.3	-3.1	150.1
Openbare ruimte	134.6	4.8	139.4	89.3	9.3	98.6
Veiligheid en handhaving	42.3	3.0	45.2	13.3	0.8	14.2
Dienstverlening en samenwerking met de stad	23.3	1.8	25.1	3.9	0.9	4.8
Diversiteit en inclusie	9.8	0.4	10.2	8.7	0.7	9.4
Economie	15.7	-1.1	14.6	7.3	-1.1	6.2
Onderwijs	58.6	8.0	66.6	26.4	7.5	33.9
Gezondheid	46.6	-0.1	46.5	5.1	1.0	6.0
Sociale voorzieningen en zorg	289.1	40.9	330.0	196.1	36.7	232.7
Jeugdhulp	122.8	6.2	129.0	1.3	0.0	1.3
Dierenwelzijn	1.3	-0.2	1.1	0.0	0.0	0.0
Ontwikkeling van de stad	46.7	-1.3	45.4	39.4	1.5	40.9
Klimaat en milieu	24.2	-11.8	12.4	14.8	-7.8	7.0
Sport	19.8	-0.8	19.1	6.6	-0.3	6.3
Kunst en cultuur	48.4	-3.0	45.5	23.4	-3.9	19.5
Overhead en bedrijfsvoering	92.3	11.7	104.0	1.1	1.9	3.0
Financiën	49.5	88.2	137.7	559.2	104.5	663.7
totaal	**1.169.5**	**147.7**	**1.317.2**	**1.149.2**	**148.5**	**1.297.7**

6.4 Algemene middelen en overhead

In dit hoofdstuk geven wij inzicht in:

- de werkelijke overhead- en bedrijfsvoeringskosten en het verschil met de begroting
- kengetallen over de overhead en bedrijfsvoering en vergelijking met andere gemeenten
- de werkelijk ontvangen algemene middelen en het verschil met de begroting

Dit zijn aparte doorsnedes waarbij er informatie vanuit meerdere raadsprogramma's wordt samengebracht.

bedragen x € 1 miljoen

	begroot lasten	begroot baten	realisatie lasten	realisatie baten	resultaat
Wonen	115.8	127.5	143.9	178.6	22.9
Openbare ruimte	138.3	89.7	137.8	92.4	3.1
Veiligheid en handhaving	45.2	12.5	44.4	11.1	-0.6
Dienstverlening en samenwerking met de stad	25.0	4.8	26.5	6.3	0.0
Diversiteit en inclusie	10.2	0.0	10.1	0.0	0.1
Economie	13.8	1.3	11.8	1.2	1.9
Onderwijs	66.6	28.1	66.4	28.6	0.8
Gezondheid	46.5	6.0	44.7	5.2	1.0
Sociale voorzieningen en zorg	323.1	160.6	337.3	161.7	-13.1
Jeugdhulp	128.8	0.6	130.1	2.8	1.0
Dierenwelzijn	1.1	0.0	0.8	0.0	0.3
Ontwikkeling van de stad	38.3	25.2	35.1	24.7	2.6
Klimaat en milieu	9.1	4.0	7.8	3.8	1.0
Sport	19.1	5.4	20.5	7.3	0.4
Kunst en cultuur	42.1	10.5	40.8	10.8	1.6
Overhead en bedrijfsvoering	4.4	0.5	4.5	0.3	-0.4
Financiën	2.0	20.5	3.2	21.6	-0.1
totaal programma's	*1.029.4*	*497.2*	*1.065.8*	*556.2*	*22.6*
algemene dekkingsmiddelen	1.7	622.0	1.9	626.1	3.9
overhead	100.1	1.4	102.5	3.0	-0.8
Stelpost onvoorzien	0.5	0.0	0.0	0.0	0.5
Vennootschapsbelasting	3.1	0.0	4.5	0.0	-1.4
saldo van baten en lasten	*1.134.8*	*1.120.6*	*1.174.8*	*1.185.3*	*24.8*
reservemutaties	182.3	177.3	203.0	192.3	-5.7
resultaat	**1.317.2**	**1.297.9**	**1.377.8**	**1.377.6**	**19.1**

De inkomsten van de gemeente bestaan voor 45% uit algemene dekkingsmiddelen

Het gaat om een bedrag van € 626 miljoen. Dit bestaat vooral uit het geld dat wij ontvangen uit het gemeentefonds en de lokale belastingen, zoals de onroerende zaakbelasting en de toeristenbelasting. De algemene dekkingsmiddelen zijn bijna € 4 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door:

- € 2,2 miljoen hogere inkomsten vanuit de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit komt voor € 1,2 miljoen door hogere maatstaven waardoor de uitkering ook hoger is. Ook is de uitkeringsfactor 2022 hoger vastgesteld dit levert € 0,5 miljoen op. Ook ontvangen we € 0,5 miljoen via de decembercirculaire voor verschillende taken.
- € 1,3 miljoen hogere inkomsten uit specifieke uitkeringen het gemeentefonds Het gaat bijvoorbeeld om meerkosten opvang Oekraïners, de spreidingswet, veiligheid en een nabetaling voor de energietoeslag 2023.
- € 0,6 miljoen hogere inkomsten uit reclame-inkomsten (€ 0,4 miljoen) en garantstellingenprovisie van de HVC (€ 0,2 miljoen).

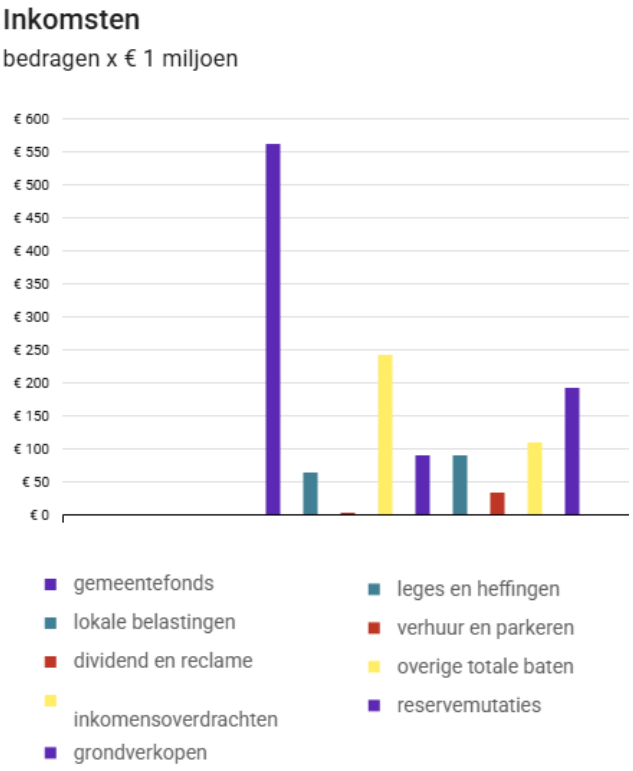

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	realisatie	resultaat
gemeentefonds	556.5	560.0	3.4
lokale belastingen	62.9	63.0	0.1
dividend en reclame	2.5	3.1	0.6
inkomensoverdrachten	228.1	240.7	12.6
grondverkopen	81.6	88.2	6.6
leges en heffingen	89.3	89.9	0.6
verhuur en parkeren	31.3	31.9	0.6
overige totale baten	68.3	108.4	40.1
reservemutaties	177.1	192.3	15.2
totaal	**1.297.7**	**1.377.6**	**79.9**

We hebben in 2024 hogere overheadkosten dan begroot

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	realisatie	resultaat
concernoverhead			
ICT	40.8	37.2	3.7
huisvesting en facilitaire zaken	9.9	9.3	0.6
personeelszaken	6.7	8.3	-1.5
financiën en control	11.8	11.3	0.5
Buffer bedrijfsvoering	-0.1	0.0	-0.1
Communicatie en dienstverlening	3.6	3.7	-0.2
Subsidiebureau	0.8	0.7	0.1
Directie en strategie	2.5	2.4	0.1
Juridische zaken	3.5	4.0	-0.5
Klant contact centrum	1.9	2.0	-0.1
Inkoop en aanbesteding	1.7	1.9	-0.2
taakgebonden overhead	16.7	19.5	-2.9
niet toerekenbare overhead			
Bestuursondersteuning	6.0	6.4	-0.4
Kosten frictie en mobiliteit	0.1	0.0	0.1
Stadsarchief	0.6	0.5	0.1
Digitale Stad	0.0	0.0	0.0
totale overheadkosten	*106.4*	*107.2*	*-0.8*
toerekening overheaad	-7.7	-7.7	0.0
totaal	**98.7**	**99.5**	**-0.8**

In totaal zijn de overheadkosten € 0,8 miljoen hoger dan begroot.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- € 4,5 miljoen minder uitgegeven op ICT projecten. De inhoudelijke oorzaken zijn toegelicht op het programma bedrijfsvoering (programmaplan en totaalbegroting. Dit geldt ook voor onderstaande afwijkingen). € 4 miljoen van het overgebleven geld is nodig voor de uitvoering van de projecten in 2025.
- € 0,8 miljoen hogere apparaatskosten ICT vooral door de inzet van duurdere inhuurmedewerkers.
- € 1,5 miljoen hogere kosten personeelszaken. Dit zijn onder andere hogere kosten voor recruitment, inzet op verzuim, garantiebanen en opleidingen
- € 2,9 miljoen hogere overheadkosten van afdelingen in het primair proces. De oorzaken hiervan zijn zeer divers. Het gaat onder andere extra inhuur op projecten en programma's en vervanging van medewerkers. Ook wordt er extra kosten gemaakt voor de ondersteuning van het management.

Het nettoresultaat op de overhead is ongeveer € 4 miljoen negatief

Dit bestaat voor € 0,8 miljoen uit de hogere kosten 2024 plus ongeveer € 3 miljoen aan lagere kosten voor ICT projecten. Deze € 3 miljoen is via de kwartaalrapportages doorgeschoven naar 2025 om de ICT projecten te kunnen afronden. Dit is een overschrijding van 4% van het budget.

Kengetallen overhead

De overheadkosten zijn 7,4% van de totale kosten in 2024. In de tabel hieronder zijn de kengetallen voor de bedrijfsvoering opgenomen:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ref	2024
aandeel overhead in totale omzet	7,90%	7,30%	7,20%	6,60%	6,50%	6,54%	9,13%	7,44%
overhead per inwoner in euro's	353	334	336	339	337	406	404	446
apparaatskosten per inwoner in euro's	744	736	751	742	782	873	nb	956
bezetting per 1.000 inwoners in fte's	9,2	9,2	9,2	9,3	9,6	10,3	8,8	10,2
aandeel inhuurkosten in totale loonsom	21,5%	20,4%	20,6%	20,5%	20,8%	20,8%	18,9%	20,7%

Op hoofdlijnen kunnen we de volgende conclusies trekken:

- Ons aandeel van de overhead in de totale kosten is lager dan in referentiegemeenten in 2023. Dit zijn gemeenten met een inwoneraantal tussen de 160.000 en 200.000 inwoners.
- We hebben relatief veel personeel per inwoner. Dit lijkt te komen doordat wij veel taken zelf uitvoeren. Voorbeelden zijn het grondbedrijf en de afvalinzameling en het Fonds Verstdelijking Almere.
- Het aandeel van de inhuurkosten in de totale loonsom ligt boven het gemiddelde van de referentiegemeenten, maar is wel stabiel. Ongeveer 21% van onze loonsom zijn in huurkosten.

Overige onderdelen

Stelpost onvoorzien

De stelpost onvoorzien is niet aangesproken. Het geld blijft beschikbaar in de risicoreserve.

Vennootschapsbelasting

We betalen € 1,4 miljoen meer vennootschapsbelasting. Dit komt vooral door een ontvangen nabetaling over een grondverkoop uit het verleden. Hierdoor maken we meer winst maken dan begroot, en moeten we dus ook meer vennootschapsbelasting betalen.

6.5 Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Het BBV schrijft voor dat er inzicht gegeven dient te worden in de incidentele baten en lasten per programma. In dit hoofdstuk maken we dit zichtbaar.

Kaders voor incidentele baten en lasten

Wij hebben in lijn met de regels uit het BBV de volgende kaders om te bepalen of een begrotingsactiviteit incidenteel is:

1. We kijken naar de aard van de begrotingspost. Als de activiteit die vanuit de begrotingspost wordt betaald tijdelijk is, dan zijn de lasten en baten als incidenteel opgenomen. Dit kan ook gaan om activiteiten die we voor lange periode uitvoeren. Te denken valt aan de grondexploitatie, het Fonds Verstedelijking Almere en de ontwikkeling van Oosterwold.
2. We stellen per kostenplaats vast of de activiteit incidenteel of structureel is. Als er op een kostenplaats zowel incidentele als structurele baten en lasten zijn dan worden deze in principe als structureel meegenomen. Alleen als het structurele aandeel minimaal is dan zullen we de kostenplaats als incidenteel meenemen.
3. Uitzondering hierop zijn onttrekkingen (vrijval) aan voorzieningen. Deze oormerken wij altijd als incidenteel.
4. Stortingen in en onttrekkingen aan reserves zijn conform het BBV in principe incidenteel. Hierop zijn een aantal uitzonderingen, deze staan hieronder apart beschreven.
5. We hanteren een ondergrens van € 0,5 miljoen aan incidentele baten of lasten per begrotingsactiviteit. Als de incidentele lasten of baten kleiner zijn nemen we deze niet (apart) op in het overzicht.

Kaders voor structurele stortingen in en onttrekkingen aan reserves

In het BBV is bepaald dat alleen stortingen in en onttrekkingen aan reserves voor kapitaallasten als structureel gekenmerkt mogen worden. Alle andere stortingen en onttrekkingen zijn incidenteel. Wij hebben dit vertaald in de volgende kaders

1. Onttrekkingen aan de kapitaallastenreserves ten behoeve van de dekking van kapitaallasten zijn structureel.
2. De rentetoevoeging (storting) aan de kapitaallastenreserves zijn structureel.
3. De storting in de reserve om de kapitaallasten van investeringen in latere jaren te kunnen dekken is structureel als het een structurele begrotingsactiviteit is. In 2023 gaat dit alleen om vervangingsinvesteringen beheer en onderhoud. Vanaf 2024 zal dit minimaal zijn omdat de kosten van vervangingsinvesteringen openbare ruimte niet meer via de kapitaallastenreserve loopt.
4. De storting in de reserve om de kapitaallasten van investeringen in latere jaren te kunnen dekken is incidenteel als het een incidentele begrotingsactiviteit is (zoals het Fonds Verstedelijking Almere).
5. De vrijval (onttrekking) van kapitaallastenreserves is incidenteel.
6. Alle stortingen en onttrekkingen aan andere reserves zijn incidenteel.

Incidentele baten en lasten per programma

In de tabel hieronder zijn de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Lasten zijn met een – weergegeven, baten zijn met een + weergegeven:

bedragen x € 1 miljoen

	lasten	baten	saldo	
RP01 Wonen				
exploitatie				
RP01A01 Wonen: taskforce huisvesting urgenten	-2,7		-2,7	Dit zijn kosten van een de taskforce en maatregelen om vergunninghouders te huisvesten om aan de taakstelling te kunnen voldoen
RP01B05 Anterieure overeenkomsten en Strategische aankopen	-4,3	2,2	-2,1	dit gaat om het verwerven van gebouwen en gronden en aanpassingen hiervan. En eveneens het kostenverhaal van passief grondbeleid richting partners in de stad

	lasten	baten	saldo	
RP01C01 Grondexploitaties	-119,6	108,6	-10,9	Dit gaat om het bouwen van woningen, bedrijventerreinen, kantoren en voorzieningen. Dit zijn is een tijdelijke activiteit die zich over tientallen jaren uitstrekt. De lasten en baten en winsten en verliezen zijn daarom ook incidenteel. We houden geen rekening in de begroting met structurele winst uit het grondbedrijf. Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf grondbeleid en het MPGA.
RP01C02 Mutatie boekwaarde grondexploitaties		56,1	56,1	
RP01E03 Oosterwold: kostenverhaal	-4,2	4,2	0,0	Dit zijn de inkomsten uit grondverkoop in Oosterwold, de exploitatiebijdrage voor het kostenverhaal en de ambtelijke inzet hiervoor. Net zoals de 'reguliere' gebiedsontwikkeling is de ontwikkeling van Oosterwold een incidentele activiteit. De inkomsten uit grondverkoop worden gestort in de reserve Fonds Verstedelijking Almere.
overige	-1,0	0,7	-0,3	
reservemutaties	-56,7	36,9	-19,8	
Totaal RP01 Wonen	*-188,5*	*208,7*	*20,2*	
RP02 Openbare ruimte				
exploitatie				
RP02B06 Project toekomstbestendig afvalinzamelsysteem (TAS)	-1,7		-1,7	Projectkosten om de afvalinzameling te verbeteren
RP02C02 Dagelijks beheer	-1,2		-1,2	Kosten van tijdelijke maatregelen riolering in Oosterwold
RP02C04 Apparaatskosten riolering	-0,8		-0,8	Kosten van tijdelijke maatregelen riolering in Oosterwold
overige	-0,6	0,2	-0,5	
reservemutaties	-0,8	3,5	2,7	
Totaal RP02 Openbare ruimte	*-5,1*	*3,7*	*-1,4*	
RP03 Veiligheid en handhaving				
exploitatie				
RP03E02 Wabo transitie	-0,7		-0,7	Budget voor aanpassing werkwijzen e.d. om te voldoen aan de nieuwe regelgeving
overige	-0,4	0,9	0,5	
Totaal RP03 Veiligheid en handhaving	*-1,1*	*0,9*	*-0,2*	
RP04 Dienstverlening en samenwerking met de stad				
exploitatie				
overige	-0,4	0,2	-0,1	
reservemutaties	-0,2		-0,2	
Totaal RP04 Dienstverlening en samenwerking met de stad	*-0,6*	*0,2*	*-0,4*	
RP05 Diversiteit en inclusie				
exploitatie				
overige				
Totaal RP05 Diversiteit en inclusie	*0,0*	*0,0*	*0,0*	
RP06 Economie				
exploitatie				
RP06A01 Economische ontwikkeling	-0,6		-0,6	Dit zijn activiteiten voor de Green innovation hub
RP06D08 Circulaire economie - Price	-0,7		-0,7	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.

	lasten	baten	saldo	
RP06E01 Regio Deal Nieuw Land	-0,9		-0,9	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
overige	-1,7	0,6	-1,1	
reservemutaties	-0,1	2,7	2,7	
Totaal RP06 Economie	*-3,9*	*3,3*	*-0,6*	
RP07 Onderwijs				
exploitatie				
RP07A09 Onderwijsachterstand	-1,3	1,3	0,0	
RP07B03 Eerste inrichting schoolgebouwen	-0,8		-0,8	Dit zijn de spoedaanvragen en eerste inrichting van schoolgebouwen en onderwijsleerpakketten.
RP07C01 Proceskosten Leer- en werkomgeving	-0,6		-0,6	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP07C02 Flevo Campus	-2,5		-2,5	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP07C05 Kenniscampus Stadshart	-0,8		-0,8	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP07C04 MBO ICT Field Lab	-1,9	1,0	-0,9	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
overige	-0,2	0,1	-0,1	
reservemutaties		4,7	4,7	
Totaal RP07 Onderwijs	*-8,1*	*7,1*	*-0,9*	
RP08 Gezondheid				
exploitatie				
RP08A06 Preventieve volksgezondheid	-1,1	0,6	-0,5	Dit zijn eenmalige activiteiten voor gezond in de stad, mentale gezondheid, opgave aanpak obesitas en dergelijke. Deze budgetten zijn incidenteel. Meerjarige aanpak loopt via GALA
overige	-0,4	0,4	0,0	
Totaal RP08 Gezondheid	*-1,5*	*1,0*	*-0,5*	
RP09 Sociale voorzieningen en zorg				
exploitatie				
RP09A07 Hulp aan Oekraïners	-35,4	41,7	6,3	We vangen Oekraïense vluchtelingen op. Voor de opvang en begeleiding hiervan krijgen we geld van het Rijk.
RP09B03 Vrouwenopvang	-1,1		-1,1	Dit zijn pilots zoals de proeftuin regionaal veiligheidsteam
RP09B05 Reserve regionale Wmo	-5,8		-5,8	Dit is de uitbetaling van het overschot 2023 op de regionale Wmo aan de Flevolandse centrumgemeenten
RP09C01 Schuldhulpverlening	-12,8	9,0	-3,8	We hebben geld gekregen van het Rijk voor het helpen en ondersteunen van gedupeerden van de KOT affaire. Ook moeten we onze eigen dienstverlening verbeteren
RP09E06 Re-integratie regionaal	-3,3	1,3	-2,0	We hebben van het Rijk geld gekregen voor crisisdienstverlening en dichterbij dan je denkt. Het geld is voor de regio Flevoland. Dit geld is nog maar beperkt uitgegeven. Vanaf 2024 is er een nieuw bestedingsplan
RP09G02 Trajecten inburgering	-1,8	0,6	-1,2	Dit zijn de lasten en baten van de Hotel- en accommodatieregeling voor statushouders (HAR)
RP09D05 Inkomensondersteuning algemeen	-0,9		-0,9	Dit is de afrekening van de Energietoeslag minima 2023. We geven inwoners die tot 125% van het minimum

	lasten	baten	saldo	
				verdienen energietoeslag. We hebben hiervoor geld van het Rijk gekregen
RP09E04 Mensen met korte en middellange afstand arbeidsmarkt	-1,8	1,8	0,0	We ontvangen geld vanuit Europa (ESF) om extra in te zetten op re-integratie. Deze middelen zetten we eenmalig in
overige	-1,0	1,4	0,4	
reservemutaties	-0,8	10,4	9,5	
Totaal RP09 Sociale voorzieningen en zorg	*-64,8*	*66,2*	*1,4*	
RP10 Jeugdhulp				
exploitatie				
RP10A05 Jeugdbescherming en reclassering	-1,6	1,6	0,0	Dit zijn de projectkosten van de regionale aankoopcentrale Flevoland Jeugdhulp. De kosten worden doorbelast naar de Flevolandse gemeenten
RP10A07 Onderzoek en innovatie	-1,5		-1,5	We geven geld uit aan onderzoek en innovatie, zoals te teams gezinsbegeleiding. Verder zijn we bezig met de hervorming van de jeugdbeschermingsketen. Ook voort de aankoopcentrale projecten uit namens de regio Flevoland
overige	0,0		0,0	
Totaal RP10 Jeugdhulp	*-3,1*	*1,6*	*-1,5*	
RP11 Dierenwelzijn				
exploitatie				
overige	-0,1		-0,1	
Totaal RP11 Dierenwelzijn	*-0,1*		*-0,1*	
RP12 Ontwikkeling van de stad				
exploitatie				
RP12A01 Uitgaven Opgave Almere Centrum	-1,0		-1,0	Dit zijn kosten voor de ontwikkeling van Almere centrum
RP12B03 Bedrijventerreinen	-0,8		-0,8	Dit zijn investeringen in het kader van het Fonds stedelijke vernieuwing. Dit is incidenteel
RP12B04 Binnenring Almere Haven	-1,3		-1,3	Dit zijn investeringen in het kader van het Fonds stedelijke vernieuwing. Dit is incidenteel
RP12D02 Handelingsperspectief	-1,5		-1,5	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP12E01 Almere Centrum	-0,6		-0,6	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP12E04 Rondje weerwater	-0,5		-0,5	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP12F01 Proceskosten Almere 2.0	-0,9		-0,9	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP12G01 RSV Pampus	-2,9	3,9	1,0	Dit zijn voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van Almere pampus. De kosten worden grotendeels door het Rijk betaald
overige	-0,9	1,0	0,0	
reservemutaties	-7,3	11,3	4,0	
Totaal RP12 Ontwikkeling van de stad	*-17,8*	*16,1*	*-1,6*	
RP13 Klimaat en milieu				
exploitatie				

	lasten	baten	saldo	
RP13A02 Energietransitie	-2,1	1,7	-0,4	We voeren projecten uit om het energieverbruik van woningen te verminderen en energie-armoede tegen te gaan. Het gaat hierbij onder andere om het beschikbaar stellen van vouchers voor isolatiematerialen en klusteams voor inwoners met een kleine beurs. De kosten worden betaald door het Rijk
RP13A03 Duurzaamheid	-1,8	1,8	0,0	
RP13B02 Unieke landschappen: Almeerderhout	-0,5		-0,5	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
overige	-1,1	0,1	-0,9	
reservemutaties	-2,6	1,4	-1,2	
Totaal RP13 Klimaat en milieu	*-8,0*	*5,0*	*-3,0*	
RP14 Sport				
exploitatie				
RP14B02 Binnensport	-2,0	1,8	-0,2	Jaarlijks rekenen we met de belastingdienst af over de btw die betaald moet worden op de exploitatie van sportgebouwen. Soms is dit een nadeel en soms een voordeel.
overige	-0,4	0,0	-0,4	
reservemutaties		0,3	0,3	
Totaal RP14 Sport	*-2,4*	*2,1*	*-0,3*	
RP15 Kunst en cultuur				
exploitatie				
RP15B01 Nationaal Park Nieuw Land - Almeerse Poort	-1,2		-1,2	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP15B03 Kustzone Almere Poort/Duin	-0,9		-0,9	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
RP15B04 Museale voorziening	-1,2		-1,2	FVA is volledig incidenteel. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.
overige	-1,1	1,0	-0,1	
reservemutaties	-3,7	7,1	3,4	
Totaal RP15 Kunst en cultuur	*-8,0*	*8,1*	*0,1*	
RP17 Overhead en bedrijfsvoering				
exploitatie				
RP17A01 Financiën en Control	-0,5		-0,5	Dit zijn kosten voor de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe financieel systeem
RP17C03 Projecten	-8,7		-8,7	We zijn bezig met een project om onze informatiebeheer en archivering te verbeteren. De kosten van het project zijn incidenteel.
overige	-0,8	0,2	-0,5	
reservemutaties		1,4	1,4	
Totaal RP17 Overhead en bedrijfsvoering	*-10,0*	*1,6*	*-8,4*	
RP18 Financiën				
exploitatie				
RP18B02 Bijdrage overheden FVA		15,9	15,9	We krijgen van het Rijk en de Provincie geld voor de uitvoering van het Fonds verstedelijking Almere. De afspraken hierover en het programma dat we uitvoeren zijn tijdelijk van aard.

	lasten	baten	saldo	
RP18B03 Vennootschapsbelasting	-4,5		-4,5	Over onze ondernemersactiviteiten moeten we vennootschapsbelasting betalen. De meeste Vpb moeten we betalen over de fiscale winst van het grondbedrijf. Een deel van onze bedrijfseconomische winst reserveren we hiervoor. Omdat de grondexploitatie een incidentele activiteit is, is de vennootschapsbelasting die we betalen ook incidenteel
overige	-0,2	0,1	-0,1	
reservemutaties	-127,0	104,1	-22,9	
Totaal RP18 Financiën	*-131,7*	*120,1*	*-11,6*	
saldo	**-454,6**	**446,5**	**-8,9**	

Structurele stortingen in en onttrekkingen aan reserves

De stortingen en onttrekkingen aan de volgende reserves hebben we als structureel aangemerkt:

bedragen x € 1 miljoen

reserve	stortingen	onttrekkingen
8 Afschrijvingen Investeringen	0,4	1,2
83 Investeringen openbare ruimte	1,6	1,3
84 Afschrijving investeringen openbare ruimte	1,7	6,0
Totaal	**3,8**	**8,5**

- € 0,2 miljoen van de storting in de reserve 8 afschrijvingen investeringen is een storting voor gedane investeringen in activa met economisch nut.
- De overige storting van € 3,6 miljoen in de reserves: 8 afschrijving investeringen, 83 Investeringen openbare ruimte en de reserve 84 afschrijving investeringen openbare ruimte is rentetoevoeging.
- de onttrekking van € 8,5 miljoen aan de reserves: 8 afschrijving investeringen, 83 Investeringen openbare ruimte en de reserve 84 afschrijving investeringen openbare ruimte is voor de dekking van afschrijving- en rentelasten van investeringen.

Reëel resultaat

Het reële (structurele) jaarresultaat over 2024 is € 15,9 miljoen negatief. Dit is een verslechtering ten opzichte van de begroting van € 4 miljoen. Wij hebben van iedere afwijking bepaald of deze incidenteel of structureel van aard is. De meeste afwijkingen in de jaarrekening zijn incidenteel van aard. In onderstaande tabel is dit zichtbaar gemaakt:

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	realisatie	saldo
exploitatie	-14,3	10,5	24,8
reserve	-5,2	-10,7	-5,5
begrotingssaldo na bestemming	**-19,5**	**-0,2**	**19,3**
waarvan incidentele baten en lasten	32,9	-8,9	-24,0
bezuiniging jeugdhulp in minder gebracht op SRE	3,4	0,0	-3,4
structureel reëel begrotingsresultaat (SRE)	**10,0***	**8,7**	**-1,3**

* In de Programmabegroting 2025 stond een begroot SRE voor 2024 van € 6,8 miljoen positief. Hierop hebben wij een correctie doorgevoerd van € 3,2 miljoen. We hadden ten onrechte een verlaging van het budget voor duurzaamheid en energietransitie van € 2,5 miljoen als eenmalig meegenomen. En de kosten van de Hotel en Accommodatie regeling (HAR) ad € 0,5 miljoen waren ten onrechte als structureel meegenomen. € 0,2 miljoen komt door andere kleine aanpassingen.

Het SRE is € 8,7 miljoen positief. Dit is € 1,3 miljoen minder hoog dan begroot. Dit zegt niet per se iets of de oorzaak van de afwijking structureel is. Maar het geeft inzicht op het gerealiseerde resultaat op onze structurele activiteiten. Oorzaken van de afwijking kunnen ook incidenteel van aard zijn. Zoals bijvoorbeeld een nabetaling op de btw Wmo over voorgaande jaren. De grootste afwijkingen op de structurele activiteiten ten opzichte van de begroting zijn:

bedragen x € 1 miljoen

oorzaak	bedrag
Algemene middelen en rente	2,8
hogere parkeerinkomsten	0,9
beheer en onderhoud	2,7
hogere kosten bedrijfsvoering en overhead	-4,9
hogere structurele kosten regionale Wmo betaald uit reserve	-8,6
lagere kosten jeugdhulp	0,6
overige	1,8
bezuiniging jeugdhulp als niet realistisch meegenomen	3,4
totaal	**-1,3**

6.6 Wet normering topinkomens

De wet normering topinkomens is van toepassing op Gemeente Almere. Het voor Gemeente Almere toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 totaal € 233.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	A. van Mazijk	G.J. Broer
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Raadsgriffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	161.543	126.615
Beloningen betaalbaar op termijn	23.370	21.398
Subtotaal	*184.913*	*148.012*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**184.913**	**148.012**
Het bedrag van de overschrijding, en	N.v.t.	N.v.t.
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**A. van Mazijk**	**G.J. Broer**
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Raadsgriffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/05 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.803	113.777
Beloningen betaalbaar op termijn	15.049	20.396
Subtotaal	*115.853*	*134.173*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	149.685	223.000
Bezoldiging	**115.853**	**134.173**

Bezoldiging gewezen leidinggevende topfunctionarissen

In 2024 is geen sprake van gewezen topfunctionarissen binnen de gemeente.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de Wet normering topinkomens

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.7 Wachtgelden college

Wethouders vallen niet onder de Werkloosheidswet. Werkloosheid van wethouders is geregeld in Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers. Deze regeling is als volgt:

De hoogte van de ontslaguitkering bedraagt in het eerste jaar 80% en de rest van de uitkeringsduur 70% van de laatstgenoten bezoldiging vermeerderd met de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering. De uitkering wordt aangepast aan de algemene salaris ontwikkeling, en inkomsten van de oud-wethouder. De uitkeringsduur is afhankelijk van de duur van het wethouderschap en het loopbaanprincipe en de leeftijd van de oud-wethouder. Als de loopbaan van de ex-wethouder korter dan 3 maanden is geweest is de uitkeringsduur van de ontslaguitkering 6 maanden. Bij een loopbaan tussen de 3 maanden en 2 jaar is de uitkeringsduur 2 jaar. Indien een oud-wethouder langer dan 2 jaar wethouder is geweest is het recht op de ontslaguitkering de loopbaan van de oud-wethouder met een maximum uitkeringsduur van 3 jaar en 2 maanden. In het onderstaande overzicht de uitkeringsduur inzichtelijk gemaakt.

loopbaan	uitkeringsduur
‹ 3 maanden	6 maanden
3 maanden – ‹ 2 jaar	2 jaar
langer dan 2 jaar	de duur van de loopbaan maar maximaal 3 jaar en 2 maanden

In 2024 hadden 4 oud-wethouders van Almere recht op een wachtgelduitkering. In totaal is er € 262.000 aan wachtgeld uitgekeerd.

Voor de wachtgeldverplichtingen houden wij een voorziening aan. Hierin storten wij jaarlijks een vast bedrag. Het wachtgeld betalen wij vervolgens uit deze voorziening. Per jaareinde kijken we of er nog genoeg geld in de voorziening zit om de toekomstige verplichtingen te betalen. Als er een tekort is vullen we dat direct aan, een eventueel overschot laten we vrijvallen. Zie voor het verloop in 2024 de toelichting op de voorziening wachtgeldverplichting.

7 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 9 januari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 13.778.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 83,1 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 13,8 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 51,2 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

bedragen x € 1.000

begrotingscriterium	bedrag
1A. Overschrijding lasten programma's	51.173
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	1.006
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**52.179**
2. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	51.173
3. Saldo begrotingsonrechtmatigheden wat niet past binnen het vooraf gestelde beleid	1.006
Voorwaardencriterium	
4. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	30.939
M&O criterium	
5. Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	**83.118**
Waarvan acceptabel	**51.173**
Waarvan niet-acceptabel	**31.945**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

8 Bijlagen jaarrekening

8.1 Sisa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
Jen V	A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	Beschikkingskenmerk	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project	
		Gemeenten				Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Incl. SiSa tussen medeoverheden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: A20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: A20/02	Aard controle D1 Indicator: A20/03	Aard controle R Indicator: A20/04	Aard controle R Indicator: A20/05	
		1	4338067	Analyse	Ja	€ 84.797	€ 84.797	
		2	4338067	Signalering	Ja	€ 0	€ 7.074	
		3	4338067	Coördinatie	Ja	€ 15.358	€ 15.358	
		4	4338067	Generieke preventie-projecten	Nee	€ 42.640	€ 42.640	
		5						
			Kopie Beschikingskenmerk	Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: A20/06	Indicator: A20/07	Indicator: A20/08	Indicator: A20/09	Indicator: A20/10	Indicator: A20/11
		1	4338067	Analyse	Nee	nvt bestedingen nagenoeg gelijk aan bestedingsplan.	Ja	Ja
		2	4338067	Signalering	Ja	T.o.v. van het bestedingsplan blijft er hier zo'n € 11.000 over. Hier zijn alleen de lasten van een training in 2023 verantwoord.	Ja	Ja
		3	4338067	Coördinatie	Ja	T.o.v. van het bestedingsplan blijft er hier zo'n € 3.000 over. Alleen over 2024 zijn de interne coördinatie kosten doorbelast.	Ja	Ja
		4	4338067	Generieke preventie-projecten	Ja	De totaal lagere verantwoording hier van € 67.000 komt voornamelijk doordat Dronten en Lelystad geen gebruik hebben gemaakt van de hiervoor gereserveerde gelden. Daarnaast is de weerbaarheidstraining autochtone jongeren Almere niet gegeven omdat er	Ja	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
						geen geschikte aanbieder kon worden gevonden. € 10.000 mocht daarentegen worden ingezet voor voorbereidingen "Oke op school" (onderdeel van 2025-2025 aanvraag)		
		18						
Jen V	A21	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2023 Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A21/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A21/02	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A21/03	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A21/04		
			€ 494.084	€ 590.552	Nee	Het projec loopt tot medio 2026. Afrekening vindt plaats bij jaarstukken 2026.		
Jen V	A41	Veilig Wonen en Aanpak Digitale Veiligheid	Besteding (jaar T) Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t.	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t.		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: A41/01	Indicator: A41/02	Indicator: A41/03	Indicator: A41/04		
			€ 0	€ 0	Nee	Het project loopt van 1 september 2024 t/m 31 december 2025. In 2024 is nog niets uitgegeven.		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/01	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			300	1.494	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			€170.617	€7.875.442				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
								betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€5.776.135	€ 10.997.398	€2.636.632	€4.154.894	€357.116	€357.116
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
							€8.940.500	
BZK	C53	Groeiopgave Almere	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C53/01	Eventuele toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: C53/02	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C53/03			
			€ 10.006.000	nvt	Nee			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslage naffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 123.638	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 210.897	€ 0	3	4.626	353	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 8.458.108	€ 3.538.348	€ 1.986.173	-€ 1.290.116	€ 4.267.011	€ 2.926.957
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) Aard controle R Indicator: D10/01	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] Aard controle R Indicator: D10/02	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) Aard controle R Indicator: D10/03	Besteding (jaar T) van educatie Aard controle R Indicator: D10/04	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen Aard controle R Indicator: D10/05	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen Aard controle R Indicator: D10/06
			€ 2.641.797	€ 535.193	€ 3.176.990	€ 2.718.043	€ 458.947	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: D10/07					
			€ 0					
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente Aard controle R Indicator: D11/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03			
			€ 12.891	€ 197.430	Nee			
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03			
			€ 1.096.493	€ 36.879	Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente Aard controle R Indicator: D12A/01	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R Indicator: D12A/02	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D12A/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05	
			€ 407.684	€ 74.818	€ 482.502	€ 1.085	Nee	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 1.252.206	€ 0	€ 105.197			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			-€ 27.390	€ 2.096.267	€ 738.864	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
OCW	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: D21/01	Indicator: D21/02	Indicator: D21/03	Indicator: D21/04	Indicator: D21/05	
		1	Amsterdamse Hogeschool Stichting	€ 70.000	€ 80.000	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		2	Ars Positum Stichting	€ 45.986	€ 94.381	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		3	Casa Casla	€ 0	€ 8.000	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		4	Kasper Jongejan	€ 46.744	€ 105.018	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		5	LOLA Stichting	€ 32.276	€ 127.000	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		6	Muziekans Stichting	€ 9.000	€ 12.000	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		7	Schoor Stichting De	€ 63.450	€ 135.285	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		8	Space for All Local Talented Y	€ 60.000	€ 60.000	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		9	Stichting Anke en Foktje	€ 52.477	€ 114.782	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		10	SubSub Stichting	€ 20.000	€ 57.500	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		11	Theaterschool & Productiehuis Almere Stichting	€ 0	€ 46.000	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		12	Theaterschool & Productiehuis	€ 60.900	€ 60.900	Nee	Subsidie wordt in 2025 vastgesteld	
		13						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t Indicator: D23/06
		1	SB230072 (Nobelhorst)	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 110.000	€ 330.000	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 110.000
		2	SB240183 (Pop up)	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 110.000	€ 330.000	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 110.000
		3	SB240191 (Buiten)	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 81.000	€ 139.000	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 81.000
		4	SB240192 (Poort)	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 73.333	€ 146.667	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 73.333
		5						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
		2	Nee					
		3	Nee					
		4	Nee					
		5						
Ien W	E10 B	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v.	Toelichting op niet-afgeronde projecten

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/01	Aard controle R Indicator: E10B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/04	voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/06
		1	Aanleg fietsbruggen Spoorbaanpad / 2635161	€ 302.242	€ 3.837.070	Ja	Nee	nvt
		2						
			Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/07	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E10B/08	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee) Aard controle D1 Indicator: E10B/09			
		1	Aanleg fietsbruggen Spoorbaanpad / 2635161	Nee	Nee			
		2						
Ien W	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E44/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E44/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: E44/03	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering Aard controle R Indicator: E44/04	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief Aard controle n.v.t. Indicator: E44/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E44/06
		1	31177820	€ 437.143	€ 887.027	€ 2.016.354	€ 2.889.772	Nee
		2	31188248	€ 73.270	€ 164.006	€ 146.563	€ 328.058	Nee
		3	31196634	€ 10.432	€ 10.432	€ 20.868	€ 20.868	Nee
		4						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifiek e uitker ing Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E44/07	Naam/nummer maatregel Aard controle n.v.t. Indicator: E44/08	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09			
		1	31177820	Wadi's, waterdoorlatende bestrating, versterken groenblauwe inrichting van de wijk, infltratievoorzieninge n, peilbeheersing door stuw/dam, vergroten afvoercaaciteit watersysteem.	Nee			
		2	31188248	Aanleg groen-blauwe structuren, ontharden, aanleg infiltratievoorziening, Bergingscapaciteit creëren, Waterberging vergroten, Laagte aanbrengen in de openbare ruimte	Nee			
		3	31196634	Verlagen betonranden, aanleggen wadi's en waterbergende	Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				groenstructuur in bermen ten behoeve van bereikbaarheid kritische voorzieningen tijdens piekbuien. Vervangen dichte klinkers door waterdoorlatende stenen voor verbeterde infiltratie.				
		4						
			Kopie beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E44/10	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E44/11	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden Aard controle n.v.t. Indicator: E44/12	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden Aard controle n.v.t. Indicator: E44/13		
		1	31177820	Nee	€ 13.223			
		2	31188248	Nee				
		3	31196634	Nee				
		4						
Ien W	E56	Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/01	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project Aard controle n.v.t Indicator: E56/03	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/04	Correctie besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/06

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	€ 163.051	€ 153.701	€ 399.027	Ja	€ 0	Ja
		2						
			Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E56/07	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/08				
		1	Doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur / 5000005126	Ja				
		2						
Ien W	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E84/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E84/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	323 Aanleg ongelijkvloerse kruising (onderdoorgang)|aantal in Stuks	Nee	0	Het project is nog niet gestart.		
		2						
Ien W	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T) Aard controle R Indicator: E85/01	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E85/02	Totale besteding aan het project (jaar T) Aard controle R Indicator: E85/03	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E85/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E85/05	
			10	19	€ 236.653	€ 500.000	Nee	
Ien W	E103B	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027 SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/01	Projectcategorie Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E103B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/05	
		1	060200 Gemeente Apeldoorn	31196245	€ 145.860	€ 145.860	Nee	
		2						
Ien W	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn	Beschikkingsnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
		door bovenplanse infrastructuur		Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024				woningen bouw gestart (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06	
		1	31195452/5000006518	€ 0	€ 0	€ 0	0	0	
		2							
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10			
		1	31195452/5000006518	0	0	Nee			
		2							
			Naam infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15		
		1	Herinrichting Landdrostdreef tot stadsstraat van	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Randstaddreef tot Station Almere Centrum					
		2	Herinrichting Landdrostdreef tot stadsstraat van Station Almere Centrum tot Cinemadreeef	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		3	Herinrichting PJ Oudstraat	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		4						
Ien W	E105	Regeling specifieke uitkering transitievergoeding regionale OV-concessies 2023	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling Aard controle n.v.t. Indicator: E105/01	Concessienaam zoals gedefinieerd in artikel 1 en bijlage 1 van de regeling Aard controle n.v.t. Indicator: E105/02	Maximale TVOV Aard controle n.v.t. Indicator: E105/03	Prestatieafhankelijke bijdragen concessieverlener, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R Indicator: E105/04	Totaal subsidies conform contract, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R Indicator: E105/05	OCW-contract studentenkaart, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R Indicator: E105/06
		1	Keolis Nederland B.V.	Busvervoer Almere	€ 5.163.000	-€ 300.000	€ 15.600.271	€ 2.944.221
		2						
			Kopie naam concessie Aard controle n.v.t.	Directe opbrengsten van reizigers, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R	Extra bijdrage concessieverlener om reden transitie 2023, zoals in bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R	Andere opbrengsten, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R	Werkelijke kosten in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer, conform bijlage 2 van de regeling, periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023 Aard controle R	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: E105/07	Indicator: E105/08	Indicator: E105/09	Indicator: E105/10	Indicator: E105/11	
		1	Busvervoer Almere	€ 20.122.118	€ 0	€ 0	€ 46.368.175	
		2						
Ien W	E110	Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw	Beschikkingsnummer	Totale besteding (t/m jaar T-1) Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.	Totale besteding (jaar T) Automatisch berekend	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E110/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E110/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E110/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E110/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E110/05	
			31200816/5000006933	€ 312.549	€ 9.112.541	€ 0	€ 9.425.090	
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle D1 Indicator: E110/06	Aard controle D1 Indicator: E110/07	Aard controle D1 Indicator: E110/08	Aard controle D1 Indicator: E110/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E110/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E110/11
			679	409	2.715	1.364	Nee	Ja
			Naam mobiliteitsmaatregel	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel Alleen voor SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t	Aard controle n.v.t	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: E110/12	Indicator: E110/13	Indicator: E110/14	Indicator: E110/15	Indicator: E110/16	
		1	Herinrichting busstation busplein Almere Centrum	€ 0	€ 165.806	€ 165.806	Nee	
		2	Herinrichting Landdroststraat tot aan Weerwater	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		3	Afwaarderen/Opheffen Hospitaaldreef van Cinemadreef tot Rotonde	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		4	Herinrichting Spoordreef ten noorden van Waddendreef	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		5	Herinrichting Spoordreef en Flevostraat ten zuiden van Waddendreef	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		6	Herinrichting (vrijliggende) Busbaan langs Bankierbaan-Wijsgeerbaan	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		7	Herinrichting Fietspad Algerapad van Yitzhak Rabinpad tot -Algrabrug, inclusief vervanging twee bruggen i.v.m. doorstroomroutes	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		8	Herinrichting Fietsstraat Koetsierbaan	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		9	Aanleg (ondergrondse) Parkeergarage Flevoziekenhuis	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		10	Aanleggen brug in doorfietsroute Spoorbaanpad (over Hoge Vaart)	€ 239.710	€ 3.289.111	€ 3.528.821	Nee	
		11	Aanleggen brug in doorfietsroute Spoorbaanpad	€ 72.839	€ 5.153.846	€ 5.226.685	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
			(over Lage Vaart en Tussenring)						
		12	Aanleggen tunnel in doorfietsroute Evenaar (onder Atlasdreef)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		13	Aanleggen tunnel in doorfietsroute Atlasdreef (onder Evenaar)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		14	Aanleggen tunnel in doorfietsroute Spectrumdreef (onder Evenaar)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		15	Aanleggen brug in doorfietsroute Spoorbaanpad (over Koppeldreef)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		16	Aanleggen brug in doorfietsroute Algerapad Wisselweg (over gracht)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		17	Aanleggen brug in doorfietsroute Humberpad Randstad (over gracht)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		18	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Geuzenpad (Almere Stad Oost, Almere Buiten)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		19	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute + (deels) fietsstraat Orson Wellesstraat - Iepenstraat (Almere Stad Oost)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		20	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute + (deels) fietsstraat NS	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Parkwijk – Ballerinapad - Kolthornpad (Almere Stad Oost - Hout)					
		21	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute + (deels) fietsstraat Bomansstraat, Vasalisstraat (Almere Stad West)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		22	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Glenn Gouldpad / Muzenpark (Almere Stad West)	€ 0	€ 910	€ 910	Nee	
		23	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Pedersenpad (Almere Haven)				Nee	
		24	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Pirellipad FBK Sportpark (Almere Stad Almere Buiten)	€ 0	€ 502.868	€ 502.868	Nee	
		25	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Evenaar (Almere Buiten)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		26	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Gerrit Schultepad (Almere Buiten)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		27	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Seizoenenpad + C.Mateliefstraat (Almere Buiten)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
		28	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Starleypad (Almere Haven - Almere Hout)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		29	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Blanchardpad en Microfoonpad (Almere Stad West – Haven)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		30	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Almere Stad - Almere Poort (via Osirispad en Middenkant)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		31	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Almere Stad - Almere Poort (via Literatuurwijk)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		32	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Almere Poort – Cascadepark - Homeruskwartier	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		33	Opwaarderen bestaande vrijliggende hoofdfietsroute Almere Poort - Columbuskwartier	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		34	Aanleggen nieuwe vrijliggende hoofdfietsroute Oosterwold - Stichtsekant (Tureluurweg tot toek. brug over Waterlandseweg)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		35	Aanleggen nieuwe vrijliggende hoofdfietsroute	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
			Almere Haven - Hollandsebrug (langs Elementendreef)						
		36	Aanleggen nieuwe vrijliggende hoofdfietsroute Almere Kemphaanpad - Watersnippad	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		37	Aanleggen nieuwe vrijliggende hoofdfietsroute Fietsroute langs Waterlandseweg naar de Kemphaan	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		38	Aanleggen nieuwe vrijliggende hoofdfietsroute Almere Hout - Nobelhorst - Wulpweg (via Oosterwold II)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		39	Opwaarderen en uitbreiden fietsparkeerplaatsen bij maatschappelijke voorzieningen OV knooppunt 't Oor, buurt-, wijk- en gezondheidscentra, scholen, gebedshuizen, detailhandel, horeca in Almere.	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		40	Opwaarderen doorfietsroute F6 Amsterdam – Lelystad: Almere Buiten langs Lage Vaart	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		41	Aanleg vrijliggende busbaan Maxisweg tussen Muiden P&R en de brug over het Amsterdam-Rijnkanaal.	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		42						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 89.125.724	€ 629.147	€ 2.820.792	€ 5.271	€ 388.721	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				(levensonderhoud) (Bbz 2004)				
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 352.199	€ 141.421	€ 0	€ 5.314.737	€ 0	€ 178.677
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			-€ 178.677	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 103.558	€ 202.313	€ 218.477	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 16.245	€ 54.805	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 32.967	€ 414.782	€ 30.994
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 49.997	€ 230.923	€ 17.639
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 61.938	€ 129.551	€ 9.088
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 22.522	€ 29.891	€ 1.450
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 11.489	€ 7.158	€ 884
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 178.913	€ 812.305	€ 60.055
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
		6	Totaal	0	0	N.v.t.			
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Aard controle R Indicator: G4/12	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Aard controle R Indicator: G4/13	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Aard controle R Indicator: G4/14	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Aard controle R Indicator: G4/15		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
				kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16						
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.828	€ 1.828	€ 0			
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 5.517	€ 5.517	€ 0			
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 5.437	€ 5.437	€ 0			
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6	Totaal	€ 12.782	€ 12.782	€ 0			
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t.				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: G10/01	Indicator: G10/02	Indicator: G10/03			
			€ 684.328	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 14.442	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			-€ 32.451	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.786.032	€ 2.024.546				
			Activiteiten Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1	ZS1 SiSa H4 1.1 Onroerende zake	€ 824.029	€ 824.029	€ 0	€ 0	
		2	ZS3 SiSa H4 1.3 Onroerende zake	€ 138.354	€ 138.354	€ 0	€ 0	
		3	ZS4 SiSa H4 2.1 Roerende zaken - a	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	ZS5 SiSa H4 2.2 Roerende zaken - d	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	ZS6 SiSa H4 2.3 Roerende zaken - b	€ 1.058.545	€ 0	€ 1.058.545	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		6	ZS7 SiSa H4 3.0 Overige kosten	€ 3.618	€ 0	€ 0	€ 3.618	
		7						
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H12/02	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 39.296	€ 353.158	Ja			
VWS	H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/01	Projectnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/02	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/03	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H26B/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/05	Eindverantwoording ? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/06
		1	060034 Gemeente Almere	1044507	Ja	€ 430.000	€ 430.000	Ja
		2						
			Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 3 met "nee" is ingevuld)					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/07					
		1						
		2						
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 151.578	€ 182.086	€ 234.318	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 1.037.716	€ 1.016.415	€ 2.040.017	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 233.197	€ 270.726	€ 380.802	Ja	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 186.558	€ 210.276	€ 320.218	Ja	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 58.299	€ 68.088	€ 117.088	Ja	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 204.047	€ 167.540	€ 256.951	Ja	Ja
		7	Valpreventie	€ 553.843	€ 601.719	€ 881.591	Ja	Ja
		8	Leefomgeving	€ 116.598	€ 235.772	€ 561.423	Ja	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 29.150	€ 38.000	€ 60.000	Ja	Ja
		10	Versterken sociale basis	€ 419.754	€ 430.324	€ 679.709	Ja	Ja
		11	Mantelzorg	€ 116.598	€ 119.239	€ 165.184	Ja	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 116.598	€ 92.103	€ 131.103	Ja	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		13	Welzijn op recept	€ 110.769	€ 187.820	€ 237.070	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 29.150	€ 27.982	€ 55.965	Ja	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 85.117	€ 95.679	€ 175.373	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VWS	H34	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023	Projectnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H34/01	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H34/02	Besteding activiteiten (jaar T) Aard controle R Indicator: H34/03	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 Aard controle R Indicator: H34/04	Definitieve besteding realisatie project Aard controle R Indicator: H34/05	Eindverantwoording ? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H34/06
		1	1045447	Nee	€ 0	€ 0	€ 123.200	Ja
		2						
VWS	H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H35/01	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H35/02	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H35/03	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering Aard controle R Indicator: H35/04	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2024 Aard controle R Indicator: H35/05	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H35/06

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	Iza2023nr008	Ja	Ja	€ 2.537.254	€ 0	Nee
		2	1045509	Ja	Ja	€ 2.100.427	€ 0	Nee
VWS	H41	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028	Projectnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H41/01	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H41/02	Besteding activiteiten (jaar T) Aard controle R Indicator: H41/03	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 Aard controle R Indicator: H41/04	Definitieve besteding realisatie project Aard controle R Indicator: H41/05	Eindverantwoording ? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H41/06
		1	1046225	Ja	€ 132.413	€ 0		Nee
		2						
VRO	J2	Onderzoeks- en aanjaagkosten Grootschalige woningbouw Almere	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J2/01					
			€ 139.212					
VRO	J41 B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/01	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise Aard controle R Indicator: J41B/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/03	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: J41B/04	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/05	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/06

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	030012 Provincie Flevoland	€ 435.322	€ 435.322	€ 650.008	3	3
		2						
			Kopie provinciecode Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/07	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/08	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J41B/09			
		1	030012 Provincie Flevoland	3.000	Ja			
		2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			4.685	€ 631.415	€ 1.489.103	842	€ 226.036	€ 408.270
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	 Aard controle R Indicator: J55/08	indicator 07 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			3.281	€ 599.728	€ 862.501			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			15.464	21.807	0	1.854	17.321	891
VRO	J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t.	Projectnaam Aard controle n.v.t	Besteding (jaar T) per project Aard controle R	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 Aard controle R	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) Aard controle n.v.t.	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: J56/01	Indicator: J56/02	Indicator: J56/03	Indicator: J56/04	Indicator: J56/05	Indicator: J56/06
		1	RHA2021-02376276	Ontwikkeling dak- en thuisloze jongeren Almere	€ 0	€ 0	0	0
		2						
			Kopie Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: J56/07	Opbrengsten jaar T Aard controle R Indicator: J56/08	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: J56/09	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) Aard controle R Indicator: J56/10	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J56/11	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J56/12
		1	Ontwikkeling dak- en thuisloze jongeren Almere	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
		2						
			Kopie Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: J56/13	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J56/14	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? Aard controle n.v.t. Indicator: J56/15			
		1	Ontwikkeling dak- en thuisloze jongeren Almere	Nee	Nee			
		2						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
		1	LAI23-03592744	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		2	LAI24-03761780	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		3						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen .	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: J94/07	Indicator: J94/08	Indicator: J94/09			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3						
VRO	J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee)	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: J95/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/05	
			€ 118.841	€ 118.841	Ja		Nee	
VRO	J96	Regiodeals 4e tranche	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96/01	Aard controle R Indicator: J96/02	Aard controle R Indicator: J96/03	Aard controle R Indicator: J96/04	Aard controle R Indicator: J96/05	
		1	Werkpakket 1 Onderwijs versterken Tech & Transitie	€ 11.374	€ 11.374			
		2	Werkpakket 2 Innovatiehubs	€ 240.450	€ 240.450			
		3	Werkpakket 3 Triple Helix Organisatie	€ 114.346	€ 114.346			
		4	Uitvoeringskosten					
		5						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96/06	Aard controle n.v.t. Indicator: J96/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J96/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J96/09		
		1	Werkpakket 1 Onderwijs versterken Tech & Transitie	€ 11.374	€ 11.374			
		2	Werkpakket 2 Innovatiehubs	€ 240.450	€ 240.450			
		3	Werkpakket 3 Triple Helix Organisatie	€ 114.346	€ 114.346			
		4	Uitvoeringskosten	€ 8.772	€ 8.772			
		5						
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96/10	Aard controle R Indicator: J96/11	Aard controle R Indicator: J96/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J96/13		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Ja	€ 133.465	€ 68.378	Nee		
VRO	J104	Specifieke uitkering deelprogramma [infra/gebouwen] van het NGF-programma Toekomstbestendige Leefomgeving	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J104/01	Aard controle R Indicator: J104/02	Aard controle n.v.t Indicator: J104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J104/04		
			NGFTLSP03	€ 62.816	€ 91.394	Nee		
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
		1	2023-0000096054-1	83	Nee	66	Nee	€ 0
		2	2023-0000096054-2	0	Nee	0	Nee	€ 756.250
		3						
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
		1	2023-0000096054-1	€ 0	Ja	Reeds toegelicht en nieuw startmoment voor 40 v/d 123 woningen (Q2 2025) bevestigd door het Rijk (zie brief d.d. 30-07-2024 met kenmerk 2024-0000602058)	83	Ja
		2	2023-0000096054-2	€ 756.250	Ja	Reeds toegelicht en nieuw startmoment (Q1 2025) bevestigd door het Rijk (zie brief d.d. 18-11-2024 met kenmerk 2024-0000877730)	0	Ja
		3						
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
		1	2023-0000096054-1	Nee				
		2	2023-0000096054-2	Nee				
		3						
VRO	J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	Beschikkingsnummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Automatisch berekend	Automatisch berekend			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J106/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J106/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J106/03			
			2023-0000100031	€ 91.190	€ 91.190			
			Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D1 Indicator: J106/04	Aard controle D1 Indicator: J106/05	Aard controle D1 Indicator: J106/06	Aard controle D1 Indicator: J106/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J106/08	
			679	409	2.715	1.364	Nee	
			Naam gebiedsmaatregel	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t Indicator: J106/09	Aard controle R Indicator: J106/10	Aard controle n.v.t Indicator: J106/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J106/12		
		1	Aanleg van groenstructuur in de openbare ruimte Almere Centrum	€ 91.190	€ 91.190	Nee		
		2						
VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of	Eindverantwoording (Ja/Nee)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
							Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01	Aard controle R Indicator: J107/02	Aard controle n.v.t Indicator: J107/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04	Aard controle n.v.t Indicator: J107/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06
		1	SFT2024-1-03692181	€ 0	€ 0	0	0	Nee
		2	SFT2024-1-03692172	€ 0	€ 0	0	0	Nee
		3						
VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04	Aard controle R Indicator: J109/05	Aard controle R Indicator: J109/06
		1	Verbetering 630 woningen	0	0	0	€ 0	€ 0
		2	Transformatie Bivak naar 30 woningen en maatschappelijke voorzieningen	0	0	0	€ 0	€ 0
		3	Activiteiten in openbare ruimte	0	0	0	€ 0	€ 0
		4						
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: J109/07	Indicator: J109/08	Indicator: J109/09	Indicator: J109/10	Indicator: J109/11	
		1	Verbetering 630 woningen	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
		2	Transformatie Bivak naar 30 woningen en maatschappelijke voorzieningen	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
		3	Activiteiten in openbare ruimte	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
		4						
VRO	J111	DMI-Flevoland, Digital Twin as a Service	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: J111/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J111/02				
			€ 123.112	Nee				
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06
		1	RHA2022-3307788	Frankrijkkade Thuis in de Wijk	€ 77.000	€ 77.000	€ 0	0

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		2	RHA2022-3308163	Wisselweg Almere, appartementenvoor studenten	€ 0	€ 0	€ 0	0
		3	RHA2022-3308309	Tijdelijke woningen Oekraine opvang	€ 441.000	€ 441.000	€ 0	0
		4	RHA2023-03510917	Nieuwe woonwagenlocatie Almere	€ 0	€ 0	€ 0	0
		5						
			Kopie Projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) Aard controle R. Indicator: J209/10	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
		1	Frankrijkkade Thuis in de Wijk	0	Nee	Ja	Nee	
		2	Wisselweg Almere, appartementenvoor studenten	0	Ja	Ja	Nee	
		3	Tijdelijke woningen Oekraine opvang	63	Ja	Ja	Nee	
		4	Nieuwe woonwagenlocatie Almere	0	Ja	Ja	Nee	
		5						
KG G	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 1.526.665	€ 149.673	€ 52.590	€ 2.816.160	€ 32.405	€ 60.725
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
LVVN	L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/02	Aard controle R Indicator: L7B/03	Aard controle R Indicator: L7B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/06
		1	14	030012 Provincie Flevoland	€ 0	€ 1.250.000	Ja	
		2						
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver	Uit	Specifieke uitkering Jur	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Gemeenten		uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)			
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 39.895.891	€ 0	€ 0	€ 357.649	€ 25.036	€ 1.198.823
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 78.384	€ 0	€ 41.555.783	€ 111.657.336	

* Ter informatie willen wij aanvullend melden dat bij E110/09 en J106/07 een Cumulatief aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) is ingevuld op basis van de beste schatting die wij kunnen maken. Er wordt momenteel gewerkt aan een monitor voor het registreren van deze gegevens van opgeleverde woningen. Wij hebben nu op basis van de bouwprogramma's en uitgaande van een gemiddelde bouwtermijn van 2 jaar een inschatting gemaakt van het aantal betaalbare woningen dat is opgeleverd.

8.2 Gewaarborgde geldleningen

bedragen x € 1 miljoen

geldnemer	doel van de lening	oorspron-kelijk bedrag	garant-stelling percentage	stand lening 31-12-2024	stand lening 31-12-2023
woningbouw					
stichting de Alliantie	woningbouw	1.177,54	25-50%	1.177,54	924,58
woningstichting Goede Stede	woningbouw	449,79	25-50%	416,48	382,46
Ymere te Amsterdam	woningbouw	899,63	25-50%	840,24	635,24
woonzorg Nederland	woningbouw	528,71	25-50%	518,72	378,51
stichting Habion te De Bilt	woningbouw	79,01	25-50%	79,01	77,80
Stichting Dudok Wonen	woningbouw	70,75	25-50%	70,75	45,82
totaal woningbouw		**3.205,4**		***3.102,74***	***2.444,41***
borgstellingen verbonden partijen					
HVC	borgstelling huisvuilcentrale Alkmaar	nvt	4,67%	24,51	26,39
totaal borgstellingen verbonden partijen				***24,51***	***26,39***
borgstellingen schuldhulpverlening					
cliënten	Borgstellingen particulieren	nvt	100%	2,83	1,34
cliënten	Borgstelling Bbz Almere	nvt	100%	0,04	0,03
totaal borgstelling schuldhulpverlening				***2,87***	***1,37***
borgstellingen onderwijsaccommodaties, (sport)verenigingen en welzijnsinstellingen					
Almeerse Hockey Club	bouw clubhuis en kleedkamers	0,25	100%	0,03	0,04
AS'80	renovatie en uitbreiden clubaccommodatie	0,20	50%	0,03	0,05
BSC Almere '90	realisatie club en kleedruimte	0,15	50%	0,03	0,04
naturistenvereniging Chamavi	aankoop recreatieterrein	0,15	100%	0,04	0,05
ROC Flevoland	nieuwbouw/inrichting accommodatie 3e fase	8,17	100%	1,72	2,16
ROC Flevoland	nieuwbouw/inrichting accommodatie 4e fase	3,18	100%	0,84	0,97
roeivereniging Pampus	bouw clubaccommodatie	0,01	50%	0,00	0,00
roeivereniging Pampus	realisatie tweede botenloods	0,01	50%	0,00	0,00
stichting Scouting De Meridiaan	bouw accommodatie Bosrand	0,11	100%	0,00	0,00
zorggroep Almere	bouw Gezondheidscentrum "De Binder"	0,89	37,72%	0,00	0,13
Jeu de Boules Almere	realisatie hal	0,04	100%	0,01	0,01
Handboogschutterij Almere	bouw indoorhandboogaccomodatie	0,04	50%	0,01	0,01
Roeivereniging Pampus	realisatie 3e botenloods	0,15	50%	0,06	0,06
Tennisvereniging Het Nieuwe Land	bouw van een tennisaccommodatie in Almere Poort	0,40	50%	0,17	0,19
LTV Almere	Tennisbanen en dak clubhuis	0,21	50%	0,10	0,00
Buitenboys	Kleedkamer en verzorgingsruimte	0,24	50%	0,12	0,00
Koriander	Twee padelbanen	0,15	50%	0,04	0,00

geldnemer	doel van de lening	oorspron-kelijk bedrag	garant-stelling percentage	stand lening 31-12-2024	stand lening 31-12-2023
Dierenasiel	garantstelling voor een hypotheeklening	1,27	100%	0,17	0,21
Dierenasiel	garantstelling voor een hypotheeklening	0,30	100%	0,24	0,25
Alliantie/Corrosia	betalingsachterstanden huurcontracten Corrosia	nvt	nvt	0,26	0,52
totaal borgstelling onderwijsaccommodaties, (sport)verenigingen en welzijnsinstellingen		*15,92*		*3,87*	*4,69*
totaal gewaarborgde geldleningen		*3.221,34*		*3.133,99*	*2.476,86*

8.3 Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Met ingang van het boekjaar 2023 geeft het college van Burgemeester en Wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording af bij de jaarrekening. Dit is zo vastgelegd in de Verordening financiële sturing, verantwoording en controle 2023 (hoofdstuk 2.7), die ook voor het boekjaar 2024 van toepassing is. In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de reserves. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 0,5 miljoen nader toegelicht.
Een onderdeel van de rechtmatigheid is het begrotingscriterium, dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting. Dat geldt zowel voor de exploitatie en investeringskredieten, en de hiermee samenhangende programma's waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zijnde de begrotingsprogramma's.
In de programmaverantwoording geven we vooral een toelichting op de netto begrotingsafwijking, zijnde het jaarresultaat. In deze bijlage begrotingsrechtmatigheid geven we een toelichting op de bruto afwijkingen, dus de lasten en baten afzonderlijk (vóór reservemutaties).

Analyse op begrotingsafwijkingen › € 0,5 miljoen

Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de lasten van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

A. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
B. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
C. Er sprake is van een begrotingsoverschrijding die past binnen het bestaande beleid van de raad.

Begrotingsoverschrijdingen die voldoen aan deze uitgangspunten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden). Deze worden daarin niet verder toegelicht. De toelichting hiervan is opgenomen in deze bijlage begrotingsrechtmatigheid. We hanteren hiervoor een grens van € 0,5 miljoen op programmaniveau. De toelichting doen we per programma, op het niveau van de onderliggende programmaonderdelen.

Onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot, worden op basis van de financiële verordening formeel als onrechtmatig beschouwd. Deze worden als rechtmatig aangemerkt als deze toereikend zijn toegelicht in de kwartaalrapportages en/of de programmarekening. Deze toelichtingen zijn opgenomen in deze bijlage. Deze afwijkingen van de begroting worden daarom niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

bedragen x € 1.000

programma	begroot lasten	begroot baten	realisatie lasten	realisatie baten	over-schrijding lasten	onder-schrijding lasten	over-schrijding baten	onder-schrijding baten
Wonen	115.802	-127.496	143.945	-178.580	-28.143	0	51.084	0
Openbare ruimte	138.559	-89.720	138.154	-92.372	0	406	2.653	0
Veiligheid en handhaving	45.230	-14.175	44.433	-13.209	0	797	0	-966
Dienstverlening en samenwerking met de stad	25.048	-4.801	26.559	-6.254	-1.511	0	1.453	0
Diversiteit en inclusie	10.232	-9.441	10.127	-9.441	0	105	0	0
Economie	13.764	-1.302	11.751	-1.153	0	2.014	0	-149
Onderwijs	66.638	-28.725	66.394	-29.253	0	245	528	0
Gezondheid	46.508	-5.999	44.705	-5.222	0	1.803	0	-777
Sociale voorzieningen en zorg	323.200	-231.230	337.319	-233.095	-14.119	0	1.865	0
Jeugdhulp	129.012	-1.263	131.581	-4.806	-2.570	0	3.544	0
Dierenwelzijn	1.055	0	763	0	0	292	0	0
Ontwikkeling van de stad	38.219	-25.198	35.132	-24.675	0	3.086	0	-522
Klimaat en milieu	9.070	-4.402	7.846	-4.155	0	1.223	0	-247
Sport	19.079	-5.426	20.501	-7.279	-1.421	0	1.853	0
Kunst en cultuur	42.094	-10.616	40.773	-10.914	0	1.321	298	0
Overhead en bedrijfsvoering	103.992	-1.672	105.214	-1.804	-1.222	0	132	0
Financiën	7.340	-559.096	9.584	-563.111	-2.244	0	4.015	0
totaal	**1.134.842**	**-1.120.560**	**1.174.780**	**-1.185.325**	**-51.230**	**11.291**	**67.426**	**-2.661**

1. Wonen

De overschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:

- Van het beschikbare budget voor de huisvesting van urgenten is mede door vertraging een deel niet uitgegeven. Dit geld is via de kwartaalrapportages doorgeschoven (projectvertraging) naar 2025, zodat dit dan alsnog hiervoor ingezet kan worden.
- De opbrengsten uit kostenverhaal Oosterwold zijn lager dan begroot. Dit komt doordat een verwachte bijdrage van een ontwikkelaar in het gebied is vertraagd naar 2025. Omdat we deze bijdragen storten in de voorziening kostenverhaal, zijn ook de lasten lager. Per saldo is dit neutraal.
- Voor het project Vernieuwend Wonen van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) zijn de kosten lager dan begroot door projectvertraging. Omdat we deze kosten betalen uit de reserve FVA heeft dit geen effect op het resultaat.
- Bij de commerciële producten (vastgoed en huurgrond) zijn de kosten lager door een vrijval van een voorziening waardecorrectie van het Alnovum als gevolg van de uitgevoerde taxatie. De baten zijn hoger dan begroot door de verkoop van huurgrond dat niet was begroot.
- Bij de grondexploitaties hebben we in 2024 meer kosten gemaakt dan dat we opbrengsten hebben ontvangen. Dit saldo wordt toegevoegd aan de boekwaarde van de grondexploitaties (onderhanden werk). Deze toevoeging hebben wij per abuis als negatieve last begroot, in plaats van baat. Hierdoor zijn zowel de lasten als baten ongeveer € 60 miljoen hoger dan begroot. Per saldo is dit echter neutraal voor het resultaat.

2. Openbare ruimte

De overschrijding van de baten wordt veroorzaakt door:

- Op het beheer en onderhoud zijn er meer inkomsten uit kabels en leidingen doordat er meer nutsaanvragen zijn ontvangen.
- We hebben meer opbrengsten uit afvalinzameling. Doordat er meer afval is ingezameld zijn ook de baten uit restfracties en plasticvergoedingen hoger dan begroot.
- Door een hogere bezetting van de parkeergarages en -terreinen zijn de parkeeropbrengsten hoger dan begroot.

De onderschrijding van de lasten is kleiner dan € 0,5 miljoen.

3. Veiligheid en handhaving

De onderschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:

- Doordat er minder vergunningaanvragen voor grote projecten zijn de baten uit omgevingsvergunningen lager dan begroot. Doordat er hierdoor minder werk nodig was zijn ook de kosten lager.
- Via de decembercirculaire van het gemeentefonds hebben we extra geld voor veiligheidsbeleid ontvangen dat nodig is voor de uitvoering in latere jaren. Via de kwartaalrapportages is dit geld doorgeschoven.

4. Dienstverlening en samenwerking met de stad

De overschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:

- Door een stijging van de rente hebben wij meer geld moeten storten in de voorziening voor (oud) wethouders. Ook hebben we extra geld moeten storten in de voorziening voor wachtgeldverplichtingen door het aftreden van twee wethouders in 2024.
- Doordat er bij burgerzaken meer producten zoals paspoorten en identiteitsbewijzen zijn aangevraagd zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

5. Diversiteit en inclusie

Op dit programma zijn er geen afwijkingen groter dan € 0,5 miljoen.

6. Economie

De onderschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door:

- Door projectvertraging bij de projecten van het FVA is er minder geld uitgegeven dan begroot. Dit wordt in de paragraaf FVA per project verder toegelicht. Omdat we deze kosten betalen uit de reserve FVA heeft dit per saldo geen effect op het resultaat.

De onderschrijding van de baten is kleiner dan € 0,5 miljoen.

7. Onderwijs

De overschrijding van de baten wordt veroorzaakt door:

- We hebben meer onderhoudswerk voor scholen uitgevoerd dan waar in de begroting rekening mee was gehouden. Omdat deze kosten voor rekening van de scholen komen zijn de baten hoger dan begroot. Ook is er een klein voordeel door hogere bezetting van tijdelijke onderwijsgebouwen.

De onderschrijding van de lasten is kleiner dan € 0,5 miljoen.

8. Gezondheid

De onderschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:

- De kosten voor buurtcentra zijn lager dan begroot doordat de gebouwen Natuur- en Milieueducatie centrum Poort (NME) en Extravert later in gebruik zijn genomen dan in de begroting verwacht. Ook zijn de kosten voor het ouderenwerk lager doordat we een deel van deze kosten uit een subsidie (GALA) konden betalen.
- We hebben op dit programma minder geld uitgegeven aan het Integraal Zorgakkoord Almere (IZA). Omdat we dit uit Rijksgeld betalen zijn ook de baten lager. We zetten dit geld in op het programma Sociale voorzieningen en zorg om de kosten van de praktijkondersteuners huisartsen hieruit te betalen.

9. Sociale voorzieningen en zorg

De overschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:

- We hebben meer uitgegeven aan de Wmo ondersteuning en PGB doordat de zorgvraag groter was dan verwacht en door prijsstijgingen. Dat geldt ook voor de kosten van Wmo hulpmiddelen en speciale begeleiding.
- We hebben meer uitgegeven aan de kinderopvang sociaal medische indicaties. We zien dat hier meer gebruik van wordt gemaakt doordat de regeling bekender is geworden. Dit lijkt te komen door actievere communicatie door zowel de gemeente zelf als door inwoners en instellingen onderling.
- We hebben meer btw kosten over de zorgadministratie (Stipter). We hebben geconstateerd dat we te veel btw hebben teruggevraagd. Dit hebben we nu met terugwerkende kracht terugbetaald.

- De kosten voor de bijstand zijn lager, doordat het gemiddeld uitkeringsbedrag per cliënt lager is en er gemiddeld ook minder cliënten gebruik hebben gemaakt van de bijstand.
- De kosten voor het regionaal werkbedrijf, hulp aan Oekraïners en het bestedingsplan POK zijn lager dan begroot. De oorzaken hiervan zijn toegelicht in de kwartaalrapportages bij de projectvertraging. Dit geld is de komende jaren alsnog nodig voor de uitvoering van deze activiteiten.
- Door de vergoedingenstructuur voor de hulp aan gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire hebben we in 2024 een voordeel. Dit geld is vooruit ontvangen voor hulp in latere jaren. Dit geld zal op een later moment alsnog voor dit doel worden ingezet.
- We hebben de kosten voor de regionale Wmo niet goed begroot. Dit leidt daarom administratief tot een grote afwijking. De kosten voldoen wel aan het besluit in het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein. Omdat we deze kosten uit de reserve betalen heeft dit geen effect op het resultaat.

10. Jeugdhulp

De overschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:
- We hebben meer geld uitgegeven aan de jeugdhulp met verblijf. Dit komt vooral door nagekomen kosten uit 2023. Dit hebben we in de jaarrekening vorig jaar te laag ingeschat. Ook de kosten 2024 waren hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door extra inzet op 24 uurszorg.
- We hebben meer kosten gemaakt voor de praktijkondersteuners huisartsen. Omdat we dit voor een deel betalen uit de IZA-middelen van het rijk zijn ook de baten hoger.
- De kosten voor de regionale aankoopcentrale zijn fors hoger dan begroot. Er was geen goede inschatting in de begroting opgenomen. Omdat we deze kosten doorbelasten aan de Flevolandse gemeenten zijn ook de baten hoger. Het gaat vooral om apparaatskosten, projecten en kosten voor het bovenregionaal expertisecentrum.

11. Dierenwelzijn

Op dit programma zijn er geen afwijkingen groter dan € 0,5 miljoen.

12. Ontwikkeling van de stad

De onderschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:
- Door diverse oorzaken is er vertraging bij projecten van het Fonds Stedelijke Vernieuwing en Fonds Verstedelijking Almere. Hierdoor zijn de kosten lager dan begroot. Omdat we deze kosten uit reserves betalen heeft dit geen effect op het resultaat.
- De kosten voor het Openbaar Vervoer zijn ook lager dan begroot, doordat voor de concessie een lagere bijdrage nodig was dan eerder verwacht. Omdat we dit uit subsidie van de provincie en het Rijk betalen zijn ook de baten lager, en heeft dit geen effect op het resultaat.

13. Klimaat en milieu

De onderschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door:
- Voor milieu en duurzaamheid is de afgelopen tijd extra geld voor extra personeel beschikbaar gekomen. Niet alle vacatures konden direct ingevuld worden. Hierdoor is niet al het geld uitgegeven.
- Door diverse oorzaken is er vertraging bij projecten van het Fonds Verstedelijking Almere. Hierdoor zijn de kosten lager dan begroot. Omdat we deze kosten uit de reserve betalen heeft dit geen effect op het resultaat.

De onderschrijding van de baten is kleiner dan € 0,5 miljoen.

14. Sport

De overschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:
- De btw op sportaccommodaties kunnen wij niet terugvragen bij de belastingdienst. Er is een subsidieregeling (SPUK) om gemeenten hiervoor te compenseren. De te declareren btw kosten waren hoger dan vooraf ingeschat, door een correctie over oude jaren. Omdat de kosten hoger zijn is ook de ontvangen subsidie hoger. Per saldo heeft dit dus geen effect op het resultaat.

- Door diverse oorzaken is er vertraging bij projecten van het Fonds Verstedelijking Almere. Hierdoor zijn de kosten lager dan begroot. Dit wordt in de paragraaf FVA per project verder toegelicht. Omdat we deze kosten uit de reserve betalen heeft dit geen effect op het resultaat.

15. Kunst en cultuur

De onderschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door:
- Door projectvertraging bij de projecten van het FVA is er minder geld uitgegeven dan begroot. Dit wordt in de paragraaf FVA per project verder toegelicht. Omdat we deze kosten betalen uit de reserve FVA heeft dit per saldo geen effect op het resultaat.

De overschrijding van de baten is kleiner dan € 0,5 miljoen.

16. Overhead en bedrijfsvoering

De overschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door:
- Door diverse oorzaken zijn de overheadkosten hoger dan begroot. Dit komt onder andere door extra inhuur, bijvoorbeeld voor vervanging van zieke medewerkers. Ook is er extra inzet gepleegd om medewerkers voor Almere te werven en te behouden. Dit programma bestaat uit veel verschillende onderdelen. In de totaalrekening worden de afwijking per afzonderlijke activiteit toegelicht.

De overschrijding van de baten is kleiner dan € 0,5 miljoen.

17. Financiën

De overschrijding van de lasten en baten wordt veroorzaakt door:
- We hebben hogere inkomsten uit het gemeentefonds. Dit werd duidelijk in de decembercirculaire, maar toen konden we de begroting niet meer wijzigen. Voor een deel is dit geld dat nodig is voor de uitvoering in latere jaren. Via de kwartaalrapportages is dit geld doorgeschoven.
- We hebben opnieuw gekeken naar de inbaarheid van onze openstaande vorderingen (debiteuren). Daaruit is gebleken dat het risico dat we niet alle vorderingen terug ontvangen groter is dan eerder ingeschat. We hebben daardoor extra geld in de voorziening moeten storten. Daarentegen is er ook een voordeel doordat we door bijvoorbeeld de inzet van deurwaarders oude vorderingen alsnog hebben kunnen innen.
- We hebben meer vennootschapsbelasting moeten betalen dan begroot. Dit komt doordat de fiscale winst van het grondbedrijf hoger is uitgevallen door ontvangen nabetalingen op grondverkopen uit het verleden. Dit was bij de begroting nog niet bekend en daardoor nog geen rekening mee gehouden.

Analyse op overschrijdingen investeringskredieten › € 0,5 miljoen

Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal geautoriseerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd. We hanteren hiervoor een grens van € 0,5 miljoen op kredietniveau. In 2024 is er op kredietniveau geen sprake van kredietoverschrijdingen groter dan € 0,5 miljoen. Wel is er sprake van een aantal kleinere overschrijdingen op individuele kredieten, die gezamenlijk optellen tot een overschrijding van totaal € 1,0 miljoen.
Onderschrijding van kredieten zijn inherent aan de aard van kredieten, die vaak meerjarig zijn. In de bijlage Overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat geven we inzicht in het verloop van de kredieten. Daarin is terug te zien wat de restantkredieten zijn, en er dus nog sprake is van een onderbesteding. Deze worden individueel niet toegelicht, omdat het uitgangspunt is dat besteding hiervan in latere jaren alsnog zal plaatsvinden.